

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย: การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.

กิ่งแก้ว อัครถาวร. คติชนวิทยา. กรุงเทพมหานคร: 2519

_____. วรรณกรรมจากบ้านโน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. คติชาวบ้าน. พระนคร: โรงพิมพ์สำราญราษฎร์, (มปป.).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ของดีโคราช เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหลินชัยวัฒนา, 2523.

_____. ของดีโคราช เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหลินชัยวัฒนา, 2523.

_____. ของดีโคราช เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหลินชัยวัฒนา, 2523.

จากรุวรรณ ธรรมวัตร. วิเคราะห์เพลงเด็กอีสาน. กาฬสินธุ์: จินตภักดิ์การพิมพ์, 2522.

เจือ สดะเวทิน. คติชาวบ้านไทย, (มปป.).

ชำเลือง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

ณรงค์ เล็งประชา. สังคมวิทยาชนบทและเมือง. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2523.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.
- ดุษฎี ชุมสาย, ม.ล. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา-
พานิช, 2516.
- ถาวร สุบงกช และคณะ. เพลงโคราช, การศึกษาในเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์. นครราชสีมา:
โรงพิมพ์ศิริอักษร, 2526
- อวัช ปุณโณทก. วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2525.
_____. รายงานการศึกษาค้นคว้าวรรณคดีโคราชสุรมิต-เกลินี่. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คำรวจ 2519
- บันลือ พฤชาวัน. หลักสูตรเชิงพินิจกับภาคปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
เอราวัณการพิมพ์, 2521.
- ประดิษฐ์ มัชฌิมา. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2522.
- บัญญัติ บริสุทธิ์. โลกทัศน์ของคนไทยวิเคราะห์จากวรรณคดีคำสอนสมัยสุโขทัย. กรุงเทพ-
มหานคร: โอเคียนสโตร์, 2523.
- ปรีชา อุยตระกูล. วรรณกรรมพื้นบ้านจากคำบลั้งกาใหญ่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดนครราชสีมา.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2521.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิชิต,
2526.
- พระราชวรมนี. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- รัชนิกร เศรษฐโร. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2523.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา. หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
เฉลิมชัยการพิมพ์, 2520.

ศิลปากร. กรม นิตานชาวม้าน ภาค 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเพชรเกษม,
2513.

_____. นิตานพื้นบ้านภาคที่ 1 ภาคที่ 2. พระนคร: สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2514.

ศึกษานิตเทศก์, หน่วย กรมการฝึกหัดครู. การวิจัยเรื่องจริยธรรมของอาจารย์และนักการศึกษา
สังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู,
2525.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้า เรื่อง เด็ก. การวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น
โครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2509,

สมพงษ์ จิตระดม. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. คดีชาวม้านบักษได้. กรุงเทพมหานคร: ก้าวหน้าการพิมพ์, 2512.

สุเทพ สุนทร เภลัช. สังคมวิทยาของหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. แผนกวิชาสังคม
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

อานนท์ อากาภิรม, มนุษย์กับสังคม: สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2515.

อุคม หนูทอง. วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทคำสอน. กรุงเทพมหานคร: กรุงสยาม
การพิมพ์, 2528.

บทความ

กิตติวดี บุญชื่อ. "นิตานกับเครื่องประกอบ" ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรม
ในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. สภาวิทยุพุทธิกสมาคมแห่งชาติ, 2527,

- โกวิท ประมวลพฤกษ์. "แนวการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย ๗ เขตการศึกษา 10
 อุบลราชธานี 22-27 มกราคม". แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย: การประชุมทาง
 วิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2523.
- จันทนา ดั่งสุวรรณพานิช. "การสอนจริยศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา." สารพัฒนา
 หลักสูตร. 48 (มีนาคม 2525): 43 - 44.
- ชุติมา สัจจามันท์. "ศิลปการเล่านิทาน". ประชาศึกษา 36 (พฤศจิกายน 2528): 28-32.
- ณัฐมา อาจารย์รัฐ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง". สื่อภาษาชุมนุมภาษาไทยของคุรุสภา 3
 (เมษายน 2516): 37 - 41.
- ถาวร กองคิค. "การปลูกฝังคุณธรรมและเสริมสร้างลักษณะนิสัยแก่นักเรียน". วารสาร
 ประชาศึกษา. 34 (สิงหาคม 2527): 21 - 23.
- ทัศนยา แชนมณี. "การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย". หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียน
 ประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด, 2526.
- เทือก กุสุมา ณ อรุณยา. "คติชาวบ้านกับวรรณคดีไทย". สื่อภาษา. 5 (ตุลาคม 2514): 42.
- ธวัช บุญไธทก. "บทบาทความคุมสังคมในวรรณกรรมอีสาน". โลกหนังสือ (พฤษภาคม 2524):
 44 - 45.
- นิเชศ สุนทรพิทักษ์. "การสร้างเสริมคุณสมบัตินทางจริยธรรม" แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย
 การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย 22 - 24 มกราคม 2523.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศาสนา, 2523.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. "การเรียนรู้แบบสร้างความคิดรวบยอด". วารสารประชาศึกษา 28
 (กุมภาพันธ์ 2523): 6 - 17.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณมุขย์. "ความเชื่อทางจริยธรรมของคนไทยในปัจจุบัน". วารสารครุศาสตร์
 14 (เมษายน - มิถุนายน 2529): 75 - 91.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง". สื่อภาษาชุมนุมภาษาไทยของคุรุสภา. 3
 (เมษายน 2516): 37 - 41.

- สมบูรณ์ สิงขมานันท์. "การเล่านิทานและการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง". คณะเศรษฐศาสตร์, 24 (กันยายน 2522): 31 - 38.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. "การพัฒนาจริยธรรมตามแนวการปรับพฤติกรรม". วารสารครุศาสตร์ 11 (เมษายน - มิถุนายน 2526): 14 - 21.
- สุกัญญา สัจฉายา. "วรรณกรรมมุขปาฐะ คืออะไร". โลกหนังสือ, 3 (กุมภาพันธ์ 2523): 42 - 45.
- สุภางค์ จันทวานิช. "สื่อพื้นบ้านกับการศึกษา". วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 19 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2527): 62 - 72.
- สุนน อมรวิวัฒน์. "การใช้สิ่งแวดล้อมในการสอนศีลธรรม". ศูนย์ศึกษา, 5 (พฤษภาคม 2505): 35.
- _____. "การปลูกฝังจริยธรรมในทศวรรษหน้า". วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 4 (มกราคม - มิถุนายน 2523): 20 - 23.
- _____. "จริยธรรมและค่านิยม: พื้นฐานทางจิตใจของคนไทย". กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอนสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถม, กรุงเทพมหานคร: สภาผู้ว่าพหุศึกษาแห่งชาติ, 2527.
- _____. "สมบัติพิเศษของการศึกษาไทย". วารสารครุศาสตร์, 15 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2529): 13 - 27.
- สุธวัช ศรีธวัช, บ.ร.ว. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา". ประชาศึกษา, 29 (มีนาคม 2521): 43 - 46.
- อาคม จันทสุนทร. "ความคิดรวบยอดและหลักการ". ครูปริทัศน์, 4 (สิงหาคม 2522): 47 - 52.
- อาภา ถนัดช่าง, "แนวคิดในการสอนจริยธรรม กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย". ประชาศึกษา, 30 (ธันวาคม 2521): 2 - 13.

อำไพ สุจริตกุล. "การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ไค้ผล". กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอนสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สภาอุทฺทงคสมาคมแห่งชาต, 2527.

เอกสารอื่ง ๆ

- กึ่งแก้ว เพ็ชรราช. "ว้เคราะห้หน้ทานไทยพวน ค้บลหาคเล้ยว อ้เกอศร้ส้ชนาล้ย สู้บ้ท้ย". ปร้ญญาน้พนธ์การศ้ขามหาบ้ดต้ด มหาว้ทยาล้ยศร้นครนทรว้โรฒ, 2528.
- แก้วคา คณะว้รรณ และคณะ. การค้คลนค้คุณธรรมของอาจารย์และน้กศ้ขามหาว้ทยาล้ยขอนแก้ว. คณะศ้ขาศาสตร้ มหาว้ทยาล้ยขอนแก้ว, 2525. (อ้คสำเนา).
- โกเศศ ค้วงอ้นทร้. "คววมค้ดเห้นของผ้บร้หารโรงเร้ยน ครู และน้กเร้ยน เก้ยว้กับว้ธ้การปลุกฝ้งจร้ยธรรมแก้น้กเร้ยนโรงเร้ยนม้ธยมศ้ขามล้ย ส้งก้คกรรมสวาม้ญศ้ขามล้ย ในกรุง เทพมหานคร" ว้ทยาน้พนธ์ปร้ญญามหาบ้ดต้ด ภาคว้ชาสาร้คถศ้ขามล้ย บ้ดต้ดว้ทยาล้ย จุฬาลงกรณมหาว้ทยาล้ย, 2528.
- จารุณี กองพลพรหม. "ค้คุณค่าค้ชวบ้านหม้บ้านเม้องเก้". ว้ทยาน้พนธ์ปร้ญญามหาบ้ดต้ด ภาคว้ชาม้ธยมศ้ขามล้ย บ้ดต้ดว้ทยาล้ย จุฬาลงกรณมหาว้ทยาล้ย, 2516.
- จันดา อางจ้ดสมอาจารย์. "บ้ญหการสอนจร้ยธรรมช้้นประถมปีท้หน้งและสองในเขตการศ้ขามล้ย 2". ว้ทยาน้พนธ์ปร้ญญามหาบ้ดต้ด ภาคว้ชาม้ธยมศ้ขามล้ย บ้ดต้ดว้ทยาล้ย จุฬาลงกรณมหาว้ทยาล้ย, 2523.
- ชาล้ ล้ทอ้. "การศ้ขามล้ยเร้องค้คุณธรรมแห่งคววมเป็นพล เม้องด้บางประการของเด้กท้จบช้้นประถมปีท้ 4". ปร้ญญาน้พนธ์การศ้ขามหาบ้ดต้ด ว้ทยาล้ยว้ชาการศ้ขามล้ย ประสานม้ตร, 2507.
- ควงเด้อน พ้นธุมนาว้น. การพ้ฒนาจร้ยธรรม: ค้รารจ้ดว้ทยา สถาบันว้จ้ยพหุค้กรรมศาสตร้ มหาว้ทยาล้ยศร้นครนทรว้โรฒ ประสานม้ตร, 2522 (อ้คสำเนา)

เดชา จันดาพันธ์ "การศึกษาการใช้นิทานพื้นเมือง เพื่อ เสริมการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นอีสาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร". วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2527.

ที่ทำการปกครองจังหวัดนครราชสีมา. รายงานสรุปข้อราชการจังหวัดนครราชสีมา.
เมืองในโอกาสการสัมมนาระดับผู้บริหารใน ส่วนกลางของกรมการปกครอง
14-16 มี.ค. 2529. (อัดสำเนา)

นุสผา เรืองรอง. "การ เปรียบ เทียบความคิดรวบยอด เชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามที่ เรียนด้วยกิจกรรม เล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ".
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ประจักษ์ สายแสง. "วรรณกรรมจากคำบลศรีศิริมาศ จังหวัดสุโขทัย". ปริญญาานิพนธ์
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2516.

ปรีชา ลุยตระกูล. "วรรณกรรมพื้นบ้านจากคำบลริงกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา."
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ปรีชา ลุยตระกูล และลวิณณ์ ช่างเหล็ก. การศึกษาวรรณคดีอีสานในเชิงจริยธรรม, 2527
(อัดสำเนา)

พรณี ลวิณณ์. "การ เปรียบ เทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม
ที่เรียนค่านกิจกรรมการละเล่นพื้นเมืองของ เด็กภาคเหนือ กับกิจกรรมตามแผนการ
สอนของกระทรวงศึกษาธิการ". วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

บุหคิ จรรย์ยานนท์. "การศึกษานิทานพื้นบ้าน : คำบลจอมพระ จังหวัดสุรินทร์". ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

วรรณนิภา เพ็ญศรี. "ประ เภทของนิทานที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่สาม". วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

วรรณภา สุติวิจิตร. "การทดลองสอนจริยศึกษาโดยการสร้างศรัทธาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วัชรินทร์ บรรณเกียรติ. "การศึกษามโนทัศน์ทางจริยธรรมในหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่ขณะการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พุทธศักราช 2515 - 2527". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

วิจิตร ลินลิริ. "เราจะสอนจริยศึกษาได้อย่างไร" เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์เพื่อการพัฒนาจริยศึกษาของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ, กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2522 (เอกสารอัครสำเนา)

วิจิตรรา สุภากร. "วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรม เฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2522". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

ศรีสุดา เอื้อนครินทร์. "วรรณกรรมพื้นบ้านผู้ไทย คำบล เรณู จังหวัดนครพนม". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ศิริพร คูภิรมย์. "การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ซึ่งสอนด้านกิจกรรมคัดสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สดใส ดันดีกุลยาภรณ์. "ความสอดคล้องของค่านิยมทางสังคมตามการรับรู้ที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก กับค่านิยมทางสังคมที่กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษา". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาชนบท ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528. (อัครสำเนา)

- สมศรี ทองชื่น. "หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา เรื่องนิทานพื้นบ้านท้องถิ่น
โคราช". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์,
2524.
- สะอาด บุญยงค์. "การใช้บทเรียนแบบนิทานพื้นเมืองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย". ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2528.
- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. "อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อ
พฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2521.
- สุนันทา มั่น แศกวิทย์. "การศึกษาเชิงบรรยายการใช้ประโยชน์นิทานพื้นเมืองช่วยเสริม
การพัฒนาโปรแกรมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมต้นที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทย
เป็นภาษาพูด". รวมเรื่องย่อการประชุมทางวิชาการ สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2525. (อัดสำเนา)
- แสง จันทร์งาม. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน". เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง
จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522.
(เอกสารอัดสำเนา)
- อรทัย จันทวิชานุกงษ์. "รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา",
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- อุทัย วรสุวรรณรักษ์. "อิทธิพลของนิทานพื้นบ้านที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของ
ชาวไทยภูเขาเผ่าเย้า บ้านห้วยแม่ซ้าย". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- อุทุมพร โภภลวรรณะ. "ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความรู้ด้าน
จริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร".
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

บทสัมภาษณ์

ศิริวรรณ พุ่ง เกียรติ. ศึกษาที่ เทศก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, สัมภาษณ์,
2 ธันวาคม 2529.

ภาษาค่างประเทศหนังสือ

Boswell, George W. and J. Russell, Reaver. Fundamentals of Folk Literature. Ceosterhont: Anthropological Publications, 1962.

Crabbe, J.V. Education in Thailand. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1978.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York. McGraw-Hill Book Co., 1973.

Kingkeo Attagara. The Folk Religion of Ban Nai, Ahamlet in Central Thailand. Bangkok: Kurusapha Press, 1968.

Thompson, Smith. The Folktale. Berkeley: University of California Press, 1977.

บทความ

Crook, P. Folktale Teach Appreciation for Human Predicaments.
The Reading Teacher 32 (1979): 449-452.

Natarell, M.A. Getting Students Involved with Collecting Folklore.
Language Arts. 56 (1979): 156-158.

Western, L. A Comparative Study of Literature Through Folktale Variants. Language Arts. 57 (1980): 395-436.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

และ

รายนามวิทยากรผู้เล่านิทานพื้นบ้าน

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. อาจารย์ลัดดา ศิลาน้อย โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. อาจารย์ปรีชา อวยตระกูล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุนครราชสีมา
5. อาจารย์สุธร สุธีรพันธุ์วัตรศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11
6. อาจารย์เปรมฤดี พิมพ์ไทย โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

รายนามวิทยากรผู้เล่านิทานพื้นบ้าน

1. นางคำ เกรีนกระโทก	481 หมู่ 4 บ้านโจด ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
2. นางน้อย เกรีนกระโทก	482 หมู่ 4 บ้านโจด ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
3. นายนิยม เกรีนกระโทก	481 หมู่ 4 บ้านโจด ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
4. นางลั่น เกิดกระโทก	484 หมู่ 4 บ้านโจด ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
5. นางแก้ว ช่างกระโทก	381 หมู่ 4 บ้านโจด ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
6. นายเทียน เกรีนกระโทก	119 บ้านพะโค ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
7. นายขาว ตีกระโทก	109 บ้านพะโค ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
8. นายปลอด ช่างกระโทก	วัดบ้านพะโค ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
9. นายเชียง หอมกระโทก	411 บ้านพะโค ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
10. นายน้อย ถึงกระโทก	91 บ้านพะโค ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
11. นายแถว แผงกระโทก	38 หมู่ 9 บ้านมิ่งทับปรำรงค์ ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
12. นายล้อม ผีกระโทก	55 หมู่ 9 บ้านมิ่งทับปรำรงค์ ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
13. นายหลง ทองกระโทก	43 หมู่ 5 บ้านมิ่งทับปรำรงค์ ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
14. นายทอง ไม้กระโทก	42 หมู่ 5 บ้านมิ่งทับปรำรงค์ ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
15. นายพูน ผากกระโทก	12 หมู่ 5 บ้านมิ่งทับปรำรงค์ ค.กระโทก อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
16. นายแหว ถึงทะเล	32 หมู่ 13 บ้านพะไล ค.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
17. นายเลี้ยง เกิดทะเล	2 หมู่ 13 บ้านพะไล ค.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
18. นายวัน อยู่ทะเล	15 หมู่ 13 บ้านพะไล ค.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
19. นายบ่อง ตีทะเล	5 หมู่ 13 บ้านพะไล ค.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
20. นายลิน ทองทะเล	91 หมู่ 13 บ้านพะไล ค.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
21. นายชุ่ม จันทร์ใหม่	28 หมู่ 5 บ้านมะขามเฒ่า ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
22. นายดี ขามใหม่	15 หมู่ 5 บ้านมะขามเฒ่า ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
23. นายสน ขามใหม่	19 หมู่ 5 บ้านมะขามเฒ่า ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
24. นางทิม บุญดี	115 หมู่ 5 บ้านมะขามเฒ่า ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
25. นายจันทร์ ทองมา	20 หมู่ 3 บ้านมะขามเฒ่า ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
26. นายสุกนธ์ บุญฤทธิ	75 หมู่ 5 บ้านศิระชะเลิง ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา

27. นายชุ่ม ชาญมะ เริง 31 หมู่ 1 บ้านศิระละ เลิง ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
28. นายทอง ละ เลิงใหม่ 12 หมู่ 5 บ้านศิระละ เลิง ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
29. นายชาญ ควงดี 40 หมู่ 2 บ้านศิระละ เลิง ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
30. นายลัก กำปัง 51 หมู่ 2 บ้านทิวละ เลิง ค.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

39737
 ๒๕๓๐ 200

ที่ นม 0309/

มหิทธิวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถนนพญาไท 10500

เลขหายน 2530

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ข้าราชการจังหวัดนครราชสีมา

เนื่องด้วย นางสาว ภัสสร อิศรกำแหง นิสิตชั้นปริญญาโทภาควิชา
 ประถมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษามโนทัศน์ทาง
 จริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา"
 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แร่มสมร พงษ์สถาพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงจำเป็นต้อง
 ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษามโนทัศน์และบันทึกเสียงของประชาชนที่มีความรู้
 และชำนาญทางพื้นบ้านไว้ เป็นอย่างถึ ของหมู่บ้านละไ้ และบ้านหนองบัวศาลา ตำบลหัวทะเล
 หมู่บ้านมะขามเฒ่า ตำบลบ้านใหม่ หมู่บ้านพะโคะ หมู่บ้านชิงห้วยปร่างดี และหมู่บ้านโจก ตำบล
 โทก จังหวัดนครราชสีมา

จึงเรียนขอเพื่อขอความร่วมมือจากท่านในการอนุญาตให้ นางสาวภัสสร
 อิศรกำแหง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้วย จึงเรียนพระคุณถึง

ขอแสดงความนับถือ

M Sir

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณบดีมหิทธิวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

ที่ นว ๐๐๑/๑๔๕๑๖

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนศาลไทย พุ. ๕๒๖๖

๖ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอร้องขอความช่วยเหลือในการวิจัย

เรียน นายอำเภอเมืองนครราชสีมา

เนื่องด้วย นางสาวกสิศรา อินทร์คำแหง นิสิตชั้นปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษานวัตกรรมทางจริยธรรมทางคณิตศาสตร์ ระดับศึกษา พหุศักราช ๒๕๖๖ ในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา" โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แร่เพชร อุตสาหพร เป็นอาจารย์วิทยากร ในการสนับสนุนจัดทำเป็นโครงการความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโครงการศึกษาและบันทึกเสียงของประชาชนเพื่อความรู้ และจัดจำหน่ายนิทานได้เป็นอย่างดี ของหมู่บ้านพะไล และบ้านหนองบัวศาลา ตำบลหัวทะเล-หมู่บ้านมะขามเฒ่า ตำบลบ้านใหม่ หมู่บ้านพะไล หมู่บ้านวังทับไทร และหมู่บ้านโจก ตำบลกระโทก จังหวัดนครราชสีมา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกสิศรา อินทร์คำแหง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว และแจ้งให้หมู่บ้านดังกล่าวทราบและให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบุญ ไทยวัชรมาส)
ผู้อำนวยการจังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์ประสานการปฏิบัติงานโครงการ โศกาสหประชา
โทร. ๒๕๓๖๕๔

Handwritten notes and date: ๒๕.๖.๕๖

ที่ นบ ๐๐๙/14792

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนพหลโยธิน นบ ๐๐๐๐

๓. เมษายน ๒๕๓๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน นายอำเภอโชคชัย

เนื่องด้วย นางสาวภัสสร อิ่มทรงกำแหง นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์ กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษามโนทัศน์ทางจริยธรรมตามหลักสูตรประวัติศาสตร์ พุทธิศักราช ๒๕๒๑ ในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา" โดยมีผู้วิจัยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร เป็นอาจารย์ปรึกษา ในการนี้ สืบค้นจากเป็นกองเก็บรวบรวมข้อมูลทาง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโดยการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงของประชาชนที่ความรู้อาจจกจำหนานนิทานได้เป็นอย่างดีของหมู่บ้านพะไล และบ้านหนองบัวศาลา ตำบลห้วยทะเล หมู่บ้านมะขามเต่า ตำบลบ้านใหม่ หมู่บ้านพะไล หมู่บ้านเมืองพิมาย และหมู่บ้านโชค ตำบลกระโทก จังหวัดนครราชสีมา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวภัสสร อิ่มทรงกำแหง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว และแจ้งให้หมู่บ้านดังกล่าวทราบและให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบรูณ์ ไทยวิชรามาศ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์ประสานการปฏิบัติงานโครงการ โศภนพัฒนา
โทร. ๒๕๓๗๕๕

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง

ชื่อผู้รวบรวม เพศ.....อายุ

ที่อยู่ถาวรรหัสไปรษณีย์โทรศัพท์

วัน / เดือน /ปีและ เวลาในการสัมภาษณ์

ชื่อวิทยากร เพศอายุ

เชื้อชาติสัญชาติศาสนา

สถานที่เกิด

ที่อยู่ปัจจุบันรหัสไปรษณีย์

อยู่ในท้องถิ่นนี้มาเป็นเวลา ปี

ท้องถิ่นที่เคยอยู่ อยู่เป็นเวลา ปี

ภาษาที่พูดได้

ระดับการศึกษา

อาชีพ ความสามารถพิเศษ

สภาพภายในท้องถิ่น

สภาพภาพทางการสมรส จำนวนบุตร-ธิดา

นิทานเรื่องนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจาก เมื่อไร

ผู้เล่าจดจำนิทานเรื่องนี้ได้เพราะ

ความประทับใจที่มีในนิทานเรื่องนี้

หมายเหตุอื่น

.....

.....

ตารางจำแนกนิทานพื้นบ้านออกเป็นประเภทตามรูปแบบ

ประเภทที่	ประเภทของนิทานพื้นบ้าน	รูปแบบของนิทานพื้นบ้าน	รายชื่อนิทานพื้นบ้าน	หมายเหตุ
1	นิทานปรัมปรา	<ol style="list-style-type: none"> ขนาดของเรื่องค่อนข้างยาว ประกอบด้วยหลายอนุภาค สถานที่ที่เกิดขึ้นในนิทานปรัมปรา เป็นแดนสมมติ 	เรื่อง เรื่อง ฯลฯ	
2	นิทานท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> มีเหตุการณ์เดียว เกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม โชคกลาง หรือ คตินิยมของแต่ละท้องถิ่น เป็นเรื่องจริงหรือมีเค้าความจริง บุคคลและสถานที่จริง 	เรื่อง เรื่อง ฯลฯ	
3	เทหนิยาย	<ol style="list-style-type: none"> มีเทวดาหรือนางฟ้าเป็นตัวบุคคลในเรื่อง มีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา และ พิธีกรรมต่าง ๆ 	เรื่อง เรื่อง ฯลฯ	
4	นิทานเรื่องสัตว์	<ol style="list-style-type: none"> มีสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง สัตว์มีความคิด กระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนพูดจาได้อย่างมนุษย์ธรรมดา เป็นเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ เพื่อเป็นคติสอนใจ 	เรื่อง เรื่อง	
5	นิทานตลกขบขัน	<ol style="list-style-type: none"> ตัวละคร เป็นคนทุกประเภท เป็นเหตุการณ์ขัดแย้ง บิด เบือน เรื่องจากความ เป็นจริงที่ผู้ฟังมองด้วยอารมณ์ขันไม่ถึงโทษ 	เรื่อง เรื่อง	

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความดีของจริยธรรม
	<p>1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคล และสัตว์</p> <p> การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือ การเว้นจากการฆ่า หรือทำลายชีวิตคน และสัตว์ให้ตกลงไป</p> <p> การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกาย คือ ไม่ทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บ พิการ หรือลำบาก การกักขังทรมาน การทำงานเกินพอดี ความรู้สึกพยายามป้องกันตนเอง หลีกเลี่ยงการแสวงหาความสุขสนุกสนานจากความทุกข์ของผู้อื่น ไม่ฆ่าคนหรือสัตว์</p> <p> รวม</p>	<p>1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุข ไม่อยากได้รับทุกข์</p> <p>2. หากปรารถนาความสุข อย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น</p> <p>3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว</p> <p>4. การเบียดเบียนกัน การจองเวรกัน คิดแก้แค้นต่อกัน เป็นบาป</p>	<p>1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือทำอันตรายแก่มนุษย์ และสัตว์</p> <p>2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากการถูกรังแก</p> <p>3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของผู้อื่น ก่อนได้รับความเดือดร้อน</p> <p>4.1 ไม่มีความพยายามป้องกันผู้อื่น</p>		
	<p>2. ความเมตตา กรุณา</p> <p> เมตตา คือ ความรู้สึกรักและสงสาร ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับความสุข</p>	<p>1. ความเมตตา กรุณา ก่อให้เกิดสันติสุข และ เป็น เครื่องกำจุนโลก</p>	<p>1.1 ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า</p>		

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับด้วย เป็นการแสดงอหยาตย์ จิตใจกว้างขวางต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์</p> <p>กรุณา คือ การกระทำให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และเป็นสุขโดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้</p>	<p>2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม</p> <p>3. การช่วยเหลือที่ดีต้องไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน</p>	<p>2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความด้อยของมนุษย์และสัตว์</p> <p>2.2 ไม่เยาะเย้ย ทับถม ประจาน เมื่อผู้อื่นหลังหลาด</p> <p>2.3 ยินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข</p> <p>3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยากเดือดร้อนและ เจ็บป่วย</p>		
	<p>รวม</p> <p>3. การไม่โลภและไม่ขโมย</p> <p>การไม่โลภ คือ การไม่อยากได้จนไม่รู้จักพอ ความไม่รู้จักพอ ย่อมทำให้เกิดทุกข์</p> <p>การไม่ขโมย คือ ไม่แอบหยิบ และ เอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ให้มาเป็นของตน รวมถึงการไม่กรรโชก ไม่เบียดบัง</p>	<p>1. ทุกคนมีสิทธิในของของตน และยอมหวงแหนในสิ่งของตนมีอยู่</p> <p>2. เมื่อมีสิทธิควรทำหน้าที่ตามสิทธิที่ตนมีอยู่</p>	<p>1.1 รู้ว่าสิ่งใด เป็นของตนเอง และของผู้อื่น</p> <p>1.2 ไม่ปรารถนาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตน</p> <p>2.1 เคารพในสิทธิและความ เป็นเจ้าของของผู้อื่น</p> <p>2.2 ผู้ที่โลภมาก มักลาภหาย</p>		
	<p>รวม</p>				

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ เสียสละ ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นการ กระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต เพื่อให้ ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และ แบ่งปัน</p>	<p>1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตามกาลเทศะ เป็น สิ่งควรกระทำ</p> <p>2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ</p> <p>3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มี คุณค่า</p> <p>4. การให้ก่อให้เกิดความ สุขทั้งผู้ให้และผู้รับ</p>	<p>1.1 แสดงความปรารถนาดี และ ถวายพรในโอกาสอันควร</p> <p>2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และ ทำบุญ ให้ทาน ตามกาล</p> <p>2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกัน ในโอกาสอันควร</p> <p>3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น</p> <p>3.2 ให้ความช่วยเหลือจน เจือ ผู้อื่น ตามสมควร</p> <p>4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละ</p>		
	รวม				

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>5. การไม่ละเมิดคกรักของผู้อื่น มีพื้นฐาน เช่นเดียวกับการขโมย ไม่ล่วงเกินในสิ่งที่เจ้าของหวงแหน เช่น ไม่แคะต้อง แอบดู แอบเล่น ในสิ่งที่ เป็นของรักของผู้อื่น ไม่ทำลาย หรือพรากสิ่งที่ผู้อื่นรัก</p> <p style="text-align: center;">รวม</p> <p>6. การรู้จักความพอดี การรู้จักความพอดี หมายถึง ยินดีในสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ เท่าที่ สิทธิและความสามารถจะอำนวยให้ ตามความจำเป็นของชีวิต</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. การละเมิดสิทธิของ ผู้อื่น ย่อมนำมาซึ่ง ความเดือดร้อน</p> <p>1. ความต้องการที่พอดี และพอเหมาะ กับสภาพ ความเป็นอยู่ของตน ช่วยให้มีความสุข</p>	<p>1.1 ละอาย และรู้สึกผิดที่จะ ละเมิดของผู้อื่น</p> <p>1.2 ไม่หยิ่งผยอง และทำลายของ รักของผู้อื่น</p> <p>1.1 พอใจและภาคภูมิใจ ในสิ่ง ที่ตนมีอยู่</p> <p>1.2 ไม่อิจฉา ริษยา ผู้มีฐานะ ดีกว่า</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>7. การไม่พูดปดและไม่พูดปิดเบือน ไม่อำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและไม่พูดหยาม</p> <p>การไม่พูดปด ไม่พูดปิดเบือน ไม่พูดคำหยาม ยุยง ส่อเสียด ไม่พูดเพื่อเจ้อ เหลวไหลไร้สาระ การพูดดีจะช่วยป้องกันการแตกแยก และการประทุษร้าย ก่อให้เกิดความเข้าใจรักใคร่ เชื่อถือ ไว้วางใจ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. การพูดและ เขียนแต่ความจริง ช่วยให้ เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง</p> <p>2. การพูดการเขียนที่ดี ต้องไม่ส่อเสียด เพื่อเจ้อ หยาบคาย</p> <p>3. การพูดหรือการเขียนที่ ก่อให้เกิดความแตกร้าง กระหอบกระ เทือนจิตใจ ไร้สาระ ชักน้าผู้อื่นให้หลงผิด ข่มเป็นภัย ต่อสังคม</p>	<p>1.1 พูดและ เขียนแต่ความจริง</p> <p>2.1 ไม่พูดหรือ เขียน คำหยาม เพื่อ เจ้อ และส่อ เสียดผู้อื่น</p> <p>3.1 พูดหรือ เขียนแสดง ความ คิด เห็นด้วย เหตุผล และใช้ ถ้อยคำสุภาพ</p>		

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>3. การมีสัจจะและความจริงใจ เป็นการพูดตรงตามความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ฟังบังเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ปฏิบัติตามสัญญา และปณิธานต่าง ๆ ที่ตนให้ไว้</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความจริง เป็นสิ่งไม่ตาย</p> <p>2. คนพูดจริง ทำจริง ย่อมได้รับการสรรเสริญ</p>	<p>1.1 เห็นประโยชน์ และสร้าง ความพอใจให้แก่ผู้อื่น ด้วย ความจริงใจและปรารถนาดี</p> <p>2.1 ยึดมั่นในคำพูด คำสัญญา และปฏิบัติตาม ย่อมได้รับการสรรเสริญ</p> <p>2.2 ผู้ที่พูดไม่ตรงตามความจริง ย่อมได้รับการตำหนิ</p>		
	<p>9. การไม่ลอง เสพสิ่ง เสพติดให้โทษ สิ่ง เสพติด คือ วัตถุที่ได้จากสาร ในธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ เมื่อเสพ เข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะทางใดจะก่อให้เกิดความต้องการ มากขึ้น ได้แก่ ผิ่น ัญชา เฮโรอีน สุรา บุหรี่ หมายก ยาหนัก ฯลฯ ควรหลีกเลี่ยงโดยไม่เสพ ไม่ผลิต ไม่มีไว้ในครอบครอง</p>	<p>1. สิ่ง เสพติด เป็นสิ่งที่ให้โทษ</p> <p>2. การ เสพติดให้โทษ บั่นทอนสุขภาพ</p> <p>3. การ เสพติดให้โทษ ทำลาย เศรษฐกิจ และ ความมั่นคงของชาติ</p> <p>4. ผู้มีจิตใจ เข้มแข็ง และ ชะนใจตนเอง ย่อม หลีกเลี่ยง สิ่ง เสพติด ให้โทษได้</p>	<p>1.1 หลีก เลี่ยงหรือละ เว้น สิ่ง เสพติด</p> <p>2.1 ไม่แนะนำ หรือหลอกให้ผู้อื่น เสพสิ่ง เสพติด</p> <p>3.1 ไม่ผลิตหรือจำหน่ายสิ่ง เสพ เสพติด</p> <p>4.1 ไม่ลองหรือ เสพสิ่ง เสพติด แม้มีการช่วย</p>		

รวม

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความดีของจริยธรรม
	<p>10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และรู้สึกผิดชอบ</p> <p>การมีสติ หมายถึง การรู้ตัว ระลึกได้ว่าตนเป็นใคร กำลังทำอะไร อย่างไร อันเป็นสภาพที่ตื่นตัวไม่ประมาท</p> <p>ความรู้สึกผิดชอบ หมายถึง การที่รู้ว่า อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ และ เมื่อทำผิดแล้ว ยอมรับผิด</p> <p style="text-align: center;">รวม</p> <p>11. ความเป็นผู้มีเหตุผล</p> <p>ความเป็นผู้มีเหตุผล ทำให้บุคคลคิด และกระทำอย่างมีหลักการ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ทั้งไม่ดื้อรั้น ฝ่าฝืนเกรง ความมีเหตุผลช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ฉลาด ความมีเหตุผลเกิดจากการหัดคิด พิจารณาสังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักศึกษาค้นคว้าหาหลักเกณฑ์ต่างๆ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความมีสติช่วยให้ทำงานได้ดีมีข้อบกพร่องน้อย</p> <p>2. คนมีสติย่อมควบคุมตนเอง หลีกพ้นจากความชั่วได้</p> <p>3. คนมีสติย่อมมีปัญญาแก้ไขปัญหามองตนเอง และผู้อื่นได้</p> <p>1. ความมีเหตุผลช่วยให้ตัดสินใจได้ถูกต้อง และยุติธรรม</p>	<p>1.1 ควบคุมตนเองได้ ด้วยความมีสติ และตัดสินใจเหตุการณ์ได้ด้วยดี</p> <p>2.1 อุดทนและสามารถข่มใจตนเองได้</p> <p>3.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเอง และผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม</p> <p>3.2 ยอมรับความผิดที่ตนได้ก่อขึ้น</p> <p>1.1 พิจารณาไตร่ตรอง เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล</p> <p>1.2 ยอมรับความคิด เห็นอันถูกต้อง และมีเหตุผลของผู้อื่น ซึ่งต่างไปจากตน</p> <p>1.3 สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยความมีเหตุผล เป็นที่ตั้ง</p>		

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>12. ความละเอียดและ เกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว</p> <p>ความละเอียดใจตนเอง ที่จะกระทำชั่วทั้งในที่ลับและที่แจ้ง ละอายใจในสิ่งที่ไม่สมควรทำ รู้สึกเกรงกลัว ต่อการกระทำชั่ว กลัวเสียชื่อเสียง</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความละเอียดและ เกรงกลัว ต่อบาป เป็นอุปนิสัยของคนดี</p> <p>2. ความชั่วไม่เคยส่ง เสริมความ เจริญรุ่งเรืองอย่างถาวรให้แก่ผู้ใด</p> <p>3. คนที่ไม่รู้จักละอายต่อการกระทำชั่ว เป็นที่รังเกียจของสังคม</p>	<p>1.1 ทำดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง</p> <p>2.1 หลีกเสี่ยงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำชั่ว</p> <p>3.1 คนที่ไม่ละอายและกระทำชั่ว ย่อมได้รับความเดือดร้อน</p>		
	<p>13. ความขยันหมั่นเพียร</p> <p>ความขยันหมั่นเพียร เป็นความพยายาม ในการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ทอดทิ้ง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง</p> <p>ความขยันหมั่นเพียร เกิดจากความตั้งใจอย่างแรงกล้า ประกอบกับความอดทนและมีสมาธิ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความขยันหมั่นเพียร เป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ</p> <p>2. ความขยันหมั่นเพียร เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน และสามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้</p>	<p>1.1 ขยันหมั่นเพียรในการเรียนและการทำงาน</p> <p>1.2 กระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมาย</p> <p>2.1 ไม่เกียจคร้าน จีบจืดทอดทิ้ง ไม่พลัดวันประกันพรุ่ง</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>14. ความอดทนอดกลั้น</p> <p>ผู้ที่หวังความเจริญย่อมจะตั้งเป้าหมายการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่พึงงาม จำเป็นต้องอาศัยความอดทนอดกลั้น อดใจในอารมณ์ชั่ววูบยากได้ในสิ่งที่ไม่เหมาะ ไม่ควร และอยากทำร้ายได้ตอบ ในสิ่งที่ไม่พอใจ รวมทั้งอดทนในความยากลำบาก การรอคอย และอุปสรรคต่าง ๆ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความอดทน อดกลั้น ทำให้เกิดความสงบ</p> <p>2. ความอดทน อดกลั้น เป็นนิสัยทางสังคมที่ดี และสามารถฝึกได้</p> <p>3. ความอดทน อดกลั้น ทำให้ชนะอุปสรรค และช่วยให้ประสบความสำเร็จ</p> <p>4. การยอมรับความจริงในชีวิต ทำให้จิตใจสงบ</p> <p>5. ผู้มีความอดทน ย่อมเป็นที่ชอบพอรักใคร่ของผู้อื่น</p>	<p>1.1 ควบคุมการกระทำของตน ให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ</p> <p>2.1 ควบคุมตนเองได้ แม้มีการชั่ววูบอารมณ์</p> <p>3.1 อดทนที่จะทนรับความไม่สมหวัง อุปสรรค และความยากลำบาก ที่เกิดขึ้นได้</p> <p>4.1 ยอมรับความจริงในชีวิตว่าต้องมีทั้งสำเร็จ และล้มเหลวยากและง่าย แท้และชนะ มีการได้มาและการสูญเสีย</p> <p>4.2 ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ ผลงานของตนจากผู้อื่น</p> <p>4.3 ยอมรับข้อขัดแย้งของคนอื่น</p> <p>5.1 ผู้มีความอดทน ย่อมอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>		

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>15. ความกล้าหาญและความ เชื่อมั่นในตนเอง</p> <p>เป็นการแสดงออกทางกายและวาจาที่สะท้อนให้เห็นถึงความเด็ดเดี่ยว กล้าเผชิญเหตุการณ์อย่างไม่สะทกสะท้านด้วยความแน่ใจว่าถูกต้อง ของความรู้ และความประพฤติของตน เป็นการสร้างบุคลิกให้น่า เลื่อมใส เกิดความอบอุ่นแก่ผู้ เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. ความมีกำลังที่จะ เผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถสนองตอบได้อย่างเหมาะสม เป็นความกล้าหาญที่ควรยกย่อง</p> <p>2. การกล้าตัดสินใจ อย่างมีเหตุผลเป็นสิ่งที่ควรฝึก</p> <p>3. ความกล้าหาญเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของผู้นำ</p> <p>4. ความ เชื่อมั่นในตนเอง ทำให้ตัดสินใจได้อย่างมั่นใจ</p> <p>5. ความ เชื่อมั่นในตนเอง ทำให้มีบุคลิกภาพของผู้นำและ เป็นที่ เชื่อถือของผู้อื่น</p>	<p>1.1 แสดงความกล้าในสิ่งที่ควรกล้า และกลัวในสิ่งที่ควรกลัว</p> <p>2.1 สามารถควบคุมสติได้เมื่อมีภัย หรืออันตรายเกิดขึ้นอย่างกระชั้นชิด</p> <p>3.1 มีจิตใจหนักแน่น และเด็ดเดี่ยว</p> <p>4.1 ไม่ลังเล ประหม่าอายุ ในเวลาที่แสดงออก หรือปรากฏตัวในที่สาธารณะ</p> <p>5.1 ไม่หวาดกลัว และสามารถแก้ไข เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เมื่อมีภัย</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>รวม</p> <p>16. ความกตัญญูต เวที ความกตัญญูต เวที คือ ความรู้สึกในอุปการคุณ หรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละคน และการแสดงออกหรือการตอบแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำนั้น โดยการแสดงออกทั้งการกระทำและคำพูด</p>	<p>6. การรู้จักแสดงความคิดเห็นของคนตามกาลเทศะ อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้ได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากผู้อื่น</p> <p>1. ความกตัญญูต เวที เป็นลักษณะของคนดี</p> <p>2. ความกตัญญูต เวที เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคมทุกยุคทุกสมัยอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>6.1 รู้จักสถานะและบทบาทของคนอย่างถูกต้อง</p> <p>1.1 รู้คุณของผู้มีบุญคุณต่อตน</p> <p>2.1 ยกย่องสรรเสริญและ เชื้อหังคำสั่งสอนของผู้มีบุญคุณของบุคคลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ</p> <p>2.3 ระลึกถึง ความดีของผู้อื่นที่มีต่อเรา</p> <p>2.4 ตอบแทนความดีของผู้อื่นที่กระทำต่อเรา</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p style="text-align: center;">รวม</p> <p>17. ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ตามข้อตกลงหรือหลักการที่ตนเชื่อถือ ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น รวมทั้งไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้ใด แม้เรื่องเล็กน้อย โดยยึดหลักแห่งความยุติธรรมไม่เอาเปรียบ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>3. คนอกตัญญู เป็นที่รังเกียจของสังคมคนอกตัญญูย่อมได้รับการสรรเสริญยกย่อง</p> <p>1. คนที่อัสถ์ เป็นคนที่มีเกียรติ</p> <p>2. อาชีพที่สุจริตทุกชนิด มีเกียรติ</p> <p>3. คนโกง เป็นคนที่ไม่น่าคบค้าสมาคม</p> <p>4. ความซื่อสัตย์สุจริตที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ เป็นสิ่งที่ประเสริฐ</p>	<p>3.1 ผู้ที่มีความกตัญญูทเวที ย่อมประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต</p> <p>1.1 มีความซื่อสัตย์ สุจริตทั้งค่อนหน้าและลับหลัง</p> <p>2.1 ประกอบอาชีพสุจริต</p> <p>3.1 เป็นคนที่ไว้ใจได้ในการทำงานกับหมู่คณะ</p> <p>4.1 ประพฤติอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย และศีลธรรมข้อห้ามต่าง ๆ</p> <p>4.2 ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>18. การทำให้สงบ มีสมาธิ และ อารมณ์แจ่มใส</p> <p>การทำจิตให้มีสมาธิ ต้องไม่มี นิวรณ์ 5 คือ หมกมุ่นความพอใจ รักใคร่ ความพยายามพองร้ายผู้อื่น ความลังเล สงสัย ความฟุ้งซ่าน รำคาญใจ ความหุดหู่ ความง่วง เหงาหาวนอน ทั้งนี้อาจเริ่มด้วย การคิดอย่างมีระเบียบ หัดทำงาน ทีละอย่างตามขั้นตอน บังคับใจให้ จดจ่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะ และหัดปล่อยอารมณ์ให้ว่าง อารมณ์ที่แจ่มใสทำให้สมองโปร่ง</p> <p>รวม</p>	<p>1. จิตที่แน่วแน่ก่อให้เกิดปัญญา และผลงาน สามารถทำ งานและคิดหาเหตุผลได้ดี</p> <p>2. การกระทำที่ขาดสติย่อม เป็นโทษ</p> <p>3. ผู้ที่มีสมาธิในการ เรียน ย่อมพบความสำเร็จ และ ความก้าวหน้า</p> <p>4. การมองส่วนที่ดีของคน ทำให้อารมณ์แจ่มใส</p>	<p>1.1 ฝึกทำให้สงบ มีสมาธิ ในการทำงาน</p> <p>2.1 ควบคุมอารมณ์และการกระทำ ของตนได้</p> <p>3.1 ตั้งใจทำงานให้สำเร็จ</p> <p>4.1 มองคนในแง่ดี</p> <p>4.2 ไม่หมกมุ่นในสิ่งที่จะทำให้ อารมณ์ขุ่นมัว</p>		
	<p>19. ความไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>เป็นการกระทำที่ไม่ถือประโยชน์ ของตนแต่ฝ่ายเดียว แต่คำนึงถึง ผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อผดุงไว้ซึ่ง</p>	<p>1. การถือประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การกระทำที่ คำนึงถึงหมู่คณะมากกว่า ตนเอง</p>	<p>1.1 เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว</p>		

ตารางวิเคราะห์หมิ่นเหม่ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อกิจกรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	ความเป็นธรรม ความเสมอภาค และความสมดุลงานทางธรรมชาติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เพื่อความสบายของตน	<p>2. คนเห็นแก่ตัว เป็นคนเอาเปรียบเพื่อนฝูง จึงเป็นที่รังเกียจของสังคม</p> <p>3. คนเห็นแก่ตัวเป็นคนไม่น่าคบค้าสมาคม</p> <p>4. ผู้ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นคนเห็นแก่ตน</p> <p>5. สังคมยกย่องบุคคลที่รู้จักเสียสละผลประโยชน์และความสุขส่วนตัวให้แก่ส่วนรวม</p>	<p>2.1 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น</p> <p>2.2 ไม่ทำถึงที่รบกวนผู้อื่น</p> <p>3.1 เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ย่อมไม่มีผู้คบหาสมาคม</p> <p>4.1 ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>5.1 เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อสันติสุขของสังคม</p>		
	รวม				
	20. ความประณีต ละเอียดถี่ถ้วน เป็นการกระทำที่มีการวางแผน มีข้อกำหนด สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเรียบร้อย ถูกต้อง	<p>1. ความประณีต ละเอียดถี่ถ้วนจะทำให้ผลงานมีคุณค่า</p> <p>2. ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน</p>	<p>1.1 มีนิสัยในการทำกิจกรรมอย่างประณีต ละเอียดถี่ถ้วน</p> <p>2.1 มีการวางแผนในการทำงาน และปฏิบัติตามขั้นตอนนั้น ๆ</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>โดยอาศัยความอดทน และสมาธิ เป็นค้ำค้ำกับ</p> <p>รวม</p> <p>21. ความรับผิดชอบ เป็นการปฏิบัติตามภาระหน้าที่หรือบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่มีการบังคับหรือควบคุมจากผู้อื่น ความรับผิดชอบ สามารถทำให้บุคคลทำหน้าที่ได้อย่างเรียบร้อย ก่อให้เกิดความไว้วางใจจากผู้อื่น</p> <p>รวม</p>	<p>3. ความประณีตทำให้เกิดความงาม</p> <p>1. คนที่ไม่รับผิดชอบจะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ</p> <p>2. คนที่มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งหน้าที่ การงานของตน</p> <p>3. คนที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ เรียบร้อยทันกำหนด</p> <p>4. คนที่ไม่เพิกเฉยดูคายต่อปัญหาต่าง ๆ เป็นคนที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>3.1 มีความระมัดระวังในการทำงาน และตรวจสอบงานที่เสร็จไปแล้ว</p> <p>1.1 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ</p> <p>2.1 รับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม</p> <p>2.2 ยอมรับผลการกระทำ ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีก็ตาม</p> <p>3.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด</p> <p>4.1 ปรับปรุงงานของตนให้ก้าวหน้า</p>		

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>22. ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม สอดคล้องกับความจริง และเหตุผล ไม่ลำเอียงเพราะความรักใคร่กัน ไม่ชอบกัน หรือเพราะความกลัวก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม ช่วยรักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องสงบสุขของสังคม ขจัดความเห็นแก่ตัว และอภิสิทธิ์</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความลำเอียง ทำให้ขาดความยุติธรรม</p> <p>2. การตัดสินใจเพื่อความยุติธรรมต้องมีเหตุผล และหลักฐาน</p> <p>3. ระเบียบ วินัย กฎเกณฑ์ ข้อห้าม ตลอดจนกฎหมาย มีไว้เพื่อป้องกัน คุ้มครองให้ทุกคนในสังคมปลอดภัยจากอันตราย และการกลั่นแกล้ง</p> <p>4. การลงโทษที่มุ่งให้เกิดความสำนึกผิด เป็นเครื่องมือในการรักษาความยุติธรรม</p>	<p>1.1 สามารถตัดสินใจได้ โดยปราศจากอคติ</p> <p>2.1 แยกเหตุผลด้านสนับสนุน และคัดค้านด้วยใจเป็นกลาง</p> <p>2.2 ใช้วิจารณญาณในเหตุที่เกิดขึ้น</p> <p>3.1 ปฏิบัติต่อผู้อื่น ตามระเบียบ ข้อบังคับด้วยใจเป็นธรรม</p> <p>4.1 ผู้กระทำผิดย่อมได้รับการยอมรับ</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>23. ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา</p> <p>ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบแผน กฎข้อบังคับที่กำหนดให้คนในหมู่คณะ ซึ่งจะก่อให้เกิดความง่ายต่อการปฏิบัติงานร่วมกันและขจัดข้อขัดแย้งต่าง ๆ</p> <p>การตรงต่อเวลา หมายถึง การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตรงตามเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปฏิบัติตามเวลาที่นัดหมายกับผู้อื่น</p>	<p>1. การมีระเบียบวินัยช่วยประหยัดเวลา และทำให้งานสำเร็จด้วยความเรียบร้อย</p> <p>2. การตรงต่อเวลา และหน้าที่เป็นลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง</p> <p>3. การมีวินัยในตนเอง เป็นลักษณะนิสัยที่ฝึกได้</p> <p>4. การมีระเบียบวินัยก่อให้เกิดความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>5. การไม่ตรงต่อเวลา หน้าที่ ขาดความมีระเบียบวินัย ทำให้ เป็นผลเสียหายแก่งานและตนเอง</p>	<p>1.1 ปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย โดยเคร่งครัด</p> <p>2.1 ปฏิบัติหน้าที่หรือนัดหมายได้ตรงตามเวลาที่กำหนด</p> <p>3.1 ปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎข้อบังคับ ในหมู่คณะของตน</p> <p>3.2 รู้ลักษณะและคุณค่าของระเบียบวินัย</p> <p>4.1 ไม่ก้าวร้าวในงาน หรือหน้าที่ของผู้อื่น</p> <p>5.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จตามเวลาที่กำหนด และได้ผลงานดีตามที่ต้องการ</p>		

รวม

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>24. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ ไม่มีสิ่งใดสามารถอยู่คงที่ ต้องไม่ยึดมั่นสิ่งใดสิ่งหนึ่งตายตัว เกินไป ทำให้เกิดความโล่ง ปลอดโปร่งใจ การยอมรับความ เปลี่ยนแปลง ทำให้บุคคลเผชิญ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง เป็นสุข ไม่หวั่นไหว เดือดร้อนใจ หรือ ยินดีจนเกินไป</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ทุกอย่างย่อม เปลี่ยนแปลง ได้ไม่ยั่งยืน</p> <p>2. เหตุการณ์ต่าง ๆ อาจทำ ให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงได้</p> <p>3. ประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย ต้อง เปลี่ยนแปลง ไป เพื่อความ เหมาะสม กับกาลนิยม</p> <p>4. ถ้าเรายอมรับความ เปลี่ยนแปลง ว่าเป็นของ ธรรมดา แล้วจะไม่เกิด ทุกข์</p> <p>5. การปรับตัวให้ เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงที่ดำรง เป็น สิ่งที่ควรปฏิบัติ</p>	<p>1.1 ยอมรับความ เปลี่ยนแปลง</p> <p>2.1 เผชิญกับความ เปลี่ยนแปลง ของ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างไม่หวั่นไหว</p> <p>3.1 ยอมรับความ เปลี่ยนแปลงทาง สังคมประเพณี และการดำรง ชีวิตที่ดำรง</p> <p>4.1 ไม่ยึดมั่นถือมั่น</p> <p>5.1 ปรับตัวให้ เข้ากับสภาพที่ เปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน ในทางที่ถูกที่ควรได้</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>25. มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกาย และสังคมระหว่างเพศ</p> <p>มารยาทเป็นการแสดงออกทางกาย วาจา ในด้านการกินอยู่หลับนอน เกียรติทำทาง และการปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ที่ยอมรับกันว่าสวยงามถูกต้อง มารยาทช่วยป้องกันการกระทำที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือความบาดหมาง ทำให้เกิดความเข้าใจดีมีไมตรีต่อกัน</p>	<p>1. การมีสุขนิสัยที่ดีทำให้ร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมกับเพศและวัย ทำให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ</p> <p>2. มารยาทตามวัฒนธรรมอันดีงามและที่สังคมนิยม ย่อมเสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดี</p> <p>3. การรู้จักปรับปรุงประมาณตน และการสำรวมในกิจวัตรประจำวัน ทำให้เกิดความสุขแก่ตนเองและสังคม</p>	<p>1.1 ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการกิน การนอน การคบเพื่อน การแต่งกายให้เหมาะสมกับฐานะเพศและความเป็นไปได้แห่งตน</p> <p>2.1 มีมารยาทในการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน</p> <p>3.1 รู้จักประมาณตนและปรับปรุงแก้ไขความบกพร่องหรือเกินพอดีของกิจวัตรประจำวัน</p> <p>3.2 ผู้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการกิน การนอน การคบเพื่อน การแต่งกายไม่เหมาะสมตามกาลเทศะ ฐานะ เพศ และความเป็นไปได้แห่งตน ย่อมได้รับการตำหนิ</p>		
	รวม				

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความดีของจริยธรรม
	<p>26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขออภัย การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การหักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>ผู้ที่มีการมาหาดี ย่อมได้รับการยกย่อง ชมเชย</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. การแสดงออกทางกริยาวาจา เป็นเครื่องหมายแสดงให้บุคคลอื่นเข้าใจ</p> <p>2. การมีการมาหาในการแสดงออก เป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์และได้รับการยกย่อง</p> <p>3. การมีการมาหาดีทำให้เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน</p> <p>4. มารยาทในการแสดงออก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และอบรมให้เกิด เป็นนิสัย</p>	<p>1.1 ปฏิบัติตนในการแสดงออกทางกริยาวาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>2.1 มีการมาหาในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ใช้อารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและเพศ</p> <p>3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการมาหาดี ตักผู้ร่วมงาน</p> <p>4.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการมาหาดี จน เป็นนิสัย</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความดีของจริยธรรม
	<p>27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี เสียสละ อภัย เอื้อเฟื้อความเห็นอกเห็นใจ</p> <p>ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัย ความอดทน ความเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของผู้อื่น ด้วยความใจกว้าง มีเหตุผล ทำให้เกิดมีไมตรี และ เกิดบรรยากาศของความ เป็นประชาธิปไตย</p>	<p>1. มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน เข้าใจ เห็นใจและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน</p> <p>2. การรู้จักให้ รู้จักรับ และ รู้จักความพอดี เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ</p> <p>3. การอยู่ร่วมกันมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรวมพลังในทางสร้างสรรค์</p> <p>4. ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ เป็น เครื่องช่วยดำรงความเป็น หมู่คณะ</p> <p>5. การกระทำที่ เป็นประโยชน์ของสมาชิก ย่อมมีผลดีต่อ หมู่คณะ</p> <p>6. ความรู้สึก เป็นมิตรต่อกัน ก่อให้เกิดความอบอุ่นใจ และ สันติสุข</p>	<p>1.1 ช่วยเหลือและ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน</p> <p>2.1 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง เหมาะสมกับบทบาทและสถานะของคนในฐานะ ผู้ให้และผู้รับ</p> <p>3.1 อยู่ร่วมกันด้วยความ เข้าใจเห็นใจซึ่งกันและกัน และ ร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ</p> <p>4.1 ให้อภัย เมื่อมีการผิดพลาดบกพร่อง เกิดขึ้น และร่วมมือกันแก้ไข</p> <p>5.1 ปฏิบัติหน้าที่ทำกิจกรรมร่วมกับหมู่คณะ หรือในนามของหมู่คณะ</p> <p>6.1 รักใคร่ปรองดองกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท</p>		

ตารางวิเคราะห์เมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	รวม	7. การ เสียสละ เพื่อส่วนรวม ช่วยให้สังคมมีความสงบสุข	7.1 เสียสละ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม		
	2ก. ความเป็นผู้ใฝ่virtueธรรมและปฏิบัติตามประเพณีนิยม มารยาทเป็นการแสดงออกทางกาย วาจา ในด้านการแสดงความเคารพ การพูด การกินอยู่หลับนอน กิริยาท่าทาง และการปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ที่ยอมรับ ตกลงกันว่าสวยงามถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และการแสดงออกหรือร่วมกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่าง ๆ	1. วัฒนธรรม ประเพณี เป็นเครื่องกำหนดสิ่งพึงกระทำและพึงละเว้นของบุคคลในชุมชนนั้น ๆ 2. วัฒนธรรม ประเพณีย่อมเกิดขึ้นใหม่ หรือ เปลี่ยนแปลงได้ โดยการยอมรับของสังคม 3. ผู้มีวัฒนธรรมจะ เข้ากับสังคมได้ทุกสังคม	1.1 ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และประเพณีนิยม 2.1 ยอมรับและปรับปรุงตัวให้เหมาะสมกับวัฒนธรรม และประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไป 3.1 ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับทุกสภาพสังคม		
	รวม				

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>การรักษาชาติ หมายถึง การปฏิบัติตามลัทธิและหน้าที่ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และสำนึกอันดีงามที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญของประเทศ</p> <p>ศรัทธาคือศาสนา คือ ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความ เลื่อมใส ไม่ล้มหลอละ เลยต่อการ เป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p>ความภักดีต่อพระมหากษัตริย์ คือ การเทิดพระเกียรติ ถวายอารักขา และพร้อมใจกันปฏิบัติตามพระราชประสงค์อันมุ่งความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้ซึ่ง เอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของชาติ</p> <p>2. ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ที่ทำให้คนในชาติอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข</p> <p>3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็น มิ่งขวัญและ เป็นที่รวมกำลังใจของคนทั้งปวง</p>	<p>1.1 ปฏิบัติตนตามลัทธิและหน้าที่ ภายใต้ขอบ เขตของกฎหมาย และสร้างสรรค์ความ เจริญให้แก่ชาติ บ้าน เมือง</p> <p>2.1 ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความศรัทธา เลื่อมใสในศาสนา ที่นับถือ</p> <p>3.1 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์</p>		

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของ จังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	<p>30. การแก้ไขข้อบกพร่อง การปฏิบัติทางจริยธรรม ได้แก่ ผิดศีลธรรม ระเบียบกฎหมาย และจารีตประเพณี หมายถึง การแก้ไขความบกพร่องในการปฏิบัติคนในทางที่จะนำมาซึ่งความเดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น ได้แก่ การพยายามไม่ผิดจารีตประเพณีข้อบังคับศีลธรรมและจริยธรรมอันดีงาม ที่ตกลงไว้ในกลุ่มชนนั้น โดยความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย</p>	<p>1. การกระทำทุกอย่างมีสาเหตุ สามารถป้องกันและแก้ไขได้ 2. การกระทำผิดของแต่ละบุคคล มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคม 3. ทุกคนมีส่วนในการแก้ไข ป้องกันความบกพร่อง ความผิดต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม 4. การสำนึกผิดและการกลับตัวเป็นคนดี ควรได้รับการยกย่อง 5. การลงโทษที่เหมาะสม เป็นวิธีหนึ่งในการแก้พฤติกรรมของผู้กระทำผิด</p>	<p>1.1 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติตนทั้งที่จะนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเอง และผู้อื่น 2.1 ไม่กระทำผิดศีลธรรม ระเบียบกฎหมาย และจารีตประเพณี 3.1 ไม่ซ้ำเติมหรือกลั่นแกล้งผู้ผิดที่พยายามกลับตัวเป็นคนดี 4.1 สำนึกผิดและพยายามปรับปรุงตนเอง 5.1 ผู้ไม่ประพฤติตามจารีตประเพณีศีลธรรม และกฎหมาย ย่อมได้รับความเดือดร้อน</p>		

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	รวม	<p>6. ผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบจารีตประเพณี ศีลธรรม กฎหมาย ย่อมอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม และได้รับ การสรรเสริญ</p> <p>7. การรู้สาเหตุแห่งความบกพร่องทางจริยธรรม เป็นการป้องกันที่ได้ผลดี</p>	<p>6.1 ปฏิบัติตามระเบียบจารีตประเพณี ศีลธรรม กฎหมาย โดยเคร่งครัด</p> <p>7.1 ป้องกันปัญหาความบกพร่องทางจริยธรรม โดยศึกษาที่ต้นเหตุ</p>		

ภาคผนวก ง
นิทานพื้นบ้านที่ใช้ในการวิจัย

นิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา จากงานวิจัย เรื่องวรรณกรรมจากคำปลั่งกาใหญ่

อำเภอยิมมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยปรีชา ลอยตระกูล รวม 60 เรื่อง ดังนี้

ชื่อ เรื่อง	หน้า	ชื่อ เรื่อง	หน้า
1. พระปาจิต นางอรพิมพ์	233	35. เจ้าภาพซีเภา	329
2. พญาสุวรรณกัจฉะ	241	36. พระจุมกบี้	330
3. มณีสีจจา	245	37. พระชั้ตระหนี่	331
4. เจ็ดคนนอน	250	38. อาจารย์บวชนาน	333
5. อินทปัตถา	257	39. พระไปบิณฑบาต	335
6. แก้วกำพร้าว	263	40. หลวงพ่อกับสีกา	336
7. ชื่อบ้านนาม เมือง	267	41. หลวงพ่อเจ้าชู	337
8. ประวัตินบ้านฉกาจ	269	42. คาเถนกับยายซี (เรื่องที่ 1)	338
9. ประวัตินบ้านรังกาและบ้านตะบัน	270	43. คาเถนกับยายซี (เรื่องที่ 2)	339
10. เครื่องดนตรี	271	44. พระหาสวด	340
11. หมิ่นหาญณรงค์	272	45. ชายหมูขาดทุน	342
12. คาสิ่งสามคา	276	46. แม่บาปกว่า	344
13. คาล่ายจอม เซอ	278	47. พ่อคาหมอลิเก	345
14. ดอยคูสิงหราช	279	48. แม่มิ่งนั้นแหละ เมียกู	347
15. นายพรานกับผีป่า	287	49. ลูกเขยแม่ยาย	348
16. ผู้หญิงแสนกล	288	50. พ่อคาลูกเขย (เรื่องที่ 1)	349
17. แรงราคา	291	51. พ่อ เฒ่าแขนคอกลูก เขยคาแหก	350
18. นกแขกเต้า	295	52. ขวดวิเศษ	351
19. เจ้ายอดทอง	298	53. หากระบ้องยา	352
20. สิงหะโกรภพ	301	54. แจ็กโอ	354
21. นายฮ้อยพระโพธิสัตว์	304	55. ยายแก่กับโจรห้าร้อย	355
22. ความศักดิ์สิทธิ์ของนโม	307	56. ทิดอ่อง	356
23. ผัวเมียไม่ เป็นสามัคคี	309	57. โสมจุมกบี้	357
24. หัวล้านจ้วงาม	313	58. ไอ้สาม เกล	360
25. พญามังกับพญาภา	315	59. หนุ่มซี เขา	362
26. แคงคกับนก เค้า	317	60. คุมสติไม่อยู่	363
27. เทากับ เลิน	318		
28. เต้ากับกระรอก	319		
29. ผู้ใหญ่ข่ม เห่ง เด็ก	320		
30. ปีนวิ เศษ	321		
31. พรานยิงหมู	324		
32. ไอ้บอดกับไอ้ติด	325		
33. ไอ้ชั้คร้านสุด เอ่อว	326		
34. ช้างติดพวยกา	328		

1. พระปาดิจนางอรพิมพ์

พระครูอรุณโกศล

ฉันจะเล่าเรื่องพระปาดิจนางอรพิมพ์ให้ท่านทั้งหลายฟัง แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ชาวพิมมายุ่กันดี แต่จะรู้แน่ชัดเจน หรือว่ารู้ไม่ชัดก็เป็นลักษณะของแต่ละคน ส่วนที่ข้าพเจ้าจะเล่านี้ เล่าตามที่ปู่ย่าตายายท่านเล่ามา เล่ากันเกร่อ เพราะว่าเป็นนิทานประจำพื้นเมืองพิมมาย ดังนี้

ในหนังสือที่ราชการแต่ง ท่านให้นามว่าพระปาดิจ นางอรพิน แต่ชาวพิมมายไม่ได้ยั้งเงื่อน ชาวพิมมายพูดว่า พระปาดิจนางอรพิมพ์ดังนี้ ท่านทั้งหลายจงพินิจพิจารณาเถิด เรื่องนี้เป็นอย่างนี้

ประเทศเขมร มีเมืองหลวงชื่อ นครธม เจ้าแผ่นดินชื่อพระเจ้าอุทุมพรราช ครองเมืองเขมรอยู่ มีโอรสพระองค์หนึ่ง ทรงนามว่าพระปาดิจ ทรงหนุ่มแน่นขึ้น สมควรจะราชาภิเษกได้แล้ว พระบิดาจึงได้ป่าวร้องให้ข้าราชการ เสนาอำมาตย์หรือพ่อค้าชาวณา ให้นำลูกสาวมายังพระราชฐาน จะมีรางวัลให้ ไม่ให้เสียเวลาเดิน จะให้พระราชโอรสเลือกคู่ดังนี้ คราวนั้นไม่ว่าแต่ใครเลย มีลูกสาวงามบ้างไม่งามบ้าง ก็แต่งตัวอย่างสวยสดงดงาม ที่คนเห็นว่างามของศนก็มา นิ่งที่พระลานที่กษัตริย์จัดแจงไว้เนิ่น ชาวพนักงานก็จัดแจงเสด็จ¹ ไม่ให้อึดให้อายแล้ว พระเจ้าอุทุมพรราชจึง คริสแต่พระราชโอรสพระปาดิจว่า ลูกกรเจ้าเป็นที่รักของบิดา เธอจงไปเลือกคู่ เราจะคอยแก่เผ่าชราแล้ว จะได้ลาจากราชสมบัติให้เจ้าสืบสันตติวงศ์ ฝ่ายพระปาดิจก็ไม่รีรอ รีบคว้า² พวงมาลัยไปสวมคอนางที่คนรัก เดินถึงสามรอบ ลูกอำมาตย์ราชเสนีย์ ลูกพระยา ลูกขุน ลูกหมื่นทั้งหลายก็ไม่พอใจ ก็ไปถึงลูกสนาม ลูกพ่อค้า³ ไปดูต้นคชชเจนก็ไม่พอใจ ไปดูลูกสาวชาวณาก็ไม่พอใจ พระปาดิจก็เดินเสร์มาหาบิดาว่า หม่อมฉันไม่พอใจนางใดเลยพระเจ้าคะ พระบิดาก็โคกเสร์ไปตามธรรมเนียม แล้วก็บอกให้พวกสาว ๆ หมู่นั้นกลับไป พระปาดิจจึงมาคิดอ่อนใจว่า เรานี้จะไม่มีเนื้อคู่แล้วหรือใจน ออย่าเลยเราจะไปหาท่านโหราจารย์ผู้เฒ่าเทอะ ถามคุณลุลู ดูแล้วปาดิจก็มาหาโหรที่ท่านอาจารย์หรือคุณลุงลองดูชะดาราสิให้กระผมด้วย ว่ากระผมจะมีเนื้อคู่หรือไม่มีจะเป็นประการใด ฝ่ายโหรก็เอาวันเดือนปีที่พระเจ้าปาดิจ เจ้าปาดิจทรงราชสมภพนั้นมา มาขีดเขียนลงเลขยันต์ค่างๆ แล้วก็ดูเวลาเกิด พร้อมทั้งดวงค์ พร้อมทั้งศรียงค์ และฤกษ์ทุกสิ่งทุกประการ เสร็จสรรพ ดวงโหราศาสตร์อย่างบริบูรณ์แล้ว ท่านโหราจารย์ก็ท่านายพันทิวว่า ขอเดชะพระอาญาไม่พันเกล้า พระราชกุมาร เจ้าฟ้าปาดิจไม่รู้คู่เลยพะยะคะ คู่ของพระองค์ไม่ได้อยู่ที่นี้ อยู่ไกล อยู่เมืองพิมมายโน้น

แต่ว่าจะดูไม่ยากเลย ผิวพรรณ ผิวขาว ได้นารีลักษณะ เป็นศุภลักษณ์คือจะไปทางทิศพายัพ เมืองเขมร
 เราเนี่ย พระองค์ไปก็เจอ เจอเจอเนื่อๆ แต่ว่าวิธีดูก็ไม่ยาก ดูยังงั้นท่านอาจารย์ จะอยู่ที่บ้าน
 โทณ เมืองโทณ จะมีหาไปหลายเดือนหลายปีหรือ ไม่ยากพะยะค่ะ ไปทิศนี้แหละ ทิศพายัพนี่เอง
 เป็นลูกชานา ทานา แล้ว⁴ นี่เวลานี้ แม่ทรงครรภ์แล้ว คืออยู่ในครรภ์ มิได้เป็นสาวเป็นสาวอะไรเลย
 เมื่อเดินไปทางโทณ มารดาของนางอรพิมพ์ท่านเดินไปทางโทณ ก็จะมีกลดกัน มีลับทกัน กันเวลา
 แดคอยู่ทุกขณะ เราสังเกตได้ง่าย พระปาดิศักดิ์พระทัยนัก จึงลาโทรยกมือไหว้แล้วก็ลาโทรมา
 มากกราบขูลแก่พระบิดา พระบิดาก็อนุญาต พระปาดิศักดิ์ออกอรอนแรมมา เพราะว่าสำเร็จศิลปศาสตร์
 นานาชนิดแล้ว มิได้กลัวโทษภัยอันตรายสักแคลไทน มากี่มา เอาเร็ว ๆ เอาเร็ว ๆ เข้า มาถึง
 บ้านสัมฤทธิ์ปรากฏว่า ยายบัวทีเดียว เป็นแม่ของนางอรพิมพ์ แต่ว่าหัวนั้นตายแล้ว ไม่เห็นกล่าวถึง
 จะตายหรือไม่ตายก็ไม่รู้ กล่าวแต่ยายบัวกำลังดำน้ำอยู่ ปาดิศักดิ์ไม่เห็น ก็ดูเหมือนว่าบุพเพสันนิวาส
 จะให้ไปพบกันเร็ว ๆ นั้นเอง แล้วก็เห็นกลดกันอยู่ ข้างบนบริเวณยายบัวนั้น พระปาดิศักดิ์ได้การ
 จึงพักอยู่ก่อนที่กระท่อม พอยายบัวเห็นคนแปลกหน้ามา ดูรูปร่างสวยสดงดงาม ยายบัวขึ้นมา จะ
 ไปไหนพ่อว่า พระปาดิศักดิ์ยกมือไหว้ แล้วก็ชี้แจงว่า กระหมี่ไม่ใช่ลูกชานา พ่อค้า ไม่ใช่ลูกอำมาตย์
 เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าอุทุมพรราช เป็นลูกกษัตริย์มาหาคุณ แล้วก็มาเห็นแม่ เห็นคุณแม่ ก็มาเห็น
 คุณแม่ทรงครรภ์ ก็มีท้องอยู่ ก็มีความสมัครรักใคร่ อยากจะสัญญาว่า จะขอยู่ทำการงานเลี้ยงชีพ
 โดยสุจริตจะริศ เพราะคอยบุตรในท้องนั้น ถ้าเป็นชายจะผูกเอาเป็นน้อง ถ้าเป็นหญิงจะขอเอาเป็น
 ภรรยา หรือเอาเป็นมเหสี ยายบัวก็ยอม แล้วพระปาดิศักดิ์อยู่ ถึงแม่เป็นลูกกษัตริย์ก็ทำไร่ไถนา
 เลี้ยงโค เลี้ยงกระบือ เกี้ยวข้าว ติข้าวได้ทุกอย่าง อยู่มามิช้านาน ยายบัวก็ถ้วนทศมาส เก้าเดือน
 สิบเดือนแล้ว ปวดท้อง เจ็บท้องจะคลอดลูก ทำยังงั้นก็ไม่ออก คนในบ้านนั้นช่วยกันคำ⁵ ช่วยกัน
 ทุกประการ จึงไปถามหมอคำแยมาจากบ้านคำแย จึงชื่อว่าบ้านคำแยมาจนทุกวันนี้ จะชื่ออะไรไม่
 ทราบ ยายหมอคำแยขึ้น ไปได้ยายหมอคำแยบ้านคำแยมา มากคนนั้นกตมีประเดี้ยวใจก็คลอด คลอด
 แล้วมีรูปพรรณ ผิวพรรณผ่องใส จึงชื่อว่านางอรพิมพ์ อยู่มา ๆ ก็ใหญ่กล้า เป็นสาวเป็นสาว ที่นี้
 ยายบัวอยู่บ้านสัมฤทธิ์ จากสัมฤทธิ์ไปคำแย จากคำแยไปสัมฤทธิ์ก็ไม่ไกลไม่ไกล อยู่ในเขตพินายนั้นเอง
 อ้า - นางอรพิมพ์ก็เป็นสาว มีความสมัครรักใคร่เกี่ยวพาราสิกันคาบธรรมคาบหนุ่มสาว แล้วพระปาดิ
 ศักดิ์ก็ไม่รอช้า จึงได้เรียกนางอรพิมพ์มาหา ไปหาแม่ แม่บัว แล้วก็เรียนให้ทราบว่า ผมจะไปจัดแจง
 ขันหมากมาจากเมืองนครธม มาอ้า - ราชาก็เชกสมรสกันให้สมเกียรติยศ ขอพระแม่และ
 นางอรพิมพ์อย่าได้มีความโศกเศร้าเลย คอยอยู่ประเดี้ยวเดียว ก็จะมา เมื่อพระปาดิลาแล้ว
 ลาเจ้าเรือนและนางอรพิมพ์แล้ว ลาแม่บัวแล้วก็ออกเดินอรอนแรมมา ถึงพระราชบิดา กราบขูลให้

พระองค์ทรงทราบ ฝ่ายพระเจ้าอุทุมพรราช จึงจัดแจงขันหมากประกอบไปด้วยพริ้งพว้อมไปด้วย รั้พล สกลโยธา พลช่าง พลม้า พลรถ ราชรถ พลเดินเท้า ทั้งหญิงทั้งชาย หากันมาในกระบวนขันหมากนั้น แต่ว่ายไม่ถึงเมืองพิมาย เหตุการณ์ก็บังเกิดขึ้นอย่างสำคัญ คือพระเจ้าพรหมทัต เจ้าแผ่นดินเมืองพิมายนั้น รู้ข่าวว่าแม่บัว ยายบัวนี้มีลูกสาวงาม จึงให้พระยารามนั้นไปเอามา หมายความว่า ร้องขอเท่าไรก็ไม่ฟัง หมายความว่า ไม่ให้ก็ขอขาด คักลงก็ได้นางอรพิมพ์มาราชภิเษกกัน แล้วนางอรพิมพ์ก็ตั้งสัตยาธิษฐานว่า ถ้าไม่ใช่พระปาริชาติแล้ว ใครเข้ามาสมสู่จะร้อนเหมือนไฟ อย่าได้ทำอันครายได้ ก็คงจะเป็น เช่นนั้นกระมังตามนิทานว่า

จะกล่าวถึงขันหมาก กระบวนขันหมากก็มา หลายคืนหลายวัน เพราะว่าไกล มาถึงแม่น้ำลำหนึ่ง พระองค์ก็ให้กองทัพหยุดใกล้ลำน้ำนั้น เพราะจะให้สัตว์พาชะทั้งหลายและกองทัพ นั้นได้บริโภคน้ำ⁸ ไร่สอย⁹ ในเวลานั้น ก็หยุดกองทัพอยู่ เป็นเวลากลางวัน ชาวบ้านก็เข้าไปชมกองทัพ ไปดูกองทัพ กระบวนขันหมาก หญิงชาย แล้วก็ถามว่า กองขันหมากนี้จะไปไหน ฝ่ายพวกชาวนครธมจึงบอกว่า จะไปราชภิเษกสมรสพระเจ้าแผ่นดินเมืองนครธม กับลูกสาวของทางพิมายโน้น ชื่ออะไรว่า ชื่อนางอรพิมพ์ ลูกใครว่า ลูกแม่บัว อ้อ ดีแล้ว เหลวแล้ว ไคมลอยแล้ว ว่าไง ยังว่า¹⁰ ไคมลอย น่าจะไม่เป็นเรื่องชะแล้ว คือว่า เมื่อเจ้าหนู่น้อย¹¹ คนนั้นไปไม่นาน ท้าวพรหมทัตก็มาข่มเหงเอานางอรพิมพ์ไปอบอุ้มอยู่ในปราสาทประสาธน์แล้ว ทหารทั้งหลายก็มีความคึกใจ จึงเข้าไปกราบทูลพระเจ้าอุทุมพรราชและพระปาริชาติ พระเจ้าอุทุมพรราชก็คึกพระทัย พระปาริชาติถึงแก่คึกพระขรรค์ควับ ไครหว่า มาเอาดวงยิหวาอุหว่า คงได้เห็นดี แน่หรือไม่แน่ว่าไป ความชาวบ้านมา ชาวบ้านก็กราบทูลเหมือนว่า เอาแน่นอนแล้ว ให้พระยารามแม่ทัพเชิญไปเป็นมเหสีของกษัตริย์พรหมทัต สมโภชกันเจ็ดวัน เล่นสนุกสนานกัน ขอพระองค์จงทราบ เมื่อรู้เช่นนั้นแล้ว พระปาริชาติทรงพระโกรธมาก จึงถิขขันหมากลงน้ำ ลำนั้นจึง เรียกว่าลำมาศ ไหลไปสู่ลำมูลมาจนทุกวันนี้ ที่นี้ภรรย รั้คหัดถึก็คิล้อและคุมกงมันก็เรียราศาค เท ชาวบ้านก็เอามาไว้ที่บ้านหนึ่ง จึงเรียกว่าบ้านกงรถมาจนทุกวันนี้ แม่...ยังนี้ทีเดียว คอไปพระปาริชาติก็กราบทูลพระราชมิควว่า ขอพระองค์จงคำรับรั้พล¹² กลีบเถิด เกล้ากระหม่อมนี้จะสันโคชไปคนเดียว ปลอมแปลงไปจึงจะเขาที่ ถ้าหากว่าไปด้วยกองทัพ อย่างกองทัพนี้ เจ้าพรหมทัตเจ้าพิมาย ก็จะไม่เอากองทัพมารบกัน รั้พลโยธา จะตายลงด้วยกันทั้งสองฝ่าย พระเจ้าอุทุมพรราช ราชมีคาคก็ไม่ว่าอะไร จึงต้องปลอมแปลงมาผู้เดียว มาหาบายบัว พอยายบัวเห็น เขาก็สลบไป เอยาหม่องหรือยาลมให้ไปกินแล้วก็ว่า¹³ว่า เขามาข่มเหงเอาแล้วลูกเอย เขามาข่มเหงเอาแล้ว พระแม่อย่าเป็นทุกข์เลย มีญญาที่ประ เสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย เหมือนพระจันทร์ประ เสริฐกว่าดวงดาวคั่งล้านดวง ขอคุณแม่อย่าเสียใจเลย แต่

ว่าแล้วแต่บุญวาสนาของลูกเกิด ฝ่ายพระปาดิจก็ปลอมแปลงเป็นชาวบ้านนอก เหมือนคนเขตนบ้าน สัมฤทธิ์ บ้านเดิมของเมียและแม่ย้ายขึ้นเองดอก ไปก็ไป ไปตามหานายประดู นายประดูก็บอกว่า ตามนายประดูว่า เราจะเข้าไปหาน้องสาว จะได้หรือมิได้ประการใด ใครเป็นน้องสาววะ นาง อรพิมพ์ที่ราชาภิเษกเป็นมเหสีของพระเจ้าแผ่นดินนี้เป็นน้องของกระผม เขาก็เชื่อ นายทวารก็นำไป เฝ้าพระเจ้าพรหมทัต พระเจ้าพรหมทัตทรงสถิตย์อยู่บนบัลลังก์ เป็นกษัตริย์ มีนางอรพิมพ์เป็นมเหสี เป็นสมเด็จพระบรมราชินี นิ่งไกลเคียงกัน พระปาดิจเข้าไป นางอรพิมพ์ก็ท้วง¹⁴ว่า อ้อ พี่มารี ก็เลยชื่อว่าเมืองพินายมาจนทุกวันนี้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามุกเหลืงนิवासแน่ เพราะว่ารู้จักแล้ว รู้กัน เมื่อว่าพระเจ้าพรหมทัตถามว่า ใครวะ นางอรพิมพ์ก็พี่ชายของกระหม่อมฉันเพคะ อ้อ เป็นใจ ทำไรไถนา ค้าขาย มีอาชีพอย่างไร ก็ได้ตามพระปาดิจ พระปาดิจก็คอยโกหกไป คัดสำเนียงให้ถูก ชาวพินายโดยบริบูรณ์ แล้วก็พระเจ้าพรหมทัตก็มีความดีใจว่า เมื่อเวลารราชาภิเษกสมรสทำไมเจ้า ไม่มา กระหม่อมฉันไปค้าขายทางไกล เสียใจยิ่งนักหนาพระเจ้าคะ จึงมาเฝ้าพระองค์ มาให้พระองค์ รู้จัก กระหม่อมก็อยากรู้จักพระองค์ เพราะว่ากระหม่อมฉันเป็นที่ชายของนางอรพิมพ์จริง ๆ พรหมทัต ก็เชื่อจึงว่า อ้ออย่างงั้นเลย เราเลี้ยงเถอะ เลี้ยงคุณลุงทีเอาให้สนุกสนาน เลี้ยงที่เลี้ยงลุงที จึง วิธีเลี้ยงมันก็มีอะไรเล่า มันก็มีของคาวของหวาน สุรายาเมาก็กับแก้มนานาชนิดแล้ว นางอรพิมพ์ก็ ขี้บอคาใส่พระปาดิจ พระปาดิจก็ขี้บอคาใส่นางอรพิมพ์ ในเมื่อพระเจ้าพรหมทัตเผลอ เมื่อคุยกันไป รินเหล้ากันไป แพร่ง¹⁵กันไป นางอรพิมพ์ก็ให้ผิว ให้พระเจ้าพรหมทัตคณะ่มากมาก ให้พระปาดิจแต่น้อย ๆ พระเจ้าพรหมทัตเขาไม่ เป็นขี้บอครดเลย เขาจนนอนแผ่กระจาด ได้ทีพระปาดิจก็พัน¹⁶คอ ประหารชีวิตพระเจ้าพรหมทัต แล้วก็พานางอรพิมพ์ออกจากเมืองเร็วไว มิได้ซ้ำด้วยประการฉะนี้ พระปาดิจก็นำนางอรพิมพ์มาสั่งเสียยายบัว ให้แก้วแหวนเงินทองไว้พอประมาณ จึงว่า ผมอยู่ไม่ได้ ผมจะต้องไป แล้วก็พากันมา มาจนทันเขตกอ่าเกอหิมาย มาจนถึงป่าใหญ่ รุ่งสว่างแล้ว¹⁷ แล้วก็พากันเดินทางมาในราวป่า นั้น จะกล่าวถึงนายพรานคนหนึ่ง มีนามชื่อว่า นายพรานนกเอี้ยง ไป เทียวล่าเนื้อ ไปเทียวยิงเนื้ออยู่เสมอมิได้ขาด วันนั้นนายพรานนกเอี้ยงก็ออกจากบ้าน แล้วไปหวัง จะยิงเนื้อ มาเจอพระปาดิจและนางอรพิมพ์เข้า เห็นรูปโฉมโฉมพรรณของนางอรพิมพ์นั้นงาม นายพรานนกเอี้ยงจึงยิงเอาพระปาดิจตาย แล้วก็พานางเดินไป จะมายังบ้านของคน ฝ่ายนางก็ทำ เล่ห์กล ชูคว่า อีฉันที้มีกำลังน้อย มีแรงน้อย ไม่สามารถจะเดินได้ ถ้ามีธรรตศัทธิ หรือมีเกรียนมีม้า มีช้างขี่ ก็จะได้บ้าง พรานนกเอี้ยงแกก็ไม่ทำอะไร แกก้จับควายได้ตัวหนึ่ง แล้วก็พานางขึ้นมา ต่อมา ธรรมคากิริยาที่ขึ้นควายนั่น นายพรานก็อยู่ข้างหน้า นางอรพิมพ์ก็อยู่ข้างหลัง นางอรพิมพ์ได้ที ก็ เอาพระขรรค์ของพระปาดิจที่ซ่อนไว้ แทงนายพรานคักควายตาย แล้วนางก็กลับมาหาพระสามิ

มาร้องให้พิธีไฉไล ตามธรรมเนียมโลกวิสัย หัวตายก็ยอม โสภเคราะห์ ร้อนถึงอาสน์อัมรินทร์อินทราธิราช สมเด็จพระอินทร์ก็มากับพระวิสุทธกรรม มาแปลงร่างองค์หนึ่งเป็นงูเห่า องค์หนึ่งเป็นพังพอน ก็กัดกัน ตัวหนึ่งตาย เป็นต้นว่าพังพอนตาย งูไปกัดเอาคันทยาน์เปลือยกยานั้นมาพัน พังพอนก็ฟื้นขึ้น ค่อมมาก็งูคาย พังพอนก็ไปกัดเอาคันทยานั้นมาพันงู งูก็ฟื้นขึ้น ผลัดกันเป็นผลัดกันตายเช่นนั้น นางอรพิมพท์ก็อยู่ แล้วงูกับพังพอนก็หายไป นางก็สติใจ จึงไปกัดเอายานั้นมาพันพระปาดิจ พระปาดิจก็ฟื้นขึ้นดังเก่า มีความดีใจโสมนัสยิ่งนักหนา นางอรพิมพท์กับพระปาดิจจึงคัดเอายามา เอาคันทยานมา พอประมาณ พอที่จะเอาไปได้ แล้วก็พากันล่องจรไปหวังจะไปยังนครวัด นครธม บ้านเมืองของพระปาดิจนั่นเอง พารอนแรมไปหลายวันหลายวัน บรรลุถึงลำน้ำอันหนึ่ง ไม่มีเรือแพหรือขอนไม้อาศัยอย่างไรเลย น้ำนั้นก็กว้างขวาง¹⁸ พระปาดิจและนางอรพิมพท์ก็เกรงกลัวจรเข้า เทราปลาร้ายก็นั่งอยู่ที่ฝั่งน้ำ และยังมีเถรคนหนึ่ง คือเถรนี้เขาเรียกว่าเถรเรือลอย คือเที่ยวบิณฑบาตตามน้ำ เขาใส่บาตแล้วก็กลับมาถึงวัด แล้วก็ขบถฉันเป็นธรรมดาปรกติของเถรเรือลอยไปนั้นทีเดียว ค่อมมาพายเรือมาก็เห็นทั้งสองนั่งอยู่ พระปาดิจจึงพูดว่า ท่านครับ โปรดกรุณาส่งผมให้ถึงฝั่งด้วยเถิด อ้า คาเถรจึงออกเล่าที่เพทุบายว่า เรือนี้ขึ้นได้แต่เพียงสองคน ถ้าขึ้นสามคนแล้วก็จม เพราะคาเถรเห็นนางอรพิมพท์งาม จะเอาเมียเขายังไงเล่า คาเถรยังว่า เขาเรียกว่าเสือเผ่าจำศีล ล่องกินคนอื่น สัตว์อื่น คังนิทานเล่ามานั้นแน่นอนแล้ว มือถือสากรปากถือศีล จนมีเป็นพิษพันธุมาจนทุกวันนี้ ธรรมดาเรือนี้ขึ้นก็คนก็ได้ แต่ว่าโกหกหลอมนไปยั้งงั้น แล้วก็พระปาดิจก็ตกลงให้นางอรพิมพท์ไปก่อน คาเถรก็พาย พายก็ไม่พายไปฝั่ง พายเล่าก็พายกล พายใหญ่ลงได้เลย พระปาดิจจะร้องงูเท่าใดก็ไม่กลับเลย ตกลงก็เลยพลัดพราจากกันอีก ไม่รู้ว่าเป็นเวร เป็นกรรมอย่างไร พระปาดิจและนางอรพิมพท์นี้หาความสุขได้น้อยที่สุดเลย ฝ่ายนางอรพิมพท์เห็นว่า ถูกกลลวงของสามเณรแล้ว ก็หาอุบายที่จะหนีอยู่เสมอ แล้วมาเจอต้นมะเดื่อต้นหนึ่ง มีหน่วยคัก¹⁹ มีลูกคักยิ่ง นางอรพิมพท์ก็พูดเป็นเล่ห์กลว่า พี่เถรคะ ถึงอย่างไรอฉันก็ต้องเป็นของพี่เถรวันยังค่ำ จอดที่นี่เถอะ อฉันอยากกินมะเดื่อเหลือประมาณ ฝ่ายคาเถรหลงกลนางอรพิมพท์ก็จอดเรือที่นั่น แล้วก็ขึ้นมะเดื่อ ขึ้นยังไม่ถึงที่หน่วยงาม ๆ หน่วยอร้อยที่ซุกคิมะมันอยู่บนยอดไม้ คาเถรก็ขึ้นอย่างสูงซู่ทีเดียว ขึ้นอย่างสูงเท่าที่จะสูงได้ แล้วก็นางอรพิมพท์ก็เตรียมเรือเตรียมพาย แล้วก็ไปตัดหนามมาชะ²⁰ คั้น แล้วก็พายเรือหนีไปจึงร้องว่า อยู่นี้แหละคาเถร คาเถรอยู่ที่นั่นอย่าไปไหนมาไหน อยู่ที่นี้เถิด คังนี่เป็นคั้น คาเถรก็คายนอยู่บนคั้นมะเดื่อ เมื่อใจจะขาด จึงสายสันพรณาว่าให้มีแมลงหวี่อยู่ในหน่วยของกู แล้วเมื่อแมลงหวี่นี้หน่วยแตกออกมาแล้วตกลงมาคิน ก็มาแตกแล้ว จึงให้ไปค่อมอวียวะสืบพันธุของผู้หญิงทุกคนทีเดียว นั่นปะไรเล่า นางอรพิมพท์ก็พายเรือมาหาพระปาดิจก็ไม่เจอพระปาดิจ หัวเมียทั้งสองก็เลยต่างคนต่างไป นางอรพิมพท์ก็จอดเรือที่งั้น แล้วก็มาไปถามเรื่องราวเถอะ ไป ไป สมเด็จพระอัมรินทร์อินทราธิราชก็มีความสงสารเหลือที่ซุด ที่นี้นางอรพิมพท์

แปลงกายทีเดียว จึงเอาคำราเข่าว่าอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น นางอรพิมพ์จึงเอาโยนิเหวี่ยงเข้าไปที่คันสำโรง ผากคันสำโรงไว้ หน่วยสำโรงนั้นเมื่อเวลามีหน่วยแล้ว ก็ ท่านผู้ฟังทั้งหลายก็เห็นแล้วก็คล้ายคลึงจริง คล้ายกับอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงจริง .แต่อาจารย์หนึ่งแย้งว่า นางอรพิมพ์จับอวัยวะสืบพันธุ์ จับโยนิเหวี่ยงไปในป่า จึงไปเกิดเป็นคันไม้ชนิดหนึ่งเรียกคามภาษาที่พอฟังได้ว่า คันโยนิมีคาง เรียกคามปากคลาดว่า คันทีผี แล้วก็มิหน่วยก็คล้าย ๆ เหมือนกัน แล้วแต่ท่านผู้ฟังจะเชื่ออย่างไร จึงจับนมที่เหวี่ยงเข้าไปใส่คันถันนาง อาจารย์หนึ่งว่า คันถันนาง หรือคันนมนาง อาจารย์หนึ่งนั้นเหวี่ยงไปใส่คันหนามจิว ก็คล้าย ๆ หนามจิว อ้า - ข้าพเจ้าว่า คันถันนางนั้นงามกว่า นางอรพิมพ์จึงจับเอาแก่นนั้น เพราะว่า ผู้หญิงนั้นงาม แก้มหวง จึงจับเอาแก่นเหวี่ยงเข้าไปใส่คันไม้ชนิดหนึ่ง ชาวอีสานชื่อว่าคันแก้มอัน เป็นยา เอามาต้มแล้วก็กรอกฆ่า อ้วนที่สุด ยิ่งฆ่าแข่ง ยิ่งดีทีเดียว คันแก้มอันนี้ คำราเข่าเล่ามาอย่างงั้น นางอรพิมพ์จึงก็้วสวมแหวนนิ้วชี้ แล้วก็เดิน ไร่แก้มเคยเค่งคังก็เคยอุม ก็เลยเป็นแก้มแพบ ๆ เป็นชายโดยกรง ถ้าจะเรียกในเวลานี้ก็ นายอรพิมพ์นั้นเทียว แล้วก็สัญจรมาในนิคมคามนิคมน้อยใหญ่ ก็เจอบ้านใครเรือนใครก็ได้ถามเห็นคนรูปพรรณเช่นนั้นหรือไม่ จะเอาชื่อก็ชื่อว่าพระปาจิฉ เขาก็ว่าไม่รู้ไม่เห็น นางก็ค่อยสัญจรไปในนครน้อยใหญ่ ยังมีเมือง ๆ หนึ่งที่เจ้าเมืองมีพระราชธิดารูปสวยสดงดงาม ก็มาบังเกิดสวรรคตขึ้น หาหมอสูติวิสัยแล้ว ชาวเมืองก็ร้องไห้อยู่ โศกเศร้าอยู่ นายอรพิมพ์ไปถึงก็ได้ถามว่าร้องอะไร เขาก็เล่า ชาวเมืองก็เล่าไปคามเรื่อง แล้วนายอรพิมพ์ก็ว่า: ฉันทรักษาได้ ขอให้พามาไปเถิด เขาก็พากันดีใจ แล้วก็พากันไปหาพระมหากษัตริย์ กราบขูลพระมหากษัตริย์ก็ได้ถามว่า รักษาคนตายได้หรือ กระทบ่อมฉันจะลองรักษาดู ก็เคยดี เคยขึ้น แต่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ขออาญาไม่พ่นเกล้า อ้อ ไม่เป็นไร ทำการรักษาเถิด ฝ่ายพระอรพิมพ์จึงเอายาออกมาผสมเข้า ผ่นแล้วก็กรอกไปในปากของพระราชธิดา พระราชธิดาก็ฟื้นคืนพระองค์ขึ้น พระราชวงศ์ทั้งหลายก็ทรงโสมนัสอย่างสำคัญ คือก็ดีใจจริง ปรึกษากันหลายวันแล้วก็ว่า จะราชาภิเษกราชธิดานั้นกับเจ้าอรพิมพ์นี้ ฝ่ายเจ้าอรพิมพ์นั้นก็ไม่มีอวัยวะสืบพันธุ์จึงพูดเบี่ยงนัยว่า เวลาที่ฤกษ์ยามยังไม่ค่อยดีผมจะขอ กระทบ่อมฉันจะขอรักใคร่ตัวนางนี้เป็นคู่กันทีเดียว แต่กระทบ่อมฉันยังไม่สำเร็จศิลปศาสตร์ ขออีกปีสองปีจึงค่อยเถิด ฝ่ายพระมหากษัตริย์ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ก็คามาใจ อยู่ที่บ้านเมืองนั้นไม่ช้าไม่นาน ไม่ได้อยู่นานเลย ก็ลาพระมหากษัตริย์ พระราชธิดา มาติดคามหาพระปาจิฉ ค่อยไป เจ้าอรพิมพ์ก็เดินไป เดินไป แล้วจินตนาการในใจว่า หมดหวังแล้วเราวชเรียนเสียเถอะ แล้วจึงมาวชที่วัดหนึ่ง เวลาที่ เป็นพระอรพิมพ์เสียแล้ว พระอาจารย์อรพิมพ์ก็อยู่กับลูกสงฆ์มาด้วยความสุขสำราญ มีความรู้แตกฉานในนิยายท่านเล่าว่า เขายกให้เป็นพระสังฆราช แล้วพระสังฆราช

อรพิมพ์จึงมาจินตนาการนึกในใจว่า เราที่จะได้พบปะกับพระปาจิคนั้นด้วยเล่ห์กลของเราเอง จึง
 ล้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่งใหญ่โตรโหฐาน งดงามแล้วจึงเขียนรูปภาพ ความเป็นมาของพระนางนั้นกับ
 พระปาจิц เริ่มตั้งแต่ไปเจอยายบัว คำนวณอยู่นั้นจนกระทั่ง มาบวชอยู่ที่วัดนี้ เป็นรูปภาพตลอดฝาผนัง
 ของโบสถ์อยู่ที่เดียว ค่อมมาพระปาจิศก็รอนแรมมา เขาเรียกว่าผมประมาททีเดียว เห็นย่นักพักใหญ่
 ก็เข้ามานอนอยู่ในโบสถ์ นอนไปหลับไป แล้วก็ตื่นขึ้นก็ดูรูปภาพ แลดูคราวแรกก็ไม่สนใจ ค่อมมาจึงลุก
 ขึ้นดูอย่างเค็มคา แค้นยายบัวคำนวณจนกระทั่งมาบวช เป็นพระสังฆราช ก็คือคติใจย่นักหนาทีเดียว
 พระปาจิศจึงเข้าไปกราบไหว้พระอาจารย์อรพิมพ์ว่า ได้ถามว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าผู้เจริญไปยังใ
 มายังใจครับ พระอาจารย์อรพิมพ์ก็เล่าให้ฟัง พระอาจารย์อรพิมพ์ก็เล่าว่า เธอมาจากไหน เธอ
 มาอย่างไร เล่าก่อน ผมมีทุกขร้อนย่นักย่นักหนา แล้วก็เล่าเรื่องที่ผจญมาแต่ความทุกข์กับนางอรพิมพ์
 มา นางอรพิมพ์ก็ตั้งใจจึงว่าไป เทียวหาแล้วก็ไม่เจอ ไม่เจอเมียยังงั้นหรือ พระปาจิศขอรับไม่เห็น
 เลย แต่ว่ามาเห็นรูปภาพที่อยู่ในโบสถ์นะ ใครมาเขียน ทำไมมารู้เรื่องของผมนี้เล่าครับ ขอพระ
 ผู้เป็นเจ้าของเล่าให้ผมฟังเถิด พระอาจารย์อรพิมพ์จึงว่า เวลานี้จะปิดบังกันไม่ได้แล้ว อาตมา
 เป็นนางอรพิมพ์ ก็เล่าให้ฟังมาทุกประการ พระอินทร์ให้แหวนมายังงี้ ก็เล่ามาจนหมดเรื่องราว
 ต่างคนต่างเล่า พระอาจารย์ก็เอาแหวนออกจากนิ้วชี้ ไปใส่ให้นาง ก็เลยกลายเป็นนางอรพิมพ์
 ก็กอดครัดกันร้องไห้สลบไหลไปกาลข้างนั้น ตกกลางก็ลาสิกขา บอกราวบ้านชาววัด ก็ไม่ทราบเรื่องแล้ว
 ก็ เขาก็ไม่ว่าอะไร นางอรพิมพ์ก็จึงทูลพระปาจิศว่า จำเป็นจะต้องเอาอวัยวะที่ฝากไว้กับต้นไม้
 แล้วก็พากันรอนแรมมา มาถึงนางอรพิมพ์ก็เรียกอวัยวะสืบพันธุ์จากต้นไม้แล้วไปเรียกเอานม
 จากต้นไม้มา ไปเรียกเอาแก้วจากต้นไม้แก้วอัน อาจารย์หนึ่งเผยว่า กล้วยไม้หนวดฤๅษีหรือกล้วยไม้
 ผมหวีพรายที่อยู่ทางต้นไม้เป็นเส้น ๆ คล้ายเส้นผมนั่น ก็ว่าเป็นเส้นผมของนางอรพิมพ์ จริงเท็จ
 ประการใดก็ฟังดูเถิด แล้วพระปาจิศนางอรพิมพ์ก็มายังเมืองนครวัดนครธม พระบิดาก็ทรงโสมนัส
 ยินดี จึงราชาภิเษกให้เป็นกษัตริย์ครอง เมือง นครวัดนครธมต่อมา นิทานเรื่องนี้ก็จบแต่เพียงนี้

คำศัพท์

1	เลี้ยง	=	เลี้ยง
2	คิ้ว	=	คิ้ว
3	พ้อคำ	=	พ้อคำ
4	แล้ว	=	แล้ว
5	ท้อง	=	ท้อง
6	คำ	=	คำ
7	ร้อน	=	ร้อน
8	น้าม	=	น้ำ
9	ไซ้สอย	=	ไซ้สอย
10	ยั้งว่า	=	ถึงว่า
11	น้อย	=	น้อย
12	รื้อผล	=	รื้อผล
13	เว้า	=	ชุก
14	ท้วง	=	ท้วง
15	แพรง	=	ริน เหล้าแจก
16	พัน	=	พัน
17	แผ้ว	=	แผ้ว, สว่างแจ้ง
18	กว้างขวาง	=	กว้างขวาง
19	หน่วยคัก	=	ผลคก
20	ชะ	=	ชะ, สุ่ม

2. พญาสุวรรณภักจะ

พระครูอรุณโกศล

ข้าพเจ้าจะเล่านิทานอีกต่อไป ยังมีนิทานเก่าเล่ากันปู่ย่าตายายเล่ามาอย่างไร ข้าพเจ้าก็จะเล่าไปอย่างนั้น ยังมีเต้านาอยู่ตัวหนึ่ง : ตัวผู้ คลานมาทุบกับ ๆ ๆ ๆ ทีเดียว มาอยู่ในสวนอุทยานของพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่ง มียายก๊ะคำเป็นคนเฝ้าอุทยาน เป็นนายอุทยาน เต้าตัวนั้น คลานมา ๆ ก็มาอยู่ในใต้ถุนกระท่อมของตายาย หมาก็เห่า ฮง ๆ ๆ ตายาย ก็ลงไปดู ก็เห็นเต้า มาวิ่งเสียงไว้ เต้านั้นเป็นเต้าวิเศษ เมื่อยายก๊ะคำจะฆ่า จึงพูดได้ว่า อยะฆ่า อยะฆ่า หมเลยฉันจะมาอยู่ด้วย ฉันไม่มีที่อยู่ ยายก๊ะคำจึงว่า เอ เต้าวิเศษพูดได้เว้ย ก็เสียงไว้ ไม่มีอะไรใครจะทำร้าย เวลาเต้าไม่อยู่ยายไม่อยู่ไปทำไร่ร่นสวน¹อุทยาน เต้า พระยาเต้าก็เนรมิตอาหารเอาไว้อร่อย อาหารทิพย์อย่างดีทีเดียว คำก๊ะยายมา ก็มาเห็นอาหารก็ไม่กล้ากิน ถ้ามเต้าก็ไม่ไ้ความ เต้าก็เอาไว้ ต่อมาอีก เอาไปทิ้งชะหลายวัน คำจึงว่าถ้ามันจะมาทำเบือเรา ใครจะมาเบือเรา มันจะมาทำเอาไว้อย่างนี้อะไร คำยก็คำยเหอะถูกเถ้าแล้ว คำก็กิน กินก็ไม่คายอร่อย ยายก็กินคำมไป จึงปรึกษากันหลายวันหลายวัน ได้กินอร่อยมาแล้ว จะคอยดูก่อนที่นี้ ว่าใครมันทำเอาไว้ ต่อมาเต้าก็ยาก็ไปทำร่นไร่ พอมาย ๆ แก้กก็มาเห็นเต้าชูหัวประกก ๆ แก้งไอนั้นจงมีเข้าไอนั้นจงมี อาหารทิพย์จึงมีมาเกิด เข้าแก้งก็มีขึ้นมาพริบ คำก๊ะยายก็กะโคดเข้ามาจับ โอ้เจ้านี้ดอกหรือมาเนรมิตอาหารให้เรา ก็ฉันนี่แล้ว ก็ทำไมไม่บอกทีแรกเล่า ฉันไม่ชอบบอกฉันชอบบีบเป็นความลับ เวลานั้น คำก๊ะยายก็รักเต้าเหลือขนาดทีเดียว จึงเอาไปนอนไว้บนเหย้าบนเรือนให้นอนบนฟูกบนเมาะ บนหมอนอย่างดีทีเดียว อยู่มาไม่ช้าไม่นาน ว่างวันไปเดือนหนึ่งนั้น เจ้าแผ่นดินเคยมาชมสวนอุทยาน ลูกสาวก็เคยมาด้วย พระราชธิดาของพระมหากษัตริย์นั้นนั่งดงามนิกหนา จะทรงพระนามชื่อว่ายังก์หามีได้ จำไม่ได้เลย แล้วยายก๊ะคำจึงบอกเต้าว่า พรงนี้เจ้าแผ่นดิน จะมาชมสวน บางทีเต้าเจ้าแผ่นดินก็มา บางทีก็ลูกสาวเจ้าก็มา พระราชธิดานั้น ไอนายอย่าออกไปทางนอกเนอ เต้าจึงว่าผมจะมอง ๆ ดูใจได้เบิ่งใหม่² ลูกเจ้าแผ่นดินจึงถามเป็นไรเออมอง ๆ อยู่เดอจ้า แล้วต่อมาข่าวขึ้น เจ้าก็เสด็จมาชมสวน ชมดอกไม้ต้นนั้น ชมดอกไม้ต้นนี้ เต้าก็แอบดูอยู่ เห็นพระราชธิดาก็ดงามเหลือขนาด พระยาเต้าก็มีความรักอย่างมากมายทีเดียว พอเจ้ากลับแล้ว พอเจ้ากลับแล้ว เต้าจึงว่าคุณยาย ๆ อะไร แทน ผมแอบดูลูกเจ้าแผ่นดินงามสำคัญ

ทำไมผมจึงได้ ไอ้ / ไอ้เต่าเอ๋ย ยังดำอยู่ก็ออกมา มันจะไปเอาดวงแก้ว เอาดวงเอาดาวไอ้ได้ ผม
อยากได้กระนางนี้อย่างสำคัญ อ้อนวอนยังงี้ก็ไม่ฟัง ถ้าไม่ได้ผมจักสิ้นใจตาย ขอให้ยายกะดำไปหา
พระเจ้าแผ่นดิน ก็สู้หาพาหุ๊ก ขอพระราชธิดาคำเกิด คำกะยายจึงว่า ทุ๊กดำยเม็ดเท่านั้นแล้ว เขาก็
ฆ่าทุ๊กเท่านั้นแล้ว เขาก็ว่าไอ้ไม่เส็งยม เจียมตัว เถอะหน้า ลองไปเถอะหน้า ถ้าเขาฆ่าฉันจึงช่วยเอาไว้
ยายกะดำจึงว่า: คำเราไม่ไช้คำเหล่น ๆ นา คำมีฤทธิ์ชิตชกไปทิวา คำกะยายกราบพระเจ้า
แผ่นดิน กราบแล้วก็ว่าไอ้ อีฉินมีลูกชายอยู่คนหนึ่งมีชื่อว่าไอ้เต่า แล้วมันอยากได้กะพระราชธิดา
นี้ พระองค์จะว่ายังงี้ หมะ / ยาย ๆ ไม่น่าจะพูดขงี้เลยหมิ่นประมาทข้าลูกสาวข้าควรคู่กับเจ้า
ประเทศเมืองหนึ่งเมืองโคลุ่หาพาหุ๊ก แล้วก็ราชาภิเศกให้ครองราชสมบัติแทนเรา นี้จะเอาคำมา
เป็นลูกเขยนี้มันไม่ชอบมาพากลดอก ทุจะเอามันไปเขียนชะก็ก็ได้ แต่ดูเวทนาว่ายังเฒ่าแก่แล้ว
แต่ว่าเวลานี้มีงมาสู่หาพาหุ๊กลูกสาวทุก็เอา แต่ทำให้มีงสร้างสะพานเงินสะพานทอง สองสาย
คล้องกัน ตั้งแต่กระท่อมมีงมาถึงพระราชวังนี้ แล้วก็ให้พระราชธิดานี้ เอาไหมเหล่า ไม่รู้
แล้วพระเจ้าคะ อีฉินจะไปบอกเจ้าเต่าดูก่อน เออไปบอกซิ คำกะยายก็มา มากร้องไห้ดินล่ม
ดินค้าย โอย ค้ายแล้วทีนี้ ถ้าไม่ได้เราก็ค้ายแน่นอนเต่า เต่าจึงว่าคุณคำคุณยายเป็นยังงี้ ถึง
เสียใจ ก็ไปสู่หาพาหุ๊ก ท่านก็ให้พระราชธิดาคิมดี ละแหม แต่ที่ท่านให้สะพานเงิน สะพานทองคำ
ตั้งแต่กระท่อมเราไปถึงพระราชวัง แล้วก็แก้ว แหวน เงิน ทอง แสนสี้ด รัศนะ ชั้นหมากเงิน
ชั้นหมากทอง อย่างละมาก ๆ คำยายจึงไปได้กะไหน มาฆ่าทุโดยเลือกเย็นแล้วไอ้เต่าเอ๋ย เต่าจึง
ว่าไม่เป็นไรดอกคุณยายคุณคำ นอนไหนบนดาวอัน เรื่องเท่านี้ขี้เล็มเท่านี้ เรื่องง่ายนิดเดียว ปอก
กล้วยกินมันจียากกว่า³ ย่างมันจิดีคมีอซ่า คำมีปัญญว่า เอ/ ไม่ไช้เหล่น แล้วก็ไปบอกเจ้าก่อน
ไปว่า ในวันค่อแต่นี้ซัก 3 วัน จะทำสะพานเงินสะพานทอง ขอพระธิดา จงทำอาหารไว้เลี้ยงแขก
แขกของเจ้าพระยาเต่านั้นมากมายเหลือเกิน พระมหากษัตริย์ก็ว่าเรื่องนี้แปลกประหลาดจริงหนอ
เอาเถอะ แก่สิ่งข้าก็จะทำ พระมหากษัตริย์ จึงทำวิวาสะมงคล หาพราหมณ์มาทำบายศรี เข้า
ทำพิธีวิวาสะเข้าคามธรรมนิยมเจ้า พอกำหนดวันที่ต้องการ วันที่พระยาเต่านัด รู้งี้ขึ้นข่าว
สะพานเงินสะพานทองได้อย่างมาก พระยาเต่าก็ไปเรียกคำยายมาลู่ คำกะยายก็เขื่อ /
คิพล้มขึ้นมาทีเดียวแล้ว ทีนี้แขกก็มาอย่างมาจก็ไปได้กะไหน เทพมิตร เทพธิดา แปลงเป็น
คนทั้งหญิงชายมาถือชั้นหมาก เสียงทิพย์ เสียงคนครี แกร์ สังข์ อย่างไพเราะเพราะพริ้ง แต่ชั้น
หมากมาทีเดียว พระยาเต่านั้น เขาก็เอาใส่พานทองคำไปถึงหูกพานทองคำ หูกเทพดาที่แปลงมา
นั่นเอง เอาพระยาเต่าวาง เอานวมอย่างดี เอาผ้าอย่างดีวางแล้วเอาพระยาเต่าวางบนนั้นแล้ว
ก็แห่ หุย หุ่ย มง นา มง ทั้ง มุง เท็งมุง เท่ง หุย รุย รุย เสียงตะโพน เสียง

เบิ่งหมาง ยัคหลอบ ก็ท่องโป่ง ท่องโป่ง ยัคหลอบก็ท่องโป่ง ท่องโป่ง เสียงซอกก็ว่า สู้สิ สู้สิ นะเมื่อคำ
 สู้สิ สู้สิกันชา ก็สู้สิกันชาเนื้อ แห่ไป หุย รุย ๆ ๆ ๆ ๆ ไป ไปถึงพระราชวังแล้ว พระมหากษัตริย์
 ก็ทำรับเซ็คซิบ ทีเดียว ฎีกมองดู มึงก็มองดู โหนเค่า ๆ ๆ อยู่โหน พานมี เค่าก็หูห้วงก ๆ อยู่
 ชุดจ้อ ทีนี้เขาก้เอาไปราชาภิเษก พระราชธิดานั่งข้างหนึ่ง พระยาพานเค่าก็นั่งอีกทางหนึ่ง แต่งงาน
 กันแล้ว ราชาภิเษกกันแล้ว ก็ส่งตัวเจ้าบ่าว พระยาเค่า เข้าไปในห้องพระราชธิดา หอมคลอบบอวล
 ไปด้วยสุคันธชาติ สารพัด คำประเพณี กะซัดแล้ว เรื่องต่อ ๆ ไป ก็คือว่า ราตรีในคืนวันนั้น
 นางก็เอาสาวสนมไปนอนเพื่อน เพราะกลัวเค่าจะกิด เซอ เกิดมาไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น เกิดขามิ
 หัวเค่ามันจะเป็นยังงัย มันจะมีเรื่องมีราว ไอ้กะไอ้เค่านอไอ้เค่าเอี้ย จะเอาสาวสนมไปนอนเพื่อน
 ประมาณสามทุ่มแล้วพระยาเค่าจึงพูดขึ้นได้ทีเดียว พูดได้แค่นานแล้ว แค่มกัไม่อยากพูด ตุ๊กก่อน
 พระน้องนาง ขอให้พระน้องนางอยู่พระองค์เดียว ตัวพี่นี่มิได้ทำอันครายแต่ประการใดเลย ถ้า
 พระน้องนางไม่เชื่อแล้ว ก็ขอเอาเม็ดเอาขวน⁴ คอยพันที่ใจเกิด พี่ไมได้ทำอะไรเลย ถ้าเอานาง
 สนมมานอนด้วย มันก็ไม่งามหน้านัก ขอให้พระน้องนางนั้นให้สาวสนมไปเสีย แล้วคอยดูการกระทำ
 ของพี่ต่อไป นางนั้นเห็นเค่าพูดได้ พูดถนัดชัดเจ็น พูดเสียงหวาน เสียงเพราะแล้วกะดีใจ เอ้ เรื่อง
 ราวมันจะเป็นยังงัยต่อไปน้อ แล้วก็ให้สาวสนมออกไปเม็คแล้ว กวาลครั้งหนึ่ง คัดสมิง คะเนในกาล
 ครั้งนั้น พระยาเค่าทองจาแยล่งร้างออกจากกระคองนี้งดงาม ปานเทพเจ้าอยู่บนสรวงสวรรค์
 เข้ามาเคล่าคสิงนางสุวรรณมาลี พระราชธิดาเห็นก็มีความโสมนัสยินดียิ่งนักนักษนา เวลารุ่งสว่างขึ้น
 พระราชธิดาก็ไปทูลพระมหากษัตริย์ว่า คุณพ่อเพคะ ไช้ไช้พระยาเค่าหрокค๊ะ แยล่งร้างมาเป็นชาย
 บุรุดงามปานเทพธิดา พระมหากษัตริย์ก็โสมนัสศรัทธา เมื่อสิ้นพระชนม์ของพระบิดาแล้ว ก็
 ราชาภิเษก พระยาสุวรรณกัจฉะนั่น ขึ้นครองราชสมบัติ พระองค์ก็เข้าไปในกระคองบ้าง มิเข้าไป
 ในกระคองบ้าง ราษฎรทั้งหลาย...อ้ามาคยทั้งหลาย.....

คำศัพท์

1	ชำระรุ่นสวน	=	ถางหญ้าในสวน
2	แข็งโหม	=	บ้างโหม
3	กั้ว	=	กว่า
4	ขวน	=	ขวาน

๓. มณีสังจา

พระครูอรุณโกศล

ยังมีเมือง ๆ หนึ่งไม่ปรากฏนาม เป็นแค่นิทานเก่าเขาเล่ากันมา นิทานที่จะเล่า
ต่อไปนี้ชื่อว่า นิทานเรื่อง เจ้ามณีนางสังจา ขุขยอ ๆ ว่า มณีสังจา

มีเมือง ๆ หนึ่ง มีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่งในเมืองนั้น ขณะนั้นเกิดมหากษัตริย์
ข้าวแหง ฟ่าฝนก็แห้งแล้งเหลือขนาด ชาวนครบุคเมือกขุดมันมากินอยู่เสมอ อีกครอบครัวหนึ่ง
มีลูกสองคน คนที่ชื่อว่า เจ้ามณี พ่อ ๆ กำลังสอนหนุ่ม¹ คนน้องชื่อ นางสังจา รักใคร่กันนักหนา
แต่ว่าไม่รู้ด้วยเหตุผลกลใด นิทานเขาเล่ามาอย่างนี้ ข้าพเจ้าก็จะเล่าตามเรื่องที่เขาเล่ามา
บิดามารดาไปขุดเมือกขุดมันมาได้ เมื่อ¹²ดัมจุกแล้ว ก็ไปซุกกินไม่ให้ลูกเห็น ลูกก็ไปเล่นไป คือว่าดัม
สุกแล้ว ขึ้นไปกินอยู่บนชื่อ ที่สูง ๆ โนน ชื่อ เรือน ลูกเล่นเหนื่อยแล้วก็มา มาที่ว่า แม่ฉันขอกินด้วย
แม่ก็ว่าขอพ่อมึงนั่นแหละ พ่อฉันขอกินด้วย ขอแม่มึงนั่นซี อยู่แต่อย่างนั้นเสมอ แต่พอกินอิ่มแล้วก็เอา
เปลือกมันนั้นไปทิ้ง เอาเปลือกมันไปทิ้งในสวน ฝ่ายลูกทั้งสองก็พอจะรู้เรื่องอะไรบ้างว่า พ่อแม่
ไม่รักเราแล้ว พ่อแม่ทั้งสองไม่รักเราแล้ว เราจะอยู่ไปก็หาประโยชน์ได้ เราไปตายเอาดาบ
หน้ากันเถอะน้องเอ๋ย นางสังจาก็แล้วแต่พี่นะคะ พวกกันไป แต่ก่อนจะไปก็แวะเข้าไปในสวนนั้น
ไปกินเมือกมันที่พ่อแม่ไปทิ้ง ซึ่งมีเนื้อติดอยู่ข้าง เป็นธรรมดา ก็ปอกเปลือกปอกมันกิน กินจนไม้คต
เดียว ก็ไปเจอเม็ดเล่มหนึ่ง มีค้ำมาก เจอเม็ดค้ำมากเล่มหนึ่ง เราก็กินไปด้วย ไปเลย พ่อแม่
ไม่คองห่วง ค่างคนค่างไม้ห่วง ไปค้ำไหนดอน คอนไหนดอยู่เรื่อยไป นิทานเขาเล่าว่า ในเวลาวัน
หนึ่งเป็นเวลากลางวัน พี่น้องทั้งสองไปเจอไข่งูเข้า ไม่รู้ว่า เป็นไข่งู เป็นไข่งูพญานาคราชก็เดียว
แล้วก็หัวเหลือขนาดก็เดียว จึงมัก² ไข่งูนั้นกิน ไข่งูสองไข่งู แต่ว่าที่นั่นเป็นคนเจ้าปัญญามากกว่า
ขอให้พี่กินก่อนเถิด ถ้าพี่เป็นงูหรือพี่เมาตาย ก็ขอให้น้องไป ไป ซึ่งว่าจะไปตายที่ไหนก็ตาม ให้
มันตายช้วนออกไป ปรึกษากันแล้ว พี่ก็กินไข่งู พอกินไข่งูแล้ว ไม่ช้าไม่นาน ก็บังเกิดเป็นงู บิด
ตัวเขียว หัวคนก็หายไปเป็นหัวพญานาคราช มีหงอน มีหู มีตา เหมือนพญานาค รูปพญานาคที่เขา
ทำนี่เอง น้องก็ไม่รู้ว่าจะทำยังไง ก็ร้องไห้ไปก็ที่ว่าไม่เป็นไรคองน้อง ในที่นั่น เป็นที่ใกล้ฝั่ง
มหาสมุทรก็เดียว พญานานั้นก็พี่ชาย เจ้ามณีเป็นงู แล้วก็ลั่นน้องว่า ถ้าเราตายไปจากกันทั้งสองก็แล้วไป

ทีเดียว แล้วกระหม่อมฉันก็จะออกเล่าออกกลเอง แล้วก็พระมหากษัตริย์จึงสั่งพระมเหสีว่า เรา
 จะไปค่อข้าง จะไปเสถียรข้าง⁷ เขาถือว่าข้างเผือกมีอยู่เราจะไปจัดหาข้างหาหนึ่งปะกำลับปะคัม
 รัตคน เตรียมเสมียงอาหาร ข้างเค็มหน้าพระลานทีเดียว ออกไปพระองค์ก็ออกไป อยู่คินะพระน้องรัก
 ไม่พูดหา เท่าแต่⁸ แก่งหัว แล้วพระองค์ก็ไปได้สามวันนั้นเทียว แต่ที่แท้ก็ไม่ไป คือว่าไปวนเวียนอยู่
 นอกเมืองนั่นเอง ที่ไหนมีญาติให้ข้างกิน พระมหากษัตริย์จึงแค้นคนมาอกนาง พระมหากษัตริย์
 ก็แอบมั่งฟังอยู่ ซึ่งไม่ไกลไม่ไกลกันนัก สามวันแล้ว อำมาตย์วิ่งกระตืดกระหอบเข้ามา ร้องให้
 อย่างลั่นทีเดียว สามคนสี่คนทีเดียว มากี่หยุดข้างที่หน้าพระลาน ขึ้นกราบกรานวันทา ขอพระแม่เจ้า
 จงทราบเถิด พระจ๊ะค่ะพระราชสามี พระมหากษัตริย์พระสามี ลื้พระชนม์แล้ว เพราะว่า ข้างหลาย
 ใหญ่ ซึ่งเป็นจำฝูงแม่แยรก เห็นข้างพวกหม กะหม่อมฉันไปล่อม มันก็แทง ตัวนั้นแทงตัวนี้ ทีเดียวถูก
 เอาข้างพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ก็ตกลงจากลับปะเค็ม และข้างกระทมเลย พระแม่เจ้าข้า
 เจ้ากระหม่อมขอกราบบังคมทูล ถวายเรื่องราวคั้งนี้ แล้วอำมาตย์ทั้งหลายก็กลับมา ทำเป็นร้องคิน
 ร้องเลือกแล้วก็กลับมา อยู่มานางนั้นจะแสดงกิริยาสะคุ้งสะเทือนอย่างไรไม่มีเลย จะว่า อ้อ /
 ทราบแล้วหรือว่าอย่างไรไม่รู้ ไม่ทำเลยไม่ทำอะไรระก้อย่าง ล่วงมาวันที่สองนี้ นางก็อยู่เป็นปรกติ
 ต่อมาอีกวันที่สองเวลากลางวัน นางก็เอาลูก เอาพระราชโอรส ใส่พระอุ แล้วก็ไกว ยังใจ ยังพูด
 กล่อมขึ้นมาได้ กล่อมว่าคั้งนี้

เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋

เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋

อ้าย เขาถือว่าผิวไปคักข้างตาย ไม่เสียดายเท่าพี่ชาย เม็นพญานาคราช อยู่ในล้าทะเลใหญ่
 - ง่า (สร้อย)

พระมหากษัตริย์ช้อนพระองค์อยู่ใกล้ ๆ ได้ยินเมียพูดได้ กล่อมพระราชโอรส กระโศค
 ออกมากอดพระนางยกอุ้มยกชู จูบซ้ายจูบขวา⁹ พระน้องรักของพี่ไม่เป็นไม้หนอ ไม่อายเขาแล้ว
 ไม่อายชาวานานาประเทศเขาแล้ว คั้งคั้งนั้นมา พระนางสังจา นางสังจाराช เทวีกิทรงจำนรรจา
 โทเพราะเพราะพริ้งนักหนา ฝ่ายว่าพระมหากษัตริย์ ก็ริสในคำกล่อม โอรสของพระน้องนั้นว่า
 พี่ชาย เม็นนาคราชอยู่ในทะเลใหญ่ เล่าไปซิมัน เม็นยังใจ จะช่วยอย่างซุดฝีมือเลย แล้วพระนาง
 ก็เล่าคั้งที่เป็นมาแล้วนั้น พระมหากษัตริย์จึงครัสหาหมธู คี้องร้องบ่าว กระจ็องจ็อง กระจ็องจ็อง
 จ็อง ร้องว่า เจ้าข้าเอ๋ย ใครเคยทำจัว โค งู คนกลาย เม็นงู ให้เป็นคนได้คั้งกล่าว สมเค็จ
 พระเจ้าก็จะยกราชสมบัติให้กึ่งหนึ่ง แล้วก็ให้รางวัลอย่างมากทีเดียว ฝ่ายอำมาตย์ทั้งหลาย

ไปตั้งสี่ทิศก็ไม่มีใครพบพานใคร หมองูคนใดหรือ เป็นยังงใจเลย แคว้นมาศย์ไปทางทิศตะวันออก
 ไปเจอหมอวิเศษอาจารย์ใหญ่อยู่ ที่ถ้ำใหญ่นุ่น ไปเชิญเอามาได้ มาหาพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์
 ก็ว่าท่านอาจารย์ พอจะกระทำไฉน เกล็ดกระหม่อมกระทำไฉนพระเจ้าคะ ที่เคยทำมาแล้วนั้นเป็นผล
 สำเร็จ เอายังงั้น หากกันไปพระมหากษัตริย์ก็จัดมริวรร คกลงก็พากันไปถึงฝั่งทะเล อาจารย์นั้นก็
 คั่งบัคพลี พลิกการ ความวิธีของอาจารย์นั้น แล้วอาจารย์ก็ร้ายมนต์ขึ้นร้ายเวทย์ ร้ายมนต์ คาถา
 เรียกพญาภูนั้นคือไป เสนาอำมาตย์ราชบริพาร มหากษัตริย์ก็เฝ้าอยู่ที่นั่น อีกกะที่กรีกโครมกันที
 เดียว พระมเหสีนั้นเองก็พากันรู้ว่าอยู่กรงนั้นกรงนี้ ก็พากันไป อาจารย์นั้นก็ร้ายเวทย์ร้ายมนต์
 อยู่ สามวันไม่ได้ความอะไรเลย เพียงแค่น้ำทะเลเดือดพล่าน ๆ ขึ้นบ้างเป็นบางแห่งเท่านั้น
 พระมหากษัตริย์ก็ถามว่า จะเป็นผลสำเร็จไหมท่านอาจารย์ แท้จริง ๆ พระเจ้าคะ คงสำเร็จ แต่ว่า
 ต้องใช้ยาชด อาจารย์นั่งภาวนาสามวัน ก็ไม่มีงูขึ้นมาเลย ไม่มีพญานาคราชขึ้นมา อาจารย์นั้นก็
 ใช้วิธีภาวนาบ้าง ร่ายคาถาจากหัวใจ หัวใจพญานาค แล้วชัคยาลงไป ชัคยาลงไปด้วยฤทธิ์ เวทย์
 มนต์กับยา กระจายยา กระจายกับยานั้นก็เป็นประโยชน์ ไปแผ่ชานไปทั่วมหาสมุทร งูทั้งหลายก็ขึ้น
 พระอาจารย์ไม่ใหญ่กลับไป บังคับให้ขึ้นให้ลงได้ พญานาคราชตัวหนึ่งขึ้นมา อ้อ / ข้าพเจ้าก็ลืมไป
 ลืมสนิท คือเมื่อจะเสื่อลงลำแม่น้ำนั้น ผูกมัดค้ำมวกไว้ที่คอ ลืมไปไป เอ้า / เล่าตอนนี้ก็ไม่เป็น
 ไรดอก ขอภัยด้วย งูพญานาคตัวหนึ่ง โผล่ขึ้นมา ก็ถามนางว่าใช่ไหม พระนางสัจจะก็ว่า "ไม่ใช่"
 พี่ชายของฉันทันมีมีศผูกห้อยอยู่ที่คอ พญาอาจารย์บอกให้ลง ก็ลง แหมรำกั้นจนกว่าจะหมดงูใน
 มหาสมุทร พญานาคราชในมหาสมุทรนั้นก็หลายวันอยู่ คราวนี้มาถึงตัวที่เจ้ามณี เจ้ามณีเป็นงูโผล่ขึ้นมา
 ปราบกว่าโคใหญ่คงาม มีรัศมีเป็นสีทอง พอขึ้นมาชุกคอ ไกลฝั่งน้ำแล้ว นางก็ร้องว่า ตัวนี้แหละเจ้า
 คะ ตัวนี้แม่น¹⁰พี่ แล้วนางก็วิ่งไปจะไปกอดเอางูนั้น พระมหากษัตริย์ก็จับไว้ แล้วหมองูก็เรียกคาถา
 เชิญ ให้ขึ้นมายานฝั่งปรากฏว่าพญาภู รูภาษาทุกอย่าง จึงว่าเมื่อน่องไปดี โคพระสามี เป็นมหากษัตริย์
 แล้วก็ให้ที่อยู่ไปตามลำพัง ในทะเลนี้ จะไม่ดีหรือ แต่ที่กชูดแสนจะทรมาณ กินสัตว์เป็นทำบาป กินปลา
 เป็นอยู่เสมอ พระมหากษัตริย์ จึงกรัส¹⁴ ดูก่อนคุณลุง คือว่า หมมมีหมองูมาจะให้ช่วยได้ ถ้ายังงั้นก็ดี
 แล้ว งูเจ้ามณีก็ว่า ดีแล้วพระเจ้าคะ แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรด ในนิทานเรื่องเล่าว่า โบราณ
 เล่ามาว่า งูนั้นกินนอนลงเอาขวน¹¹ ถากสะเกิด เอาขวนถากเกล็ด เอาขวนถากเกล็ดคอกออก เกล็ดคอก
 ถากออกไม้คแล้ว ถากออก ถากออกไม้คทีเดียว นี้ นิทานเดิมเล่าอย่างนี้ หลายวันมา เกล็ดหมด
 แล้ว งูนั้นหายกลายเป็นคน แต่ว่า โดยผู้มีปัญญาจะพิจารณาแล้ว ก็พิจารณาว่า ยักกลายเป็นคน
 เป็นงู ก็ยังเป็นไป ไม่เห็นหลายวันหลายวันอะไร ด้วยฤทธิ์คาถาเวทย์มนต์คลคาถานั้นชัค ลงไปอาบน้ำ
 มนต์เข้าไป พ่นยาเข้าก็กลายเป็นคน ร่างงูนั้นก็หายไป แล้วก็พระมหากษัตริย์ ก็น้อมมายังพระราชวัง
 คั่งให้เป็นมหาอุปราช คั่งให้เป็นมหาอุปราช ก็อยู่กินอยู่เย็นเป็นสุข เป็นนิรันดรกาล ก็พอจบนิทานเรื่องนี้พอดี

คำศัพท์

1	สอนหนุ่ม	=	รุ่นกระตง
2	ม้ก	=	เผา
3	กิก	=	ไต้
4	ปลวกหมูสี	=	ปลวกเคี้ย ๆ
5	ขวน	=	ขวัญ
6	เจน	=	จน
7	เสถียนข้าง	=	ค่อข้าง
8	เท่าแต่	=	ได้แต่
9	ขัว	=	ขวา
10	แม่่น	=	ไต้
11	ขวน	=	ขวาน
12	ซุก	=	สุก
13	ซุก	=	แอบ
14	กรีส	=	ตรีส , พุด

4. เจ็ดคะนง

พระครูอรุณโกศล

เรื่องนี้เป็นเรื่องอัศจรรย์มาก คือมีเรื่องอยู่ว่า มีครอบครัวหนึ่ง มีลูกด้วยกันหลายคน แต่ลูกชายคนหนึ่ง มีกำลังแรงมาก แรงมากจนถึงว่า จับช้างเหมือนจับไก่ทีเดียวแรง แต่ว่ากินอาหารวันละเจ็ดคะนง¹ จึงมีนามว่าไอ้เจ็ดคะนง แต่ในบาลีท่านกล่าวว่า สัตตกุมภ ขาณพ สัตต แปลว่า เจ็ด กุมภ ก็แปลว่า หม้อหรือคะนง ขาณพที่กินข้าวได้วันละเจ็ดคะนง จึงพออ้อมพออยู่ได้ ที่มีเรื่องมันมีอยู่ว่า บิดามารดาเกิดคอยาก จะหาให้ลูกพอได้กินอยู่ ก็คอยาก ยากจนมา ในที่นี้ข้าพเจ้าเข้าใจว่า บิดามารดานั้นโง่ไปเอง เมื่อลูกเค้า เมื่อลูกแรงถึงขนาดนั้น หางานให้ทำก็จะเกิดประโยชน์ขึ้นมา แต่หากคิดเช่นนั้นไม่ บิดามารดาพ่อแม่ แล้วก็คิดไปต่าง ๆ นา ๆ บ้างว่า สองหัวเมียก็ปรึกษากันว่า ลูกคนนี้เกิดมาแรงเราฉิบหายวายวอด แต่เราที่จะกินก็ไม่เต็มปาก จะหาให้มันกินก็ไม่ค่อยเต็มปาก อย่างกระนั้นเลย จำเป็นจะต้องฆ่าลูกชะเถอะ ฝ่ายนางเมียบอกยอม แล้วก็แล้วแต่ หัวจะจัดไปฆ่าอย่างไร สงสารก็สงสาร น้ำตาไหล หัวจึงคิดว่าไม่ยาก ไม่ยาก รุ่งเช้าขึ้น จึงให้กินข้าวหมกเจ็ดคะนง ถ้าจะเทียบก็ว่าเจ็ดกระบุง เรื่องก็ยังไม่พูดถึง ขอแค่ข้าวบริบูรณ์ แล้วพ่อจะหาไปตัดเสาเรือนเรามีเรือนอยู่ไม่ดี เราจะไปทำเรือนใหม่ ไป พ่อให้ไปก็ไป ถือขวานถือมีดพร้าจำขวานไป พอไปถึงต้นไม้ใหญ่ ใหญ่ถึงขนาดทีเดียว ใหญ่จนว่า ยังใจก็ตายแหละ ทัพลูกเห็นจะตาย ที่นี้ก็พากันค่อนข้าง พ่อก็ฟันชะพักหนึ่ง ลูกก็ฟันชะพักหนึ่ง ไม่นาน ต้นไม้นั้นกำลังเอน กำลังเอนเห็นได้ถนัดว่า เอนแน่แล้ว จึงพ่อจึงบอกไอ้เจ็ดคะนงว่า เวลาที่ถ้าปล่อยไม่ล้ม ไม่นั่นก็อาจเสีย จะชักกลางคันบ้าง จะไม่ได้เรียบสวย จะไม่ได้กระดานสวย เจ้าคอยทะเลวงแยกที พ่อจะค่อนข้าง ลูกก็ว่าไม่เป็นไร ลันจะแยกเอง แต่ว่า คือว่าให้แยกไว้ แล้วเจ้าค่อยทิ้งลงดิน คว้าใช้ได้ เกรียม พ่อก็ฟัน บ๊อ ก บ๊อ ก บ๊อ ก พ่อไม่ไอ้น โอด พ่อก็เร็ว ๆ ลูก เจ็ดคะนงก็วิ่ง ะ ะไป ไม่ก็ล้มฮีบ ที่มีตัวเจ็ดคะนงฝังดินลงไป ไม่ยังคาอยู่ บนบ่าสะลบไป ฝ่ายพ่อก็ร้องไห้มาลูก มาดูลูกก็ดูไม่เห็น เพราะไปไม่ มันปกคลุมบดแล้ว พ่อก็กลับไปบ้านสงสาร ก็สงสาร ไม่รู้จะทำอย่างไร แต่พ่อก็ยังไปไม่ถึงบ้าน เพราะคนแก่ก็ค่อย ๆ เดิน ๆ ไป เจ็ดคะนงก็สะลบไปนิดเดียวเท่านั้นเอง จึงรู้ตัวว่าไม่ทันเราแล้ว แล้วเจ็ดคะนงมีกำลังแรงมาก จึงแก้งข้อเข่าแก้งเนื้อแก้งตัวเข่า กระโดดหรือ โลดโผนขึ้นมา ไม่ก็ตกลงไปข้างหนึ่ง ไม่ชั่วชคร่า ทำเพลงเลยเจ็ดคะนงตั้งเข้ามาก็เอาขวานถากสะเก็ดคว่อน ปราว² .เค็ม ฟ่ำทีเดียว พ่อแลมาเห็นแรง³

ว่อน แร่งโอมามาก็กินไว้นักหนา ลูกค้าแล้ว หมอกรักก็อยู่ที่เดียว ถ้ากรเรียนพอกก็ไม่เห็น ไม่เห็นก็ช่าง มุ่งจะเอาไปมุ่งจะตากให้สำเร็จ คัดกิ่งคัดก้านรานกิ่ง พันก้านรานกิ่ง แล้วก็ตาก .ตากเป็นสี่เหลี่ยม แม่ใหญ่ถึงขนาดเท่ากล่องใหญ่ ๆ นี้อีกเดียว แล้วก็แยกมา แยกมากแยกได้ แต่ว่าเดินไม่ไว ก้าวจะแยก มาถึงเรือนมาถึงบ้าน ก็ค่ำแล้วเย็นแล้ว ประมาณทุ่มหนึ่ง ไอ้เจ้าเจ็ดคนนั้นก็มาถึงบ้าน มาถึงบ้านก็มา ทิ้ง ม่ายลงฮิม ซัด⁴ ทั้งหมดเป็นคั้นว่า โศควาย ช่างฆ่า เป็นหมู เห็นเบ็ดใกล้ก็ใจ แดกคั้นเข้าป่า ก็เลยเป็นไก่ป่า ควายป่า ไคป่า ช่างป่า ม่าป่า มาแต่ครั้งนั้น เมื่อได้ยินเสียงอย่างนั้นแล้ว พ่อแม่ ทั้งสองก็เข้าใจว่า ผีตายโหงหลอก ผีตายโหงลูกหลอก เจ็ดคนนั้นก็เข้าไปเปิดประตู ไปเคาะประตู คุณพ่อครับ พ่อแม่ครับ พ่อแม่ก็ เธอไปเกิดไปขานไปเถอะ ลูกเอ๋ยอย่ามาหลอกมาหลอนแม่เลย ไป เกิดไปขานยังงั้นอ ฉันออกมาแล้ว เจ็ดคนนั้นมีแรงมาก เอามือเคาะ ๆ บ้านประตูก็เปิดออกมา แม่ เห็นก็ โอ - ไม่ค้ายดอกนี่ลูก หมรูแล้วมีเข้ากินไหม ไม่มีแล้ว มีอยู่นิด ๆ หน่อย ๆ ทีนี้เจ็ดคนนั้นก็ไปกินไปกินเข้าแล้ว ฉันรู้ดอกว่าพ่อแม่ไม่รักฉัน หรือถึงรักฉันก็ตาม ที่ว่าหาของให้กินไม่ได้ฉันก็จะไป ไปคานเรื่องดอก แค่ออข้าวขึ้น หมอกรักกราบลาพ่อแม่ เป็นสุภาพบุรุษอันประเสริฐทีเดียว พ่อแม่อยู่ที่ มีชัย ผมไปให้มีโชคเถิด ผมจะไปหาอาหารกินเท่านั้นเอง ยังงั้นมันจะกินพอ เจ็ดคนนั้นก็ไป เรานี้จะ หากินเผือกมันประการใด ก็เห็นจะไม่ได้ความร้อก อย่างกระนั้นเลยว่ายังงั้น จีบช่างกิน จีบฆ่ากิน จีบโคกระทั่งมึงหงสาได้มาแล้วก็จิก ไม่มีมีศพร่าจำขวนอันใดเลย จิกออกมาแล้ว ก็ย่างก็กินคานทางไป สี่ไฟเข้า ค่อมารอนแรมมาแม่แค้นอนในป่า เสือโคร่งเสือเหลืองอะไรจะคิดจะทำอะไรหมอไม่ได้ ชักประการเลย อย่างนี้เอา เรื่องนี้จะยุติไว้ก่อน ไว้ก่อน แกก็รอนแรมไปของแก จะกล่าวถึงคน ๆ หนึ่งมีกำลังวังชามาก ชื่อเจ้า สะกะคะ เจ้าสะกะคะนี้ มีกำลังวังชามาก คือว่า เอาเกวียนมาร้อยเหล่ม แล้วใส่อิฐใส่ปูนใส่ไม้ ใส่กรวด ใส่ทรายอะไรก็ตาม ทั้งร้อยเหล่ม แล้วผูกเกวียนติดกัน แกลกไป ได้ทั้งร้อยเหล่ม อีศจรรย์ คนคนนี้ คนนี้ก็อีศจรรย์คือกัน แกร็บจ้าง เขาค่อนข้างจะมึงมี รับจ้าง เขากิน ทีเดียว ทีนี้นายเจ็ดคนนั้น เดินไป ก็ไปเจอเข้าก็ว่า แผคน ๆ นี้เก่งจริง ๆ ลากเกวียนได้ตั้งร้อย เหล่มแล้วก็มันจะแรงแค่นั้น กูจะลองสู้กะมันที นายเจ็ดคนนั้นก็ย่องเข้าไปทางหลัง เกวียนเหล่มหลัง แล้วก็จับโหนคิงเอาไว้ปรากฏว่าอยู่ ไอ้เจ็ดคนนั้นแรงก็ว่าอยู่บีบทีเดียว นาย เกวียนร้อยเหล่มนั้น นาย สะกะคะ นายเกวียนร้อยเหล่มเห็นว่าลากยังงั้นก็ไปไม่จึงมาดู มาดู เกวียนเหล่มหลังว่าคงจะดีคือไม่ หรือดีคืออะไรแน่นอนแล้ว

มา มา มาที่ไหนได้ มาเจอไอ้เจ็ดคนเข้า จึงว่าใครจับเกวียนกู ภูนั้นแล้ว จับทำไม ว่าอยากลองดูว่าใครจะแรงกว่าไม่แรง ใครจะแรงกว่ากัน หรือจะดีกว่ากัน เอ้า / ยังงั้นก็ชกกัน ซิ แล้วก็ชกแม่เอ๋ย ทนทั้งหลาย เอ๋ย ไอ้มวยโลก ไอ้มวยเอกเหล่านี้ มันจะไปสู้ได้ไอ้⁵ เหล่า ไม่ไหล

ชักฟังวินาศ เต๊ะถิบกัน คั้นเค็งคั้นรังรายนาสูรไปทีเดียว รำกันครู่ใหญ่ หมอเข้าซุกหนึ่ง หมากจืด
 คำหนึ่ง ไม่แพ้ไม่ชนะกันเลย แกจึงยัด พัก ไอ้เกียนร้อยเหล่มจึงถามว่า มึงชื่ออะไร ภูชื่อ สัตตกุมภ
 ชาวโลกเขาเรียกว่า ไอ้เจ็ดคนน เจ้าคนน ก็ถามว่า มึงชื่ออะไร ภูชื่อไอ้เกียนร้อยเหล่ม
 ความขาลี้ว่า ละกะคะ เออ / หามเหนื่อย รำกันอีกเถอะว่า ชักบับ ๆ ๆ ๆ หลุ หละ ๆ หลุ โป๊ะ
 โป๊ะ ชักกันใหญ่ ชักกันน้อยค่อไปอีก ไอ้เจ้าเกียนร้อยเหล่มว่า เพื่อนเลย เราไม่มีใครสู้กันได้ ถ้า
 จะชกกันไปอีกก็หาประโยชน์ไม่ได้ เราเป็นเกลอกันเถอะ นายเกียนร้อยเหล่ม ก็ว่า ก็นิ่งว่าแห้ว
 เดินไปทางไหนก็คนเดียว คนเดียวอยู่ แล้วนายเกียนร้อยเหล่มก็พานายเจ็ดคนนไปถามเรื่อง
 ไม่แฉเข้าบ้านเข้าช่องไปเลย เรื่องนี้จะยุติไว่ก่อน

จะกล่าวย้อนถึงคนหนึ่งอีก ชื่อว่านาย เวหุวะก์ ไอ้นี้ทำร้าย ทำเอามึงมี เม็ดคังพระยา
 โพน่มันก็ทำได้คนเดียว คือมันไปพันไม้ไผ่ร้อยก้อ แล้วก็ผูกคืดกัน แล้วก็ลากไป ชื่อว่าไอ้ไม้ไผ่ร้อยก้อ
 ลากมา ลากไปทำรั้ว เป็นปรกคิธรรมดาของหมอยู่เรื่อย ทีนี้ไอ้เจ็ดคนน ก็ไอ้เกียนร้อยเหล่ม
 มาเจอเข้าก็ บ้า บ้า ปา ปา เราเก่งแล้วเกล่อเอย มันยังเก่ง ไปกั้ว เอ็ง อิกนอว่า ออ /
 ไอ้เกล่อเอย ไอ้ไม้ไผ่ร้อยก้อ ไอ้ ไอ้เกียนร้อยเหล่ม ลองจับลำไม้ไผ่ของมันสู้กันจุดท้าย ไอ้เกียน
 ร้อยเหล่ม ก็จับสองลำเข้าไป พอไปได้ข้างลงมาก แต่ก่อนไปได้ หรัย ค้อนนี่ไปคืด ๆ เม็ดแรง
 เท่านั้นเองทีนี้ ไอ้เจ็ดคนนมึงลองที เจ็ดคนนเข้าจับบับ อยู่เลย ไม่ไปได้เลย ไอนั้น ไอ้ไม้ไผ่
 ร้อยก้อว่า เห็นจะไปพานค่อไม้ พานอะไรนอจึงมาดู มาดูเห็นไอ้สองคนนี่ คำรามฮึ่ม ๆ ช่า เก่ง
 หรือวิเศษจริงหรือ ใครจับ ใครจับนี่ ดูจับเอง มึงดีแคไหน ผลที่สุดก็ชกกัน รั่มกัน ไอ้ไม้ไผ่ร้อยก้อก็
 ไอ้เกียนร้อยเหล่ม รำกัน มุ่นเม โป๊ะปะ ๆ ๆ เค๊ะ ถิบ กันสารพัด ชักกันอีก ๆ ๆ เสียงคืดคืดคืด
 ปานแรงว้วแรงควาย คีวคีควาย รำกันไป ทีนี้ เจ็ดคนนก็เป็นคนห้ามว่า ออย่า ๆ ๆ เพื่อนแรงเกิน⁶
 ถึงปานนี้ สมมติว่ากะเค๊ะหมู่คืดก้องไปเส้นโทรเลขหนึ่ง ไอนี้เส้นโทรเลขก็วิ่งมากะเค๊ะอีก คืดไกล
 เป็นไร ก็วิ่งเข้ามาชนกัน หัวไม่เป็นไร เราเป็นเพื่อนกันเถอะ เพราะว่าไม่มีใครจะสู้เราได้ พวก
 เราอยู่ในโลกนี้เขาเกลียดเขาชังนักหนา เพราะมันกินเคิบกินจุ ไอ้ไม้ไผ่ร้อยก้อก็เห็นด้วย จึงเดินไป
 อีกแหละ ไปทีนี้ก็ไปถึงแม่น้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ไปหลายคืนหลายวัน ไปถึงแม่น้ำใหญ่แห่งหนึ่ง อาหารต้อง
 เป็นสัคว่าและผลไม้เท่านั้นเอง เพราะว่าจับอะไรก็ได้มิด แล้วเมื่อจะข้ามก็ไม่มีเรือแพนาวาสั่งใด
 และไม่รู้ว่าจะข้ามไปไหน เป็นแต่ว่าจะพากันไป ทีนี้ก็เคิบเลาะมา เลาะฝั่งน้ำมาว่าจะไปหรือจะหา
 เรือแพนาวาสั่งไหนมีบ้าง เคิบเลาะมา เลาะมา มาเจอคนวิเศษเข้าอีกคนหนึ่ง ชื่อว่าไอ้หัวคอกลี
 โบราณท่านเล่ามาว่า ไอ้หัวคอกลี แล้วบรรดาธิบายคารวาระพระบาลี ของเก่าว่า คือหัวมันแข็งไม่
 ต้องหาข้อนเล็ก หรือสากอะไร สากกะตุคอะไรมาคืดเลย แม่น้ำก็กว้าง⁷ เหลือขนาด มันเอาคั้นเค็ง

ค้นรังมาแล้ว ก็มาทำเป็นเผือก แล้วมาทำสีในกลาง จระเข้เหราปลา ร่ายสารพัด ขายได้วันละหลาย
 หลายพันหลาย ๆ หมื่นบาททีเดียว มั่งมีศรีสุขทีเดียว เพราะว่าไม้ก็ต้นไม้ใหญ่ ๆ จะเอาช่อนเล็ก
 อย่างเราไปตีก็ไม่ได้ เอาสาวกะตุคตก็ไม่ได้ หัวมันเป็นเล็กเรียงใจไม่ทราบ.. ทีนี้ไอ้สามเกลอมาเจอ
 เข้า มาดู ก็มาอัศจรรย์ใจว่า ช่า ๆ ๆ แม่เจ้าเอ๊ย เราก็กว่าแรงอย่างเก่งแล้ว มันยังเอาหัวดอก
 ค้นเค็งค้นรัง เป็นเผือกเป็นระบั้ง เอาที มึงมุดไปลองที ก็ให้ไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอ มุดลงไป ครานั้น
 แหละ คลำ ๆ ไปแล้วก็ไปจับ ไม้ให้ค้อกลง ก็ค้อกอยู่นาน ค้อกก็ลงบ้าง ไม้ลงบ้าง ลงแหล่มีลงแหล่
 ไอ้เกียนร้อยแหล่ไป ลองดูก็ลงแหล่ มีลงแหล่ ก็ขึ้นมาคืน ไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอ ก็บอกกันว่ามันไม่อยู่หรอก
 มันแรงจริง ๆ คืออยู่บ้างไม่อยู่บ้าง ไอ้เกลอเจ็ดคนนไปไปว่า เกลอเจ็ดคนนก็ลงฝั่งน้ำมึบ โดย
 ไม้ให้ไอ้หัวดอกสีเห็นค้อก มุดไป ๆ ที่ไอ้หัวดอกสีมันค้อกลงมานั้น เจ็ดคนนก็จับบีบ บีบไม่เข้าเลยทีนี้
 บีก ๆ ๆ ไอ้หัวดอกสีสงสัยจึงว่า จะมีจระเข้เหราหรือว่าเงือก ๆ ผีเจ้าผีนามหรือยังงายมาค้ำอยู่จึง
 มุด ลงไป มุดไปก็ไปเจอไอ้เจ็ดคนน ชกกันมาแค้นน้ำมึบ โผล่ขึ้นมา ก็หวายคิ้วหวายชก จนสีหง้เม็ค
 ไม้แพไม่ชนะกัน ไอ้หัวดอกสีก็ขึ้นมาฝั่งนี้ มา มารำกันบนฝั่งว่า ไอ้หนูสองคนนั้นจะช่วยว่า อย่าช่วย ๆ
 กูเอง ก็รำก๊ะไอ้เจ็ดคนน แพ้ แพ้ไอ้เจ็ดคนน มาแค้นยัง ไปยังงายมาเป็น เกลอกันเถอะ ไปเรา
 เก่งถึงปานนี้ เราไปเข้ายักษ์ เออ / ไป ๆ หากันไป ชุควิสัยจนถึงป่าใหญ่ที่ยักษ์อยู่นั้น ป่าใหญ่มีแต่สิ่ง
 ที่ใหญ่ ๆ เหมือนยักษ์ ต้นไม้ก็ใหญ่ ๆ จะว่านกก็ใหญ่เท่าเกวียนนี้ จิ้งหรีดนี้ใหญ่ที่สุดทีเดียว คณะ
 ตัวหนึ่งก็เท่าประทุนเกวียน ประทุนเกวียนใหญ่ ๆ นั่นเอง ทีนี้เกลอทั้งสี่ก็ไปเจอจิ้งหรีดเข้า ชาว
 โคราชว่าจิ้งกะหรีด ชาวล่างเรียกว่าจิ้งหรีด เอ้อ...จิ้งหรีดคงนี้มันอร่อยจริง ๆ เราไปเอามา
 กินเถอะ ก็เอาแต่ปลายแต่ยอดมาหาคืน คือว่าให้หัวดอกสีลงมาก่อน ได้อะไรก็เอามาซะ ได้คืนน้อย
 คืนใหญ่มันยังงายก็เอามาเถอะวะ ไอ้หัวดอกสีก็เอ้อ เกลอ มุดหลับ เข้าไปในรู รูใหญ่เหมือนถ้ำทีเดียว
 ไปถลาจับขาจิ้งกะหรีด จิ้งกะหรีดก็คืน คีบรีบ คีบขึ้นมาจากรู เล็ง ๆ ผลัวะ ทั้งนั้น ไม้ไหวค้อกเว็ย
 แรงแท้ ๆ หว่า ไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอเองวะ ไอ้ไม้ร้อยกอที่หม่นพริบ ๆ เข้าไปกระซอกขาจิ้งกะหรีดถึบ
 ได้ขานึง เล็ง ๆ พริบคักลง ไอ้เกียนร้อยแหล่ลงไปก็ถึบออกมา ไอ้เจ็ดคนนจึงว่ามันเป็นยังงาย
 มันใหญ่แค่นั้น ก็ไม่ค่อยเห็นหนดอกไอ้เพื่อนเอ๊ย แต่ว่ามันคงจะใหญ่ละมั้ง ถลาจับไม่ได้เลย นีบก็ถึบ
 กูเองว่าจัน กูเอง เจ็ดคนนก็ไปทีเดียว ปรากฏว่าเป็นพระเอก เป็นแม่ทัพใหญ่แก้วเพื่อนชกหน้อย
 พอไปถึงเจ็ดคนนไปถึงบีบ ยืนปิ้งหลัง^๖ ไม้ค้องกระเด็น ถึบบีบ ปิ้งหวัง ถึบบีบ คีบบีบ^๗ ถึบบีบ^๘
 ขาได้ กระซอกลากมา แม่เอ๊ยท่าสูงใหญ่ ๆ ต้นไม้เค็งรังใหญ่ ๆ ลากมา ๆ ๆ แหม กินชกเจ็ดวัน
 ก็ไม่หมดหนอเพื่อนหนอ ลากขึ้นมาได้ จิ้งหรีดก็ไม่ค้ำขึ้นมาหรอก ทีนี้ทำไมเราจะได้ไฟ ขากิน สีไฟ
 เถอะ เอ๊ย แถวนี่เห็นหลังค้ำบ้าน เรือนคนอยู่นั้น ไปขอไฟเขาไปบ้านที่แลเห็นอยู่นั้น เป็นเมืองยักษ์
 แล้วก็ในคณทั้งสี่คนนั้น ก็ไปนายหัวดอกสีไป นายหัวดอกสีไปขอไฟ เขาหัวดอกสีก็ไป ไปก็ไปเห็นคนแก่

อยู่บนเรือน แล้วก่อไฟไว้ไต้คุณ จึงว่า ลุง ๆ ขอไฟหน้อย ขอไฟไปซักคืนเถอะวะ ลุงเอามาให้ฉันด้วย
 โอ้ย โอ้ยักษ์เล่ห์ยักษกล บอกเอาให้ไม่ได้ดอก ลุงเอาไฟให้ มิได้ดอก ลุงแก่คิ้ว ไปเป่าเอาไต้คุณ
 เถิด ไฟก็ลุกอยู่นั้น ไอ้หัวดอกสี่ถือใจชื่อ ไปก็พอบ่าไฟฟู๊ด ๆ ๆ กรังเหล็กใหญ่ก็ครอบกรับทีเดียว
 ไอ้หัวดอกสี่จะคืนยังงิก็ไม่แตกไม่หัก จะยกอย่างไรก็ไม่ขึ้น ยักษนั้นพอมนุษย์นี้ถูกกรังเหล็กของมันแล้ว
 ลุ่มเหล็กของมันแล้ว จ๊ก¹¹ มาแค้ไหน ลุ่ม ๆ ช่วยกันมา มาหามลุ่มนั้นขึ้น แล้วก็ฮักแข็งฮักขา ไอ้หัว
 ดอกสี่นั้นไปไว้ในยุงใหญ่ ยุงไม่มีเข่า เอาไว้กินวันหน้าวันหลัง ค่อมมาเกลอสสามคนเห็นว่า นานนัก จึง
 ไซ้อไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอมาอีก ก็แบบเดียวกันเลย กรับ ฮักแข็งฮักขาเอาไปไว้ในยุง ค่อมมาไอ้เทียนร้อย
 เหล่มก็ไป ก็ถูกคือ¹²กัน หมายความว่าอยู่แต่เจ็ดคนนะ เจ็ดคนนะว่า ไอ้ะ เพื่อนของเราคงจะ
 เกิดอันตราย อย่างกระนั้นเลย เราตามไปเถอะ เจ็ดคนนั้นก็มาด้วยความโมโห อะไรจะมากิน จ๊กกะหรีด
 ฎ๊กซึ่งมัน มันไปอย่างไรมัน สงสัยไค้ตีบไค้ดี หรือไปล่มไปคายนอ ไม่รู้เรื่องรู๊ราวอะไร ก็มาตาม
 รอยมา รอยมา ก็มาเห็นกระท่อมอันหนึ่ง จึงว่ามีคนอยู่ไหม อยู่แน่แล้วลูกเอ้ย ยักษฟู๊ด เห็นหมูจิ้น 3 คน
 เข้ามานี้ไหม ไม่เห็นดอกหว่าะ แล้วก็ไฟข้างไหนมีบ้างอยู่ไต้คุณแล้วละ อยากรไค้ก็เอาเถิด พอลงไปดู
 ไม้ไค้ดอก ไอ้เจ็ดคนนั้นมันจลลาด เห็นรอยไปที่ไต้คุณนั้น รอยหมูมัน มันก็ไปที่เตาไฟ ยังไม่ทันจะก้ม
 เป่าค็อก ลุ่มเหล็กก็ลึงกรับ ไอ้เจ็ดคนนั้นก็หัวร่อ ฮ่า ๆ ๆ นี้ ๆ ๆ เออ รู้แล้ว ๆ ๆ มึงเอาหมูจิ้นด้วย
 วิธีนี้ทีเดียว ไอ้เจ็ดคนนั้นกระโคตถิมหัวง กรังเล็กฮักออกมาได้ จีบกรังเหล็กฟาดกะคั้น จนมัน¹³
 กระโคตขึ้นกระท่อม จีบคาเผ่า่นั้นเหวี่ยงลงดิน ยักษก็ถือสำใหญ่เดียว มือกมามึงมือกมา เอาหมูจิ้นไว้
 ไหน เออ มันก็อยู่ในยุงนั้นแล้ว โอ้ย ไอ้หานี้ ไปปล้อยมะะ จีบมืบคอคะเผ่า่นั้นมา แต่มืบไม่ให้ค้าย
 ยุงไหน ยุงนี้ ไอ้สามคนนั้นมันเท่า แต่ซาฮักมันยังไม่คาย จึงไค้ยินเกลอ เจ็ดคนนั้นจึงว่า เกลอกันอยู่นี้
 กันอยู่มันฮักแข็งฮักขากันหมัดแล้ว เจ้านี้ก็ฮักขายักษเอ้า ฮักคือกัน มึงฮักเกลอฎ ฎ๊กฮักมึง ไปไม่ได้ที่นี้ก็
 หอไปไต้คุณ ถีบยุงหัง แม่เจ้าเอน ที่นี้เจ็ดคนนั้นจึงว่า เอาเพื่อนมาวางลงเซ็คสับ แล้วจึงว่า เพื่อนฎ
 ก็เสียขามัดแล้ว ฎ๊กจำเป็นจะต้องข่ามึงทีเดียว ข่าแน่นอนไม่ต้องสงสัยทีเดียว ยักษเผ่าคนนั้นก็ว่าอย่า
 ข่าเลย ฉันมีน้ำมันทา เอ้ามาทาน้ำมันวิเศษ เอามาทา จะทาขาก่อน เผาะไอ้เจ็ดคนนั้นมันฮัก
 ไม้เอ้าคองทาหมูจิ้นก่อน ก็ไปหาพวกหมูจิ้นชาติมิด จึงมาทายักษ เมื่อยักษคนนั้น คนนั้นชาติแล้วมันก็วิ่งไป
 ในเมือง ริ่งเข้าไปในเมืองไปชูลนายยักใหญ่มัน นายยักใหญ่ก็ฮ่อ ฮอ ฮอ ไอ้มานุด หมันประมาทพ้อริ
 คี๊กฉ่อง ชัยเกรี รุ่ม รุ่ม รุ่ม รุ่ม คุ่ม คุ่ม คุ่ม ทหารยักนคกมาหลายร้อยหลายพันหลายหมื่น หลายแสน
 ไอ้เจ็ดคนนั้นจึงว่า เชือกาคดว่วงหน้าแล้ว มึงอย่างกลัวเลย เจ็ดคนนั้น ไอ้พวกเหล่านี้มันมีฤทธิ์อย่างมาก
 ทีเดียว ไอ้สี่คนนี้ทำชะดำ ไม่ไม่กระบ้องหรืออาวุธศาครร่าที่มานุดไต้มันก็เล็ก ๆ ใหญ่ ๆ เท่าที่เห็น
 นั้น นี้ก็เอาคันเค็งคันรัง เสาเรือนท้าวกระบ้องฟาดไปค้ายทีละหมื่นละแสน รบกะยัก ยักจะทำยังไร

ก็สู้ไม่ได้ จับพระยายุ๊กใหญ่มัด แพ้ ยอมแพ่ราบคาบแก้ว จึงยกเมืองให้ ยอมยอมเป็นข้า ยกเมือง
ให้คนสี่คนนี้ สีเกลอนี้เป็นเจ้าแผ่นดิน ไอ้เจ็ดคนนั้นเป็นเจ้าเมือง ฝ่ายทหารทั้งสามนั้น เป็นเจ้าวังหน้า
เจ้าวังหลัง มหาอุปราชา นายทัพ นายกอง กันทั้งสามคน ก็ได้รับราชการเป็นใหญ่ เจ้านาย เจ้าวังหลัง
ด้วยกันมัด อยู่เป็นสุขสำราญตามลำดับมา ค่อยมาไอ้เจ้าเจ็ดคนน พระเจ้า พระเจ้า สัตตกุมภราช
นั้นก็ระลึกถึงบิคา มารดา ว่าเราได้มาเป็นเจ้าแผ่นดิน ก็สนุกนอนสบายเช่นนี้ ครึ่งเราอยู่กะพ่อแม่
นั้นอึด ๆ อยาก ๆ พ่อแม่ถึงแก่จำใจจะต้องฆ่าเรา อย่ากระนั้นเลย บุคคลที่ไม่มี ความกตัญญู กตเวท
คือบุพพการี บุพชนต้นตระกูลนั้น ก็จะไม่ไ้ดีดีอีก เรานี้ก็มาได้ก็เพราะว่าไม่ลบหลู่บุญคุณของท่าน เห็นว่า
ท่านเลี้ยงเราไม่ไหว เราก้มาได้ดีได้ดีแล้ว ก็จำเป็นจะต้องไปรับแก้มาและมีคาราคาของเกลอ
ทั้งสามก็มา ตกลงก็พากันมารับเอาท่านผู้ใหญ่ทั้งสองนั้นไป พวกเกลอทั้งสามก็มารับเอาญาติบิคา มารดา
ของตนไป ไปครองเมืองนั้น โดยอยู่สุขสำราญมา

คำศัพท์

1	คะนน	=	หม้อชนิดหนึ่ง
2	ปราว	=	กระจาย
3	แร่ง	=	แร่ง
4	ซัด	=	สัคว์
5	ไอ	=	อะไร
6	แรงเกิน	=	แรงมาก
7	กว้าง	=	กว้าง
8	ยื่นมิ่งหลัง	=	ยื่นจิ้งก่า
9	ศึกบึก	=	ไม้ขยับ เขยื้อน
10	คว่ำ	=	คว่ำ
11	จึก	=	ไม้จู้
12	คือ	=	เหมือน
13	มุ่น	=	ละเอียค

5. อินทปัตถา

พระครูอรุณโกศล

ในอดีตกาลนานมาแล้ว มีพระราชอาองค์หนึ่งเกิดในปฐมกัปป์ ชื่อพระสมุทราชา พระสมุทราชา
นี้เป็นจักรพรรดิครองโลกเสียทีเดียว มีทวีปใหญ่ทั้งสี่ ทวีปน้อย ทวีปน้อยสองพัน เป็นบริวารครองหมัด
ตลอดชมพูทวีปทีเดียว พระองค์ตั้งอยู่ในทิศอิทธราชธรรม พลเมืองมีศีลมีสัจย์ บ้านอยู่สุขสบาย ผนฟ้า
ก็คดต้องตามฤดูกาล พระองค์ครอง เมืองมาพระชนมายุแปดหมื่นปี จึงสะหวันนะคค มีพระโอรสเป็น
กษัตริย์สืบต่อกันมาถึงแปดหมื่นสี่พันพระองค์นานมาแล้ว จึงมาถึงพระราชอาองค์หนึ่งไม่ปรากฏพระนาม
ในนิทาน กระจกพระองค์นี้มีพระโอรสสองพระองค์ คนในสมัยนั้นอายุแปดหมื่นสี่พันปีจึงตาย หนุ่มสาว
อายุห้าพันปีจึงแต่งงานกัน โอรสสองพระองค์นั้น พระบิดาทรงรักใคร่นักหนา จึงแบ่งทวีปให้ครอง
เท่ากัน แบ่งชมพูทวีปออกเป็นสองส่วน ให้ครองคนละครึ่งทวีป แล้วพระบิดาก็สวันนะคคไป
พระพี่น้องทั้งสองก็ค่างสมักรรักใคร่ซึ่งกันและกัน ถึงขึ้นปีใหม่พระพี่ก็ค่างเครื่องบรรณาการมาให้น้อง
พระน้องก็ค่างเครื่องบรรณาการไปให้พระพี่ อยู่กันด้วยซุกสำราญนานมาแล้ว อยู่มาวันหนึ่งซึ่งจะ
เกิดเหตุใหญ่ขึ้น พอดีถึงเทศกาลปีใหม่ สมเด็จพระน้องก็จึคเครื่องบรรณาการนานาชนิดให้อำมาคย์น้า
มาถวายพระพี่เหมือนค่างเก่า นั้น แต่อำมาคย์ของพระน้องนั้น เมื่อมาถึงบ้าน เมืองของพระพี่ ก็เห็นจะ
เสียงดูปลื้เสื่อกันอย่างขนาดหนักหรืออย่างไร แล้วก็เลยมาวิวาทกัน เหล้าเข้าปากความยากก็ไม่มี
ก็เลยรบกัน อำมาคย์พระน้องรบกันกับอำมาคย์พระพี่ อำมาคย์พระน้องก็ไปฆ่าเอาอำมาคย์พระพี่
ตายเข้าคนหนึ่ง ตายลงคนหนึ่ง พระพี่จึงพิพากษาให้อำมาคย์ทั้งสองฝ่ายนั้นเห็นจริงว่า ได้ฆ่าเขาตาย
ก็ต้องตายตามก็เลย พระพี่ก็ฆ่าอำมาคย์พระน้อง แล้วก็สั่งให้กลั้บเมือง ฝ่ายอำมาคย์ของพระน้องก็
นำข่าวมา ก็มาทูลพระน้อง กษัตริย์ผู้น้องว่าเป็นอย่างนั้น อย่างนั้น พระน้องก็ไม่พิจารณา เพราะก็
อำมาคย์ของแกไปฆ่าเขา เขาก็ฆ่า ค่างคนค่างฆ่าคนละคนคอก มีใช้ฆ่ามากฆ่ามาย พระน้องก็เคือง
พระทัย แหม / เรื่องเท่านี้ยังเอาดีเอาชั่ววะพระน้องด้วย ค่อค่นนี้ไปถูจะไม่นับถือมัน ไร้พี่น้องและ
เมื่อถึงปีใหม่ก็ไม่ส่งเครื่องบรรณาการไปหากันค่างเก่า ฝ่ายสมเด็จพระพี่ก็ประหฤคิตตามทิศอิทธราชธรรม
เมื่อขึ้นถึงปีใหม่ก็ค่างเครื่องบรรณาการให้อำมาคย์น้ามาถวายพระน้อง พอดีถึง เมืองพระน้องก็ทรง
พระโกรธเฒ่าไล่พันพวกอำมาคย์ แคกชะนะโม ค่ายเป็นหลายคนทีเดียว เพราะไม่ระวังค้ว
แคกจวนช่านเซ็น หนีมาได้ก็มารวมทูลพระพี่ กระจกที่เป็นพระพี่ กระจกที่เป็นพระพี่ก็ทรงพระโกรธ

อย่างสำคัญ จึงยกกองทัพ เข้าวรกัน เป็นมหาสงครามอันใหญ่ชั้นหลายปี เมืองสองเมืองนี้รบกันอยู่หลายปี หลายสิบปีทีเดียวแต่ในนิทานนั้นว่า รบกันอยู่ตั้งพันปี เมื่อรบกันหลายปีทหารก็ตายมาก ตายทั้งสองฝ่าย คนที่ไม่ตายก็หนี เทียวปล้นสะคม แต่สองกระษัตริย์นั้น จึงว่าใครแพ้ใครชนะ พี่จะน้องนั้นหาย ๆ ไปเลยทีเดียว ในหนังสือนิทานอินทระบัดถาสุมโตข้อยนั้น ไม่ปรากฏต่อไปอีกเลย ต่อมาเปิดอีกหน้าหนึ่งมา ปรากฏครอบครัวขึ้นมาทีเดียว

ครอบครัวสองครอบครัวขึ้นมา ครอบครัวสองครอบครัวนั้นเป็นอย่างนี้ ฝ่ายหนึ่งมีบุคชาย ฝ่ายหนึ่งมีบุคหญิง เมื่อถึงคราวเจริญวัย เป็นหนุ่ม เป็นสาว ก็ให้แต่งงานกัน ครั้นอยู่มากก็เกิดบุคชายก่อน บิดามารดาจึงตั้งชื่อว่า เจ้าสกุณวงศ์ หรือ เจ้ากุนวงศ์นี่เอง เจ้ากุนวงศ์เคยเจริญกรรมฐาน มาแต่ชาติก่อน เจริญกายสดีมาแต่ชาติก่อน จึงเป็นคนมีบุญมาก ออกมาจากท้องแม่ก็เดินได้ เดินไปอาบน้ำในอ่างได้ มีกายาล้ำสันแข็งแรงดี ครั้นอยู่มานางแม่ก็คลอดบุตรอีกคนหนึ่ง เป็นหญิง เมื่อจะคลอดบุตรนั้นฝันว่าพระอินทร์เอาดวงแก้วมณีนายให้ มีรัศมีส่องสว่างไสว จึงตั้งชื่อบุคที่คลอดออกมาว่า นางอินทปัตถา จึงจะเป็นเรื่องนิทานในเรื่องนี้ทีเดียว เมื่อบุตรสองคนเจริญวัยขึ้นมาโดยลำดับ พระกุนวงศ์พี่ชายนั้นพอหย่านม แต่นางอินทปัตถานั้นยังไม่หย่านม อยู่ด้วยกันมาด้วยความสุขสำราญอยู่มาวันหนึ่ง เกิดโจรปล้นบ้านเมืองทุกบ้านช่อง ที่สุโจรอยู่ที่สุไป ที่สุโจรไม่ได้หนีเข้าป่าคงไปก็มีฝ่ายสองหัวเมียจึงหนีโจร แต่เวลานั้นโจรกำลังเข้ามาตีบ้านที่สองหัวเมียอยู่นั้น สองหัวเมียเค็มทักไปด้วยกันสี่คน ห่อแม่ลูกไปพร้อมกัน แต่พอไปถึงนอกบ้าน โจรก็มาตีอีก คราวนี้ก็พลัดพรากจากจรรกันไปเลย ครอบครัวนี้จึงแตกแยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายพ่อได้ลูกหญิง ฝ่ายแม่ได้ลูกชาย จึงพลัดพรากจากกันแต่ครานั้น ต่างคนต่างไป จะกล่าวฝ่ายแม่ก่อน แม่นั้นได้ลูกชายคือ เจ้ากุนวงศ์ ก็หนีไปหลายวันหลายเดือนหลายปี ไปพบสวนอุทยานของใครไม่ทราบ จึงได้ไปอาศัยอยู่ในสวนนั้น พอมิความสบายบ้าง อยู่มาพวกโจรก็มาอาศัยในสวนนั้น เจ้ากุนวงศ์มีฤทธิ์มาก จึงเอาก้อนหินขว้างพวกโจร ขว้างแบบลิมดาไม่ขึ้น แบบลูกมิงกล เพราะแกมีฤทธิ์ก้อนหินที่ยกไม่ขึ้นก็ชักออกเป็นสองท่อนแล้วขว้างพวกโจร พวกโจรก็สู้ไม่ได้หนีไป เจ้ากุนวงศ์จึงตั้งเป็นบ้านเป็นเมืองอยู่ที่นั่น ต่อมาก็ได้พวกประชาชนที่หนีโจรพากันมาอาศัยอยู่ด้วย จึงตั้งเจ้ากุนวงศ์ เป็นราชาปกครองเมืองนั้น อยู่เย็นเป็นสุขเรื่อยมา ชื่อพระเจ้ากุนสุริวงศ์ราชกุมาร อยู่เป็นสุขสำราญสืบมา

ข้าพเจ้าจะกล่าวถึง พ่อกับนางอินทปัตถา ซึ่งพลัดพรากจากกันไปทางหนึ่ง พ่อจึงอุ้มลูกไปบ้านเดิมของพ่อ คงจะอยู่ไม่ไกลจากบ้านเมีย อุ้มลูกไปฝากปู่ย่าไว้ ปู่ย่าก็เลี้ยงดูหลาน หานมให้กินไปตามเรื่อง ส่วนพ่อเป็นหม้าย อยู่ไม่นานก็อยากจะหาเมียใหม่ อยู่คนเดียวเปลี่ยวกาย ผลที่สุดก็ไปได้เมียแม่หม้ายลูกคิด นางอินทปัตถาไม่เห็นพ่อกลับมา ก็คิดถึงจึงร้องไห้ขาน้ำไปหาพ่อ ส่วนปู่ย่า

ก็ว่าอยู่กับข้าไปเถิด อย่าไปหาเขาเลย คิดถึงพ่อก็ไปเยี่ยมเป็นครั้งเป็นคราว ถ้าไปอยู่กับเขา แม่เลี้ยงมันจะดี จะทำทารุณหลานนี้ต่าง ๆ นานาอย่าไปเลย นางอินทปัตธาก็ไม่เชื่ออันวอนให้ข้าพาไปหาพ่อจนได้ ข้าก็พาไปหาพ่อ คงเป็นเวรกรรมเก่า ที่นางเคยสร้างมาที่จะต้องทนทุกข์ทรมานต่าง ๆ พังค่อไป พ่อขำไปฝากพ่อแม่เลี้ยง ทำเป็นรักแต่ต่อหน้าผิว ลับหลังผิวก็ทำทารุณต่าง ๆ กินนม พ่อจะกินผักหนี ครั้นต่อหน้าพ่อจึงให้กินนม กินเข้า ก็ได้กินสาย ๆ กินหลังเขา พ่อไปทำงาน แม่เลี้ยงมันก็ทำทารุณ พ่อมาก็บอก ก็ไม่รู้จะบอกใครแล้ว เมื่อพ่อมาก็บอกพ่อว่า แม่เลี้ยงมันทำทารุณอย่างนั้นอย่างนี้ ฝ่ายพ่อก็ไปคำเมีย เมียก็ว่า อย่าไปเชื่อมัน นักเข้าแท้³ ก็เลยเชื่อเมีย มันก็ชี้หาว่าพ่อพ่อ พ่อไม่อยู่ก็ดี หว่าพ่อพ่อ พ่อมา พ่อก็เชื่อเมีย คำนางอินทปัตธาสารพัน บางทีก็จับโยนลงมาจากเรือน นี่มันให้ไปนอนในเล้าไก่ ไก่ขี้ใส่สารพัด นางอินทปัตธาก็ไปขอข้าวชาวบ้านมาหุง เพราะว่ามันนอนเรือน หุงบนเรือนนั้นไม่ได้ แม่เลี้ยงมันไม่ให้กิน ไปขอชาวบ้านมาแล้ว ได้ข้าวได้หม้อ มาแล้วก็หุง ในเล้าไก่ แล้วก็กิน แม่เลี้ยงมันมาเห็น ก็หาว่าชก² ข้าวมันมาหุง มาหุงกินแล้วมันก็เอาข้าวมันไปเลย ก็ด่าตีนางอินทปัตธาก็คือ ก็ให้มกเข้าล้องกัน ให้มกเข้ามกรำกิน บางทีก็ได้กินแกลบ มกบางทีก็ได้กินรำ พ่อมาเมียก็ฟ้องว่านางอินทปัตธาชกข้าว พ่อหลงเมียก็เสียลูก ก็ดีลูกอีก คักลงนางอินทปัตธาก็หนีหนีพ่อ แม่เลี้ยงไป เอาแต่จะไปคายนาคามหน้า นางอินทปัตธาก็หนีไป หนีไปกลางคืน พ่อลัดคว้นานาชนิดก็ไม่ทำร้ายนาง เห็นก็หนีไป เพราะกุศลที่นางเคยได้เข้าพระกรรมฐานมาแต่ชาติก่อน เห็นก็นอนไคร้ร่มไม้ อักใบไม้รองนอน เข้าชั้นก็เดินไปอีก นางเห็นแม่หนักก็ลูกในรังนอน ก็รำพันว่า แค้นก็เป็นสัตว์ เจริญจนยังรู้จักรักลูก พ่อของเรานี้เป็นมนุษย์ แต่ไม่รักเราพอเดินไปก็พันป่าใหญ่ จึงไปถึงทุ่งนา เห็นหนอง เห็นน้ำม ก็อายน้ำชำระกาย

นางอินทปัตธาก็เดินชมไม้ชมนก ชมสัตว์ ชมภูเขา นางเดินไปพอพันป่า ก็ไปถึงทุ่งนาใหญ่ น้ำมไหล น้ำมใสไหลเย็น ไปเห็นเข้าสาธิตหนึ่งกอ ยังเป็นกล้าอยู่ นางจึงถอนเอาต้นกล้านั้นไปดำไว้ แล้วมาพักนอน ไคร้ร่มไม้ นอนหลับไปหน่อยหนึ่ง คื่นขึ้นมาก็เห็นข้าวสาธิตเป็นรวง เป็นรวงพอบเป็นน้ำนมก็มี แก่แล้วก็มี นางก็เด็ดเอามากิน ปรากฏว่า ชามชานเข้าไปในร่างกาย หายหิวมาทันที ร่างกายแข็งแรงงดงาม เข้าสาธิตนั้นหอมหุ้งทั่วทวีปชมพูเลยทีเดียว หอมไปถึงปีศาจนางไม้ มีโขมด มะเร็งควร มีเสือเหยี่ยวยักษ์ ลูกร่องกินแซว ๆ บังคับให้พ่อแม่ไปเที่ยวค้นหาให้ พ่อแม่ไปเที่ยวค้นหา ก็ไปเจอนางอินทปัตธาก็พาไป นางจึงเอาของวิเศษต่าง ๆ มาแลกข้าวสาธิต นางก็ให้ข้าวไปทุก ๆ มี พ่อเค็ดรวงเอาไปแล้ว ก็ออกขึ้นมาตอนที่ เก็บเกี่ยวเท่าไรก็ไม่รู้หมด ของทิพย์ก็มีเอามาแลกข้าวสาธิตนั้น หนึ่งเกือกแก้ว สวมแล้วเขาจะได้ ก็จะมีเอาอย่างไรอีกเล่าท่านทั้งหลายเอ๋ย ลงจนเขาจะได้แล้วก็หมดเรื่องทุกข์ สองพร้าวิเศษ ไซ้ให้ถางป่าก็ได้ ไซ้ให้รบกับข้าศึกก็ได้ ไซ้ให้สร้างบ้าน

สร้างเมืองก็ได้ สู้กับข้าศึกเป็นหมื่นเป็นแสนได้หมด สาม แว่นคาทิพย์ ไล่บีบเห็นตลอดโลก เห็นเมืองสวรรค์ เห็นเมืองมนุษย์ เห็นเมืองนรก สี่จอบวิเศษ ไซ้คุดอะไรก็ได้ ไซ้คุดดินสร้างเมือง ๑ หนองน้ำ ทำชลประทานอะไรได้หมด พอปานนี้แล้ว แต่ต้องไปบอกมัน ถ้าไม่บอกมันก็พูดใหญ่ไปถึงพื้นพิภพาค จะเกิดความร้อนรนไปถึงพิภพาคอีกแหละ สี่เหล็กไฟพร้อมทั้งหิน เห็นจะเป็นของโบราณ มีกระบอกรุ่นที่เดียว ด้ได้เองวะ แต่พอว่าจะต้องการไฟ เอาเหล็กไฟยั้งดี ก็ฉับ ๆ ๆ ก็ลุกคิดขุ่ยไร่ จำปาเข้าไปสุ่มปา สุ่มอะไรก็ได้

ชก ญ่งยามวิเศษ ญ่งยามนั้นอยากได้อะไร ไล่่อะไร ก็เอาปากว่าเอา ถ้าไล่่งไปเอาไปไม่ไล่่งไป ม๊ะ จะเอาสีไหนก็ตาม เงิน เงินก็เค็มยามโบละร้อยละพัน แหม / จะรู้ยากรู้จั้นอะไร เมื่อนางอินทปัตถาได้ดีเช่นนี้แล้ว แก้กลองสวมตุ พอสวมก็เหาะลิว ไอ้เจ้ายามนั้นจงเป็นผ้าเครื่องวิเศษ แม่เจ้าเอ๊ย ท่านผู้ฟัง มันเครื่องของกษัตริย์นี้เองละ นางกะชค้อย่างหยค้อยทีเดียวสวมที่นี้เหาะไปเหาะไป เหาะไปเที่ยวชมทั่วชมพูทวีป ว่าใหญ่ว่าน้อยไป นางเหาะไปชมสวรรค์ ชกชั้น ชั้นจาคุมหาราชา ดาวถึงสา ยามา ดุลิต นิमित ปรินิमित แล้วก็ลงมาชมทวีป ทวีปทั่วทวีปทีเดียว ลงมาลงมาก็ไม่อยากจะอยู่ในเมืองสวรรค์ อยากรู้ในเมืองมนุษย์ เหาะไปเหาะมาก็ไปเจอกระท่อมยายดาอยู่แห่งหนึ่ง คุวจะยายอยู่ในกระท่อมแห่งหนึ่ง ก็เลยมาอยู่กะยายนั่น การสร้างไร่ก็ไม่อยากใช้พร่า ภายสีที่ให้ทางป่าแทนคนเดินไล่่งไปเลย สุ่มไร่ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ แต่ที่ควรกล่าวก็คือ ปลูกข้าวสาสิอีก หอมทั้งทวีป ผุงมีศาง เทพาอารักษ์ก็เอายาอายุยืนมาแลก ฝัไม่เอาของวิเศษอะไรมา แลกดอก ไม่เอาเกือกแก้วไม่เท้าอะไรมาแลก ที่นี้เอายา เอายาอายุยืนไปกินแล้วอายุยืน เอายามาแลกข้าวสาสิ แล้วก็ไปไป ฝัเหล่านั้นก็ไปมอบตัวเป็นบ่าวไพร่ เป็นทหารอยู่คั้งแสนโกฏิ นางอินทปัตถาจึงชวนพวกฝัเหล่านั้นสร้างบ้านสร้างเมือง หาชัยภูมิที่มีแหล่งน้ำดี แล้วชวนกันสร้าง การสร้างนั้น สร้างด้วยหินทั้งนั้น เพราะว่าพร่าภายสีที่ช่วยกันไปหาหินแบกมา ด้วยฤทธิ์ของคนสร้าง เป็นปรากฏปรัมหาปราสาท ถนนหนทางมีอมค้าย กำแพงถูกลักษณะของการสร้าง เมืองทุกประการ แล้วคั้งชื่อเมืองอินทปัตถามหานคร แล้วจึงคั้งนางอินทปัตถาขึ้น เป็นพระเจ้าแผ่นดิน เป็นพระราชินีของเมืองนั้น อยู่ต่อมาเมืองนี้ชื่อเมือง อินทปัตถามหานคร แต่มีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า เมืองสมุทศิลา ชื่อหนึ่ง ข้าพเจ้าคาดคิดว่าไมโกถนักก็เมืองพระเจ้ากวนวงศ์พี่ชายของนางอินทปัตถา คั้งจะกล่าวต่อไป เรื่องนางอินทปัตถาก็อยู่สุขสำราญมาใน เมืองนั้น ความปรกคิของพระนางนั้น พระนางเจ้าอินทปัตถานั้นยังไม่มีพระสามี เวลาเช้าก็ไล่่เกือกแก้ว แล้วก็เหาะไป ไล่่แว่นคาทิพย์ สวมแว่นคาทิพย์เที่ยวดูบ้านดูเมือง เย็นก็กลับ เป็นอย่างนี้เป็นธรรมดาของพระนางอินทปัตถา มีฤทธิ์ มีอำนาจมาก เพราะพระนางได้เจริญกายสดีกรรมฐานมาแต่ชาติก่อน ถึงที่ตายก็ไม่วายชีวาวาตม์ คั้งเล่ามาแล้วนั้น เรื่องนี้ก็จะจับไปบุคหนึ่ง

ที่นี้จะกล่าวต่ออีกเรื่องหนึ่งให้มาบรรยายเรื่องนี้ ดังจะกล่าวต่อไป เมืองของพระพี่เมืองของเจ้าขุนวงศ์นั้นมีพลเมืองมากมายพอประมาณเหมือนกัน มีความสุขสำราญเหมือนกัน มีพรานป่าสองคน เป็นชาวเมืองเจ้าขุนวงศ์นั้น ข้าพเจ้าจึงว่าเมืองนี้ไม่ไกลกัน พรานป่าสองคนออกจากเมืองไปยังสัตว์เสมอมา พี่ของนางอินทปัตธาสรางเมืองนั้น แต่ก่อนเป็นป่ายิงสัตว์ของพรานสองคนนั้นทีเดียว แต่ต่อมา คอยฟังต่อไป อยู่มาไม่นานก็เห็นเมือง อินทปัตธาสราง แต่ก่อนมาที่สร้างเมืองนี้เป็นป่าใหญ่ พรานทั้งสองได้อาศัยยิงสัตว์เสมอมาแต่ก่อน บัดนี้ได้กับกลายเป็นบ้านเมืองไปเสียแล้ว แต่ประตูเมืองมีคสนธิท จะเข้าไปได้ตามเนื้อความอันใดมิได้ จึงขึ้นต้นไม้มองเข้าไปในเมืองก็ไม่เห็นคน จึงกลับมาเมืองเดิมของตน กลับมาบ้าน หากคนคืน แล้วมาปาก ปาว ๆ ๆ มาบอกชาวเมืองทั้งหลายก็เชื่อ อยากให้พรานนำไปดู ชาวเมืองจึงให้พรานทั้งสองพาไปดู พอไปถึงเมืองก็เข้าไม่ได้คังเก่า แต่ว่าพวกนี้ประมาณสามสิบเศษ ถึงเข้าไม่ได้ก็ไม่ยอมมาหาข่าวสักข่าวสารไปหุงกิน อยู่นอกเมืองคอยสังเกตุการดู ในระหว่างสามคืนสามวันนี้มีเหตุผลอย่างไรบ้าง ไร้อุตุที่สองไปสังเกตุการดูอย่างแนบเนียนทีเดียว กล่าวถึงสมเด็จพระนางเจ้าอินทปัตธาสราง เมื่อได้เป็นเจ้าแผ่นดินครองบ้านเมืองเป็นสุขสำราญแล้ว เวลากลางวันก็ทรงเครื่องภษตรีย์สวมเกือกแก้ววิเศษ เที้ยวเฮาะไปชมเมืองสวรรคร์ เมืองมนุษย์ที่วชมชุทวีป พอลาขัณฑ์คะวัน เข็นก็กลับมาเมืองของตนอย่างนี้ทุก ๆ วัน ในนั้นก็ไปชมบ้านเมืองเหมือนกัน พอเข็นก็เฮาะกลับเมือง เฮาะข้ามกำแพงเมืองเข้ามา พวกสังเกตุการดูทั้งหลายก็เห็นนางได้ชัดเจเน งามเหมือนนางฟ้า ยกมือขึ้นไหว้ ยกไหว้ไปไหว้มาสารุ ๆ จึงกลับมาเมืองของตน คนทั้งสามสิบคนก็ไปสังเกตุการดูเมื่อเห็นนางแล้วก็กลับมา มาบอกเพื่อนแล้วก็ชวนกันอพยพพากันไป เป็นแสนคน จะไปอยู่เมืองของนางอินทปัตธาสราง พอได้ยินข่าวว่านางวิเศษอยู่เมืองนั้น พวกคามอดพอได้ยินข่าวก็เลยคาดิแจ้ขึ้นมาทันที พวกเขาเสียก็เดินได้ พวกม้าไม้ก็หายคิดคังเก่า อัศจรรยัใจแต่เพียงโค้ยินข่าวเท่านั้น ก็พากันมาอยู่นอกกำแพงเมืองเพราะเข้าไม่ได้ พากันมาแออัดยัดเยียดอยู่นอกกำแพงเมือง เข้าไม่ได้เลย เรื่องนี้จะยุติไว้ก่อน

จะกล่าวถึงพระเจ้าขุนวงศ์ ธรรมดาว่าข่าวผู้มัญญหรือข่าวผีบุญก็ย่อมลือกระฉ่อนไปถึงไหนถึงกัน แต่ลือข่าวพระอรหันต์ดอกไม่ค่อยคังเท่าใด จะกล่าวถึงพระเจ้าขุนวงศ์ครองเมืองขุนวงศ์มหานครอยู่ เมืองขุนวงศ์นี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เมืองสุวรรณภูมิ คือแหลมทองประเทศไทยของเราเอง พอพระราชขุนวงศ์รู้ข่าวก็พาพระมารดาไปกะพวกชาวเมือง ไปพบพวกเก่าแออัดอยู่นอกเมืองเข้าเมืองไม่ได้ พระขุนวงศ์จึงถามว่า ทำไมพวกแกจึงไม่พากันเข้าเมือง เข้าไม่ได้พระเจ้าข้า ประคุดกันทั้งนั้น ไม่มีฤทธิ์เศษ พระขุนวงศ์ไปเินเมือง เอามือผลักหินก็ไม่ล้ม ทำยังงี้ก็ไม่ล้ม เพราะ

แรงอธิษฐานของนางอินทปัตตา พระกุนวงศ์จึงว่า เธอเมื่อเข้าไม่ได้ก็ไม่เป็นไร เมื่อผลึกให้ประตู
 เปิดออกเข้าไม่ได้ก็ไม่เป็นไร พระกุนวงศ์มีกำลังมาก มีฤทธิ์มากกระโดดข้ามกำแพงสูงปานไหนก็
 ข้ามพ้น แผลวเดียวเข้าไปในเมืองแล้วก็ไปถอดลิ้มประตูออกมา ให้คนทั้งปวงก็ฮือกันเข้าไปในเมือง
 ไม่รู้จักผิดไม่รู้จักถูกว่าจะมีโทษมีเหตุมีภัยประการใด เห็นว่าบ้านเมืองสนุก เจ้าเมืองเฮาะไค้ ก็
 เลยไปยังนั่นเอง พระกุนวงศ์ก็เดินตามถนนเข้าไป ค่อยสังเกตุการณ์เข้าไป มีถนนมีบ้านเมืองสอง
 ข้างทางเป็นทิวแถว แยกเมืองที่ผู้จัดการสร้างอย่างศิโรราบเรียบเรียบร้อย ค่อย ๆ เข้าไป ไปค้น
 ดูในปราสาทปราสาทก็เห็นนางอินทปัตตานั่งร่ำร้องคอกพิทูลอยู่ นางอินทปัตตาเห็นพระกุนวงศ์มาก็นึก
 รักเพราะเป็นเนื้อคู่กันมาแต่ชาติก่อน แต่ก็เอียงอายุไปตามประสาหญิง ผลที่สุดก็รักกันได้กัน เป็นคู่
 ครอง ชาวประชาราษฎร์ก็ขอเข้าเป็นข้าขอบขัณฑสีมาของพระนาง พระเจ้ากุนวงศ์จึงจัดการบ้าน
 เมือง จัดหน้าที่เป็นอำมาตย์ประจำตำแหน่งทุกหน้าที่ อำมาตย์ราชเสนา ก็ทำการราชาภิเษกพระเจ้า
 กุนวงศ์กับนางอินทปัตตาให้ครองเมืองอินทปัตตามหานคร ก็อยู่เย็นเป็นสุขเสมอมา ให้ทำการสมโภชน์
 มีมหรสพเจ็ดวัน ก็พอจบเรื่องนี้ พระกุนวงศ์กับพระนางอินทปัตตานี้ต่อมาคงจะได้ตามกันขึ้นว่าใครจะไป
 ยังไงมายังไง ผลที่สุดคงรู้เรื่องกันตลอด คือพระกุนวงศ์เป็นที่ พระอินทปัตตาเป็นน้อง ได้ปลัดพราก
 จากกัน เมื่อโจรมาตีบ้านคราวนั้น พระกุนวงศ์ไปกับพระแม่ พระอินทปัตตาไปกับพ่อ เมื่อโคขึ้นผล
 ที่สุดก็มาได้กัน คงจะรับพระมารดามาไว้ในเมืองใหม่ที่นี่ แต่ฝ่ายพ่อที่ทำทารุณแก่นางอินทปัตตา ได้
 หายสาบสูญไปในนิทานมิได้กล่าวไว้

คำศัพท์

1	จัก	=	ไม่รู้
2	ชก	=	ลัก
3	นัก เข้าแท่	=	ในที่สุด

6. แก้วกำพร้าว

พระครูอรุณโกศล

ยังมีครอบครัวครอบครัวหนึ่ง อยู่ในเมืองอันหนึ่ง ไม่ทราบว่ชื่อเมืองอะไร แล้วอยู่มา ก็มีลูกชายคนหนึ่ง เล็ก ๆ ประมาธซิบท้ายก ๆ ซิบซกหย่อน ๆ นี่แหละ ซิบลีซิบห้าปี่นี่เอง พ่อก็ตาย แม่ก็ตาย ก็เลยอยู่กะย่า กาลครั้งนั้นจะทำอะไรก็ไม่ทำ ความนิทานว่า คน ๆ นี้เขาเรียกว่า แก้วกำพร้าว แล้วก็ไปอาบน้ำร้อนที่หนอง ไปอาบน้ำร้อนที่หนองก็ไปเห็นรอยน่องอยู่ฝั่งน้ำม ก็อยากจะดักนก จึงมาขอโหมยย่า ขอค้ายย่า จะไปฝั่งม่วง “ย่า ย่า ฉันขอค้าย ค้ายจะไปดักนก” “แม่ะ มีมีอะไรค้อก ย่ามีมีอะไรค้อกลูกเอ๋ย ค้ายอะไรก็มีมี โหมอะไรก็มีมี” “ไม่มีซีกอย่างนะย่า” “ไม่มีแหแล้วลูกเอ๋ย หลานเอ๋ย” “มีของอะไรพอจิดักนกค้อกหนูได้โหม ไม่เฉพาะแต่ค้าย แต่โหมคอก” ย่าก็ตอบว่า “มีแต่หมอยย่านี้แล้วจิดีเอาโหมเหล่า” “เอา หมอยก็เอา” ให้หมอยมาเล่นยาวทีเดียว แก้วก็ไป ไปทำวังดักเอาไว้ ดักแล้วก็มานอน ซ่าวกก็ไปดู ไปดูใกล้ ๆ “เฮอ ดีแล้ว ซ่าทิวา” ใกล้ก็พูดได้ว่า “ย่าซ่าผมเลย ทีแค้นพักทำหลักหย่า² มีทุกซี่ยากก็มาซึ้งผม ผมจะไปชนพ่นเอนบ้านเมืองก็ได้” “เออ มีงว่ายังงั้นหรือ” “ว่าซึ้งรับ” แล้วก็ปล่อยไก่ไป นายกำพร้าวก็ค้อกไว้อีก ซ่าวกก็ไปดู ทีนี้ถูกวัวโคศุภราชใหญ่ “เฮอ ซ่ากั้นเถอะ” งัวก็ว่า “ยู่ซ่าผมเลย ทีจะเกิดชนพ่น ก็เอาผมไปชน” ก็ปล่อย ค้อมาก็ค้อกไว้อีก ไปดูอีกถูกควย แหม โอ้อย่างใหญ่ทีเดียว บ้านนอกเรียกว่าควยไกรธ³ อย่งใหญ่ ชนแก่ง จิดเอาไปซ่า ควยก็ว่า “ยู่ซ่าผมเลย จะมีการชนกันไปภายหน้า ผมจิดชนเอาบ้านเอาเมืองให้” “เออ คี ๆ” ก็ปล่อยไป ค้อมาก็ถูกเหิน้อย ไปค้อกถูกเหิน้อย “ก้อย ๆ ๆ ๆ ๆ ค้อค้อกดูเวย เมื่อไรจิมายลค้อกซีกทีเวย” ร่องออย ๆ ๆ ทีเดียว (หัวเราะ) ค้อมาซ่าวขึ้น แก้วกำพร้าวก็ไป ไปเห็นเหิน้อย “ไอ้ท่าผี มีงเป็นค้อมาถูกม่วงดู เขาว่ามิงมีรีค้อกซีก ทำไมพูดาศัพย์ว่า” “โอย ความค้ายความมีมากก็มีรูแล้ว นายเอ๋ย” “ดูจิดซ่ามิงเตยวันนี้” “ซ่ายังงิ กิดจิดเป็นค้อแล้ว” “ก็ซ่าให้มิงค้ายเป็นสาถนะ เค”⁴ “ค้ายเป็นสาถแล้วจิดเป็นยังงิ” “เป็นคางลายนะเค วะ” “โอย อย่าซ่าเลย มีทุกซี่ยากยังงิก็มาซึ้งผม ผมจิดช่วยคอก” แก้วกำพร้าวก็ปล่อยไป แล้วก็ค้อกไว้อีก ซ่าวกไปดูอีก ทีนี้ถูกนางฟ้า แหมงามเหลือทีซุกทีเดียว แล้วแก้วกำพร้าวจึงว่า “หล่อนจิดหล่อนจ่า ไปอยู่กะที่เถอะ” คำ อิดจิดรักก็ จิดมาถูกม่วงผี แก้วกำพร้าวก็พานางมาไว้ที่บ้าน เจคบ้านซ่าห่าบ้านฉือโด่งคังทีเดียว ไคก็มาดูเมียไอ้แก้วกำพร้าว ไคมาเห็นก็ค้อคอะลึงหริงเพริค เพราะว่างามอิดสะจิด

ทีเดียวนั้นก็ลือไปถึงผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านก็ไปบอกกำนัน กำนันก็ไปบอกนายอำเภอ นายอำเภอก็ไปบอกข้าหลวง ข้าหลวงก็ไปทูลพระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าแผ่นดินก็อยากเห็นนาง จึงเสด็จทรงช้างทรงม้า มาภิรมย์เห็นงามอย่างสำคัญ อยากได้เมียไอ้แก้วกำพร้าว จึงขอว่า "ไอ้แก้วกำพร้าว ข้าจะยกให้เอ็งเป็นอำมาตย์ราชเสนายศชกใหญ่โต ให้เมียข้าเถอะ" "จ้างหมกก็ไม่ให้ชะรับ" "ไม่ให้ เออจ้ได้ไหม เรา มาพนันกัน" "พนันก็ไม่กลัว" พระเจ้าแผ่นดินจึงประมุขเสนาอำมาตย์ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นัดวันว่า วันนั้นจะเอาไก่แก่งมาชน ไก่อย่างดี ไก่เจ้าแผ่นดินไว้ตีพนันเมืองทีเดียวนั้น" เหมือนเพลงโคราชเขาว่า ไก่ที่ชนแก่ง แต่นานมาอยู่แค่จะชนพนันเมือง (หัวเราะ) ถึงวันนัดพระเจ้าแผ่นดินก็มา คนก็หลาย ไก่ เขาก็ใส่กรังทองมา ชน โลกอีไอ้ก้ออีก โลกอีไอ้ก้ออีก คีมีกบ ๗ ๗ ห่าว⁵ ระ ๗ ๗ อยู่ในกรัง เจ้าแผ่นดินจึงบอกแก้วกำพร้าวว่า "ไปเอาไก่มา" "ไม่ยากเลย ไม่ยากเลย ก็นอ้อชะก็ได้" แก้วกำพร้าวก็ไปที่หนองน้ำ "เออสิกุฎ โศกสิกุฎ โศกสิกุฎ ไก่ฟ้าเอยจงมาเถิด" ไก่ก็แกก ๗ ๗ มา "ไปยังโง่นาย" ชีนงอย⁶ บ่าไอ้แก้วกำพร้าวเดินมาทีเดียวนั้น มาถึงก็ยกใส่หัว เอาได้เวลาแล้ว ๗ คี ช่งงเข้าไป มง ๗ ๗ ปล่อยไก่เข้าไป อีแม่เอ้ย ไอ้แนวว่าไก่ฟ้ามีชัยเดียวได้ ไก่เจ้าแผ่นดินตาย ค้อมมาอีก ก็ชนวัก็บียเดียวได้ ค้อมมากี่ชนควย ร้าเอาควยพระเจ้าแผ่นดินค้าย ค้อมมานี้ชนช่าง ช่างเจ้าแผ่นดินใหญ่่งายาว ช่างพลาย เป็นช่างชนทีเดียวนั้น อีค้อนนี่จึงไปขอแรงช่างนำงานนิลมา ชี มาทีเดียวนั้น ก็ไม่ใหญ่เท่าไรแล้ว แต่ว่ามันมีฤทธิ์ ว่าแค่แทงเงาค้ายว่าเถอะ แทะเงาแทงรอย ค้ายเลย พอมาถึงสนามแล้วก็ลั่นช่ง แล้วมีเพลงโคราชประกอบ" แค่อลั่นช่งลามที ช่างก็รี เข้ารับ งานวง เชิดชัยแทงถูกที่หัวสัน แทะถูกแท่นบรรทมช่างล่มลงทันที (หัวเราะ)" ช่างเจ้าแผ่นดิน ค้าย พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงไว้ซึ่งยุติธรรม เมื่อหมั้นแล้วก็ไม่เอาเมียมันค้อก แค่ว่าทรงคะนึ่งถึง พระนางนาฏทิวาส อยู่ทุกทิวาวัน สาวสนมกำนัลหมั้นพันเป็นไม่รักใคร่ ทรงหวนระลึกถึงแต่นางมณี เกศแก้ว เมียเจ้าแก้วกำพร้าวอยู่มิได้ขาดสายเลย ทรงบรรทมมิได้ สงเสวยมิได้ ทุรนทุราย เหลือ ที่สุด ฟูโรทิศจึงมาราบูลว่า "จะเอาก็ได้พะยะคะ เอาได้เลย" พระมหากษัตริย์ก็ดีใจอย่างสำคัญ ลุกขึ้นบนแท่นหัวเราะ "ชะ ๗ ยังโง่นานอาจารย์ ช่วยหน่อยเถอะ" "ไม่เป็นไรพะยะคะ กระหม่อม ฉันทมิฤทธิ์มีเดชมีอำนาจมาก" ทีนี้ก็จึงไซ้ให้ไปทำ พราหมณ์ผู้นี้มีเวทย์มนต์เรียกนกจลลได้ เรียกว่านก จลล มีลั่นสองลั่น ร้องขึ้นเมื่อไรคนค้าย มิฤทธิ์ชิตชิตชกเหลือขนาด นกตัวนี้ พอได้นกจลลมาถวายเจ้า จึงพูดว่า "สุก่อน เจ้านกจลล เจ้าจะไปร้องให้แก้วกำพร้าวค้ายไหม ข้าอยากได้เมียมัน" "ไม่ยาก เลยพะยะคะ จงเอาเหยื่อมาให้หม่อมฉันกิน" ก็นเหยื่อแล้วพราหมณ์ฟูโรทิศก็พาไปในเวลากลางคืน ทีเดียวนั้นไปนกจลลก็ร้อง จ้อล ๗ ๗ ๗ แก้วกำพร้าวค้ายบีมลงไปทันทีทีเดียวนั้น นางมณีเกศแก้วร้องให้ สะอึกสะอื้น "ฮือ พี่แก้วเอ้ย พี่แก้วค้ายแล้วใครจะมาเอาฉัน เป็นเมียก็ไม่ได้ค้อก ฉันทก็หายวับไปกับตา

ฉันไปอยู่ชะที่อื่น ที่ไกลระกัได ี่แก้วเอ่ย” ร่องให้ชะอีกชะอื่นทีเดียว คราที่นั่นผีน้อยมีวิญญูณอันรู้
 ช่างไปสารพัดทุกเล่นหน้า รูปร่างว่าแก้วกำพร้าว้าย่อน⁷ พระยานกขลวจึงว่า “ป้า นายของเรา
 เจ้าแผ่นดินนี้ไม่ยุติธรรมเสียเลย เอาเถอะ เราจะแก้ให้ได้” ผีน้อยก็กลับมา กลับมาจึงมาเฝ้าให้
 แก้วกำพร้าว้างคืนฝันเป็นชั้นมาคืน พอรู้ว่าแก้วกำพร้าว้าย เจ้าแผ่นดินก็ดีใจอย่างสำคัญ จึงพากันมา
 หวังจะเอาเมียแก้วกำพร้าว้าง ครั้นพอมาถึงก็เห็นแก้วกำพร้าว้างไม่ตาย ที่นี้พระมหากษัตริย์ก็กลับไป ไปบอก
 พราหมณ์ปุโรหิตให้ปลี่ยนนกลูใหม่ พราหมณ์ปุโรหิตก็หามักขลอมาร้อง ผีน้อยมันกำลัง นกลูจะมา
 ร้อง แต่ผีน้อยมีเวทย์มนต์สะกดอยู่ คอยถ่าอยู่ที่เรือน บ้องก้นอย่างเข้มแข็ง พอนกลูบินมาผีน้อยจึง
 กล่าว เวทย์มนต์ ให้นักขลอลงมาบินไม่ได้คักเอาะ เขาะ⁸ คักลงมาถึง เค็นบ้าน⁹ ของนายแก้วกำพร้าว้าง
 ผีน้อยจึงเข้าไปว่า “ขอเราทั้งสองเกลอเอ๋ย เราจงเป็นสัครพรรคพวกกันเถอะ” “ไม่เป็นไรค้อก”
 “เราจงเป็นหมู่มิตรสหายกันนอ” “คี่แล้วเกลอ” แก้วกำพร้าว้างก็เอาเข้าเอน่าม เอาอะไรมาให้กิน
 ให้เกลอนกลูอกกิน กินไม่กินมา จึงให้เหล้า ผีน้อยก็กินเหล้า นกลูเลากินเหล้าก็เมา “เอ้อ เกลอ
 ผีน้อยมาได้เกลอคี่ กูมาได้เกลอคี่แล้วเหวีย” ผีน้อยก็ว่า “กูก็ได้เกลอนกลูอ เกลอคี่แล้วเหวีย
 กูนี้เก่งทางคีน มึงเก่งทางพร้าว มีซุกทุกซ์ช่วยกันเดอ” “เอ้อ เป็นไอ¹⁰ เหล้าเวีย เราเป็นเพื่อนกัน
 แล้วต้องช่วยกันได้ โบราณท่านว่าเว่นไวแต่ลูกกะเมียน้อ” นกลูอ “อ้อคี่แล้ว” ผีน้อยก็อ้อ นกลูอ
 ก็เอ้อ (หัวเราะ) ผีน้อยฉลาดกัว การที่ให้กินเหล้าก็จิลอสงเอาไหวเอาพริบ เอาเลห์เอากัล
 เอาปัญญา ผีน้อยจึงว่า “เมื่อเราเป็นเกลอกันเฉย ๆ ยังงี้ ไม่คี่ค้อก เราจงคี่คีนกันเถอะ กูให้
 ่นกขลอคี่คีนกูก่อน” ผีน้อยมีลีนเทียม มันจิมิลีน เนรมิตกัได ลีนมันจะมีไม่มียไม่ปรากฏ ผีน้อยก็แลบลิ้น
 ออกมาให้่นกขลอคี่คีนกูก “เออ เห็นใจแล้ว เอา กูจิคี่ค้อไอ้เกลอนกลูอ” นกลูอก็แลบลิ้น เมื่อผีน้อย
 จะคี่คีนนกลูอก็ว่า เป็นเพลงโคราชว่ายังงี้คี่ “คี่คี่คี่คี่คี่ ขอให้มึงกัคีนไก่ ขออย่าให้ไอ้เกลอมี
 คี่งคี่คี่คี่คี่ไป เออ” มีค (หัวเราะ) ค้อบานนกลูอจิงไม่มีลีน ถ้าผีน้อยไม่คี่คี่ โอ้ย คนจิกเกิดมาอะไร
 ได้ค้ายเข็ด¹¹ นี่นิทานแก้วกำพร้าว้างอยู่คี่แต่เพียงเท่านั้น เรื่องนี้ฉันนิชฐานเอาคธรรมะว่าคนมีบุญ
 มาก ไคจะบ้องร้ายยังงักไม่ค้าย ไม่ได้ ชกัคทรพยลีนอะไรกัไม่ได้ จะเอาเมียก็เอาไม่ได้ จะ
 เอาลูกก็ไม่ได้ เพราะว่านายแก้วกำพร้าว้างมีบุญมาก ได้สร้างมาฆากมาย เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลาย
 ผู้หังจงหมั่นบำเพ็ญคศีลทาน ในพระพุทศานานี้เทอญ เกิดมาจะได้มีบุญมาก ไคบ่มเหงไม่ได้
 เอวังก็มีคี่ด้วยประการนะนี้

คำศัพท์

1	จี	=	จะ
2	ทีแค้นพักทำหลักหย่า	=	เพื่อแค้นพักสลักหญ้า, เข้าตาจน
3	ควยโกรธ	=	ควายที่ไม่ได้คอน
4	นะเค้	=	นะจึ
5	ห่าว	=	ศึก
6	งอย	=	เกาะ
7	ย่อน	=	เพราะ
8	ศึกเอ้าะเย้าะ	=	คกอย่างไม่เป็นท่า
9	เค้นบ้าน	=	ลานบ้าน
10	ไอ	=	อะไร
11	เม็ด	=	หมด

7. ชื่อบ้านนามเมือง

นายชื่น ฌัครคำ

ชื่อบ้านตามที่ได้เรียนอาจารย์ไว้ ที่มาครั้งก่อนนั้นมางทักก็เกี่ยวกับ เอ้อ - อาชีพ บางทักก็เกี่ยวกับที่ว่า มีอะไร เป็นสิ่งสำคัญ อย่างหนึ่ง ที่เค้าที่เรียกไปแล้ว เค้าจะจำได้ง่าย ยก ตัวอย่างเช่น อย่างบ้านหนองขาม ก็เพราะว่าที่หนองนั้นมีดินมะขาม อย่างอำเภอชุมพวงนี่นะฮะ ที่เป็นตัวอำเภอเดี๋ยวนี้อำเภอชุมพวงนี่เรียกว่า บ้านคาทุ่ง เพราะว่าคาทุ่งแกมาตั้งเป็นคนแรก และ ไอ้อำเภอชุมพวงจริง ๆ แต่ก่อน เป็นดงครับ มีช้าง มีเสือ มีแรด ฮะ จนว่าบ้านปลักอีแรด หมายความว่า มีแรด ไปทำเพลงนอนคล้าย ๆ กับปลักควาย อะไรทำนองนั้น บ้านชุมพวงเดี๋ยวนี้อีกมีอยู่ ชุมพวง เป็นคันไม้ชนิดหนึ่ง เขาเรียกว่าลูกชุมพวง เป็นไม้ป่า โนนอยู่ติดกับไอบ้านขุย คราวแรกว่าจะไป ตั้งบ้านหนองบัววง เลยไม่ได้ตั้ง ก็เลยมาเห็นว่าตรงนี้ เป็นที่ ๆ ล้ำภาคไหลลงสู่ลำมูล สะควกสบาย เกี่ยวกับน้ำ โดยเฉพาะหลักการสมัยทุกวันนี้ เกี่ยวกับการพัฒนามี กระทรวงมหาดไทยถือน้ำเป็น อันดับแรก แล้วก็น้ำ แล้วก็ทาง แล้วก็ไฟ เพราะฉะนั้นจึงได้มาตั้งที่บ้านคาทุ่ง ที่นี้ออกมาจากนั้นก็มาหนองขามที่ผมว่า เพราะว่าที่หนองนั้น มันมีดินมะขามใหญ่ ที่นี้บ้านหนองจิกก็เพราะ มีไอน้อง อ้า - หนองอยู่ที่ทิศเหนือบ้าน แล้วก็มันจิก ก็เลยเรียกบ้านหนองจิก และต่อมาบ้านหนองปรือ ก็มี หนองใหญ่ มีแค่คันปรือ ก็เลยเรียกบ้านหนองปรือ ต่อมาบ้านตะบอง ก็คือ สาวมาทำได้ ใต้นะฮะ ใต้อู๊ด ตะบองนี้เป็นภาษาลาวครับ และภาษาไทยเรียกว่า ใต้ เพราะฉะนั้นเลยเรียกว่าบ้านตะบอง หาเรียกว่าบ้านไต้ไม้ (หัวเราะ) เรียกบ้านตะบอง ไต้สำหรับจุดนี้ฮะ แล้วออกมาจากบ้านตะบอง มาบ้านคาบันนี่ ทำไมถึงเรียกว่า บ้านคาบัน คือ ตาปานนั้นแกมาตั้งอยู่เป็นครั้งแรก แล้วก็หลังใคร เห็นว่า มันอุดมสมบูรณ์ ก็เลยมาอยู่กัน เรื่อย ๆ เลยมาเป็นคาบัน บ้านรังกานี่มันไม้ไร่รังกา รังแร้ง นี่หนองที่คุณผ่านมานี้แหละ หนองอันนี้แหละหนองรังกา มีดินรังกาที่เขาใช้ทอเสื่อนี่ฮะ แบบที่เราที่นั่งนี้ อ้อ จกาจ เอ้อ จกาจนี่คือ ช่อโค คือเมื่อก่อนทางตำบลรังกานี่ เท่าที่อาจารย์มองเห็นอยู่ ใต้อสภาพ มันอ้า มันแพร่สภาพภูมิศาสตร์แพร่รูปว่ายังงั้น เถอะนะฮะ . เมื่อก่อนมันมีทั้งเสือ ทั้งช้าง ทั้งกวาง ทั้งหมู ทั้งอะไรร้อยแปด แล้วไคป้ามันลงมากินน้ำฮะ เป็นทางลงมา มากินน้ำที่ลำน้ำเค็ม เป็นทาง ช่อโคป้ามันลงมากินน้ำ หาใช้คันชงโค ไอ้ที่มันเป็นไม้ ที่มันคันไม้ไร่ แค่นี้จะพูดไปอย่างหนึ่ง คันชงโคนี้ก็มาก แต่ว่าเขาเขียนว่า ช่อโค เมื่อช่อโค มันก็ช่อทางเดินของโคลงมากินน้ำ ช่อโค

แล้วไปบ้านฉกาจ ฉกาจนี่มาเปลี่ยน เมื่อสมัยนายวิทยา อินทะกนก คุมมาเป็นศึกษาธิการอำเภอ
เมื่อก่อนเขาเรียกว่าบ้านเสือกัด คือมีเสือกัดคนชะ ก็เลยเขียนประกาศบอกว่า อย่าเดินในเวลา
ค่ำคืน และถ้าจะไปไหนมาไหน เข้าเดือนอย่าลืมพรว้า ได้หน้าอย่าลืมหลัง ขอให้มื่ออาทิตย์มีมา
เขียนประกาศคิดไว้แล้ว ทีนี้ ไอ้เสือกัด กับประกาศมาววกกัน เลยมาเป็นบ้านสะกาศ สะกาศ ไม่มี
ความหมาย แกบอกสะกาศนี่มันฟังไม่รู้เรื่อง เค้าเลยขออนุมัติเปลี่ยนเป็นบ้านฉกาจ ฉกาจแปลว่า
เก่ง เพราะฉะนั้น ที่เขาของบ้านนี้ มันมาตั้งแต่บ้านเสือกัด แล้วก็ฉกาจนี่ซะ ออกจากบ้านวังหินนี้
ไม่มีอะไรครับ คือมันเป็นแหล่งน้ำลึก แล้วก็มันอยู่เป็นพื้นได้ชะ แล้วน้ำลึกไม่เคยแห้ง เพราะ
ฉะนั้นบ้านนี้ไปตั้งเลยเป็นบ้านวังหินและไอ้พิมาย มาจากที่มานั้นนะ นี่เป็นของหลวงบำรุงนะชะ -
(หัวเราะ) อย่างโคราช มันก็ว่ามีเศรษฐกิจอินกะ เศรษฐกิจจีน ชะ คอนหนังสือราชสีห์ ผ่านมาก็เลยว่าเป็น
เมืองนครราชสีมา นั่นเป็นนิยายเสียแล้วนะชะ

๘. ประวัติบ้านฉกาจ

นายวัชรินทร์ ทิมพจันทร์

อ๊ะ สำหรับตำนานบ้านสะภาคเดี๋ยวนี้เรียกว่า บ้านฉกาจ ซึ่งเป็นชื่อที่น่ากลัวมาก ฉกาจฉกรรจ์คับ ซึ่งตำนานของบ้านที่ได้มาเป็นบ้านฉกาจนี้ ผมก็ได้ไปเป็นครูสอนอยู่ที่นั่น ๓ ปีแล้ว ก็ผู้เฒ่าผู้แก่ที่นั่น ผมก็สอบถามตามความอยากรู้ของผม ท่านก็เล่าให้ฟังว่า บ้านนี้ครับครู้ แต่ก่อนเป็นบ้านป่าเมืองคอน บ้านตะบันรังกา เค้าเป็นบ้านที่เจริญ แต่บ้านพวกผมนี่ต้องใช้ไฟ ใช้คางจุกไฟ พวกผมก็ต้องมีอาชีพในการไปหาผักพิน บัง เอิญพรรคพวกที่ไปหาผักพินนั้นก็ไปไต่มาดผลกลับมา แล้วก็มีเสือร้ายตัวหนึ่งคอยเช่นฆ่าราวีชาวป่าที่ไปหาของมาขาย เมื่อไปก็ไปถูกเสือตัวนั้นขบกัด ก็เลยว่าเสียตัวนี้สำหรับพวกนะมันดูจริง ชาวบ้านไปถามว่าเป็นอะไร เสือกกัดกลับมาครับ มีแผลถลอกปอกเปิกที่หนี เป็นก็เป็นที่ไม่พนักถูกเสือกกัดตายก็มาก ชาวบ้านต่างบ้านมาถามว่า เยี่ยะเป็นอะไรมา แกก็บอก ว่าเสือกกัดมา เค้าก็เลยถามว่า ทำไมไม่ไปฆ่ามันเสีย ฆ่ามันไม่ได้มันดูมาก พวกบางบ้านที่ไปหาผักพินมา จะถูกเสือขบกัดมาแทบทุกคน และเมื่อคนต่างบ้านมาถามว่าทำไมมาดผลติดตัวนะ เป็นอะไร เสือกกัดครับ ก็เลยคิดว่าบ้านนี้นะ เป็นบ้านที่มีเสือดูจริง ๆ ใครไปเข้าป่าเข้าพงมาถูกเสือกกัด ๆ เพราะฉะนั้นก็บอกกันว่า เมื่อมีธุระจะมาซื้อได้ชื่อของที่บ้านนี้ ก็จะถามกันว่าจะไปซื้อได้ที่ไหน เขาก็บอกว่าไปที่บ้านเสือกกัด เพราะว่าบ้านนั้น ทำเลเดิมยังไม่รู้ไม่เคยได้ตั้งชื่อ เขาก็บอกว่าไปที่บ้านเสือกกัด บ้านเสือกกัดคนะครับ ที่นี้คือ ๆ มาเมื่อจะถามกันมาอีก มันก็ค่อยกร่อน หรือสั้นเข้าหัดเข้า ก็กลายเป็นสะภาค ๆ คนรุ่นหลัง ๆ มาก็ทราบเป็นว่า สะภาค เดี่ยวนี้คนที่บ้านเสือกกัดเดิมก็กลายเป็นว่าบ้านสะภาคกันมากนะครับ โดยเฉพาะคนที่ไปลงทุ่งลงนาเขาบอกว่า นาสะภาค นาสะภาค แต่คำว่าสะภาคครู้สึกว่าจะไม่มีความหมาย ทางราชการจึงมาแต่งตั้งชื่อให้ภายหลังว่า ฉกาจ เพื่อให้สมกับคำเดิมที่ว่า มีเสือที่ร้าย คือ ฉกาจฉกรรจ์ จึงได้ตั้งชื่อบ้านนั้นว่า บ้านฉกาจ มาจนกระทั่งบัดนี้

๑. ประวัติบ้านรังกาและคะปัน

นายวัชรินทร์ พิมพ์จันทร์

บ้านรังกา มีประวัติเล่ามาว่าตั้งแต่ ตั้งแต่เดิม บ้านนี้มีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่ง น้ำในหนองน้ำใหญ่แห่งนี้มีคันรังกามาก ชาวบ้านนี้เรียกว่า คันรังกา ซึ่งเอาคัน ลำคันของมันนั้น มาทอเสื่อ และก็เครื่องใช้อื่น ๆ นะคะ อยู่ใต้น้ำคัน หนองใหญ่จริง ๆ ทีเดียว แล้วก็ เอ๊ะ อะ แซ่ม (ไอ) คันรังกาที่ขึ้นมาก ใคร ๆ จะมาเอาไอคันรังกาไปทำเสื่อ จะไปเอาที่ไหนก็บอกว่า ที่บ้านรังกา จะไปเอาที่ไหนก็บอกว่าที่บ้านรังกา ก็เลยได้นามคิดมา ตั้งแต่กาลบัดนี้ จนได้ชื่อว่าบ้านรังกา จนกระทั่งมาบัดนี้ ประวัติบ้านนี้ก็ยังมีเพียงแค่นี้

ที่มาของนิยายเรื่องบ้านคะปัน เดิมที่บ้านคะปันนี้มีบ้านอยู่หลังเดียว เรียกว่าบ้านของคาปาน คาปานเดิมพื้นเพเก่าอยู่ที่บ้านรังกา แต่บิสิยแก่เป็นนายพรานใหญ่ ชอบล่าเนื้อ ชอบหาของป่า ไปแลกเปลี่ยนเพื่อประทังชีวิต แกก็แยกตัวออกมาจากบ้านรังกา มาตั้งกระท่อมอยู่ในกลางป่าของของแก ทีนี้พวกบ้านรังกาคนใดก็ตาม เมื่อจะไปเข้าป่าล่าเนื้อหรือว่าหาของมา เป็นพืช เป็นผักมารับประทาน ก็มักจะไปที่บ้านคาปาน เพื่อขอน้ำขอท่าหรือขออาหารกลางวันแก่กิน ทีนี้เมื่อเขาถามว่า พวกบ้านรังกาด้วยกันเขาถามว่าจะไปไหน ก็มักจะพูดว่า โอ๊ย โน่นแหละไปแถวบ้านคาปาน ไปหาอึ่งหาเขียดหาห่านก็ไปที่บ้านคาปาน ในที่สุดคำอันนั้นคือ ๆ มากก็พูดกันสั้นเข้า เมื่อถามกันว่าจะไปไหน ไปบ้านคาปัน ก็เลยเดี๋ยวนี้ บ้านคาปานที่เคยมีอยู่ก็กลับกลายเป็นบ้านคะปัน

10. เครื่องดนตรี

พระครูอรุณโกศล

ค่อไปจะเล่าค่อไป เครื่องดนตรี¹ ของบ้านนอกเรียกว่า บั๊พาทย์อย่างหนึ่งว่าพิณพาทย์
 มันก็มีมี มีกลอง มีตะโพน มีระนาด มีฆ้อง นั่นเด่ ทีนี้บังเกิดไอนี้มันจักไปเชื่อซำยังใจ ผ่าขาวม้า
 หาย จึงมาปรึกษาหนุ่ม²ว่า ผ่าขาวม้าถูกหาย ใครจะช่วยดูหา ไอ่กลอง เวทนาหนุ่ม ผ่าขาวม้าแหงด้วย
 นากะเดี่ยวนี กลอง ก็ว่าอย่าไว้ใจ เราต้องคำม ตามแห่งคั้ง คามก็คาม ตาม ตาม ตาม ไอ่
 ห่าช่องนั้น ลัดทางหนอง ลัดทางหนอง ลัดทางหนอง เอ้าลัดทางหนอง ลัดทางหนอง ตามไปพากัน
 ตามไป ดำยไป ไอ่ท่าตะโพนจึงว่า ตะคั้งแห่ง แห่งคั้ง แห่งคั้ง หึ่งก็หึ่งเถอะ ตะคั้งแห่ง หึ่งนะก็หึ่งเถอะ
 ก็เลยจิมแต่เพียงนี้แหละ

 คำศัพท์

1	ค่นกรี่	=	ดนตรี
2	ผ่าขาวม้า	=	ผ่าขาวม้า

11. หมิ่นหาญณรงค์

พระครูอรุณโกศล

ข้าพเจ้าจะเล่าต่อไป ยังมีกำนันผู้หนึ่ง ชื่อว่า หมิ่นหาญณรงค์ มิ่งมีศรีสุข เหลือขนาดทีเดียว มีลูกสาวคนหนึ่งชื่อแม่ละไม งามบันนางท่า แต่ว่าหมิ่นหาญนี้เล่นแบบเรียกว่า แค้มแก้มาก ใคร ถูต่า¹ ถูแซ้ง อยู่สามปี มันไม่เคยเคียด² ถูจียักให้มันเปล่า ๆ ไม่ต้องเอาเงินลีนลอคเลย

มีหนุ่มทั้งหลายมาอาสามากมายทีเดียว หนุ่มนั้นอยู่ไม่ได้ เพราะเหตุไรว่า แกกัให้ เสียงข้าง แกกัให้เสียงฆ่า แกกัให้เสียงโค เสียงกระมือ หรือให้หาผักคักน้ำ ความธรรมดาที่แหละ แต่ว่าใครทำอะไรแกว่าไม่ตีชะเลย แกด่าแม่ "ไอ้เห็ดแหมนี่" เสียงไม้คือ เสียงจัวยังหมานี่ ทำ หัวคย ยังงั้นยังงี้ ไอ้พวกหนุ่มนั้น ไอ้หนุ่มหนุ่ม ๆ นั้นอยู่ไม่ได้เลย หนีไปหลายแล้ว

ยังมีอาจารย์บวชชานอยู่องค์หนึ่ง เรียกว่าอาจารย์เพชร เอาแหละ หมิ่นหาญคิดแค้ไหน ข้าจะต้องไปต่อสู่กับแก จนได้ เอาลูกสาวมาชมโฉมทีเดียว แล้วก็ซึก อาจารย์ก็ซึกมา ซึกมาก็ สัญญาที่จะว่า คุณพ่อครับ คือว่าสัญญากันยังงี้ ชะรับ คือว่า ผมอยากเป็นพี่ช่าท่านนี้ ท่านต้องว่าให้ดี ว่าให้แน่นนอนชะก่อน แล้วก็หมิ่นหาญจึงว่า กฎนี้ตั้งไว้ว่า ไม่ตี ไม่ด่า ไม่ฆ่า ไม่แก้ง เป็นแต่ว่าทำ อะไรช่าก็ด่าใหญ่ ทำดีช่าก็ด่า ทำชั่วช่าก็ด่า สามมีช่าจึงจะเอาเป็นลูกเขย เพราะการครองเรือนนี้ มันสำคัญแท้ ๆ ชูเบาไม่ได้ แล้วอาจารย์เพชร ก็ว่าอย่างงั้นเลยชะรับ คือว่า คุณพ่อนี้เหมือนหนึ่งว่า บัดมือคือ ผมขออีกซักข้อเถอะ ขอยังงี้ / คือยังงี้ชะรับ ผมว่าคุณพ่อค่าคุณพ่อยังงี้ คุณพ่อก็อย่าเคียด ถ้าเคียด ผมเอาลูกสาว มันยังจियุติธรรม ไอ้นี้ผมด่าทางเดียวนี้ ทำยังงี้ ผมยังจियोอยู่ ถ้าไม่ทำยังงี้ ผมไม่อยู่ คุณพ่อนี้พูดเนื้อ รัตนาทาเร้นเขานี้ ทำความไม่ตีนี้ คึงศาลเคียด หมิ่นหาญก็ว่าเห็นว่า เอ ไอ้หาเพชร มันบวชชานมันเก่งทางธรรมะ มันเอายุติธรรม มาใส่ เอาดีกลงไหม้คุณพ่อ ไม่คิงลง ผมจियो ลูกสาวคนนี้ไม่มีแต่บ่อนลูกสาวคุณพ่อดอก / มีทั่วโลกไป แต่จะฉลองดินะ กะเดีวนี้นะ แต่ จะมีดะบีนผมไม่กลัว - เอ้อ - อ้า ผมไม่สู้ ถ้ามีญาผมสู้ เอาอยู่ก็อยู่ ไอ้เพชร / ไอ้อาจารย์เพชร ถ้ากูเคียดกะมึง มึงเอาลูกสาวกูชะ ถ้าแน่นอนผมเคียดกะนาย แล้ว นายได้ไช้งานผมเปล่า ๆ ที่นี้ก็อยู่ด้วยกันมา ให้อาจารย์เพชรเสียงข้าง อาจารย์เพชรก็เพราะว่าอาจารย์เพชรฉลาดนี้ ให้ เสียงข้าง เอาข้างไปให้เขาเม็ด กลับมาคุณพ่อชะรับ ผมเอาข้างไปให้เขาเม็ดแล้ว คุณพ่อเคียดผมชะรับ

ไม่เคียดคอกเวย เอาและหักนั่งแล้ว ทีนี้ ตอนเช้าอีก ก็รู้ว่ามันมีญาติที่ยังเลือกให้โคกระบือเอาไปเลี้ยงอีก ค้างหว่าน ค้างพัน ๆ เพชรก็เอาไปให้เขา เม็ด / ให้อาตมามอง ให้ใครก็ไม่รู้แหละ คำมาก็บอกว่าคุณพ่อจะรับ ผมเอาจวไปให้เขาเม็ดแล้วจะรับ คุณพ่อเคียดใหม่ ไม่เคียดคอก ยังง้ออยู่เสมอมาทีเดียว แต่ว่าเศรษฐกิจมันไม่ขยับไม่ไหวเลย หน้าไม่เงาเลย ว่าเกาะ หน้าเหมือนผีดิบริกเอาไปกินเม็ด แล้วดูท่ามริกหายออกจากคิ้วเม็ดแล้ว เสียอกเสียใจ ไขมันเรียกว่า ใกล้เคียงคิง ฐเห็นนมโก้ เขียบเบ่ง คนเบ่ง คนดีคือคนดีมาเจอกันเข้าแล้ว ภูก็ว่าวิเศษคนเดียวไม่มีใครมาสู้ได้ บัดนี้มีคนดีมาสู้แล้ว ถูกแล้ว ถูกของเศรษฐกิจทีเดียว ลูกของท่านหมื่นหาญคิด คนเราต้องมีจิตอ่อน เพราะฉะนั้นต้องให้อภัย ไม่ใช่ดีแค่เราคนเดียว จิตอ่อนของเราก็เหมือนกัน เราไม่ใช่วิเศษเหมือนเทวดา แต่เทวดาก็ต้องจุติ อยู่มามีช้ามินาน เล่าค้อไป กาลครั้งหนึ่ง นายอำเภोजะฉลองอายุ แล้วก็เชิญหมื่นหาญไปกินเลี้ยง แล้วก็ร้องเพลงด้วย หมื่นหาญแกละเสียงดี เคยร้องเพลงชาติ เพลงอะไรซดใส เสียงดีสำคัญทีเดียว แล้ววันนั้นเกิดใจดีขึ้นมายังไงก็มิรู้ เพชร ภาวี่ว่าคะรับ ผมคอยรับฟังอยู่แล้วว่า อาจารย์เพชรเป็นนักเทศน์ใหม่ แหม เจ็บบ้านช้ำห้าบ้านลือแหละจะรับ แจ้งโผล่ยังไม่ให้ลงถะมาค³ ผมว่า กะเดี๋ยวนี้ก็ได้ให้จารย์เพชรว่าให้ฟังว่าแหละ

จะกล่าวถึงองค์นะ พระโพธิสัตว์ เสวยชาติเป็น วายุรสมิถังสุวรรณม เอยบรรพตวงศ์ มีนามว่า ภูเขาทอง มีคันทโรใหญ่สาขา เจ้าภิกษาทวารังนอน ก็นางนภมารดา ของพระยาอุทอง มีการติดค้องให้เสียการ

แหม / จารย์เพชรนี่ว่าเสียงดีจริง ๆ กินยาเสียงอะไร มียาเสียงใหม่ มีละแหม คุณพ่อแต่คุณพ่อจะไปยังใจ จะไปร้องเพลงแคไหน เขาเชิญ ท่านนายอำเภอเชิญไป ไปร้องเพลง นั่นค้กินเสียงกัน แหม มีตะขุนค้หมื่น มีค้ขุนค้ราชินิกุลทีเดียว พ่อเคยเสียงดีมา เคยมีชื่อเสียงมาจะรับ ยาเสียงผมจะเอาใหม่ละ เอาสิ พุ่งนี้ค้จะรับ ไม่ได้ค้องได้วันนี้ ค้องได้วันนี้คอนบาย ๆ ไป ๆ ธิบไป เดียวพ่อเชียว⁴ ชักหน่อย จะไปแต่งตัว ไปเท่านั้นเอง อาจารย์เพชรก็ไปนั่นค้ ก็ไปเอาเม็ดชะหลอดใหญ่หนึ่ง รากค้องแตก ใ้ออย่างมหาไวไฟหนึ่ง คำเข้าทีเดียว ใ้ละเอียด ๆ ๆ ๆ ๆ อย่างดี เยาะน้ำปรั⁵ ปากไ้เข้าไปชักนิต บั้นเป็นลูกกลอน⁶ ได้สามลูก สามเม็ดค้ด้วยกันแล้ว ก็ห่อกระดาษอย่างดีทีเดียว เอามาให้คุณพ่อ ได้เวลาพอดี คุณพ่อจะรับ เมื่อเวลานี้กินไ้ได้ แต่ห่อว่าจะจับอาหาร กินชะเม็ดหนึ่ง กินอาหารได้ชิบคำกินชะเม็ดหนึ่ง ใกล้เคียง ๆ จะอ้มกินชะเม็ดหนึ่ง ว่ายังงั้น เออจำได้ แกกั้พันห่อหยา ใ้กระดาษ ใ้กระเป่า แล้วก็ไป ไปถึงก็พวกข้าราชการอยู่พร้อมเพรียงเรียงหน้าแล้ว เขาก็เห็นหมื่นหาญไปก็เชิญ ๆ ๆ ท่านหมื่นว่าทีเดียว อาหารค้อยู่พร้อมแล้ว แต่ว่าเขา

ต้องกินไปพลากร้องเพลงไปพลากร รับประทานไปพลากร ร้องเพลงไปพลากรเพื่อสนุก . แล้วก็ล้อไ้
 นำมวิสกัวอนแควา กราสามดาว กราหัวใจเข้าไป. หมิ่นนี่ก็กิน ขุนนี่ก็กิน เมื่อกินเข้าไปแล้ว ก็
 เอ็ดคะโร หมิ่นหาญแกจึงเอายาวิเศษออกมากิน เม็ดหนึ่ง แล้วก็กินกับ กินกล้วย ไม่เห็นจะเป็นยังงัย
 ก็กินเอาเม็ดที่สองนี้เค้ ปานจะถึงท้องเอาแฉก คล้อยคล้าย คล้อยคล้าย ๆ ๆ แล้วไอ้ท่าเพชรนี่มันทำ
 ยังงัย ก็กินเข้าไปแล้วท้องคล้อยคล้าย มันก็คี่ เสดคคอกคุณพ่อ เรากี่ทนมเอาไว้ ก็พอนได้ทีเดียว แต่
 คอกอีเม็ดที่สองลงไป ชักจะสมเด็จพระอุจจาระจะเสด็จออกมาให้ไ้ทีเดียวแล้ว พอถึงวาระของแก
 ขุนนี่น หลวงนี่ก็ร้องแล้ว ทนี่แก่ง แก้อื่อไปลำดับที่จะต้องถึงแก์ เอลองร้อง ให้ผมขอไปสั้มก่อน
 เถอะ ไปไม่ได้มันถึงคราวแล้ว คนเขานี้ไม่ฟังกัน เอลอง ร้องก็ร้องว่า หมิ่นหาญก็กำเหริบ⁷ ขึ้น
 ก็ประคี่ประเดิดเค็มทีแล้ว เออ เอ้อ พรวด

คาหมิ่นหาญก็โกรธอย่างสำคัญทีเดียว สิมนายอำเภอ สิมมิตรสหาย ข้าราชการทั้งหลาย
 ไปเมื่อด ความโกรธ ความเคียดนี้ไม่ว่าใคร จำันดาลขึ้นมาอย่างสำคัญ จึงกินขึ้นว่า ไอ้หมา
 เย็ดแม่ ไอ้เพชรมีงปัดฎุ ว่าเป็นยาเสียง ที่แท้ก็เป็นหยาด่าย ฎุเลยออกมามีแต่กลืน เม็ดชะหลอดทั้งนั้น
 เย็ดแม่ไอ้เพชร นี้ไม่เข้าชะเหอะนะ อาจารย์เพชรแกจไปโงโไอ้เหล่าแกก็คำมมาตุ้ สะหน้าเชิง⁸ ฎุ
 เค้ แกก็มีคอยสอดดู เค้ แต่พอเห็นเหตุการณ์ยังงั้น กระโคคคริม ไปจี้แชนหมิ่นหาญว่า คุณพ่อเคียด
 กะผมนี้ มันหากเคียดนะ ไอ้เย็ดแม่มีง ยังงั้นผมก็ค้องได้ลูกสาวคุณพ่อนะซี เอลเถอะมีงจะเอาไป
 กะโหนกข้างโคครพ่อโคครแม่มีงเถอะ /

คำศัพท์

- 1 ฤๅ = เรียง
- 2 เคียด = โกรธ
- 3 ฤๅ = ธรรมาสน์
- 4 เขียว = งาม
- 5 น้ำปร่า = น้ำปลาร้า
- 6 ลูกกลอน = ลูกกลม ๆ
- 7 กำเหริบ = ขยับกันขึ้น
- 8 สะหน้าเชิง = เลี้ยว ๆ เคียง ๆ

12. คาลิงห์สามคา

นายถ้วน บุญอยู่

อันนี้เป็นเรื่องจริงไม่อิงนิยาย เป็นเรื่องของชาวบ้าน เรื่องนี้ชื่อเรื่องว่า คาลิงห์สามคา มีชายคนหนึ่ง ชื่อ ลิงห์ อายุแก่ก็มากหน่อย เลยชาวบ้านชอบเรียกว่า คาลิงห์ ที่ได้ฉายาว่าสามคานี้ก็เพราะว่า แกมีตา เออะ ขอโทษ แกมีแผลอยู่ที่เหนือคิ้ว แผลนี้เป็นแผลเป็น ใหญ่ขนาดเกือบเท่าๆ ลูกคา เลยชาวบ้านเรียกฉายา เรียกแก้วว่า คาลิงห์สามคา คาลิงห์สามคา แกเป็นคนจรเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่อาศัย เรียกว่า เที้ยวสะกุดตรงไหนก็อยู่ตรงนั้น กินอ้อมที่ไหนก็หยุดที่นั่น แกก็เที่ยวเตร่เรื่อยมา จนมาถึงบ้านคะบัน ที่นั่น แกไม่มองเห็นที่ไหนจะ เป็นที่อาศัยดีเท่าวัด จึงไปขออาศัยอยู่กับวัดบ้านคะบัน คอนนั้นสมภารวัดชื่อ หลวงพ่อที หลวงพ่อที เป็นพระภิกษุที่มีนิสัย โหดร้ายเจ้าอารมณ์ ชอบคุยว่ากล่าวเสมอ แต่ว่าเป็นคนตรงไปตรงมา ชาวบ้านเคารพนับถือมาก เป็นคนพูดจริง อ่า...พูดจริง ทำจริง อ่า...อยู่ต่อมาหลวงพ่อก็ได้ชักชวนชาวบ้านสร้างกุฏิขึ้นหลังหนึ่ง สมัยก่อนนั้น สมัยก่อนนั้น การที่จะชักตังไม้ค่าง ๆ นี้ นิยมใช้หนัง หนังวัว หนังควายที่แห้งบิด เข้าครัน เป็นสามเกลียว แต่บังเอิญวันนั้นหนังสามเกลียว เช่นนี้ได้มีชาวบ้านผู้หนึ่งยืมไป ชาวบ้านผู้ที่ยืมไปนี้ชื่อ คาคิน คาคินคนนี้เป็นคนชอบไหวพริบ ชอบพูดไหวพริบทีเดียว เขาพูดมายังไงแกก็ตอบชิงไหวชิงพริบเขาอยู่เรื่อย ที่นี้หลวงพ่อก็ใช้คาลิงห์นี้ไปเอาหนังสามเกลียวทีเค้ายืมไป จึงเรียกคาลิงห์มาทีเดียว เรียกว่า ไอ้ลิงห์ ๆ มานี้แกไปเอาหนังที่บ้านโยมอิน โยมอินอยู่บ้านใกล้ ๆ ช้าง ๆ วัดนั้นแหละ ไปแล้วก็ไปบอกเล่าเก๋าสิบว่าหลวงพ่อให้มาเอาหนังด้วย โยมอินนี้แกก็ชักว่า หน้าใคร คาลิงห์บอกว่าหนังหลวงพ่อ โยมอินเลยว้า โอ๊ะ ไม่ได้เอามา ไปบอกหลวงพ่อไปคาลิงห์ เมื่อได้ยิน เช่นนั้นก็มารายงานหลวงพ่อกันที บอกว่าหนังโยมอินไม่ได้เอาไป เอาไปแท้ ๆ เอาไปเมื่อสองสามวันนี้ ไปเอามาใหม่ ว่าแล้วคาลิงห์แกก็ไปอีก ไปที่บ้านโยมอิน ไปบอกโยมอินว่า ท่านบอกว่าเอาของท่านมาจนได้ เอามาเมื่อสองสามวันนี้ โยมอินก็บอกว่า หนังหลวงพ่อกุไม่ได้เอามา หัวเต็ดคินขาดไปสามานที่ไหนกูก็ได้เอามา มึงไปบอกหลวงพ่อไป คาลิงห์เมื่อได้ฟังคังนั้นก็ไม่ต้องพูดอะไร แล้ววิ่งมาในวัดทันที มาบอกหลวงพ่อ หลวงพ่อศรีบ แกบอกว่าหัวเต็ดคินขาดแกไม่ได้เอาหนังหลวงพ่อไปเลย แกให้มาบอกหลวงพ่อย่างนี้ หลวงพ่อที่นี้เป็นคนเจ้าอารมณ์กำลังจะทำงานด้วยเพื่อจะเร่งงานให้เสร็จตามโครงการ ท่านก็ด้วยอารมณ์โมโหแค้นเนื้อแค้นนะ แค้นเนื้อแค้นคิ้วไม่ทัน แม่แค้นสะบงก็จ้อน¹ เหน็บขึ้นมา เหน็บเขม็งขึ้นมาทีเดียว

จิ๋วก็เอาพันเอว ได้ขับเสื่อวิ่งไปบ้านโยมอินที่เคียว พอไฟถึงบ้านโยมอินก็ไปบอกโยมอิน โยมอิน
 หนังสือสามเกลียวที่ขิมมาวันก่อน ให้คนมาเอาทำไมไม่ให้ โยมอินก็เลยบอกว่า อ้าว ก็เขาไม่ได้มา
 บอกว่าหนังสือสามเกลียวหลวงพ่อก่อน เขาว่าผมเอาหนังสือหลวงพ่อก่อน ผมจะเอามาถึงใจได้ หนังสือหลวงพ่อก
 ก็อยู่กะหลวงพ่อก่อน (หัวเราะ) เออ นั่นแหละไม่ต้องพูดอะไร ไอ้หนังสือสามเกลียวนั้นเอามาที่ แล้ว
 โยมอินก็เอาหนังสือสามเกลียวนั้นให้หลวงพ่อกลับมาที่วัด พอมาถึงวัดก็เรียกนายสิงห์นี่เข้ามาค่า นาย
 สิงห์ ๆ ไอ้สิงห์ ๆ ไอ้ห่านี่ ไอ้สันคานแล้ว (หัวเราะ) มึงอยู่วัด กินข้าววัด เสียข้าววัด กินข้าวสุก
 เสียข้าวสาร มึงจงหนีวัด จะไปอยู่ที่ไหนได้ก็ไป คาสิงห์ก็น้อยใจที่ถูกค่า ก็เลยหนีหลวงพ่อกมาอาศัย
 อยู่กับชาวบ้าน ชาวบ้านคนนี้ เจ้าของบ้านเป็นคนมีซิกหน้อย ชื่อว่า ลาย แต่ว่าชาวบ้านทั้งหลาย
 เห็นว่าแกเป็นคนอายุมาก เรียกว่า ปู่ลาย บางคนก็เรียกว่าคาลาย อยู่มาประมาณซักเดือนสองเดือนนี้
 คาลายนี่แกพาชาวบ้านเค้ามาช่วยกรองหญ้าเพื่อมุงหลังคาเรือน ก็พอดีคานี่แกก็มาด้วย คาสิงห์
 ก็อยู่ที่นั่น เขาก็พากันกรองหญ้า แล้วก็คุยกันไปคุยกันมา แต่คานี่แกเป็นคนมีนิสัยชอบเอาเปรียบ
 เพื่อนนิด ๆ หน่อย ๆ ชอบแซงชอบเขินไป จนชาวบ้านตั้งฉายาว่า อินแซ (หัวเราะ) หรือว่าอินแฉ่
 (หัวเราะ) แล้วแกก็ออกอุบายว่า ปวดท้องถ่าย แล้วแกก็ไปถ่าย ชาวบ้านเราว่าปวดท้องซี้ ไปถ่าย
 ก็โง่ ถ่ายนานเหลือเกิน เขากรองได้ตั้งสองคืบสามคืบ แกถึงมา หญ้าคืบนี้ใช้เวลากรองซักสิบห้า นาที
 ก็เสร็จ พอแกเดินกลับมาคาสิงห์นี่ยังมีรอยเคียดเคียดอยู่ ก็คิดได้ว่า บ้า คานี่นี่ จะต้องเอาให้เข็
 ซิกที จะต้องสอนแกซิกหน้อยว่าจั้น แกว่าทำเราเจ็บครึ่งหนึ่งเมื่อครั้งอยู่วัดบ้านคะบัน จุกแกคิดได้ทันที
 ก็เรียกว่าไปทีเดียว ซ้า ๆ ๆ คานี่นี่ซี้ใหญ่ ซี้ยาว ซี้ท้าว ซี้พญาแท้ ๆ หน้อ ว่ายังจั้น คานี่
 แกได้ยิน ก็ตอบสวนคว้นขึ้นมาทันทีว่า เออ ฎี่แหละ ไอ้สิงห์ ไอ้ ซี้ใหญ่ ซี้ยาว ซี้ท้าว ซี้พญา ไม่ได้
 คือมึงหรือก ไอ้ซี้เล็ก ซีน้อย ซี้ข้อย ซี้ข่า เค้า (หัวเราะ) คาสิงห์โค่นศอกกลับเข้าอีกลำคืบสอง
 ยิงแค้นน้อยใจ ยิงแกโมโห เป็นอันว่าวันนั้นทั้งวัน คาสิงห์หนีหน้าไม่ยอมมาทำงานร่วมกะเค้าอีก จน
 กระทั่งว่าเสร็จงานไปเปล่า ๆ (หัวเราะ)

 ศัพท์

1 จ้อน = ถลก

2 เคียด = โกรธ

13. คาล่ายจอมเข่อ

นายวัชรินทร์ พิมพ์จันทร์

เรื่องมีอยู่ว่า คาล่ายแกเป็นคนมีอารมณ์ชอบที่จะลั้บอยู่เสมอ ๆ แล้วก็ เป็นแกแล้วครับ
เดี๋ยวนี้แกก็ตายไปแล้ว ในสมัยหนึ่งแกมีอาชีพในการตีกลองหาปลา ลงลอบดักที่ลำนน้ำเค็ม พอใน
คอนบ่ายวันนั้นก็ไปลงลอบ และก็พอดีมี อ้า มีสาว ๆ คนหนึ่งคับ เรียกว่าไปหาสอย ไปหาไข่มดแดง
มาประกอบอาหาร แกก็ไปสอยมดแดง สอยเป็นรังลงมา มดแดงก็ตกลงไปที่คูดึง¹ ชาวบ้านเรียก
คูดึงนะคับ แล้วไอ้คีมมดแดงมันก็ไค้มาตามไม้มาถูกคิ้วข้าง ไอ้มดแดงมันก็ชอบกัดตามผม ซอกซอน
เข้าไปในเสื้อผ้า นางสาวคนนั้นก็มีความเจ็บแสบตามพิษสงของมดแดง และไปเหลียวมาก็คิดว่า
ไม่มีคนอยู่ข้าง ๆ เพราะคาล่ายก็ยกแล้วว่าแกมีนิสัยชอบหลับ เขาก็ไปดูลอบ ยังไม่ได้ยกลอบเลย
แกก็ไปยืนหลับซิมอยู่นั้น นางสาว ๆ เหลียวไปแลมา เห็นว่าปราศจากผู้คนก็จะเกายังใจ จะข่า
มดแดงยังใจถึงจะถนัด ก็ถอดเสื้อถอดผ้าออกมา ล้อกันโจ้งคีมเลยละคับ พอถอดออกมาเสร็จสรรพ
ข่ามดแดงแล้ว เหลียวมองไปในลำน้ำไปเห็นคาล่ายนี่แหละคับ จ๊ะเอ๋กันพอดี ก็เลยคิดว่าคาล่าย
นี่แกเห็นของอันหมดแล้วนะซี ทางคาล่ายแกก็เช่อก็จจริง แกก็พูดตามประสาเช่ของแกว่า อีนาง
เอ๊ย ข่าไม่ได้เห็นของแกหรอก ข่าเห็นแค่มดแดง

ศัพท์

1 คูดึง = ถัง

14. คอยดูสิงทราช

พระครูอรุณโกศล

ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้วช้านาน ยังมีเมือง ๆ หนึ่งชื่อว่า เมืองพาราณสี พระเจ้าแผ่นดินทรงพระนามว่า พระเจ้าพรหมทัต พระมเหสีทรงพระนามว่า นางกาญจนเทวี พระเจ้าพรหมทัตครอบครองสมบัติโดยทศพิธราชธรรม ประเพณีถือศีลธรรม ผนพำคึกคองความฤๅกาล ชาวชนบทไม่อดอาหาร อยู่เย็นเป็นสุข แต่ว่าเป็นกรรมเก่ากรรมใหม่ประการใดไม่ทราบ อยู่มามีข้ามียาน พระมหากษัตริย์ทรงเป็นโรหประสาธ ปวดพระเศียร คือปวดหัวไม่หายสักที แพทย์หลวงได้พยายามทุกสิ่งทุกประการที่ไม่หาย พระองค์ก็ทรงทราบพระชนม์อยู่ตามธรรมดาเสมอมา เรื่องนี้จะยุติไว้ก่อน จะย้อนกล่าวถึงในป่าหิมพานต์ยังมีพระฤๅษีองค์หนึ่ง มีฤทธิ์เดชมากได้ฅาณโลกิย์ เขาเห็นเคินอากาศได้ ความธรรมดาฤๅษีองค์นี้อยู่ในป่าฉันทผลไม้มือกมัน เป็นประเพณีของฤๅษีนั้น เมื่อเวลาฤๅษีนอนอยู่ที่นั่น แต่เมื่อฤๅษีร้อนพระผู้เป็นเจ้าก็คิดว่าเราอยากจะไปฉันทเปรี้ยวฉันทเค็ม จำจะไปเมืองมนุษย์ พระผู้เป็นเจ้าก็เหาะมา เหาะมาสำนักพักเขา¹ อยู่นสวนอุทยานของพระเจ้าพรหมทัตนั้น วิสัยว่าพุทธศาสนิกชนเห็นพระเห็นเจ้า ลางคนก็ไปสนทนาปราศรัย นำเอาภัตดาหารเพล จังหันไปถวายอยู่เสมอมิได้ขาด พระมหากษัตริย์ เมื่อรู้ถึงพระมหากษัตริย์ ก็ทรงเสื่อมใส จึงได้มาเยี่ยม เศรษฐี ได้ถายสุขทุกข์ซึ่งกันและกัน พอสมควรแล้วก็เป็นที่ชอบพระทัยว่า พระผู้เป็นเจ้านี้อดยากใจคอดี กิริยามารยาทสงบเสงี่ยมดี พระมหากษัตริย์ก็ไปเยี่ยมเสมอจนคุ้นเคยกัน พอได้ช่องแล้วพระคาบสฤๅษีนั้นจึง อ้า ถาวมพระมหากษัตริย์ว่า บพิตรพระราชสมภารอยู่ในราชสมบัติ เป็นสุขเกษมสำราญหรือประการใดนะบพหพิธ พระมหากษัตริย์ก็กรัสตอบว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ การโจรผู้ร้ายก็ไม่มี สิ่งไรก็ไม่มีจะแค้นพาน แต่กระผมมีความทุกข์อยู่อย่างหนึ่ง พระฤๅษีจึงว่า ทุกข์อย่างไรบพหพิธ คือว่าปวดหัวไม่หายเลย ทำอย่างไรไม่หาย เพียงแค่เบา ๆ ไปบรรเทาหลงไป เมื่อบรรทมหลับลงไปก็หายพอสมควร แต่เมื่อตื่นขึ้นมาก็ปวดอย่างเก่า เขาเรียกว่า ปวดหัวแล่ง พระฤๅษีจึงว่าไม่ยากเลยบพหพิธ ไม่ยาก ๆ เรื่องนี้อาคมาเคยบำบิ่คบิ่คเป่าอยู่ที่เดียว คือว่ามียาอยู่ชนิดหนึ่งชื่อว่าแก่นจันทร์แดง ไม่ใช่แก่นจันทร์แดง เลว ๆ หรือเป็นลูกเป็นหลาน เป็นเหลนของแก่นจันทร์แดง ประเดี๋ยวนี้นะ ประเดี๋ยวนี้นะเป็นลูกเป็นหลานเหลนของแก่นจันทร์แดงในป่าหิมพานต์ นั้นบ่าบิ่คโรค

ปวดเคียรเวียนเกล้าดี เคยหาย พระมะหากษัตริย์จึงว่าดีแล้วพระชู้เป็นเจ้า ทำไมโยมจะได้มา จะมาคราวหลังจะเอามาให้ว่าดังนี้ในเวลาดี ค่อยไปพระฤกษ์ก็ลากลับไปป่าหิมพานต์ดังเก่า พระมะหากษัตริย์ใจร้อนหนักอยากจะให้หายสะเร็ว ๆ อยากให้ปวดหัวหายสะเร็ว ๆ จึงอ้าเรียกประชุม อ้านายพาดิชทั้งหลายว่า ใครรู้จักคอยสิงเหตุทราชที่พระฤกษ์อยู่บ้าง พวกสำเภาทิ้งหลายคนหนึ่งรู้ คือนายสมุทร วาณิชรู้ แล้วพระมะหากษัตริย์ก็ให้นายสมุทรวาณิชนั้นไปเตรียมกระเทียม เสมียงอาหาร ล่าค้าคั่นหน คนท่ายสาระพัดแล้ว ก็ฤกษ์ดียามดีก็เล่นสำเภาก็ไป สำเภอล่าโคของพาดิชซึ่งจะคบแต่ง ซึ่งจะคือคิดเป็นกงวานกระดานซิด เหล็กคึดคอกมันโซมน้ำมัน ชันเคียว แล้วเยียวยา อีกกระดานดาต่า ทิ้งก่อก่อนสายสมอขันร้นรอบบิคกะสายรอกดูเสียนี่ก็เรียวแรง เสากระโดงสายระโยงระยาง อย่างแย่ง อย่างมัน คงบักทวนธงอยู่เร็ว ๆ ๆ ๆ ธงคะขาบปลิวว่อน สะบัดปลายนายช่าง จึงลองจำหลักลายเป็นรูปสิงห์สี่ตัว มังกรกอดกระหวัด แก้วกนก แก้มกระคาชक्रमครัน ถึงเดือนฤดูเดือนมรสุมแล้วก็แซ่ซร้องชนลงทุกสิ่งของบรรทุกชั้นค่าง ๆ เว้นไว้แต่ในระหว่างช่องวีค่นาม ทำเป็นโขงโลง อัย เจากันโคลงประจุเรียบสำเภาก็หายเพียงเพียงราโท ครั้นได้มหาพิชัยฤกษ์แล้ว ก็เลิกให้ขึ้นสายลา ยิงปืนกำหราบลา เสียงผะผิงผิงคิงคังคนยืนสะพรั่งอยู่พร้อมเพรียง สรรพสำเนียงเสียงเฮ้โล ดัง โลๆๆๆ ให้อื้อ เฮลาเข้าจุดครั่งสายสมอคิม่าล่ออยู่ว่าง ๆ โบกธงอยู่กว้าง ๆ แล้วแกว่งกวัดพระพายพัดคึดไปบนข้างล่าค้า และคั่นหนคนท่ายก็มุงมองคั้งเข้มกล่องส่องสลัด โดยกำหนดชนัคคะเน นายกงและนายท่ายก็ย้ายเปียงเจลี่ยแล่นไปตามร่องสำเภาก็เล่นลอย ละล่องตามท่องทะเลลึกและลึบ ๆ ๆ ไม่เห็นฝั่ง

ข้าพเจ้าได้ว่าแหล่งสำเภาในกัณฑ์ฎุมารให้ท่านฟังเล็กน้อย เพราะข้าพเจ้าก็เคยเล่าเรียนมา เคยเป็นพระอาจารย์นักเทศน์เหมือนกัน พวกสำเภาทิ้งหลายแล่นสำเภาก็ไปมหาสมุทร โดยสวัสดิภาพทุกสิ่งทุกอย่าง และพวกสำเภาที่นั่น พวกที่เป็นชาวโคราช ก็ว่าเพลงโคราช พวกที่เป็นชาวอุดร ขอนแก่นก็ว่าเล่าล่า ท่านทั้งหลายอยากฟังหรือไม่ (อยากฟังครับ) จากเดือนจากปีเหมือนเขามีปีระฆังน่องเออย จะเป่า ฟังมาในลำสำเภา จึกว่าจะคายนหรือจะเป็น พรานยังบ้านยู่ ที่เคยยิงเนื้อใหญ่ คิดถึงพี่บ้างหรือไม่ แม่โถมยงเนื้อเย็น เหมือนยังพระที่ท่านคิอยากเนื้อโยม พี่ไม่เกรงไม้กริ่งคอกแม่กั้งไม้กวาด น่องเออย อย่าคึดจงกรีกกรองผูกไมตรี ชมคัวที่คายนแจบ² ให้แจ่มจันทรคึดเผา³ เหมือนแจ็กใจไปเมืองจีน สำเภาจม (ฮือ)

ทีนี้จะว่าเพลงชมปล่า มาในน้ำคองชมปล่า มาในนาก็คองชมเข้า จริงจังว่าแหละท่านสหาย โอ้ - โอ้ - อยากกินคอกนาลอดช่อง มันก็คองล่ำมัดช่อน มาถึงคงคาคอกนาสาคร ที่จะพาคู๊กชมมีจจา ปลาช่อนหว่ายไร่ ปลาชะโดหว่ายเรียง หลังบนขึ้นเคียง มันพูดหว่าย หว่ายร่าแล้วมันพา

กันคอกนา หว่ายรับหว่ายรอง ปลาล้าน ปลาโกศ นีปลากัด ปลาเกศ เลาะหากระเหยง โน่นปลาโกก
ปลากา น่ะปลาช่อนก็หว่าย แดกเพียน พาล่อถิ้น กั้นเทา นันตะเพียนทอง - ฮิ้ว

ไอ้ - โอ นันก็สะลิด สะหลาด หว่ายคำม ชายหาคสะหลอน นันปลาคูกลุยเนื่ออ่อนมันช่าง
หว่ายเหล่นออกสะหล่าง บ่อนนำมลิก ๆ ปลากะแหงคาปลากะแหงคอง ส่วนหว่ายเคียงเป็นควัน
เห็นกะคองหลิง คอกนา แม่ลมพีคเหล่น ในคองล่อนปะแหรงไม่พลอง เจ้ายึดหัวเพลานั้นปลาค้าว
ปลาขาว ชูโผล่หัวแพลิม บอกแม่ศรีนวลจำ แม่หน่านวลแจ่ม พีกร่าเจียบ นันก็จัน แด่ปลานวลจันทร์
(ฮิ้ว) ไอ้ใจคิดบอกบ่าวคอกนา เย็น ๆ มันก็หว่ายเหล่น คอกนา ชูเออย งามเออย เหยง ๆ
นันก็ปลากะโกงเหง ก็แลดูปากยาว ๆ มันมุดเข้ามา ก็หว่ายเข้ามา ส่วนแต่หมู่ปลานี้กะมึง เข้าเหมา
มันมุดเข้ามา นันหว่ายเข้ามา ปนกะปลาขาว (คบมือ) ปนคิน่ามปรืดนันก็ปลา ก่าปรืออยู่ตามลัน ๆ
นันก็ปลา ก่าปรืด เห็นรากจอกมาก ๆ มันเอาหัวมุ่น มก ๆ นันก็ปลาพิเชมรห้วน ๆ (ฮิ้ว) โจดโรค

ชาวโคราชเขาก็อาเพลงโคราช หรือคนรู้เพลงโคราช ถึงไม่ใช่ชาวโคราช รู้เพลงโคราช
เขาก็อาเพลงโคราช ที่มีฝ่ายอุตร ขอนแก่น อาธาคูพนม จังหวัดเลย ชาวลาวของเราก็มีแคนเหมือน
กัน มีลำเหมือนกัน ที่มีจะลำให้ฟัง อ้าเป่าแคนเสียก่อน

แจ่นแล่นแจ่น ๆ ๆ ๆ ไอ้แล้วแม่นว่า ฟังเนอเจ้าคุณพ่อศรัทธา คนเขาเกิดมามีความ
หน่วงเหนียว มีแนวผูกแนวเกี่ยวคองไว้หลายอัน บ่อได้ไปซาวันย่อนแนวหมู่นี้ มันเป็นจิงซี แล้วคุณพ่อ
ศรัทธา คนเขามีมากก็เกิดมามีความมีคียงมีคอง ลันหนึ่งนันแม่นลูก คือเชือก⁴ ผูกคอง เมียคือบ่อมีคอง
ลันสามเผื่อนว่ามีเชือกผูกขา ลันนี้แม่นฮ่ายนา จัวควยทุกอย่าง รวมทั้งของค่าง ๆ คึงโกศคึงก่อง
รวมทั้งเงินทั้งทอง คือเชือกผูกท้าว ผูกไปฮอดเมียเฒ่าเมียลวงเมียด้าย เป็นเพราะฮิบหายลาขลันนี้
แห้วบไซ้เชือกบ่อ บ่อลุ่มบ่อค่าน มีเชือกมีมาแต่นาน คึงแค่มุ้แค่มุ้ ผูกเจ้าอยู่ อยู่คองค่างเอิมเอิม ผูก
มาแต่เคิมคึงแค่มุ้แค่มุ้ฮาก คันจิกแกกียากปลายเงียนยุงกัน ส่วนพะอะระหันธ์เผื่อนแก้ได้แล้ว ยังแต่
เชานี้แห้ว จิกซีเฮ็ดจิงได้ เห็นลิตคบ่วงคายคองอยู่อ่อนค้อน

แก้มบ่อยหล่อย แก้มเออยบ่อยล่อย ซี้ว่าแก้มบ่อยหล่อย แก้มเออยบ่อยล่อย ถ้าซี้ค้าย
กิกโพนบักพิก ลูกซิ่นโค้หอมบักอีลาง่าง

แจ่น แล่น แจ่น ๆ ๆ ๆ โอยล้าอย่างนี้มันซิดีหยัง บักโลมล้าวนติ บักเคนซิล้าเอ็ง คอยอุ
จ่ารบย์เคนจิล้าเดอ

แจน แลน แจน ๆ ๆ ๆ แขนวาคอ นวลเอย บัดนี้เขาริส่งกลิ้งหาเหิงจิงซีหามา
 ข้อยไปได้ มหามินแก้วก่าน ชื่อว่าแก้วค่าล่าน ซิลิวสองแลง เขาไปแย่งช่างเคียงเขาพญาห่อ ค่อยไป
 ชาวคยอคยอไปแย่งกลิ้งส่งลงส่ง ลงลุมแมนป๋า ทำบิณปรีอ ๆ ๆ ๆ พอแต่ลิ่งลงไปเห็นเขาสาม
 ยอด พอได้ส่งตาเห็นตลอดภูเขาภูเขา มากั้นระนา กำแพงเจ็ดชั้น ละเวว่าเท่านั้น ส่งก้องตามทาง
 บได้เอ๋อก้องวาง ส่งไปข้าวนา ก้องผูกขา ส่งได้ ขอบกลส่งเบิ่งคนเห็นคืบเห็นปอด ว่าเห็นตลอด
 ไล่อ่อนทางดี ว่าส่ง เบิ่งที แดคยวาคาคลาด หมอยบักพาดแซมฐู ก้องส่งดูเห็นคนแปดศอก ว่าแต่ คย
 ก็ถอก สามคืบกำขา ว่า เดแม่อำความาเบิ่งเอาเกาะ ก้องส่งเจาะเห็นหัวปลาชุก ว่าคิ่นปูลู จังหอน
 ไก่โถก ส่งขึ้นโคกเห็นคอกเข็ดบ้าน ทำเหมือนตีแมน⁵ เิงยานเทิงหย่อน ส่งไปก่อนดูเข้าสั่งสอน
 ว่าได้หลายก่อน นะมาลาส่งก้อง ส่งไปห้องอัครชนิษธา ปรีอ ๆ ๆ ๆ แจนแลน ๆ ๆ ๆ

แก้มลุมทุม แก้มเจ้าลุมทุม แก้มลุมทุม แก้มลุมทุม ผู้สาวขี้บั้งหุ่มไม้ แก้งแก้ว ตาเหลียว
 เบิ่งขู มือค้อยแต่ฮิมอยู่ช่วย ๆ ขูอิคู๋ กินยาหนองนอนโค่นลงน้าม มาคำจึ่งบั้ง

ทีนี้ชาวล่างก็อดไม่ได้ คือพวกเพลงโคราช เขาก็มี พวกล้าลาวเขาก็มี ทีนี้พวกเพลงฉ่อย
 เขาก็อดไม่ได้ โอ้เราก็ม่างว่องเหงา นาเหงาใจเปล้า ๆ ซาซ่าซา โลกหักคะน่านอนหงาย ทังหาม
 ทังคอน ก็เหมือนแมกศรนารายณ์ มากุกบ่าผ่ารก เรามาเจอไข่นก สองใบ ซา ซ่า ซา โลกหัก
 คะน่านอนหงาย เอย เอ็ง เออง เอย แต่พอเหลือบเขม้นก็เห็นหักคร้ มั่นให้หนีกรักเหลือใจ ดูรูปปาน
 หงส์ ดูทรงปานหุ่น แม่ช่างอ่อนละมุนทั่วกาย ดูอกไหลก็ฝั่ง นบโคเลื้อคิง เบ็นโค ดูอ้วนคั้นคั้นคะละหมอ
 คอน เหมือนเสียงมาค่อนปีปลาย ถ้าหากที่ได้กะทองคำ ที่จะสร้างภคิกรรมโคใหญ่ ตะโปกข้างซ้าย
 ที่จะปลุกแดงกว่า ตะโปกข้างขวาที่จะปลุกแดงไทย ไอ้ทีในกลางยังว่างเปล้า ที่จะเอาอ้อยคะเกา
 ปลุกลงไป เอ้ซา ซ่า ซะ ซา โลกหัก คะน่านอนหงาย แม้ผู้ชายว่าเจิบแสบจริง ๆ พุทอิ้อเอ้ย
 เอาเถอะคอยฟัง จะแก่ให้ดู ซ่า ละ ซ่า ซ่า คะน่านอนหงาย เอ็ง เอย อันสวนของนางน๊ะ
 ไม่ว่างเปล้า เขาหลงหลักมีกราวหมายไว้ อันสวนของนางน๊ะไม่ว่างเปล้า เขาหลงหลักมีกราวหมายไว้
 ถ้าที่ปลุกให้ถูกพื้น ก็ให้ไปหาที่อื่น เอะไป ออย่ามาสามหาเว ก็แลเห็น ก็ให้ไปปลุกสวนเมียบึงโน่น เป็นไร
 ซา ซ่า ซา โลกหัก คะน่านอนหงาย

คือว่าพวกฉ่อยก็ไป ๆ แล้ว ทีนี้พวกมอญก็อยู่ไม่ได้อยากจะทะเลาะเสียอีก แม่เจ้าเอ้ย
 สนุกสนานกันในลำสำเกา อ้า ทิบางคนก็สวดมนต์ภาวนา สวดมนต์ไป พุทธัง ธัมมัง ไป ทิบางพวกก็
 สนุกสนานรื่นเริง ล้อสุรายาเขากันเข้าไปสนุกสนาน ทีพวกมอญก็ว่า เราอยู่ไม่ได้คอกเวย เราจำเป็น
 จะต้องทะเลาะมอญ ไอ้พวกลาวพวกใด มั่นว่าสาระพีค ครันกะเรื่องคนครี มั่นสนุกสนานรื่นเริงประจำ

ชาติของมัน เราก็ต้องว่าบ้าง เอา น้อย นอย นอย ๆ ซ่อมะกอกฉินรักเจ้าดอก เอ็งเงยตัวแยะ ๆ
พรุ้งข้างมาเค็ดขาด ถ้าไม่ได้แปดบาท ถ้าไม่ได้ทะแยะ นอย น้อย นอย ๆ

ซ่อมะกอกฉินรักเจ้าดอก เอ็งเงยจำปี สาวมุดน้าม้างมุดม้างคำโนวาริ เอื่อมมือไป
เค็ดเอาสาหร่าย เข้าทำสายสร้อยศรี ไขปลิงเจ้ากรรมมันข้างจำเพาะ มันข้างมาเกาะเอานี้วี่
ว่าใหม่ ว่า ว่าไม่ซัด ปลิงอะไรมันจะมากัดนี้วี่ ว่าใหม่

ซ่อมะกอกฉินรักเจ้าดอก เอ็งเงยจำปี สาว ๆ มุดน้าม้างมุดม้างคำโนวาริ เอื่อมมือ
ไปเค็ดเอาสาหร่าย มาทำเป็นสายสร้อยศรี ไขปลิงเจ้ากรรม มันข้างจำเพาะ มันข้างมาเกาะที่ของดี
นอย น้อย นอย ๆ

เออ ยังงี้ค้อยยังชั่วหน่อย หายทุกข์ หายโศก สำเภาก็เล่นค่อไป ความแค้นที่ ของนาย
สมุทรวาณิช ที่เคยชำนานในกำรเล่นเรือ ไม่ช้าไม่นานหลายปีหลายเดือน ก็ไปถึงแดนถ้ำเขาใหญ่
สิงคุดราช มีพระฤาษี ที่ได้สติศยส์ถาพรอยู่นั้น พอไปถึงแล้วก็ค้อยได้ถามชาวบ้าน เล็กบ้านน้อย ที่เป็น
ทางโคจรของพระฤาษี นั้นก็ได้เนื้อความแล้ว ว่าอ้อพวกสำเภาก็ไปเยี่ยมพระฤาษี จอดสำเภาทอดสมอ
รอกการดีบดี แล้วก็นำของที่สมควรแก่สมณะไปถวายพระฤาษี พระฤาษี พระฤาษีเห็นมาก็ดีใจปฏิสังขฐาน
ว่า ไปตีมาตีหรือ ชาวเรือก็เรียนไปตามเรื่อง แล้วก็เอาของที่สมควรแก่สมณะถวาย ถวายแล้วก็
คุยกัน อยู่ไม่ช้าไม่นาน ที่พวกสำเภาไปถึงนั้น ก็คือเป็นเวลาประมาณห้าโมงเย็น ได้ยินเสียงอัศจรรย์
หวั่นไหว เสียงทิด ๆ ๆ ๆ เหมือนหนึ่งว่ารถไฟคั้งกระบวนสองกระบวนนั้นทีเดียว พวกสำเภาก็ตื่น
ตระหนักตกใจ จึงถามพระฤาษีว่าเสียงอะไร พระผู้เป็นเจ้า หลวงพ่อศรีบเสียงอะไร พระฤาษีจึงว่า
ท่านและเธอทั้งหลายมาด้วยกันคั้งพันคนหรือหาร้อยคนคั้งนี้ อย่าไปที่ทิศเสียงคั้งนั้น อย่าไปที่ภูเขานั้น
คือมีตะขาบใหญ่คั้งหนึ่งยาวประมาณสี่ร้อยเส้น คือโยชน์หนึ่งนั้นทีเดียว กั้นข้างเป็นคั้ง ๆ กั้นแล้วก็เอา
เนื้อหนังที่เหลือทิ้งเอาไว้ แต่มันคาบเอาของของมันมาประดับไว้ในถ้ำของมันอย่างมากมายทีเดียว
แล้วจะไปให้มันเห็นก็ได้ อ้อพวกสำเภาทั้งหลายก็มีความ เกรงกลัวอยู่เป็นอันมาก พระฤาษีก็เล่า
ค่อไปว่า พรุ้งนี้ฉันจะพาไปเอาแก่นจันทร์แดง เราอย่าไปท้วงมันเลยตะขาบใหญ่นั้น เมื่อฉันยังอยู่เป็น
คนแล้วก็อย่าไปกลัว พอรุ่งสว่างแล้ว พระฤาษีก็มาชวนพวกสำเภาไป ไปเอาแก่นจันทร์แดง
แก่นจันทร์แดง เอามาใส่สำเภา บางคนก็ใส่มากมาย จะเอาไปซื้อ เอาไปขายเป็นสินค้าได้ พระฤาษี
ก็ว่า อย่าเอาไปมากนัก มันจะนักสำเภา แล้วจะเกิดลมสลาคัน ลมคั้งก็จะลำบาก ให้สำเภามันอยู่
สูง ๆ ให้ราโทมันอยู่สูง ๆ เพื่อม้องกันอันตรายในกลางทาง เมื่อท่านค้าแล้วพระมหาภคิตรีย์ก็ไม่ได้
ยา แล้วก็คนเรานี้จะม้องกันอะไรก็ม้องกันได้คอก ม้องกันความโลกกันไม่ได้ โลกโกรธหลง

ทั้งสามนี้ป้องกันไม่ได้ นายบอกต่อหน้าก็ไม่ไปเอา ลับหลังก็ไม่เอา เค็มสำเภาจนสำเภาเพียงทีเดียว ค่อมานายสำเภาพวกสำเภาทั้งหลายก็เรียนพระฤาษีว่า กระทบอยากไปดูคะขยาบได้หรือไม่ไปได้แต่ต้องไปได้โดยระมัดระวัง ไปยังฝั่งละครับ ก็คือว่าเวลากลางวัน มันไม่หากินเสียงมันก็ดัง เราว่ามันออกไป แล้วมันออกไป แล้วฉันจะหาไปชม แล้วอย่าไปโลก เอ็งเอาอะไรของมันมานะ มันค้ำข่าฉิบหายวายวอดเลย ครับผมสัญญาจะไม่เอา เวลารุ่งสว่างสว่างเวลาพญาคะขยาบยักษ์เสียงดัง ทื่อทิด ๆ ๆ ๆ ดังยิ่งกว่าผู้ที่เล่าให้ฟังนี้ซ้ำ พอคะขยาบไปแล้วก็พากันไปดู อันว่าคอยคุงิทรราชก็ใหญ่โตมโหฬารใหญ่ พอเป็นที่อยู่ของพญาคะขยาบ ที่ยาวสี่ร้อยเส้น คือหนึ่งโยชน์นั่นทีเดียว มีงาช้างประดับประดับเป็นหมื่นพันล้านโกฏิ สล่านสลอน งาเล็กงาใหญ่ นี้แหละจึงจึงเรียกว่า คอยคุงิทรราชทีเดียว ขอเธอทั้งหลาย จงจดจำเอาไว้ แล้วให้เธอกราบเสีย กราบไปตรงยอดแหลมนั่น พระฤาษีจึงกล่าวประวัติ คอยคุงิทรราชให้พวกสำเภาทั้งพัน ๆ คนฟังว่าที่นี่เป็นมหาเจดีย์ อันประเสริฐสูงสุดของโลกส่วนหนึ่ง ซึ่งพวกเราทั้งหลายสำรวจมาไม่พบพานเลย จึงไม่มีความรู้ประวัติอะไรเลย ง่าที่นี่เป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ทีเดียว ได้บรรจุพระอัฐิของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสี่องค์แล้ว ที่วัดกุสำคัญบรรจุไว้สี่ประการ ประการที่ห้า พระศรีอาริย์เมคโคกรบรรจุ ที่หลังทีเดียว ที่คอยคุงิทรราชนี้โคมบรรจุผ่ากรอน้ำ ของพระบุครลัทธก็ได้บรรจุพระศพ เอวของพระพุทธรเจ้าได้บรรจุผ่าอามน้ำฝนของพระกัสสป โคมบรรจุองค์ที่สี่ องค์ที่สี่ เส้นผมแปดเส้น ที่นายปุสะภลิต ที่โค่นาไปช้านานมาจึงได้นำมาบรรจุไว้ จะได้บรรจุกระดูกหน้าผากของพระศรีอาริย์ พระพุทธรเจ้าในอนาคตกาลภายภาคหน้า ท่านทั้งหลายจงกราบไหว้ และพวกสำเภาจงพากันเลื่อมใส เพราะเป็นชาวพุทธอยู่แล้ว บางคนถึงกับน้ำคาไหล ถึงกับกราบแล้วกราบอีก บางคนเพื่อนเคื่อนว่า ลูกขึ้นเถิด จึงได้รู้สึกดี มีความอ่อนน้อมที่สุดแล้ว ทีนี้พระฤาษีก็จึงพูดว่า เราต้องออกไปออกที่นี่ อย่าได้ไปแคะต้องงาช้างเป็นอันขาด พระฤาษีก็นำมา แต่ว่าคนทั้งหลาย ก็มีคนเลวคนดีต่างกัน โลกมากก็มี พวกที่โลกมากก็เอ็งงาช้างออกไป พอมมาถึงสำเภาก็เอาแก่นจันทน์ลอยน้ำ ทิ้งลงไป เอ็งงาช้างไฉ่ลงไปทำให้เรือหนัก สำเภาก็จะจมนายสำเภาบอกก็ไม่ฟัง พากันหนีพระฤาษีไปแค่นั้นเอง โดยไม่อาลา สำเภาขึ้นก็แล่นไปทั้งกลางวันกลางคืน นายสมุทรวาณิชมีความเกรงกลัว และพวกกล้าคำคั่นหน ก็พากันเกรงกลัวอย่างที่สุด อย่างไรก็ตามพญาคะขยาบต้องค้ำข่ามาเอาของมันแน่นอนไม่ต้องสงสัยสัตว์ชนิดนี้มีฤทธิ์ พวกสำเภาที่แล่นไป นายสำเภา มีความเสียใจ จะหยุดไม่ได้ ต้องแล่นไปให้ไกลที่สุด พญาคะขยาบจะโคค้ำข่าไม้ทัน อันตรายของเรา มีแล้วมันไม่ปลอดภัย ท่านทั้งหลายจงพากันรำลึงถึงพระฤาษี และคุณของคอยคุงิทรราชไว้ให้มากของท่านทั้งหลายภาวนา สำเภาก็แล่นมา จะกล่าวอีกเรื่องหนึ่งก่อนว่า ยังมีพญาใหญ่ชื่อ มหาภูลิกะแต่มีชื่อหนึ่งเรียกว่ากัม ขาวสี่ร้อยโยชน์ เมื่อตัวมันจะยาวเท่าไรก็พิจารณาเกิด เป็นพญาอยู่ใน

มหาสมุทร ไม่มีใครสู้ได้ เป็นนักร้องคนหนึ่งไม่ต้องเกรงกลัวใครเลย กะโห้ โลมา เหรา ปลาหู
 ปลาวาฬ ปลาอะไรในท้องมหาสมุทรนั้น คอพอรุ่งสว่างสว่างเวลาคะขาก็มาในคืนนั้น เมื่อไม่เห็นงา
 ข้างมันก็คุม⁶ มันก็ค้ำยกขึ้นมาในน้ำ รุ่งมาในน้ำ คีพองละลอกกระฉอกฉาน ปานว่าแม่น้ำจะถล่ม
 ทีเดียว พอสว่างแล้วมันก็ยังค้ำมา สำเภาก็แล่นอย่างซูดสามารถทีเดียว ในกาลครั้งนั้นพวกสำเภา
 ล่องกลิ้งเห็นพญาคะขาก็มีความตระหนกตกใจ พุทโธ่เอ๋ย เราจะพิจารณาให้ได้ว่า คนเราที่ไม่ทำใจ
 ให้เป็นสมาธิไม่เข้าวัดสังฆกรรม จำศีล ไม่ฝึกใจให้ดี เมื่อเห็นเหตุร้ายใจก็ไม่อยู่ จะตื่นเต้น สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านทรงว่า ให้พระพุทฺธิสมาธิ ให้กระทำสมาธิ เคยห้าม เคยที่จะโลกก็อย่าโลก
 จะโกรธก็อดใจไว้ไม่โกรธ จะหลงในทรัพย์สมบัติ ก็หลงในสิ่งที่บังควร แล้วใจผู้นั้นก็จะยังยืนเยือกเย็น
 จะไม่ตื่นเต้นค้อมภัยทั้งหลายนี้หามิได้ เวลาจะเอาของเขาสั่งกูชิงมึง กระทั่งกระทั่งเหยียบดินเหยียบมือ
 กันก็มี ทีนี้เวลากลับมาถึงตัวกอดคอกันร้องไห้ระงมพรหมโพร คะขายังแต่มาไกล ทีนี้จะกล่าวถึงพญา
 กุณิลกะปูใหญ่ ได้ยินท้องทะเลมหาสมุทรสนั่นหวั่นไหว พญาปูก็สอดส่องทิพย์เนตรดูเหตุภัย เห็นจะได้
 เป็นอาหารเรากิน ของเห็นจะใหญ่นักหนา เพราะท้องทะเลมันดังพิลึกนัก พญาปูจึงเอาก้ามทั้งสอง
 นั้น มากรงนี้ มากรงนี้ มันเป็นลัดคร้ามนี้ มันจึงสังเกต สำเภาแล่นมาใกล้ ไอ้เจ้าคะขานใหญ่นั้นวิต ๗
 อยู่ชักเส้นโทรเลขหนึ่งจะถึงสำเภา พวกสำเภานั้นก็หมายความว่า สิ้นสติสมปฤติไปแล้ว สวดมนต์
 ภาวนาสาระพัด อยู่แต่พวกล่าค้าคั่นหน ยิงนายสมุทรวาณิช แยกไปเที่ยวสำเภาบ่อย แยกไม่ตื่นเต้นเลย
 แยกไม่ระลึกรู้แต่คุณพระฤทธิเท่านั้น แยกระลึกถึงคุณ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึงคุณพระธาตุ
 ของคอยคูสิงทราช ทั้งสี่ประการนั้น แยกระลึกถึงเอาของควาของหวานมาเช่นสมุทรเทวา ขอให้
 ปลอดภัย เพราะถ้าแก่ตื่นเต้นคนเคียวตายหมด ในเวลานั้นคะขาคูจี้มาประมาณเส้นโทรเลขหนึ่ง
 เจ้ามหาปูใหญ่ก็ง่าก้าม ขึ้นเสริมเริ่ม⁷ จะกับ⁸ สำเภา สำเภาออกไปได้ ปูใหญ่รีไม่ใหญ่ บลายก้าม
 มันหนีบกัน มันจึงไม่หนีบสำเภา ปูใหญ่จึงว่าเราง่าก้ามอีกหน้อยก่อน เพราะได้ยินอะไรทีหลัง คะขาน
 มาทีหลังก็กับเขากลางตัวคะขาน คอสูกัน คะขานจะไม่จ้ม ปูก็จะเอาให้จ้ม ผลที่สุดคะขานขาดกลาง
 หูย สู้พญาปูไม่ได้ สิ้นเคราะห์ไปที พญาปู เอาคะขานไปกิน ด้วยผลานิสงส์ที่พวกสำเภาไปไหว้
 พระธาตุนั้นแน่นอน และสงใจไปช่วยพระฤทธิด้วย พระฤทธิก็ช่วยด้วยแรงหนึ่ง จึงมาถึงเมืองพาราณสี
 นำแก่นจันทร์แดงไปถวายพระมหากษัตริย์ ๗ ก็ให้โทรหลวงฝน ผนกะหินธรรมคา หมอโบราณใคร ๆ
 ก็เห็น เอามาทาพระเศียร ทาขมับขมับซ้าย หายปวดศีรษะ เป็นปลิดทิ้ง พระองค์ก็ให้รางวัล
 แก่นายสำเภาเป็นอันมาก เรื่องนี้ได้กลเม็ดเคล็ดลับ ก็อยู่ที่คอยคูสิงทราชนี่เอง เป็นที่อยู่ของพญา
 คะขานใหญ่ ในเวลานี้เป็นปูขนิยวัตรประจำโลกอันประเสริฐ ท่านผู้ชำนาญในประวัติศาสตร์ เล่าว่า
 อยู่ในเมืองพม่า ข้าพเจ้าเล่าเรื่องนี้มาก็ได้บุญกุศลด้วยการกล่าวถึงพระธาตุนั้นเอง

คำศัพท์

1	เช่า	=	ทยุค
2	แจบ	=	แน่
3	ฉี่	=	เผา
4	เขี่ยก	=	เขือก
5	ฆาน	=	มีทอง
6	คุม	=	ไล่
7	เลิม เจริม	=	ยกขึ้นสูง
8	กั้ม	=	จับ

15. นายพรานกับผีป่า

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่ง ยังมีนายพรานอยู่คนหนึ่งไปนั่งอยู่บนห้าง คือว่าบ้านนอกนั้น ไป
 ขัดห้าง อยู่บนกอไผ่ ก็มีต้นไม้ค่าใหญ่ ๆ หอพน่สูงชัน แล้วก็นั่งยังเป็นธรรมดา ของคนโบราณ
 บ้านนอกเป็นยังงั้น แต่ว่าในป่านั้น สาระพัด แต่จะมีผีลางคางลายหลอกอย่างนั้น หลอกอย่างนี้
 ซ้ำระพีคทีเดียว บางทีเครือ¹ ที่มีค่านั้นมันก็เป็นงู คนคืนก็ตกลงมา มันก็กิน บางทีห้างก็ก้วย
 โย่นเย่น ๆ ซ้ำระพีคแต่จะเป็นไป คราที่นั้น ยังมีนายพรานผู้หนึ่งไปนั่งอยู่บนห้างคอยยิงเนื้อทีเดียว
 ไอ้ผีนั้นมันก็จะกินคน มันก็จะล่อลวงมาให้เสีย ธรรมชาติความระแวงของผีนั้นแหละ ทำเล่ห์
 ทำกล โผคนลงมาค่าเถอะว่าในเวลานั้นตาพรานนั้นก็นั่งอยู่ ภาวนาเบิกป่ามั่งไพรซ้ำระพีค แล้ว
 แค่ว่ากระทำ แล้วก็นั่งเฉย คอยสังเกต คอยระวัง คอยยิงชัด ยิงกวาง ยิงละมั่ง ยิงหมู ยิงข่า
 ยิงแรคไปตามเรื่อง เวลานั้นผีป่าก็ไปทีเดียว ไปไกล ๆ ค่า ๆ มีไฟจุกยาใหม่ว่ามีละแหม นาย
 พรานก็ว่า ยืมี้ แต่ว่า หยาดินนะ มันเป็นหยาดกลิ้ง แก้อ้อมปล่ายกลิ้ง เข้าดินจิจุคให้ นายพราน
 จิงหย่อนบั้น แหม่ม บั้นโบราณ เป็นบั้นแผด บั้นเพลิง ใ้อ่างใหญ่ ๆ ยิงข่าก็ล้มทีเดียว สอดปล่าย
 บั้นลงไป ผีก็อ้อมบั้น นายพรานก็ยิงบ้าง แม่เจ้าเอย เสียงบ่า คุย ๆ ๆ คริน คราก ๆ ๆ โครม ๆ
 คราม ๆ เบรียง ปร้าง โผผาง ดั้น ว่าแต่ดินนั้น ท่านาเคียน จิไค้ชกร่อยร้าย พันร้ายทีเดียว
 มันก็ไป เสียงจ่าม ฮัดเซี้ย จุนแท้ไวย โกลชกเท่าไร โกลก็ยงไค้ยินอยู่เลย ฮัดเซี้ย จุนแท้ไวย

คำศัพท์

1 เครือ = เถาวัลย์

2 ก้วย = ไกว

16. ผู้หญิงแสนกล

นายถ้วน บุญอยู่

อันนี้ก็ เป็นนิทานชาวบ้าน เล่ากันมาตั้งแต่ครั้งศึกคำบรพ ดั้งแต่ครั้งผู้เฒ่าผู้แก่ นั้นเล่าให้ฟัง ตอนนั้นผมเองก็ยัง เป็นเด็ก ๆ อยู่ คนแก่เล่าให้ฟัง เรื่องผู้หญิงแสนกล แถบกว่าผู้ชายร้อยเล่ม ก็ยังไม่เท่าผู้หญิงแสนกลว่ายังงั้น นิทานเล่ามาว่า มีผู้หญิงคนหนึ่งได้แต่งงานกับผู้ชาย เป็นสามี ภรรยา กัน อยู่กินด้วยกันจนมีลูกคนหนึ่ง ฝ่ายอินางหญิงแสนกลนี้ คิดออกอุบายอยาก เล่นชู้จะมีหัวใหม่ เล่นชู้อยากจะมีหัวใหม่ด้วย คราวนี้ชาวบ้าน เค้กก็มาสะกิดให้คนที่ เป็นหัวว่า โอ๊ยเมียแกนี่ไม่เข้าท่า คอกแก่โอ๊ย มันอยากเล่นชู้ว่ายังงั้นมันจะหาหัวใหม่ อีผู้หญิงคนนี้ก็เลยออกอุบายทำ เป็นไปบวงสรวง พระพุทธรูป โอ้เจ้าสามีก็รู้เชิง เลยแอบไปยังข้างหลังพระพุทธรูป ในค้ำบวงสรวงของหญิงแสนกล คนนี้ มันได้ว่า เจ้าข้า เจ้าคุณเอ๊ย พระพุทธรูปที่ซึกซิด ขอให้หัวของฉันที้คำบอด ไม่เห็นรุ่งเห็นหน ตั้งแต่เป็นคันที้ว่ายังงั้น โอ้เจ้าสามีนี่ก็ไดยินก็ไม่ว่าอะไร ก็เลยเฉย ๆ อยู่ อยู่มาอีกวันสองวัน ทางนี้ก็บ่นว่า โอ๊ยทางหัวก็แกล้งทำเป็นอุบายทีเดียว โอ๊ยคาววันนี้มัน เป็นไร มันมีคันที้มันไม่ค้อยเห็นหน ทำเป็นเดินคคค้ำคคสูงอยู่บนบ้านบนเรือน โอ้ที่พิกที่ซึนครงไหนไม่จำเป็นพอล้มก็ทำเป็นล้ม เมียก็ซึก เชื้อขึ้นมว่าได้ว่า มะ หัวของเราถ้ามันคือจะคาบอด แต่ว่ายังไม่แน่ใจ ก็จึงได้ทำการทดลอง โดยหาข้าวเปลือกนึ่งมาคากไว้กระดิ่งใหญ่หนึ่ง แล้วก็เอาไม้ไผ่มาอันหนึ่งไว้ทำไม้สำหรับคอยไล่ไก่ แล้วก็บอกหัวของคนนั้นว่า พี่ ๆ ฉันทคากเข้าไว้ พี่อยู่บ้านคอยไล่ไก่เด็งเนื้อ โอ้เจ้าหัวนี่ก็บอก ว่า ยังงั้นแล้วแกก็นั่งเล่นไปอะไรไป สึกหน่วยหนึ่ง เมียก็แกล้งเดินย่อง ๆ ขึ้นมา มาแล้วก็เอามือควัก ที่กระดิ่งเสียงคิง ฎีก ๆ ๆ ๆ คล้ายไก่จิกกระดิ่งข้าว หัวทั้ง ๆ ที่คาไม่บอดแต่แกล้งทำเป็นคาบอด ได้ไม้ก็ปากก็ไล่ ฉี ๆ ๆ ๆ ก็เอาไม้ค้อย่างแรง อีผู้หญิงแสนกลนี้ถูกไม้ตีแรงก็ทนเอา เจ็บอยู่แต่ก็ไม่ กล้าร้อง ก็เลยแหม้ซึกว่าได้ควาว่า สามีคันที้คาบอดจริง มันก็เลยเตรียมข้าวเตรียมของหนีบ้านไป เจ้าหัวนี่ก็ไม่คิดตามหรอก เพราะเห็นว่ามันหนีบ้านหนีช่องไปแล้ว เมื่อมันหนีไปมันก็ได้ไปขออาศัยอยู่ บ้านเขาแห่งหนึ่ง โอ้คันที้มันกลับไปกลับมาอีก มันหนีไปมันกลับมาหาหัวมันอีก เพราะว่ามันไม่ได้ เอาข้าวเอาของไป คันที้มันรู้แม่ว่าหัวมันนั่นคาบอด มันก็คิดให้ชายชู้มันนั่นขึ้นมามาหา อีหญิงแสนกลคนนี้ ชื่อหีบมาโบหนึ่งโบใหญ่จริง ๆ พอเวลาไหนหัวไม่อยู่มันก็เปิดให้ชายชู้ออกมาจากหีบ ถ้าเวลาไหนหัว มันอยู่มันก็ให้ชายชู้เข้าไปอยู่ในหีบ เจ้าหัวเดิมนี่สังเกตรูแม่ว่าชายชู้²นั้นอยู่ในหีบ วันหนึ่งเมียมีธุระ จะออกไปนอกบ้าน เจ้าหัวก็เลยสั่งเมียว่า แม่อีหุบเอ๊ย คันที้ร่อนไว้ให้ซึกหม้อเคอน้ำ หม้อใหญ่ ๆ

เด้อ จันจิลวกเลือด เลือดมันก็คเอาเต็มทอนไม่ลับเลยว่ายังงั้น เมียนี่ก็ถือใจชื่อ คิดว่าหัวนั้นจะ
เอาน้ำร้อนลวกเลือดจริง ๆ คึมน้ำร้อนให้แล้วก็ไป พอน้ำร้อนเดือด เจ้าหัวเดมนี้ก็เอาน้ำร้อนเท
ลงไปนทึบนั้น เพื่อลวกให้ชายชู้มันตาย พอรู้แน่ว่าชายชู้ตายแล้ว หัวก็ได้ลูก และกัพพณีนบ้าน
ไปอยู่ชะที่อื่น คคจนเย็นหึ่งแสนกลคนนี้กลับมบ้านหาลูกหาหัวเดมก็ไม่เห็น จึงรีบวิ่งเข้าไปดูที่ห
ใบใหญ่ัน ที่เอาชายชู้ใส่ไว้มันตันทึ ก็ปรากฏว่าชายชู้มันตายเสียแล้ว ถูกน้ำร้อนลวกคังจันคัมห
ทึเดียว มันก็ได้ความคิดว่า ทำยังงจะเอาหีบใบนั้นหนีออกทั้งจากบ้านได้ มันก็เหี้ยวออกอุบายยิม
ผ่ายิมผ่าอนชาวบ้าน นั้นมาแล้วกัซก เอาไว้คินที่มีราคาคิ ๆ นั้น ซกแล้วกัคากไว้เรื่องไกลเคิมบ้าน
ทึนี้พอดกเย็น มันเอาไปส่งเค้าคิน ทำยังง้อยู่เรื่อย ๆ วันสองวันไอ้พวกโจรนั้นเอนผ่านมาเห็นเข้า
มันก็เข้าใจว่า เอ้บ้านนี้เป็นบ้านที่มีงมี มีข้าวมีของมีผ่ามีผ่าอนมากมาย ออย่าเลยเย็นนี้จะต้องเข้ามา
ขโมยของนในบ้านนี้ให้ได้ อ้า พวกขโมยสามคนนี้ก็คอยท่าเอาไว้รอเวลาเย็น พอดกถึงเวลาเย็น
มันก็ขึ้นมาขโมยของที่บ้านนี้จริง ๆ มันไปเห็นหีบใบใหญ่มันก็คิใจ ไอ้ย ผ่าผ่าอนที่คากไว้เรื่องรอง
ยังง ๆ ก็ต้องเอาไว้ในนี้ ฉันจะต้องเอาหีบใบนี้ไป ว่าแล้วไอ้ขโมยสามคนนี้มันก็ช่วยกันหามเอาหีบ
ใบใหญ่นี้ลงเรือ นอิหึ่งแสนกลนี้ก็ทำเป็นนอนลบาย ไม่รู้ไม่ซีไม่เห็น เมื่อมันเอาไปไกลบ้านพ
สมควร ที่หีบใบนั้นมันเป็นรูอยู่คัวย พอดลวมมือเพราะว่าหัวเค้าเขาเจาะหีบแล้ว เอาน้ำร้อนเทใส่
เข้าไป มันก็จึงเอามือลวงเข้าไปข้างใน พอดเอามือลวงเข้าไปถูกหมี ไอ้เพื่อนมันกับอกวว่า ไอ้
ของคิ ๆ ๆ ๆ นี้หม่น้อยว่างั้น แอะ แอะ ๆ ๆ ๆ โหม่น้อยว่างั้น มันก็ลวงไปมาลวงมาอีก พอดลวง
ไปถูกไอ้ขนแข็ง ๆ เข้า เส้นมันคิหน้อย เอะ เอ้ ๆ ๆ ๆ อะ ๆ ๆ ๆ อี้ ๆ ๆ ๆ ไอ้ขนนที่ล
นั้นแหละมันอยู่ตรงไหนกัข้างมันเทอะ อ้ายหนึ่งกับอกวว่า เอ้ย ๆ ว่างั้น นี้โหมใหญ่ ว่างั้น กัคิใจทึ
เดียวคล่าไปคล่ามา มันเป็นหู เป็นหน้า เป็นคา เป็นอวัยวะของคนอยู่ในนั้น มันก็รู้ได้ตันทึ มันก็
ร้องคะโกนว่า ค่น ค่น ๆ ว่างั้น ไอ้สองคนกัหามหีบหามกระเป่าอยู่นั้น รึงน้อยวิ่งใหญ่ หามน้อย
หามใหญ่ ว่าแต่คนเขาจะคามาตัน ร้องอย่างใหญ่ไปทึเดียวจนเหนื่อย ไอ้คนกัคล่ามันกับอกวว่าไม่
ใช่คนกัวิ่งคามาตันคอก คนมันอยู่ในหีบทึว่างั้น ไอ้พวว่ายังงั้นกัทั้งหีบลงอย่างแรงทึเดียว เบิดลูก
เห็นเป็นคนคายนอนอยู่ในนั้นจริง ๆ ไอ้พวกโจรสามคนนี้กัโมโห โมโหให้หึ่งแสนกลนี้ มึงเคอบึง
มึงเคอะมึง อิท่านี่ว่ามันล่อให้หามคิพ้อมันมาทัง หนีบ้านมันคักขี้มนี้กูจึเอาจันได้แหละว่างั้น แต่ไม่
รู้ว่าจะเอาคิทำไหนไม่รู้ว่าจะเอาไปทำไม มันก็ขึ้นกลับมาใหม่ พอดคิก็คองอ้าคคย์มัน เกือบจะสว่าง
แล้ว มันจึงได้จับอิหึ่งคนนี้ไปชะก่อน เมื่อมันจับไปมันกัพาเดินทางไปไกลทึเดียว จับหึ่งแสนกล
คนนี้ไป พาเดินทางไกลทึเดียว ไปจนพันบ้านเมืองเขาแล้ว ทึนี้มันสายเข้าคะวันจนจะเที่ยงเข้า
แล้ว อิหึ่งแสนกลคนนี้มันก็ออกอุบายว่า ที่ ๆ ฉันทึว่าฉันคินไปไม่ได้คิอก ให้ฉันขอนุญาตวะ

ไปกินน้ำกับบ้านเค้านี้ซึกหน่วย เทอะว่าจัน บ้านนั้นเป็นบ้านของเจ๊กชายของ ฝ่ายอิหฺญงคนนีไปขอน้ำกิน เจ๊กมันบอกว่า น้าอยู่หลังบ้านว่าจัน หฺญงคนนีมันก็ไปหลังบ้าน เมื่อไปถึงหลังบ้านแล้วมันก็เรียก เถ่าแก่ เจ้าของร้านนี้มา เถ่าแก่ ๆ มาตรงนี้ซึกหน่วย เทอะว่าจัน ฉันมีเรื่องจะพูด มันก็เลยเล่าให้ฟังว่า ผู้ชายสามคนที่มานั้นฉัน ฉันจะเอามาขายแกอยากได้คนไว้ใช้ทำงานไม่ว่ายังจัน ฉันไม่เอามาก หรอกจะเอาซึกร้อยนี้ง เถ่าแก่ก็ว่า เอื้อะล่าย ตึกลงไม่เบ็งไร ว่าจัน แต่ว่าเถ่าแก่เฉย ๆ อยู่ก่อน เดี่ยว ๆ เขาก็เข้ามาหรอกว่าจัน เขาเข้ามาเสียก่อนยังค้อยบอกให้เข้าฟังเอาเงินมาให้ฉัน ก่อนว่าจัน เถ่าแก่ก็เอาเงินไปร่อย ยายผู้หฺญงแสนกลนี้มันได้เงินแล้วมันก็นำไปลิตตีเดียว ไปไกล กล่าวถึงไอ้สามคนที่คอยนานไม่เห็นอิหฺญงแสนกลนี้ออกมาจากบ้าน เขาเสียที มันก็เลยตามไปหอดตาม เข้าบ้าน เจ๊กก็ว่าพวกสี่สามคนไปไหนไมล์ ผู้หฺญงคนนั้นเข้ามาเขามามอกชายให้อีวะแล้ว พวกสี่สามคนนีต้องเบ็งซึข้าอีวะ ทำงานให้อีวะ พวกนี้ก็รู้ทำ เอื้อผู้หฺญงคนนีมันเล่นลูกไม้กับเราอีกแล้วก็เลยวันนั้นจำใจทนอยู่ในบ้านเจ๊ก พอดคตึกพวกสามคนนีก็ออกอุบายหนีหนีเจ๊ก หนีไปแล้วก็ค้อยแกะรอยตามอิหฺญงแสนกลคนนีไป เที่ยวติดตามกันเรื่อยไป บ้านไหนก็ตามเขาไปเรื่อย แต่ว่าหนทางที่ไปนั้น เป็นป่าใหญ่ เป็นคงลิกตีเดียว กว่าจะทะลุถึงหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่ง มันก็ตามไปมันก็ไปเห็นรอย เมื่อไปเห็นรอยแล้วมันจำได้ว่า เป็นรอยผู้หฺญงซึนไปอยู่บนต้นไม้ อิหฺญงแสนกลนีก็ขึ้นไปอยู่บนต้นไม้จริง ๆ พอดิมันก็ไกลค้ำแล้ว มันก็ไม่รู้หน้าว่าใครเป็นใคร มันค้ำมันมิด พอดคกสางกิน ไอ้ผู้ชายคนหนึ่งนั้นขึ้นไปก่อน พอดีขึ้นไปก็ไปคุยกัน คุยกันไปคุยกันมาแต่อิหฺญงคนนีมันมิดโกนตัดตัวมันไปค้วยเออ ไอ้เจ้าผู้ชายมันก็ไปพูดไปพะนอนคลอกเคลียอยู่ มันก็บอกว่าจะจูมมัน มันขอตุลันเสียก่อน ว่าลันนะ เป็นยังง มียาง อ้า ว่าครมบริบูรณหรือไมทีนี้ไอ้เจ้าผู้ชายคนนีก็ใจซื่อแลบเอาลันให้มันดู มันก็ดูไปตุลา ตมาดูไป มันก็ซึกเอามิดโกนออกมาคิดเอาลันซึขาด พอดีลันขาดแล้วมันก็ถิบลงมาข้างล่าง คคกรินลงมาตีเดียว ไอ้หมู่กันอยู่ข้างล่างนี้ ก็ตึกใจว่าอะไร เป็นอะไรมาไม่รู้ ไอ้คนที่ถูกลันมันก็พูดได้ไมซัด ชุดหลู่หลี่ ๆ ยังกะเสียงเจ๊กนี้ นึกว่าเจ๊กคคตามมาก็พากันหนีน้อยหนีใหญ่ เติลิตเบ็ดเบ็งไปคนละทิศละทาง ผลลิตทำยผู้หฺญงแสนกลคนนี ก็เลยรอดตัว พ้นจากเงื้อมมือของพวกโจร ที่จะมาทำร้ายร่างกายนั้นไปได้

นิทาน เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ชายร้อยเล่ห์ ไม่เท่าผู้หฺญงแสนกล

ศัพท์

1	เต็ง	=	ด้วย
2	ชายซู้	=	ชายซู้
3	ลัน	=	ลัน

17. แกรงราคะ

พระครูอรุณโกศล

เรื่องต่อไปนี้เป็นเรื่องของพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องศีลธรรมอย่าง ดีทีเดียว ยังมีเมืองเมืองหนึ่ง ชื่ออะไรไม่ทราบ มีพระมหากษัตริย์ ชื่อว่า พระเจ้า สัตตคุดาปะ พระองค์มีนายควญช่าง¹ ที่ชำนาญคนหนึ่ง ชักช่าง² คีที่สุด นำพระองค์ไปทรงช่าง ไปเที่ยวประพาสป่า และเลี้ยงพระนคร อยู่เสมอ เรื่องนี้จะยุติไว้ก่อน จะย้อนกล่าวถึงในป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีพระยาช่างเผือกตัวหนึ่ง เผือก ม่องขาวดุจสำลี ไพร่ฟ้าประชาชี ก็ลือเลื่องเข้ามาถึงเมือง พระมหากษัตริย์ก็ให้นายช่างนั้นไปคล้องมา คือนายหมอช่างทั้งหลายก็ไปคล้องได้พระยาช่างนั้นมา พระยาช่างนั้นชาวเมืองคงามเหลือที่สุด สมควรจะเป็นราชพาหนะ ให้นายควญช่างนั้นชักช่าง ให้อำนาจภาษาทุกอย่าง เอาจนใส่บาตรพระได้ทีเดียว อยู่ในอำนาจคำสอนของคนเหลือที่สุด อยู่มาไม่ช้า ไม่นานพระมหากษัตริย์อยากประพาสป่า ก็ให้นายควญช่างผูกช่างเผือกตัวนั้น ไปกะช่างหมู่ เสนาข้าราชการไปมากมาย ประพาสป่าไม่ เขาลำเนาไพร สำราญพระทัยแล้ว กาลครั้งนั้นช่างนั้น อยู่ในอำนาจของหมอควญ อยู่แต่จะพูดได้ แต่ท่านทั้งหลาย ที่รักทั้งหลายเอ๋ย แต่ถูกกิเลสคือราคะ โทสะ โมหะ มาสู่จิตใจแล้ว ไม่ว่าจะคนมนุษย์ ไม่ว่าจะคนสัตว์เดรัจฉาน อย่าแก่ช่างเผือกเลย แม้คนมนุษย์มีศีลธรรม แม้แต่พระเพชร ผู้มีศีล ก็ยังทำลายศีลได้ ราคะกิเลสตัวนี้ ราคะ โทสะ โมหะ หรือ โลภะ โทสะ โมหะ ตัวนี้สำคัญมาก ๆ ทีเดียว พระยาช่างเผือก หรือช่างหมู่ใหญ่ก็เดินไป พระมหากษัตริย์ประทับบนหลังแล้วก็เดินไป แล้วก็ไปจะได้กลิ่นชี่ กลิ่นเขียวของนางช่างตัวเมียเข้า พระยาช่างก็ลืมสัญญาอาณัติ ลืมศีล ลืมธรรม ลืมคำสั่งสอนของนายควน พระยาช่างก็อาระวาดปรี๊ด แปริน พระยาช่างก็วิ่งไปสลัดพระมหากษัตริย์ตก นายควนก็ตก พระมหากษัตริย์ก่อนจะตกนั้น ช่างพาวิ่งไปนาน เมื่อจะตกกระโศก ห้อยกิ่งไม้³ ได้ พระยาช่างสลัดกลับปะคืบ รัศคโพนขาดละมั้น พระยาช่างก็ไปผสมเสพกับนางช่างอยู่ในป่า ความอหิยาศัยของคน พระมหากษัตริย์ก็ได้รับทุกขเวทนา ผิวพระกายก็ถลอกปอกเปิกไม่ถึงแก่พระชนม์ พระหัตถ์หักไม่ถึงแก่แข็ง ขวมือไม้ชักค้อก เสนาอำมาตย์ก็รีบมา จึงทรงโกรธแก่นายควนช่างอย่างสำคัญ เอ๊ย ไอ้ควนช่าง ก็จึงฮักว่ามันดีแล้วทำไมช่างนี้จึงพะยศทว่า ขอเศษจะได้ผ่าละอองธูลี พระบาทปึกเกล้าปึกกระหม่อม ควรมิควรแล้วแต่จะไปรด อาญาโทษไม่ทันเกล้า พระองค์ไม่ได้ทรงสดับธรรมเทศนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือไร ว่าอะไรจะแรงเท่าแรงราคะนี้ไม่มีแล้ว พระพุทธเจ้าค่ะ

ช่างนี่คือยังงี้ก็ได้ ข้าพระพุทธเจ้าจะเอาเล็ก⁴ บากร มาสม⁵ ให้แคงรำ มึงคัมให้ช่างจิมเล็กก็ได้ แต่เมื่อมิกิเลสขึ้นมาแล้ว ช่างนั้นนอกใจเกล้ากระหม่เม็ค ควรมิควมแล้วแต่จะโปรด จะเอา กระหม่อมฉันไปฆ่าเม็ค เจ็ดชั่วโคตรก็ค้ำม กระหม่อมก็ยอม พระมหากษัตริย์ก็รับฟังไว้ ครั้นมาถึง พระนครแล้ว ก็มีความสงสัยอยู่เสมอว่า ช่างนี่สิ่งสอนมันจะอยู่ในโอวาทจริง ๆ หรือ หรือจะถูกคำ โบราณท่านว่า ชักหน้าชนคนตีหมอย อย่าไว้ใจเป็นคั้น มันจะเป็นกระไรหนอ จึงเรียกนายควนช่าง เข้ามาว่าช่างนี้จะกลับมาไหม นายควนช่าง ช่างนี้เจ็ดวันเมื่อใดสำเร็จกิจแก่คันทันห้า⁷ หายมา กระสันในการเสพงามคุณ เมื่อได้สมประสงค์แล้ว ช่างก็จะกลับมา จริงรึว่า จริงพะยะคะ ถ้าไม่จริง ใหญ่ดีคค้อมึงเม็คไซ้ใหม่ ครอกไฟเจ็ดชั่วโคตรก็ได้พะยะคะ เพราะพระยาช่างเผือกตัวนี้กระหม่อมฉันสิ่งสอนมีความเชื่อถือได้ ค่อม่าอีกเจ็ดวันพระยาช่างก็มา หน้าอัศจรรย์นักหนาท่านผู้ฟังทั้งหลาย แล้วค่อมกลับมาคันทันท่านจะอัศจรรย์ก็เดียว เจ็ดวันพระยาช่างก็มา โขเซาะเยาะ⁸ เพราะว่าได้ ถ่ายน่านกอกก็เลยช่างนั้นก็โชค้วยประการฉะนี้ ช่างครั้นมาถึงโรงแล้ว ก็ไปเข้าโรง นายควนช่าง นายหัตถาจารย์ก็ดีใจ ถ้ามึงไม่มาถูกก็ค้ายทั้งลูกทั้งเมีย ลูกเหวยไอ้ทองคำห่อ ไอ้ทองคำ เอาน้ำมมา เอาหม่ามา เอาเข้า เอาน้ำม เอากล้วยชุก กล้วยหอม กล้วยอ้อยสร้อย ขมื่น ของที่กินจะกินอะไร ช่างก็กิน ช่วย ๆ ๆ คนก็แตกช่นคมาถู โวย ช่างสูบ้านคูเมือง ช่างเป็นซุบพะมงคล ช่างมึงชวน บ้านเมือง คนเบ็งก็ยกมือไหว้วักยฆ่า พระมหากษัตริย์รู้ว่าช่างมา จึงให้นายช่าง เข้าเฝ้า จึงว่า ดูก่อนไอ้ควนช่าง มึงชุดก็จริงอยู่แล้ว แต่กูสงสัยว่า ช่างมันจะจิมเล็กแคงได้จริง ๆ ยังงี้ ได้จริง พะยะคะ เอ้าพุ้นนี้ลองกินในหน้าพระลาน คนคู่เป็นร้อยเป็นพัน เอาไหมเล่า เอาพระเจ้าคะ พอ เวลาข้าวแล้ว นายช่างก็ให้ช่างเล็ก สุกก่อนเล็กใหญ่ประมาณเท่าพาครพระบิณฑบาตแดงไร้ ทีนี้จึง คัมช่าง ขึ้นคอก ถือขอ จึงว่าดูก่อนพระยาช่าง จงจิมเล็กแคงนี้เถิด พระยาช่างนั้นรู้ภาษามนุษย์ จึงว่า ถ้าเราไม่จิมก่อนเล็กแคง นายควนช่างก็จะค้าย ลูกเมียค้ายเม็ค เจ็ดชั่วโคตร ถ้าเราจิมก่อนเล็ก แคง ตัวเราก็จะค้ายแต่เรา อย่าเลย เราทำบุญเอาไว้เถิด ฉะนั้นพอนายควนช่างยังคัมเช่นนั้น ค่อมประชาชนเป็นพันเป็นหมื่น พระยาช่างก็เดินอย่างอ่องอาจ อ้าด ๆ ๆ ๆ เอาจวงคิ้วก่อนเล็กแคง บี้บ เล็กแคงก็ลูกเป็นไปใหม่เอางวงขาคมุด พระยาช่างก็ค้ายลงในเวลานั้น สมเด็จพระมหากษัตริย์ ทอดพระเนตรเห็นก็สะลดพระทัยมาก ว่าเราคจะมีกำลังมาก ถึงปานนี้แหละหนอ คนไหนอยากจะได้ สวรรค์หรืออยากจะได้กิเลสวิมุติ พันลุดจากกิเลสไปถึงพระนิพพานได้นี้แผนยากแสนลำบาก ช่างนี่อยู่ ในโอวาทคณยานประหนึ่งว่า ปะกาชคณยานนี้ เมื่อถูกราคะเข้าเผาผลาญ ก็ลิมคำสิ่งม้ค โอย ปะเคอะ จะป่วยกล่าวไปโย ก็พวกเรานี้ เมื่อราคะเข้ามาสู่ดวงใจแล้ว ก็ทำชั่วได้สารพัดสาระพัน ข้าพพัน กันค้ายค้าย่อนตัวนี้ หลงคิดกันอยู่มากมาย พระมหากษัตริย์ทรงสั่ง เวชพระทัย จึงมอบราชสมบัติให้

โอรสพระองค์แล้ว จึงไปบวช เป็นฤๅษีอยู่ในป่าหิมพานต์ ฉันทผลไม้เป็นฤๅษี ได้ฌานโลกีย์ตายไปแล้ว
 ไปเกิดพรหมโลก ท่านทั้งหลายเรื่องนี้ก็มีประวัติกลิมชาติดังนี้ จะเล่าให้ท่านฟังเป็นเคล็ดลับที่ดีที่สุด
 ในเรื่องนี้ เรื่องปราบกรรมอย่าไปทำเป็นอันขาด ใครจะฆ่ากันตาย ใครจะตีคั่นทางกันยังงี้ ทำ
 เกิดท่านอย่าทำเลย ขาป่นมันจะค้ำเราไป เมื่อขาป่นมันแล้วทันเอ๋ย ไม่ได้อยู่หรือ ก้าวจะ
 ถึงแก่ความตายนั้นทนทุกข์เวทนา ข้าพเจ้าจะเล่าให้ท่านฟัง พระเจ้าสัคคตคาปะนั้นก็คือ พระโคตม
 สมเด็จพระพุทธเจ้าของเราเอง ฝ่ายนายควนช่างนั้นคือ พระศรีอารีย์ ฝ่ายว่าช่างนั้น คือพระมหา-
 กัสสปสังฆาจารย์ผู้หัวใจทำปฐมสังคายนาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทีเดียว เมื่อช่าง
 นั้นตายไปแล้ว ก็กลิมชาติมาเป็นพระมหากัสสป ที่ว่าทำสังคายนา เป็นพระสงฆ์มีชื่อเสียง ดั่งนั้นแล้ว
 เมื่อพระมหากัสสปเถระเจ้าผู้ประเสริฐได้มีอายุครบ 120 ปีก็เสด็จดับขันธปรินิพพานการเสด็จดับขันธ
 ปรินิพพานนี้แปลกจากพระสาวกองค์อื่น ปรากฏว่าเทพคาทั้งหลายได้บรรจบ^๙ เอาไว้ที่ภูเขาสื่อ
 ภูคคสิมปาคะบรรพต ภูเขานั้นมียอดสามยอด หรือว่าภูเขาสามลูกน้อมยอดเข้าไปหากัน แล้วเทพคา
 ก็มันศาลรูปทองเทียนทอง ดอกไม้ จุณบุชาชบอยู่ ประเศียวนี้ ยังชคอยู่ เห็นไฟเทียนก็ยังไม่ดับ รูป
 ทองเทียนทองก็ยังไม่ดับ ดอกไม้ก็ยังชคสะอื่น^{๑๐} อยู่ เป็นน้าอัศจรรย์นักหนาในเรื่องบุญนี้ เมื่อ
 พระศรีอารีย์เมตไตร นายควนช่างนั้นเป็นพระศรีอารีย์ อยู่ไป ๆ สร้างบารมีได้ภริสรู้เป็นพระพุทธรูปเจ้า
 ทรงพระนามว่าพระศรีอารีย์เมตไตร พระพุทธรูปเจ้าค่อไปก็ทรงมานพระชนม์อยู่สิ่งสอนเวไนยสัตว์ พระชนมายุ
 ลิบแปดปี เมื่อจะเสด็จปรินิพพานตามบุญตามกรรมตามเหตุตามผลของพระพุทธรูปเจ้าแล้ว เมื่อ
 คราวจะปรินิพพานนั้นจึงเอื้อมือชกชบจับชกชบของพระศรีอารีย์เมตไตรเจ้า จึงได้ไปจับเอา
 กะเลวรากชกชบของพระมหากัสสป มาไว้ที่ฝ่ามือทั้งสอง เดโชธาตุก็ลุกขึ้นเผาภสิรราชชกชบของ
 พระมหาสัสสปเถระ พระพุทธรูปเจ้าศรีอารีย์ ก็มีมืออันเปื่อย มืออันใหม่ แล้วก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน
 ท่านทั้งหลายผู้ฟังพิจารณาหรือไม่ว่าหลักพระบาลีว่าอะไรจะแรง เท่ากรรม อะไรจะแรง เท่ากรรม
 ไม่มีเลย แม้แต่พระพุทธรูปเจ้า ได้บรรลุปาติเสสนิพพานหรือพระอรหันต์ก็ตาม กรรมยังค้ำทันหน้า
 ท่านทั้งหลายอย่าทำบาปอย่าทำกรรมเลย

คำศัพท์

1	ควนข้าง	=	ควานข้าง
2	ฮักข้าง	=	หักข้าง
3	ไม้	=	ไม๊
4	เล็ก	=	เหล็ก
5	สบ	=	สูบ
6	ข่า	=	ข๋า
7	ห่าว	=	คึก
8	เซาะเยาะ	=	ผอมโกโรโกโส
9	ซบ	=	ศพ
10	ซดสะอั้น	=	สด เขี้ยว

18. นกแขกเต้า

พระครูอรุณโกศล

ในอดีตกาลช้านานมาแล้ว ยังมีแขกเต้าสองตัวคู่เมีย ทำรังอยู่ที่บนต้นไม้ใกล้ฝั่งมหาสมุทร มีช้ำมึนนาน ความเสน่ห์หาก็สมัครสังวาสกันจึงบังเกิดฟองไข่ออกสองฟอง

อยู่มามีช้ำมึนนาน แม่นกพ่อนกก็อุดสำหะทะนุถนอมอย่างเหลือที่พูด จึงได้แตกกะบอกไข่ออกมา ปรากฏว่าเป็นนกแขกเต้าตัวผู้ทั้งคู่หน้ารักเป็นนักหนา ก็อุดสำหะพุก สองตัวคู่เมีย กะเสี่ยงลูกมา พอบินได้บ้างไม่บินได้บ้าง อยู่มาในกาลวันหนึ่ง เป็นเวลากลางวัน พ่อแม่นกไปหากิน ปล่อยลูกนกไว้ที่รังนั้นก็บังเกิดลมพายุพัดอย่างเหลือขนาดทีเดียว บ้านเรือนโรงพินาศ ป่าไม้ไหลหัก พังพินาศ พัดเอานกแขกเต้าตัวหนึ่งไปตกเอาฝูงโจร นกแขกเต้าตัวหนึ่งไปตกในสำนักพระฤาษี ห้าร้อย ฝูงโจรก็ห้าร้อยเหมือนกัน ครบที่นั่นนกแขกเต้าที่อยู่ในฝูงโจร โจรก็สั่งสอนในทางหยาม ที่ตัวไปตกในพระฤาษีก็สั่งสอนในทางศีลธรรม คอยฟังเรื่องนี้ต่อไป ฝ่ายตัวที่ตกในฝูงโจร โจรจึงสั่งสอนนกแขกเต้าว่า เจ้าจงเที่ยวบินไปดูคน ว่าคนเขามีลาภที่ไหน เขาแจกปลาที่ไหน เขาแจกเงินที่ไหน คนเดินทางมีที่ไหน จงมาบอกข้า ข้าจะไปปล้นเอามา เกิดมาเป็นคนต้องแข็งขัน แข็งมือ อย่าไว้ใจใคร ใครพอกใครพอกข้า ใครเคียด กะใครต้องฆ่าต้องฉก ลูกเมียใครก็ไม่ว่า ทรัพย์สมบัติใครก็ไม่ว่า ต้องแข็งใจแข็งมือ แข็งปาก ข่าฟัน นี้ดูแต่พวกกูนี้ มีเงิน มีธนู มีหน้าไม้ ไปปล้นเงินมาได้ละร่อยละพัน ยังงั้นนา นกแขกเต้าก็ว่า ตัวผมจะทำอย่างงั้นเจ้าข้า แล้วก็นกแขกเต้าตัวนี้ก็ใจคำอำมหิต ใจแข็งกร้าวทีเดียวไปสื่อสารไปเที่ยวดูชาวบ้านเรือนที่ไหน พอจะมีลาภบอกโจร โจรก็ไปปล้นเอามา เหมือนเป็นสื่อ เป็นชนวนแห่งความร้ายกาจทีเดียว แต่ว่าตัวที่อยู่กับพระฤาษีนั้น พระฤาษีก็สั่งสอนในทางศีลธรรมว่า เราต้องมีเมตตาต่อสัตว์มนุษย์ต่อสัตว์เครื่องจาน หมูเดียวกับนรี ไม่ใช่หมูเดียวกับนาค เราจรรูกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สมบัติของกันและกัน อย่าไปชกไปลัก เราต้องจรรูกรรมสิทธิ์ในเรื่องคู่เมีย เราจงอย่าโกหก เราจงอย่าดื่มสุราเมรัย เราจงมีเมตตารักใคร่ เห็นคนมาที่ภูมิจึงที่เราไปหาผลไม้ ก็ต้อนรับเขาให้ดี ทำมิกพนมเข้า แล้วเวลาเย็นก็ให้กินน้ำตอง นะโมตัสสะ ภควโต อารหโต สัมมา สัมพุทธธัสสะ พุทธัง สรรณัง ศัจฉามิ อัมมัง สรรณัง ศัจฉามิ สังขัง สรรณัง ศัจฉามิ ฟังอีกต่อไปพระเจ้าพาราณสีเสด็จล่าเนื้อ กับเสนาอำมาตย์เป็นร้อย ๆ พัน ๆ กวางทองตัวหนึ่งได้ผ่านหน้า เทพคำได้แปลงเป็นกวางทองวิ่งเข้าไปในป่าใหญ่ พระมหาเมษตรีย์ก็ว่า ทหารทั้งหลายเสนาอำมาตย์ทั้งหลาย มันออกทางค้ำไหนกูจะคีตคอกคนค้ำนั้น โลกกลัวพอจิชาก ก็ระมัดระวังอย่างดีไม่มีความประมาท แต่เทวดาสังหรณ์ เทวดาคำนั้นก็วิ่งออกกรงหน้า ข่า

พระมหากษัตริย์เดะเอาฆ่าพระมหากษัตริย์ลุ่มอิหมูกอิม่วน² แล้วก็วิ่งหนีไป พระมหากษัตริย์ก็อ้ายแก่
 เสนาอำมาตย์ยั้งนักหนา คิ้วพระขรรค์แหลมหนึ่งคุมกวางทอง กวางอะไร กวางนี้เป็นกวางเทวดา มันก็
 หายเท่านั้น เค็ดนี้ก็ไปปะหมู้โจรใหญ่ ทิวน้ำมอย่างเหลือกำลัง ไปปะสำนักโจร แต่โจรไม่อยู่ อยู่
 แค้นกแขกเค้าตัว เป็นพาลนั้น พระมหากษัตริย์ก็แวะเข้าไปที่นั่น จึงเรียกว่าโคอยู่ข้าง นกแขกเค้า
 ตัวที่เป็นพาลจึงว่าข้าอยู่เอง ข้าอยู่เอง ที่นี้เป็นที่ซุกสำราญยั้งหนักยั้งหนา ท่านมาแต่ไหนกินนมไป
 เกิด พระมหากษัตริย์จึงว่ามีน้ำมกินนม นกก็ว่าน้ำมอยู่ในอ่างในคณนนั้น พระมหากษัตริย์ก็ไปกิน
 นม แล้วก็ปล่อยมาไว้ให้กินหญ้า ล่ามมาไว้ พระมหากษัตริย์ก็กลับไป ก็ว่าลัมก็มีสติได้ยืนถึงชูอยู่ แค้น
 นกแขกเค้ามันพูดว่า คน ๆ นี้มีเครื่องประดับงดาบนักหนา มีมาทำงาน ดูจะไปบอคนายภู แล้วก็
 บินปรอไป พระมหากษัตริย์ทรงตื่นขึ้น จึงคิ้วพระขรรค์ทันที ที่มีไม่ปลดคภัย พระองค์จึงควมมา
 ฟูเลง ฟูเลง คระระ คระระ คระระ นึกป่าผ่าคองแล้วแต่จะไปยังใจ ไปโดนฎฎิพระฤาษี พระฤาษี
 ไม่อยู่ อยู่แต่เจ้านก ลูไปคก นกแขกเค้าตัวที่มีศีลธรรม พระมหากษัตริย์จึงเดินเข้าไป ไปเห็น
 นกแขกเค้าตัวหนึ่ง นกแขกเค้าตัวนั้นบินมาทำปีกพนมแล้วก็ว่า ขอเชิญท่านเข้ามาข้างในเกิด เวลา
 นี้หล่งห่อของหม่นไปหาผลม่าย ผมเป็นลูกฤาษี ผมไม่หัวฆ่าคอก ผมบอกรง ๆ หล่งห่อผมสั่งสอนให้
 มีศีลธรรม อย่าคือห่อคือแม่ อย่าคือครูบาอาจารย์ ให้อยู่ในโอวาทานุศาสน์ของท่านอาจารย์ บ้าน
 เมืองจึงจะเจริญ สกุนนั้นจึงจะเจริญ ขอท่านจงมาเกิด แล้วว่านกแขกเค้าก็ขี้ดุ่มนำให้ ที่นี้
 พระมหากษัตริย์ไม่ยอมบรรทมเลย ไม่ไว้พระทัยเลย จึงว่าตูก่อนเจ้านกแขกเค้า เราหล่งปามา
 เราล่าเนื้อไปพบนกแขกเค้าตัวนี้อยู่ที่โน้น แล้วมันว่าข้ามันยังงั้น เครื่องประดับมันคดียังงั้น จะไป
 บอคนายเราปล้นเครื่องประดับมันเป็นยังใจเหล่า อ้อ กระนั้นรี มีข่ามันาน พระฤาษีก็มาพอดิ จึงว่า
 กันเด ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า โยมจะเล่าให้ฟัง โยมเป็นพระมหากษัตริย์อยู่ในเมืองพาราณสี
 เหตุการณ์ทั้งหลาย พระมหากษัตริย์ก็เล่าถวายพระฤาษี พระฤาษีว่า มหาราชะ ขอถวายพระพร
 บพิตรพระราชสมภารผู้ประ เสรริฐพระพุทธรูปภาษิตว่า ยังเวเสวดิตาคิโส คมคนใดก็เป็น เช่นคนนั้นแล
 คมคนพาลก็พาลพาไปหาผิด พระครูสิริปัญญานูนี้ว่า คมคนพาลได้พาลก็พาไปหาผิด คมบัณฑิตก็พาไปหา
 ผล คมคนชวักพาตัวยากจน เสื่อมมีกผลทั้งสวรรค์นิพพาน ดังวัคณูนิทานสุวรรณไปคกนกแขกเค้า
 นี้แล พระฤาษีจึงได้เทศนาโปรดพระมหากษัตริย์ พระประวัตินี้กลับชาติมา พระฤาษีนั้นก็คือ
 พระพุทธเจ้า ฝ่ายว่าพระมหากษัตริย์ก็คือพระอนันท์ นกแขกเค้าก็คือพระราหูอย่างงใจเล่าใน
 ประวัติชาติกลับชาติมาอย่างนี้อีกอย่างหนึ่ง ท่านผู้ฟังทั้งหลายให้พิจารณาว่า เรารู้อยู่ว่าคนพาลมัน
 พาไปไม่ดีเราก็อ่าไปคมมัน ถึงว่าคนพาลจะเป็นญาติสนิทมิตรสหาย เป็นเพื่อนกันอย่างดี ก็รู้
 เกิดว่าความชั่วจะต้องมาถึงเราสักวัน เม้นแม่ เราจงเอาตัวออกห่างอย่าไปคมกะคนพาล ถึงคนพาล

จะโกรธกะเราว่าเป็นหมู่กันเปล่า ๆ พาไปทำชั่วไม่ทำก็ช่างเถอะ เมื่อมันฆ่าเราตายเราได้ไปสวรรค์
 ถ้าพาลต่อพาลแล้วก็ไปนรกกันเลย ไปไม่ได้สติสคมไม่มีเรื่องมีราวอะไรเลย มีแต่ความชั่วทั้งนั้น
 นิทานชาดกวันนี้มีอยู่ในคำภีร์ มงคลกถาที่ว่า อเสวนา จพาลมัง พระพุทธเจ้าเทศนาโปรดแก่
 อัญชเรทเวดา ออย่าคบคนพาล บัณฑิตพึงจเสวนาการคบบัณฑิต มังคลัง เป็นมงคล อุดมิ่ง อันอุดม
 สูงสุด ความสวัสดีจึงมีแก่ท่านผู้ฟังทุกคน เทอญ ช้าธุ ช้าธุ ช้าธุ

คำศัพท์

1	กวง	=	กว้าง
2	ลัมฮีหมุกฮีมัน	=	ลัมลูกคลูกคลาน
3	ได้น	=	พบ

19. เจ้ายอดทอง

พระครูอรุณโกศล

ในสมัยครั้งหนึ่งในศาสนาพระพุทธเจ้าองค์ใดไม่รู้แล้ว เขายกกุฏิขึ้นหลังหนึ่งถวาย พระสงฆ์ เมื่อทำกุฏิแล้ว ยกศาลาการเปรียญ พระภิกษุ ก็ไปอยู่เทศนา ที่ศาลาการเปรียญนั้น สอนศีลธรรมกันเสมอมา สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ก็ไปฟังเป็นอันมาก แล้วการครั้งนั้นมีส่วนสร้างวัดก็ต้องสร้างร่วมขิม ส่วนนั้นเมื่อยังสร้างไม่เสร็จเขาก็ฉลองกัน คนโบราณนั้นมักทำร่วมไว้ให้พระถ่าย ก็ยังไม่ให้ถ่ายก่อนจึงจะถ่าย ในกาลครั้งนั้นบุตรทั้งหลาย ผู้มีชิตทา ก็เอาเงินบ้าง เอาทองบ้าง เอานากบ้าง เอาไปใส่ไว้ในส่วนนั้น ธรรมคำต้องเป็นยังงั้น มีความนับถือยังงั้นเหมือนเราเอาเงินเอาทอง เอาแก้ว เอาแหวน ไปใส่ในหลุมเสมานั้นแหละ ก็ได้บุญเหมือนกัน ใครอย่าว่าโง่เลย เกิดมาจะได้บุญเงินจะได้บุญทอง จะได้บุญทรัพย์ทีเดียว ยังมีคนเขี้ยวใจอยู่หนึ่งคนยากจนแท้ ๆ แห้วมีทองเท่าปีกรีน¹ เอาไปใส่ในส่วนนั้น ได้ฐานันนั้นเหมือนทั้งหลาย แล้วก็อธิษฐานว่า ขอให้ยากจนเขี้ยวใจแต่ในชาตินี้เกิด ต่อไปอย่าให้ยากให้จนเลย ในเวลานั้นเมื่อ นุ-รุด เขี้ยวใจนั้นได้เอาทองเท่าปีกรีนใส่ในส่วนแล้ว ก็มานั่งฟังเทศน์อยู่ด้วยเขา กาลครั้งนั้นพระมหากษัตริย์มาฟังเทศน์ พระมเหสีด้วยแล้วมีพระธิดาชื่อนางสุวรรณหิงคา มีพระราชชิริรูปโฉมงามนักหนา ฝ่าย นุ-รุด เขี้ยวใจนั้นจึงว่า ขอให้ข้าพเจ้าได้นางนี้ชกชาติเกิด ไม่ว่าชาติใดไม่ได้ชาตินี้ขอให้ได้ชาติหน้าแล้วก็พากันตายไปในชาตินั้น ทุกผู้ทุกคน ผู้ทำบุญก็ไปเกิดสวรรค์ นุ-รุด เขี้ยวใจก็ไปเกิดสวรรค์ครึ่งประวัติกลับชาติมา นุ-รุด เขี้ยวใจก็ไปเกิดเป็น นุ-รุด เขี้ยวใจ อยู่ชายเขา ชายแดนอีก แต่อาศัยว่ามีบุญ เอาทองเท่าปีกรีนไปใส่หลุมส่วนนั้น ในเต็นบ้าน² มีแค่น้อทองงอกขึ้นเหมือนกัน ถ้าน้อไม่มีน้อรวกนี้ แค่แก่ยังง้ออยู่ เพราะบาปมาปักบีด แค่ก็ถางทิ้งเสมอ น้ออะไรมางอกนี้ น้ออะไรน้ออะไรมางอกครั้นถางทิ้ง ก็งอกใหม่เป็นปรกติยังง้อมากมายหลายไร่ทีเดียว ที่นี้พระธิดาก็จุติลงมาจกสวรรค์ มาเป็นลูกพระเจ้าแผ่นดินในเมืองนั้น

อยู่มากลางวันหนึ่ง เมื่อนางนั้นใหญ่เป็นสาวแล้ว พระราชบิดาก็อยากให้นางเลือกคู่ให้สมกับความตั้งใจของพระนาง จึงทำพวงมาลัยเข้าเฝ้าร้องลูกกษัตริย์ ร้อยเอ็ดเขตพระนครทั้งหลายรูปทรงโสภา ส่งางามถึงเวลาไปเลือกพระบิดาก็ให้นางถือพวงมาลัยไปเลือก นางก็เลือก กษัตริย์หนุ่มคนนั้น พระองค์นั้น พระองค์นี้ ดูสองกลีบสามกลีบสองคลิบสามคลิบ ก็ไม่ชอบพระราชหฤทัย

เลย นางจิงบุลพระราชบิดา พระราชบิดาก็ไม่ว่า จะว่ายังไง จิงให้กะซัดนั้นหนีไปเมื่อก่อน จิงให้
เอาลูกอำมาตย์มาอีกครั้งร้อยดั่งพันให้นางเลือก ก็ไม่พอใจ จิงเอาลูกพ่อ ค่ำมาก็ไม่ชอบ จิงเอา
ลูกชวานาธรรมค้ำ บ้านนอกเรานี้มาให้นั่งเรียงกัน เข้าเป็นร้อยเป็นพัน ให้นางเลือกอยู่หลาย ๆ วัน
นางก็ไม่พอใจ พระเจ้าแผ่นดินจึงให้ประชุมเสนาอำมาตย์ว่า เราให้ประชุมราษฎรทั้งนายทั้งข้า
มาให้พระราชธิดาลูกของเราไม่พอใจ คนในขอบเขตสี่มาของเราเนี่ย เมื่อก่อน อำมาตย์คนหนึ่ง
ก็พูดว่า ยังพะยะค่ะ ใครเล่าไอ้โง่ กระจิบ อยู่ชายเขตกายแดน โนนเป็นคนโง่ ๆ แต่ว่าเชิงจะ
ไม่ยากไม่จั้นอะไรยังไม่มียะเลย พระมหากษัตริย์จึงว่า ไปเอามา อำมาตย์ทั้งหลายก็ไป ไปก็ไป
ทำดีไปพูดจาปราศรัยอย่างดีว่า เราจะพาเข้าไปในพระราชฐาน ไม่ไปดื่อกกลัวเจ้าแผ่นดิน อ้าว
ไปละแห้ว แล้วเขาก็คิดไม่ได้ นายทุกคนจะเข้ใจก็ยากคิดไม่ได้เจ้า คิดผมให้อย่างงาม แล้วก็
อุยสนิมให้ ให้เตรียมแต่งกายใหม่มา พามา พากันมานั่ง ให้นั่งอยู่ที่เนอ นั่งอยู่เฉย ๆ อยู่ไม่มีใคร
เข้าใครแกงดอก เขาจึงให้เป็นใหญ่เจ้านั่งก็ได้ บุญจิตถึงแล้ว คำว่าดีมาถึงแล้ว จิงอำมาตย์ไปพูด
พระมหากษัตริย์ว่า ได้มาแล้วพระเจ้าคะ ไอ้โง่ ทุกคนจะเข้ใจ จิงเรียกพระราชธิดา นาง
สุวรรณพิงคามาว่า ดูก่อนเจ้าผู้เจริญ เจ้าจงไปเลือกดู คนงาม ๆ ก็ไม่พอใจ ไปเลือกไอ้โง่ดู
นางนั้นได้ยินคำว่า บุ-รุด เข้ใจ มีความอยากดูบุ-รุด เข้ใจ เหตุไฉนจึงว่าเช่นนั้น เพราะบุ-รุด
เข้ใจ ทำบุญทองเท่าปีกรีน แล้วก็ปรารถนาพบพระนางยังงใจเล่า ทุกวันนี้ก็เหมือนกันแหละ ค่ะว่า
ฝ่ายบุญเถอะถ้าปรารถนาอยากพบนางใด นางอยากพบผู้ชาย ผู้ชายอยากพบผู้หญิง เมื่อใครอยากได้
กันให้ทำบุญเถิด สมกับบุพเพสันนิวาสนี้ว่า บุพเพสันนิวาสหนึ่ง ปัจจุบันนี้เดชะ ความร่วมกันใน
ปัจจุบันหนึ่ง เอวันดั่ง ทยเดเดมั่ง อุปลั่งโดยเก ได้เหตุทั้งสองคือดอกบัวนี้ได้นำกะโคนคัม แล้วก็
ย่อมจะเกิดได้ บุพเพสันนิวาสนี้สำคัญ พอพระนางถือพวงมาลัยไปเห็นบุรุดเข้ใจนั่งอยู่ ังคาง
คู่จดังนางฟ้า เทพดำจิงโยนพวงมาลัยให้ บุ-รุด เข้ใจก็ได้พระนางนั้น เป็นอัศจรรย์แล้วจึงสนทนา
ปราศรัยกันความบ้านนอก เมื่อเวลาข่าวขึ้น พระนางจึงลงไปที่บ้านไป เห็นหน้าไม่อะไร
เหลือจิงไปจับลูกก็อ่อน ฮักก็ฮัก แด็กก็ดีคิด นางเป็นคนเคยเห็นทองคำ เพราะเป็นลูกเจ้าใหญ่
นายใด นี่มันเห็นทองคำนี้มา ทำไมจิงไม่เก็บเอาไปไว้บนเรือน หัวเราเป็นยังงใจ จิงไปตามว่า
ดูก่อนพระที่ นี่มันหน้าทองคำเต็ม มันไม่ใช่อะไรดอก ไอ้เจ้าบุรุดเข้ใจหมักก็พูดความบ้านของแก
นั่นเด้ มันไม่ใช่หน้าทองคำ จึกว่า³หน้าอะไร ภูตคแล้วมันก็งอก มันก็งอก ภูราคะจเงิน
ไม่ใช่ดอกพระที่ นี่มันหน้าทองคำทีเดียว ทองคำก็เอาไปวะ อยากได้เท่าไรก็เอาไปวะ แล้ว
พระนางก็สอนผู้คะตะ คนธรรมนิยมผู้ดีเขาพูดกัน พูดจ้ะ แล้ว เป็นลูกเจ้าก็พูดพระองค์ พูดพระที่
พูดพระน้องพระเจ้าคะ เมียนั้นก็สอนหัวรู้ทุกประการเลย ฉลาดเสียด้วยจำได้ แล้วพระนางนั้น

ก็ชกทองคำ เขียนจดหมายบอกพระราชธิดาว่า หน่อทองคำงอก เป็นอันมากให้พระองค์ไปดูเถิด พระราชบิดาจึงไปกับอำมาตย์ ทรงช่างทรงม้าไปก็ไปเห็นหน่อทอง จึงว่า โลกของเรานี้มีมันไม่ใช่ ได้ผิวคนเลวคนทรามคอกนี้ ภูมิเพสันนิวาสนิเดียว แล้วพระองค์จึงให้พาพระราชโอรส พระราชธิดา พระราชบุตรเขย พาไปอยู่ปราสาทราชวังเหมือนดั่งเก่า ทองนั้นก็หายไป แต่กลับไปงอกลงในหน้า พระลาน เก็บเอามาใส่พระคลัง ชำระพัดมากมาย นำทองแจกจ่ายทั่วบ้านเมืองทีเดียว ปรากฏว่า พระมหากษัตริย์ พระท่อนั้น สวรรคตแล้วจึงราชาภิเษกบุ-รุดเชษฐาเจ้านั้น เป็นพระมหากษัตริย์ ทรง พระนามว่าพระสุวรรณหงษ์มหาราช ว่ายังงั้นเพราะว่าเป็นเจ้ายอดทอง เมืองของพระองค์นั้น ไม่ ยากไม่จั้นเลย ถึงแม้ว่าจะทำอะไรไถนา ก็อยู่เรือนใหญ่โตเพราะพระองค์เอาทองนั้นไปพระราชทาน แก่พวกเสนา ราษฎรทั้งหลาย

ในเรื่องนี้เราจะพิจารณาเห็นว่า การทำบุญนั้นจงทำมาก ๆ เถิด แม้ว่าจะทำน้อย ทำมากบุญก็ให้ผลจนได้ อย่างบุรุษนี้เอาทองเท่าปึกรีนได้คุณฐานก็ยังมีกุศลสิลาทาน จนปานนี้ ขอให้ ท่านผู้ฟังทั้งหลายจงมีความลึกลับสวัสดิ์ ขอให้ท่านมีอายุหมื่นขวัญยืน ข้าพเจ้าก็มีอายุหมื่นขวัญยืน เป็น อันจับเรื่องนี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

คำศัพท์

1	รีน	=	รีน
2	เค็นบ้าน	=	ลานบ้าน
3	จิกว่า	=	ไม่รู้ว่

20. ลิงหะไกรภพ

พระครูอรุณโกศล

ยังมีเมือง ๆ หนึ่งไม่รู้ว่ชื่ออะไร ยังมีครอบครัวหนึ่งอยู่ในเมืองนั้น มีบุตรและธิดาหลายคนด้วยกัน แต่ฝ่ายธิดาคือบุตรหญิงนั้น เป็นสาวประพาศไม่ค้อยศิ คือเป็นคนมีใจบุญ ใครต้องการสิ่งไรก็ให้อยู่เสมอไม่เลือกว่าหนุ่มว่าแก่ พ่อแม่จะสั่งสอนประการใด นางก็ไม่เอาหูใส่ใจฟัง อยู่มาบิดามารดาทั้งสองปรึกษากันว่าเป็นกาลกัณเฒแล้วลูกของเราไล่ทั้งเสียเถอะ จึงไล่นางหนีไป นางก็หนีไปไม่ได้ทุกซ່ร่อนอะไรเลย เดินไป ไป ๆ จะไปผูกคอกหรืออะไรไม่ทราบ ปรากฏว่ไปถึงป่าใหญ่ก็นึกซึ้นได้ว่เราจะผูกคอกตายเสียเถอะ พ่อแม่ไม่อาศัยเราแล้วและเราก้ประพาศชั้วอยู่เสมอก็เห็นอยู่โลกเขาก้เห็นอยู่ท่าสฤลให้เส้อมเสีย นางก็เอาผ้าผูกคอกจะไปผูกกับกิ่งไม้ ในขณะที่นั้น ยังมีพญาราชสีห์ตัวหนึ่ง เดินมาเจอเข้าจึงถามว่ สี่คว่แต่ก่อนพูดได้ นางจะทำอะไรอย่างนั้น นางก็ว่ ข้าพเจ้าจะผูกคอกตาย ผูกคอกตายอย่างไร นางจึงว่ ข้าพเจ้าประพาศไม่คิไม่ถูกใจพ่อแม่ พ่อแม่ดำว่ว่ไล่หนีคิสังแล้วข้าพเจ้าจึงจะผูกคอกตายชะ ราชสีห์จึงว่ รูปเจ้าก้สวยงามนักหนา เจ้าอย่าเพ่อตายเลย เราเห็นเจ้ามีความรักมาก เราจะขอเลี้ยงดูเจ้าให้เหมือนสามีภรรยาเจ้าจะพร้อมใจหรือไม่ ฝ่ายนางผู้นั้นก็ไม่รังเกียจกระทั่งสี่คว่ เค้จรจฉาน จึงคอบว่คิกลอง ค้อมาพญาราชสีห์กับนางนั้นก็สมลู่กัน เหมือนคู่หัวตัวเมียเหมือนประ เพฒโลกเขาทิเดียว พญาราชสีห์ก้ไปหาอาหารมา ไปกิด เนื้อมาแล้วก้นางนึ้กีย่างกินอยู่ กินกันอยู่อย่างนั้น อยู่มาไม่ชั้วไม่นานก้เกิดบุตรซึ้น บุตรชายซึ้นสองคน เป็นชายทั้งคู่ ร่างกายแข็งแรงยังนักหนาทิเดียว พญาราชสีห์รักใคร่มาก อยู่นานมา ๆ ก็เป็นหนุ่ม ทั้งคู่ทิเดียว อยู่มาวันหนึ่งก็ถามแม่ว่ แม่ แม่ หน้าของแม่จึงทำไมไม่คิหน้าพ่อรูปร่างก้ไม่คิอกัน แม่ชัคสองคีน พ่อของเรามีสี่คีน มันเป็นยังงิองนะ แม่ก้ไม่เล่าให้ฟัง เพราะเล่าแล้วมันจะอายลูกก้ว่ถ้าไม่เล่าจะผูกคอกตาย นางจึงจำใจเล่าเพราะความรักลูก จึงเล่าว่ ดังที่กล่าวมานั้น ฝ่ายบุตรทั้งสองนั้น พี่ชายชื่อเจ้าลิงหะ น้องชายชื่อเจ้าไกรภพ จึงมานึกว่ ตัวเรานึ้ก้เป็นมนุษย์ แม่ก้เป็นมนุษย์ พ่อเป็นสี่คว่ เค้จรจฉาน มีหน้าชั้วคู้ร้ายยังนักหนา จึงปรึกษาแม่ว่ ผมจะพาแม่ไปอยู่ในเมือง แม่อยู่เมืองคิกรู้้อยู่จะไปริไม่ไป ฝ่ายแม่ก้กล่าวว่ ไปไม่ได้คอกลูก เพราะว่พ่อเจ้ามีฤทธิ์มาก เมื่อเราไม่อยู่ที่นี้ทำให้เขาเคียดเขาโกรธ เขาก้จะแฆคเสียงให้แก้วหูเราแตกตาย อ๊กแตกตาย ถ้าเราไปสู่เมืองใหญ่ราชสีห์ก้จะแฆคเสียง ไม่ใช่คายแต่เรา คายมคบ้านมคเมือง อย่าไปเลยลูกเอ๊ย อยู่ที่นี้เกิด แม่ก้

รักแต่ลูก พ่อแม่ก็รักแต่ลูก นอกจากจะเป็นอะไร พ่อแม่ก็จะไม่นึกถึง อย่างอย่างนั้นเลย ฉันจะไปจนได้ อยู่ที่นี้ไม่ได้เล่าเรียนศึกษา ไม่ได้เห็นบ้านเห็นเมืองที่เจริญเขา อยู่แต่ในป่า พ่อก็สั่งสอนแต่ให้ยิงสัตว์ ให้ฆ่าสัตว์ ฉันจะไป แม่ขัดไม้ได้ก็ว่า ไปก็ไป แต่ว่า พ่อของเจ้าสัญญาว่าอย่างนี้ เป็นการล่อลวง ทำกลกับเราอยู่เสมอ ถ้าว่าจะไปหากินหลายวัน ถึงจะมาแก่ก็มาเร็ว วันเดียวก็มา ถ้าว่าพ่อจะไปครู่เดียว พ่อจะมานั้น เจ็ดวันจึงกลับ เป็นปรกติอย่างนี้ของพญาราชสีห์เสมอมา

อยู่มาวันหนึ่ง พญาราชสีห์บอกว่าจะไปครู่เดียว แล้วก็ไปหากิน แม่ลูกทั้งสามคน ก็ได้ชื่องว่าเห็นจะนานจึงกลับ แล้วก็ลูกทั้งสองจึงผลัดกันอุ้มแม่ เพราะมีกำลังมาก วิ่งบ้าง เดินบ้าง มาไม่ช้าไม่นานก็มาถึงบ้านเกิดเมืองนอนของนาง นางก็ขึ้นไปเขย่งที่เรือน บิดามารคาก็ยังอยู่ แต่ก็แกล้งไปบ้างเท่านั้นเอง คนทั้งหลายนั้นแต่ก่อนก็เกลียดชัง แต่ก่อนนั้นก็เกลียดชังนางนั้น แต่จะทำไถ่ได้ เพราะว่า เป็นสายเลือดของตน ที่เห็นนางร่างกายไม่สะอาด ไม่คงความดังแต่ก่อน ฝ่ายผอมไปก็ร้องไห้กอดรัด ซึ่งลูกนั้น แล้วก็ให้ความรักษาพยาบาลอยู่มา ให้ข้าวให้น้ำกิน อุ้มหลานยกชูกอดหลานยกชูเป็นธรรมดา แต่ว่านางนั้นหรือลูกทั้งสองนั้นก็บอกเหตุการณ์ว่า จะมีมาร่ารักหรือพิธีไรอย่างนี้ไม่ได้ เราจึงไปบอกแก่ผู้ใหญ่บ้านโดยเร็ว บอกแก่ผู้ใหญ่ดังนี้ ไปถึงบ้านผู้ใหญ่บ้านก็บอกว่า แม่ของกระผมไปได้พญาราชสีห์เช่นนี้แล้ว เกิดผมทั้งสองขึ้นมา พญาราชสีห์ไม่เห็นที่พักก็จะคาม แผลเสียงให้คายหมดเมือง นายจงช่วยเถิด ฝ่ายผู้ใหญ่บ้านจึงตีเกราะ เคาะกะล่อ ใครมีมิดมีป็น ธนู ง้าว โคมร พระขรรค์ ก็กระเตรียมไว้ คอยยิงพญาราชสีห์ ถือว่าลูกทั้งสองไม่เสียตายอาลัย ไม่เสียตายคายอยากพ่อเลย เพราะว่า เป็นสัตว์เดรัจฉาน อย่างนี้ก็มีศีลธรรมนิยม ถึงว่าพ่อจะเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์เดรัจฉานก็ต้องรักพ่ออยู่เสมออย่างนั้นจึงจะดี แต่เธอไม่กลืนไม่ลง บุตรทั้งสองกลืนไม่ลง จึงให้ทำอย่างนั้น จึงมาจึ่งก้าถือปืนอยู่สองร้อยสามร้อยคนทีเดียว อีกคนหนึ่งไม่มีอะไร แต่สักอย่าง ไม่มีมิดมีป็นแล้วก็มีกระบองคอยอยู่ครบ เจ็ดวัน พญาราชสีห์ก็กลับมาจากที่หาอาหารก็มาเห็นแต่ถ้า เป่าก็เรียกหา กูหาเท่าไรก็ไม่เห็น พญาราชสีห์ก็เสาะแสวงหากลิ่นมา มาถึงเมืองมนุษย์ มาพบใครก็มีแต่คนใจดี จึงบอกว่า ลูกเมียฉันได้มาถึงเมืองนี้ บอกข่าวด้วยเถิดว่าอยู่ที่เรือนไหน พวกคนทั้งหลายก็ยิงให้สัญญาณกันยิง ยิงเท่าไรก็ไม่ถูกพญาราชสีห์ ทั้งธนู หอก ง้าว โคมร พระขรรค์ ปืนยิงกันออกไปหมด แต่พญาราชสีห์ก็ไม่ตาย ไม่ถูกเอาเลย พญาราชสีห์จึงอ่อนวอนว่าจะมาทำร้ายเราทำไม เราจะมาหาลูกหาเมียของเราดอก ไม่ใช่เราจะมาทำร้ายพวกท่าน คนทั้งหลายเหล่านั้นก็ไม่ฟัง ยิ่งคือไปอีกในที่สุคนษย์ก็ให้เอาลูกกับ เมียนั้นออกไปชุกกับพญาราชสีห์ว่า ดิฉันไม่อยู่กับท่านหรอก ดิฉันขออยู่กับมนุษย์เถิด พญาราชสีห์ก็ว่า ลืมความรักเท่ากันเสียแล้วหรือ เมียก็ว่า ก็จำเป็นจะต้องลืมละคะ ขอให้

คุณพี่กลับไปที่ถ้ำนั้นเถิด เพราะว่าคิดสัญญาคิมมนุษย์กัน ฝ่ายพญาราชสีห์ จึงถามลูกว่า ลูกรักลูกทั้งสอง เจ้าสิงหะ เจ้าไกรภพ เจ้าลิ้มพ้อแล้วหรือ ฝ่ายลูกทั้งสองก็ว่า ฝ่ายลูกทั้งสองก็ไม่มี ความอาลัยห่อ สักสิ่งสักประการเลย เมื่อคราวที่ยิงพญาราชสีห์ไม่ออก ไม่ถูกนั้น เพราะว่า พญาราชสีห์มีความ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา อานิสงฆ์ เมตตานั้นป้องกันอาวุธ ศาสตร์ ยาพิษ ข้าวระทัด ศีตรู ทำร้ายไม่ได้ ในพระพุทธรูปภาณิกกล่าว เช่นนี้ ถ้าใครถือเมตตาได้อย่างแน่นอนแล้วไม่ต้องหาพระเครื่อง หลอก เป็นแต่ถือบ้างไม่ถือบ้าง จึงไม่สักสิทธิ์ พญาราชสีห์ ถือเมตตาว่ารักลูกรักเมีย จะรักด้วย กิเลสหรือจะอะไรก็ตาม แต่เป็นองค์เมตตาอยู่นั่นเอง ลูกมีบุญคุณจึงไม่ถูกพญาราชสีห์ แต่พอลูกพูดว่า แกไม่ใช้ห่อฉันหลอก โอ้พญาราชสีห์ มึงไปหาสคว์กินเสียไป พญาราชสีห์ก็ใจหายวาบ เมตตาก็หายไป เกิดโทสะขึ้นมา โกรธคอดังใจจะแผดเสียงให้พวกเหล่านั้นมันตายให้หมด เมื่อ เมตตาหายไป พวกนี้ ก็ยิงระคมอย่างใหญ่ทีเดียว ถูกพญาราชสีห์ตาย ฝ่ายบ้านเมืองนั้นก็อยู่กันสุข

นิทาน เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงเจริญ เมตตาเสมอ จะอยู่เย็นเป็นสุขและป้องกัน ศัตรูร้าว เทพยาค่าท่านก็จะรักชาตินั้นไม่ได้ครุกระทำลำบาก ก็จบนิทานเรื่องนี้แต่เพียงนี้

21. นายฮ้อยพระโพธิสัตว์

พระครูธรรมโกศล

อดีต กาล ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้วช้านาน พระพุทธเจ้าของเราเป็นพระโพธิสัตว์
 เสวยพระชาติเป็นพ่อค้าเกียน เช่น นายฮ้อย หัวหน้าพ่อค้าเกียน ห้าร้อย เทวทัตต์ก็เป็นหัวหน้าพ่อค้า
 เกียนห้าร้อยในนครกาลิกคาม พ่อค้าทั้งสองพวกนี้มิได้ถูกกันเลย เคียดโกรธกันอยู่เสมอ มุ่งทำลาย
 ซึ่งกันและกัน แต่ว่าพระพุทธเจ้าทุกทีไป เพราะว่าธรรมะย่อมชนะอธรรมเสมอไป อยู่มา
 กาลครั้งหนึ่ง จะออกไปค้าขายหนทางไกลต้องผ่านทางทูลกันคาร ผ่านคงป่าที่ประกอบไปด้วยข้างร้าย
 เสือร้าย ก็ทำเนา ที่นั่นมันไปถึงมีถึงยักษิณี ศี บิศาจมีกลิ่นเหม็นช้ำชอน หลอกหลอนมนุษย์เอาไปกิน
 ฆะมากมายหลายประการ พระเทวทัตต์ไปก่อน เกียนห้าร้อยเล่ม ไปก่อนพระโพธิสัตว์ประมาณสามวัน
 พระโพธิสัตว์จะไปตามหนทางไม่ว่า แต่ว่าพระโพธิสัตว์นั้นสั่งสอนลูกน้องของคนว่า เมื่อเห็นผลไม้
 ปรุผลาด เมื่อเห็นคนปรุผลาด เมื่อเห็นสิ่งไรปรุผลาดให้อามาถามเราปรึกษาเราก่อน เรา
 พาตายก็ตายด้วย เราพาเป็นก็เป็นด้วย บริวารทั้งหลายก็อยู่ในโอวาทของหัวหน้าเป็นอันมาก ส่วน
 พระเทวทัตต์นั้นมิได้สั่งสอนด้วยประการใด ลูกน้อง²นั้นก็ เป็นคนค้อค้าน และนอกใจนายฮ้อยอยู่หลาย
 ประการก็พากันไปไป กาลครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เห็น เหตุการณ์ว่าถ้าเราทะลุผ่านคงไปนี้ได้ แล้วเรา
 จะไปค้าขายก็รวยยิ่งนักยิ่งหนา ถ้าเราไม่มีสติเราก็จะตายคาค้างนี้ เพราะมันไม่ใช่เสือ ช้าง
 ธรรมคา ที่พอจะต่อสู้ด้วยอาวุธ ศาสตรา มียัด มียินได้ มัน เป็นพวกยักษ์เสียด้วย ยักษิณี ศี บิศาจ
 มากมายเสียด้วย พระโพธิสัตว์ก็สั่งสอนลูกน้องทั้งห้าร้อยให้สวดมนต์ มีพระ อิติปิโสภควา อรหันตสัมมา
 ถึง โลกุตสาคี แล้วจึงนอนทุก ๆ วัน แล้วก็ตั้งยามไว้ ฝ่ายพระ เทวทัตต์นั้นมิได้สั่งสอนด้วยประการใด
 สั่งสอนแต่ว่าลีนค้าสิ่งใด ชื้อมาเท่านี้ โทษกให้มันสามชั้น เจ็ดชั้น ยี่งศ์ หรือว่าค้าขายนำของปลอม
 ย่อมแมวขายได้ ตินไวมือไวยี่งศ์ ยี่งศ์ พระ เทวทัตต์ก็เป็นนายฮ้อยยังงั้น เทวทัตต์ไปถึงก่อน ไปถึงคงใหญ่
 ก่อน พอจะผ่านคงใหญ่เรามีกำหนด ก็กษาเอาไว้อย่างดีว่า ให้เอาหญ้าไปมาก ๆ เพราะมันหลายวัน
 จึงจะข้ามพ้นคง เอาหญ้าอัดเกียนเทินสินค้าไป น้ำก็อย่าเททิ้ง กาลครั้งนั้นพระ เทวทัตต์ก็เอาหญ้าไป
 เอาน้ำไป มากมาย ๆ แต่พอมานี้ได้ครึ่งคอง ยักษิณียิ่งก็จะกินมันทำเลห์ทำกลล่อว่ามันค้ำ เกียนสวน
 ทางมา เกียนของมันนั่ง ค้างว่ามีหัวไอ เจ้ายักษิณีสองคนนั้น คนหนึ่งนั้นทักคอกับัว คนหนึ่งนั้นคือคิดโคลน
 แห้ว เกียนนั้นมันก็ เนมิดให้คิดโคลนมัด ทำเหมือนว่าที่ทำมานั้นมันน้ำมึงยิ่งอย่างใหญ่โคตีเดียว ผ่าน

หน้ามา แล้วมันก็บอกว่าห่อคำทั้งหลายหุคห่อคำเกี่ยวก็หุค จึงว่าถูกรนายทั้งหลาย ท่านจะบรรทุก
 หุค ท่านจะบรรทุกนำมไปให้นักเกี่ยวเปล่าทำไม เพราะว่าข้างหน้าผน ผนคิก นำมในบึงใหญ่ มี
 คลอดหนทาง หัวเกี่ยวแก่จะไปไม่ได้อีกซ้ำ แล้วมันก็ขับ เกี่ยวเลยไปก็ไปหายวับไปก็บคา แล้วมันก็
 มาคอยกินเมื่อเวลาเราอืดโรย พระเทวทัตถูกเป็นนายช้อย หาสติปัญญาไม่มีได้ ไม่สมควรที่จะ
 เป็นแม่ทัพ ไม่สมควรที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ยังคับคนดังร้อย ๆ พัน ๆ เทวทัตจึงว่า เออ ถูกแล้วให้ว่าไม่
 มีผนคิก ทำไมเกี่ยวยังดีโคคลนเหล่า ถ้าว่าไม่มีบึงใหญ่ ๆ ทำไมมันได้คอกบัวมาเหล่า เราจ
 เหน่ามทิ้ง เอาจงเอาหุคที่จ จะได้เบา บรรवारก็ทิ้งนำม ทั้งหุค มัค แล้วก็มามาก็ไม่เห็นนำม
 ไม่เห็นอะไรเลย มีแค่ดินเกร็นมาก็มาคุดไปกลางค้ำ กลางคินผนแล้ง มันก็แต่งเล่ห์กลอุบายมาคัวย
 สองประการนะซี ประการหนึ่งมัน เนรมิตมะม่วงหิมพานท์ เอาจมา เอาจมาชาย หน่วยละสดางค์ ผล
 ละสดางค์ ๆ ๆ ๆ พวกนั้นก็ชื้อกิน ไอ้พวกก็ยังไม่ทันก็ชักปะจักปะหงาย ไอ้ที่กินไปถึงท้องแล้วก็
 ค่ายไปหลายสิบคน ที่นี้ค้ายปานนั้นแล้วยังไม่หน้าใจเลย พอคุดเกี่ยวลงหุคนั้นก็ไม่มีเลย เพราะ
 เกี่ยวตั้งห้าร้อย จัวจึงพันหนึ่ง แล้ว่าจัวนั้นอืด แล้วคนก็ไม่มีนำมจะหุง เข้าจึงนอนชมเขา อยู่ใน
 สถานที่นี่ ยักขิณก็มาเป็นร้อย เป็นพันมาจิบกินมัต กินคลอดชอดเทวทัตอีกซ้ำ ภายหลังพระโพธิสัตว์
 ก็มา พระโพธิสัตว์คัมเกี่ยวออกหน้า เมื่อเวลาจะเทียบเกี่ยว เทียบโคนั้น พระโพธิสัตว์ก็ว่า ครึ่งนี้
 ระยะนี้ ภัยอันตรายมาก ถ้าไม่ฟังข้า ข้าจะหนีเอาตัวรอดผู้เดียว ข้าไม่กลัวใคร พระโพธิสัตว์ก็สะพาย
 คาบจุงโคศุกราช เข้าเทียบเกี่ยว แล้ก็ว่า อิติปิโสภควา แล้พระโพธิสัตว์จึงว่า มงกุฎพระ เจ้า
 อิติปิโส ปิเส เสอิ อีเสเส พุทธนาเมอิ อินาเมพุทธ คังโสอิ อีโสคัง พุทธปิติอิ พระโพธิสัตว์ไปค้ำขาย
 เอาไปทำน้ามนครพร้อมกัน ม้องกันอันตรายก็ได้ ขายร่ำรวย พระโพธิสัตว์ก็ขับ เกี่ยวออกหน้า แล้
 ชูคมาเสมอ คอยฟังเหตุการณ์ไปที่นี่ กาลครั้งนั้นยักขิณที่มันกินคนไปสามวันก่อน ๆ นั้นมันขับเกี่ยวมา
 คังว่านั้น คือตื่นเกี่ยวก็ประกอบไปด้วยคัม ด้วยโคลนคืดอ้อกล้อกแอคณลัก จัวหุคนั้นก็คืดแต่โคลน ไอ้
 เจ้าคอกบัวก็คืดมาสองคนสามคน เดิม เกี่ยว จึงว่า ถูกรนายห่อคำเกี่ยวทั้งหลาย ท่านจะบรรทุกหุค
 บรรทุกพิน บรรทุกน้า ให้หนักเกี่ยวไปทำไม เพราะว่าทางหน้าท่านนั้น แหม่ผนคิกสามวันเจ็ดวัน
 แล้จะว่าเราโกชกก็ดูเถอะดิน เกี่ยวนี้ก็คืดโคลนจะว่าไม่มีชะ ใหญ่ก็คุดคอกบัวเราที่คืดมานี่ เอะ สอง
 คอกสามคอก ท่านทั้งหลายจะให้มันนักเกี่ยวไปทำไม ทั้งพินทั้งนำมชะปะไรพระโพธิสัตว์ลุกขึ้นถือคาบ
 ว่า การที่จะทิ้งนำมหรือไม่ทิ้งนำม เป็นเรื่องของข้า แก่ไม่ต้องมา เป็นตุรก็จการแก่มอกข่าก็จริงแล้ว
 แต่ว่าข้าจะ เอาถ้อยคำของแกหรือไม่เอาขอให้หนีเราไปเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่หนีจะเกิดอันตราย ยักขิณ
 ก็ขับเกี่ยวค่อไป พระโพธิสัตว์ก็มาถึงในที่สนสถานที่พระเทวทัตคือปบางนั้น ก็คุดพักในสถานที่นั้น จึง
 ประกาศว่า มันเอาผลไม่มาให้กินก็อย่าชื้อ ค่อมายักขิณก็เอาผลไม่มาขาย พวกทาสกรรมกร

นายเขียนทั้งหลายจึงว่า อาจารย์ไม่ให้กิน อาจารย์ของแกคือใคร คนที่เข้ามาทางพระโพธิสัตว์นี้ ท่านไม่ชอบกินมะม่วงหิมพานต์นี่อย่างสี พระโพธิสัตว์ชื่กดาบ มะม่วงหิมพานต์หรือไม้หิมพานต์รี มิงไปเร็ว ๆ ถ้ามิงไม่ไปก็จีข่ามิง เราทั้งสองต้องเป็นชัคครูกัน ยักขณิกหนีไป ยักขณินั้นไม่ทำค่อหน้า ย่อมทำลับหลัง ย่อมทำเมื่อเราทพผลภาพ อ่อนกำลังแล้ว ยักขณิกกินพระโพธิสัตว์ไม่ได้ รุ่งขึ้นข่าวให้โคกินหญ้าแล้วก็ทงเข้าคัม แก่งกินอย่างคัมแล้วพระโพธิสัตว์ จึงเอาโหวดเขาควาย แพน นกหวีด เขาควายเป่าปอด ๆ ๆ ๆ อย่างนี้ เรียกประชุม ถ้ามีเหตุใหญ่ บ็อค บ็อค บ็อค ปอด ๆ ๆ ๆ เขารู้กันทั้งนั้น เพราะเขาเคยมาค้าขายหลายหนแล้ว พวกขายเขียนก็มาประชุมกัน เมื่อมาประชุมแล้ว พระโพธิสัตว์จึงว่า อสามิกัง ของทั้งหลายนี้หาเจ้าของมิได้ คุ้มประแหกรบึง คานหน้าบึงคานหลัง หรือว่าสินค้าสิ่งหนึ่งสิ่งใด โคเขียนยังเบ้า ให้เอาใหม่ค ดินเขียนที่ยังไม่คิของเขาคักก็เอามาเปลี่ยน มันไม่บาปคอก เพราะมันค้ายมคแล้ว ซากชบ แร่งกำลังคัก ๆ คราที่นั่นก็เปลี่ยน พวกที่คินเขียนไม่คิ ก็เปลี่ยนเช็คชบ แล้วก็พากันคัมไปไปถึงบึงอันใหญ่ จึงไปค้าขาย ไปที่นั่นได้กำไรสองเท่าสามเท่า สมเด็จพระพุทธเจ้าจึงครัสพระธรรมเทศนาว่า องค์พระคุดของคนใหญ่นั้นไม่ใช่มีแค่พรหมวิหาร เมตคา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เท่านั้นก็หามิได้ ผู้ที่จะ เป็นใหญ่เป็นแม่ทัพนายกองหรือแม่ค้เป็นพ่อเจ้าเรือนค้องมีปัญญา เลิศหมู่เพื่อนเลิศลูกค้ออยู่ชัคหน้อย ซึ่งเป็นนายช้อยเขียนนี้ค้องมีปัญญาอย่างคิตีเดียว แล้วบุคคลที่มีปัญญานี้ประเสริฐเลิศเลยทีเดียว ภาคหน้าอนาคค อคิตปัจจุบันได้เบือเห็นเหตุการณสิ่งนี้แล้ว ก็จิคจำประชบการณ เออไว้ แล้วลืบคูลิชพันฐ์ ทั่วประเทศกาลประเทศทุกสิ่งทุกอย่างทุกประการ จึงเอาคัวรอดได้ และชื้อชัคค้อลูกน่อง เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ชื้อชัคค ลูกน่องได้ไม่ชื้อชัคค ลูกน่องก็ไม่นับถือ ไม่คั้งอยู่ในความยุติธรรม ไม่คั้งอยู่ในธรรมะ ก็ไม่หน้า นับถือ สภานัน หมูนันพวกนัน ก็ไม่เจริฐ เรื่องนี้ก็เป็นที่สอนจิคคน เราที่เป็นมัตคิต ที่ประสงค์ความคิตได้เป็นอย่างดี

คำศัพท์

1. นายช้อย = ผู้เป็นหัวหน้าในการค้าขาย
2. ลูกแหล่ง, ลูกหลัง = ผู้คิดสอยห้อยคาม, ลูกน่อง

22. ความศักดิ์สิทธิ์ของนโม

นาย วัชรินทร์ พิมพ์จันทร์

ต่อไปนี่ผมก็จะได้เสนอนิทานพื้นบ้านอีกอย่างหนึ่งที่ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่ามาให้ฟัง อันนิทานเรื่องนี้ก็ชื่อว่าเอาไว่ว่า มีวัดอยู่แห่งหนึ่งซึ่งได้ตั้งสถานที่อยู่ที่ข้างลำน้ำ นอกจากพระขรรค์ดาผู้เฒ่าแล้วก็ยังมีสามเณรน้อยอยู่องค์หนึ่ง สามเณรน้อยองค์นี้ เป็นผู้ที่ดีอร่าม ขรรค์ดาท่านจะว่าอะไร จะดักเตือนอะไรก็มักจะแอบไปทำผิดคำสั่งสอนอยู่เสมอ ๆ อาทิ เช่นชาวบ้านมาเล่าว่า สามเณรชอบไปยิงกบยิงเขียด หาปู หาหอยร่วมกับพวกเด็ก ๆ แล้วก็แอบเอาไปหุงคัมหากินกัน และโดยเฉพาะสามเณรน้อยชอบไปกระโดดน้ำที่ข้างวัด ข้างหลังวัดนี้ค้ำ ก็มีค้ำ เขาเรียกว่าค้ำคะเกียบ เป็นค้ำสูงพวกเด็ก ๆ ก็มักจะปีนขึ้นไปบนค้ำคะเกียบ แล้วก็กระโดดลงมา สามเณรน้อยพอเห็นเด็ก ๆ หนีกลับไปแล้ว ตัวเองเห็นท่าจะสนุก ก็ขึ้นไปบนค้ำคะเกียบนั้น แล้วก็พนมมือตั้งท่ากระโดดค้ำกลางมาก่อนที่จะกระโดด ก็เปล่งเสียงออกมาว่า นโมคัมภีระและก็กระโดดลงมาเสียงดังคัม เห็นท่าสนุกน้ำกระเด็นเป็นฝอย แยกก็กลับปีนขึ้นไปอีก แล้วก็ไปตั้งท่า พอจะกระโดดลงมาแยกก็ยกมือพนมขึ้นแล้วเปล่งนโมคัมภีระ คัมลงไปอีก เป็นแล้วเป็นเล่าสนุกสนาน เนื่องจากการเล่นกระโดดน้ำของสามเณรนี้ทำให้ชาวบ้านไม่พอใจ เพราะว่า กระเจี้ยนสงบ จีวรขึ้นไป ดูเป็นที่ทุเรศนัยน์ตา ก็เลยมาฟ้องขรรค์ดาว่า สามเณรนี้ประพฤติไม่ดี ไปกระโดดน้ำเล่น พระขรรค์ดาแกล้งดีใจ ก็ไป ตอนเย็นวันหนึ่ง ก็เรียกสามเณรเข้ามาก็ดักเตือนว่า สามเณรเอ๊ย อย่าไปกระโดดน้ำเล่นที่ค้ำคะเกียบได้อีกนะ ญาติโยมเค้าเห็นว่าเป็นที่ไม่งาม ก็ได้ออกให้อาตมา ห้ามปรามสามเณรก็บอกว่าครั้นหลวงพ่อดีวันหลังนึกสนุกขึ้นมา ก็แอบหนีไปขึ้นค้ำคะเกียบอีก แล้วก็ตั้งท่านโมคัมภีระ ลงมาอีกครั้งกระโดดน้ำอีก พวกชาวบ้านเห็นก็มาฟ้องขรรค์ดาอีกว่า ขรรค์ดาทำไมไม่บอกเณร ๆ ไปกระโดดน้ำเล่นอีกแล้ว ขรรค์ดาก็เลยแอบไปดูว่า เอ๊ะ เณรนี้กระโดดน้ำเล่นจริง ๆ จะต้องแก้เผ็ดเณรเสียให้ได้ ขรรค์ดาจึงได้นำไม้ไผ่ไปปักไว้ที่ตรงที่สามเณรน้อยของค้ำนั้นกระโดดลงมา หวังที่จะให้คอไม้ไผ่นั้นค้ำหรือว่าที่ม เออสามเณรให้เข็ดเมื่อไปทำเสร็จแล้ว เอ้อ เมื่อไปทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็มากอยฟังผล ในวันหลังสามเณรน้อยของค้ำนี้หาได้ทราบว่าหลวงพ่อดีไปเอาไม้ไผ่มาปักเอาไว้ในน้ำ แกล้งเห็นหลวงพ่อดีออก ก็ไปขึ้นค้ำคะเกียบที่หลังวัดแล้วก็ตั้งท่ายกมือพนม เปล่งเสียงออกมาว่า นโมคัมภีระ แล้วก็กระโดดลงมา คัม, คัมแล้วคัมอีกไม่ปรากฏผลว่าคอไม้ไผ่อันนั้นจะค้ำกันแกล้ง และแยกก็กลับมา ชาวบ้านฟ้องหลวงพ่อดีอีกว่า

หลวงพ่อก็ทำไปเห็นสามเณรไปกระโดดน้ำอีกแล้วเอ๊ะ สามเณรไม่เห็นมาบ่นว่าอย่างไร ไม่เห็น
ว่าดอกไม้ไฟจะดำกัน มันเป็นอย่างไง ไอ้ดอกไม้ไฟมันไม่อยู่ละมั้ง หลวงพ่อก็อยากลองดูว่า ถ้าจะมีใคร
มาเอาดอกไม้ไฟไปเขียนะ ตะหลวงพ่อก็ก็นั่งขึ้นคันเกียบนะขับ ตะเกียกตะกายขึ้นไปจนได้ ไปถึง
ยอด หลวงพ่อก็ไม่ได้ตั้งโมศัสสะ พอกระโดด พอไปถึงยอดคันเจียมแกก็กระโดดลงมา กระโดด
หลิว ๆ ลงมาจึกเลยทีเดียว ดอกไม้ไฟดำกันแกเลยครึ่ง ร้อง โอ๊ย โอ๊ย ทีเดียว สามเณร
ได้รู้ก็วิ่งมา หัวเอาหลวงพ่อก็นั่งไปข้างบน หลวงพ่อก็กถาม นี่สามเณร ขอรับหลวงพ่อกัน แกมากระโดด
น้ำหรือเปล่าวันนี้ มาขอรับหลวงพ่อกัน ดอกไม้ไฟดำกันแกริ ไม่เห็นมีอะไรนี่ขอรับหลวงพ่อกัน เอ๊ะแล้ว
ทำไมมันดำกันข้า อ้อ ก็หลวงพ่อก็ไม่ได้ตั้งโมศัสสะ เหมือนกระหม่อมนี้ขอรับหลวงพ่อกัน หลวงพ่อก็เลย
ว่า ละเอื้อ ๆ จริงของเองไอ้สามเณร นโม นี่มันสำคัญจริงว้างัน

23. หัวเมียไม่เป็นสามีศรี

พระครูอรุณโกศล

ในอดีตกาลเอ ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้วช้านาน ไม่รู้ว่าเป็นพุทธศาสนายุคของ
 พระพุทธเจ้าองค์ไหน และครั้งนั้นในเมือง ๆ หนึ่งมี คำก๊าะยายสองคนได้กันมาตั้งแต่คืนเท่าฝ่าหอย
 รอยเท่าสต่างค์ห้า แต่ไม่มีบุตรด้วยกันเลย นิสัยยายเป็นยายทะเลสิ่งม้อง เป็นคนจู้จี้จุกจิก
 สาระพัยจะทำแต่สิ่งไม่กรีกกร่อง ก็กระทำ แต่คำก๊าะไม่ว่าอะไร เพราะวาสนา มารมีมาได้กันแล้ว
 ก็ทนอยู่ไปด้วยกัน อาชีพของคำก๊าะยายทั้งสองคือทำไร่ทำนา รุ่งขึ้น คราวหนึ่งเดือนห้า คำก๊าะไปถาง
 ฆ่ายายก็ห่อเข้าให้ หาเสบียง เป็นคืนว่ากระบอกร่น่ามไป คอนไป ฆ่าฆ่าแห่งหนึ่ง เวลาไปถึงที่สถานที่
 จะทำไร่ แกกก็เริ่มลงมือถางทีเดียว ถางได้ก๊างขวางประมาณร้ายหนึ่งสองร้ายแล้วแกกก็กลับมา เมื่อ
 เวลาแกกกลับมาบ้านนั้นยังมีเทพสังหรณ์ คือ พระอินทร์ หรือเทพคำอะไรไม่ทราบ แปลงว่าเป็นลิง
 ผีอกมาตีช่อง ม้อง ๆ ๆ ๆ ไม่เอยลู่ก ม้อง ๆ ๆ ๆ ไม่เอยลู่ก ม้อง ๆ ๆ ๆ ไม่เอยลู่ก ลู่กพริบ
 ขึ้นเม็ดทีเดียว รุ่งสว่าง เวลาฟ้าจ่างแจ้งจ่างบ้าง คำก๊าะก็เข้าแล้วก็เอาเข้ามา มาถางค่อ
 ที่ถางไว้เมื่อวานนี้ มาเห็นไม่ลู่กขึ้นเม็ดจึงแปลกประหลาดใจ แลไป แลมา ถูถางแล้ว ทำไมมันลู่ก
 มันมีเหตุผลประการใด เอ เรื่องราวเห็นจะมีเป็นแน่ แต่ว่าลองถางอีกซีกที เอ้า คึดคั้นนั่นลงคึด
 คั้นนี้ลง เอ้าก่อนคั้นนั่นลงอย่างเก่าแล้วก็กลับมา ยังไม่ทันถึงบ้าน พระอินทร์ก็เป็นลิง ผีอก เจียก
 จิก ก๊อก ขาวห้องลงมา ตีม้อง ม้อง, ไม่เอยลู่ก ม้อง ๆ ไม่เอยลู่ก ไม่ลู่กมคตีเดี่ยวข่าวมาคำเห็น
 ไม่ลู่กดังเก่า เอ เรื่องราวมันชอบกลหนอ คำก๊าะแกแล้วก็มีสติปัญญาดี เอาเถอะ ปู่จะต้องสั่งเกตุ
 ให้ได้ ปู่ไม่มีอะไรมีแต่มีคตะแววคปลายราวปลาย เหมือนพระขรรค์เจ้าแผ่นดิน แกกถางลงมือถาง
 เตียนเท่าที่เก่า แล้วแกกก็พูดว่า เวลานี้จะกลับบ้านเสียก่อนเมื่อมีอะไร เหตุการณ์ไม่เอย อย่าลู่กขึ้น
 เลยเคื่อ ปู่เฒ่าแก่แล้ว ปู่ไม่ชนะจิตถางมึงคอก แกกพูดเท่านั้นก็ออกไปจากร้าย แต่หาเคล็ดไปไม่
 อีวันที่สามนี้แกคั้งใจดี กำมีคตะแววอย่างมันถือทีเดียวแล้วก็วนเข้ามาอ้อมซุก เข้ามาที่ชายร้ายอีกแห่ง
 หนึ่งที่ถางนั้น สั่งเกตุ เหตุการณ์อยู่ มีขำพินาน เห็นคั้นไม้ไหวเสียงมาคริกคัก ๆ ๆ มาที่ไหนได้
 พญาลิง ผีอกใหญ่ท่าทางองอาจทีเดียวถือช่องวิเศษมาตีม้อง ๆ ๆ ไม่เอย ลู่ก ม้อง ๆ ๆ ไม่เอยลู่ก
 ม้อง ๆ ๆ ไม่เอยลู่ก ไอ้ลิงนั่นพูดภาษาคนชะด้วยนา คั้นไม้ก็ไม้ลู่กพริก มันลู่กทีละคั้น แกกจึงค่อยไป
 ไอ้ลิงก็มัวแต่มีม้อง ๆ ไม่เอยลู่ก ม้องไม่เอยลู่ก แล้วแกกก็ย่องไปใกล้ ๆ หางนั้นเคาะใกล้ ๆ หางคำก๊าะก็

ทางมือหนึ่ง กระชากปราด กะวัดคอก บึก ๆ ๆ ๆ จึก ๆ ๆ ไอ้ท่า มึงอิจจาพยายาม โอ๊ะอู๋
 ูซ่าแม่มึง เคียวนี้ พันแม่มึง เคียวนี้ ลิงก็ว่าอย่าฆ่าเลยชะรับ ขอก่อน เจี้ยกอย่าฆ่าผมเลย มึงจะเป็น
 ยังใจมึงอิจจา มึงมีอะไรจะโต้คำคำ ผมจะให้ช่องอันนี้ชะรับ ช่องอันนี้ ช่องวีเศษเลย แต่ว่า
 เออ / ให้ช่องคี่แล้ว แต่ว่าช่องนี้มีคุณภาพยังใจ คือ ช่องอันนี้ก็ก ก้อก / คี่สามทีแค่ครึ่ง คี่สาม
 ทิมอง / เอาบ้านมอง / เอาเมือง บอง / เอาทองคำครึ่งฟ้า แต่ว่าสามมีชะรับว่าให้สามัคคีกัน
 ว่าให้สามัคคีมีศัวมิเมียกว่าให้สามัคคีกันชะรับ ก็ก ก้อก / เออ / คำที่ว่าไม่เป็นไร เอ้า ข่าจะ
 ปล่อยไป อย่างมาเรียงควนข่านะ ผมไม่ชะรับ ผมลาละคุณคำครึ่ง ก็ก ๆ ๆ ๆ ก้อก ลิงก็กะโดด
 เข่าป่ากราม / ฝ่ายดาร์โกสมันลยินดีเป็นที่สุดทีเดียว แต่เกิดมาเป็นชีวิตของดาไม้เคยเห็นของวิเศษ
 ยังงี้เลย แม้ดาวหัวหรือดาวชีวิตของเรา แล้วทีนี้แกก็ลองนะซิ แกก็ลองดู เอ้า / มึงอง ๆ ไม่เอยลุ่ม
 มึงอง ๆ ไม่เอยลุ่ม ไม่ก็ลุ่มระงาม ไอ้ที่ต่างไว้ก็ลุ่มไว้ที่ไม่ต่างก็ลุ่ม ร้อยร้อย พันร้อย ไม่ชนะจะทำ
 ไรทำนา แกก็นำช่องนั้น มาคี่เนื้อคี่ใจเป็นที่ซุด แต่บ้านนอกชาวโคราชของเรา ชาวโคราชว่าคี่
 เนื้อเพื่อใจ แล้วก็มา แม้ / ความคี่ใจ ก็ไม่นึกเลยว่ายายของเราจะเป็นคนซบปะโกก ไม่อยู่กับร่อง
 กับรอยเลย เพราะความคี่ใจ ยังได้อะไรมาก็อยากอวดเมีย เมียได้อะไรมาก็อยากอวดผัว ขึ้น
 เรือนยังไม่ทันกินน่วม ยังไม่ทันหายเหนื่อยเลย ยิ่งว่ายาย / ยาย / ยายก็อยู่ในครัว อะไร คำ คำ
 เรียกอะไร มานี้ มานี้ จะเล่าเรื่องของคี่ให้ฟัง โอ้ยอยากฟังอยู่ดอกของคี่น่า ได้เบอร์มาแค่คี่ห่อ¹
 นี้ไม่ช่าย เรื่องก็รวมอย่าซุดเป็นอันขาด เซ้อ / เมื่อคืนนี้ทำไมยังเล่าช้า เจ็ดทุ่มแปดทุ่ม ข้ามีชนะ
 จีหังเหล่า เฮีย / หุกก่อนฟังก่อน คือที่ว่าที่ไม่ลุ่มนั้น ข้ามาเล่าแกแล้วไซ้ไหมเหล่า ไซ้คี่แล้ว
 เป็นเรื่องยังใจเหล่า โอ้ / ข้าก็มองดูอยู่ที่นี้ถางแล้ว ทีนี้ข้าวันเข้ามามองดูอยู่ หม่ม / มีลิงก็อ
 ช่องอยู่ ช่องอันนี้คี่ ช่องวีเศษมึงอง ๆ ไม่เอยลุ่ม แล้วก็จะซุดให้ฟัง ลิงคี่นั่นมันซุดว่า ผัวเมียไม่เป็น
 สามัคคีถึงจะได้ของคี่ไม่ยั้งยั้ง ญูหานี้แกก็ได้ไหม จีมาแกส์บักไอเยอ² คี่ยังใจว่า / คี่สามหน ว่า
 เท่านั้นไม่ทันพิจารณาอะไรเลย เพราะยายเป็นคนไม่คี่อยู่แล้ว คี่ จากคำไปแล้วโดยไม่ได้รับ
 อนุญาตเลย ธรรมคำ มันจะต้องพิจารณาปรึกษากันว่าจะเอาอะไร เพราะช่องมันคี่จำกัดได้แค่สามหน
 ทีนี้ยายเป็นคนไม่ดี เป็นคนสับลัม เป็นคนสับปะโกก ไม่อยู่ในอำนาจผัวเลย พอผัวบอกว่าคี่สามที แก
 ก็อยากได้หน้า แกก็คี่ไปโดยไม่รับอนุญาต แกก็คี่ ย้อง ผัวโมโหก็ หัวคย ท่านผู้ฟังทั้งหลาย นิทาน
 เขาเล่ามายังใจ ฉันทก็เล่าไปยังงั้น ไม่ได้พิศแพกแพลกเลย อย่าว่าแต่หยาบหรือละ เอียดหรือคี่ไม่ดี
 เลย เพราะหัวใจคนละหัวใจ คร่าทีนั้นช่องมันมันซกซิดที่ซุด พุทไถ้เอย ท่านทั้งหลายเอย หัวคยเค็ม
 คี่คำทีเดียว มันกินกะสะลัมซบซ้อนเหมือนขนเหมือนทีเดียว ตรงไหนก็แค่หัวคย แต่กะคี่ เค็ม
 คี่งแต่หัวถึงอก ระหว่างเนื้อระหว่างคี่มันคี่เดียว ยายแลเห็นก็ไอ อนาคตใจ / ผัวก็ว่านั่นแหละ

อีคือตี ฎบอกว่่าข่งมันสำคัญ มันจะค้งปรึษากันก่อน ว่่าคร้งที่หนึ่งจะเอาอะไร จึงค้งตี คร้งที่สองจะเอาอะไร คร้งที่สามจะเอาอะไร เราจะเอาโคกระบือข่งข่า เราจะเอารถยนต์ รถไฟหรือจะเอาแผ่นดิน แผ่นฟ้า ทองคำ เราต้องปรึษากันก่อน เพราะความไม่ค้งของเจ้านั่นเอง มันเป็นข่งงั้น แล้วฎก็จะไปอยู่โน่นไป โครแม่มีงก็ตีเอาชะ สองทีนั้น ฎไม่อยู่กะมีงค้ง อียายหมา อียายขี้ข่า อียายขี้ ไอ้จิวว่าไอ้ข่งงั้นเหล่าคำเอ๊ย ข่าก็คิดไปแล้ว ทุกวันนี้ ข่าก็ข่มขืนอยู่แค่กะแก ถึงว่่าจะชกมวยกันไม่ได้ ก็เพียงนอน เบียด ๆ ก็นกัพออุ้นอกอุ้นใจเคอ ออย่ากระนั้นเลย ทีนี้ก็ยังไม้หัน จะปรึษากันด้วยความ เอาปัญญาเข้าไปต่อสู้ ในเรื่องราว เหตุการณ์ท้งหลายถ้าท้ง ปัญญาชะแล้วก็เลย ปัญญาเหมือนเกลือ ปัญญาเหมือนหาแสงสว่าง หาความค้มอะไร ทำปัญญาไม่ได้ เมื่อเสียทีค้งหนึ่งแล้ว อียายนั่นก็หน้าจิจิการณาฎให้ตี ชับปลับสับปะโกก สาระพัดทีเดียว จึงมานึกว่่า แกออย่าหนีฉินเลย อยู่กะฉินไปเถิด ฉินจะตีให้หาย ค้วข่งไปค้งข่ง หัวคยของดาเออหายไปเถิดว่่า หวยเม็ค หายเม็ค ก็ตีแล้ว ท่านผู้ฟัง ของเก่าก็หาย กะโปก ก็หาย กะค้อก็หาย เอ้อ เเฮ ค่ายแล้ว ทีนี้คำแล้วคำกั ว่่า สมน่่าหน้าพระยาลึงเผือก เป็นพระอินทร์แปลงมา มาลองใจเรว่่าห้วเมี้ยไม่เป้นลามัคคี ถึงจะได้ของตีก็ไม้อยู่ข่งค้งนาน ถึงว่่าข่งงั้น ได้ก็เป้นตัวอย่างทัศนอุทาหรณ์ ของลามักรรยาทุกวันนี้ ออย่าชุดเลย ไอนอกใจกันก็ปานนั้น ไอ้ไม่อยู่ในโอวาทกันก็ปานนั้น ห้วก็คือเมี้ย เมี้ยก็คือห้ว จ้าง ก็ไม้ม้งมีศรีสุขในเหี้ยาเรือนนั้นไม่เป้นศิริมงคลเลย / สิ่งทีคำไม้เห็นนี้สำคัญมาก สิ่งทีคำเห็นเราจะ ได้บ่่ามัดมัดเป่า ความดี ความเจริญ ความศิริมงคล นี้จะมีบ่่าก็เพราะทำความดี ขันดี หิริโอดัมปะ สาระพัดศรัทธา สมานิ ปัญญา ความดี จึงจะมีบ่่านี้ก็เกิดทุกขเวทนาขึ้นมาแล้ว ทีนี้คำจึงว่่า ฎจะ ค้งค้ายแน่ คือ ฎเขี้ยวไม่ออก ค้วมันก็หายข่มมันก็หาย ฎก็เขี้ยวไม่ออก ฎก็ค้ายเท่านั้นเอง ไปให้ แพทย์เขาเจ๊าะ ก็ค้งจะไม่ไหว ค้ายยังไวค้ายแน่ มีงก็ค้งจะบอกให้ฟัง อียายหน้าไ่ง จะบอกให้ฟัง มีงให้ข่าเป้นลางเกิด เท่านั้นก็บุญ ค้ว เพราะมันอยู่ทีเดียว ยายก็ร้องให้ว่่า ไอ้ อยู่ด้วยกันมา แคนึงแต่นาน แล้วก็จะท้งกันไม่ได้ค้ง เมื่อวาสนามันไม่ดี แล้วก็แล้วไปเถิด แล้วก็คำจะตีชกก็ไม่ได้ เพราะคำยังโมโหเว้ย ยังโมโหอยู่ จะเคะยายอยู่รอมร่อ ยายจะค้วไป มีงของเก่าของ คำจมาเถิด ของอื่นอย่ามาเลย ก็เลยมาแค่กะโปกกะ กะค้อค้งง่อง³ นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่่า ชื่อว่่า ห้วเมี้ยไม่เป้นลามัคคีถึงจะได้ของตีก็ไม้อย่างนั้น ในครอบครัวหนึ่งต้องมีลามัคคี บ้านหนึ่ง คำบล หนึ่ง อาเภอหนึ่ง จังหวัดหนึ่ง ประเทศหนึ่ง ค้งลามัคคีกัน ถ้าไม่ลามัคคีกันแล้ว หล่มจ้ม

คำศัพท์

1	คียบพอ	=	หลวงพ่อ
2	ไอเขื่อ	=	ทำไม
3	ล่องง่อง	=	งอ ๆ

24. หัวล้านจ้วงาม

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่งจะเล่าให้ฟัง ครอบคริวหนึ่งมีพ่อประมาณ แกจึงว่าเล่าหัวล้านจ้วงาม แกมีจ้วงาม ๆ อยู่คู่หนึ่งสี่ซมพูทั้งคู่ ตัวที่สองซมพูแต่ว่าจำปาสีแก่ ๆ ราคาตั้งหลายหมื่นหลายพัน แต่ว่าคนคนนี้เป็นคนเสรีชน¹ เช่นว่า คานี่ทำดีหนอ คานี่ซุคดีหนอ ลุงนี้ว่าดีหนอ ยังงี้มีอะไรให้กินหมด เขาเรียกว่าหัวล้านจ้วงาม ดงเสรีชน แล้วก็อยู่มาวันหนึ่ง ก็มีคน ๆ หนึ่ง เขามีปัญหาฉลาด เอ้อ อยากได้จ้วงาคาหัวล้านนี้ จะยากไอ เขาจึง เขาจึงไปที่บ้านเรือนของหัวล้าน พอไปถึงบ้าน คาหัวล้านจ้วงามก็หาขันนํ้ามา ทาเขียนหมาก ทาสะมุยกยามารับมารอง แล้วก็ถามว่า พ่อมาอะไร แล้วคนฉลาดที่อยากได้จ้วงากี้ว่า เป็นเหล่าว่า "อ๊อหมกรภกขุ จ้วงอั้งคู้ว่าจะขาย จินเห็นก็รัก ราคาเท่าไร สมควรก็ขายไปเถิดพ่อคุณ"

ฝ่ายว่าหัวล้านได้ยิน เขาสรรเสรีชนว่า พ่อหมกรภกขุว่าอย่างงั้น ธรรมชาติว่าล้านเกินถึง² ก่าตัน³ มีอยู่บัด ๆ ตรงกันเค่า⁴ แกคใจเหลือขนาด จึงว่าเป็นเหล่าคอบว่า

"ลูกเอ๋ย ลูกซุคถูกพูพ่อไม่สามทาว พ่อลูกซุคถูกพู พ่อไม่สามทาว อีรูหนึ่งสองอีรู พ่อก็ไมเอาเอาไปใช้เปล่า ๆ สะเถอะไปลูกไป" คาคนที่คบได้จ้วงนั้น เพราะผีปากคัวเอง เป็นอาวุธเป็นเสน่ห์อย่างดี พอได้จ้วงแล้วก็ลาจ้วงจ้วงผัดถนน เอ๋ย มันเกิดเหตุใหญ่ขึ้นอีกแหละ เดินมาก็ถามว่า "แกไปได้จ้วงมาแต่ไหนเหลว จ้วงเอานี้ใครเหล่าจะไปซื้อจ้วงเอานี้ใครเหล่าจิจไปซื้อได้เหล่า โออย่างงามเลยนี้แกไปซื้อเท่าไรว่า จิจ้องซื้ออะไร ว่ายังงั้น ข้าไปซุคค้ำเดียว เสรีญ ๆ แกให้มาดังเหล่าเขาว่า "คิดมากหน้าดอกหน้ามัน ๆ พ่อเอ๋ยอิตาหัวล้าน นั้นแหละ แกให้มันซุคดีจริงแกก็เลยดีใจสมกะจ้วงใหม่ จันก็เอาจ้วงมา ฝ่ายว่าลูกสาวระย่านั้นไปดักนํ้ารคหยาได้ยินว่าจ้วง ได้ฟังวาจาเคียดแทนบักคคา เพราะเขาซุคเคิม⁵

ฝ่ายลูกสาวไปดักนํ้ารคหยา ได้ยินเขานินทาว่าพ่อตรงหัวล้าน ก็วิ่งกลับมาบ้านจิมบอกหอ นั้นเค่ เเทอชะชายเข้ามาปราเสริมจึงว่าพ่อเอ๋ยตัวสิ้นเริ่ม ๆ หอมมาถึงเรือนจึงว่าพ่อ เอ๋ยคนจั้งไรมันไปจากเรือน มันไปคั้วเพื่อนนินทา มันว่ากะลาหัวพ่อล้านอีกแล้ว ฝ่ายคาเอานี้ก็เคียดอย่างสำคัญ ไอ่हांนี้ฎจิจไปคิให้มึงค้าย คั้วกะคัก⁶ ใหญ่ค้ำมยาวโคล่งไม้รวกอย่างใหญ่

"มือถือหัวฟอง แคลล่องหัวโพลง จิงว้างโขยงขยิก ทอคใหญ่เหน้อยจนคาเหลือก คะเกือก
คะกาย หวังจะฆ่าให้ตาย ไม่ทันพริบตา

ฝ่ายไอ้คนได้จัวไป ชะแง๊ะ⁷ มาเห็น เอ้ ไม่เข้าท่าแล้ว มรณะจะมาถึงแล้ว เราจะ
เอาปากเป็นมหาเสน่ห์ แก่ควมโกรธ แก่ท้อคาถ่านั้นมาใกล้

"พ่อเอย อีพ่อผดักปกหลัง วังระเลิศระลึงดูออกเหงื่อไหล เห็นจะเหน้อยจริงหนอ
อีพ่อซุดใจ หนอพ่อวังมาอะไรหนอ พ่อขึ้นอารมณ์เหมือนหนูคืนแล้ว คาถ่าคืนลม แก่ขึ้นชอบอารมณ์เลย
ไม่ทำอะไร จิงว่า ลูกเอ้ยลูกรักลูกสมิถะคัก พ่อก็เอามาให้ อีพ่อผดัก⁸ เลยมคกำไร เลยให้
กะคักเขาไปเพราะปากเขาเป็น

แหม เสริฐขึ้นแท้ ๆ กะคักนั้นก็ของคาหัวล้านดอกเด่ มิใช่ของคนไปซื้อจัวเมื่อไหร่ ซึ่งว่า
แก่แก่อมิให้เขาเสียอีกเสียใจเลย

พอจบนิทงพอลงนิทานว่าแล้วหัวล้าน พ่อคนหัวล้าน จินว่าไม่จัดจินนัคไม่เจนจินว่าไม่เป็น
ก็เลยหมดเรื่องไป

สวัสดิผู้ใดมีผดัก⁸ ก็อย่าเคียดอย่าเคียดอย่าโกรธเลย ข้าพเจ้าก็เล่าตามนิทานเก่า
เขาคอก

คำศัพท์

1	เสริฐขึ้น	=	บ้ายอ, ยอขึ้น
2	เกินถึง	=	จนถึง
3	กำคัก	=	คักคอก
4	กั้นเต่า	=	ท้ายทอย
5	ซุดเดิม	=	นินทา
6	กะคัก	=	ปฏัก
7	ชะแง๊ะ	=	เหลียว
8	ผดัก	=	ผมน้อย

25. พญามิ่งกับพญากา

พระครูอรุณโกศล

ในกาลครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นพญามิ่งมีศีลมีสัจย์ดี พระเทวทัตเสวยพระชาติเป็นกา ธรรมดากาก็ต้องเกเรมาเจอพญามิ่งเข้า แล้วก็กินพญามิ่ง พญามิ่งจึงว่าท่านก็เป็นสัตว์เดรัจฉาน เราก็เป็นสัตว์เดรัจฉาน สมควรจะใช้ปัญญาญาณต่อสู้กันจึงจะดี พระยาก็ว่าต่อสู้กันอย่างไร พระยามิ่งว่าแกปรีศนากัน ลองปัญญากัน ใครปัญญาดีก็อย่ากินกัน จะเอาหรือไม่เอา ถ้าว่าเอา พระพุทธเจ้าโพธิสัตว์พระยามิ่งจึงถามว่า อาริไวกว่าเรา พระยาก็ว่ามามโนมัย พระยามิ่งว่าไม่ใช่ พระยาก็ว่าลม ลมก็ไม่ใช่ กาวาก็อะไรเล่าไวกว่าเรา ชวนจัดของเราที่แล่นไปนี่ไวที่สุด สมมุติว่าเคยไปเห็นกรุงเทพฯ แต่ไปอยู่ ณ จังหวัดอื่น นึกไปถึงกรุงเทพฯ แม้ไปเดินอยู่ถนนราชดำเนิน หรือว่าอ้า - ทำพญาไท สำราญไปแล้ว เออ ข้าพเจ้าแพ้แล้วขณะนี้ พระยามิ่งถามว่าอะไรหอมกว่าเรา พระยาก็ว่านมอับ อย่างคืดหอมกว่าเรา พระพุทธเจ้าพระยามิ่งจึงว่าไม่ใช่ อะไรหอมกว่าเรา คือกลิ่นศีลห้า กลิ่นศีลแปด กลิ่นศีลสองร้อยยี่สิบเจ็ด กลิ่นของความดีเหล่านี้หอมไกล เออถามจึงว่าข้าพเจ้าแพ้ก็ขอสอง พระพุทธเจ้าถามอีกชื่อว่า อะไรใหญ่กว่าเราในโลกนี้ แม้กาแกกก็มีปัญญาสมควรเหมือนกันน้า กาก็จึงตอบว่าพระยาอสุรินทรานู ว่าร่างกายยาวใหญ่สี่พันแปดร้อยโยชน์ แต่ตัวแต่ละตัวก็ยังไม่ทำโยชน์แล้ว พระยาก็คบบีบ ๆ ๆ ถูกพระยามิ่งจึงว่าไม่ถูก ไม่ถูกอะไรแกอะไรเหล่า ได้แก่พระธรรมของพระพุทธเจ้า โดยหมายเอาโลกุตตรธรรม โลกุตตรธรรมแก่ประการ คือ มรรค 4 ผล 4 นิพพานหนึ่ง เป็นแก้ว พระยาก็ว่าข้าพเจ้าแพ้เป็นครั้งที่สามแล้ว พระยามิ่งโพธิสัตว์ก็ทลายต่อไปว่า อะไรแรงกว่าเรา พระยาก็ว่าข่า ข่า นี่แหละเราเอาลากขุ่นนี้ ชัดทั้งหลายมันไม่ได้แรงเท่าข่าไปดอก เชียงใหม่ เขามิ่งมีเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีก็เพราะข่านี้ทีเดียว พระยามิ่งว่าผู้คณัตถ์เดียว ก็อะไรจะว่าผู้คณัตถ์ ว่าถูกของท่านนะ แรงกรรม แรงบารมี แรงบุญแรงบารมี นี้แรงยิ่งนักยิ่งหนาในภาคนี้ คณัตถ์ กัมมะ สะมัง พะลัง อะไรจะเท่าแรงกรรมเป็นไม่มีแล้ว กาก็จึงว่าข้าพเจ้าเป็นคนพาลก็ยุติธรรมดี ข้าพเจ้าแพ้ทั้งสี่แล้ว ข้าพเจ้าไม่กินท่านคอก ท่านผู้มีปัญญาดี ผู้มีศีลมีธรรม ข้าพเจ้าขอบูชาจิตใจของท่านเถิด พระยามิ่งจึงสั่งสอนเทศนาให้พระยาก็ฟังว่า อย่างน้อยที่สุดที่ท่านถือศีลห้าได้ แล้วสวรรค์จะต้องอยู่ในกรรมมือของท่านทีเดียว อายุท่านก็จะยืน ทรัพย์สมบัติ

ท่านก็จะมั่นคง ท่านก็จะมีคู่ครองผิวเดียวเมียวเดียวรักไม่จืดจาง ท่านจะไม่พบคนขายของปลอม
 ย่อมแนวชาย ท่านจะไม่มีอุปสรรคอะไร สติปัญญาท่านจะเก่งกล้าสามารถ เรียนอะไรก็สำเร็จ
 ผลที่สุดท่านก็จะถึงเมืองแก้ว กล่าวแล้วคือ อมตามหานครนฤพานที่คนพาลเข้าใจว่า เราเกิดมาเพื่อ
 อะไร แต่นักปราชญ์ว่า ที่สุดมันก็คือนิพพาน ที่สุดคือวิมุติสุข เกิดมาสร้างความคิด ขอพระยาทางจ
 จำไว้ พระยาภาสธูแล้วก็บิณฑิไป นิทานเรื่องนี้ก็จบเพียงปานนี้

ศัพท์

1 ช้าง = ช้าง

26. แคนคกกับนคเคำ

พระภิกษุไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีนคเคำ¹ กับแคนคก² เป็นเกลอกัน วันหนึ่งปรึกษากันว่าจะไปชกควย³ ตกลงกันแล้ว ให้ไอ้เกลอนคเคำนั้นบินไปจับเคำควย⁴ เห็นเขาออกมา แล้วก็ให้สัญญาณะกันจะได้หนีทัน เออ แคนคกก็เออ ต่างคนก็ไป แคนคกก็ไป นคเคำก็ไป ไอ้เจ้าคางคก คึงเขาไปแก้ตะพายควย⁵ คางคกก็กำลังจะไปแก้ตะพายควย ในขณะนั้นเจ้าของควยก็ออกมาพอดีฝ่ายนคเคำให้สัญญาณะว่า อ้ายคัก อ้ายคัก เขามาแล้วไอ้คัก ไอ้คก ๆ ๆ ๆ เขามาแล้ว

คำศัพท์

1	นคเคำ	=	นคเคำแพว
2	แคนคก	=	คางคก
3	ฉักควย	=	ขโมยควย
4	เคำควย	=	เขาควย
5	ตะพายควย	=	เชือกที่ร้อยจุกควย

27. เทากัมเลิน

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีเทากัมเลินได้เป็นเกลอกัน เทากัมเลินก็อยู่ในตัวคนอยู่บนหัวคนนั่นเอง แต่ไม่ค่อย
 เจอกันเลย วันหนึ่งมาเจอกันขึ้น เจ้าเทากัมถามว่า เอออยู่สบายดีนี่ เกลอเลิน เลินก็ว่าอยู่
 สบายดอก เกลอเห่าเอย แล้วเรามาปรารภความเป็นอยู่ของเราเถอะ เกลอเห่ามันอยู่ดีมีแรง
 สนุกกว่ากันหรือว่าตัวกันสนุกกว่าหมุ่นะ ฝ่ายเทากัมจึงว่ากูสนุกกว่า¹ สนุกยังงใจไอ้หมุ่น สนุกคือว่า
 เขาแห่ข้าง แห่ม้าเขาแห่เทียน เขาแห่กรฐิน เขาแห่นาค แห่อะไรสารพัดเรื่องแห่ กูก็ออกมาจาก
 หมมมาอยู่ที่ปลายผม ก็อยู่²ข้าง³ม้า⁴ อยู่ ผู้ คน อยู่ขบวนแห่อย่างคี่ทีเดียว ฝ่ายเลินจึงว่าเออไอ้นั้น
 ก็ดีไปอย่างหนึ่ง แต่ความดีใหญ่จะสู้กูไม่ได้ดอก กูทำดีกว่านั้นแท้ เกลอเทากัมถามว่าเป็นยังง
 ใดอยู่ตามเนื้อ⁵ตามตัว อยู่มุด ๆ มุง ๆ อยู่ความรักกะแร้บ้าง อยู่ตามสะตือบ้าง กูก็ได้ไปของลี้บนั้นเค
 ใต้ของลี้บอะไร เทากัมไม่รู้เรื่อง ของลี้บคืออะไร คือกูได้ไปกะหมั้นเค ไอ้เจ้าเห่าจึงห้าม⁶ว่า
 ไอ้เกลลออย่าพูด ไอ้เกลอเลินอย่าพูด กูกะคอโฮ้ง⁷ (หัวเราะ)

คำศัพท์

1	กั้ว	=	กว่า
2	อู่	=	อู
3	ข้าง	=	ข้าง
4	ม้า	=	ม้า
5	เนื้อ	=	เนื้อ
6	ห้าม	=	ห้าม
7	โฮ้ง	=	งอนขึ้น

28. เค้ากับกระรอก

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีกระรอกสองตัวหิวเมียทำรังอยู่ที่ต้นตาลใหญ่ บางเวลามันก็ลงมาหากินกะคินนี้แล้ว
 เค้าตัวหนึ่งก็คลานมา มาเจอกระรอกเข้าก็ท้วงทักกัน อยู่สบายคินี่เกลอเค้า ทางเค้าก็ว่า อยู่
 สบายดีเกลอกระรอก แล้วกระรอกจึงชวนขึ้นว่า ป๊ะ เราสองคนนี่มาเห็นกันก็รักใคร่กันอย่างสำคัญ
 เราเป็นเกลอกันปะไร เค้าก็ว่า มึงเป็นชดช้นคินไม่ได้ ฎเป็นชคอยู่กะคิน จะเป็นเกลอกันยังงี้
 เรา ไม่เลือกทรอกหน้า แต่พระอภัยยังไปได้กะปลาเคื่อ เกิดมาเป็นซุคสาครเอื้อ เกลอว่ายังงั้นรี
 เค้าก็กะกระรอกก็เป็นเกลอกันมา รักใคร่กันมา ได้อะไรก็มาแจกกันกินอยู่เสมอ ในกาลครั้งหนึ่งนั้น
 เมียกระรอก แม่รีกว่าเถอะ แม่รีกมีท้อง แก่จะออกลูก เบ่งมาคินนึ่งแล้วทนทุกข์เวทนาขี้กขี้หน่า
 ไม่ออกเลย ตัวกระรอกจึงบอกเมียว่า เราจะไปคามเกลอเค้ามา เค้ามันมันบวชหลายพรรษา
 มันรู้คาถาอาคมสะเด้าะลูกมันโคยะโคหังศิริ อา แล้วก็ให้บ้องค้อยอยู่ที่นี่เถิดว่า แล้วกระรอกก็ลงมา
 ดั้นมาถามว่า เกลอเค้า เค้าก็ ฮี เวลานั้นมีทุกข์นัก มีธุระคือแม่รีกจะออกลูกคินนึ่งแล้ว ไม่ออกเลย
 ทีเดียวจะค่ายเสียเปล่า ไปเกลอโนช่วยสะเด้าะคา เค้าก็ไปแล้วฎจะไม่ยังงี้เล่าเพราะว่าฎขึ้น
 ต้นตาลไม่ได้ เค้ามันก็ว่ายังงั้น เอาเถอะนะไม่เป็นไร คือว่าไอ้เกลอเค้านี้ก็คิดทางฎ ฎจะพาโอบ
 ไป เค้ามันก็ก็คิดทางกระรอก กระรอกก็โอบขึ้นไป กิริยานั้นมันมันเป็นยังงี้ กระคอด โคง โคน
 กระคอด ๆ ๆ ๆ โคง โคน ไปยังงี้เสมอ ต้นตาลก็สูง แล้วกระรอกแกดที่ซุด แกกก็เตือนว่า
 ถ้าฎให้ซุด มึงค้อยซุด ถ้าฎให้ซุด มึงค้อยซุด ถ้าฎไม่ให้ซุด มึงอย่าซุด มึงจะค่ายทันที ฎรักมึงปาน
 ชีวิต เค้าก็เจยอยู่เวลานี้ไปกระคอด โคง โคน กระคอด โคง โคน ขึ้นไปถึงคอดตาล จนจะถึง
 เรือนคาลแล้ว ฝ่ายว่าแม่รีกเมียกระรอกที่เจิมท้องอยู่นั้นเราเป็นเมียเขานี้ เห็นเกลอกะหิวมากรี
 ไม้ท้วงไม้ทักก็ว่าผู้หญิงไม่ดี แม่เรือนไม่ดี ก็เลยท้วง พ่อรีกเอย มาแล้วนี่ เค้าก็จำหลิว ๆ ๆ ๆ ๆ
 คักแม่ะ (หัวเราะ) เขือดของเค้ามันกระเด็นไปคี่ครักกะแรคน เรียกว่า ชีเค้า เนื้อของเค้า
 กระเด็นไปคี่คทำยทอยคว เรียกว่ากันเค้า เนื้อหนังของเค้ากระเด็นคักไปในสระ กลายเป็นฝักคัม
 เค้าจนทุกวันนี้ สมเด็จอัมรินทร์ราชมีควมเมคคากฎมา แต่ก่อนกระคองเค้าไม่เป็นเกิด ยังงี้ค็อก
 เลี่ยนไปทีเดียว พระอินทร์จึงมาป๊ะคี่คมีค่อกันเข้าให้เค้ามันมีชีวิตดังเค้า

29. ผู้ใหญ่ข่มเหงเด็กน้อย

พระครูอรุณโกศล

แต่ก่อนยังมีแม่ไก่ตัวเมียอยู่ตัวหนึ่ง เคยไข่เสมอต่อมามนุษย์มากินไข่ วันละไข่สองไข่ แม่ไก่ก็มีความเคืองมาก จึงบินขึ้นไปฟ้องพระอินทร์ ว่าพระอินทร์เจ้าข้า คนกินไข่อิจฉันคะ พระอินทร์ จึงว่า เออ ทำไมมันถึงกิน มนุษย์ทำไมถึงกินไข่ไก่ ไม่สมควรเลย กินของอื่นจะมีเกียรติกว่า แล้ว พระองค์ก็กรีกกรองไปว่า เอ ไข่ไก่นี้เห็นมันจะมันละมัน มันจะเอรีดอรร้อยแค่นั้นนี่ เราก็อยาก กินดู อย่างงั้นเลย หนูเอ๋ย ไปดั้มมาให้ฉันกินซักไข่เถอะ ไก่ตัวเมียนั้นก็ลงมา มากินมาจืดแจงดดั้มไข่ เข้า แล้วก็คายไปให้พระอินทร์กิน พระอินทร์ก็กินไข่นั้น กินแล้วพระอินทร์ก็ว่า เอ มันอร่อยยังงี้นี่เล่า ฤจะเอาอีกมึงดั้มมาให้กูกินทุกวันเน้อเจ้าข้า ไก่ตัวเมียบินลงมา มาใกล้ ๆ จะถึงพื้นแผ่นดินซึ่งหมู่ เพื่อนคอยฟังข่าวอยู่มากมายหลายหลวง พอประมาณพอเห็นแม่ไก่บินลงมา ไก่แจ้จึงถามว่า ท่านว่า ยางงายไวย ท่านว่ายางงายไวย แม่ไก่จึงตอบว่า ท่านว่าจะอ่าวอีก ท่านว่าจะอ่าวอีก แล้วก็บิน ลงมา ไก่พ่อเล่า ไก่ผู้ใหญ่ฟังอยู่จึงว่า โอ้ คนใหญ่กินคนน้อย ปลาใหญ่กินปลาน้อยเสมอไป คนใหญ่ คนมีกำลังวังชา มีกำลังทรัพย์มีกำลังปัญญา กินคนน้อยเรื่อยไป โลกไหนมันจะอยู่เป็นสุข แล้วแกก็ขันขัน ตีก็กบี่บี่ ๆ ๆ ๆ ขันขันว่า โอ โอ้ โอ้ โอ อักกูเอ๋ย

30. ปินวิเศษ

นายชิน พลฉิม

ถ้า นิทานเรื่องนี้ให้ชื่อว่า อ้าปินวิเศษ มีนายพรานคนหนึ่งมีปิ่นอยู่กระบอกรหนึ่ง ปินกระบอกรนั้น อ้า เป็นปินวิเศษ วันหนึ่งแกจะไปล่าเนื้อ แกขอกแก่เห็นพาน¹ วิ่งมา แต่พานตัวนั้นวิ่งผ่านไป แล้ว แกก็บอกว่า ไปกะเพื่อน เพื่อบอกว่ายิงที่ว่า แกก็ยังไม่ยิง พานวิ่งไปตะวันตก แกก็ยังไม่ตะวันตก แกบอกว่าทำไมยังไม่ตะวันตกแล้ว เพื่อนมันถาม เชื้อ โลกมันกลม เตียวมันไปถูกเอาเองว่า (หัวเราะ) ตอนนี้แกก็ยังไม่ออกไป พอไปในหุบไม้ไปถูกเครือ² ลูกก็ยังคาเครืออยู่ อยู่ในเครือยวบ ๆ ๆ นี้ลูกมันไปติดเครือไปไม่ได้ แกก็ถือคะแวว³ ถือมัดคะแวว มัดใค้อย่างใหญ่วิ่งตามไป ไป ๆ เห็นลูกกระสุนมันมันติดเครืออยู่ ยวบ ๆ ๆ เลยว่า มาอยู่ที่นี่เธอ แกก็เอาคะแวว พันบัด (หัวเราะ) เครือขาดลูกไปอีก ลูกมันก็ไปต่อ ตอนนี้ไปถึง (หัวเราะ) มันไปตรงกับกอไม้ไม่ไปติดกอไม้ไม่อยู่ ไม้ไม่มันกอนหา ลูกก็ไปติด ไปทางนี้ก็ไปติดล่านั้นเสียงดังเก๊ะเก๊ะ ๆ ออกไม่ได้ ชักที ลูกปิ่นนะ ปินวิเศษ นี้ก็ตามไปอีก ไปเห็น อ้าว ตะหวาด แกคะหวาด อ้าวยังอยู่ที่นี่เธอว่า พอดี ลูกปิ่นได้ยินเสียงเจ้าของก็ออกพลัด ตอนนี้ไปถูก อ้าหัวปลวก ปลวกลั่นก็ไปกรง⁴ ปลวก ถูกปลวกรักโขปลวกรออยู่เห็นแค่ฝุ่นจุย ๆ ๆ เห็นแค่ดินออกมาจุย ๆ เอ ลูกปิ่นเรานี่มันไปเข้าปลวกรอีกแล้ววะ แกก็ถือมัดวิ่งตามไป ไปพูดเอา เอามัดแหะพูดตามไปด้วย พอใกล้⁵ ทันมันก็ออกพลัด (หัวเราะ) ค่ะนี่พอดี พอออกพลัดไปไปเจอพานวิ่งมา ค่ะนี่ลูกปิ่นก็วิ่งตามพานไป พานก็ลงน้ำ ลูกปิ่นก็ลงน้ำ พอโผล่ไ้ลูกปิ่นก็ถูกพานพอดี เลยแกก็ได้พานมาตัวหนึ่ง ตอนนี้อยู่มานะอีกวันหนึ่ง ค่ะมาแกก็จะไปเที่ยวล่าสัตว์ ในป่าแกก็ไปชวนเพื่อน แต่เพื่อนของแกเป็นแจ็ก แล้วก็บอกกับเพื่อนว่า เมื่อไปนี่เขาเรียกว่าไปนั่งห่าง⁶ ถ้าได้ยินเสียงสัตว์เข้ามา แกก็บอกเพื่อนที่เป็นแจ็กบอกว่าอย่าพูด อย่าทำเสียงดังนะ เพื่อนก็บอกว่าไม่ทำเสียงดัง เสร็จแล้วไปนั่งอยู่สักประเดี๋ยวหนึ่ง ก็มีไ้พานนี่แหละหรือแก๊งออกมา ออกมาก็พามาใกล้ ๆ มันก็มาร้อง พานก็ร้องดังเพรึก ๆ ๆ ๆ ไ้แจ็กเพื่อนนายพานนั้นก็ นึกว่าแค่พาน ไ้นี้กว่า แค่เสียงใครมาเรียก นึกว่ามันเรียกเจ้าของ เพรึก ๆ ๆ เอ้อ แจ็กนั้นอดรนทนไม่ได้ก็ลุกขึ้นดูแล้วก็บอก อ้า ชีค่อนี่มาเลียวเลียวกี่รูจึก ว้า (หัวเราะ) พอดีพานได้ยินดังนั้น ก็เลยคืนนายพราน เอ้อ (หัวเราะ) เพื่อนก็โหมบอกไม่ต้องพูด ไม่ต้องพูด อะชะคันมาพูดได้ เลยไม่ได้

ยิงฟาน คอนนี่ฟานคืนไปแล้วก็นั่งคอยอีก พอนั่งคอยอยู่ พอดีเสียงบรรดาหมูป่า หมูป่ามันมา แต่
 หมูนั่นเป็นหมูแม่ลูกอ่อน มีลูกตั้งหลายตัว ความธรรมดาหมูนั่น เอ้อ ยามฝนตกหน้าฝนมันเป็นปลัก
 ไปนอนปลัก เอ้อ ปลักซีโคลน แล้วคืนมันพอกหาง เสียงมันมา ก็เสียงมันดัง ทีแรกว่า นึกไม่ใช่
 ว่าเป็นหมูป่า นึกว่าเสียงอะไรมันดัง แต่มันดังมา มันดังเสียงปุง ๆ ๆ ๆ จ๊ะ จ๊ะ ๆ ๆ กะจ๊ะ ๆ ๆ
 ปุง ๆ (หัวเราะ) ปุง ๆ จ๊ะ ตะป้อตึกกตักตัก ก็ร้องแคะแคะแควิด (หัวเราะ) แคะแคะแควิด
 จ๊ะ ๆ ๆ ปุง ปุง ๆ ๆ จ๊ะ อยู่เรื่อย หะฮ่า ๆ ๆ (หัวเราะ) เอ๊ นายพรานก็ฟังว่า เอมันเสียง
 อะไรเล่าเว้ย ฟังมาใกล้ ๆ เอเสียงอะไรก็ไม่รู้ลุกขึ้นรำ ไอ้เจ๊กนั่นก็ลุกขึ้นรำ จ๊ะ ๆ ๆ ปุง
 ปุง ๆ ๆ จ๊ะ รำเข้าจังหวะ (หัวเราะ) แต่ที่จริงมันเป็นเสียงหมู (หัวเราะ) คือไอ้หมู อ้า โคนมัน
 พอกหาง เลยไอ้หางมันแก่งมาออกสะหวาม⁷ มันนะ สีข้างมันดังปุง ๆ แล้วปากมันก็เคี้ยว เคี้ยว
 เปือกเคี้ยวมัน นี้นะ ดังจ๊ะ ๆ ๆ แล้ไอ้หางที่แก่งดังปุง ๆ ๆ จ๊ะ ๆ ๆ ปุงมาเรื่อย นกแคะแคะร้อง
 แคะแคะแควิด (หัวเราะ) มันเข้าเสียงกันเป็นคนตรีเลย แก่ก็ลุกขึ้นรำ เสร็จแล้วเห็นหมูมาแต่ไกล
 แก่ก็บอกนายพรานเพื่อนกันนะ ก็สะกิดให้มันลง เสร็จแล้วแก่ก็ พอดีหมูก็เข้ามาได้คืนไม้ เขาเรียกว่า
 คืนจะบึก มากินหน่วย⁸ ตะบึก หมูแม่ลูกอ่อนมาตั้งหลายตัว ไม้รู้ว่าแกจะยิงเอาตัวไหนดี แก่ก็คิดลึนใจ
 เล็งไปที่คืนไม้ คืนไม้เป็นง่าม เป็นกิ่งแตกกิ่งออกสองกิ่งสามกิ่ง แก่ก็เล็งเอาตรงง่ามไม้ บอกว่า
 ยิงง่ามมันนะ จะได้ มันจะได้หมูครบทุกตัว (หัวเราะ) โอ้ย ก็ยิงไปยิงไป ไอ้กิ่งไม้ก็หักมา หักลงมา
 ทับหมู หมูแม่ลูกอ่อนตายหมด (หัวเราะ) เช็ดแล้วป็นอันนั้น มันป็นบรรจุนัก ป็นแก๊ปนะบรรจุนัก มัน
 ถีบเอาไอ้เจ้าของคึกห่างลงมา (หัวเราะ) ตกห่างลงมาทันจำเข้าลงไปในคืนนี้ ลิกไปในคืนซึกคืบหนึ่ง
 นอนหงายแม่ คอนนอนหงายไป หัวก็เกยกะไอ้เต่า (หัวเราะ) เต่า อ้า เต่าเพชร (หัวเราะ)
 เลยได้เต่าตัวหนึ่ง แล้วพอจะลุกก็ต้องไปโหน จับไอ้ อ้า จับต้นไม้เล็ก ๆ นะ โหนมา ไม้เล็กก็ถอน
 พอลถอนขึ้นมา ไอ้หัวกะชาย หัวกะชายคง ก็ถอนขึ้นมาตาม วันนั้นได้ ปีนนี่ ปีนวิเศษหมา⁹ จริง ๆ
 (หัวเราะ) ได้ทั้งเต่า ได้ทั้งหัวกะชาย ได้ทั้งหมู ก็เลยจบแค่นี้

คำศัพท์

1	ฟาน	=	อิกัง
2	เครือ	=	เถาไม้เลื้อย
3	คะแวว	=	มีคชนิดหนึ่ง
4	กรง	=	ตรง
5	จี	=	จะ
6	นั่งห่าง	=	นั่งห่าง
7	สะหวาบ	=	ลีข้าง
8	หน่วย	=	ลูก ผล
9	หมาน	=	ความโชค

31. พรานยิงหมู

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่งจะเล่าต่อไปนี้ ยังมีนายพรานอยู่คนหนึ่ง เคยยิงเนื้อยิงชดมาก
 มายทีเดียว แล้วแก่ก็รู้จึกว่าฤๅไน เนื้อไหนลงยังใจ แก่ก็รู้ในเวลานั้น ไม่ทราบว่าเป็นเดือน
 ไหนทีเดียว หน่วยกะโค้นหล่นมาก นายพรานไปขึ้นแต่กลางวันบูน รออยู่ที่ถ้ำป็นบ้อซัดห่างอยู่
 หายของกำบังอย่างดี ทีนี้หมูก็มานั้นเด่ แหม / ท่านผู้ฟังทั้งหลาย หมูมันไม่ได้มานาน้อย ๆ เลย
 มาเป็นร้อย ๆ มาเป็นหมู ๆ ผุง ๆ ทีนี้มันก็กินนั้นเด่ สมมุติว่าหมูตัวหนึ่งโอ้เคียวมันก็กะจิบ ๆ
 กะจิบ โอ้ห่างมันคิดโคลนมา มันแห่งก็คี่กะสีหวายปุง ๆ จีบปุง จีบปุง เท่งปุง จีบปุง จึงจ๊ะ
 เท่งปุง จีบปุง จีบปุง เท่งปุง ฉับปุง นายพรานก็ลิมยิง เอาปืนท่อยไว้อย่างดีก็ร้าววงบนนั้นเด่
 ปุงจีบปุง ปุงจีบปุง แรแร ราวี แร แร แร ปุงจีบปุง เท่งปุง จีบปุง ไป ๆ มา ๆ ทุ่มนี้จิงใจไม่ได้
 คอก ยิงคัวหนึ่งเสียค้ายคัวหนึ่ง นายพรานก็ยิงเอากิ่งกะโค้นบ้าง กิ่งกะโค้น อัก เอก / หมูค้าย
 เม็ด ห้าซิบคัว ไม่ชนะจิกเคือ ไม่ชนะจีย่าง ชวนชาวบ้านมาเอาไป เนื้อใส่เกลือ เนื้อส้ม
 เนื้ออะไรก็มด แต่เพียงนี้แหละ...

32. ไอ้บอดกับไอ้คิด

พระครูอรุณโกศล

มีเกลอสองคน คนหนึ่งตาดีแต่ขาดีคือขาเดินไม่ได้ คนหนึ่งนั่งตาบอด แต่ว่าขาดี จึงปรึกษากันว่าเราสองคนเกิดมาอาภัพร้อยเหลือที่สุด ไม่ได้เห็นโลกกับเขาเลยและเป็นคนพิการด้วยกันทั้งนั้น ไอ้ขาดีก็นั่งตาดีจึงพูดขึ้นว่า ดูอะไรเกลือบอด เรามาสัมพันธ์กันเถิด สัมพันธ์ยังไงกันบ้าง ดูจะขึ้นหลังมึงเพราะมึงตาบอด แต่ว่าขาดี เทียวไปในสถานที่ต่าง ๆ เพื่อจะได้ชมโลก เป็นทัศนวิสัยเป็นวันดี จะพอไปได้มาได้ไม่ว่า จะพอยอมไม่ว่า ไอ้ตาบอดก็ว่าเอามึงขึ้นหลังดูก็ไม่กลัวนักหรือก็ไม่ได้เทียว เออนะ ดูจะเป็นค่าไปเดี๋ยวนั้นเดี๋ยวนี ไม่ช้าเมื่อได้ปรึกษากันแล้วก็พากันไปขึ้นหลังกันไปเที่ยวชม ขาดีก็เดี๋ยวจ้ะเดี๋ยวจ้ะไป เออ เวลาที่วาสนาของคนที่อยู่อาศัยเลยนา ท่านทั้งหลายผู้ฟัง วาสนาดวงดาวมันให้ชั่วก็ชั่ว ดวงดาวมันให้ดีก็ดีต้องดี ดวงขามันมาถึงมันก็ได้รับทุกข์ บุญมันมาถึงมันก็ได้รับสุข คนสองคน ก็พากันเดินไปในป่า เดินไปเหนื่อยแล้วไปถึงร่มไม้อันหนึ่งจึง ยุคเถอะเพื่อน ยุคชักทีเถอะเกลอน นอนลงที่นั่นแล้วก็พากันพักลง ไอ้ขาดีก็ลงจากหลังแล้วก็คุยกันไปคุยกันมา ไอ้ขาดีก็แลไปบนยอดไม้ต้นนั้นไม่สูงไม่ต่ำ เห็นรังนก ถ้าจะเป็นรังนกแดงใครง เพราะว่ารังใหญ่ทีเดียว จึงปรึกษากันว่าไอ้เกลือบอดเอ๋ย มึงขึ้นต้นไม้เถอะไป รังนกนั้นไปจับแม่มัน ถ้าไม่ได้แม่มันก็ได้ไข่มัน เอามากินเถอะเรา ดูจะบอกดอก ช่าย ช่าย กิ่งช่าย ขวา ขวา กิ่งขวา พอจะไปถึงคอก พอพูดบอกว่าคิ้วก็คิ้วเด้อ เออว่า ไอ้ตาบอดก็ขึ้นไป ช่าย ช่าย ช่าย ช่าย ผลที่ซู้ก็ไปถึงรังนกนั้น ในรังนกนั้นมึงใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง พอไอ้บอดไปถึงรัง มันก็พ่นคำฟีดเข้าไป พอไปถึงรังนกนั้นงูตัวนั้นก็ชูดอ จนไอ้คนขาดีก็ว่า จับ จับ ไอ้บอดก็คว้าคอมบี้ ไม่ใช่ชนกเสียแล้วเป็นงู งูก็พ่นคำไอ้บอดฟีด คำไอ้บอดก็ดี แจ้งโหลงทีเดียว ไอ้บอดก็คว้งงูลงมา ไอ้ขาดีก็เสือกหนี ว่าอย่าคว้ง¹ อย่าคว้ง อย่าคว้งมาไอ้หนู ฟาดลงมาถูกใกล้ ๆ ไอ้ขาดีก็พอคิดกระโดด ผาง ขาดีก็ออกทั้งสองข้าง เลยเดินได้มาจนทุกวันนี้

คำศัพท์

1 คว้ง = ข้าง

๓๓. ไอ้ชู้คร่านตุคเอ๋อว

พระศุภรตโกศล

ยังมีคนหนึ่งเป็นลูกเขาเขาเรียกว่าไอ้ชู้คร่าน ชู้คร่านอย่างสำคัญ พ่อแม่ใช้ให้ไปไหนก็ไม่ค่อยไปที่เดียว ในเวลาวันนั้น เขาวิศปล่า จึงว่า ไอ้ชู้คร่าน ไอ้ชู้ครอกนี่ มึงไปจับกาน่าม¹ เขาไป ฉันทจิป่คอกแมะ เอย ไปก็ไม่ว่าย่านอน แล้วก็บอกเขาว่า จุงเอยถ้าจับแล้วก็อย่าคว่นเปิดน้ามออกเคอ ฉันทจิป่ปลางอกหน่อ² เออ มิเปิดน้ามลงคอก มึงคอยจับ เคอ ที่นี้เขาจับแล้ว ห่วงหนึ่ง มันมีสามห่วงแล้ว เขาก็ไปปลุกไอ้ชู้คร่าน ไอ้ชู้คร่าน เขาจับแล้ว ห่วงหนึ่ง มันมีสามห่วงแล้ว เขาก็ไปปลุกไอ้ชู้คร่าน ไอ้ชู้คร่าน เขาจับแล้ว มึงไปจับไปนอนอีกซักกระเดี้ยว พอห่วงสองก่อนนำ พอจับหมดห่วงสองก็ปลุกอีก ไอ้ชู้คร่าน ๆ ไปจับถั่ว³ ภูจิกอยห่วงสามคอกแห้วย เขาเปิดน้ามลงเม็ด เอาไว้แต่ห่วงสาม จิคำแล้วไอ้ชู้คร่านก็มาจับ จับได้ปลาลมาสามคิ้ว เค็น โหยกเหยงมาคือหมาบ้าไกล ๆ จิคำย มาร์หลงบ้าน บ่าเข้าไปในป่าเข้าไปมีฟลุกโร้ เขาเผาผีไปใหม่ ๆ มันก็มีรูอะไร มกปล่าอุกนก่อนนาแห้วย พอมกบับ นิ่งหลับจ้อย ซักครู่ ลินดำ ปลาหายจ้อย ไอ้หมาเย็ดแม่ไหนเอ้าของภูไปกินน้ำแห้วย เอ้าคิ้วที่สองมามากอีก มกบับหลับอีกแหละ ประหงกปะงอย⁴ ผิมันก็เอาไปกินนั่นเค้ ทำเหริบตาขี้บไม่เห็นก็ไอ้ชู้ครอกนี่เอาไปกินของภูอีกแหละแห้วย ที่นี้คิ้วที่สามพี่หมอกก็ถือกระบองอยู่ลีนคำไม้่ง เอาผิกเบี้ยมาถ่างคำ ถ้ามีนั่นมันจิลลั๊ว เกิดมาแค่เมืองหลับ ไอ้ชาคิรี่ครอกเขามาเกิด ที่นี้พอปลาจุก ก็มือใหญ่มือผิเท่าใบคำลนี้เพื่อเร่อเข้ามาในไฟ ถลาจับเอาปลาไอนี้ก็ดูเห็นแล้ว ดูเห็นผิแล้ว มันกระโดดคิ้วกระซอกซ้อมือผิ ผิกส์ำแดงฤทธิ์ คำซ่นไปโล้ ไอนี้ก็เอาไม้ตีโป๊ะ ๆ ๆ ผิกส์ำว่า อย่าฆ่าผมเลยชะรับ มึงจิจิให้อะไรดู ภูยากจนไปได้ปล่ามาสามคิ้ว มึงกินแค่ของภู อย่าฆ่าเลย ผมจิจิให้โทงโทหนึ่ง โทงของภูไม่อยากจะ จิจิให้เงิน ไม่อยากจะ โห่แก้วก็มีภูมียอยากได้ ผมจิจิให้กะถาดตุคเอ๋อว เอ้อ เออละ แม่ ที่นี้ผิกให้ โองโคง⁵ ขึ้นที่ว้อไอ้ชู้คร่านก็โองโคง ผิกส์ำเข้าไปในตุค ชุด ๆ ๆ โอ้ว ๆ ๆ ๆ จิจิให้ยังงี้ ภูจิท้ายังใจเหล่าไอ้ผิ นายก็หมาผ่าชี่ร้ว จุกชะ โอว่ายังงั้นนี่ ชะรับ ผมจะไปละชะรับ ไอ้ผิกส์ำชี่ร้ว จิกตุคก็ไปเค็นโทนกเหนก ๆ ไปถึงบ้าน พ่อแม่ก็ถามว่า ได้ปล่ามาไหมเหล่า มิได้อะไรคอกได้แต่ของวีเศษมาแมะแม่เอย ของวีเศษอะไรเหล่า คอยดูไปเถอะแมะเอย อยู่มาบ้องมีรูปประสา ไอ้โง่กำจิงนึ่งยง ๆ จิสุมหยาน้องก็คลานมาทักกัก ๆ กระซอกผ่าก็ะตุคไอ้ชู้คร่าน ตุคเอ๋อวมันก็ให้ เอ๋อว ๆ ๆ คนก็ตื่น เม็ดบ้าน

เมื่คเมือง พ่อก็วิ่งออกมาถือขวานอันหนึ่ง เสียงอันหยังซี เสียงไอ้ตูดเอ๋อว มึงไปได้แต่ไหนว่า ก็
 เล่าไป ศิมันให้ผม มันให้เงิน ให้ทอง ผมก็มีเอา ไอ้ไอ้ชาติขี้ครอกเอย จิไปไซ้จิงโคได้ แต่
 แม่นั่นอย่าไปทำมันเลย ลูกของเอง ข้าจทำให้มีเงินร้อยเงินพันไซ้ดอก แต่ถึงยามเดือนซิบเบ็ค
 เข้าเบ่า นกลงกันเข้ามาก ไอ้ตูดเอ๋อวก็ไปเค้นความชกคะนา ไล่กให้เขา ได้ปีละสามซิบถึง
 ห่าซิบถึง มึงมีศรีสุขเพราะไอ้โง่ ที่นี้ก็พอไป แม่เอยฉันจิทาไอ้ขี้คร่านไปไล่ก เอาแค่สี่ถึงเถอะนอ
 ไปห่าะ ไอ้ขี้คร่าน ไอ้ขี้คร่านก็จุกตุคไปแต่พอไปชกคะนา ก็กระซากผ่ากะตุคเองออก ตุคก็ให้
 เอ๋อว ๆ ๆ แกกมึงมีศรีสุขมาแต่นั้น เรื่องนี้ก็ยุติแต่เพียงนี้แหละ

คำศัพท์

1	จับากาน้ำ	=	จับปลาที่หลังเขา
2	ปลางอกหน่อ	=	ปลาที่ตันขี้โคลนขึ้นมาหายใจ
3	ถั่วะ	=	เถอะวะะ
4	ปะหงกปะโงย	=	โงกเงก
5	โองโคง	=	โองคอง

34. ช้างคิดพวยกา

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่ง คน ๆ หนึ่งเข้าไปเฝ้าจะไปหาหิน จะไปหาหัก จะไปหา
ประโยชน์ในอันหนึ่งอันใดนั่นทีเดียว ไปถึงกลางคองกลางป่า แล้วก็ไปปะข้าง ช้างก็วิ่งคุมคน
ผู้นั้น ชายผู้นั้นก็วิ่งขึ้นต้นไม้ ช้างก็วิ่งขึ้นต้นไม้ โอ้เจ้าคนนี่มันได้ลงจากต้นไม้ก็วิ่งเข้าโพรง
ข้างก็วิ่งเข้าโพรง คนก็ทะลุโพรงไปออกทางนุ่น พอคนไปขึ้นกอไผ่ คนลงชะมู่น่าม โผล่ทาง
นุ่น ช้างก็ไปโผล่ทางนุ่น คน ๆ นี้ก็วิ่งเข้าบ้าน วิ่งก็วิ่งไปเข้าในพวยกา ออกจากพวยกา ช้าง
ก็วิ่งดำไปในปากกา ออกไปทางพวยกา คิ้วข้างออกไล่ ไปค้ำอยู่ที่หาง เลยเข้าคนมิได้

35. เจ้าภาพขี่เมา

นายถ้วน บุญอยู่

นี่ก็เป็นนิทานอีกอันหนึ่ง เล่าฟังกันเล่น หัวเราะกันเล่น ๆ มีเจ้าภาพคนหนึ่งทำบุญ
 บวชพระบวชลูก บวชหลานนี่ คราวนี้เจ้าภาพคนนี้ เพื่อนฝูงเคื่อก็มาช่วย แต่ว่าแกมีนิสัยชอบขี่เมา
 คีบเหฺล้าเข้าไม่รู้หัวรู้กันเลย ว่าอะไร เป็นอะไร ข้อสำคัญว่าให้คีบเหฺล้าแล้วก็พอใจ พอถึงเวลา
 พระท่านก็เทศน์ เมื่อเทศน์ใกล้จะจบแล้ว ภรรยาของเจ้าภาพขี่เมา^{นี้} ก็หันมาถามสามีคน ถามว่า
 ที่ ๆ พระเทศน์จะดีดักข์เทศน์เท่าไรว่า อีตาขี่เมาคนนี้ก็เลยว่า ฮ่วย พระเทศน์¹จิ้งซี่ บิดแม่มัน
 ซิบบาททอนั้นแหละ ส่วนพระเมื่อได้ยินคำพูดนั้น ก็นึกไม่พอใจ ก็เลยจบเทศน์ลงทันทีด้วยการว่า
 อาตมาภาพจะยุติการแสดงพระธรรมเทศนาลงไว้แม่มันเพียงแค่นี้ (หัวเราะ) เอวังก็มีด้วยประการ
 ละฉะนี้

 ศัพท์

1 จิ้งซี่ = อย่างนี้

36. พระจุกบี้

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีวัด ๆ หนึ่งอยู่ใกล้ลำน้ำ แล้วมีเรือใช้ ในกาล เวลาวันหนึ่งนั้น เจ้าอาวาสมีธุระ จะเอาเรือไปบรรทุกสิ่งของทางอื่น เรือนั้นเขายืมไป วัดเหนือเขายืมไป แล้วจึงให้พระไป เอา พระองค์ไหนดี ๆ ก็ไม่อยู่ ไปได้หลวงพี่บี้ พระองค์หนึ่งคะหมุกบี้คือคะหมุกโหว่ คะหมุกขาด คะหมุกกุ่มคทีเดียว จึงว่า ท่านบี้ ๆ ขะหนับ คือว่าให้ท่านไปเอาเรือวัดเหนือ เขายืมไป และ ให้ท่านไปเอามา พวกไปบรรทุกของบรรทุกไม่ทางวัดของเรานี้ หลวงพี่บี้ก็ไป ก็ได้เรือมา พายดึง มาทีเดียว แต่เรือนั้นเป็นเรือประทุน ประทุนข้างหน้านั้นบี้ หลวงพี่บี้ก็พายมาถึงท่าวัดของเรา ก็ มาเจอสีกาคนนั่งสีกาแก่ สีกาสาวแก่ทีเดียว ปากรอคอคมเสียนี่กระไร เมื่อเห็นเรือแล้วจะคิด ยังใจก็ไม่ทราบ จึงว่าเสียพระ จะว่ายังใจก็ไม่รู้แล้ว จึงชมขึ้นว่า เรือลำนี้คงยามแท้ ๆ น้อ เสียค่ายแค่ประทุนบี้ หลวงพี่บี้ก็เคียดจนหน้าเขียว หน้าเขียวบีด ออกจากหน้าเขียวก็กลายเป็น หน้าแดง พอเรือจอดแล้วก็ขึ้นมาฝั่ง คำแม่ โครครแม่ เย็ดแม่ คำอยู่คนเดียว สาวไปแล้วก็คำอยู่ คนเดียว จะคำกันเวลานั้นก็หยามโศค¹ หรือยังใจ จำรัยแลดูอยู่ก็ได้ยิน ท่านนี้คำใครว่า อีหามาเน็ค แม่มัน คนนั้นมันว่าเรือลำนี้งามจริง ๆ เสียค่ายแค่ประทุนบี้ อาจารย์ก็ว่า เซ้อ จะไปเสียใจเลย มาจะบอกให้ อาจารย์ก็ว่าซิบกะหูค่อย ๆ ได้ยัง ได้แนวคะหนับ ที่นี้ละเว้ย มึงมาดูจะแก้มึง ไม่ช้า ไม่นาน สาว ๆ นั้นก็มาอีก มันก็รู้ตัวมันเหมือนกันว่าหลวงพี่บี้จะแก้มึง ก็ไม่ท้วงโหว่ เพราะเป็นสาวแก่ แม่ปลาช่อนย่อมไม่กลัวอะไรเลย สาว ๆ นั้นมาใกล้ ๆ หวงพี่บี้ก็ยังไม่ว่าคอบลงไปเลย ดึกน่าขึ้นมา ก่อน พอสาว ๆ นั้นดึกน่าขึ้นมา หลวงพี่บี้ก็เข้าไปใกล้ทีเดียว หลวงพี่บี้ ก็ว่าอย่างแรงว่า ประทุน มันบี้ แต่เทากระโตงมันยังคืนนะ อีท่ากินเอ้ย

 คำศัพท์

1 โศค = มาก

37. พระขี้ตระหนี่

นายถ้วน บุญอยู่

มีหลวงพ่อดีคนหนึ่งมีนิสัยขี้ตระหนี่ขี้เหนียว ได้อะไรมาก็ไม่ชอบให้ใครหยิบใครใช้ แม้แค่เงินทองได้มาว่าไม่กล้าจะซื้ออะไร สมงจิวร นี่มันจะคงสีจะออกสีก็ไม่หวัง เว้นแต่ว่าเขาเอามาถวาย จึงจะไต่ยอมสีใหม่ เวลาเขามานั่งมดไปในงานต่าง ๆ ก็ไม่ยอมให้ลูกส่งไปด้วย ไปแค่เององค์เดียว จนพระในวัดนั้นเอือมระอาแทบไม่อยากจะอยู่ด้วย ชาวบ้านก็รู้ว่า หลวงพ่อดีนี้มีนิสัยขี้ตระหนี่ เลยอยากจะหาเรื่อง แก้ก่เพื่อเป็นการสอนหลวงพ่อดีในทางอ้อม อ้า อยู่มาวันหนึ่งหลวงพ่อดีไปเที่ยวเดินผ่านบ้านมา หน้านั้นก็ตกเป็นหน้าฤดูเดือนทีก ชาวบ้านกำลังตากไม้ ทำไร่ ทำคราก รุ่งกันอยู่ ขณะที่หลวงพ่อดีเดินผ่านมานั้นก็ได้บ่นว่า เอ้ ชาวบ้านนี้เมื่อไรมันจะมีใครตายซักที พอได้เงินซื้อสีย้อมผ้า พวกที่ตากไม้นั้นก็ได้ยินก็รู้สึกปวดใจว่า บ๊ะ พระแบบนี้มียังงี้...เค้าอยากให้ประชานราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข โอ้เราอยากให้เขาตาย บ๊ะ ก็เลยพากันโมโห โมโหก็คิดแกล้ง โดย อ้า...สมมุติให้เพื่อนคนหนึ่งนั้นตายแล้วก็หาปูนอะไรคาคทำโครงกระดูก อ้า เขียนหน้าเขียนตาให้เหมือนผี แล้วก็ให้เพื่อนอีกคนหนึ่งเข้าไปนิมนต์หลวงพ่อดี อ้า คนที่ไปนิมนต์หลวงพ่อดีก็เตรียมหมาก เตรียมยา พันพลู ไปอย่างคืดเดียว ไปก็ไปกราบ อาราธนา บอกหลวงพ่อดี หลวงพ่อดีรับ ขอราราธนาไปซักทางด้วย โยมที่บ้านนั้นตาย หลวงพ่อดีก็ตั้งใจขึ้นมาทันทีเดียว ถึงออกอุทานว่า เอ้อ ไอ้ห้าเอ๊ย อยู่นอยู่เมื่อคะก็นี้แท้ ๆ เมื่อไรมันจะมีใครตายซักที มันตายขึ้นได้ ที่นี้ถูกไต่สีย้อมผ้าแล้วไว้วะ อ้ากล่าวถึงพวกที่อยู่ข้างหลัง ที่ได้ไปนิมนต์หลวงพ่อดีก็เตรียมวัดทำโลง ทำอะไรอย่างคืด แล้วก็เอาเพื่อนคนหนึ่งไวโนโลง ให้คนสี่ห้าคน พอหลวงพ่อดีไป สักคนนั้นก็ช่วยกันหาม อีกคนหนึ่งก็ถือข้าวทิพย์ของ อ้า ถือเครื่องสำหรับไปถวายพระ เมื่อไปถึงป่าช้าแล้วก็ปูเสื่อลง แล้วก็เอาหีบศพนั้นวางลง พวกที่หามสี่ห้าคนนั้นก็บอกหลวงพ่อดีว่า มนต์หลวงพ่อดีสวดพระอภิธรรม อยู่ที่นี้ซักหน่อยก่อน พวกผมก็กลับไปเอาจอบเอาเสียม เอามัด โดยพวกนี้ทำเป็นลืม หลวงพ่อดีก็ไม่ได้รู้ได้ ก็เลยบอกว่า เอ้อ.ไปเถอะโยม ว่าแล้วพวกนี้ก็ไป หลวงพ่อดีนั่งอยู่องค์เดียว ความจริงพวกที่ไม่ใช่ไม่ใช่กลับมาเอาจอบเอาเสียมหรือก กลับมาบ้านเฉย ๆ แล้วก็ไม่กลับออกไปอีก หลวงพ่อดีคอยบ้าน ไม่เห็นมาซักที บ๊ะ ไม่มาอาราธนา เรารู้ว่ามันเององค์เดียวละว่า แล้วหลวงพ่อดีก็เริ่มคันสวด ฤคสะลาธรรมมา ผีอยู่ในโลงเพราะว่าไม่ใช่ผีจริง ๆ เป็นผีจำแลงขึ้น ก็คืนขึ้นมาเที่ยว ฤคสะลาธรรมมา คืน

เสียงดังขรีงขรีง ๆ อยู่ในใจ ก็เลยวะ พอได้ยินเสียงดังนั้น หลวงพ่อแทนที่จะสวดต่อก็ว่า ขรีงขรีง
 ธรรมดาธรรมไมตรุกีมา ผีอยู่ในใจก็ลุกขึ้นมันทีเดียว เห็นหน้าคาโบ โฟโว โฟเว่ หน้าคาโบโฟโวโฟเว่
 ธรรมไมตรุกีมา ธรรมดา ๆ ผีก็ลุกขึ้นวิ่งหลวงพ่อก็ดักวิ่งหนี พอวิ่งหนีไปโอ้เจ้าในป่าช้านั้น คอมันก็
 มาก หลวงพ่อก็ไปชนคอเข้า บัก โอ้ย ๆ ธรรมาจิธรรมไมตรุกีมา วิ่งไปอีกบังเอิญจิวรไปเกาะกับ
 หนามเข้า เสียงดังควัก ๆ ควัก ๆ ๆ หลวงพ่อจะสวดยังงไม่สวด ก็ว่า ขาด ๆ ธรรมดา ๆ ๆ ๆ
 วิ่งเข้าไปจนถึงวัด พอไปถึงวัดหลวงพ่อก็รู้ทีเดียว ไม่กล้าพูด ไม่กล้าเล่าใครเลยอยู่เฉย ๆ กล่าว
 ถึงผีอาบน้ำอาบท่าแล้วก็เข้าบ้านเจ้าของ อยู่มาอีกไม่นานที่นี่ ปรากฏว่ามีคนตายจริง ๆ เขาก็ เขา
 ไปนิมนต์หลวงพ่อ พอเขาไปนิมนต์ หลวงพ่อก็เลยถามว่า มันตายแจบ¹ ไหมโยมวะ โอ้ย แจบ
 คราวนี้แจบ ว่างั้นไม่เหมือนผีตายเมื่อก่อนหรอกันอ ไม่ใช่ว่า เอาละที่นี่ไม่เป็นไร หลวงพ่อพอรู้
 เช่นนั้นก็เลยชักชวนลูกสงฆ์ในวัด เออ ท่านเอ๋ย ลูกสงฆ์วัดเรามีเท่าไร วันนี้ญาติโยม เขามานิมนต์
 ให้ไปกัมขฐานด้วยกัน มันได้เฟื่องได้สสิ่งจะได้แจกกันไปนะ ตั้งแต่วันนั้นมา หลวงพ่อองค์นี้ก็เลิกขี
 ตระหนี่ เมื่อมิงานมีการเขามานิมนต์ ก็นำลูกสงฆ์ติดตัวไปด้วยเสมอ เป็นอันว่าจบครับ

คำศัพท์

1 แจบ = จริง ๆ

38. อาจารย์บัวชนาน

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนាយ

ข้าพเจ้าจะเล่านิทาน. ท่านต่อไปอีกยังมีวัด ๆ หนึ่ง มีสมภารอาจารย์หนึ่งบวชนานตั้งแต่
 ฆิบพรรษาขึ้นไป แต่ว่าอาจารย์นั้นปากไม่รอกอไม่คม เป็นแต่ลุ่มลุ่มว่า สร้างนั่นสร้างนี่อยู่ เรื่องจะ
 เทคน้บุงฉาววิไลสนา เทคน้บุงฉาวอะไร ก็ไม่ได้ซักอย่าง อยู่ไปดูแลวัดวาอารามไป อยู่ไม่ชั่่นะ จะอยู่
 ก็เลยชีกมา ชีกมาก็อาศัยที่คนแก่ไปหน่อย สามชิบ สี่ชิบ ก็มาอยู่บ้านไค้ง ๆ เค้ง ๆ ไม่กล้าไปเกี่ยว
 พาราสิไคร โบราณนะชีกมาแล้วก็ต้องมีครอบครัว ต้องเอาเมีย ที่นี้ก็ไปเกี่ยวกะไคร เขาก็ไม่ค่อยจะ
 พุคหาเลย เพราะว่าคนแก่สาวก็ขึ้นสมัยใหม่ มีแคตตี ๆ บ้อ ๆ สวย ๆ ทั้งนั้น ก็อยู่ไปทำงานไป อยู่
 บนเล่าบนเรือนของเองไปคำมธรรมคำ ที่นี้บู่มา บ้าเวทนาอาจารย์นี้เวย อาจารย์หลานหั้นะไร
 จิได้เมียชักที จึงมาที่บ้านที่เรือนอาจารย์นั้น อาจารย์เอ่ย หลานเอย อาจารย์เอย เมื่อไรจิหาเมีย
 ชักที โยมิรูจิปุคหาไคปุ่เอย ว่าแล้วก็มีรู้ปุคหาสาวคาเป็นคนบวชนาน เอยบู่จะบอก บอกยังงักก็
 บอกเถอะบู่ ก่ารเกี่ยวพาราสิเป็นเทคน้บุงของไคของมัน จะบอกกันก็ไม่ได้ ไอ้ไม่รู้ปุคก็เห็นใจอยู่แล้ว
 แล้วก็ไปสั่งเกตุศิวเมีย เขาแต่งงานกันใหม่ ๆ เขาคงจะชะเล่าะ เยาะโย หยอกล่อกันอย่างสนุก
 สนานไปฟังเขาเดอ จ้าฉินจิจ้าคำบู่ไว้ เอย ไม่ช้าไม่นาน ก็มีก่ารแต่งงานขึ้นนั้นชิตี แต่งงานขึ้นคู่
 หนึ่ง อาจารย์ก็ว่า เมื่อไรจิคำบู่จิปุคมันจะไปจ้าเอาคำปุคของมันมา แล้วบู่นั้นก็ไม่กรังชกนิตเลย
 ที่คาคหมายเอาไว้ มันก็ไม่กรังเท่าไรแล้ว ไอ้คนแต่งงานกันใหม่ ๆ เขาพูคอย่างอื่นก็ได้ เขาจะเกี่ยว
 กันก็ได้ ไคจะไปรู้อไ้เรื่องอย่างนี้ มันก็ยากอยู่ ผลที่ชุดเย็นหย้าคำสนธยา แกก้ไปอาจารย์บวชนานก็
 ไป ไอ้สองศิวเมียนั้นแต่งงานกันใหม่ ๆ แล้วก็มีหลงบู่ หลงย่า หลงคา หลงยาย ที่นับถืออยู่ในวัดก็จะ
 ข่าไค่แก่งไปจั้งหัน ไปเพลอะไรยังงี้แหละ แล้วว่าข่าไค่อยู่ในคริว ศิวเป็นคนข่าเป็นคนแเวะไค่
 เมียนั้นเป็นคนถาว่า นันอะไรเหล่าแก่ นันคืบมัน แล้วเมียก็ถาตามค่อไป ถาที่ยังงัก ศิวก็คอบยังงั้น
 นันอะไร คืบมัน นันอะไร หัวใจมัน นันอะไร พุงชี่โพ้นมัน แล้วก็ค่อไป ศิวก็ร่าคาญก็ว่ามิงจิทาหา
 ไคครพอไคครแม่มิงไอชะพาย¹ ที่นี้อาจารย์ที่อยู่ไคถุนไคยีนก็จักไคคืบมือ ชะ ชะ ๆ ได้แล้ว ไอ้เรื่อง
 เกี่ยวสาวก็มาตีเดียว ก็ไปบ้านบู่บอกว่าผมไปไคคำเกี่ยวมาแล้วคะรับ ศิวเมียนั้นเขาก็แกงไคไคไค
 คำมเรื่องเขา ที่นี้ก็ปรักษาบู่ว่า จะไปเกี่ยวไคคี้ ผมไคคำเกี่ยวมาแล้ว เอย ไปหาอินันไป อินันมัน
 ก็เป็นสาวแก่ อายุไล่เลียอาจารย์ หลานบู่ไปเคอจ้า พระบวชนานนี้ก็สิขี้ฝิ่ง นะ.เมคคำ ไบกรฎา

พหูพราณี ธาณินดี ยะเอนตุ์ สาวเห็นตุ์ เป็นหมาเห็นเจ๊ก ถ้าไม่จริงอย่างว่า ให้ฟ้าผ่าซ่อนตะปูเล็ก เบ็ก ๆ ๆ ๆ พอสี่สี่ฝั่งเซ็ดซบก็ไปทีเดียว สาว ๆ แก้กัคำข่าวอยู่ คำครีบ ๆ ๆ ๆ จ่ารบนี้ก็ไหลขึ้น ไป เจ้อเล่อ² สาว ๆ ก็ถามว่า ซิกเมื่อไรเหล่าที่ติด อาจารย์นั่นก็ว่า คีบมัน สาว ๆ นั่นก็ดูว่า ฟักคจ๊กชุกไอยังงั้น คีบมันอะไรเหล่า คีนมัน คีนอะไรที่ที่ค ฟักคนี้บ่าละวะ ฟุงซีโพ่นมัน ไอ้ฟักคนี้ บ่าแล้ว ฟุงซีโพ่นมันอะไรเหล่า จิตามหาโคตรพ่อโคตรแม่กูไอชะปายนะ สาว ๆ ก็หาความเค่ว่าไปค้ำแม่มัน แล้วก็ไปบอกพ่อแม่มันร้องไห้ พ่อแม่ลงมานับบีบจับอาจารย์ไปบ้านผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ชั้น ก็เป็นผู้ใหญ่บ้านที่ดี เพราะว่ารู้เชิงของตุ์กรณี่ตุ์โจทก์ ตุ์จ่าเลย เลยให้เล่าให้ฟัง พอเล่าให้ฟัง แล้ว ผู้ใหญ่บ้านก็เห็นใจว่า คน ๆ นี้เป็นคนกรังคอก อาจารย์นี้เป็นคนกรัง ไม่ได้แกล้งว่าอะไรค้อก สิบสาวกัวสะก็ค้อดี ๆ ว่าไปได้ค้ำกัวยมาแค้ไหน โอย เรียนนางนั้น เขาถามกันว่า คีบมัน คีนมัน แล้วไม่รู้ว่าเขาข่าไก่ แล้วก็ไปเอาคนเรียนนั้นมา ก็รับสมอ้างจริง ก็เลยไม่ต้องเสียเงินเสียทองอะไร ขอโทษขอโพยกันเล็กน้อย ก็จับกันแค่เพียงนั้น

คำศัพท์

1	ไอชะปาย	=	อะไรนักหนา
2	เจ้อเล่อ	=	ทรวดพราว

39. พระไปบิณฑบาต

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่ง เวลาลุกขึ้นเข้า ในบ้านอันหนึ่งนั้น พระก็ไปบิณฑบาตไหล¹ แล้วสาว ๆ ท้าห้คนก็ออกไปหาฟันแต่เช้าก่อนไก่ ถือไม้คานแล้วก็คุยกันไป ตามกรอก ไอ้เจ้าพระก็ซบ² มาเดินทางหลังพอดิ แล้วพระนั้น เจย ๆ ฉลาดแท้ ๆ กระซิบตู่กระซิบมึงอย่าให้พระเฉรพูดเดอ คอยดูสาว ๆ นั้นจิตเต็ม³ หนุ่ม ๆ ยังไง สาว ๆ ก็พูดไป ไอ้ท้ากิมมาเมื่อคืนลึงคาน⁴ แท้ ๆ ฎเกลียดแท้ ๆ คนหนึ่งพูดว่า มึงจิเอาหมออิเก้⁵ นี คนหนึ่งว่ามึงจิเอาหมอเพลงนึ คนหนึ่งว่าฎจะเอาไอเยอ⁶ สู้เอาครูโรงเรียนละเขา⁷ มิได้ดอก อีหนึ่งพูดหยาบกัวเขา เพราะว่าเป็นหมู่กั้น ไอ้หมู่เอ้ย เมื่อคืนนี้ฎฝันว่า เขาสี่ฎ เข้าแค่นี้ ก็ยกนิ้วมือแค่นี้ ฑีนี้พระก็ว่า สี่ก้าเอย ออย่ามัวแค่นี้ แค่นี้ มันจิสายจั้งทันฎ

คำศัพท์

1	ไหล	=	เดินกันยาวเหยียด
2	ซบ	=	สบ พย
3	เต็ม	=	นินทา
4	ลึงคาน	=	ขน
5	อิเก้	=	ลิเก
6	เอาไอเยอ	=	ไม่เอาทรอก
7	ละเขา	=	กะเขา

40. หลวงพ่อกับสีกา

นายถ้วน บุญอยู่

มีสีกาคนหนึ่งอายุแก่ห้องมที่เดียว แต่ว่านิสัยแก่นั้นชอบทำบุญ แยกไปวัดไปวัดมานาน เป็นเวลาปี สองปี สามปีแล้ว ก็อยากจะไปวัด แต่ไอ้การไปวัดนี่ก็ไม่รู้จักค่าหุดที่สุภาพว่าจะไป ยิ่งงกับพระสงฆ์องค์เณร ก็เลยไปถามเพื่อนบ้านกันคนหนึ่ง ไอ้เพื่อนบ้านคนนี้นั้นก็ไม่รู้แท้จริงหรืออก แต่มันก็เลยบอกส่ง เศษไป กลัวยายคนนี่ว่าโง่ ยายคนนี้ก็เลยไปถามว่า คำว่าพันนี้เขาเรียกว่าไ้ คำสุภาพ ชายคนนี้ก็บอก คำว่าพันนี้เขาเรียกว่า องคชาติ ตาเล่าเขาเรียกว่ายังง เขาเรียกว่า โยนิ ยายคนนี่พอรู้เรื่องจำได้จิตใจก็เดียว แล้วแกก็เดินเข้าไปในวัด เอาภัตตาหารคนที่เข้าไป ถวายหลวงพ่อ หลวงพ่อก็รับภัตตาหารแล้วฉัน เห็นหลวงพ่อเคี้ยวภัตตาหารอยู่ ก็เลยถามหลวงพ่อว่า หลวงพ่อ ๆ องคชาติยังแข็งดิงมะริงคิหรือกนิ หลวงพ่อก็บอกว่า ดิหรือกโยม ยายคนนี้ก็เลยบอกว่า ดิฉันนี่เค็มทีแล้วคะ บอกว่า โยนินี้แะมะค

41. หลวงพ่อเจ้าชู

นายถ้วน มุญอยู่

เรื่องหลวงพ่ोज้าชู มีหลวงพ่อดังหนึ่ง มีนิสัยเจ้าชูแอบหลงรักสาวมานาน แต่ไม่กล้าไปพูดสาว สาว ๆ คนนี้ชื่อนางทองซุน นางทองซุนนี้ เป็นลูกของชาวบ้านแห่งหนึ่ง คราวนี้ในบ้านนั้น ปรากฏว่า มีโยมปรีม นั้นทำบุญเผาศพ นางเอ็บ ซึ่งได้ล่วงลับไป หลวงพ่อดังนี้ ได้ถูกนิมนต์ไปในงานนี้ด้วย เมื่อไปถึงบ้านเจ้าภาพ เจ้าภาพก็นิมนต์ให้เทศน์ แต่ว่าเทศน์จวน อ้าในคอนคำ พระหลวงพ่อดังนี้ก็เริ่มเทศน์ คอนแรกก็ยกพุทธศักราช บอกวัน เดือน ปี อะไร เรียบร้อยแล้วก็เริ่มอารัมภบทว่า อันคนเราเกิดมานี้ สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงแท้ แน่นอน เป็นอนิจจัง อนัตตา คอนแรกเกิดใหม่ ๆ ก็สวยก็งาม เปรียบประจักษ์ค่าแพร่ที่ชื่อมาใหม่ ๆ ก็ยอมสวยซดงคาง แต่เมื่อใช้ไปเก่าไป ก็ยอมนาน ก็ยอมคร่ำคร่า คนเราก็เช่นเดียวกัน เมื่อคอนยังหนุ่มยังสาวอยู่ ก็สวยซดงคาง ดูเนื้อดูหนังก็กระชุ่มกระชวย ดูหน้าดูตากก็ปลามปลื้ม น่ารักใคร่ทุกอย่าง แต่เมื่ออายุมาก สังขารก็ร่วงโรยไป ฉะนั้นเพื่อความไม่ประมาท พวกท่านทั้งหลายจงรีบพากันสร้างคุณงามความดี เอาไว้ เมื่อตายไปแล้วก็เอาอะไรไปไม่ได้หรอก ยกตัวอย่างเช่น โยมเอ็บ ลูกสาวของโยมปรีม ตายไปเมื่อสองสามวันนี้ ไม่เห็นเอาอะไรไปเลย จริงไหมเล่า อีนางทองซุน (หัวเราะ) อ้าค่อจากนั้นหลวงพ่อก็ตเทศน์วนไปวนมาไม่รู้จักจบสักที ไอ้พวกเด็กหนุ่มเด็กสาว มันก็จะดูหนังดูลิเก แต่พระเทศน์ไม่จบ เขาก็ยังไม่มีการแสดง ก็มีไฟฉายนั้นบิบบ่องหน้ามาครั้งที่หนึ่ง ก็บิบบไปแล้วครั้งที่สอง ก็บิบบไฟฉายส่องหน้ามาอีก พระองค์ก็รู้ตัวทีเดียว จึงเทศน์ขึ้นว่า ไฟฉายครานี้ส่องหน้าอาตมา มาสามหนแล้ว เพราะฉะนั้นอาตมาภาพ ก็จะยุติการแสดงพระธรรมเทศนาลงไว้เพียงเท่านี้ เอวัง ก็มีด้วยประการฉะฉานนี้ พอที่จบลง ไอ้พวกหนุ่ม ๆ สาว มันก็โห่เกรี้ยวทีเดียว พูดว่า ถ้าไม่มีไฟฉายส่องนี้ เห็นทีจะจบไม่พอหลวงพ่อนี้ขอ

42. คาถากับยายซี เรื่องที่ 1

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีคาถากับยายซี ก็คืออยู่ใกล้ ๆ กัน เวลาเย็นแล้วก็มักคิดว่า ให้โยมซีมาคือนั่งหนังสือ เป็นคืนว่า ค่อนะโฆ ค่อศีลห้า ค่อศีลแปด ค่อเจ็ดตำนาน พานค้นสืบซีคนนั้น ก็ไม่รู้หนังสือ เข้าค้วย ก็มาค่อเรื่อย ๆ ค่อโดยบริสุทธิพุทธโธรัตนทีเดียว

อยู่มาในกาลวันหนึ่ง เมื่อวันจะเกิดเหตุใหญ่ขึ้น ยายซีก็ขึ้นไปหาคาถา ก็คือว่ามาแล้ว หรือแม่ซี มาแล้วเจ้าคะ เออ ขยันหมั่นเพียรนะแม่ซีนะ เจ้าคะ อธิษฐานมาค่อทุกวัน ๆ เจ้าคะ ได้ชนะแล้ว เมื่อไม่ขยันค่อไปก็อ้ายแม่เก่า ๆ ที่เขาบวชนาน ๆ เออ มันต้องยังงั้นแหละแม่ แม่ซีเออ แล้วก็นั่งสำรวมสติอารมณ์ ตั้งใจนะ เจ้าคะ ว่าบอออกมาเถอะเจ้าคะ อาจารย์นั่นก็ว่า นะโมตัสสะ ภควโต อารหโต สัมมา สัมพุทธตัสสะ โยมยายซีนั่นแกก็ว่าคำนี้ได้ ค่อยค่อกันไปทีละวรรค ๆ ก็แปลว่า ว่าได้แล้วนะโยมนั้น ยังไม่เกิดเหตุใหญ่ คอกท่านผู้หังทั้งหลาย มาถึง พุทธ สรรณ คัจฉามี เกิดเหตุใหญ่แล้ว เถนก็ว่า พุทธ ยายซีไม่ว่า พุทธ เสียละ ว่าแซ่ เถนว่า พุทธ ยายซี พุทธก็ทำไม่ไช่น่า ซี พุทธ พุทธก็หัง คาถาก็โมโห แล้วจึงบอว่า พุทธ ยายซีก็พูดว่า พุทธก็หัง คาถาเลยเถว่า กระทั่งหิมังนี ยายซีก็คอบว่า . คัจฉามี

43. เณกับซี เรื่องที่ 2

นายถ้วน บุญอยู่

เรื่องเณกับซี เณกับซี อ้าวัดไหนยังไม่บอกชื่อหรือครับ ขอสงวนนามไว้ก่อน เป็นวัด อยู่ไหนแถว ๆ บ้านเราที่แหละนะ บวชอยู่ที่วัด และที่คึกคักคนค้า ก็ชวนกันไปท่องหนังสือ คอนบาย ๆ นี่แหละ ท่องไปท่องมาทั้งสองฝ่ายนี่ก็เหนื่อย ก็เลยบอกอยากจะพักผ่อนสมอง ยายซีก็มาพูดกะตาเณ ว่า ตาเณ ๆ มาทนายปัญหากัน เณก็บอกว่าตกลงเอา ซีทายก่อนว่า แม่ซีก็ทายว่า น้อย ๆ ลัก ทำไบพลุ เป็นชนสุหฺย เป็นรูในกลาง เณทายว่าอะไร เณก็ยังไม่ทราบ คอนนี้เณก็เลยว่าย ปัญหาซ่อนเข้าไปอีกว่า ซีทายก่อนอยู่ล่าง เณทายหลังอยู่บน ลุ้นจู๊ ขุกขน ซีว่าอะไร แม่ซีพอได้ยิน ปัญหาของเณก็โกรธขึ้นทันที หาวว่าตาเณนี่พูดให้กระทบกระแทกแก่คน ไบโทเลยร้องไห้วิ่งไปฟ้อง หลวงพ่อ หลวงพ่อก็เรียกเณเข้ามาถามไถ่ ฎว่าเรื่องกลมันเป็นอย่างไร เณก็ไปหาหลวงพ่อ โดยดี หลวงพ่อถามว่า ตาเณ เณไปว่าอะไรเขาละ เขาถึงได้มาฟ้องตาเณก็ได้บอกหลวงพ่อ ว่า ไม่ได้ว่าอะไรหรือก คั้นเหคอยู่ที่แม่ซีท่องหนังสือมา แล้วก็เลยมาชวนทนายปัญหา ผมก็เลย ทนายปัญหาไป ใครเป็นคนทายก่อน หลวงพ่อถาม ตาเณก็บอกว่าแม่ซีทายก่อน หลวงพ่อก็เลยให้แม่ซี ว่าปัญหาให้ฟัง แม่ซีก็ได้ว่า ปัญหาอย่างนี้ว่า น้อย ๆ ลัก ทำไบพลุ เป็นชนสุหฺย เป็นรูในกลาง หลวงพ่อก็ถามอีก เณว่ายังงใจแล้ววะ ผมก็ทาย เอ้อ ผมก็ได้ปัญหาไรอีกว่า ซีทายก่อนอยู่ล่าง เณทายหลังอยู่บน ลุ้นจู๊ ขุกขนซีว่าอะไร หลวงพ่อก็เลยถามซีว่า ไอ้ทีซีว่าปัญหายังงั้น ซีทายว่า ยังงใจ ของแกเหล่า แม่ซีก็บอกว่า แปลว่า หูว๊ว ของตาเณเหล่า ไอ้ลุ้นจู๊ ขุกขน ที่แปลว่าอะไร แปลว่าเขาหัวว๊ว เพราะแม่ซีทายหูว๊วนี้ มันต้องอยู่ต่ำกว่าเขาหัว หลวงพ่อก็เลยสวดแม่ซีว่า อะไรแก้ปัญหาเค้าไม่ได้ ยังมีหน้าร้องไห้มาฟ้องเขาอีก ก็เลยไล่ตะเพิดออกไปทั้งสองฝ่าย จบแค่นี้

44. พระหาษวด

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีพระวัดหนึ่งใกล้จะสิ้นศาสนาของพระภิกษุสลับ สัมมาสัมพุทธเจ้า พระนั้นไม่เล่าไม่เรียน ไม่เขียนไม่อ่านอะไรเลย บวชเข้าแล้วก็ชักคำว่าโกนโล่น¹ นุ่งเหลืองเท่านั้นเอง ทายกให้เล่าเท่าไร อาจารย์บอกให้เล่าเท่าไร อาจารย์ก็ถือกั้นนั่นแหละ เหลวไหลเป็นธรรมเนียมมัน อีวันหนึ่งเขาจิตทำบุญใหญ่ทีเดียว ทายกก็มาหาอาจารย์ อาจารย์ก็ยั้งนั่นแหละ มิได้โอ้ออก เล่นแต่ว่าวเอ๋ย คอแต่ไก่เอ๋ย เค้ะคะกร้อ ล่อลือก้า นุ่งผ้าผี สีหิหมา ไปยั้งนั่นคำมเรื่อง ที่วันนั้น ทายกก็มาว่าคือว่า เมียทายกค้าลงไป จิโให้ไปสวดชบ² รัว่าจิโจนจุกถูกทายกก็ไม่รู้แหละ มันนานมาแล้วข้าพเจ้าก็ไม่สามารถจัดศุทธชกกะหระดลัมภ์คอะไรมันไว้ดอก เขาเล่ามาก็เล่าไป แล้วก็มาหาพระว่า ขอให้สวดมนต์ให้ได้ จะต้องไปสวดมนต์เจริญพระพุทธมนต์ในบ้านผมวันขึ้นเท่านั้นคำ ไปหาบัทสวดมนต์ไป อาจารย์ก็ยกนิ้วว่า แก่อย่าเป็นทุกข์หลายเลย เห็นว่าพวกฉันนี่ครั้นมักง่าย ฉันมิได้อัดดอกเรื่องสวดมนต์ คิละชะรับ ประมาณรุ่งนี้มะรินนี่อ จ้าไม่เป็นไร อาจารย์ก็ตีระฆัง มอง ๆ ๆ แม้ง เรียกลูกชิดไปหาบัทสวดมนต์ แม่บัทสวดมนต์ก็มีกะเจ็ดค่านาน ก็อยู่ตามวัดตามวา แต่นี้เรียกประชุมให้ไปหา บทสวดมนต์ อังค์หนึ่งไปกะลำน้าม ไปเห็นระชัด³ มันก็หันน้ามพิค มันก็หันอัด ๆ ๆ ๆ จุ่มยัก แล้วก็จุ่มเท คีคแล้วเคม โส้กระบอกแล้วก็เท จึงท่องว่า จุ่มยัก จุ่มเท จิดแล้วก็มาว่า

อังค์หนึ่งเข้าไปในบ้านไปเห็นโยมของเอง⁴ สาวไหมอยู่ หย่งเข⁵ ก็จิตหย่งเข หย่งเขเอามาไว้ ที่นี้อังค์หนึ่งไปท่ง⁶ ก็ไปเห็นนกกะคุม⁷ มันกินปลาอยู่ ย่อง ๆ ก็จิกปลากิน ก็ว่า นกกะคุมกินปลา ที่นี้อังค์หนึ่งมันไปกลางบ้าน ก็ไปเห็นเขาก่อศาลา จึงว่าศาลาคนทำ อังค์หนึ่งก็ไปทางเกียนไปปะเกียนชักปะทุนเซ้เก้ อยู่ มีถุงแดงดอกออกมา ก็จิตเอาไว้เซ้คซิม แล้วก็กลับมาวัด อาจารย์ก็ถามว่า ได้ไหม ได้ทุกอังค์ชะรับ เออ เราก้ไปว่างั้น พอถึงวันไป ทายกก็วิบัติ ปติหาหยาละ สิบปะสิมปะดิสิตिया เรื่อยไป ที่นี้พระก็คั้งนะโยสามที แล้วโคไปจำได้มาจากอันไหนก็ว่าขึ้นนั่นแต่ว่ายังงี้ นกกะคุมกินปลา จุ่มยัก จุ่มเท จุ่มยัก จุ่มเท หย่งเข หย่งเข นกกะคุมกินปลา ศาลาคนทำ เกียนชักคอกำปะทุนเซ้เก้ ถุงแดง ถุงแดง ถุงแดง ถุงแดง ถุงแดง ที่นี้ก็ขึ้นคั้นใหม่อีก

คำศัพท์

1	โกนโล่น	=	โกนหัวโล่น
2	ชบ	=	ศพ
3	ระชัด	=	ระหัด
4	เอ็ง	=	ตัวเอง
5	หยุ่งเข	=	ยุ่งมาก
6	ท่ง	=	ทุ่ง
7	นกกะดุม	=	นกกะกรุม

45. ขายหมูขาดทุน

นายวัชรินทร์ พิมพ์จันทร์

ในสมัยที่หมูขึ้นราคา บรรดาลูกหมูซื้อจากแหล่งเพาะพันธุ์หมู ราคาตัวละสี่ร้อยบาท ก็สามารถไปขายได้ตัวละเจ็ดร้อยบาทหรือแปดร้อยบาท หิวเมียคู่หนึ่งก็หวังที่จะร่ำรวย โดยการให้สามีหรือหิวนี้ไปขายลูกหมู ก็ลงทุนซื้อหมูกันไปเป็นจำนวนเงินห้าพันบาท หมูกี่ได้ เอ้อ นำไปขาย แต่ฝ่ายสามีนี้ชอบกินเหล้าเมายา แล้วก็เล่นไพ่เล่นการพนัน พอไปขายหมู ลูกหมู ได้กำไรตัวละสามร้อยหรือสี่ร้อยบาท แกก็เอาไปเล่นเอาไปกินเสียจนหมด จนกระทั่งค่ารถกลับบ้านก็แทบจะไม่มี พอมาถึงบ้านแกก็หาข้อแก้ตัว ไม่ทราบว่าจะมาแก้ตัวกับภรรยาอย่างไรถึงจะเข้าใจ โอ้เงินพอจะหาหีบหาหิ้วเขามาซื้อคอกแหละ นี่เป็นกำไรก็หาหิ้วไม่ได้ แกก็กลับมาหน้าดำหน้าขุ่นมาเลยทีเดียวน มาถึงบ้านพวกชาวบ้านก็มาชี้แจงแถลงข่าวก่อนว่า เฮ้ยวันนี้ หิวแกจะมาแล้ว ยายเมียก็จิตใจผัดหน้าทาแป้ง เตรียมจะต้อนรับหิว หิวไปหลายวันแล้ววันนี้แกจะกลับ แกจะต้องมีกำไรลงทุนไปห้าพัน แกจะได้มาบ้านอย่างน้อยก็สามหรือสี่พันเป็นกำไร พอลงไป อ้อ ได้ยินข่าวว่าหิวมาล่ะ¹ รุ่งลงบันไดไปรับ ถามว่า เป็นยังไงแก ไปขายหมูมีกำไรยังไง เอามาให้ฉันดูแข็ง² สามีก็หน้าตกทีเดียวน ซีดเขียวบอกว่า โอ๊ย ไม่ได้คอก ขายหมูขาดทุน ภรรยาแกก็เคียด เคียดอย่างแรงเลยละครึบ ก็เลยไล่ว่า ฮี ฉันทูหรือกว่านิสยกันนะไปกินเหล้าเมายา เพื่อนบ้านเค้ามานั่งให้ฟังว่าไปเล่นไพ่ เหล่นอะไรเสียหมด แกอย่านอนกะฉิบเลย ไปนอนกะเล้าไก่โน่นไป อีคาสามีก็มีความผิด แกก็ไปควาไอเสื่อรำแพนเสื่อกักนะครึบ ได้ผืนหนึ่งแกก็ไปนอนที่ข้างเล้าไก่ เป็นธรรมดาของสามีภรรยา ห่างกันไปนานวันก็มักจะคิดถึงกันอยู่ ตกตอนกลางคืนสามีก็นั่ง เอือนอนขคอยู่ที่เสื่อรำแพนนั้นแหละครึบ ไม่รู้จะทำยังไงถึงจะได้ไปนอนกะเมียถนัด ทางฝ่ายภรรยาก็นอนไม่หลับเหมือนกัน ครึบ แต่ด้วยความเคียด แกก็นอนเฉย คอยฟังเสียงว่าสามีจะมาออกคอก จะมาร่ำพันยังงั้น ตกตอนกลางคืนไอเจ้าไก่โน่นแหละครึบ เจ้าไก่ตัวผู้หิวใหญ่มันก็จิกตัวน้อย ไอตัวไหนโดนจิกก็ร้องก๊อด ๆ ๆ ๆ แกก็มาร่ำพัน สามีแกก็ว่า โอ๊ย ทำยังไงก็ไม่ได้กอดคอก (หิวเราะ) ขายหมูขาดทุน (หิวเราะ) ภรรยาหูแสบคอยฟังอยู่แล้วก็บอกว่า อีคานั้นแกจะตายหลาย แกก็มานอนข้างหิวบันไดนี้วะ (หิวเราะ) เอาละครึบ เข้าท่าแล้ว ได้ย้ายมานอนที่ข้างบันได ภรรยาก็นอนเฉย สามีก็นอนขค

ขคไปขคมาไอ้เจ้าจิ้งจกที่มันอยู่ที่หลิมบันได มันก็ไล่แมลง ไอ้ที่มันไล่จิกกัน เสียงมันร้อง จ๊ก ๆ ๆ ๆ
 สามีกีบ่นขึ้นมาเลยทีเดียว ไอ้จิ้งจกเอ๊ย มึงอย่ามาร้องเลย ทำยังงี้กูก็ได้จกรือก (หัวเราะ)
 ขายหมูขาตื้น ทางฝ่ายภรรยาที่หูแสงคอยฟัง ก็บอกว่า แกจะตายหลาย ก็เข้ามานอนข้างมึง
 นี้วะ (หัวเราะ) ขึ้นมาเลยทีเดียวครับ มานอนที่ข้างมึง นอนแกก้นนอนเฉย รู้ว่าภรรยาเคียด แกก
 นอนเฉย ที่หัวนอนนี่ครับ ที่หัวนอนก็มีตุ๊กแกอยู่ในหลิมเส้าบ้าน วันนั้นมันครีมห้าครีหมัน ตุ๊กแกมัน
 ก็ร้อง คนแก่ชาวบ้านเขาบอกว่า ถ้าตุ๊กแกร้องนี่มันมันจะตก ตุ๊กแกมันก็ชะงักออกมา ไม่รู้ว่ามัน
 จะรู้เห็นเป็นใจหรือใจก็ไม่รู้ มันก็ออกมาร้อง ฟัง จับแก ๆ ๆ เจ้าสามีกี่รำพัน ไอ้ไอ้ตุ๊กแกเอ๊ย
 อย่าร้องไปเลย ร้องจนคอแห้งกูก็ได้แกคดอก ขายหมูขาตื้น (หัวเราะ) ภรรยาที่เอื่อยว่ายังงี้ละ
 แกจะบ้าหลาย จะแกกแกชวะวะ (หัวเราะ) สามีกก็แกครีหมัน แกแล้วแกก้นนอนเขย้อยอย่างนั้นแหละ
 นอนเฉยสักครู่หนึ่ง ผนห้าเริ่มคะนอง คกลงมาห่าน้อยทำใหญ่เลยขยับ เจ้ากบในทุ่งนามันก็ร้อง
 เมี้ยว ๆ ๆ ๆ ว่าทางฝ่ายสามีกว่า ไอ้กบขากบขอมึงจะร้องทำไม กูไม่ได้เหมิมคอก ขายหมูขาตื้น
 ภรรยาที่เลยบอกว่า อ้า... ขูคแรงอายเค้า จะเหมิม^๑ ก็เหมิมชะว่า (หัวเราะ) คกลงแกก้เหมิมไป
 จนเรียบร้อย พอเหมิมเรียบร้อยแล้ว ค่างคนก้นนอน ภรรยาที่คขึ้นได้ว่า เราเคียดเค้า ทำไมทิ้งให้
 เค้ามานอนก็เลยบอกว่า ตุ๊กแกเอ๊ย มึงจะตีก็ตีเค้าเถอะ ใจกูไม่ยอมตีมันแหละว่า (หัวเราะ)

 คำศัพท์

1	กะ	=	ก็
2	เบ็ง	=	บ้าง
3	เหมิม	=	เอา

46. แม่บ่าปกว่า

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีเทศกาลปิดทองพระพุทธรูปทีเดียว ในวัดอันหนึ่ง คนมากมาย เวลากลางวันฟังธรรม เทศนา เวลากลางคืนมีมหรสพ มีเพลง อีเก้ ภาพยนตร์ สารคดีทีเดียว เคื่อกั้พากันไปปิดทองไหล ทีเดียว ปิดแล้วก็ออกมา คนขายทอง กรรมการขายทองก็อยู่หน้าโบสถ์ แล้วไปปิดพระพุทธรูปบา เออ อย่างนี้ไหล พอตะวันตกย่ำเกิดเรื่องใหญ่แล้วท่านผู้ฟังทั้งหลาย คืออย่างนี้ กลืนน้ำลายชะก่อน ยังค้อยจะเล่า (กระแอม) ลูกสาวกะแม่ แม่กะลูกสาวไปทีเดียว จะเป็นคนอัศจรรย์ละแหะ ปาก พิถีกละแหะ พออย่างเข้าไปในโบสถ์บิ๊บ ชื่อทองแล้วอย่างเข้าไปในโบสถ์บิ๊บ ลูกสาวก็หัวร่อ แฮ่อ ๆ ว่า แม่ มึงจิวเราอะไร เห็นหัวพระฉินอยากกินขนุนแท้ ๆ แม่เอ๊ย แม่จิวว่า อีท่าลาก ชุดยังจี มั่นก็บ่าปกนั้นเค้ ฎจัทักคอประคำหีเข้าแล้ว นี่แหละ เขาเรียกว่าลูกบ่าปกหอสมควร แม่ยิ่งบ่าปกหนัก

47. พ่อคาหมอลิเก

นายบรร เทิง ทองพิมาย

คือว่าคาแก่นี้แกมีลูกสาวหลายคนว่างั้น เอะ เกือบจะเป็นท้าวสามนแหละ มีลูกสาวหลายคน แต่ว่าแกก็เป็นหมอลิเกเก่า ลูกสาวแต่ละคนก็มีหัว ก็แย่งให้ เอาไอ้เขยใหญ่มาให้เอาที่นาทางหัวนอน¹ ไอ้เขยน้อยเอาที่นาทางปะคัน² อะไรก็แย่งให้ไปเรื่อย ทีนี้พอลูกเขยออกไปทำนาหรือออกไปเลี้ยงวัวเลี้ยงควายเซ็ค³ นี้ แกก็ต้องมาซ่อม⁴ มีบทบาท ลูกสาวเข้าไร่ลูกเขยทำนา แกก็ต้องมาซ่อมลิเกเป็นประจำทุกวันเลย หัวที่⁵ วันนั้นบู๊ม ลูกเขยก็ออกไปมค ลูกสาวก็ออกไปมคแล้ว ลูกเขยน้อยพอดีเป็นเวรลูกเขยน้อยออกไปเลี้ยงวัว ไล่วัวออก ได้ครึ่งทาง ก็นึกได้ว่า ไอ้ ระยะเวลาเค้ากำลังดำกล้ากันใหม่ ๆ เป็นฤดูปักดำใหม่ ๆ ไม่ได้เอาเชือกไปล่ามวัว วัวมันจี้⁶ ก็นกล้ำเค้าก็วิ่งคึก ๆ ๆ ๆ กลับมาจึมาเอา เชือกคืนว่างั้นเอะ ทีทางฝ่ายพ่อค้าอยู่ทางบ้านไหมเลา เห็นว่าลูกเค้าไปทำงานทำกานกันมคแล้ว บ้านสมัยโบราณมันมีหัดค้าพักสูง ก็ก้าวออกมาจากในท้องหลว ก้าวออกมาจากพักสูงก็มาบั้ง ไหมเลา ห้อยขาลงพักค้า ก็ เอ๊ะ วันนี้เสนาข้าราชการไปไหนหมดวะ ว่าเค้ (หัวเราะ) ซ่อมมีบทบาทไหม้เหล่า ซ่อมมีบทบาท ไอ้หาลูกเขยขึ้นบันไดคึก ๆ ๆ มาพอดี จะโผล่เข้าไปในบ้านว่าเอะ ไปเอาเชือกวัวไหม้เลา ก็ได้ยินพ่อค้าว่า เอ๊ะ วันนี้เสนาข้าราชการไปไหนหมดวะ เข้ามาก็ยกมือไหว้ อยู่พะยะคะ (หัวเราะ) พ่อค้าพอเห็นลูกเขยว่า อยู่พะยะคะ ก็เชิงเขินทำไหมเลา เชิงอายนิดหน่อยว่าเอะ คึกใจค้าอายุคา⁷ หันหน้ามาก็ซี⁸ ค้า เอ้อ อยู่ก็ดีแล้ว ยีหน้า ฎไม่ให้นามึงทำ (หัวเราะ)

คำศัพท์

1	หัวนอน	=	ทิศใต้
2	ปะคั้น	=	ทิศเหนือ
3	เซ็ด	=	เสร็จ
4	ช่อม	=	ช่อม
5	หัวที	=	ทีแรก
6	จิ	=	จะ
7	ดา	=	ด้วย
8	ชี	=	ชี

48. แม่มีงนั้นแหละ เมียกู

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีครอบครัวหนึ่ง เขยได้สะใภ้มี แล้วมีลูกชายใหญ่ บวชเรียนแล้ว ก็ให้ไปได้เมีย แต่ว่า
 ได้บ้านอื่น แคว่บ้านไกล ๆ กัน ทีนี้ยามฤๅติสงกรานต์ ไร่หัวนั้นก็พาเมียได้ลูกคนหนึ่ง พาเมีย
 กะลูกน้อย ลูกชายทีเดียว ทาบกล้วยหามเข้าหลามมาส่งปู่ส่งย่ายังงิเหล้า พอมาถึงบ้านปู่ก็นั่ง
 เจ้ยไม้ท้วง¹ ลูกชายไม้ท้วงลูกสะใภ้ แค่นั่น โอ้ ลูกกูมานี้ ลุ่มลูกลุ่มหลานนะ เค้ ทีนี้โอ้เจ้าปู่
 นั้น ลองดูใจลูกชาย ปู่หน้าจึเจยเจยอยู่ก็ไม่ได้ ก็เดินย่อง ย่อง ย่อง ไปเคาะ² นมเมียลูกชาย
 ไปเคาะ นมลูกสะใภ้ ไปเคาะบับลูกชายมันก็ว่า เหาะอะไรมาเคาะนมเมียฉันนะ เหาะก็ว่า ยิง
 ไร่หานี้ มึงจับนมเมียกู มึงท้วงคั้น มึงท้วงกัค มึงท้วงหยัก มึงท้วงกินน้ำมาจนเท่าใหญ่ นี้อูไม่เห็นว่าอะไร
 มึงสักคำ แค่อูจับนมเมียมึงแค่นี้ มึงทำเป็นสิงเป็นโต เคียดกะพ่อด้วยรี ลูกชายมันจึงเถียงว่า ก็ฉัน
 กินนมแม่ฉันนี่นา แม่มีงนั้นแหละ เมียกู โอ้ว่านั่นนี่เหาะ เรื่องนี้ก็จับเท่านี้แหละ

คำศัพท์

1 ท้วง = ทัก

2 เคาะ = แคะ

49. ลูกเขยกับแม่ยาย

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีลูกเขยเขาคคนหนึ่ง ทำงานขยันดีเหลือที่พูด นิทานเรื่องนี้คอยฟัง พ่อตาแม่ยายก็รักเหลือขนาด ทำงานไม่ว่า ทำร้ายไถนา ที่หนึ่ง ที่ไร ก็ขยันทีเดียว แต่เมื่อเวลาข้าว เมียไปหนึ่งเข้าอยู่ในครัว คือว่าเป็นชาวลาว เวลาข้าวเมียไปหนึ่งเข้าในครัว ก็มักไปคล้ำหัวเมียว่า หัวทูด ๆ มาสี่ยุ่ม แท้ ๆ ๆ ๆ ทุกวัน ทุกวัน อยู่มากกวันหนึ่ง ลูกร้อง เมียก้วยลูกอยู่ไม่ออกไปหนึ่งเข้า ชะนินเด่ ผิดว่า¹ แม่เถ่าไปหนึ่งแทน แล้วอีเลา² จิแจ้งแหล่ มิแจ้งแหล่ ลูกเขยจิสูบย่า จิไปจูดย่า ก็ไปเห็นหัวแม่เถ่าก็เข้าใจว่าเมีย คล้ายก ๆ ๆ หัวทูด ๆ มาสี่ยุ่มแท้ แม่เถ่าก็เซอะ บาวว่า โอหัวทูด ลูกเขย ลูกเขยก็ศักใจปานฟ้าผ่าจาก³ จึงว่า ช้อยเห็นจิบได้กับมาหาแม่อีหล่า⁴ แล้ว เธอๆ บ่ได้กับมาแล้ว ฏอ้ายเออ ไป ๆ จิไปค้าย หละ ไปในป่าใหญ่ ก็ไปเห็นหญ่าตัวหนึ่ง ตัวขนาดใหญ่ หมานเฝ้าเจ้าคำกิน หมอกก็ไปตีเอาหญ่ากลับมา ได้ปัญญาแล้ว มาทั้งนอกชาน คริน แม่เถ่าก็ว่า โออ ลูกเขยอู๋ ไปได้หญ่าใหญ่มาแต่ ลูกเขยก็ว่า คันฉินยายหัว แม่เถ่าอยู่เฉย ๆ จิได้สองได้ละแม่ะ ธรรมชาติว่า ชีบคคอก เรื่องมั่งเอิญหญ่านั้น มารับเคราะห์ ก็พอได้อยู่กะแม่อีหล่าไป

คำศัพท์

1	ผิดว่า	กลายเป็นว่า
2	อีเลา	ขนาด
3	จาก	เฉียด
4	แม่อีหล่า	แม่อีหญ่า

50. พ่อค้ากับลูกเขย (เรื่องที่ 1)

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีครอบครัวหนึ่งมีพ่อสมควร ได้เขยได้สะใภ้หนุ่มหาผาคึ่งทีเดียว ในฤดูหนึ่งเป็นฤดูยามลาน ข้าวคาลานไปอยู่ลานกัน มีการไปไล่ฝูงเนื้อกัน กินข้าวแล้วครอบครัวนั้นก็ปรึกษากันว่าเขย ไปไล่เนื้อกับเขาเนื้อ เช้าวันนี้ไม่ให้ศิ่วคอก เขยจึงว่า - บ่เป็นหยังพ่อ เป็นพ่อเป็นแม่ใช้ยังได้ก็บ่ว่าแล้ว, ต่อมาก็ ลูกเขยก็เตรียมไป ถือเครื่องอาวุธยุทธภัณฑ์ มีความยินดีแล้วออกไป แล้วก็ไปพิจารณาว่า แด่ก่อนพ่อเคยไปไล่เนื้อกับเขา แด่วันนี้ทำไมจึงบ่ไป, ตีร้ายจะเฮ็ดแม่เผ่าริยังได้. ฤจะคอยเบ็งก่อนนา แล้วก็ออกไป แล้วก็ย้อนเข้ามาซุกอยู่ข้างซุ่มกระท่อมนา ในเวลานั้นก็จริงอย่างว่า ฝ่ายตาเผ่านั้นก็ขึ้นทำเมีย แล้วเมื่อจะขึ้นก็ถาม มีบทมีบาทของแกจริงตาเผ่านี้ จับแกเมียบ่ ก็ถามว่า นี้เขาเอ็นหยัง เมียก็บอกว่า เกาช่องลม แล้วหิวก็คล้าบ้านม่ออีก นี้เขาเอ็นหยัง เมียก็ตอบว่า ปมมะค่า แล้วหิวก็ลงมาท่องน้อย ถามว่า นี้เขาเอ็นอียังว่า เมียก็ตอบว่า ทำคนเฮียงคือคนมันเรียงกันในห้อง ทำคนเฮียงนั้นแล้ว ก็คล้าไปที่ใบหญ้านั้น นี้เอ็นหยังว่า เมียก็ตอบว่า เพี้ยหน่อคน แล้วก็คล้าหมี่ครุานนั้น แล้วก็ถามว่า หมี่นี้เป็นหยัง ชันจอกหวอก เผ่าก็ขึ้นคอกเป็นการสำเร็จแล้วก็แล้วไปในวันนั้น พ่อเขยย้าลูกเขยก็มา ได้เนื้อมามากสำคัญวันนั้น พ่อเผ่าจึงว่า เซอ เขยไปได้มาแคไหน ได้มากแท้ว่า ไปถึงไคว่า ไปถึงเกาช่องลมนั้นละ พ่อว่า ฮีทีเดียว เกาช่องลมอยู่ดังไคว่า อยู่ข้างปมมะค่านั้น พ่อบ่ฮู้ว่า ปมมะค่าไสว่า ข้างทำคนเฮียงนั้นนะ ทำคนเฮียงแม่บ่มีไหนว่า ข้างเพียงนำเห็นนะว่า เพียงนำเหี้ยไสเว้ย เพียงคอกคันชันจอกหวอกคอกเบ็ง พ่อก็ควงค้ำมจอบคอกเบ็ง มันลีไปไหน มันมาดูพ่อเผ่าแม่เผ่าเฮ็ดกัน บักเขยซี้ครอก

51. พ่อเฒ่าแขนคอกลูกเขยตาแหก

พระครูอรุณโกศล

ยังมีครอบครัวหนึ่ง เขยได้ตะโกมีทีเดียว พ่อเฒ่านั้นแขนคอก ลูกเขยพี่ค้ำแหก เป็น
 ยั้งงั้นมาแต่กำเนิด มีวัวฝูงหนึ่งประมาณร้อยตัว ลูกเขยนั้นไปเลี้ยงจัวทุกวัน ก็ไม่มีปฏิกริยาหรือ
 เกิดอุบัติเหตุอะไร วันหนึ่งก็เกิดอุบัติเหตุแล้ว เกิดใหญ่เสียแล้ว พ่อเฒ่าเหลาคอกอยู่บนอกซาน
 ทีเดียว พ่อเฒ่าแขนคอก ฟังให้คิดหน้า ที่มีลูกเขยค้ำแหก ฟังให้คิดหน้า ที่มีลูกเขยตาแหกก็ไล่จัว
 มา ธรรมดาฝูงจัวมันก็แหกไปนั้น มันก็กะแซงมานี่ มันก็หนีไปนั้น โอ๊ย ใครเลี้ยงจัวฝูงก็เห็นใจ
 เกิด ไอ้ท่าลูกเขยพอบอยู่ใกล้บ้านก็ คอก คอก พ่อเฒ่าไต่ยีน แม่เฒ่าไต่ยีน ก็เบบปากใส่กัน เอา
 ใหญ่แล้ว ไอ้ท่าลูกเขย ตะพีด¹ กันหม้อข้าวค้ำมานี่ มันราน² คอก คอก คอก ตัวนั้นแหกไปนั้น
 ตัวนั้นแหกไปเรือนคนนี่ คนนี่ คอก คอก คอก ไอ้ท่า อินวลคอก ไอ้เกก ไอ้หมี คอก คอก ไล่ตี
 ทุบตีไป ทุบตีมา แต่พ่อเฒ่าคอกแล้ว พ่อเฒ่าก็แก่เขาวว่า คอกมันยังจะแหกไปมี

คำศัพท์

1 ตะพีด = ตีตั้งแต่

2 ราน = รุกราน

52. ชาววิเศษ

นายถ้วน บุญอยู่

อ้าววันนี้ก็เป็นนิทานคืองชาวม้าน อีกอย่างหนึ่ง วันนี้ให้ชื่อว่าชาววิเศษ (หัวเราะ) มีชายคนหนึ่งชื่อบุญ คาบอดค้วย คาบอดคอกก็ไม่มีอาชีพทำอะไร เขาให้แก อยู่เผ่าม้าน ขณะที่แกเผ่าม้านแกก็นึกรำคาญ แกก็เดินไปมาในบ้าน แกเดินคลำ ไปโน่นไปนี่ พอดีมือแกไปคลำได้ขวดใบหนึ่ง แกก็นึกขึ้นมาว่า เอชวคนี่ จะเอาทำไมดี ว่างั้น แกก็มาคิดได้ เอชวคนี่เขาใช้คักน้ำ ก็เอาชวคนี่ไปจุ่มลงในอ่างน้ำ น้ำก็ไหลเข้าชวดคัง มุ่น ๆ ๆ ๆ เอ๊ย แกดีใจอย่างน้อยอย่างใหญ่เลย แกบอกที่ชาวคณี่วิเศษ สามารถเรียกชื่อเจ้าของได้ (หัวเราะ) แกไปเที่ยวมอกชาวม้านเค้า มอกแกมีชววิเศษ ชาวม้านก็อยากเห็นว่าชววิเศษเป็นยังงิ เขาบอกที่ชาวคณี่วิเศษสามารถเรียกชื่อเจ้าของได้ ว่างั้น ใคร ๆ ก็อยากมาดู พวกนั้นหลั่งไหลมาทุกสารทิศทีเดียว ทิศเหนือทิศใต้ ตะวันออกตะวันตกอะไรมา ทีนี้เมื่อประชาชนมากมาย แกก็ได้เอาชวคนั้นมา แล้วมาแสดงให้พี่น้องได้ดู แล้วแกก็บอกว่านี่พี่น้องคอยดู ชวคใบนี้มันจะ เรียกชื่อฉันได้ ว่างั้น ว่าแล้วแกก็เอาชวคนี้จุ่มลงในอ่างน้ำอย่างเช่นเคย น้ำก็ไหลเข้าชวดคัง มุ่น ๆ ๆ ๆ แกก็ถามว่าไคยินไม๊ ๆ เสียงชวคมันเรียกแล้ว ว่าแล้วแกก็ยกชวคขึ้น นี่แหละชวคใบนี้เรียกชื่อเจ้าของได้ พวกนี้ก็บอกว่าไคยิน แต่อยากฟังอีกต่อไปว่า คอยดูชวคมันจะเรียกไปไค้ถึงไหน ไส้มันจนเต็มชวคแหละ ถึงค่อยเอาขึ้นทีนี้ ว่าแล้วแกก็จุ่มชวคลงไปอ่างน้ำอีก น้ำก็ไหลเข้าไปในชวดคัง มุ่น ๆ ๆ ๆ พอน้ำใกล้ ๆ จะเต็มทีนี้เสียงดังม้อด แกก็ยกชวคขึ้นอีก ทีนี้มันยังดังอีกว่า บัก แกก็เคียค้อย่างน้อยอย่างใหญ่ เลยวะ โอ๊ย ไอ้ทำนี่วะ เรียกชื่อพ่อมันยังไม่พอ แถมยังว่าพ่อมันอีกว่าบอด (หัวเราะ) ไม่แต่เท่านั้น มันยังบอกชื่อบ้านอีก ว่าแล้วก็ไม่ไหว ก็เลยทุบชวคใบนั้นทิ้ง (หัวเราะ)

53. หากระบองยา

นายบรรเทง ทองพิมาย

คือสมัยก่อนนี้ พิมายสมัยก่อนไม่มีทางรถยนต์คิดคอกกับ เมืองโคราช เวลาจะไปโคราช
 หนึ่งต้องไปทางรถไฟ ต้องไปขึ้น ทางจักราชขึ้น และก็มันยังไม่มิดคย เขายังไม่จัดคย มันก็
 เป็นป่าเป็นดงอยู่เนี่ย เวลาไปก็ต้องใช้พาหนะเกวียน ขออนุญาตพูดเหนือชักหน่อยเนี่ย (หัวเราะ) คือ
 ว่าต้องไปทางเกียน¹ว่าเดอะเนาะ ทีนี้พวกเจ๊กคลาศที่ขายของนี่ก็ต้องจ้างเกียนไปว่าเดอะเนาะ ไป
 รับของมีขนม ข้าวหอม มีทอพลี มียาสูบ มีอะไรหนุ่่นี่มาขายว่าเดอะน่า ต้องไปรับไอ้หนุ่่นี่มาขาย ทีนี้
 ก็มีเจ๊กอยู่ในคลาศ เจ๊กหนึ่งและชื่อว่า เจ๊กก่องแขนคือว่า เจ๊กนี้ใส่ตะก่อง²แขนจนพวกบ้าน เรียกว่า
 เจ๊กก่องแขน ทีนี้วันนั้น บี้บก็มีหนังสือจากโคราชมาเลยบอกว่า ให้เจ๊กก่องแขนนี้ไปรับของที่สถานี
 จี๊กกะหลาด³ เวลาบ่ายสองโมง พอหนังสือมาถึง นั่งสือที่ว่าคือโทรเลขขอรับ มาถึงบี้บก็ยังมี
 เจ๊กก่องแขนก็ไปบ้านคบองอีกแหละ ไปลู่หนุ่ แเค้ให้ไปเอาหนุ่ เจ๊กก่องแขนไปขึ้นบี้บ อยู่แค่เมีย
 เมียก็เอื้อวจะทำยังงี้คิดเวียว่า เมียก็ไปเลยแหละ ไปหาเกียน พอคือ ใครก็ไม่อยู่ ใครก็ไม่อยู่
 อยู่แต่คาเต่า คาเต่ารีไปจี๊กกะหลาดให้อู่วี๊กเทียว คาเต่าก็ โอนี่ซิมเอี่ยมมันค่าแล้ว ไม่เบ้งไรน่า
 ไปถึงยังไม่ค่า กลับมาคองกลางคืนก็ล่าย คาเต่าก็ว่าเอื้อ ถ้าซิมจะไปกะอู่วี๊กไป คัม⁴เกียน
 ง่อง ๆ ไป ไปถึงนุ่นกับขนาดบ่ายสองโมงคัม รถไฟมาหีบแก้วจี้⁵ขนของไล่เกียนไล่อะไรเซ็ด⁶
 เรียบร้อยก็สี่โมงเย็น กัวจี้ออกจากจี๊กกะหลาดมานี้ พอนนของไล่เกียนเซ็ดก็ออกมา คับง่อง ๆ ๆ
 มาเรื่อย กัวจี้มาถึงบ้านหนองพลวง บ้านหนองขาม เรื่อยมาก็ค้ำมิด พอค้ำมิดว่าเป็นคินเคื่อนหงาย
 ของเค็มเกียน ทียายซิมเมียเจ๊กก่องแขนนี่ก็นั่งอยู่โอ้หน้าของไหม้เลา ยายซิมนั่งอยู่กั่นุงก่าง เก่งจิ้น
 เขียดคิน ก็มาแล้ว คาเต่าก็อี้ย ๆ ๆ ไปเรื่อย ทีนี้เคื่อนกัหงาย ทีนี้ก็คาเต่าก็เคื่อนหงายก็
 ฉะแ่ง⁷หลังเรื่อย เห็นยายซิม บี้บมันก็มีคแล้ว ทุ่มกัว ๆ แล้ว ก็ยังหึ่งจะมาถึงหนองระเวียง
 อยู่เลย (หัวเราะ) มาถึงหนองระเวียงก็ทุ่มกัวแล้วเลา ยายซิมก็ลับคร้อก ๆ นุงก่างเก่งจิ้น
 นิ่งถ่างจี้ คาเต่าก็แลไปก็แลเห็นจี้บี้บอยู่ คาเต่าก็เซ็งใจไม่คี่เค ไอ้มีอนึ่งก็รวบเชือกจัว มีอนึ่ง
 ก็คล่าทางหลัง คล่าไป คล่าไปก็อี้ย พอยายซิมอื้นขึ้นมา คาเต่าก็อ้อ โอนวลาไปเรื่อยคี่เรื่อยไป
 ยายซิมก็ลับอีก พอยายซิมลับคาเต่าก็มีคล่า ๆ (หัวเราะ) ยายซิมก็รู้ชิ่งกัขึ้น อารีคาเต่า
 (หัวเราะ) คาเต่าก็ หากระบองยาคองนะ (หัวเราะ) ยายซิมก็ว่า กระบองยาอะไร อยู่ในทิด
 (หัวเราะ) คาเต่าก็ อี้ย ๆ ๆ สิ่งใหญ่ ไล่ควยจนถึงพิมายเลย

คำศัพท์

1	เกียน	=	เกวียน
2	ตะก้อง	=	กำไร
3	จีกะร่าด	=	จักราช
4	คืบ	=	ขับ
5	จึ	=	จะ
6	เซ็ค	=	เสร็จ
7	ฉะแงะ	=	ชะแง้

54. แจ็กโ

พระครูอรุณโกศล

ยังมีแจ็กเฒ่าแก่ อยู่คนหนึ่ง แจ็กนั้นชื่อว่า "แจ็กโ" มีเมียชื่อ แก้วอยู่กันมานาน มีงมีศรีสุขขนาดกลาง ไม่ถึงแก่มหาเศรษฐี และไม่ถึงแก่ยากจน มีลูกเด้าหลายคน เขยก็ได้ สะใภ้ก็มีแล้ว อยู่มาวันหนึ่ง อ้า/ เรื่องร่างกายมันก็เป็นไปตามพระไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มันก็ไม่พ้นพระไตรลักษณ์ญาณ ไปได้

อยู่มาก็เมียชื่อแก้วตาย แล้วเฒ่าแก่โ ก็จัดหาพยาบาลก็จ อย่างบ้านเมืองเราเคยทำนี่แล้ว นิมนต์พระมา อมิตถาบังสุกุล แล้วพระนั้นก็ในบ้านนั้น ในวันนั้น มีพระน้อยองค์ ก็นครเลียดด้วย มีพระอยู่ห้าองค์ ส่องคนนั้นเป็นองค์เก่า พระเก่า องค์ที่ห้าเป็นองค์ใหม่ ไม่ได้อนิจจา แต่ว่าก็จำเป็นจะต้องไปนั่งอยู่ เป็นธรรมคาพระ ก็อย่างงั้นเอง ได้สวดว่าได้ไม่ได้ก็จำเป็นจะต้องไป เขาเอากี่องค์ ก็จำเป็นจะต้องไปตามจำนวนอย่างงั้นทีเดียว

พระก็จับค้ายสายสินจณ์ แล้วก็ว่าอนิจจา วิภังขาราลุพทวยมโน อุพชติวา นิรุคสันติ เศลึง โวปสุโนสุโย แจ็กโมันก็อยู่ มันเห็นว่าได้แค่ ี่ องค์ องค์ที่ห้าพระบวชใหม่ทำไมไม่ได้ มันก็ว่าองค์นี้ทำไมไม่ว่า อ้าวจะถวายสีมาท อ้าวไม่ถวายท้าวาททรอก เพราะว่าองค์นี้ไม่ว่า แจ็กโอีกกว่ายังงั้น แต่ว่าพระองค์ที่ห้าเป็นพระภะลอนคือพระมีขุยาดี ที่สุด พระองค์ที่ห้าจึงว่าเออเฒ่าแก่ ฉันไม่ว่านี่ แกไม่ให้เป็นเงินฉันไม่ถูกดอก ฉันจะว่าให้ดีกว่า ก็รู้ใหม่ว่า อนิจจาวิภังขารานั้นแปลว่าอย่างไร อ้าวรู้ไม่ล่าย ไปไม่ล่าย นั่น ๆ ๆ ฉันจะว่าให้แพง ฉันจะว่าให้แก่แปลได้ เอา เอา ๆ คือว่าเถอะ อ้าวจะให้เงิน พระองค์นั้นก็ว่าขึ้นว่า อนิจจา สีกาแก้ว เจ้าก็ตายไปแล้ว ปะดิงงโก ลูกหลานอยู่ทางหลังฝากฝงอยู่กับแจ็กโ ปสุโย สุโย ฮา - เฒ่าแก่จึงว่า แม่ ๆ ตี ๆ เหลือเกิน ตี ๆ อ้าวให้องค์เดียวห้าหมัก ส่องคนนะองค์ละหมักเท่านั้นเอง องค์นี้อ้าวได้เนื่อความว่า ความเป็นจริงอวัก็ชื่อแจ็กโแล้วเมียอวัก็ชื่อสีกาแก้ว ก็ตายไปแล้ว ก็เอาลูกเอาเฒ่าฝากไว้กับแจ็กโอีกถูกยังงี้ อ้าวจำเป็นจะต้องให้ ห้าหมัก

55. ยายแก่กับโจรห้าร้อย

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่งอีก สำคัญมาก ยังมียายคนหนึ่งผัวตายแต่ไม่นานแล้ว ก็ไปทำร้ายถั่ว ร้ายถั่ว ทำก็วง¹ แก่ก็ยังแข็งแรงอยู่ อายุประมาณห้าสิบปี ถั่วนั้นไปขายทุกเช้า ทุกเช้า ก็รับเงิน และแก็กินนอนเฝ้าอยู่ที่นั่น เอ มึงเกิดมี โจรห้าร้อยหาญมาอย่างสำคัญทีเดียว ยาย ยายว่า อยู่หลายคนปะไร ว่า อยู่แต่แม่คนเดี๋ยวนี้แหละลูกเอ๊ย มีเข้ากินใหม่บ้าง ก็มีคินน้อยแค่ลูกเอ๊ย โจร ก็หุงเข้าแก่กันเม็ด เข้าก็ไม่พอแล้ว เนียว²คนดั่งห้าร้อย ที่นี้ก็ ไอ้โจรก็ทำบาปแก่นั่นแค่ รูดเอาถั่ว ฟักถั่วข้างในอ่อน ๆ มามาใส่ครกกระเคื่อง ถึงสามสี่ห้าครก โจรห้าร้อยก็พอได้รอง ๆ ท่องที่นี้พอกันแล้ว เสริจสรรห ก็หมายความว่าไม่อ้อมเท่าไรดอก ได้คนละนิลละหน้อยพ่อย่าค้าย นายโจร นั้น ก็ทำจิงไรนั่นแค่ ยาย ยาย ยายนี่ก็ผัวตายมานานคือจะทิวบ้างหน่อ อย่าทำบาปแม่ละเลยลูกเอ๊ย อย่าทำบาปแม่ละเลย จะทำบาปยังงิงนอ ก็ทำบุญอุณอแม่เอ๊ย ไอ้ห้าโจร นายโจร นั้นก็ปล้ำ ตะแกคอก³เข้าไปนั่นแค่ จุกแอดแอดจุกแอด จุกแอด จุกแอด ไอ้ห้ายายนั้นก็ว่า ยอก ยอก ให้แม่แแน ยอก ยอกให้แม่แแน แต่พอโจรทำแล้วโจรก็ไม่ พอไปถึงขอมรวิ้ย ยายนี่ก็ลูกลงโย่งโย่งขึ้น เฮ้ย ท้าว⁴ สองสามมือ⁵มาหยาม⁶ แม่บ้าง เคอ จีบแล้ว

คำศัพท์

1	ก้วง	=	กว้าง
2	เนียว	=	เพราะ
3	คอก	=	สิ่งवास
4	ท้าว	=	ท้าว
5	มือ	=	วัน
6	หยาม	=	เย้ย

56. ทิดอ่อง

พระครูอรุณโกศล

ยังมีที่ด ชิกใหม่คนหนึ่ง ชื่อ อ่อง ทีเดียวไปขึ้นเรือนสาว สาว ๆ นั้นจิกชื่ออะไรแหละ
 ชุดกันไว้แต่เป็นพระนุ่น ชิกแล้วก็มาขึ้นเรือนเถอะ พี่ที่ด วะ ก็ไปนั่นเค้ แม่ก็ออกมาก่อนยกมือไหว้
 แม่แล้ว แม่ก็รู้เชิงว่า เขาอยากจะมาชุดก๊ะลูกสาวเรา เข้าไปเรือนนั่งไปนอนยาวว่าเถอะ เป็น
 แม่เขานี้ ล้ามากเหลือเกินทีเดียว พ่อไถนมาเนื่อยก็กลับไป แม่ก็นั่งยาว ก็ว่าแมวจะกินปลาอย่าง
 แม่ยายกั้วจิไค้ลูกเขย นี้ อัดหลับ อัดนอน จนหัวทก หัวโทรน ว่าเถอะ ค่อไป ก็ชุดกันไป พี่ยังนั่น
 น่องยังนี้ กะจ้อกะแจ้ ค่อยบ้างแรงบ้าง พ่อไค้ยิ่นกันบ้าง ไปเอาน้ำเอาท่า มาแกะโหม เอี้ยก ๆ
 แล้วก็ชุดกันไป ชุดกันไป ก่อจะเกิดเหตุใหญ่ ก็สาว ๆ เจ็บคิตนั่นเค้ โอยจิ¹ไปคิตกะโหน มันก็
 ใจว่าเถอะ ฉันจิเข้าไปเรือนชักเคียวก่อน ฉันลิมของว่าเค้ ก็จิดคิต ก็นอนโป่งไปม² หรือโองโคง³
 แล้วก็คิตชุดออกก็อาจจะได้ ก็มีปัญหาวว่า เอ่องฉลาด มีโหมไม่มีปรั⁴ โหเปลล่า ๆ โหกระเทียม ไปก็
 ไปเลิกสิน ก็หย่อนคุดคิต มันก็ไม่ตั้งชุด มันก็ไม่ตั้งปู้ด มันตั้ง อ่อง ไอ้ห้าอ่องข้างนอกชานจำ
 สาว ๆ ก็เลยจิก⁵ ไม่ออกมาทีเดียว อัก อัก เรียกอะไรอีนาง อัก อัก ออกมามิไค้คอก

คำศัพท์

1	จิ	=	จะ
2	โป่งไปม	=	พังพาบ
3	โองโคง	=	โกงโคง
4	ปรั	=	ปลาร้า
5	จิก	=	อาย

57. โสมจุกบี

พระครูอรุณโกศล

ยังมีนิทานอีกเรื่องหนึ่งที่จะเล่าต่อไป ยังมีคนคนหนึ่ง ชื่อ ไอ้โสม ไอ้โสมนี่คาหุกบี
 คะหมุกหี พูคะไร จ้อง แห่ง จ้องแห่ง มึงกินเข้าเถอะ เห่ง อานน้ำเถอะเงย จึงไม่มี
 ใครอยากได้แก่เป็นหัวเลย ไปสู่หาหาพิกรักก็ไม่เอาเลย ไอ้โสมก็ไปเที่ยวเล่น เวลาค้าเวลามีคน
 ตามธรรมดา ไม่ชกไม่ลักใครลักใครก็ไปเกี่ยวสาวคนไหน เขาก็ไม่รักใคร่ แต่ไปในเรื่องหนึ่ง
 ได้ยินสอนลูกสาวว่า อีนางเอ๋ยอีนาง เมื่อหนุ่ม ๆ มากะต้องแล้วไม่ว่าชี้เหรหรืองามขออนุญาตคลำ
 คู่มีมันเตอ คนไหนมือชา¹ คนนั้นก็เอาเป็นแฟนเป็นคู่ แล้วก็แต่งงานกัน แม่ก็ไม่ว่า แม่ลูกสาวก็
 ถาม คนมือชาดี ยังใจเหล่า ฮีแม่คนมือชานะคือทำงานดี สานกระบุง กะเชอ ตะกร้า อะไรได้
 สารพัด คนมือสั้นอย่าไปเอามัน จ้า ฉันทิจ้าเอาไว้ดอกแหม อยู่มาได้ห้าโสมได้ยินก็ว่ามึงนั่นนำ
 เช็ดของกูเป็นแน่และมึงเอ๋ย จะต้องได้ชมโฉมแม่นางฟ้าจนได้และเหวย อยู่มานายโสมก็ไปกินเข้า
 เห็นยาก็ไม่ล้างมือ ทำให้มือระกะ แห่งแล้วหมอกก็มากะต้องคนนั่นแหละ มาร์ที่โสม พี่โสมมาอะไร
 หว่า มาคลำคู่มือคู คลำคูก็ได้ดอกเต้ คลำคู่มือก็เห็นมือชา พี่โสมเอ๋ย มาทุกวันเดอ เออ ยังงั้น
 นะ แหม ค่อยแล้วกลับไปบ้าน เวลาเย็นก็มาอีก คุยกันสนุกสนานจนเป็นแฟนกันอย่างสนิทสนาม แล้ว
 ก็บอกว่าพี่โสม รอว่าวันนี้ฉันจะให้แก่ขึ้นไปนอนกะฉัน แล้วฉันจะทำกระร่า ทำตะเหลว เอามาจับแก่
 ขึ้นทางหน้าต่าง แก่ริมมานะ แต่ว่าแก่ต้องขี้ตัวกำใหญ่ ๆ พอคบ² ตัวคิ่งแหะ ฉันทิจหย่อนสาแทรกมา
 เออยังงั้นนะแหมเหวย นายโสมก็กลับมากาวนาว่าเมื่อไรจิก้าน้อ โสมก็ขี้ขี้เม็ดถั่ว นายโสมคะหมุกหี
 ก็ขี้ขี้เม็ดถั่ว พอค้าแล้วก็มา มาถึงสะพาน ก็คึกครืนลงไป บ่า ไอ้หมาเห็ดแม่มึงเอ๋ย แม่มึงเม็ดถั่ว
 ทุ่ม่าย³ เมื่อดแล้วนอ ไอ้ชีครอก โคครห่อโคครแม่มึงเอ๋ย มินขึ้นมาได้ก็เดินมา เวลานั้นประมาณ
 ทุ่มหนึ่ง สองทุ่มแล้ว สองทุ่ม สามทุ่ม มาร์ก็มายืนหน้าต่างนั้นเค้ คมอันไหน คมเม็ดถั่วอันไหนก็น่าย
 โค้นิทานเขาเล่าก็เห็นจะเป็นยังงั้น ได้อันซุดก็ต้องตั้งโพะ มันก็ไม่เป็นนิทาน เรื่องนี้มันก็ต้องมีมีญญา
 รู้ว่ายังงั้น ตั้งโพะ ชะแทรกก็หย่อนลงมานั้นเค้ ระ ระ ระลงมา มาถึงดินบีบ ไอ้โสมก็ "เทวดา
 ไพรคตครั้งนี้แหละนอ" ขึ้นบีบ ขึ้น นางสาว ๆ ก็ชีกค่อย ๆ คริด ๆ ชีกขึ้นไป จะไปถึงหน้าต่าง
 สาว ๆ ก็ว่า เอามือมาพี่โสม เอามือมา โสมก็ยื่นมือเดียว เอามาทั้งสองมือปะไร ข้าเห็นยวแก่
 ไม่ได้มือเดียวนี่ ไอ้โสมก็ตอบว่า มือนี้ไม่เปล่านั้นหว่างกำลังทำตุระอย่างใหญ่ ทำตุระอะไร. มือ
 อันนี้กำลังตอกกะค้อ สาว ๆ ก็มีความโมโห ก็ทิ้งสาแทรก⁴ ก็ ระ ระ ระ ทิ้งลงมา แม่ก็ถามว่า

อะไรธินาง ว่าลูกสาวก็บอกว่า กะดั่งดอกเหม้ ว่าไอ้โสมก็หน้าจะเฉยอยู่ ยังดอมา "กะดั่งที่พ่อ
 ทีแม่มีงไอ สีข้างอุชกไปสี่สองสี่" เจ้าเรือนเขาก็บอกคน ๆ ๆ ๆ ข้าแม่มันให้ได้ หากันวิ่งลงมา
 จากเรือน ถอมิดถือพร้ามา ไอ้โสมก็เอาลุ่มนั้นไปยื่นรองคืนยังถึงหน้าค่างนั้น ทีพอดกลงมาลุ่มก็เข้า
 ไปทั้งสองคืน ไอ้โสมก็เดินไม่ได้ก็กลิ้งเต่ที่นี้ กลิ้งเข้าไปอยู่ในป่าตัดควน ไอ้โสมอยู่เขาก็เห็นว่า
 ไอ้โสมตะหมุกหมี เขาก็แกล้งซุด มาส่องดูรอยหุย รอยไครงามแท้ ๆ นอ รอยไครงามอยากได้
 เป็นลูกเขย เขาล่อว่าเหอะ ไอ้โสมก็สิ้นป่าตัดควน "ฉัน ๆ แม่เต่า แม่เต่า ฉันอยู่ที่นี่" เขารู้ว่าไอ้
 โสมเขาไปคืบเตเอา เกรงพ้อเกรงแม่หม้อ หุบ ๆ ดี ๆ เอาแล้วปล่อย อยู่มาไม่ช้าไม่นาน ไอ้โสม
 ก็ไปหาสาว ๆ อีกในเวลาอีก ๆ ที่ห่างกะเคื่อง กะว่าไปคืบพ้อต่อว่า ว่า น้องเอ๋ยไม่ควรทำบาป
 ทีเลย ทีสีข้างทีเจนนจิชัก คนเคะ เอากี่ปานนั้น สาว ๆ นั้นจึงว่า เอาใหม่ที เอาใหม่ทีโสม
 "เออ ดี ๆ ทีแท้ ๆ เหว่ย" เอาจังงิงชักเหล่า วันนี้ให้พี่ไปเคาะประตูน้อง บ๊อ ก ๆ ๆ แล้วน้อง
 จะเปิดให้ "เออดีแท้ ๆ อย่าค่อแหลค่อบักกันนา" ไม่โกหกดอกทีไปเจนนได้เคอ เออ แคพเวลา
 เย็นลงไอ้โสมก็ไปนั้นเค่ ไปเวลาสามทุ่มสี่ทุ่ม กะเวลาตีกรงเบง พะเอิ้นเป็นเคราะห์ของไอ้โสม
 ทีเคียว เย็นลงวันนั้น พ้อสาว ๆ ได้เค่านาคัวใหญ่มาห้อยไว้ใกล้ประตู มันมีค้ว ไอ้โสมก็ขึ้น
 ไปคล่าไป กรู๊ก กรู๊ก ๆ คล่าไปรู้ว่าประตูก็เคาะบ๊อ ก ๆ นั้น มันไม่ใช่กะ กระดำนประตูนา มัน
 เคาะเอาหลังเค่านั้นเค่ เคาะบ๊อ ก ๆ เค่าก็ซี ไอ้โสมก็ซุดแรง ๆ ซุดยังงิงเหล่า ซุดแรง ๆ
 เคอ เป็นไอเหล่า เค่าก็ไม่ซุด ก็ได้แคชี ไอ้โสมอยากได้ยีนถนัค จึงเอาหูเข้าไปแย๊ะ ใกล้ ๆ หลัง
 เค่า เค่าก็ก็คกิบ ไอ้โสมก็ "ไอ้ย อย่าหยอกงะ อย่าหยอกงะ ๆ ๆ " เค่าก็ก็คคาน ไอ้โสมก็คิด
 ว่ามีไม้ไซ้คนหยอกก็เอามือคล่าดู เห็นเค่าไอ้โสมคักใจ กระโดดพาดผาง เค่ากระเด็นขึ้นไปบนฟ้า
 ไอ้โสมก็วิ่งตะรึก ตัก ๆ ๆ ออกไปนอกบ้าน" หมวเย็ดแม่มีง เค่าก็คดู พ้อค้ำแม่ยายก็ออกมาจากใน
 เรือน ไอ้พ่าพ่า ไอ้พ่าเอาแม่มีง รุ่มเหร่ง⁴ สำคัญ ทีก่อน ก็มาคักหน้าค่าง นี้มีงมาไอ "ไอหมาเย็ด
 แม่มีง ชู ๆ ภูคเข็อด"

คำศัพท์

1	มือชา	=	มือหยาบ
2	คบ	=	ขบ
3	น่าย	=	ยุ่ย
4	รุ่ม เสร้ง	=	อึกทึกครึกโครม

58. ไอ้สามเกลอ

พระครูอรุณโกศล

ยังมีคนจิ้งไรฝนคึก ชีหมาไหล คนจิ้งไรมาพ่มกัน หนึ่งไอ้คำบอด สองไอ้หูหนวก สามไอ้ตุ๊ดเอ๋อว สามสหายนี้ปรึกษากันว่าจะไปชกไก่ พอมันตุ้ตึ่งว่า ไอ้คำบอดจไม่ยังงิ แต่พอปรึกษากันแล้วเซ็ด คือว่าไอ้ตุ๊ดเอ๋อวนั้นคน เข้าไปพ้อถึงในเล่าแล้วก็ ไอ้คำบอดก็กะไอ้หูหนวก คอยอยู่ชายคา ไอ้ธรรมคำคนหูหนวกนั้น เอ่งพูดแรงเท่าไรก็คือพูดค่อย เอ้อ ไอ้ตุ๊ดเอ๋อวเอี้ย จิชกเขาได้ไหนอ จิได้แก่งไหนอ จิได้คัมไหนอ มันก็มันไป ไอ้ห้าตุ๊ดเอ๋อวอยู่ไปโน่น เอ้า ผ่าซี่รีว จุกตุ๊ดไ่ว่ จึงว่าอย่าพูดแรงไอ้หูหนวก มึงอย่าพูดแรง ไอ้หูหนวกก็ว่าโอกแคงนี้ ใหญ่พูดค่อยๆ โอกน้อยนี้ อย่าพูดมาก ไอ้ส้อยหมานี่ ไอ้หูหนวกไม่ได้ยินคึก ก็ค่อยคลานเข้าไป เพราะว่าคำมันยังดี อยู่ ก็ไปคล่า ๆ บ๊ะผ่าไอ้ตุ๊ดเอ๋อวนั้นเต้ กะซากบับ เอ๋อว ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ไอ้ตุ๊ดเอ๋อวก็คืนหลัง ขาดหลังกุดออกมาจากเล่า คนเจ้าของก็วิ่งมา ระวัง ๆ ๆ ๆ ๆ ที่นี้เรื่องราวก็แยกเป็นสามค่านไอ้หูหนวก คำคัมมันไปก็ไปหายจ้อย ไอ้ตุ๊ดเอ๋อวไปหมู่หนึ่ง ไอ้ตุ๊ดเอ๋อว เขาคุมออกนอกบ้านไปถึงหนองใหญ่ก็กระโดดครืน เขาก็ล่อมหนองไ่ว่ โผล่เมื่อไรภูตีมันเมื่อนั้นแหละ ไอ้คนล่อมหนองอยู่ ไอ้เจ้าตุ๊ดเอ๋อวก็มุดมิได้นานแหละ เคี้ยวใจจิชขาด พอโผล่หัวขึ้นทางนี้ยื่นคือพี่น้องคนพั่ง เวลามุคตุ๊ดมันมีเอ๋อว ครั้นโผล่หัวขึ้นคนก็จิดี ไอ้ตุ๊ดเอ๋อวก็มุค ตุคก็โดดเค้แว๊ว แว๊ว แว๊ว ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ คือ ธรรมคำตุ๊ดไม่เบี่ยงน้ามมันก็คั้งเอ๋อว ๆ พอเบี่ยงน้ามมันก็คั้ง แว๊ว ๆ ๆ ๆ คักลงเขาก็จับได้แหละ ปลิงก็คักกะไปกกะค้อระโยงร่องให้ ตุคก็เอ๋อว ๆ ๆ ๆ คนก็หัวร่อลั้งช่วงเกลือก โขกหัวเอาสองทีสามที ก็เลยปล่อยไป ไปหาเรื่องทางไอ้คำบอดอีก หน้าสงสารไอ้คำบอดนี้ แต่พอเขาแฉกชะนำโม คะริงคั้งคั้ง เสียงออกก่อนเจ้าของก็ไล่ หมอกก็วิ่งระ ๆ ๆ ๆ หน้าจิจึงกัน เค็งไอ้ห้าจิกัน หมูนั่นก็ค้าย เอารอดมันก็วิ่งไปโค่นคั่นละก้อ² บ้า หน่วยละก้อหล่นใส่หลังตุ๊ดคัย ๆ ๆ ๆ โอย มิได้ชักคิ้วคอก ออย่าคี้กุหลาย เจ้าของเรือนก็บอกว่า ไคคิมึง หน่วยละก้อมันหล่นใส่หัวนี้ละ ไอ้ห้าตาบอดก็วิ่งไปอีกแหละ วิ่งไปเหยียบทักทา³ ยังจิรู้ทักทาที่เขาไว้สำหรับเขาถูดิน ขุดคินไปก็ไปเหยียบ เหยียบทางแบน ๆ มันก็กะคักคิตหัวไม้ะ โอย มิได้ชักคิ้วคอก ออย่ามาคิตหลายเลย เจ้าของบ้านก็ว่า ภูจิดิมึงนี้ ก็มึงเหยียบทักทานี่นา เอ้า นี้ยังมีพ่นบ้านคนนะ เเงะก็วิ่งคะระระ ๆ ๆ ไปตักขี้สีก⁴ ขี้สีกคือหนองอยู่ใต้ถุน จึงว่าเอี้ยคักถึงหงนาแล้วไม่ไล่คำมกุกทันคอก ไอ้เจ้าของไก่ ว่าเพลงชะก็ได้อไอ้คำบอด ก็ว่าเพลงเค้

"ไอ้....ไอ คึกก็ถึงห้องบ้านเอง นีมันให้วังเวง โอยหัวใจ" ไอ้ท่าคนเจ้าของเรือน
 ก็ว่า ท่งพ่องท่งแม่มีงนี่ซีสัก ญนี่นะ ไอ้ท่าคำบอดคึกคะระ ๆ ๆ ๆ เอาหัวไปใส่กะไคบ็อกแขก กะไค
 เรอเซอ ๆ ไป มิได้ซึกคิ้วคอก มิได้ซึกคิ้วคอก ทำไมยังมาใส่ปือคอกเหล่านี้ว่าไคใส่แม่มีง มีงไป
 ซุนกะไคเองนี่นะ คนเจ้าของเรือนเขาก็จับไปอวนนำมอาบทำแล้วก็ตามว่า คำบอดยังงิ ยังมา
 เทียวชกเขา โอยหมู่เขาชวนมา โอยuhnวคคา ไอ้ตุคเอ่อว เขาก็ไคไคไปแล้ว ปลึงก็คเสือกไหล
 ปล่อยซ่าไปเถิด เออ ทีนีอย่ามาเคอจ้า เรื่องนี้ก็พอจับแต่เพียงนี้แหละ

คำศัพท์

1	ค้าย	=	เหลือเกิน
2	ละก้อ	=	มะละกอ
3	ที่ดทา	=	เครื่องมือกวาดขี้ม้าขี้วัว
4	ซีสัก	=	น้ำครำไคถุนบ้าน

59. หนุ่มขี้เซา

พระภิกษุผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ยังมีนิทานลาวเรื่องหนึ่ง เล่าว่า ยังมีหนุ่มคนหนึ่งนั้น ความธรรมดาเนียมคนแต่โบราณนั้น เทียวจิกสาวได้ คือหนักกันไว้ ว่า ไปทำงานกลางวันแล้ว นึกกันไหวว่า คืนนี้ขอยลไปหาเจ้า เตอ อีสาวก็เออไปแม่ที่อ้าย แต่ทำให้ นายผิดจรรยาเนะเตอ คนเขาลับหรือจิงได้ ยังค่อยไป เตอ ข่อยบ่ ใส่ไลยปะคู่ค็อก เอ้อ ซั้นแม่ แล้วก็พอได้เวลาก็นุ่มก็ไปประมาณสามทุ่ม แล้ว ธรรมดาเนียมเขาซิ่นจิกสาวนั้นคือเขาคองแก ห่าเอาไว้ ใอันนี้แกห่า แก่เสื่อ แก่กางเกง เอาไว้ ม่วนเอาไว้ กิ่งกอกกล้วย แล้วก็ย่อง ย่อง ย่องขึ้นไปเสียงคุยกัน อิค อิค บนเรือน ใกล้เคียงแล้ว มีแหล่ง แหล่ง หมอกร์คอยให้เขาหละแล้ว ให้เขาหลับก่อนฟังเสียงเขากรนก่อน หมอกร์ไปหมอบอยู่ กะประตุนั้นเด อยู่ข้าง ๆ ประตู่ว่าเทอะ หมอบไปะ หมอบไป แก่ห่าคา ยุงกัด ก็บ่เอา ไม้คียบหะ ค็อก ไป ๆ มา ๆ ก็เลยลับไปซิ่นเด หมอบเบ็บ เอ็บ เล็บ ลับยูกะไปก้อยหยะย่า หมอบยูเจน เข้าทีเดียว แหะเถ่าใหญ่ขึ้นออกมา แหะเถ่าใหญ่ออกมาหนึ่ง เข้าใส่มาครพระ ก็เปิดประตูไปได้ ใอันบ้านประตู่ผิดไปบังใอันที่นั่น แก่ห่านอนยูชะอีกแหละ แก่ห่าหมอบกะด่าว่าเถอะ มาหนึ่งเข้า เจนได้เข้าเจนหวดหนึ่ง สองหวดมาก็มาราย มารายในกระดิ่งม่อน มารายในกระดิ่งเอาไว้คียบตี ทีเดียวแจ้งแล้วทีนี้แจ้งแล้วเล่าว่าเทอะ มีคส่งชู ใอันนี้หรือสิกซิ่น หจิกทีเดียว ช่วย มาแจ้งแล้วคิว่า หนิ คิกใจกระโคดลื่น เคทีนี้ลื่นกระโคดคว่าแคว้นก็ไม่ผลงนั้น เคลื่นบนนอกชานเด สุกก็ไปกระแทก เอาเข้าเหนียว บึบ...ซิ่นเมื่อเร่อ เค็นเคอะคะ เคอะคะ แหะเถ่าออกมาจากคร้วว่า เอาไว้ ใอันบักท่าวูจิกบั้นแน ทีนี้ก็วิ่งไป คระระ คระระ คระระ หมากก็คุมรุ่ม ๆ คนก็คุม ผู้ใหญ่บ้านก็จับได้ มึง เอ็ดจิงได้ มึงจิปหงษ์ของเค้าบ่อ โสย โสย เอาข่อยมาจิกสาว จิบจิกสาวดอก มาหลอนสาวดอก แต่ว่ามันหลงนอนไปลีชายเท่าใดก็ขายเถิด เขาก็ขายเอาสี่บาท ก็จับเท่านี้แล้ว

60. คุณสติไม่อยู่

พระครูอรุณโกศล

แต่ก่อนมายังมีบ้านหนึ่ง ประมาธร้อยหลังคาเรือน เศษ ยังมีพรานคนหนึ่งอยู่ที่บ้านนั้น เป็นผู้ชำนาญชานาญมากแกไปยิง เนื้อมาได้ คอนมาหามเสมอ ถ้าแกในบ้านนั้นมีความอยากได้เนื้อ จึงไปถามนายพรานว่า พ่อถ่านะยิงอย่างไรจึงได้เนื้อมาง่าย ๆ อ้าวอยากไปยิงคาไปก็ได้ ถ้าแกไปกะฉันทก็ได้ ไม่เป็นไรดอก แต่ว่าให้อยู่ในโอวาทของพราน โอวาทังใจอ้าวยังไม่รู้ โอวาทคือว่า เฉยก็เฉยผุดก็ผุดนี่ก็นี้ แต่ว่าหายใจนะ หายใจอยู่ดอก แต่ว่าบอกยังงี้ให้เอาปากเอาคำจะยอมไม้ อ้าวความใจนายพางทุกอย่าง จงหาอ้าวไปเถิด แล้วก็นายพรานก็พาไป เป็นคนละครบอกรได้เป็นคนละครบอกรแล้วก็ไป นายพรานจึงให้แจ็กถ่านั้นเฝ้าอยู่ที่คั่นมะขามบ้อมคั่นหนึ่ง ยังมีห่างนั้นซักนี้ง ออย่าไหว ออย่าคิง ออย่าไอ ออย่าจามนะ นายพรานก็นั่งอยู่ที่คั่นหนึ่งไม่ไกล ไม่ไกลค่อกัน เวลานั้นฟานเข้ามา ชาวอีสานเรียกว่าฟาน ชาวล่างเรียกว่าแก้ง อีแก้งเข้ามา แจ็กหันจะเข้ามาหาพรานไทย ก็จะได้กินเนื้อไปแล้ว มันเข้ามาหาพรานแจ็ก บาลวงพรานใหม่ ฝ่ายแจ็กก็จะประหม่าหรือยังงไม่ทราบ ยกปิ่นขึ้นเฉยอยู่จะยิง เกรียมจะยิง แต่ฟานนั้นมันมากิน หน่วยมะขามบ้อม กินหน่วยหนึ่งก็ยิงกินหน่วยสองก็ยิงกินหน่วยสามก็เงยขึ้น ก็ปะยะปะเอ็ง น้ำลายไหลออกจากปากกระยิดกระยาด ถ่านแก้งจึงหลวมตัวซูดไปว่า ลือรู้ว่ามั่งเบี้ยว ลือจะกิงทำรายฮี ฟานนั้นเลยวิ่งหนีไป เลยชวดได้กินเนื้อฟาน

นิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา รวบรวมจากหนังสือของดีโคราช เล่ม 1 เล่ม 2
และเล่ม 3 รวม 26 เรื่อง ดังนี้

ชื่อเรื่อง	หน้า
1. ลูกเขยงู	365
2. บอนทำไมจึงคัน	367
3. สามเกลอ	369
4. หัวล้านเกินครุ	371
5. เต่าเหาะ	372
6. จอนพอนกับงูเห่า	373
7. ชายสี่คน	374
8. ทำไมพ่อตารักลูกเขยคนเล็ก	375
9. ทำไมความฝันไม่เป็นความจริง	376
10. หมากับแมว	378
11. เรื่องเมืองขวางตะนุรี	381
12. เมืองชะวาทะวัตศรีมหานคร	382
13. คำนานเมืองสีดา หรือ เรื่องท้าวกำพริ้ว	383
14. แหะรับขาน	385
15. แม่ย่าดาบอด	386
16. คนไม่มีบุญ	388
17. คนไม่มีวาสนา	389
18. อาจารย์ทองอยากดั่ง	391
19. พ่อตากับลูกเขย (เรื่องที่ 2)	393
20. เจ้าเมืองใจอารี	395
21. กำเนิดหอยโข่ง	396
22. ศุภมิตร-เกศินี	397
23. พระนาวัน	400
24. จำฟ้าสีด้น	407
25. พ่อตากับลูกเขย (เรื่องที่ 3)	410
26. งูเหลือมคายพิษ	411

1. ลูกเขยง

ปุระ เพียชาย ผู้เล่า

หญิงคนหนึ่งมีลูกสาวสองคน วันหนึ่งคนทั้งสาม เดินผ่านคันมะม่วง เห็นผลมะม่วงสุกอยากกินมาก จะขึ้นคันมะม่วง เองก็ไม่ได้ รอให้ผลสุกหล่นลงมาก็ไม่เป็นผล ความที่อยากกิน ผู้เป็นแม่ถึงกับพูดว่า ถ้าใครช่วยขึ้นคันมะม่วงและเก็บผลมาให้กินได้ จะยกลูกสาวให้คนหนึ่ง ขณะนั้นมีผู้ใหญ่ตัวหนึ่ง เลื้อยผ่านมา ได้ยิน เข้าจึงอาสาขึ้นคันมะม่วงให้ และขอให้ทำตามที่ลั่นปากไว้ว่าแล้วผู้นั้นก็เลื้อยขึ้นคันมะม่วง ใช้ทางคิมะม่วงตกลงมามากมาย สามแม่ลูกเห็นดังนั้น จึงปรึกษากันว่า เราจะทำอย่างไรดี จะหนีไปทางไหน เพราะแม่เองก็ไม่อยากให้ลูกสาวแต่งงานกับงู ไก่ตัวหนึ่งผ่านมาได้ยิน เข้า ก็รีบจะช่วยโดยให้สามแม่ลูกรีบไปเสีย คนจะเป็นผู้ถ่วงเวลาไว้ให้เอง หญิงทั้งสามรีบเก็บมะม่วงแล้วกลับบ้าน ภูถามลงบว่า พ่อหรือยัง ไก่ตอบว่า ยัง ยังไม่พอ หลายครั้งเข้า งูชักสงสัย จึงลงมาจากคันมะม่วง เมื่อไม่เห็นสามแม่ลูกก็ถามไก่ ไก่บอกว่าไม่เห็น ไม่รู้ไปทางไหน ภูบอกว่า ต้องเห็น ต้องรู้ หาไม่จะกินไก่นั้นเสีย ไก่กลัวตายบอกว่าอย่ากินมันเลย จะบอกให้ว่าทั้งสามแม่ลูกไปทางไหน ภูจึงรีบไปตามที่ไก่บอก

สามแม่ลูกเดินผ่าน เด็กน้อยเสียงัวควายแถวนั้น ก็ลั้งไว้ว่าถึงจะมีอะไรหรือใครมาถามว่าเห็นคนหรือไม่ ให้ตอบว่าไม่เห็น และยังได้สิ่งประจิว บันไคบ้านไว้ในทานองเดียวกัน ดังนั้นเมื่อผู้ใหญ่มาถามเด็กน้อย ประจิว และบันไคบ้าน จึงได้รับคำตอบว่าไม่เห็น งูก็รู้ว่าจะกัคหรือทำอันครายเช่นที่งูไก่ ทั้งเด็กน้อย ประจิว และบันไคบ้านจึงต้องบอกว่า สามแม่ลูก อยู่ที่ไหน ภูถามขึ้นไปจนถึงบนบ้าน ผู้เป็นแม่หมคปัญญจะหลบหลีก ทั้ง เกรงอันครายจากงูด้วยจึงกล่าวออกมาว่า ลูกเขยฉันมาแล้วรีบออกมารับเร็ว ๆ เข้า แล้วทั้งสามแม่ลูกก็ออกมาต้อนรับ ภูหาข้าวหาน้ำให้กิน จัดที่นอนให้ งูก็เข้าไปนอนรออยู่ในห้อง แม่จึงส่งลูกสาวคนหนึ่งที่มีศรัทธาใจจะเป็นภรรยาเข้าไป งูนั้นกลับกลายเป็นคน ช่วยสามแม่ลูกทำมาหากินจนมีศรีสุขกว่าใคร ๆ ในหมู่บ้านนั้น

เพื่อนบ้านคนหนึ่งทรมายาวเข้า ความที่อยากจะทำร้ายเหมือนเขาบ้าง จึงมาถามถึงสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ หญิงผู้เป็นแม่ก็มีได้ปกปิดแต่อย่างไรเล่าให้ฟังแต่คนจนจบ เพื่อนบ้านอยากมีลูกเขยเป็นงูบ้าง จึงชวนลูกสาวไปจับงูมาเป็นลูกเขย ลูกสาวพยายามห้ามแต่แม่ไม่ฟัง กลับบอกว่าแม่ทำเพื่อความสุขของลูกสาวแท้ ๆ แล้วจัดแจงหาเชือกไปคล้องงูมา นางตระเตรียมห้องนอนให้งูนั้น

แล้วให้เข้าไปนอนอยู่กับลูกสาวคน ตั้งความหวังไว้ว่าเมื่อรุ่งขึ้นจะได้ลูกสาวนาง เป็นภรรยาแล้ว ก็คงจะทำให้คนร่ำรวยมีเงินทองมากมาย

เมื่อรุ่งขึ้นจากสลบ กำลังหิว เห็นคนนอนเคียงอยู่ ก็ตรง เข้ากอดกินทันที ลูกสาวตกใจ ร้องบอกพ่อแม่ว่า รุ่งขึ้นเข้าเข้าไปแล้ว แม่ตะโกนบอกลูกว่า เป็นธรรมชาติของสามีภรรยาที่กำลัง ข้าวใหม่ปลามัน ต้องทยอกล้อกันบ้างไม่ควรจะถือสาอะไร ลูกสาวตะโกนสวนคำแม่ออกมาว่า มัน อดถึงหัว เข้าแล้วนะแม่ แม่ก็บอกว่า อย่าอะอะไป เรื่องของหัว เมีย ลูกสาวตะโกนบอกพ่อแม่อีกว่า มันกลืนถึงรักแร้แล้ว พ่อแม่ไม่ยอมยกคอกก็หนึ่งเฉยอยู่ ในที่สุดก็กลืนลูกสาว เข้าไปทั้งตัว พุคไม่ได้อีก พ่อแม่เห็นเจ็บไป คิดว่าเป็นไปอย่างที่ตนต้องการ จึงยิ้มให้กันด้วยความพอใจ

เช้าวันรุ่งขึ้น พ่อแม่ไม่ได้เข้าไปปลุกลูกสาวหุงข้าว เช่นเคย อยากให้นอนสบาย ๆ คน ลงมาหุงข้าว คำข้าวเอง รุ่งขึ้น เมื่อกินอิ่มแล้วก็เลือกไปพักอยู่ข้างห้องนาง กวเห็นก็รีบมาบอกผู้เป็น แม่ แต่บอกเป็นปริศนาอยู่ แก่งไม่รู้เรื่องเกิดความรำคาญ จึงเอาไม้ขว้างกาไป เมื่อคำข้าว เสร็จก็ขึ้นเรือนจะไปปลุกลูกสาวและลูกเขยมากินข้าว เข้าไปดูในห้องไม่เห็นทั้งงูและลูกสาว คิดถึง คำที่ลูกสาวบอกตอนกลางคืนก็เดาได้ว่าอะไร เกิดขึ้นกับลูกสาวของคน ทั้งพ่อและแม่ได้แต่ร้องไห้ คร่ำครวญอยู่ด้วยความ เสียใจในความโง่เขลาของคน

รุ่งขึ้น เลื้อยค่อไปในป่า บริเวณนั้นมีชายคนหนึ่งไปทำไร่อยู่ และได้ขึงรั้วคักพวกนกหนูที่มากินพืชไร่ของคนไว้ งูเลื้อยเข้าไปคักแล้วอยู่ ชายนั้นเห็นแล้วสิ้นใจความขาด เห็นลายผ้าถุงอยู่ในห้องงู จึงข่างูนั้นคาย แล้วนำหญิงสาวมาวคเห็นจนค่อยฟื้นขึ้น หลังจากนั้นทั้งสองคนก็ตกลงใจอยู่ร่วมกัน ช่วยกันทำไร่ปลูกผักทอง แดง และผักอื่น ๆ จนเจริญงอกงาม นำไปขายได้เงินทองมามากมาย ว่า กันว่า เถาผักทอง และเถาแดงนั้นทอดยาวมาจนถึงบ้านพ่อแม่ของหญิงสาวที่เดียว แต่นางก็มิได้กลับมาหาพ่อแม่ และพ่อแม่ก็ไม่ได้ไปหานางสักครั้งหนึ่งเลย

2. บอนทำไมจึงคัน

นายแปลก สมบูรณ์ ผู้เล่า

แต่ก่อนนี้ บอนที่ใช้กินกันมีรสหวาน และไม่คันแต่อย่างใด แต่เดี๋ยวนี้ เวลาแกงต้องใส่มะขาม น้ำตาล มะเขือขื่น ไร่แกคั้น โบราณกล่าวว่า เนื่องจากจากคนปากไม่คิจึงทำให้บอนคัน

สาเหตุของเรื่องนี้มาจากสามีภรรยาคนหนึ่ง ทั้งสองอยู่กันมาจนมีลูก 2 - 3 คนแล้ว แต่ก็ยังทะเลาะเบาะแว้งกันทุกวัน ไม่ทราบว่ามิอะไรมาคลอใจให้ทั้งคู่อยู่กันกันมาได้นานปี ทั้ง ๆ ที่ทะเลาะกันอยู่อย่างนี้ ไม่มีเวลาใดเลยที่จะไม่ทะเลาะกัน เรียกได้ว่าคืนเข้าก็ด่า จะเข้านอนก็ด่า ไปไหนมาไหนด้วยกันก็ต้องด่าทอกันเป็นประจำ ลูก ๆ ทั้งหลายก็กลัวแต่ขี้โรค ผอมแห้งแรงน้อย เจ็บออก ๆ แอด ๆ พุงโรกั้นปอด

อยู่มาวันหนึ่ง เป็นเวลาเย็น ชาวบ้านพากันออกไปอาบน้ำริเวณลำคลองที่ไหลผ่านหมู่บ้าน นั้นตามปกติ ทั้งสองสามีภรรยาถือผ้า ถูกระบองเตรียมไปอาบน้ำให้หายร้อน สักครู่หนึ่งภรรยา เกิดหาเรื่องคำสามีขึ้นมาต่อหน้าชาวบ้าน เหล่านั้นด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ว่ากันเสีย ๆ หวย ๆ จนสามีนิกายชาวบ้าน ทนไม่ไหวได้คยทีหนึ่งและเคะอีกทีหนึ่ง ภรรยาพลัดจากคลั่งจมน้ำไปเห็นแต่พรายน้ำหูขึ้นที่ตรงนั้น สามีเกิดกลัวภรรยาตาย คนจะมีความผิดและลูก ๆ คงจะขาดแม่ นึกเวทนา จึงกระโดดลงน้ำไปฉุดขึ้นมา เห็นนางหน้าเขียวท้องป่องเพราะน้ำเข้าท้อง จึงถามว่าเข็ดหรือยัง ทีหลังอย่าปากจืดอย่างนี้อีกนี้เห็นว่าจะตายเสียเปล่าหรือจึงได้ฉุดขึ้นมาจากน้ำ ฝ่ายภรรยาลิบคาขึ้นมา ได้คอบทันทีว่า ไม่เข็ด ที่เห็นพรายน้ำหูขึ้นขนาดนั้น เพราะกำลังคำสามีอยู่ค้างหาก สามีได้ฟังก็นึกกลัวอยู่ในใจ อายชาวบ้านก็อาย ไม่รู้จะทำอย่างไร

การทะเลาะกันก็ยังคงมีอยู่เสมอ ๆ ชายผู้สามีทนต่อสภาพที่เป็น เช่นนี้ไม่ไหว จึงคิดว่าจะ เป็นบาปกรรมอะไรก็ช่าง คนจะฆ่าภรรยาเสีย ครั้นจะจ้างผู้อื่นฆ่า เขาก็จะรู้ความลับของคน จึง คัดสินใจฆ่านางเสียเอง โดยเอาคานหันคอขาด แล้วนำหัวภรรยาไปเหวี่ยงลงน้ำในลำคลองที่เคย ไปอาบน้ำด้วยกันนั้นแหละ หัวของภรรยาลอยน้ำไปทางทิศใต้ ลอยอยู่ 3 - 4 วัน เนื้อหนึ่งก็เปื่อย ไป หมูร่วงหลุดหายไป สักวันน้ำค้าง ๆ เช่น ฝน ฟ้า ฝน และพวกกบ เขียด พากันมาคอดกัน กินเนื้อจนหมด เหลือแต่กระโหลกที่ลอยต่อไปถึงวัดแห่งหนึ่ง เรียกว่าวัดศรีสนานคงคา เผอิญชายคั้ง นั้นเป็นที่น้ำกัดเซาะเว้าเข้าไป หัวกระโหลกนั้นจึงติดอยู่หน้าวัด

ขณะนั้น เป็นเวลาใกล้ค่ำ พระพากันลงมาที่คืนทำหน้าที่วัดเพื่อล้างเท้า เผลอไปเห็นหัว
 กระจกโหลกมีคิดว่ากะลามาหรือว่า จึงเอามาซักน้ำล้างเท้า เท่านั้นเองก็เกิดเป็นเรื่องขึ้น เพราะ
 ความที่นางยังมีชีวิตอยู่ ก็มักพาลหาเรื่องทะเลาะกับสามี พอตายลง ใครข้องเกี่ยวกับกระจก
 ศีรษะของนางก็พาลทะเลาะกันวุ่นวายไปหมด พระที่เคยอยู่ด้วยกัน สำนวณอยู่ในศีล มีความ
 ประพฤติเป็นที่ยกย่องในหมู่ชาวบ้าน ไม่เคยทะเลาะกัน ไม่เคยผิดใจกันเกิดเหตุหงุดหงิด มีแต่เรื่อง
 ผิดฟ้องหมองใจกัน จนสมภารนึกแปลกใจ เพราะอยู่ด้วยกันมาหลายพรรษาแล้ว ไม่เคยมีเรื่องเช่นนี้
 เลย ทั้งรู้สึกอับอายชาวบ้านและญาติโยมที่บาทำบุญด้วย จึงพิจารณาเห็นว่าสาเหตุเช่นนี้เกิดจากอะไร
 เมื่อได้เห็นหัวกระจกโหลกมีคิดคลั่งหน้าวัดอยู่ คิดว่าอาจจะ เป็นเพราะสิ่งนี้มากกว่าอย่างอื่น จึงถาม
 พระว่า เคยมาตรงที่มีกระจกมีหรือไม่ว่า พระตอบว่าเคยมา 2 - 3 คืนมาแล้ว และได้ใช้สิ่งนี้
 ซักน้ำล้างเท้าด้วย สมภารก็รู้ว่า เป็นเพราะเหตุนี้เอง เลยให้พระเฒ่าในวัดนำเอากระจกโหลกมีไป
 เผาทิ้งพอเป็นขี้เถ้า จะทิ้งไว้ที่นั้นก็กลัวลมจะพัดไปเข้าบ้านใครเขา ทำให้เกิดเรื่องเดือดร้อนขึ้น
 มาอีก จึงให้หาขามแตก กะละมังแตก คัดขี้เถ้าไปทิ้งในป่าบริเวณนั้นมีคนบอนอยู่ คนบอนจึงค้น
 นัยแต่ขึ้นมา

หลายวันผ่านไป ญาติโยมนำปลาย่างมาถวายสมภาร ทำให้ท่านนึกอยากฉันแกงบอน
 ปลาย่าง จึงให้พระไปตัดบอนมา พอแกงเสร็จ ฉันเข้าไปคำหนึ่งรู้สึกคันปากจนฉันต่อไปไม่ได้ต้องให้
 หามะขาม น้ำตาล มะเขือมาใส่แก้คัน โบราณจึงกล่าวว่า บอนมันคันเพราะขี้เถ้าจากกระจกโหลก
 มีผู้หญิงปากจัดนั่นเอง

3. สามเกลอ

ปุ๊วะ เพี้ยชัย ผู้เล่า

ในหมู่บ้านแห่งนี้ มีชาย 3 คน เป็นเกลอกัน แต่มี 2 คนเท่านั้นที่รักใคร่สนิทสนมกันมาก เพราะมีฐานะร่ำรวยเสมอกัน ส่วนอีกคนหนึ่งเขาไม่ยอมคบหาสมาคมด้วย เนื่องจากชายคนที่ 3 นี้เป็นคนยากจน

อยู่มาวันหนึ่ง เพื่อนคนที่มีฐานะดีคนหนึ่งจัดงานทำบุญบ้านขึ้น เขาไปบอกเฉพาะเพื่อนที่ร่ำรวยด้วยกันเท่านั้น ส่วนชายยากจนนั้นไม่ได้บอก เพราะเห็นว่าถ้าบอก ก็คงจะไม่มีอะไรมาช่วยงาน พอชายยากจนทราบว่า เขาทำบุญกัน นี้ก็อยากจะทำบุญบ้าง แต่ไม่เห็นใครมาชวน จึงปรึกษากับภรรยาของตนว่า จะไปดีไหม เพราะเขาไม่มาบอกเรา ฝ่ายภรรยาตอบว่าตามใจ ถ้าอยากไปก็ไปเถอะ เพราะเรื่องการทำบุญใครก็ทำได้ถ้าอยากทำ สามมีจึงถามว่าจะเอาอะไรไปช่วยงานเขาดี ภรรยาแนะนำให้หาผักที่ปลูกไว้ไปช่วยทำบุญ

เมื่อถึงวันงาน ชายยากจนก็เก็บผักใส่หอบไปจนเต็ม หอบไปยังบ้านงาน ถึงบ้านก็จัดแจงหรือหัดต่าง ๆ ออกเพื่อมอบให้เขาไปจัดทำอาหาร เพื่อนเกลอทั้ง 2 คนก็ดูเฉยอยู่ ถึงเวลากินก็ไม่เรียกมากิน ไม่หักทายเป็นด้วยซ้ำ ภรรยาของชายทั้งสองคนจึงต้องถามสามีคนว่า จะไม่เรียกเพื่อนมาร่วมวงด้วยหรือ ไม่ต้อนรับเขาหรือ ชายทั้งสองตอบว่า แล้วแต่ภรรยาของตนไปหักทายเป็นเอง หาข้าวให้กินเอง แล้วให้ไป ๆ เสีย ชายนั้นได้กินข้าว จะดึกแกลงไม่มีช้อนตัก จึงถามหาช้อน ผู้ภรรยาไปถามกับสามีของตน สามีก็ให้หาจวิกหัก ๆ ไปให้ หาอะไรใส่ น้ำไม่ได้ก็ให้เอากะละมาพะพร้าวใส่ไป ผู้เป็นภรรยาให้ตามคำของสามี ชายยากจนนั่งกินข้าวกินน้ำบ้านเพื่อน แล้วน้ำคาไหล คิดว่า เพราะความจนจึงทำให้เพื่อนทำกับคน เช่นนี้พอกินเสร็จเรียบร้อย ก็เอาจวิกนั้นล้างใส่กระเป๋าสื่อไว้เป็นที่ระลึก

เมื่อกลับมาถึงบ้าน ชายยากจนนั้นก็สร้างรื้อ ทำสวนผักปลูกผักขาย เป็นจำนวนมาก ได้เงินทองมาเท่าไรก็เก็บไว้ จนมีเงินมากขึ้นกว่าเดิมเวลาเมื่อนึกไม่อยากจะทำงาน ได้เห็นจวิกหัก ๆ แล้วคิดถึงว่าเพื่อนเขาทำอะไรกับคน ก็เกิดมีมานะลุกขึ้นทำงานต่อไปได้อีก เขาทำงานอย่างไม่เห็นแก่เห็นดีแก่เห็น้อย ไม่ช้าก็มีเงินทองมากมายทัดเทียมกับเพื่อนเศรษฐีของคน จึงคิดที่จะทำบุญบ้านใหม่ที่คนเพิ่งสร้างขึ้น เขาไปบอก เพื่อนทั้งสองให้มางานทำบุญด้วย เพื่อนทั้งสองต่างก็ลงความเห็นว่าจะต้องไปดูว่าเพื่อนผู้ยากจนของเขาจะเอาอะไรมาทำบุญ

พอเพื่อน เศรษฐีมาที่บ้าน เพื่อนผู้ยากจนของคน ก็พบว่าเขาปลูกอย่างดี มีผู้คนมาช่วยงานอย่างมากมาย ลูกเมียเขาก็ออกมาต้อนรับ ซึ่งผิดกับที่คนเคยทำกับเขา ผู้เป็นภรรยาหาข้าวเหล้ายาปลาบั้งมารับรอง เพื่อนของสามีอย่าง เดิมที เมื่อมีโอกาสเพื่อน เศรษฐีทั้ง 2 คนก็ถามชายที่เคຍยากจนว่า ทำไมเขาถึงมีเงินขึ้นมาได้ ในเมื่อเห็น ๆ กันอยู่ว่าเมื่อก่อนนี้ยากจนอยู่ ชายผู้เคຍยากจนมาก่อน จึงตอบว่า ได้ทุนมาจากเพื่อนทั้งสองคนนั่นเอง ทำให้เขาสร้างตัวขึ้นมาได้ถึงขนาดนี้ เพื่อนทั้งสองมองหน้ากัน แล้วถามด้วยความสงสัยว่าให้มาตั้งแต่เมื่อไร ชายนั้นจึงนำจิวักหัก ๆ ออกมาให้ดู เพื่อนทั้งสองคนได้แค้นมองหน้ากัน เพราะพูดไม่ออก

4. หัวล้านเกินครุ

ร้อยโทเสงี่ยม สังข์อินทร์ ผู้เล่า

ยังมีชายผู้หนึ่งเป็นคนหัวล้าน ล้วนจนแทบว่าจะหาผมสักเส้นไม่ได้เลย เวลาไปทางไหน ก็ไม่มีใครเขาชอบ ยิ่งผู้หญิงด้วยแล้ว ยิ่งไม่ชอบเอาเสียจริง ๆ ชายผู้นี้มักโกรธ พยายามหาวิธี ที่จะให้มีผมขึ้นให้ได้ แต่ไม่สำเร็จ

วันหนึ่งเขาเข้าไปชมป่า พบพระฤๅษีคนหนึ่งเข้า จึงถามว่า ทำอย่างไร เขาจึงจะหาย หัวล้าน พระฤๅษีตอบว่า ให้ไปดำน้ำ แต่ต้องดำน้ำแค่สามครั้งเท่านั้น ชายผู้นั้นก็รับคำแล้วลงไป ดำน้ำตามคำพระฤๅษี พอดำลงไปทีหนึ่ง ก็ไหลหัวขึ้นมาเหมือนน้ำ เอามือคลำหัวดู รู้สึกว่าผมขึ้น มาบ้างแล้ว จึงดีใจรีบดำลงไปใหม่ เป็นครั้งที่สอง พอไหลหัวขึ้นมา ก็ลองคลำดูใหม่ สังเกตว่า ผมมีมากขึ้นกว่าเก่า ชายผู้นี้ดีใจมาก ดำลงไปอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นครั้งที่สาม คราวนี้พอไหล ขึ้นมา ผมก็คกคำเต็มหัว ด้วยความโลภอยากให้มีผมมากกว่าที่มีอยู่จะได้งามมาก ๆ จึงดำลงไป อีกเป็นครั้งที่สี่ แต่เมื่อไหลขึ้นมาเอามือคลำหัวดูจึงรู้ว่า ผมหายหมดเกลี้ยงไม่มี เหลือเลยสักเส้นเดียว เขาจึงรีบวิ่งไปหาพระฤๅษี ถามว่าทำไมมันถึง เป็นอย่างนี้ ครกของหัวชายผู้นั้นก็เลยล้านอยู่อย่างนั้น

5. เต่าเหาะ

นางสมจิต อนันตมณี ผู้เล่า

มีสระใหญ่อยู่ในป่าใหญ่แห่งหนึ่ง ในสระนั้นมีดอกบัวหลายชนิดขึ้นอยู่เต็มสระ นอกจากนั้น ยังมีกระจับและไม้้ำชนิดต่าง ๆ อีกมากมาย ในสระนี้เป็นที่ที่สัตว์ต่าง ๆ มาชุมนุมกันอยู่ด้วยความ สุขใจ รวมทั้งเต่าและปลาขนาดชนิด

ครั้งนั้น ยังมีหงส์อยู่ 2 ตัว อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ชอบบินมาหาอาหารที่สระนี้ เสมอ จนชอบพอกันกับเต่าตัวหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ในสระนั้น เมื่อหงส์บินมาครั้งใด จะคุยให้เต่าฟังถึงเรื่อง ป่าหิมพานต์และสระน้ำในป่านั้นอยู่เสมอ ทำให้เต่าเกือบจะหายใจเป็นป่าหิมพานต์และสระน้ำนั้น

วันหนึ่ง เต่าเอ่ยกับหงส์ว่า "ท่านพญาหงส์ ข้าพเจ้านั้นไม่ได้ของท่าน แต่อยากจะ ไปชมป่าหิมพานต์ และสระน้ำที่ท่านเล่าให้ฟัง ทำอย่างไรข้าพเจ้าจึงจะได้ไปที่นั่นบ้าง"

"ท่านอยากไปจริง ๆ หรือ มันลำบากหน่อยนะ เพราะมันกันดารมาก" หงส์บอก
"ลำบากอย่างไรก็ทนได้ ขอให้ท่านช่วยพาข้าพเจ้าไปด้วยเถิด" เต่าขอร้อง

ในที่สุดหงส์ก็ให้เต่าจับปีกของตนไว้แล้วบินขึ้นจะตรงไปป่าหิมพานต์ ขณะนั้นบรรดาสัตว์ ทั้งหลายเห็นเข้าก็พากันถามว่า จะไปไหน เต่าจึงตะโกนคำออกไปว่า "มันหนักบาลอะไรของ พวกเจ้าด้วยล่ะที่ข้าจะไปไหนมาไหน จะเล่นอะไรก็เล่นไปซี ข้าจะไปคามทางของข้า"

พอเต่าอ้าปากพูด ร่างก็หลุดลอยลงมาจากอากาศกระทบพื้นดินโดยแรง ทำให้กระดูก ของมันออกมานอกเนื้อ เต่าก็มิกระดูกอยู่ในตัวเหมือนสัตว์ทั้งหลาย แต่หลังจากตกจากอากาศ ลงมาก็มิกระดูกอยู่นอกเนื้อมาจนกระทั่งบัดนี้

6. จอนพอนกับยงเท่า

จ.ส.อ. บุญทัน ศษสูงเนิน ผู้เล่า

มีหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ยี่นั้นแห่งแล้งฝนไม่ตก ผู้คนในหมู่บ้านออกอยากยากจน มีครอบครัวหนึ่งมีพ่อ แม่และลูก 2 คน คนที่เป็นผู้ชาย คนน้องเป็นผู้หญิง ครอบครัวนี้ก็ยากจนเช่นกัน พ่อกับแม่ต้องไปหุด เผือกหุดมันในป่ามาค้มแบ่งกันกินแทนข้าว

วันหนึ่งพ่อกับแม่ออกไปหาเผือกหุดมัน ปล่อยให้ลูกสองคนอยู่บ้านตามลำพัง สองพี่น้องไปอาบน้ำ คนพี่จับปูนำมาได้ 4 ตัว ก็เอาไปปิ้งไฟแบ่งกันกินคนละตัว เหลืออีก 2 ตัว เก็บไว้ให้พ่อกับแม่ แต่คนน้องกินไม่อิ่มจึงอ่อนจะเอาปูอีก พี่บอกว่าจะเก็บไว้ให้พ่อกับแม่ คนน้องก็ไม่ฟัง เพราะความหิวและยังไม่รู้ภาษา จึงกินปูที่เหลือจนหมด พอค่ำลงก็คอยพ่อแม่กลับจากป่าจนหลับไป

เมื่อพ่อกับแม่กลับมาถึงบ้าน เห็นขานปูหล่นอยู่ที่เคาไฟ จึงถามลูก ลูกคนโตเล่าให้พ่อแม่ฟังหมด แม่เรื่องที่น้องหิวข้าวและกินปูหมดก็เล่าให้ฟัง พ่อกับแม่โกรธที่ลูกไม่คิดถึงตัว ทั้ง ๆ ที่ตัวต้องลำบากเข้าป่าหาอาหารมาฝาก จึงไล่ลูกทั้งสองคนออกจากบ้านไป

เด็กทั้งสองต้องกระเซอะกระเซิง หาเผือกหุดมัน ผลไม้กินตามแต่จะหาได้ ร้อนถึงพระอินทร์เล็งญาณลงมา รู้ว่าเด็กทั้งสองได้รับความลำบาก และเด็กคนโตนั้นมีบุญต่อไปจะได้เป็นกษัตริย์ คอนนี้ยังใช้กรรมไม่หมด จำเป็นต้องช่วย พระอินทร์จึงแปลงเป็นงูใหญ่ให้ฟังพอนลงมากัดกัน ให้เด็กทั้งสองดู ครั้งแรกงูกัดพอนตาย งูก็เลื้อยเข้าไปในป่า เอาเปลือกไม้ชนิดหนึ่งมาเคี้ยวแล้วพ่นใส่แผลพอง พองพองก็ฟื้นแล้วกัดกันอีก คราวนี้งูตาย พองพองก็ไปแตะเอาเปลือกไม้อย่างเดิมนั้นมาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลของงู งูจึงฟื้นขึ้น แล้วต่างก็แยกกันไป

ฝ่ายพี่ชายเห็นเหตุการณ์นั้นทุกอย่าง คิดว่าเปลือกไม้ดังกล่าวคงมีประโยชน์ จึงไปแกะเอาใส่ผ้าขาวม้าผูกกับเอวไป ทั้งสองพี่น้องพากันเดินผ่านป่าไปถึงเมือง ๆ หนึ่ง ได้ยินเขาตีฆ้องร้องเป่าว่าวงกัศราษธิดาของเจ้าเมืองนั้นตายมา 7 วัน 7 คืนแล้ว แต่ยังไม่เน่า ใครรักษาให้หายได้จะมีรางวัล สองพี่น้องจึงรับอาสารักษาราชธิดาเจ้าเมือง จนฟื้นขึ้นมา เจ้าเมืองได้จัดให้มิงงานฉลองสมโภช 7 วัน 7 คืน อีกทั้งยังยกบ้านเมืองให้พี่ชายด้วย จากนั้นได้อภิเษกสมรสพี่ชายกับราชธิดา ทั้งสองพี่น้องจึงอยู่ใน เมืองนั้นด้วยความสุขตลอดมา

หมายเหตุ จอนพอน หมายถึง พองพอง

7. ชายสี่คน

นายต่วน อยู่พึ่งกลาง ผู้เล่า

สามภรรยาคนหนึ่ง มีบุตรชายสี่คน ครั้นลูกชายโตเป็นหนุ่มแล้ว ไล่ไปหาวิชาสำหรับใช้ ประกอบอาชีพไม่ให้อดตาย พี่น้อง 4 คนจึงแยกย้ายกันไปคนละทิศคนละทาง พี่ชายคนโตไปพบ เหล่านักเลง หัวขโมย จึงขอเรียนวิชาทางการลักขโมยจนเชี่ยวชาญ คนที่สองเดินทางไปพบ หมอตุ๋น จึงฝากตัวขอเรียนวิชาทางหมอตุ๋น จนสามารถทำนายได้แม่นยำ ไม่มีพลาดเลย คนที่สาม เดินทางไปพบช่างเย็บ ซึ่งเย็บได้สารพัด ตั้งแต่เย็บผ้าไปจนถึงเย็บ เหล็ก เย็บไม้ โดยเย็บให้ คิดกันได้อย่างไม่มีที่ติเลย ส่วนน้องคนสุดท้องเดินทางไปพบอาจารย์ทางยิงธนู ด้ร่ำเรียนวิชา จนยิงธนูได้แม่นยำไม่มีใครสู้ เมื่อเล่าเรียนจนชำนาญ พี่น้องทั้งสี่ก็กลับมาอยู่ที่บ้านของคน

วันหนึ่ง ราชธิดาของกษัตริย์ในเมืองที่ครอบครัวของชายสี่คนอาศัยอยู่ อยากจะออกไป เล่นน้ำบริเวณชายฝั่ง จึงชวนพี่เลี้ยงและบริวารไปเล่นน้ำ ขณะที่กำลังแหวกว่ายกันอย่างสนุกสนาน พญานาคตัวหนึ่งได้มาลักตัวนางไป และพาไปถึงสระคือทะเล หมายถึงใต้น้ำ เป็นภรรยา กษัตริย์ จึงให้คนไปตีข้องร้อง เป่าหาหมอดูมาดูว่า มีอะไรมาลักหाराชธิดาไป และไปอยู่เสียที่ไหน หมอ พิจารณาตามตำราแล้วตอบว่า พญานาคเป็นผู้ลักไป เวลานี้อยู่ไกลถึงกลางทะเล กษัตริย์จึงให้ ทาคนออกติดตาม แต่ไม่มีผู้ใดกล้าออกไปถึงกลางทะเลนั้นเลย

ชายทั้งสี่คนได้ยินข่าวนี้ จึงเข้าเฝ้าและอาสาติดตามราชธิดา คนที่เรียนมาทางหมอตุ๋น ได้บอกให้รู้ว่า นางอยู่ที่ใด เจ้าหัวขโมยก็ไปลักเรือเขามาลำหนึ่ง พาทั้งสี่คน เยื่อถึงกลาง ทะเล ก็ตกลงกันให้เจ้าหัวขโมยนั้นไปลักตัวราชธิดามาจากพญานาค เจ้าหัวขโมยเก่งมาก เพราะ ถึงแม้พญานาคจะขด เป็นวงอยู่รอบตัวราชธิดาก็ตาม เจ้าหัวขโมยก็เข้าไปลักตัวออกมาได้โดยพญานาค ไม่รู้สึกตัวเลย

ทั้งหมดนี้ เรื่องจะกลับเข้าฝั่ง พญานาคคืนขึ้นมาไม่เห็นราชธิดาจึงรีบกลับมา ใช้นคนหาง ติเรือแตก ช่างเย็บก็รีบ เย็บเรือให้ติดกันเป็นการใหญ่ ช่างธนูถือโอกาสที่พญานาคกำลังโกรธ ชาย ทั้งสี่คนนำราชธิดามาถวายกษัตริย์ พระองค์ก็คิดจะยกราชธิดาให้แก่ผู้กล้าหาญ แต่คิดสลับใจไม่ได้ว่าจะ ให้ใครดี ต้องปรึกษาเสนาอำมาตย์ เสนาผู้ใหญ่คนหนึ่งจึงทูลเสนอว่า นางควรจะเป็นของชายที่ได้ ถูกเนื้อต้องตัวนาง กษัตริย์จึงตกลงใจยกให้แก่เจ้าหัวขโมย เพราะ เป็นผู้ที่ถูก เนื้อต้องตัวนางมากที่สุด ชายอีกสามคนนั้น เป็นแค่เพียงผู้ช่วยไม่ได้ถูกตัวของนางเลย ในที่สุดเจ้าหัวขโมยที่ชายคนโตก็ได้อภิเษก กับราชธิดานั้น อยู่เป็นสุขตลอดมา

๘. ทำไมพ่อคารักลูก เขยคน เล็ก

นายถ้วน บุญอยู่ ผู้เล่า

ว่ากันว่าพ่อคามักจะรักลูก เขยคน เล็ก เสมอ สาเหตุที่ทำให้พ่อคารักลูก เขยคน เล็กนั้น เล่ากันว่า ในกาลครั้งหนึ่ง มีพ่อคาคนหนึ่ง แกมีลูกเขยสองคน พ่อคาอยากจะทดสอบความรู้ของ ลูกเขยว่าใครจะมีสติปัญญามากกว่ากัน แกชวนเขยใหญ่ไปทดสอบก่อน พ่อคาพาเดินไปตามทาง และเห็นนกกระสา ร้องเสียงดังอยู่ จึงถามลูกเขยว่า นกกระสาทำไมร้องดัง เขยใหญ่ตอบว่า คอมัน ยาวมันจึงร้องเสียงดัง พ่อคามองเห็นนกกระสา คอยาวจริง ก็ว่า เออ ! จริงของเอ็ง แล้วชวน กันเดินต่อไป เห็นหน่อไม้งอกขึ้นมา จึงถาม เขยใหญ่อีกว่า หน่อไม้มันงอกขึ้นมาได้อย่างไร เขยใหญ่ ตอบว่า มันไม่มีตา หน่อมันแหลมมันจึงงอกได้ พ่อคารู้สึกพอใจคำตอบของเขยใหญ่ เห็นว่ามีความรู้ดี จึงพากลับบ้าน

วันต่อมาแกพาเขยเล็กมาทดสอบสติปัญญาบ้าง จึงพาเดินมาตามทางเก่า ได้ยินนกกระสา ร้อง ก็ถามเขยเล็กว่าทำไมมันจึงร้องเสียงดัง เขยเล็กตอบว่า เป็นธรรมชาติของมัน พ่อคาอุณเขย เล็กจึงด่าว่า ไอ้โง่ ! ไม่เห็นหรือไง คอมันยาว มันถึงร้องดัง เขยคนเล็กตอบว่า ไม่ใช่หรือพ่อ อึ้งอ่าง คอมันสั้นมันยังร้องดังได้เลย พ่อคาเห็นห้องด้วย แต่ยังอยากจะทดสอบต่อไป จึงพาเดินไป ดูหน่อไม้งอก แล้วถามว่า ทำไมหน่อไม้ถึงงอกได้แล้ว เขยคนเล็กตอบว่า เป็นธรรมชาติของมัน พ่อคาอุณมาก ร้องว่า เอ ! เอ็งนี่ไม่มีความรู้อะไรเลย อะไร ๆ ก็ว่าเป็นธรรมชาติของมัน คาไม่มีดู หรือใจ มันแหลมมันถึงงอกได้ เขยคนเล็กเถียงว่า ไม่จริงหรือพ่อ เห็นมันดอกนู้ ๆ ด้ ๆ ไม่ แหลมสักหน่อย มันยังงอกได้เลย พ่อคาเห็นด้วยว่าเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องธรรมชาติของมัน จึงชวน เขยเล็กกลับบ้าน

นับตั้งแต่นั้นมา พ่อคาจะทำอะไร ก็เรียกแต่เขยคนเล็กมาปรึกษา เพราะเห็นว่าเป็นคนมี ปฏิภาณ มีไหวพริบ แกมีปัญญาได้ดี

๑. ทำไมความฝันไม่เป็นความจริง

นายแปลก สมบูรณ์ ผู้เล่า

เด็ก ๆ คงจะรู้จักความฝันกันทุกคน โดยเฉพาะเวลาที่ฝันสนุก ๆ นั้น เราอยากจะให้ความฝันนั้นเป็นความจริงขึ้นมา แต่ความฝันก็คือความฝัน เมื่อตื่นขึ้นมาก็ไม่พบอะไรอย่างที่เราฝันเลย ทราบไหมว่า ทำไมความฝันจึงไม่เป็นความจริง มาอ่านเรื่องนี้ดูคงทราบว่า เพราะอะไร

ในสมัยก่อน นายแสนนามมาแล้ว พระอินทร์เป็นผู้มีอำนาจมาก เป็นผู้บันดาลให้ความฝันเป็นความจริงเสมอ ไม่ว่าใครจะฝันอย่างไรก็ต้องได้ตามความฝัน ฝันเห็นเงินเห็นทองก็ต้องได้มาตามนั้น ซึ่งผิดกับเดี๋ยวนี้ต้องมานั่งทำนายฝันกัน และอาศัยโชควาสนาช่วยจึงจะได้มา

เหตุที่ความฝันจะไม่เป็นความจริงก็คือ วันหนึ่ง เสือ เกิดไปฝันว่าไค้กินช้าง ช้างนั้นก็ เป็นช้างทองแก่ด้วย โกล้จะออกลูก เต็มที เสือนึกกระหึ่มจึงไปเล่าให้พระอินทร์ฟัง พระอินทร์ก็อนุญาตให้กินได้ พอคืนในฝันนั้นช้างขอเวลา 7 วัน เพื่อไปสั่งเสียเพื่อนเสียก่อน เสือจึงยังกินไม่ได้ พอช้างรู้ว่าเสือฝันจะกินตนก็เสียใจนัก เดินร้องไห้หน้าคาไหลไปคามป่าคามคอน สุดแต่เท้าจะพาไปไม่เป็นอันกินไม่เป็นอันนอน เดินไปก็คิดไปว่าทำอย่างไรจะหาทางรอดไม่ให้เสือกินได้ ไม่รู้จะไปปรึกษาใคร จนกระทั่งถึงวันที่เจ็ดตามกำหนด จึงพบนกเค้าแมวเข้าตัวหนึ่ง นกเค้าแมวนั้นเมื่อก่อนหากินกลางวัน นอนในคอนกลางคืนเหมือนสัตว์อื่น ๆ ทั่วไป

เมื่อนกเค้าแมวเห็นช้างเดินร้องไห้มาก็ถามสาเหตุ ช้างจึงเล่าให้ฟัง นกเค้าแมวทราบ ว่าพระอินทร์เท่านั้นที่จะเป็นผู้ตัดสินให้ความฝันเป็นจริงได้ จึงรีบจะช่วยช้างมิให้ถูกเสือกิน ให้ช้างพาไปหาพระอินทร์ ช้างดีใจมากรีบพาไปทันที ขณะนั้นเป็นคอนกลางวัน ยังไม่ถึงเวลาอน แต่ นกเค้าแมวแกล้งทำเป็นเกาะหัวช้างหลับมา จนกระทั่งถึงที่ประทับของพระอินทร์ พระอินทร์จึงถามว่า มาทำไม นกเค้าแมวแกล้งทำเป็นคกใจตื่น ทูลต่อพระอินทร์ว่าเมื่อสักครู่นี้คนหลับอยู่บนหัวช้าง ฝันไปว่าได้พระมเหสีของพระอินทร์เป็นภรรยาคน ให้พระอินทร์ตัดสินความฝันให้ด้วย พระอินทร์คกใจ ไม่อยากเสียพระมเหสี จึงว่า ไม่ได้ ตั้งแต่ไปใครฝันอย่างไร อย่าให้มันได้ตามความฝันนั้นเสมอไป ต้องแล้วแต่บางเวลา ใครที่เคยฝันแม่น จะฝันไม่แม่นอีกแล้ว ช้างก็ไม่ต้องเป็นอาหารของเสือด้วย ช้างได้ยินก็โล่งใจที่ตนรอดตาย เพราะมีบุญของนกเค้าแมว แต่พระอินทร์นั้นโกรธนกเค้าแมวที่มันหลับ

ตอนกลางวันและมาฝันถึงพระมเหสีของพระองค์ จึงสาปให้นอนกลางวัน หากินแต่ตอนกลางคืน
แต่นั้นมา

เรื่องนี้เป็นการบอกเหตุที่ว่า ทำไม เคี้ยวนี้คนเราถึงฝันไม่เป็นจริงและนกเค้าแมวต้อง
นอนกลางวัน ออกหากินในตอนกลางคืน

10. หมากับแมว

นายคี สมบูรณ์ ผู้เล่า

มีเด็กคนหนึ่งเป็นกำพร้า พ่อกับแม่ตายหมด จึงอยู่กับตายายเรื่อยมา แก่ก็เรียกเด็กคนนี้ว่าเจ้ากำพร้า และเลี้ยงมาจนโตใหญ่ วันหนึ่งมีนายสำเภาจากเมืองจินมาค้าขาย เสร็จแล้วจะกลับเมืองของคน เจ้ากำพร้าขอตามไปด้วย โดยขอเงินตายายมาสามชั่ง ตายายถามว่า จะไปทำไม เจ้ากำพร้าตอบว่า จะไปหาของมาไว้ใช้ ตายายเห็นหลานอยากไป ก็ฝากไปกับนายสำเภา และให้เงินเจ้ากำพร้าไว้สามชั่งตามที่ขอ เจ้ากำพร้าเดินทางมาถึง เมืองจิน เมื่อวันกลับกันแล้ว ต่างก็แยกทางกัน นายสำเภากลับบ้านคน และหาสินค้าเพื่อจะไปขายในที่อื่นต่อไป เจ้ากำพร้าเดินเที่ยวไปเรื่อย ๆ พบแมวเข้าตัวหนึ่ง จึงถามเจ้าของว่าจะขายไหม จะให้ 1 ซึ่ง เจ้าของแมวตกลงขายให้ เจ้ากำพร้าอุ้มแมวเดินต่อไป พบหมาตัวหนึ่ง เกิดชอบใจอีกขอซื้อเขาด้วยราคา 1 ซึ่ง เช่นเดียวกับแมว ทั้งสามเดินทางต่อไป พบเด็กคนหนึ่งเอากระบอกลูกมาเล่น เจ้ากำพร้าเป็นคนมีบุญจึงเห็นว่าในกระบอกลูกนั้นมีแหวนอยู่วงหนึ่ง เมื่อขอซื้อในราคา 1 ซึ่ง เด็กที่เป็นเจ้าของจะไม่ขายแต่พ่อแม่ของเด็กไม่รู้ความจริง บอกให้ลูกขายไปเสีย แล้วจะทำกระบอกลูกใหม่ให้เล่น เด็กจึงขายให้ เจ้ากำพร้าเสียเงินไป 3 ซึ่ง ได้ของมา 3 สิ่ง จึงกลับมาที่เรือ เพื่อรอเวลากลับบ้านของคน เขาไม่ต้องคอยนานนัก เพราะพ่อค้าก็จัดการเรื่องของเขาเสร็จแล้ว และจะออกเดินทางไปยังประเทศไทยโดยเร็ว เจ้ากำพร้าเดินทางกลับมาที่เรือด้วยความสุขสบายจนถึงบ้าน ได้เล่าให้ตายายฟังเรื่องที่ตนไปถึงเมืองจินและได้อะไรมาบ้าง ตายายไม่ว่าอะไรเจ้ากำพร้าก็เลี้ยงแมวและหมาให้มีความสุขตลอดมา

หลังจากนั้นอีกหลายวัน นายสำเภาได้แวะมาเยี่ยมและถามยายว่าเจ้ากำพร้าไปเมืองจินได้อะไรมาบ้าง ตายายเล่าให้ฟัง นายสำเภาถามถึงเจ้ากำพร้าว่าไม่อยู่บ้านขณะนั้น จึงขอดูกระบอกลูก เพราะเคยทราบว่ามีแหวนอยู่ในนั้น เมื่อได้มาก็ทราบว่ามีจริง ได้ดูบายบอกตายายว่าอยากกินหมาก ช่วยหาให้กินสักคำหนึ่งเถอะ พ่อตายายล้มตาไป นายสำเภากรีบเอาแหวนใส่ชามพกไว้ เคี้ยวหมากแล้วรีบลากลับทันที

เมื่อเจ้ากำพร้ากลับถึงบ้าน ถามตายายว่ามีใครมาหาบ้างหรือไม่ ตายายเล่าให้ฟัง เจ้ากำพร้ารีบไปดูกระบอกลูกของคนก็รู้ว่านายสำเภาเอาแหวนไปแล้ว จึงบอกให้ตายายรู้และปลอมใบให้เสียใจ เพราะตนจะไปเอาคืนมาให้ได้

สมัยนั้นสัตว์ต่าง ๆ กับคนพูดกันรู้เรื่อง เจ้ากำพร้าจึงไปปรึกษาสัตว์ทั้งสองให้ช่วยหา แหวนให้ด้วย แมวกับหมากรับอาสา เพราะตัวมันมาจากเมืองจีน จะกลับไปค้นหาที่บ้านนายสำเภา ให้ เจ้ากำพร้าถามว่ารู้จักเมียนายสำเภาหรือ ทั้งแมวและหมาตอบว่ารู้จัก ดังนั้นหลังจากกินข้าว กินน้ำแล้ว สัตว์ทั้งสองก็ออกเดินทาง มาถึงลำน้ำใหญ่แห่งหนึ่งกว้างมาก จะว่ายไปก็ไม่มีไหน แมวจึงครองหาวิธีที่จะข้ามไป มองไปบนยอดไม้เห็นรังนกอินทรี ก็ไต่ขึ้นไปตะครุบลูกนกไว้ ชู่จะ ขำกิน เสียให้หมด แมงกขอร้องให้ปล่อยลูกมันแล้วจะให้มันทำอะไรให้ก็จะทำทั้งนั้น แมวจึงบอกให้ นกอินทรีหักใบขี้มาซ้อนกันค่อเป็นทางยาวไปถึงอีกฝั่งหนึ่ง พอให้แมวข้ามได้ แมงกไปเกณฑ์บริวาร มาช่วยกันทำสะพานจนเสร็จ แมวข้ามได้ตัวเดียว เพราะตัวเบาจึงบอกให้หมาคอยอยู่ทางฝั่งนี้ เมื่อหาแหวนได้แล้วจะรีบกลับมา

แมวข้ามสะพานใบขี้มาได้ เทียวถามหาบ้านนายสำเภา จนกระทั่งเห็นเมียนายสำเภา ใส่แหวนนั่งอยู่หน้าบ้าน แน่ใจว่าต้องเป็นแหวนเจ้ากำพร้าแน่ จึงกระโดดจะจับนิ้วไว้ แต่เขารู้ ตัวเสียก่อนจึงลูกหนีเข้าข้างใน เอาแหวนไปเก็บไว้ในกำปั้น ตัวเองออกมานั่งเฉยอยู่ แมวมอง ไปไม่เห็นแหวนนึกแปลกใจว่า เขาเอาแหวนไปเก็บไว้ที่ใด เผอิญนึกถึงหนูขึ้นมาได้ จะใช้ให้ไป สืบดู คิดดังนั้นจึงไปแอบคอยจับหนูอยู่จนกระทั่งใกล้พลบค่ำ หนูออกหากิน แมวรีบตะครุบไว้ และขู่ว่า จะกินหนูตัวนั้นเสีย หนูร้องขอชีวิตและบอกว่าจะให้มันทำอะไร เป็นการตอบแทนบุญคุณก็ได้ทั้งนั้น แมว จึงบอกให้หนูไปสืบดูว่าแหวนอยู่ที่ไหน

หนูรีบปากแมวแล้วเข้าไปในบ้าน ได้ยินเขาคุยกันเรื่องแหวนอยู่ในกำปั้น จึงกัดกำปั้นนั้น คาบเอาแหวนออกมาได้ แมวชวนหนูไปอยู่ด้วยกันคบหากันเป็นเพื่อนตลอดไป หนูก็ตกลง ตามแมว มาจนกระทั่งถึงแม่น้ำ แมวข้ามสะพานใบขี้ไปก่อน หนูตามหลังมา พอมาถึงครึ่งทาง นึกกลัวตกน้ำ ตายจึงบอกแมวว่า ไม่ไปด้วยแล้ว จะกลับบ้านของคน แมวโกรธที่หนูซัดจาโลเลลือว่าโกหกกัน ไม่นับถือกันจึงอาฆาตว่าถ้าพบหนูที่ไหน ค่อไปนี้จะจับกินเสียทุกครั้งไป หนูรีบวิ่งกลับยังที่อยู่ของมันทันที

แมวข้ามสะพานมาถึงร่มไม้ที่สั่งให้หมาคอยอยู่ หมาถามว่าได้แหวนมาไหม แมวว่าได้ หมากรอกขอเอาไปอมไว้ในปากเอง ทั้งสองเดินทางกันมาถึงสะพานแห่งหนึ่ง กำลังเดินข้ามสะพาน หมาเกิดแลเห็นเงาของตัวเอง เป็นก้อนเนื้อ อ้าปากหมายจะจับเข้าปาก แหวนเลยตกลงไปในน้ำ แมว ต้องหาวิธีการให้ได้แหวนคืนมา มันวิ่งไปวิ่งมาเห็นรังนกออกอยู่บนต้นไม้จึงไต่ขึ้นไปตะครุบลูกนกไว้ บอกว่าจะกินเสียทั้งแม่และลูก แมงกอ้อนวอนขอให้ปล่อยคนและลูก แล้วจะให้ทำอะไรก็ไม่ขัดข้องเลย แมวบอกให้ไปเอาปลาตะเพียนทองในหนองน้ำนั้นมาให้ได้ จะปล่อยให้เป็นอิสระ นกออกก็พยายาม ไปจับปลาตะเพียนลากมาถึงโคนไม้ แมวกัดหูปลาตะเพียนนั้น พบแหวนอยู่ในท้อง จึงลานางนกกออกมาพร้อมกับแหวน

พอเห็นแมวได้แหวนมา หมาก็ขอเก็บไว้อีก แมวจะขัดก็ไม่ได้เพราะกลัวหมาจะกัดตาย
 จำต้องให้ไป เดินทางค่อมอีกไม่เท่าไร หมาเห็นซากวัวที่แรงลงกินอยู่ ก็อ้าปากไล้งับนกแรง
 เพื่อจะกินซากวัวนั้น แหวนจึงพลัดออกจากปากอีก นกแรงจิกเอาไปได้ก็บินขึ้นสู่ท้องฟ้า หมาก็ไม่รู้
 จะทำอย่างไร แมวต้องหาอุบายเอาแหวนคืนมาโดยการให้หมาทำเป็นนอนตายอยู่กลางพื้นดิน
 พยายามทำหนังท้องให้ตึง ๆ ไว้ หนาวร้อนก็ให้นอนอยู่อย่างนั้นจนกว่าแรงจะลงมาเกาะ หมาก็
 ทำตาม ลึกครู่หนึ่งแรงนั้นร้อนลงมา เพราะคิดว่ามีซากหมาตายจริง ๆ แมวซึ่งคอยที่อยู่โคดเข้า
 จับคอแรงไว้ทันที บังคับให้คายแหวนออกมา แรงนั้นเรียก "แรงคอคำ" เพราะเหตุที่มีแหวนอยู่
 ในคอ เมื่อแรงคายแหวนออกมาแล้ว หมาก็เก็บไว้อีก แมวไม่รู้จะว่าอย่างไร พอมาถึงบ้าน
 เจ้ากำพร้าถามว่าใคร เป็นผู้นำแหวนมาได้ หมายอกว่า มันเอง แมวก็ว่า คนเป็นผู้นำมาเช่นกัน
 เจ้ากำพร้าบอกให้หมาไปคอยอยู่ใต้ถุนบ้าน จะถามแมวก่อนว่านำมาได้ด้วยวิธีไหน แมวเล่าให้ฟัง
 แค่นั้นจนจบ เจ้ากำพร้าให้แมวหลบไปก่อน เรียกหมาขึ้นมาซักถาม มันก็เล่าไม่ตรงกับแมวเพราะ
 มันขี้โกง และโกหกด้วย เจ้ากำพร้าเห็นแมวมีคุณ จึงให้อยู่บนบ้าน ส่วนหมาให้มีหน้าที่เฝ้าหอน ฝ้าบ้าน
 ชื่องอยู่ใต้ถุนบ้าน เรื่องนี้จึงจบลงเพียงนี้ คงจะเป็นคติสอนใจเด็ก ๆ ได้บ้าง

11. เรื่องเมืองขวางทะเลบุรี

กาลโพ้น มีเมืองหนึ่งชื่อ เมืองขวางทะเลบุรีศรีมหานคร ขุนบรมราชาเป็นผู้สร้างขึ้น และประกาศห้ามไว้ว่าในวัน 7 และ 8 ค่ำทั้งข้างขึ้นและข้างแรมของทุกเดือน ห้ามมิให้ชาวเมืองทั้งหลายกระทำการใด ๆ ที่ไม่ควรกระทำ เช่น การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ผู้ใดฝ่าฝืนกระทำดังกล่าว ผู้นั้นพร้อมทั้งบ้านเมืองจะประสบความพินาศล่มจม เมืองขวางทะเลบุรีได้อยู่เย็น เป็นสุขมาช้านาน จนถึงสมัยพระยาองค์หนึ่งได้ครองเมือง ไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม เที่ยวยกทัพไปรบพุ่งแย่งชิงทรัพย์สมบัติลูกเมียของผู้อื่น เป็นที่เดือดร้อนไปทุกแห่ง และชอบทำปาณาติบาตทั้งสัตว์น้ำสัตว์บกเป็นนิจ พฤติการณ์ทราบถึงพระยาถน (เทวดา) จึงสั่งให้ภูร่ายเป็นจำนวนมากมาทำอันตรายผู้คนในเมืองขวางทะเลบุรีเจ็บป่วยล้มตายหมดสิ้น เหลือแต่ราชธิดาของพระยาผู้ครองเมืององค์เดียว นามว่านางกongsรี ซึ่งพระบิดาเอาไปซ่อนไว้ในกลองใบใหญ่ ครั้นนั้นพระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นมานพหนุ่ม นามว่า คันธกุมาร ท่องเที่ยวมากับทหารคู่ใจ 2 คน ซึ่งมีสมญาว่านาย "ชายไม้ร้อยกอ" กับนาย "ชายเกวียนร้อยเล่ม" มาถึงเมืองนี้เห็นไม่มีผู้คน ครั้นพบกลองใบใหญ่นบนทรวงเข้า ก็เอาไม้ตีเล่น จึงทราบว่ามีคนอยู่ภายในนั้น คันธกุมารจึงเอาพระขรรค์แหวนหุ้มหน้ากลองออก นำเอาราชธิดากongsรีออกมาสอบถามเรื่องราว นางเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง แล้วบอกว่า ถ้าผู้ใดจุดไฟให้มีแสงสว่าง และมีควันเป็นกลุ่มก้อนขึ้นไปบนท้องฟ้าเมื่อใด เมื่อนั้นก็จะมีภูร่ายสูงใหญ่ลงมาทำอันตรายคน คันธกุมาร จึงให้นายชายไม้ร้อยกอกับนายชายเกวียนร้อยเล่ม เที่ยวเก็บขนหินมากองจนกลองใหญ่โต แล้วจุดไฟเผาเป็นกลุ่มควันมีคขึ้นไปบนฟ้าถึงที่สิงสถิตของพระยาถน พระยาถนทราบว่ายังมีคนอยู่ในเมืองขวางทะเลบุรีอีก ก็ปล่อยสูงภูร่ายลงมาทำอันตราย คันธกุมารจึงสังหารภูเสียตายหมดสิ้น และสำแดงฤทธิ์ชุบพระยาขวางทะเลบุรีพร้อมทั้งมเหสีและไพร่บ้านพลเมืองฟื้นขึ้นจนหมดทั่วกัน ส่วนกระดูกของเหล่าภูร่ายก็บันดาลให้บังเกิดเป็นสายน้ำพัดพาออกไปพันเขตเมือง ไปรวมเป็นกองใหญ่ เกิดเป็นภูเขาเรียกว่า ภูหอหรือภูโอง กาลครั้งนั้น เมืองขวางทะเลบุรีศรีมหานครก็กลับอยู่เย็นเป็นสุขสมบูรณ์ค่อไป และได้นามเรียกอีกนัยหนึ่งว่า "เมืองนครราช" กองไฟใหญ่ที่จุดเผาปล่อยให้สูงภูมานั้น ภายหลังเกิดเป็นป่าช้ญเรียกว่า "ดงพญาไฟ"

ชื่อเมืองขวาง (ทะเล) บุรี จะหลงเหลือมาเป็นชื่อวัดคลองขวางในเมืองเสยาบ่างตาจน ในนิยายเรื่องพระโพธิสัตว์นี้ เรียกเล่าตะคองว่า "ชะคอง" และยังได้เล่าเรื่องไปภาคพิงถึงเมืองอีกแห่งหนึ่ง จึงขอนำมากล่าวเสียในรวดเดียวกัน ดังต่อไปนี้

12. เรื่องเมืองชะวาทะวาศรีมหานคร

เมื่อเมืองขวางทะบุรีหรือเมืองนครราชร่วมเย็น เป็นสุขดีแล้ว ศัทธิภุมารก็มอบให้นายชาย ร้อยกองกับนางกองศรีอยู่ปกครอง แล้วท้าวเธอกับนายชายเกวียนร้อยเล่มออกเดินทางท่องเที่ยว ค่ำไปเป็นเวลาราวเดือนหนึ่ง มาถึงเมืองชะวาทะวาศรีมหานคร เมืองนี้มีเหตุอาเพศเป็นไป เช่น เมืองขวางทะบุรีเหมือนกัน กล่าวคือ วาระหนึ่ง ท้าวพระยาผู้ครองเมืองเสด็จไปประพาสป่า บังเกิดความเหินเคเหินเมื่อล้าเข้าไปประทับพักผ่อนอยู่ภายใต้ร่มไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง เผอิญมีกาดัวหนึ่งจับอยู่ที่ต้นไม้ต้นนั้น ถ่ายมูลลงมาถูกพระองค์เข้า ทรงพิโรธ ประกาศสั่งให้ประชาชนพลเมืองเที่ยวชิงฆ่า แรงกาในบ้านเมืองให้ตายหมดสิ้น ความทราบไปถึงพระยาแกน พระยาแกนจึงให้ยกแรง นกรุ่ง กับหงส์ทอง เป็นอันมากลงมาทำอันตรายผู้คนพลเมือง พระยาผู้ครองเมืองมีราชธิดางามองค์หนึ่ง นามว่าคำสิง ครั้นเห็นภยันตรายเกิดขึ้นในบ้าน เมืองเช่นนั้น ก็จัดการทำเสาท้องพระโรงต้นหนึ่งให้มี โพรงเป็นที่ลี้ภัยของราชธิดา แล้วค่อมาพระองค์กับมเหสีก็ถูกแรงทำอันตรายสิ้นพระชนม์ ขณะ เมื่อศัทธิภุมารและนายชายเกวียนร้อยเล่มมาถึงนั้น เป็นเวลาที่ผู้คนล้มตายหมดสิ้นแล้ว บ้านเมือง รกร้าง บุรุษทั้งสองจึงเดินเที่ยวดูคามสถานที่ต่าง ๆ คลอด จนมาถึงในพระราชวัง นายชายเกวียน ร้อยเล่มเป็นคนมือไม่สุข เอาไม้เคาะคืออะไรต่ออะไรเรื่อยมา บังเอิญไปเคาะเสาท้องพระโรง ซึ่งนางคำสิงซ่อนกายอยู่ นางเปล่งเสียงดังออกมาให้ได้ยิน ศัทธิภุมารมีความสงสัยจึงเปิดโพรงที่ เสาค้นนั้นรับนางออกมาไต่ถามเหตุการณ์ นางคำสิงเล่าเรื่องราวให้ทราบและบอกว่า ตามคำเล่า ลือนั้นว่า ถ้าใครจุดไฟมีควันและแสงสว่างมาก ฟุ้งนกรุ่ง ฟุ้งแรง ฟุ้งหงส์เหล่านั้น ก็จะพากัน มาทันที ศัทธิภุมารจึงให้นายชายเกวียนร้อยเล่มหาพื้นมารวมเป็นกองใหญ่ แล้วจุดไฟลุกสว่าง มี ควันลอยขึ้นไปบนฟ้า พระยาแกนเห็นดังนั้นจึงปล่อยนกรุ่ง นกแรง กับหงส์ทองฟุ้งมทิมาลงมายัง เมืองชะวาทะวาศรี ศัทธิภุมารก็สังหารเสียล้มตายสิ้น และสำแดงอิทธิฤทธิ์กวาดค้อนซากสัตว์เหล่านั้นไป รวมกองอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่งห่างคัวเมือง เกิดเป็นภูเขาริมมีเรียกกันต่อมาว่า คอยรังรุ่งหรือคอยรังแรง พร้อมกันนั้นได้ชุบชีวิตท้าวพระยาเจ้าเมือง พระมเหสีและไพร่บ้านพลเมืองฟื้นคืนด้วย เมือง ชะวาทะวาศรีมหานครก็มีความเจริญรุ่งเรืองผาสุกสืบไป

13. คำานานเรื่องเมืองสีดา หรือ นิทานเรื่องท้าวกำพร้าว

คำานานเรื่องเมืองสีดา หรือนิทานเรื่องท้าวกำพร้าวนี้ นายสุจิตต์ วงษ์เทศ เป็นผู้สอภามจดบันทึกจาก นายแจ่ง อดทน บรรดาทายกวัดบ้านสีดา มีข้อความดังต่อไปนี้

นานมาแล้ว ท้าวกำพร้าวไปดอ่ไก่แก้ว (ตะครุขไก่แก้ว) ตะครุขพลาต ได้แต่ชนไก่คิดมีมาสถานที่ดอ่ไก่นั้นคือที่บ่อไก่แก้ว เมื่อได้ชนไก่แล้ว ท้าวกำพร้าวก็นำเข้าบ้านเมืองของคนปรากฏว่าไก่แก้วนี้มีกลิ่นหอมคลบไปทั่วเมือง

ท้าวกำพร้าวเป็นคนกำพร้าวผู้มีแต่แม่ เมื่อกลิ่นหอมของชนไก่แก้วหอมไปถึงเจ้าผู้ครองเมือง เจ้าผู้ครองเมืองจึงเรียกท้าวกำพร้าวขึ้นเฝ้า และมอบหมายให้ลงไปเมืองบาดาล เพื่อคิดตามเอานางสีดาซึ่งเป็นลูกสาวของพญานาคขึ้นมา เป็นมเหสี โดยเจ้าผู้ครองเมืองสัญญาว่าจะเลี้ยงดูแม่ให้

ท้าวกำพร้าวเดินทางไปยังเมืองบาดาลโดยลงไปทางบ่อไก่แก้ว เจ้าผู้ครองเมืองให้นำสายยนต์ผูกคิดตัวไปด้วย เพื่อเป็นสัญญาในการขึ้นลง เมื่อลงไปถึงเมืองบาดาลแล้ว ท้าวกำพร้าวพบนางสีดากำลังนั่งทอขุข จึงเข้าไปเจรจาด้วยโดยส่รังขอน้ำกิน นางสีดาขังไม้ทันลุดไปคักน้ำให้ ท้าวกำพร้าวขึงเอาขันน้ำซึ่งข่งด้ายหลอดมากิน

ในที่สุด พญานาคก็ยกนางสีดาให้ท้าวกำพร้าว มีการทำพิธีสู่ข่มิ่งสู่ข่ว 3 วัน 3 คืน ขณะนั้นสายยนต์ก็เดือนให้ขึ้นมาจากบาดาล ท้าวกำพร้า่นำนางสีดาขึ้นมาแต่แทนที่จะนำไปถวายเจ้าผู้ครองเมือง ท้าวกำพร้าวก็เอานางสีดาเป็นเมียเสียเอง

พ่อของนางสีดาซึ่งเป็นพญานาคได้ขึ้นมาด้วย ปัจจุบันมีสระพญานาคอยู่

ต่อจากนั้นมาอีก ท้าวกำพร้าวเดินทางไปเมืองประเค็คให้นางสีดาอยู่ที่บ้านเมืองประเค็คอยู่ทางตะวันออกของบ้านเมืองที่ท้าวกำพร้าวอยู่

อันเมืองประเค็คนี้ จะว่าเป็นเมืองยักษ์ก็ไม่ใช่ จะว่าเป็นเมืองมนุษย์ก็ไม่ใช่ การไปครั้งนี้ ท้าวกำพร้าวไปด้วยเครื่องยนต์ด้วยฤทธาภาพ

เหตุที่ท้าวกำพร้าวมีฤทธิ์มีอำนาจ เพราะได้นางสีดามา

ที่เมืองประเค็ดนี้ ราชธิดาเมืองประเค็ดให้มิดันเป็นไป ฟั้นเจ็ดวันตายเจ็ดวัน เมื่อ
 ท้าวกำพริ้าเดินทางไปนั้นได้พบพระฤาษีคนหนึ่ง พระฤาษีได้ให้หมากแห้งเสกมาคำหนึ่ง ท้าวกำพริ้า
 จึงอมหมากไปเป่ามนต์คาถารักษาลูกสาวชัศตรีย์ เมืองประเค็ดนั้นจนฟื้นขึ้นมาตลอดได้ เจ้าเมือง
 ประเค็ดจึงยกลูกสาวให้เป็นเมีย

ท้าวกำพริ้าพาเมียออกเดินทางจากเมืองประเค็ดเพื่อจะกลับมาหานางสีดา ผ่านมาทาง
 บ้านแห่งหนึ่ง มีหญิงแก่เป็นเจ้าของบ้านและมีลูกชายสองคน เป็นพวกยักษ์ หญิงแก่คนนี้เมื่อเห็น
 ท้าวกำพริ้าและเมียบอกให้มีความเลื่อมใส เชื่อว่าเป็นผู้มีบุญญาธิการ หญิงแก่จึงเอาพื้นที่ลูกชายสองคน
 หามาไว้เตรียมย่างเนื้อมนุษย์กิน ก่อเป็นเพิงหรือเป็นคอกสำหรับเป็นที่หลบซ่อนของสองพระหน่อ ด้วย
 เกรงว่าเมื่อลูกชายสองคนมาพบเข้าจะจับ สองพระหน่อนี้กินเสีย

อีกสักครู่หนึ่ง ยักษ์ 2 พี่น้องก็กลับบ้าน เมื่อถึงบ้านก็ได้กลิ่นมนุษย์ จึงถามแม่ แม่ตอบว่า
 ไม่มีมนุษย์ ยักษ์ 2 พี่น้องไม่เชื่อจึงค้นหาดู ให้อีรื้อกองหิน ก็พบ 2 พระหน่อ แม่ยักษ์แสร้งทำ
 กลบเกลื่อนยูลูกทั้งสองเอาเป็นเมีย แล้วให้จัดพิธีแต่งงานมีการเลี้ยงสุราอาหารมากมาย แม่ยักษ์
 และเจ้าหญิงก็ทำอุบายป้อนสุราให้แก่ยักษ์ 2 พี่น้องจนเมาเมา เมื่อยักษ์ 2 พี่น้องเมาสลบไปแล้ว
 แม่ยักษ์ก็ชี้หนทางให้ท้าวกำพริ้าพาเมียกลับบ้าน

ท้าวกำพริ้าก็พาเมียกลับบ้านอยู่กับนางสีดาด้วยความร่วมเย็น ต่อมาท้าวกำพริ้าได้
 ครองเมืองแทนเจ้าเมืองคนเก่า ท้าวกำพริ้าจึงตั้งชื่อเมืองนี้ว่า "เมืองสีดา" แล้วท้าวกำพริ้า
 ก่อสร้างถู่ หรือ สฎป แล้วนำเอาของที่เป็นสิริมงคลมาฝังไว้ในถู่

14. พระรับบาป

นายหลี่ รอดวินิจ ผู้เล่า

เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นที่มาของสำนวนว่า "พระรับบาป" ซึ่งมีความหมายถึงคนที่ต้องรับบาปแทนผู้อื่น ทั้งที่คนไม่รู้ไม่เห็นอะไรด้วยเลย เรื่องพระรับบาปมีดังนี้

ในยุคสมัยที่พระพุทธศาสนากำลังเฟื่องฟู ยังมีพ่อค้าผู้หนึ่งไปซื้อแหะมาในราคาหนึ่งกหาปณะ คือ 4 บาทของไทย พร้อมทั้งขอข้าวมาด้วยห่อหนึ่ง แล้วนำแหะเดินทางมาเพื่อจะนำไปขายในกรุงพาราณสี

ในขณะที่กำลังเดินทางอยู่นั้น ได้พบบ่อน้ำแห่งหนึ่ง จึงหยุดพักกินข้าวโดยผูกแหะไว้ที่โคนคันไทร ชายผู้นี้แก้ห่อข้าวทิ้งไว้ขณะที่เดินไปดักน้ำ บนคันไทรมีลิงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ เมื่อลิงเห็นห่อข้าววางอยู่ก็ลงมากินอย่างรวดเร็ว พอกินหมด เกรงจะมีความผิด จึงเอาเศษข้าวไปป้ายปากแหะ แล้วรีบกลับขึ้นคันไทรตามเดิม

เมื่อพ่อค้ากลับมาจากดักน้ำ มองไม่เห็นข้าวในห่อก็โกรธจัด เพราะกำลังหิวมาก คิดว่าถ้ารู้ว่ามีใครมากินข้าวห่อนี้ จะฆ่าเสียทันที แล้วก็มองหาโมย ยังเอ็ดหันไปพบแหะมีเศษข้าวติดปากอยู่ ด้วยความโกรธและความเข้าใจผิดเลยคิดว่าไม้คือแหะจนตาย

เมื่อแหะตายแล้ว พ่อค้ารู้สึกหายโกรธ มีโอกาสพิจารณาดูใหม่ จึงได้รู้ว่า ตัวนั้นไม้แท้ ๆ มาฆ่าแหะซึ่งไม่รู้เรื่องอะไรเลย แทนที่จะเอาแหะไปขายได้เงินมาซื้อข้าวใหม่ กลับมาฆ่าแหะเสีย ทำให้ขาดทุน และสูญกำไรตนเอง และแหะเปรียบเสมือนผู้รับบาปทั้งคู่

เชื่อกันว่า นิทานเรื่องเป็นที่มาของคำว่า "พระรับบาป"

15. แม่ย่าคาบอค

นายแปลก สมบูรณ์ ผู้เล่า

แม่ย่า เป็นคนคาบอคคาไส พอมองเห็นอะไรไค้บ้างนึก ๆ หน่อย ๆ แกมีลูกสะใภ้อยู่คนหนึ่งซึ่งเกลียดแถมมาก แต่นางจะแกล้งทำดีต่อหน้าสามีซึ่งเป็นลูกชายของแม่ย่าเสมอ วันหนึ่งสามีไม่อยู่ นางหากับข้าวให้แม่ย่ากิน โดยนำขี้ควายใส่ถ้วย เตมน้ำปลา พริก ข้าวคั่ว ข้าวเบือลงไปพร้อม นำไปให้แม่ย่ากิน แม่ย่าไค้กลิ่นเหม็น และเมื่อชิมดูรู้ว่าไม่ใช่ลาบ ก็เล่าให้ลูกชายฟัง ฝ่ายลูกสะใภ้ไค้ยินจึงแก้คิดว่า คนเอาเทามาลาบให้กิน แกไม่รู้จักก็แกล้งหาความว่าเอาขี้ควายให้กิน ถ้าเป็นอย่างนี้ นางจะไม่อยู่ด้วยแล้ว ชายผู้สามีก็ปลอบเอาใจนาง

ต่อมา นางเอาปลิงมาบั้งให้แม่ย่ากิน สุกบ้างไม่สุกบ้างอีกทั้งยังเหมียวเคี้ยวไม่ได้ด้วย แม่ย่าก็เล่าให้ลูกชายฟังอีก ลูกสะใภ้แก้คิดว่า เอาปลาหลดให้กิน แต่ตัดหัวตัดหางออก แม่แกถูสั้น ๆ ก็คิดว่าปลิง แม่แกจะแกล้งหาความแท้ ๆ แล้วนางก็พุ่มพวยว่าจะไม่อยู่ด้วย ต้องปลอมใจกินเช่นเคย

ลูกสะใภ้มาคิดดูว่า จะต้องฆ่าแม่ย่าเสีย จึงจะอยู่เป็นสุขได้ แต่ต้องชวนสามีให้ร่วมมือด้วย แล้วนางก็ทำมารยาตให้สามีเห็นว่า นางถูกแม่ย่ากลั่นแกล้งอย่างไร ควรจะขจัดแกเสีย ชูคาแกก็ไม่ได้ ทำประโยชน์อะไรไม่ได้ เลี้ยงไว้มีแต่จะสิ้นเปลือง สามีทำท่าจะไม่กล้าทำ นางก็บอกว่า ถ้างั้นนางก็อยู่ในบ้านนี้ไม่ได้ เพราะแม่ย่าเกลียดนาง นางจะไปเสียจากบ้าน และไปมีสามีใหม่ ให้สามีเลี้ยงลูกไปเอง แต่ถ้าอยากให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ต้องฆ่าแม่ย่าเสีย สามีก็เชื่อภรรยา แต่สงสัยว่าควรจะทำด้วยวิธีใด ภรรยาแนะว่าเอาแกไปเผาบนกองฟอนเผาศพนั้นแหละ ชาวบ้านจะได้ไม่สงสัยว่าเราฆ่าแกเอาไว้ตอนกลางคืน พอแกหลับก็ห้ามแกไปเลย

เมื่อปรึกษากันแล้ว ทั้งสองก็รอเวลากลางคืน เพื่อให้แม่ย่าหลับเสียก่อนพอได้เวลา สองสามีภรรยาช่วยกันมัดแกไว้ แล้วห้ามแกไปในป่าช้า แต่เป็นเพราะแกยังไม่ถึงคราวตาย เป็นเหตุให้ทั้งสองลืมเอาไม้ขีดมา จึงวางแม่ย่าไว้บนกองฟอน แล้วกลับมาเอาไม้ขีดกันทั้งสองคน เพราะถ้าให้สามีมาคนเดียวภรรยาก็ไม่กล้าอยู่คนเดียว แต่ถ้าให้สามีเผาแม่ย่าไว้ ภรรยาก็ไม่กล้าเดินผ่านป่าช้าคนเดียวเช่นกัน จึงกลับบ้านด้วยกันทั้งสองคน อยู่ทางนี้แม่ย่าแกรู้สึกตัวก็พยายามแก้มัดและลงจากกองฟอน มองหาหนทางจะกลับบ้าน แกเดินคลำมาตามทาง พอคิดพวกโจรไปปล้นทรัพย์

เขามาได้ เอาทรัพย์สินนั้นซ่อนไว้ข้างทางที่แกจะผ่านไป เมื่อโจรไปแล้ว แกจึงหยิบห่อของออกมา..
คล่าดู พบทั้งเงินทอง เสื้อผ้า สิ่งของหลายอย่าง จึงหอมกลับมาบ้าน

ทั้งสองสามีภรรยากลับมาที่กองฟอนไม่พบแม่ย่า จึงย้อนมาที่บ้าน พบแม่ย่ากลับมาถึงบ้าน
พอดี ได้ของต่าง ๆ มากมาย จึงถามว่า แม่ไปเอาของนี้มาจากไหน แม่ย่าบอกว่า ฝึมันให้ มัน
เห็นนอนอยู่บนกองฟอนคนเดียวมันเลยเวทนา ใครไปนอนบนนั้น แล้วแกลึงทำเป็นจุดไฟเผาบนกอง
ฟอน ฝึมันจะเวทนาทั้งนั้น

สองสามีภรรยาได้ยินดังนั้นก็เกิดความโลภ คิดว่าเพียงแค่แม่ย่าคนเดียวยังได้ทรัพย์สินถึง
เพียงนี้ หากเราไปกันสองคน ก็คงไม่ต้องไปทำไรโถนาจนตลอดชาติ การแกลึงทำเป็นนอนบน
กองฟอนก็ไม่ยากอะไร จะจุดไฟเผาทำเป็นหลอกฝึก็ไม่ยากอะไร พอฝึมันออกมาแล้วค่อยดับไฟก็
ได้ แม่ย่ารู้ถึงความคึกของทั้งสองจึงบอกว่า ให้ไปกันทั้งสองคนเลย แล้วอย่าลืมเอาไฟไปด้วย
จะได้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเอาอีก

ในที่สุดสองสามีภรณาก็ไปยังกองฟอนที่ตนตั้งใจจะเผาแม่ย่า ฝ่ายภรรยาเป็นคนโลภ
และใจบาป ถึงคราวเวรจะคาบสนอง จึงขอขึ้นก่อน และให้สามีจุดไฟเผาคน แต่เนื่องจากไฟนั้น
ร้อนและสามีเองก็โง่ค้าย จึงไม่รู้ว่าภรรยาคนถูกไฟคลอกตาย กลับมานั่งรอที่บ้าน เพราะไม่ยอม
ขึ้นไปบนกองฟอนอีก แต่ไม่เห็นนางมา จึงกลับไปดู เห็นแต่ขี้เถ้าของภรรยาเท่านั้น

16. คนไม่มีบุญ

นายแปลก สมบูรณ์ ผู้เล่า

นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานเก่าแก่ เล่ากันมาตั้งแต่สมัยย่าโม เล่ากันว่า มีชายคนหนึ่งเป็นคนอาชีพทั้งเงินทองและวาสนา จะทำมาหากินอะไรก็ไม่พอยู่พอกิน วันหนึ่งแกลเดินไปตามทาง เทวดานึกสงสารคิดจะเอาเงินสักถุงหนึ่งไปวางไว้ตรงหน้าแกล เมื่อแกลเห็นจะได้นำไปใช้เลี้ยงชีพและครอบครัวต่อไป แล้วเทวดาก็นำถุงเงินนั้นไปวางตรงทางที่ชายคนนั้นจะเดินมา และเห็นถุงเงินอยู่ตรงหน้าเขาพอดี แต่ชายคนนั้นเป็นคนอับโชค เมื่อเดินมาใกล้จะถึงถุงเงิน ก็เกิดแปลกใจว่า คนตาบอดเขาเดินกันอย่างไร จึงไปได้ถูกทาง จะลองทำเป็นเดินอย่างคนตาบอดดู แล้วก็หลับตาเดินไป จึงก้าวเลยถุงเงินไม่ได้เงินนั้นมาเป็นของตัว พ้นถุงเงินแล้วจึงลืมตาขึ้น แล้วนึกขันตัวเองว่า แม่หลับตาก็ยังเดินได้ถูกทาง

เทวดาเห็นดังนั้น ยิ่งสงสารมากขึ้น คิดหาทางช่วยชายอับโชคคนนี้อีกโดยคิดว่า คราวนี้จะเอาไปแขวนไว้ตรงหน้าเลยทีเดียว แม้จะหลับตาหรือลืมตาก็ต้องชนเข้ากับถุงเงิน แล้วเทวดาก็ทำตามที่คุณคิด โดยแขวนกับกิ่งไม้ให้พอดีหน้าผากของชายคนนั้นเลย แต่ชายคนนั้นก็ไม่มีโชคอีกตามเคย เพราะพอเดินมาใกล้ถุงเงิน กลับคิดว่า คนหลังค่อมเขาเดินกันอย่างไร ไม่รู้จักเมื่อไหร่เราจะลองเดินอย่างคนหลังค่อมดูบ้าง คิดแล้วก็ค่อมหลังคนลง ทำเป็นเดินอย่างคนหลังค่อม หน้าผากจึงไม่พอดีกับถุงเงิน ไม่ได้เงินอีกตามเคย

เทวดาได้ลองดูแล้วถึง 2 ครั้ง เห็นว่าชายคนนี้ไม่มีบุญวาสนา จะช่วยต่อไปก็คงได้ผลเช่นเดียวกัน แรงใดไม่มากเท่าแรงกรรม ชายผู้นี้คงมิได้สร้างสมบุญไว้ ในชาตินี้ จึงไม่มีบุญเอาเสียเลย คิดดังนั้นแล้ว เทวดาก็หายไป

17. คนไม่มีวาสนา

นายยศ หรัยกลาง ผู้เล่า

มีสามีภรรยาคนหนึ่ง ยลภจนมาก สามีต้องไปขอทานเขามาเลี้ยงดูภรรยา บางวันได้กินอ้อม บางวันหาไม่ได้ก็กินไม่อ้อม หรือไม่ได้กินเลยก็มี อยู่มาวันหนึ่ง ฝ่ายภรรยาจึงบอกแก่สามีว่า เรามาแยกทางกันเถิด สามีก็ตกลง ภรรยาจึงจับไก่มาตัวหนึ่ง ข่าทำห่อหมกโดยแยกเนื้อกับกระดูกไว้ต่างกองกัน นางทำห่อหมกได้ 8 ห่อ ก็เรียกสามีมาเลี้ยงดูโซควาสนาก่อนจะแยกทางกันไป หากใครจะไปร่ำรวยในวันข้างหน้า ขอให้เลือกได้ห่อหมกเนื้อไก่ แต่หากใครจะไปยากจนขอให้เลือกได้ห่อหมกกระดูก ทั้งคู่หยิบห่อหมกขึ้นมาคนละห่อ แล้วแก้ออกดู ปรากฏว่าสามีได้ห่อหมกกระดูก ส่วนภรรยาได้ห่อหมกเนื้อไก่ เมื่อกินห่อหมกนั้นหมดแล้ว ก็เลี้ยงกันใหม่อีก ฝ่ายสามีก็ได้เช่นเดิม และภรรยาก็เหมือนกัน ทำเช่นนั้นจนหมดทั้ง 8 ห่อ ก็ได้ผลออกมาเหมือนกัน เมื่อกินจนหมดแล้ว ทั้งคู่ก็แยกทางกัน ภรรยามุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ เร่ร่อนไปจนพบ เศรษฐีคนหนึ่ง เศรษฐีเห็นว่านางเป็นผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดี จึงรับไว้เป็นภรรยา

ส่วนชายผู้สามีได้เร่ร่อนออกไปขอทานมาเลี้ยงดูหลาน วันหนึ่งไปขอทานที่บ้านภรรยาเดิมของตน พอไปถึงก็ก้มหน้าพูดขึ้นว่า พ่อแม่เจ้าขา ขอทานข้าวสุกข้าวสารด้วยเถิด

ภรรยาเก่าเห็นสามีก็จำได้ จึงถามว่า กินข้าวมาแล้วหรือยัง ชายขอทานตอบว่า ยังไม่ได้กินมา 2-3 วันแล้ว ภรรยาเศรษฐีจึงให้หาข้าวห่าน้ำมาเลี้ยงจนอ้อม แล้วหาทางช่วยเหลือด้วยความสงสาร นางเอาฟักทองลูกใหญ่มาลูกหนึ่ง เจาะเอาเมล็ดออกหมดใส่เงินแทน แล้วเอาปอเม็ดฟักทองให้ติดกัน จัดการใส่หาบให้เป็นฟักทองข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งเป็นข้าวสาร แล้วถามสามีว่า สานกระเชอเป็นไหม สามีเก่าตอบว่า เป็น ภรรยาเศรษฐีจึงให้ข้าวโพ่เอาไม้ไผ่ซึ่งนางใส่เงินไว้เค็มปล้องมาให้ชายขอทานทำเป็นไม้คาน และให้สานเป็นกระเชอมาส่ง ชายขอทานรับข้าวของมาแล้วสั่งให้ลูกสาวแกงฟักทอง โดยไม่รู้ว่ามีเงินอยู่ในผลฟักทองนั้นและให้ลูกเขยสานกระเชอให้ คนเองออกไปขอทานเขาต่อไป

ฝ่ายลูกสาวแก่เชือกปอออกก็เห็นเงินในฟักทอง ขณะที่ลูกเขยเองก็พบเงินอยู่ในปล้องไม้ไผ่ด้วย แต่ทั้งคู่มิได้บอกเล่าให้ชายขอทานฟัง เมื่อसानเสร็จชายขอทานก็นำไปส่งภรรยาเศรษฐี โดยมิได้มองเห็นภรรยาเลย นางก็หาข่าวปลาให้กิน แล้วถามว่า สานเองหรือให้ใครสาน ชายขอทานตอบตรงว่า ลูกเขยทำเพราะคนไม่ได้กลับบ้าน

ภรรยาเศรษฐียังคงคิดหาวิธีช่วยสามีเก่าอีก นางเอาเงินใส่หามให้ข้างหนึ่ง ส่วนอีกข้างหนึ่งเป็นข้าวสาร เมื่อออกจากบ้านเศรษฐีมาถึงแม่น้ำแห่งหนึ่ง ก็นั่งพักดื่มน้ำ แล้วคิดว่าภรรยาเศรษฐีให้อะไรมา เมื่อไปแก้อข้าวก็เป็นข้าวสาร ส่วนอีกข้างหนึ่งเป็นเงิน ความดีใจจึงพูดว่าจะหาภรรยาใหม่อีกสักห้าคน พอพูดจบ ก็เกิดลมพัดทั้งข้าวสารและเงินลงในน้ำจนหมด ชายผู้ไม่มีวาสนาจึงทรุดลงนั่งอย่างอ่อนแรงด้วยความเสียดาย

18. อาจารย์ทองอยากดัง

นายสุวรรณ เนียมเอก ผู้เล่า

มีพระภิกษุรูปหนึ่งชื่อทอง พระทองนั้นมีลูกศิษย์มากมาย เพราะท่านเป็นพระที่บวชมานานมากที่สุดในบ้านนั้น วัดที่ท่านบวชอยู่ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ วันหนึ่งท่านรำพึงว่า ทำอย่างไรหนอจึงจะให้ญาติโยมและผู้คนที่ผ่านไปนิยมนับถือ และศรัทธาในตัวท่านมาก ๆ ในที่สุดท่านก็คิดได้จึงเรียกพวกลูกศิษย์มานัดหมายกัน เพื่อที่จะให้ท่าน เป็นหมอตี๋แม่ย่าที่สุดหาใครมาเปรียบมิได้ลูกศิษย์นั้นก็ทำตามที่อาจารย์แนะ คือไปเที่ยวบอกเล่าว่า อาจารย์ทองเป็นหมอตี๋ที่ทำนายได้แม่นย่ำราวกับคาเห็น ถ้ามีอะไรหายให้มาหาท่าน แล้วท่านจะทำนายให้หาจนพบให้จงได้

วันหนึ่งท่านให้ลูกศิษย์ไปขโมยไก่ของชาวบ้านมา แล้วนำไปซ่อนไว้ข้างฝั่งน้ำริมวัด เจ้าของจะตามหาอย่างไรก็ไม่พบ คิดว่าอาจารย์ทองดูแม่น จึงไปหาและให้ช่วยทำนายให้ด้วย อาจารย์ก็แกล้งทำเป็นจับยามสามคา และเปิดดูตามค้ำรา พลังทำนายว่า มันอยู่แถวนี้แหละลองไปงมหาตามฝั่งน้ำซิ ต้องพบแน่ เจ้าของก็ลองงมเลาะไปตามที่อาจารย์ทองแนะให้ และพบได้จริง ๆ จึงนำไปเล่าสู่กันฟัง ชาวบ้านจึงศรัทธาในอาจารย์ทอง พวกเขานำอาหารเพลมาถวายมากมาย

ต่อมาอาจารย์ทองให้ลูกศิษย์ไปขโมยเรือชาวบ้านมาจากวัดข้างวัดลำหนึ่ง เจ้าของเรือจึงต้องมาหาอาจารย์ทองให้ช่วยทำนายให้ และเมื่อชายเจ้าของเรือไปตามคำทำนายก็พบเรือนั้นจริง ๆ ชาวเล่าลือเกี่ยวกับการทำนายได้อย่างแม่นย่ำยิ่งแพร่หลายไปมากขึ้น

ข่าวลือนี้มาเข้าสู่ท่านเศรษฐีคนหนึ่ง ซึ่งถูกขโมยของไป เป็นของที่เก่าแก่มีราคาแพง คนเอาใส่หม้อฝังดินเอาได้ ไม่รู้ว่ามันหายไปไหน หมกปัญญาต้องให้บ่าวไพร่ไปมิมนค้ออาจารย์ทอง มาดูให้ อาจารย์ทองได้แค่นึกในใจว่าตายแน่ ๆ เพราะไม่รู้จะดูอย่างไร ไม่ได้นับค่นะกับลูกศิษย์ไว้เหมือนที่เคยเป็นมาจะต้องหาทางเอาตัวรอดตอนนี้ก่อน คิดแล้วก็ขอตัวท่าน เศรษฐีว่าจะเข้าไปทำพิธีในสวน ท่านเศรษฐีจึงให้บ่าวไพร่ติดตามไปช่วยเหลือด้วย อาจารย์ทองเดินไปบ่นไปว่าตายแน่ อ้ายทอง ตายแน่ อ้ายทอง! บ่าวที่ติดตามหลังมาชื่อทองเหมือนกัน และเป็นคนขโมยของนั้นไป พอได้ยินอาจารย์ทองพูดดังนั้น ก็ตกใจคิดว่าอาจารย์ทองรู้ความจริง จึงนั่งลงกราบและสารภาพความจริง

ให้ฟังอาจารย์ทองดีใจมาก ร้องว่า รอดตายแล้วคราวนี้ แล้วถามว่าเอาของไปไว้ที่ไหน เจ้าขโมยตอบว่าฝังไว้ในดินใต้ต้นกล้วย 2 ต้นเคียงกัน เมื่ออาจารย์รู้ดังนั้น รีบนำความไปบอกเศรษฐีว่าของนั้นอยู่ที่ไหน ท่านเศรษฐีไปพบเข้าจริง ๆ ก็เสียมใส่ศรุธา หาข้าวปลาอาหารและรางวัลต่าง ๆ มาถวายมากมาย

ข่าวความแม่นยำของอาจารย์ทองรู้ไปถึงหูเจ้าเมือง ท่านจึงให้ข่าวไพร่ไปนิมนต์อาจารย์ทองมาช่วยท่านนายโชคชะตาและสะเคาะเคราะห์ให้ อาจารย์ทองขัดไม่ได้ จำต้องมา พอดีได้เวลาฉันทเพล ท้องฟ้ามืดมัว ฝนเริ่มตก เจ้าเมืองจัดอาหารเพลมาถวาย มีแกงไก่ แกงจืด น้ำพริกผัก และของอย่างอื่นอีกมากมายหลายอย่าง อาจารย์ทองฉันไม่คิดว่าจะหาทางแก้ไขอย่างไรดี เจ้าเมืองนั้นนั่งเก้าอี้อยู่ฝั่งตรงข้าม คอยดูแฉและปรนนิบัติอยู่ตลอดเวลา พอติกระตุกไก่เข้าไปคิดขออาจารย์ทอง จะกลืนก็ไม่เข้า จะคายก็ไม่ออกได้แต่คาเหลือกโบทมือโบทไม้อยู่ไปมา เจ้าเมืองคิดว่าอาจารย์ทองเรียกจึงลุกไปหา ฟ้าม่าลงตรงเก้าอี้เจ้าเมืองพอดี อาจารย์ทองตกใจกระตุกไก่เลยหลุดออกมา เมื่อได้โอกาสอาจารย์ทองจึงบอกว่า กลัวเจ้าเมืองจะถูกฟ้าม่าเลยเรียกมา เจ้าเมืองเห็นจริง และเห็นว่ารอดตายเพราะอาจารย์ทอง ก็นำของมาถวายมากมายจนแทบเอากลับวัดไม่หมด

อาจารย์ทองกลับมาถึงวัด กินไม่ได้นอนไม่หลับ กลัวความลับจะแตกสักวันหนึ่ง เพราะคนไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับการทำนายอะไรเลย คิดดังนั้นก็เอาไฟมาจุดเผาฎิเสีย ครั้นเมื่อมีคนมาตามไปดูหม้ออีก อาจารย์ทองจะอ้างว่า คำราถูกไฟเผาไหม้ไปหมดแล้ว ท่านนายให้ไม่ถูก ด้วยอุบายนี้ ชาวบ้านก็ค่อยหายเสียมใส่อาจารย์ ไม่มีใครมาขอให้ท่านนายอีกเลย นับแต่นั้นมา ชื่อเสียงของอาจารย์ทองก็เสื่อมหายไป

19. พ่อตากับลูกเขย (เรื่องที่ 2)

นายแปลก สมบูรณ์ ผู้เล่า

เรื่องที่เล่ากันอยู่เสมอ คือเรื่องของพ่อตากับลูกเขย และมักเล่ากันในเรื่องชวามได้เปรียบ เสียเปรียบกัน โดยที่พ่อตากมักเป็นผู้เสียเปรียบมากกว่า

วันหนึ่ง เมื่อออกไปทำนาตามปกติ พ่อตากก็เที่ยวหาปลาเพื่อจะนำมาต้มแกงกิน หอเป็นอาหารมือเย็นได้ เผอิญวันนี้แกจับได้ปลาตุ๊กตัวเหลือง ๆ หลายตัว จึงรีบกลับบ้านก่อน เอาปลาตุ๊กเลี้ยงไม้บั้งทั้งเอาไว้ แล้วออกไปหาผักจะเอามากินกับน้ำพริก ปลาตุ๊กย่าง ขณะนั้นลูกเขยกลับมาจากทำนา ทั้งเหนื่อยและหิวมาก ได้กลิ่นปลาตุ๊กย่าง ทำให้นึกอยากกิน จึงถามภรรยาว่า นี่ใครมีปลาไว้ ภรรยาตอบว่า พ่อแกบั้งเอาไว้ เห็นว่าจะเอาไปถวายพระ หรือจะเอาไว้ทำลาบก็ไม่รู้ ลูกเขยคิดว่า ถ้าจะกินเสียให้หมดไม้บั้งนี้ พ่อตากคงจะโกรธมาก จะต้องหาวิธีกินปลาตุ๊กให้ได้ แก्ह้อยของแกเอาไว้ในตะกร้าอย่างนี้ ถ้าเรากินแต่หนังปลาที่ติดเนื้ออยู่นิด ๆ หน่อย ๆ แกอาจจะคิดว่าแมว หรือแมลงสาบหรือหนูมากิน คงไม่คิดว่าเราเอาไปกินหรอก คิดแล้วลูกเขยก็ลอกหนังปลาตุ๊กมากิน มีเนื้อติดบ้าง ไม่มีบ้าง จนหมดทุกตัว แล้วเอาไปกินกับข้าวจันทน์ ภรรยาจะห้ามอย่างไรก็ไม่ฟัง แล้วนำปลาที่ปราศจากหนังนั้นห้อยคินไว้อย่างเก่า

พอพ่อตากกลับมา เห็นปลาตุ๊กก็แปลกใจ จะว่าแมวลัก หรือหนูกิน ทำไมมันถึงกินแต่หนังและกินเสียทุกตัวด้วย สงสัยว่าลูกเขยเจ้าปัญญาจะเอาไปกินเสียมากกว่า มันช่างฉลาดเสียจริง คราวหน้าจะต้องหาทางแก้แค้นมันให้ได้ มันได้อะไรมา เราจะกินเปลือกนอกของมัน เหมือนที่มันทำกับเรา

อยู่มาวันหนึ่ง ลูกเขยจะไปนา ได้คัมมันเทศไว้ และรู้ว่าพ่อตากหาโอกาสจะแก้แค้นอยู่ ฝ่ายพ่อตากกลับมาถึงบ้าน ตามภรรยาของคนว่าใครคัมมันเทศไว้ ภรรยาตอบว่า ลูกเขยของเรานั้นแหละคัมมันเทศไว้ อย่าไปกินของมันเลย ฉันจะคัมให้ใหม่ มันจะได้ให้ลูกให้เมียของมันกิน เมียมันยิ่งแพ้ท้องอยู่ด้วย

พ่อค่านั้นคิดแค่จะหาทางแก้แค้นลูกเขย จึงเห็นว่าโอกาสนี้แหละเหมาะที่สุด โดยไม่ฟังคำภรรยา แกลอกเอาแต่เปลือกมันออก เหลือแค่เนื้อมันไว้แล้วแอมยกเอาเปลือกมันไปกินหลังครัว กินเปลือกมันไป กินน้ำไปจนหมด แล้วกระหย่งยืมย่องอยู่ที่จะต้องเห็นลูกเขยกินแต่เนื้อมันเทศไม่มีเปลือกมันคิดเลยสักหัวเดียว ข้างลูกเขยกลับมาเห็นดังนั้นก็นึกชนพ่อตาที่แก้แค้นตนไม่ได้

ด้วยความดีใจพ่อตาพูดกับลูกเขยว่า ที่นี่เราหายกันแล้วนะ เอ็งเอาหนังปลาตุกเข้าไปกิน ข้างจึงต้องเอาเปลือกมันของเอ็งไปกินเป็นการตอบแทน พ่อตาแก่นึกภูมิใจในความสำเร็จของแก แต่ลูกเขยเท่านั้นที่รู้ว่า ตนมิได้เสียเปรียบอะไรเลย ผู้อ่านเองคิดว่า พ่อตาแก้แค้นได้สำเร็จหรือไม่

20. เจ้าเมืองใจอารี

นายชอบ คุ่มกระโทก ผู้เล่า

นานมาแล้ว ยังมีเมือง ๆ หนึ่ง ข้าราชการอาหารอุดมสมบูรณ์มาก ผู้คนจึงอยู่ร่วมกันอย่าง
ร่มเย็นเป็นสุข เจ้าเมืองเองเป็นคนใจอารี เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของชาวเมืองอยู่เสมอ

อยู่มาวันหนึ่ง เจ้าเมืองฝันไปว่าไฟไหม้เมือง จึงให้หาโทรมาทำนายฝัน โทรทำนายว่า
อีก 2 ปี เมืองนี้จะต้องเกิดข้าวยากหมากแพง ฝนฟ้าจะไม่ตกถึง 7 ปี ชาวเมืองต้องอดอยากล้ม
ตายกันมาก เมื่อเจ้าเมืองทราบดังนั้นก็เร่งให้ชาวไร่ชาวนาปลูกพืชผลและข้าวให้มากที่สุด เท่าที่จะ
ทำได้ เพื่อเก็บไว้เป็นเสบียงยามขาดแคลน ในยุ้งฉาง จึงเต็มไปด้วยข้าวและของแห้งต่าง ๆ

ในที่สุดเวลา 2 ปี ที่โทรทำนายนั้นก็ผ่านไป บ้านเมืองเกิดความแห้งแล้งฝนฟ้าไม่ตก
เจ้าเมืองให้ชาวเมืองค่อย ๆ กินเสบียงอาหารที่มีอยู่อย่างประหยัด จนเวลาผ่านไปได้ 6 ปี ข้าว
ในยุ้งฉางก็หมดลง ชาวเมืองอดอยากมาก พวกกันไปเที่ยวหาขุดเผือกมันกิน แต่เพราะฝนแล้ง หัวเผือก
หัวมันก็ไม่ขึ้น ต้นไม้อื่นก็ตายหมด ผู้คนอดอาหารก็ล้มตายกันทุกวัน ๆ จนเกือบหมดเมือง

เช้าวันหนึ่ง คนทำครัวเข้ามาบอกเจ้าเมืองว่า ทุกอย่างหมดแล้ว ชาวเมืองเองก็ล้ม
ตายเกือบหมด จะให้ทำประการใด เจ้าเมืองไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่ให้ลองหาข้าวดูตามซอก
ตามมุมยุ้งฉาง ได้เท่าไรก็ให้เอามาหุงกินกัน ผู้คนต่างช่วยกันค้นหา รวบรวมกันเข้าได้ข้าวก่ำมือ
เคียว และให้เจ้าเมืองนำไปหุงกินเสีย เจ้าเมืองสงสารประชาชนเต็มที่ ได้แต่สั่งให้คนครัวหุงมา
ให้ ยังไม่ทันที่ใครจะไต่กิน หอดีเหลือบไปเห็นพระรูปหนึ่งกำลังหิว เดินโซซัดโซเซเข้ามาขอบิณฑบาต
เจ้าเมืองจึงนำข้าวปั้นไปใส่บาตร พระฉันแล้วก็เดินจากไป

ต่อมาอีกวันหนึ่ง เจ้าเมืองและคนอื่น ๆ หิวมาก ไปเที่ยวค้นดูข้าวตามยุ้งฉางใหม่อีก เพื่อ
จะมีข้าวเหลือติดอยู่บ้างพอกินกันตายไปได้ พอเปิดยุ้งฉางดู กลับปรากฏว่ามีข้าวอยู่เต็มทุกยุ้งฉาง
มาจากไหนไม่มีใครทราบ เจ้าเมืองจึงมาคิดว่า คงจะเป็นเพราะการทำบุญเอื้อเพื่อต่อพระสงฆ์ละกระมัง
บุญกุศลนั้นจึงบันดาลให้มีข้าวอุดมสมบูรณ์ พระคงจะเป็น เทวดาแปลงมาคลายใจและบันดาลให้ชาวเมือง
รอดพ้นจากความตายเป็นแน่

ชาวเมืองทั้งหลายที่ยังรอดชีวิตอยู่ต่างพากันดีใจมาก ได้อาศัยข้าวปั้นเลี้ยงชีวิตไปจน
กระทั่งปีที่ 7 ฝนก็ตกลงมา ข้าวก็ยังกินไม่หมด แต่ก็ปลูกข้าวและพืชไร่เพิ่มขึ้นอีก บ้านเมือง
นั้นจึงกลับอุดมสมบูรณ์เช่นเดิม และอยู่กันอย่างมีความสุขตลอดมา

21. กำเนิดหอยโข่ง

นายเที่ยง ศิริสวัสดิ์

เล่ากันว่านานมาแล้ว มีหญิงชราคนหนึ่ง หาเลี้ยงคนของคหบดีการจับปูจับปลาตามหนองน้ำ กิน ที่จริงแกก็มีลูกหลายคน แต่ไม่มีใครเลี้ยงแก่ ปล่อยให้หาเลี้ยงตนเอง เช่นนี้ การจับปูจับปลา ของแกไม่เคยหยุดไม่ว่าจะเป็นวันพระหรือวันโกน บุญกุศลไม่เคยทำ ไม่เคยไหว้พระ ไม่ศรัทธา ในศาสนา ชาวบ้านคนอื่น เขาก็จับปูจับปลา กิน เป็นอาหาร เหมือนแก แต่เขายังมีวันหยุดบ้าง และ ทำบุญบ้าง ไม่ทำบาปทุกวัน เหมือนอย่างแกเลย

วันหนึ่ง พระอินทร์ เล็งทิพยเนตรมา เห็นแล้ว นึกเวทนาแก่ เป็นกำลังใครจะ เดือนแก่ให้รู้ จักความดีบ้าง จะได้เป็นกุศล เมื่อแก่สิ้นชีวิตลง จึงแปลงกาย เป็นพระมาปรากฏกายอยู่ตรงหนองน้ำที่ หญิงชรา นั้นกำลังจับปูจับปลาอยู่ ที่แปลง เป็นพระก็ เพราะชาวบ้าน เขานับถือพระกันทั้งนั้น แต่เพราะ หญิงชรา แกไม่ศรัทธาพระอยู่แล้ว พอเห็น เขาก็ให้รู้สึกขัดเคืองใจมาก ถึงกับพูดขึ้นว่าวันนี้ฤกษ์ไม่ดี เจอคนอัปรีชัญไรหัวโล้นมายืนที่นี่ เห็นท่าจะจับปลาไม่ได้ แล้วแกก็แข่งชกหักกระดูกค่าง ๆ นานา ไม่สนใจพระ หันมาสู้มปลาค้อไป

พระอินทร์ยังไม่ละความพยายาม เดินไปยืนอีกฝั่งหนึ่ง คะเนว่าพอแกเงยหน้าขึ้นก็จะต้อง เห็นจิวร เห็นชายผ้าเหลือง จะได้นึกถึงบาปบุญคุณโทษบ้าง แต่หญิงชรา เป็นคนมาปหนัก เห็น ผ้าเหลืองนึกเคืองตา จึงหันหลังให้ พระอินทร์จึงนิมิตคน เป็นพระหลาย ๆ องค์ ไม่ว่าจะหันทาง ไหนต้องได้เห็นพระทั้งนั้น หญิงนั้นขัดเคืองใจ ไม่อยากเห็นไม่ยากมองดู และนึกคำในใจว่า พระ นี้บ้าแท้ ๆ มาขัดลากูได้ มาเที่ยวขอส่วนบุญรบกวนชาวบ้านอยู่ได้ วิชาเขาก็ไม่รู้จักอยู่ วันนี้ช่วย แท้ ๆ เลยจ้ะ เคี้ยวแม่จับปูหนีบเสียบเลย

ความโกรธทำให้แกนึกอยากทำร้ายพระ พระอินทร์รู้อย่างนั้นก็เศร้าใจปลงอนิจจังว่า เรา หรือเมตตา ไม่อยากให้ทำบาปมาก แต่แกจะรู้สำนึกก็หาไม่แกมีโหระมากจนมองไม่เห็นทางทำดี เมื่อแกอยากจะทำแต่บาปกรรมก็สุดมีบุญญาจะช่วย ต้องปล่อยให้ เป็น เวร เป็นกรรมของแก แกชอบแต่ จะก้มหน้าก้มตาจับปูจับปลาไม่เงยหน้าเลย ก็ จะสาปให้แก เป็นอย่างนั้นแหละ ไปไหนก็ใช้แต่หน้าคลำ ไป ไม่ต้องมีวันได้เงยหน้า ตามผลกรรมที่แกก่อไว้ และให้มีรูปร่างผิดไปจากมนุษย์ เรียกว่าหอยโข่ง ตลอดไป

นับแต่นั้นมา หญิงชรา ก็ไม่ได้เงยหน้าอีกเลย กลายเป็นหอยโข่งคว่ำหน้าไถดินเรื่อยไป

22. ศุภมิตร เกศินี

พระครูอรณโกศล

เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงสร้างพระบารมีอยู่ พระองค์ได้เสวยพระชาติเป็นกษัตริย์ครองเมืองจัมปาศักดิ์ ทรงพระนามว่า พระเจ้าศุภมิตร มีพระมเหสีทรงพระนามว่า พระนางเกศินี และทรงมีพระโอรส 2 พระองค์ ทรงพระนามว่าชัยเสน และชัยทัต พระเจ้าศุภมิตรทรงปกครองราษฎรด้วยทศพิธราชธรรม ประชาชนก็อยู่ร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา

พระเจ้าศุภมิตรนั้น ทรงมีพระอนุชาพระองค์หนึ่ง ทรงแค้นคั่งให้เป็นพระมหาลุปราช พระอนุชาได้คิดการใหญ่ขึ้น โดยการช่อกุญญัตต์คนไว้มากมายเพื่อจะได้ชิงราชบัลลังก์มาเป็นของตน ข่านี่ล่วงรู้ไปถึงอำมาตย์ผู้ใหญ่ จึงนำความไปกราบบังคมทูล แต่พระเจ้าศุภมิตรทรงเห็นว่า ถ้าพระองค์ยังคงอยู่ในพระนคร ก็จะทำให้เกิดการสู้รบขึ้น ทำให้ชาวเมืองเดือดร้อน และต้องมาล้มตายกัน โดยเปล่าประโยชน์ จึงคิดจะหนีออกจากพระนครแต่ลำพัง เมื่อพระองค์คร่ำครึกับพระนางเกศินี ได้ทรงอนุญาตให้พระนางอยู่ในเมือง หากมีกษัตริย์องค์ใดมาขออภิเษกสมรสด้วย พระนางพอพระทัยก็โปรดให้อภิเษกได้ แต่พระนางเกศินีไม่ยอม ขอตามเสด็จไปพร้อมกับพระโอรสทั้งสองพระองค์ พระเจ้าศุภมิตรทรงอุ้มเจ้าชายชัยเสน ส่วนพระนางเกศินีทรงอุ้มเจ้าชายชัยทัตหลบหนีออกจากเมือง โดยมีอำมาตย์ผู้จงรักภักดีนำเสด็จไป พระมหาลุปราชจึงขึ้นครองราชบัลลังก์ต่อมา

พระเจ้าศุภมิตรและพระนางเกศินีทรงอุ้มพระโอรสมาถึงคันทันหนึ่ง เป็นที่อยู่ของนกแขกเต้า เวลานั้นพ่อนกแม่นกไม่อยู่ ออกไปหาเหยื่อมาป้อนลูกน้อย ลูกนกกำลังส่งเสียงร้องระงมอยู่ด้วยความหิว พระโอรสขอลอพระบิดาพระมารดาว่า อยากได้นกมาเล่นตามประสาเด็ก ทั้งสองพระองค์คร่ำครึห้ามว่า อย่าเลย เพราะเราก็กำลังตกทุกข์ได้ยาก จะเป็นการก่อเวรไปเบื้องหน้า แต่ในที่สุดขัดพระโอรสไปได้ พระเจ้าศุภมิตรทรงป็นคันทันไม้ไปนำลูกนกลงมาให้พระโอรสนั้นเล่นตามประสาเด็กก็เล่นกันแรง ๆ ตอนขนบ้าง จับปีกคลี่ให้บินบ้าง พระเจ้าศุภมิตรเห็นว่า ถ้าเล่นเช่นนี้ ลูกนกอาจจะตายก็ได้ จึงนำไปคืนที่รังตามเดิม แล้วพากันเดินทางต่อไป จนกระทั่งถึงแม่น้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ไม่มีเรือแพจะข้ามไป พระเจ้าศุภมิตรคิดสินพระทัยว่าจะหาว่ายน้ำข้ามไปที่ละคน จึงคร่ำครึให้พระโอรสคอยอยู่ก่อน แล้วพาพระมเหสีข้ามน้ำมา แต่ด้วยเวรกรรมที่ทำไว้กับลูกนกแขกเต้า ทำให้ทั้งหมดต้องพลัดพรากจากกัน กล่าวคือเมื่อพระเจ้าศุภมิตรส่งพระมเหสีขึ้นฝั่งแล้ว ก็ย้อนกลับมารับพระโอรสขณะที่อยู่กลางแม่น้ำพอศินายสำเภาแล่นเรือมาเห็นพระนางเกศินีสวยงามมาก อยากได้ไปเป็นภริยา

จึงให้ชาย 4 คนนางลงเรือสำเภาไป ทั้ง ๆ ที่พระนางบอกว่ามีสามีแล้ว และสามีกำลังกลับไป
รับลูกนายสำเภาก็ไม่ฟัง พระนางจึงตั้งสัจย์อธิษฐานว่า ถ้าผิดจากพระสวามีแล้ว ขออย่าให้ชายใด
แตะต้องตัวนางได้เลย นายสำเภาก็ล่วงเกินนางไม่ได้

ทางด้านพระโอรสอยู่ทางฝั่งนี้ มีนายประมงมาทอดแหทอดปลาอยู่จึงพบเข้าและนำไปเป็น
ลูก พระโอรสจะอธิบายอย่างไรก็ไม่ยอมฟัง พระเจ้าศุภมิตรขึ้นถึงฝั่ง คามหาพระโอรสอย่างไรก็ไม่
พบ จะว่าสิ่งสาราสักขว้าเสียแล้วก็ไม่พบศพ เห็นแต่รอยเรือจอดอยู่ คิดว่าอาจจะมีชาวประมงมา
นำไปเลี้ยง

จึงพยายามหักห้ามความโศกเศร้า ว่าอย่ากลับไปหาพระมเหสี มาถึงเห็นแต่รอยเรือสำเภา
จอดอยู่เช่นกัน นายสำเภาคงจะนำพระนางไปแล้ว ยิ่งทรงโศกเศร้ามากยิ่งขึ้น เพราะเสียทั้งแผ่นดิน
ราชบัลลังก์ พระมเหสีและพระโอรส แล้วมาทรงคิดว่า สมบัติเหล่านี้เป็นของนอกรายล้อมสูญเสียได้
เพราะแม้แต่ชีวิต พระองค์ยังห้ามไม่ให้ตายไม่ได้ ทรงดับความโศกเศร้าแล้ว เดินทางต่อมาจนกระทั่ง
ถึงเมืองดักคิลา ได้เข้าไปพักผ่อนในสวนและหลับไปในที่สุด

ทางเมืองดักคิลาขณะนั้นชาดกษัตริย์ปกครองบ้านเมือง พวกเสนาอำมาตย์ พราหมณ์ปุโรหิต
จึงเสด็จราชรถไปตามประเพณี ม้าก็นำราชรถมาเกยอยู่ที่พระเจ้าศุภมิตรที่บรรทมหลับอยู่ พวกเสนา
อำมาตย์และพราหมณ์ปุโรหิตพิจารณาฝ่าพระหัตถ์ และพระพักตร์แล้ว เห็นว่ามีโชคสามัญ ก็พากัน
กราบถวายบังคมและให้ประโคมดนตรี แคร่สังข์ มโหระทึกขึ้น พระเจ้าศุภมิตรตื่นพระบรรทม
ปุโรหิตจึงทูลเชิญพระองค์ไปเป็นกษัตริย์ พระเจ้าศุภมิตรรับคำทูลเชิญ และเล่าเรื่องให้ฟังโดยตลอด

กล่าวถึงนายประมง ได้พาพระโอรสไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมจนเต็มใหญ่ มีรูปร่างงดงาม
มาก นายประมงอยากให้เข้ารับราชการ จึงนำทั้งสองมาขึ้นเผ้า จะให้อยู่ใกล้ชิดพระมหากษัตริย์
และได้เรียนหนังสือด้วย ด้วยกรรมแต่หนหลัง ทั้งพ่อและลูกต่างจำกันไม่ได้ ได้แต่นึกสงสัยว่าจะ
เคยรู้จักกัน พระเจ้าศุภมิตรถามนายประมงว่า เป็นลูกของนายประมงจริง ๆ หรือ ทำไมไม่เหมือน
กันเลย นายประมงตอบว่า ทั้งสองเหมือนแม่ จึงไม่เหมือนคน พระมหากษัตริย์ก็ไม่ทรงถามอะไร
อีกให้กลับบ้านได้ ส่วนชายหนุ่มทั้งสองคนให้เรียนหนังสือและคอยอยู่ใกล้ชิดพระองค์

ฝ่ายนายสำเภา พาพระนาง เกศินีระ เวณค้ำชาย เรือไป ในที่สุดได้ย้อนกลับมาค้าขายที่
เมืองดักคิลาอีก เมื่อจอดเรือสำเภาแล้วให้จักษ์ของ เครื่องบรรณาการมากมายไปถวายพระเจ้าศุภมิตร
พระเจ้าศุภมิตรจึงตรัสถามว่ามาจากไหน และจะอยู่นานไหม นายสำเภาตอบว่า มาจากแดนชมพูทวีป
จะอยู่ที่เมืองนี้จนกว่าสิ้นค้ำจะหมด จึงกลับบ้านเมืองคน พระเจ้าศุภมิตรได้ตรัสสั่งให้มหาดเล็กไปอยู่
ยามให้ โดยให้ชี้ยเสนและชี้ยทัตไป ตรัสกำชับว่าอย่าหลับเป็นอันขาด หากสิ้นค้ำของนายสำเภา
หายไป จะมีโทษอย่างหนัก ทั้งสองคนก็ขุดลาไป

ทั้งสองคนรับประทานอาหารที่นายสำเภาจัดหามาให้แล้ว ก็ไปเผ้ายามอยู่ ตกคึกซัยตัดเกิด
ง่วงนอน รมเราให้ชียเสนผู้พี่ชายเล่านิทานให้ฟัง จะได้ไม่หลับ ชียเสนบอกว่าคนเล่าไม่เป็น มีแค่
คนเคยเล่าให้ฟัง เวลาล่วงไปอีกจนถึงตี 1-ตี 2 ซัยตัดก็ง่วงมากขึ้น ชียเสนนึกถึงเรื่องเก่าขึ้นมาได้
จะเล่าให้น้องฟัง เพราะน้องยังเล็กนักขณะที่ถูกนายประมงนำตัวมา แล้วก็เล่าให้ฟังว่า ไม่ใช่ลูกนาย
ประมงแต่เป็นลูกกษัตริย์ ให้ชียตัดกราบลงเมื่อเฝ้าพระนามของพระมิตาพระมารดา ขณะนั้นพระนาง
เกษิณีแอบฟังอยู่ พอชียเสนออกชื่อของคนก็เข้ามาออกตุลไว้ แล้วร้องไห้จนสลบไปด้วยกัน พวกนาย
สำเภาคิดว่ามหาดเล็กทั้งสองคนล่วงเกินภริยาของนายสำเภา จึงจับมัดไว้ แล้วบอกนายสำเภาให้
ทราบ อีกกลุ่มหนึ่งไปกราบมิ่งมงคลพระเจ้าสุกุมิตร พระนางเกษิณีตื่นขึ้นมาก็บอกว่า เราทั้งหมดเป็น
แม่ลูกกันแต่พวกนายสำเภามิได้ฟัง จับมัดไปจนถึงพระราชวัง

พระเจ้าสุกุมิตรนั้นทรงทราบความว่ามหาดเล็กไปล่วงเกินภริยาของนายสำเภา ก็ให้ลง
พระอาญาเขียน และจะนำไปประหารชีวิต เจ้าชายทั้งสองพระองค์ถูกนำไปใส่ขื่อคา เดินประจานไป
ตามถนน ฟูโรทิศมาพบเข้า จึงสอบถามเรื่องราวจากทหาร พอทราบเรื่องก็ให้ปลคอคาออกและนำมา
เฝ้าพระเจ้าสุกุมิตรอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้พระองค์ได้สวนเอาความจริงก่อนนำไปประหาร แล้วให้ทั้งสอง
พระองค์เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น เจ้าชายชียเสนจึงเล่าไปความความจริง พระเจ้าสุกุมิตรทรงฟัง รู้
ว่าเป็นพระโอรสก็ลงมากอดพระโอรส สลบไปอีก เมื่อแก้ให้ทรงตื่นขึ้นมาได้ ทรงเล่าเรื่องตอน
พลัดพรากจากกันไปจนได้มาครองเมืองให้พระโอรสฟัง แล้วทรงพระกันแสงจนสลบไปอีกด้วยความ
เศร้าโศกทั้งสามพระองค์ทรงพระกันแสงและสลบไปเช่นนี้ นับได้ 3 ครั้ง เมื่อตื่นขึ้นจึงถามถึง
พระนางเกษิณี พระโอรสทูลว่าอยู่ที่เรือสำเภา โปรดให้นำวอไปรับมาในเมือง พระนางเกษิณีทราบ
เรื่องพระโอรสถูกลงพระอาญาก็ทรงพระกันแสงสลบไป ค้างแก้ไขแล้วนำมาในพระราชวัง

นายสำเภานั้นยอมรับผิดและขอพระราชทานอภัยโทษ พระเจ้าสุกุมิตรคร่ำครวญว่าจะไม่ถือโทษ
เพราะบาปเพียงแค่เล่นลูกนก ก็ยังต้องพลัดพรากกันนานถึงเพียงนี้ หากให้ประหารชีวิตนายสำเภา
ก็เห็นจะยิ่งเป็นโทษหนักยิ่งขึ้นไปอีกแล้วให้ปล่อยนายสำเภาไป บรรดาเสนาอำมาตย์ หมู่พราหมณ์
ฟูโรทิศ และข้าราชการ ประชาชนทั้งหลาย ได้จัดให้มีการอภิเษกพระนางเกษิณีขึ้นเป็นพระมเหสี
และให้เจ้าชายชียเสน ซัยตัดเป็นอุปราชทั้งสองพระองค์

ในชาดกกล่าวว่า พระเจ้าสุกุมิตร คือพระลิตถิตตะกุมาร พระนางเกษิณี คือพระนางพิมหา
เจ้าชายชียเสนคือพระราหุล ส่วนเจ้าชายชียตัดจะเป็นพระกุมาร หรือสาวกองค์ใด ไม่ทราบแน่ชัด
เรื่องสุกุมิตร เกศิณี: ก็จบลงเพียงเท่านี้

23. พระนางวัน

นางชะอุ่ม คิมกระโทก

มีเมืองอยู่เมืองหนึ่ง สมบูรณ์ด้วยทรัพย์สินทุกอย่าง เป็นเมืองคนใจบุญ ผู้ครองเมืองชื่อ พระเจ้าพรหมทัต มีพระมเหสีชื่อพระนางภคจา ทั้งสองพระองค์ปกครองบ้านเมืองด้วยความสุขตลอดมา จนกระทั่งเกิดเหตุไม่สงบขึ้น นั่นคือข่าวความงามของพระนางภคจาล่วงรู้ไปถึง เมืองยักษียักษย์จึงแปลงเป็นชายหนุ่ม เข้ามาสู่ขอพระนางกับพระเจ้าพรหมทัต พระเจ้าพรหมทัตอาศัยอยู่ที่ ยักษย์ก็ว่าถ้ามันไม่ได้พระนางไป มันจะมาทำสงครามแย่งชิงเอา ขณะนั้นพระนางตั้งครรภ์ได้ 5 เดือนแล้ว แต่ยักษย์ก็ยังพอใจ พระเจ้าพรหมทัตจึงตรัสปรึกษากับมหาดเล็กว่าควรจะทำอย่างไรดี ข้าราชการทั้งหลายก็พากันทูลคัดค้านว่าไม่ให้ ถ้าจะเกิดสงครามก็จะขอตายโดยทั่วกัน พระเจ้าพรหมทัตจึงยอมปฏิเสชยักษย์ไป เมื่อตอนที่เกิดเรื่องขึ้นนั้น พระนางภคจาตั้งครรภ์เป็นเดือนที่ 6 เมื่อพระเจ้าพรหมทัตปฏิเสช ยักษย์ก็บอกว่าให้เตรียมตัวรับสงครามไว้ พระเจ้าพรหมทัตหันไปหยิบศรจะมายิง แต่ยักษย์ไวกว่า จึงหักศรพระเจ้าพรหมทัต เสีย เหล่าสมณภ้านมหาดเล็กพากันวิ่งหนีด้วยความตกใจ

พระนางภคจานั้น เป็นคนมีบุญ และลูกที่อยู่ในท้องก็มีบุญ เช่นกัน พระนางจึงหนีออกมาจากเมืองได้ โดยแต่งตัวเป็นชาย และอธิษฐานไม่ให้มีหน้าอก แล้วก็ไล่หมวกหลุมหน้าเสีย ยักษย์จำไม่ได้คิดว่าเป็นผู้ชายจึงไม่สนใจ นางซัดเซพเนจรไปคามหัวเมืองต่าง ๆ คำไหนนอนนั้น ไล่อะไรไล่ปากไล่ท้องก็กินกันตายไป ด้วยความปรารถนาจะไปให้ถึงพระฤาษี และขออาศัยอยู่ด้วย เพราะพระนางเคยฝันว่า ไล่ดวงแก้วดวงหนึ่ง ดวงแก้วนั้นเปล่งรัศมีไปทั่วทั้ง แสดงว่าลูกในท้องจะต้องมีบุญ จะต้องไปหาพระฤาษีให้ช่วยเลี้ยงดู นางเดินทางมาเรื่อยจนกระทั่งมาถึงเมืองยักษย์เมืองหนึ่ง ซึ่งมีแต่ยักษย์ผู้หญิงเนื่องจากยักษย์พวกนี้เปลือยกาย จึงเรียกว่าเมืองซีเปลือย

เมื่อพระนางไปถึงเมือง พวกยักษย์ก็จับไว้หมายจะให้เป็นสามีพวกมัน แต่พระนางบอกว่ามีโรคภัยอยู่จะต้องรักษาที่พระฤาษีก่อน ใครรู้ที่อยู่ของพระฤาษีให้บอกด้วย พวกยักษย์จึงพากันสอบถามกันเองว่า ใครรู้บ้างว่าอยู่ทางทิศไหน แล้วก็พาพระนางไปส่ง ต้องข้ามเหวข้ามเขาเข้าไปถึง 7 วัน 7 คืน ไปถึงคันทันไม้ใหญ่คันทันหนึ่ง พระนางก็ขอพักที่นั่น และให้พวกยักษย์กลับไป ในคืนนั้นเองพระนางก็เจ็บท้อง นางฉนบกไม้ได้มาด้วยได้รับความลำบากมาก ทั้งไม่รู้ด้วยว่าตนจะคลอดแล้ว คิดว่าปวดท้องธรรมดา เมื่อไปถ่ายทุกข์แล้วก็ยังไม่หายเจ็บ ได้แต่นอนร้องครวญครางอยู่ และเจ็บไปด้วยความอ่อนเพลีย เทวดาอารักษ์ประจำคันทันไม้จึงมาเข้าฝันว่า พระนางจะคลอดแล้ว พระนางก็ตกใจ

คืนชั้น เจ็บท้องอีกประเดี๋ยวหนึ่งก็คลอคลอก นางได้ตั้งสัจย์อธิษฐานก่อนคลอคว่า ขอให้ได้ลูกเป็นชาย
ก็ได้ตั้งปรารถนา

เนื่องจากพระนาง เคยอธิษฐานขอย่าให้มีถันเป็นที่สังเกตุแก่พวกยักษ์ เด็กที่เกิดมาจึง
ไม่มีน้ำนมกิน เทวดาคงลงมาให้พระนางวันซึ่ง เป็นพระโอรสของพระนางคู่นี้มีชื่อ และให้มีน้ำนมหยด
จากนิ้วมือนั้น เมื่อเด็กลูกได้มากแล้วก็เอาขนมมเนยมาให้กิน พระนางมาคิดคำนึงว่าคนก็มีลูกแล้ว
อยากจะขอลูก เป็นหญิงตามเดิม เพราะผู้ชายจะมาอุ้มเด็กก็ถูกระไรอยู่ นางจึงยกมือท่วมหัว กราบ
ลงที่พระธรณีขอกลับเป็นผู้หญิง เมื่อได้ตั้งประสงค์แล้ว นางก็อุ้มลูกเดินทางต่อมาในป่านั้น พลาญถาย
บรรดาสัตว์ในป่าว่าเมื่อไรจะถึงถ้ำที่อาศัยของพระฤาษี พวกสัตว์บอกว่า ยังอีกไกลนัก ต้องเดินทาง
อีกสิบกว่าวันจึงจะถึง หนทางก็ยากลำบากเต็มไปด้วยขวากหนามและป่าหวายเป็นหนทาง นางได้ฟังก็หายอ้อไม่
ก็คิดหันอุ้มลูกเดินทางต่อไป มาถึงคลิ่งแห่งหนึ่งก็วางลูกลงหมายจะพักร้อน ขณะนั้นมีโจรอยู่ 7-8 คน
เห็นนางงามกลางป่าเข้าก็พอใจ คิดอยู่ที่นางอุ้มลูกมาด้วย จึงปรึกษากันว่าเอาลูกของนางไปไว้ที่
ไหนดี ตกลงกันว่าเอานางเป็นเมียให้ได้ แต่ต้องเอาลูกไปฝังเสียก่อน แล้วโจรก็รอให้พระนางหลับ
เด็กหลับนานพอสมควรจึงเข้ามาเอาพระนางวันจะเอาไปฝังทั้งเป็น

แต่พระนางวันเป็นคนมีบุญเมื่อโจรนำไปฝัง ความรีบร้อนทำให้ฝังไม่ลึก ลิงตัวหนึ่งมาเห็น
เข้าก็สงสัยว่าฝังอะไร มีหูผึ่งอย่างคิหือไว้ด้วย จึงลงมาคุ้ยดู เห็นเป็นเด็กก็อุ้มไปเลี้ยงบนต้นไม้ตาม
ประสาลิง ให้กินผลไม้เป็นอาหาร ส่วนพวกโจรก็พานางไป ทั้งสองแม่ลูกพลัดพรากจากกันไป จน
กระทั่งพระนางวันอายุได้ 9 ปี ด้วยความสงสัยจึงถามลิงว่า ท่านเป็นพ่อเราหรือเป็นใคร ลิงตอบว่า
ท่านเป็นลูกของผู้คิดคนหนึ่ง แต่มีโจรนำไปฆ่า และคงจะเอาแม่ไปทำเมียเสียแล้ว ฉันจะติดตามไปก็
กลัวเสียจะมากินท่านเสีย เลยต้องปล่อยให้โจรเอาแม่ไป แล้วก็เลี้ยงท่านมาอย่างที่ท่านเห็นแหละ
พระนางวันจึงถามถึงทิศทางที่แม่ไปกับโจร ลิงก็บอกให้ พระนางวันให้ลิงช่วยสืบดูว่า แถวนั้นมีพระฤาษีอยู่
หรือไม่ ลิงบอกว่ามีอยู่ไม่ไกลจากที่นี่นัก แต่หนทางกันดาร ถ้าต้องการจะไป มันจะพาไปเอง
ด้วยเหตุนี้พระนางวันจึงได้มาอยู่กับพระฤาษี

พระฤาษีชอบเลี้ยงพระนางวันไว้เป็นลูกบุญธรรม ให้เล่าเรียนวิชาต่าง ๆ มีคาถาอาคมอะไรก็
สอนให้จนหมด และได้ให้ไม้วิเศษอันหนึ่งถ้าชี้ทางปลายไปที่ใครผู้นั้นจะต้องตายทันที พระนางวันก็มี
ความสุขดี แต่รู้สึกเหงา ไม่มีเพื่อนที่เป็นมนุษย์เลย จึงขอต่อพระฤาษี พระฤาษีทำไม่ได้ เพราะ
ทำได้แต่ชุบคนตายให้ฟื้นขึ้นมา สงสารพระนางวันก็มานั่งคิดว่าหาใครมาเป็นเพื่อนให้ นึกขึ้นได้
ว่าในป่านี้มีต้นไม้ชนิดหนึ่ง ออกลูกเป็นคน มีหัวจุก มีตัว มีแขนขาหน้าตาเหมือนอย่างคน แต่ว่า
อยู่ได้ 7 วัน ก็ร่วงหล่นไป พระฤาษีท่าน ไซ้ฤทธิ์เดชของท่านให้ต้นไม้ขึ้นมาขึ้นอยู่ใกล้ ๆ ที่อาศัย

พลูกไม้้นหล่นลงมาก็เป็นเพื่อนกับพระนางวันได้ 1 วัน คนไม้้นคือคนมักขะสีผล พระนางวันก็ไม่
เหงาอีก

ต่อมาพระนางวันมีอายุครบวช อยากรจะบวชแทนคุณมารดา และมีดาซึ่งถูกยักษ์ฆ่าตาย
พระฤาษีเล่าความจริงให้ฟังว่า พระนางวันมีแม่แต่แม่ยังไม่ตาย พระนางวันถามว่าแม่อยู่ที่ไหน พระฤาษี
ชี้ทางให้ และบอกว่าแม่กำลังมีความสุข เพราะไปเป็นพระมเหสีของเจ้าเมืองเมืองหนึ่ง ให้พระนางวัน
ไปบวชแทนคุณเสีย พระนางวันกราบลาอาจารย์แล้วขอพรจากท่าน ขอให้ได้พบแม่ ได้สิ่งที่ปรารถนา
ขอเป็นคนใจเดียว และขอให้ได้พบเมื่ออยู่ที่มีใจเดียวเช่นกัน พระฤาษีก็ให้พรพระนางวันจึงออกเดินทาง
ไปคามทิศที่พระฤาษีบอก

เดินทางมาได้ 15 วัน 15 คืน มาถึงวัดๆ หนึ่งเป็นวัดร้างไม่มีใครกล้ามาอยู่ พระนางวัน
เข้าไปอาศัยนอน เห็นห่อผ้าห่อหนึ่ง สงสัยว่าใครนำมาทิ้งไว้ หรือจะเป็นห่อเด็กน้อยที่ตายแล้ว พ่อแม่
เอามาทิ้งไว้ รอรุ่งสางแล้วก็แก้ห่อผ้าดู ปรากฏว่าเป็นทองที่เขายังไม่ได้หลอมเป็นรูปอะไร โจรไป
ขโมยมาจากในพระราชวังแล้วมาซ่อนไว้ยังไม่ทันได้แบ่งกัน พระนางวันมาพบเสียก่อนรู้สึกสงสัยว่าจะ
เป็นทองของผู้ใด ทองที่มีเจ้าของคงไม่มีใครนำมาทิ้งไว้เอง อาจถูกขโมยมา จะคงไปประกาศหา
เจ้าของดู

คิดแล้วพระนางวันก็เอาผ้าห่อทองนั้นเอาเคียนไว้ที่เอว แล้วเข้าไปในวังไปขอข้าวขาน้ำเขา
กิน และขออาศัยพักนอนอยู่ที่นั่น คบข้ายข้าราชการชั้นผู้ใหญ่บอกว่าราชการ พระนางวันเข้าไปถามว่ามี
ทองแห่งในเมืองนี้บ้างไหม เขาบอกว่ามี แต่โจรมันเอาไปแล้ว พระนางวันถามว่าเป็นทองของใคร
เขาตอบว่าของพระเจ้าแผ่นดิน เมืองนี้มีพระธิดาองค์หนึ่ง สวยงามมาก พระมารดาตายไปแล้ว
พระนางวันถามว่า โจรปล้นทองไปนานเท่าไรแล้ว เขาตอบว่า เมื่อคืนที่แล้ว พระนางวันรู้เช่นนั้น
ก็รอเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินแล้วถามเรื่องทองอีก พระเจ้าแผ่นดินก็ตอบว่า ทองหายไปจริง พระนางวัน
จึงให้ดูทองแล้วบอกว่า คนไปพบเข้า จะว่าเป็นโจรเอง หรือเป็นคนไปพบแล้วนำมาคืนให้ก็สุดแต่
จะว่า พระเจ้าแผ่นดินจึงว่า ก็คงเป็นโจรเองนั่นแหละ หรือไม่ก็เอามาจากพวกโจรเพื่อให้เห็นว่าเป็น
คนดี แต่ที่แท้ก็พวกโจรเหมือนกัน พระนางวันจึงว่าไม่ใช่ คนไปพบที่วัดร้างค้างหาก จึงนำมาคืนให้

ขณะนั้นพระราชธิดาเสด็จมาเฝ้าพระบิดา เห็นหน้าคาหิพรรณพระนางวันไม่เชื่อว่าจะเป็น
โจร จึงขอให้อยู่พิสูจน์ตัวเองในบ้านเมืองนี้ก่อน 7 วัน ในที่สุดพระเจ้าแผ่นดินก็เชื่อว่าเป็นโจร
อยากจะตอบแทนความดีความชอบโดยขอให้อยู่ในบ้านเมืองนี้ต่อไป แต่พระนางวันว่าจะขอไปคามหา
ให้พบหน้าพ่อแม่ก่อนจะกลับมา พระเจ้าแผ่นดินก็ต้องยอมตาม พระนางวันถามว่าจากนี้ไปมีบ้านเมืองใด
อีกบ้างไหม พระเจ้าแผ่นดินตอบว่า มี แต่ต้องข้ามแม่น้ำไป พระนางวันก็ลาไป พระราชธิดาคามมาสั่ง
และรำให้ด้วยความอาลัยรัก

พระนางวันมาถึงฝั่งน้ำ ได้อธิษฐานว่า ถ้าคนจะได้พบแม่ขอให้ข้ามได้สบาย แล้วก็หลับตาลง พอลืมตาขึ้นพบว่าตัวเองข้ามมาได้โดยไม่รู้ว่าเป็นผู้พาค้าม เมื่อเดินทางไปอีกไม่นานก็พบเมืองหนึ่ง ตามพวกที่ออกไปคึกคักน้ำว่าเมืองอะไร เขาตอบว่าเมืองภักดา ให้นึกสงสัยว่าทำไมชื่อเดียวกับชื่อแม่ พวกไปคึกคักน้ำแล้วว่า เจ้าเมือง ๆ นี้ยังไม่มีพระมเหสี ทั้ง ๆ ที่อายุตั้ง 30-40 ปีแล้ว พอมีคนนางคนหนึ่งหนีพวกโจรมา เกิดคิดเนื้อต้องใจ จึงตั้งให้นางเป็นพระมเหสี ตั้งแต่นั้นมาอยู่ บ้านเมืองอยู่ร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา ที่เคยแล้งก็กลับอุดมสมบูรณ์ เลยตั้งชื่อเมืองตามชื่อของนาง

พระนางวันได้ฟังดังนั้น อยากจะให้แน่ใจว่าเป็นแม่ ก็ถามค่อไปอีกว่านางมาแต่ไหน เคยมีสามี มีลูกไหม เขาเล่าว่า หนีโจรมา เพราะพวกโจรที่ลักนางมามีจำนวน 7-8 คนตกลงกันไม่ได้ว่าใครควรได้นางไปเป็นภรรยา จึงจับฉลากกัน คนที่จับได้เป็นคนโง่ที่สุด คนอื่น ๆ ก็รวมขำทิ้งเสีย นางฉวยโอกาสที่พวกนั้นกำลังซุลงมุนกัน หนีมาเสีย พวกโจรตามไม่ทัน นางก็ซัดเซพเนจรเข้ามาที่เมืองนี้ นางไม่โกหกใครเลย เล่าด้วยว่าเคยเป็นพระมเหสีพระเจ้าพรหมทัตมาแล้ว และมีลูกคนหนึ่งด้วย เจ้าเมือง ๆ นี้จึงพอใจและยกให้เป็นพระมเหสี

พระนางวันขอตามพวกคึกคักน้ำเข้าไปในวัง เข้าเฝ้าพระมเหสีและถามว่าพระนางเคยอยู่เมืองไหนมา นางก็เล่าให้ฟังตรงกับที่พระฤาษีและพวกคึกคักน้ำเล่าพร้อมทั้งบอกว่าลูกของนางนั้นถ้ายังมีชีวิตอยู่ก็คงจะรุ่งราวคราวเดียวกับพระนางวันนี่แหละ พระนางวันจึงบอกว่าคนเป็นลูกของพระนาง พระนางดีใจมากจะทำสิ่งขวัญให้ ได้บอกกับเจ้าเมืองว่า ลูกชายมาค้ำแล้ว เจ้าเมืองก็ดีใจด้วยให้มีภาระแทนหม่อมมหรสพสมโภชมากมาย นางได้ทำบุญศรัทธา กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลไปถึงพระเจ้าพรหมทัตผู้ล่วงลับไปแล้ว และให้พระนางวันบวช ซึ่งก็ตรงกับความประสงค์ของพระนางวันอยู่แล้ว

เมื่อถึงงานสมโภชอยู่ 7 วัน 7 คืนนั้น ประชาชนทั้งหลายก็พากันมาเที่ยวงาน ได้เห็นเจ้าเมือง พระมเหสี ต่างก็พูดกันว่า เจ้าเมืองนั้นแก่แล้ว แต่พระมเหสียังสาวและสวยอยู่เลย ลูกพระมเหสีก็งามเหลือเกิน ในหมู่คนที่กล่าวเช่นนี้มีคนใจชั่ว 7 คนคบคิดกันว่า เจ้าเมืองก็แก่ พระนางวันก็บวช จะฆ่าเจ้าเมืองเสีย แล้วชิงพระนางภักดาไป คิดเช่นนั้นก็รอจังหวะเหมาะเข้าโบสถ์ ขณะที่เขาจับชายผ้าของนาคกัน เป็นแถว เพื่อหวังส่วนบุญกันนั้น พวกใจชั่วก็เอาท่อนเหล็กหน้าโบสถ์คีตค้อนเจ้าเมืองชกอยู่ พระนางภักดาวิ่งออกมาดู พวกนั้นจึงฉุดนางไป

พระนางวันบวชเสร็จแล้ว ได้แม่เมตตาให้เจ้าเมืองที่บวชให้คนด้วย และทำทานด้วยการโยนเงินทองทั้งหลายทั้งปวงให้หมด เหลือแต่ตัวคนเดียวอยู่ที่วัดซึ่งบวชอยู่ พระนางวันบวชได้ 7-8 ปี นึกเป็นห่วงแม่ว่าจะไปเป็นตายร้ายได้อย่างไรไม่รู้ เพิ่งจะได้พบกันแท้ ๆ ต้องมาพลัดพรากจากกันไปอีก ตัวนั้นมีบุญ แต่ก็มีการบวชด้วย จะต้องออกตามหาแม่ค่อไป แล้วอธิษฐานขอพบแม่อีกสักครั้งหนึ่ง

กราบลงแทบพื้นดินแล้วก็ลึกลง ความปรารถนาว่าจะไม่คิดร้ายต่อคนที่ฆ่าพ่อทำร้ายแม่ทั้งสี่ บ้านเมืองนี้ใครอยากได้ก็ยกให้ ขอแค่ได้พบแม่เท่านั้น พระนางวันเดินทางมาถึงที่แห่งหนึ่ง เข้าไปสืบถามเขา เขาเล่าว่ามีผู้หญิงคนหนึ่งอายุมากแล้วแต่หน้าตาสวยงามอยู่ มาดกยากกระเทร่ร้อน คำข้าวเป็นข่าวเขา ได้ข่าวว่ามากับพวกชาวบ้าน 7 คน แล้วก็เกิดเรื่องราวแย่งชิงตัวนางกัน นางวิ่งหนีไป ได้อาศัยอยู่กับตายาย 2 คน ทั้งสองตายายแก่เฒ่าแล้ว ยากจนไม่มีสมบัติอะไรเลย ผู้หญิงคนนี้ต้องไปห่านา หาข้าวมาเลี้ยงแก ที่จะทำนาก็ไม่มี อาศัยที่ในป่าในดงหว่านข้าวไว้ พอครรวงก็ไปเก็บเกี่ยวมาใส่ยุ้งฉางได้จนไว้ วางจากคำข้าวต้องคักน้ำ หาผักหาปลาเลี้ยงสองตายาย ไม่มีวันหยุดพัก

พระนางวันฟังแล้วไม่คิดว่าจะ เป็นแม่ของคน เพราะแม่ของพระนางวันเท่าที่ เคยเห็นมีผิวพรรณผุดผ่อง สวยงามมาก ไปถามใคร ๆ ถึงรูปร่างหน้าตาอย่างพระนางก็ไม่มีใครรู้จัก มีคน ๆ หนึ่งบอกว่า เห็นมีแต่ผู้หญิงคนหนึ่งแต่ผิวคล้ำ ทำงานอยู่ได้ค้นไม้ ให้ไปดูเอาเอง พระนางวันไปหา ก็พบว่า เป็นแม่นั่นเอง เพราะจำชื่อแม่ลงวันระหว่างหัวคือได้ พระนางก็อดใจไม่ได้ พระนางวันต้องเล่าเรื่องให้ฟัง พระนางก็อดใจไม่ได้เพราะไม่คิดว่าจะได้พบลูกอีก นางได้เครื่องให้และคร่ำครวญอยู่กับลูกเช่นนั้น จนกระทั่งเสียงร้องไห้ได้ยินเข้าไปถึงสองตายาย แกจึงออกมาดู พระนางก็พาลูกเข้าไปกราบแล้ว เล่าความจริงให้ฟังทั้งหมด สองตายายเองก็มีใจคนสามัญ เป็นเจ้าเมืองอยู่ในเมือง ๆ หนึ่ง แต่ไม่มีลูก จึงไปขอลูกเขามาเลี้ยงไว้หลายคน พอเขาโตขึ้นก็แย่งชิงราชสมบัติกัน แกต้องหนีมา ไม่เช่นนั้นจะถูกฆ่า เมื่อมาอยู่ในหมู่บ้านนี้ก็ทำคัวแบบชาวบ้านธรรมดาปลูกข้าวทำนากันตามประสา และพยายามให้คนทั่วไปเข้าใจว่าเจ้าเมืองคนนั้นก็มมเหลื่อถูกฆ่าตายแล้ว

ทั้ง 4 คน ผลัดกันเล่าเรื่องของคนแล้วก็ร้องไห้ พระนางวันได้อธิษฐานว่า ถ้าบุญมีจริง ศักดิ์สิทธิ์จริง ขอให้บุญหนุนนำให้ได้ครองราชสมบัติเหมือนเจ้าองค์อื่นเขา รุ่งขึ้นเช้าก็ทำบุญคักมาศร

ในดงนี้มียักษ์อยู่คนหนึ่ง เป็นผู้หญิง กลางวันไม่ได้ออกหากิน หากินแค่ตอนกลางคืน ไปเห็นกระท่อมของสองตายายเข้า จึงแปลงเป็นคนมาพูดคุยด้วยเกิดชอบใจพระนางวันก็หาทางจะได้ พระนางวันไปเป็นสามี วันรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่งในคอนหลบคำ มันก็มาในร่างยักษ์หอบเอาพระนางวันไป สองตายายและพระนางก็อดใจไม่ได้ด้วยความอาลัยรัก และเป็นห่วงพระนางวัน

นางยักษ์ต้องการพระนางวันเป็นสามี พระนางวันก็หลอกล่อไว้เป็นเวลาหลายวัน และบอกว่า คนยังไม่ได้แทนคุณมารดา เป็นสามีนางไม่ได้ นางยักษ์ขอให้คาบใจมัน แล้วมันจะไม่ให้พระนางวันทำอะไรเลย จะหามาให้ทุกอย่าง แม่ของกินก็ไม่ให้ออด พระนางวันนั้นเป็นคนมีบุญ กินอะไรนิดหน่อยก็อยู่ได้ จึงไม่เดือดร้อนในเรื่องนี้ บอกกับนางยักษ์ว่า ไม่ต้องทำอะไรให้ก็ได้ ขอแต่อย่ายังคักให้

เป็นสามีก็แล้วกัน ยักษ์มันก็ไม่ยอม พระนางวันพยายามหลีกหนีมันเสมอ จนกระทั่งถึงคืนหนึ่ง เป็นวันขึ้น
สิบห้าค่ำ พระนางวันนึกถึงพ่อของคนและพ่อเลี้ยงซึ่งคนเคยจุกดูปเทียบระลึกถึงอยู่เสมอมา วันนี้
พระนางวันก็ทำเช่นนั้นอีก และกราบขอพรให้พ้นไปจากเมืองนี้ พร้อมทั้งสวดมนต์ภาวนาอยู่ นางยักษ์
ตื่นขึ้นมาได้ยินเสียงสวดมนต์ ก็มาตรวจดูว่า เขาเป็นใครอัมมะธัมโม เห็นจะเป็นคนมีบุญ และมีเชื้อ
สายกษัตริย์ นางอยากจะได้เขาเป็นสามีก็ทักหาญเอาด้วยกำลังไม่ได้ แต่กับชายอื่นนั้น ถ้านางอยาก
ได้เขา ไม่มีใครรอดไปได้เกินวันเดียวจะต้องสอบถามดูก่อน แล้วนางก็ถามพระนางวันในเรื่องต่างๆ
รวมทั้งเรื่องอัมมะธัมโม พระนางวันก็ตอบนางได้หมด นางเกิดความยำเกรง จึงยอมตัวเป็นบ่าวให้
พระนางวันครองเมืองมัน และเปิดเผยให้รู้ว่า เป็นยักษ์ เพราะเวลาที่มันอยู่กับพระนางวันนั้นมันแปลงร่าง
เป็นคนอยู่เสมอ

พระนางวันครองสมบัติให้นางยักษ์ เป็นเวลาหลายปี นางยักษ์อยากให้มีคู่ครองก็เสาะหานาง
สนมมาให้มากมาย พระนางวันไม่สนใจเลย เหตุเพราะรักพระราชธิดาในเมืองที่คนเอาทองไปคืนให้
เพียงคนเดียว คนสัญญาว่าเมื่อพบแม่แล้วจะกลับไปแต่งงาน เวลาที่ล่วงเลยมานานหนักหนาแล้ว ไม่
รู้ว่านางจะเป็นอย่างไร วันหนึ่งจึงบอกกับนางยักษ์ว่า จะขอกลับไมหามแม่ นางยักษ์ไม่ยอมให้ไป
เพราะชอบพระนางวันว่ารูปร่าง ปกครองบ้านเมืองดี แต่พระนางวันรบเร้าทุกวัน ทั้งยังนั่งสวดมนต์
ภาวนาติดต่อกันทุกคืน นางยักษ์ก็จำต้องยอม แต่ขอสัญญาว่าไปแล้วต้องกลับมาครองเมืองนี้ แล้ว
จะพาไปภายในชั่วพริบตาเดียว พระนางวันบอกว่า คงจะไม่ได้ เพราะคนก็มีเมืองครอบครองอยู่แล้ว
นางยักษ์ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่บอกให้พระนางวันหลับตา พอลืมตาก็เห็นบ้านสองคายายจึงเข้าไป
กราบแม่และสองคายาย ทั้งหมดก็ตอกตีใจกันหนักหนาที่กลับมาพบกันอีก

เมื่อทั้ง 4 คนได้พบปะกัน และเล่าเรื่องราวสู่กันฟังแล้ว พระนางวันก็ขอให้ยักษ์หาไป
ส่งเมืองที่คนเคยมาบวช และอยู่ที่เมืองนี้อย่างเป็นสุขสบาย นางยักษ์ให้กลับไปเมืองยักษ์ ก็ไม่ยอม
นางยักษ์เลยต้องกลับไปปกครองบ้านเมืองเอง พระนางวันอยู่ในเมืองนี้มานาน ได้ทำบุญให้พ่อเลี้ยง
7 วัน 7 คืน มีมหรสพใหญ่โต ประชาชนต้องการให้ครองเมืองต่อไป แต่พระนางวันเห็นว่าเมือง
ของพ่อตนก็มี จะกลับไปครองเมืองนั้นดีกว่า ก็ชวนแม่กลับไป เขาหาคนมาปกครองกันเอง

พระนางวันหาแม่กลับมาถึงเมืองพระเจ้าพรหมทัต และแสดงตัวให้ชาวเมืองรู้ว่าคนเป็นใคร
ชาวเมืองจำพระนางภักดาได้ พวกกันดีใจยกให้เป็นเจ้าเมือง เพราะเมืองนี้ไม่มีความสงบสุขมานาน
แล้ว มีแต่คนแย่งกันเป็นใหญ่ พระนางวันกลับมาเช่นนี้คงจะมาปราบยุคเข็ญได้ พระนางวันจึงปกครอง
บ้านเมืองให้ร่มเย็น เป็นสุข รับสองคายายจากเมืองเดิมมาอยู่ด้วย นางยักษ์ก็มาเยี่ยมอยู่เสมอ และ

ขอให้พระนางวันไปปกครองเมืองยักษด้วย พระนางวันบอกว่าจะขอปกครองเมืองของพ่อเพียงเมืองเดียว
เมื่อเหตุการณ์สงบ ทุกอย่างในบ้านเมืองเรียบร้อยดีแล้ว พระนางวันก็ส่งทูตไปสู่อุชเชนีราชธิดา
ได้อภิเษกกัน และอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุกตลอดมา

24. จำปาสี่ต้น

จ.ส.อ. บุญทัน ศษสูงเนิน

มีเมืองอยู่เมืองหนึ่ง ประชาชนอยู่ร่มเย็นเป็นสุขมาช้านาน ค่อมามีรุ่งกินน้ำตัวใหญ่มากิน
เสนาอำมาตย์ราชกรจนหมดสิ้น เหลือแต่กระมหากษัตริย์กับราชธิดา พระมหากษัตริย์จึงนำราชธิดา
ใส่ไว้ในกลองและปิดหน้ากลองเสีย ก็พอดีกับรุ่งกินน้ำนั้นมากินพระองค์

กล่าวถึงเมืองอีกเมืองหนึ่ง มีพระมหากษัตริย์ปกครองพร้อมกับพระมเหสีชื่อนางอัคคี
วันหนึ่งพระมหากษัตริย์องค์นี้เกิดร้อนกร้อนใจ อยากไปเที่ยวป่าจึงเสด็จไปพร้อมกับเสนาข้าว่าไพร่
แล้วพลัดหลงเข้าไปในเมืองร้างที่รุ่งมากินคน เห็นปราสาทราชวังยังคงอยู่ แต่ผู้คนในเมืองตายหมด
มีแต่ซากศพและกองกระดูก กษัตริย์องค์นี้ก็เดินดูเมืองไปเรื่อย ๆ จนไปถึงกลองใบใหญ่แขวนอยู่
จึงลองดูดูทันใดนั้นมีเสียงผู้หญิงร้องออกมาว่า อย่าดีเลย มันทรมาณจิตใจกันเหลือเกินจะกินก็กิน
เสียเถิด

กษัตริย์องค์นั้น ได้ยินก็นึกแปลกใจ เอาพระขรรค์กรีดหน้ากลองขาดลงพบหญิงงาม จึง
ถามเรื่องราวจากหญิงนั้น และถามนางว่า อยากพบรุ่งกินน้ำจะทำอย่างไร นางบอกว่าให้ก่อกองไฟ
ขึ้นก็จะมาเอง เพราะคิดว่ายังมีผู้คนหลงเหลืออยู่ กษัตริย์องค์นั้นก่อกองไฟขึ้นแล้วก็รออยู่ พอรุ่งลง
มาก็ยังด้วยศร รุ่งนั้นตกลงมาตาย กระดูกกองเป็นภูเขาเสากา พระองค์ได้พานางออกจากกลองให้
ชื่อนางว่า "คำกลอง" พากลับไปเป็นชายาที่บ้านเมืองของตน ทำให้นางอัคคีไม่พอใจ คิดอิจฉา-
ริษยาและหาทางกลั่นแกล้งตลอดมา

อยู่ต่อมานางคำกลองมีท้อง โกล้งจะคลอด นางอัคคีซึ่งเคียดแค้นอยู่แล้วตนเองก็ไม่มีลูก คิดว่า
ถ้านางคำกลองมีลูก พระสวามีคงจะยิ่งรักนางมากขึ้นก็คิดฆ่าลูกนางคำกลองเสีย โดยบอกกับบรรดา
ทหารและบ่าวไพร่ว่า ถ้านางคำกลองคลอดเมื่อไรให้รีบมาบอก นางจะไม่ช่วย ครั้นถึงเวลาคลอด
นางอัคคีเอาผ้าผูกคานางคำกลองไว้ นางคลอดลูกเป็นผู้ชาย 4 คน นางอัคคีเอาเด็กทั้งสี่ใส่ไห
แล้วนำลูกสุนัขมาวางไว้แทนที่ เด็กคนสุดท้ายนั้น เมื่อเขาจะเอาใส่ไหได้ร้องให้ขึ้น นางคำกลอง
จึงรู้ว่า คลอดลูกเป็นคน นางอัคคีรีบนำความไปกราบทูลพระราชสวามีว่า นางคำกลองคลอดลูก
เป็นสุนัข และใส่ร้ายว่านางเคยเห็นนางคำกลองเล่นอยู่กับสุนัข คงจะผสมกับสุนัข จึงคลอดลูกผิด
มนุษย์ ลักษณะเช่นนี้เป็นอัปรีภัยบ้านอัปรีภัยเมือง ต้องฆ่าทิ้ง หรือไม่ก็ต้องให้นางทำงานให้หนัก นาง
คำกลองจึงถูกโบยวันละ 100 ที ตักน้ำวันละ 100 หาบ และต้องเลี้ยงหมูเลี้ยงหมาด้วย

นางอัคคีให้เอาโหล่น้ำของนางค้ำกลงทั้ง 4 คนนั้น ลอยน้ำไป ยายม่าซึ่งมีหน้าที่
 ฝ้าอุทยานเก็บได้ขณะที่แกดักน้ำจะไปรดต้นไม้ เห็นหมุนคว้างอยู่ตรงที่แกดักน้ำ จึงยกโหล่น้ำ
 และเห็นเป็นเด็กทารก แกก่นำมาเลี้ยงไว้ จนมีอายุได้ประมาณ 2 ขวบ นางอัคคีรู้เข้า ให้เอา
 ขนมาใส่ยาพิษให้กิน แล้วอ้างว่ายายม่าชื่อมาให้ ขณะนั้นยายม่าไม่อยู่ เด็กทั้งสี่หลงเชื่อกินขนมเข้า
 ไปจึงตายหมดยายม่ากลับมาเห็นเข้า เด็กคนที่หนึ่งตายอยู่ที่หัวบันได คนที่สองตายอยู่ที่นอกชาน
 คนที่สามตายอยู่ในเรือน และคนสุดท้ายตายอยู่หน้าเคาไฟ แกเสียใจนักร้องไห้คร่ำครวญก่อนที่จะ
 นำไปฝังไว้ในสวน

อยู่มาไม่นาน ตรงที่ฝังเด็กนั้นเกิดเป็นต้นจำปา 4 ต้น ยายม่าจึงให้ชื่อว่า จำปาเงิน
 จำปาทอง จำปานิล และจำปาเพชร เมื่อต้นจำปาโตขึ้นก็ออกดอกงามสะพรั่ง ชาวนี้รู้ไปถึงนาง
 อัคคีอีก นางจึงให้เสนามาถอนต้นจำปาทั้งสี่แต่ถอนไม่ขึ้น เอาช่างมาจุกคาก็ไม่ขึ้น นางจึงเขียนคิ
 บังคับให้ยายม่าถอนต้นจำปาทั้ง 4 ต้นขึ้นจนหมด แล้วให้มีคนต้นจำปานั้นติดกัน เอาลอยน้ำไป

ต้นจำปาทั้งสี่ลอยน้ำไปติดอยู่ที่หน้าบ้านของฤาษีคนหนึ่ง เมื่อฤาษีลงมาอาบน้ำเห็นเข้า จึงเอื้อม
 มือไปเด็ดดอกจำปา ปรากฏว่ามีเลือดไหลออกมา ก็นึกรู้ว่าไม่ใช่ต้นไม้ธรรมดา จะต้องเป็นคน และ
 มีบุญด้วย ฤาษีไปเข้าฌานตรูเรื่องราวทั้งหมด จึงชุบให้กลับมาเป็นคน โดยเอาน้ำมนต์รดลงไป
 ต้นจำปาก็กลายเป็นชายหนุ่ม 4 คน ฤาษีเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟังแล้วจะให้กลับไปช่วยแม่ แต่ต้อง
 เรียนวิชาคาถาอาคมก่อน เมื่อเรียนสำเร็จ ฤาษีก็ส่งชายหนุ่มคนแรกไป แต่ไปถึงภูเขแห่งหนึ่ง
 มีภูเขาคู่ 2 ลูกกระทบกันเสียงดังอยู่ตลอดเวลา เมื่อจะผ่านไปภูเขานั้นก็หนีบพี่ชายคนโตตาย คนที่ 2
 ไปตามหาพี่ชาย ก็ถูกภูเขานับตายอีก คนที่ 3 และคนที่ 4 ก็เช่นกัน ฤาษีเห็นว่าทั้งหมดยังไม่เก่ง
 ทางวิชาอาคม จึงไปเอากระดูกของทั้งสี่คนมาชุบให้ฟื้นใหม่ แล้วให้เรียนวิชาคาถาอาคมให้เก่ง
 ขึ้นกว่าเก่า คราวนี้ทั้งสี่พี่น้องสามารถผ่านภูเขไปได้

พี่น้องทั้งสี่คนไปเข้าเฝ้าพระบิดา ถามว่าเคยมีลูกไหม กษัตริย์ตอบว่ามีแต่ลูกเป็นสุนัข
 บัดนี้ได้ตายไปหมดแล้ว พี่น้องทั้งสี่คนจึงออกจากวังไปหาแม่ซึ่งกำลังค้าข้าวอยู่ ถวายนางว่าเคยมีลูก
 โหล่น้ำ นางตอบว่ามี แต่เป็นสุนัข จำได้ว่าลูกคนสุดท้ายส่งเสียงร้องไห้เหมือนคน มองไม่เห็น
 เพราะเขาเอาผ้าผูกคาวัว ลูกทั้ง 4 คนจึงผลัดกันเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ฟัง จนถึงเรื่องที่ฤาษี
 ชุบให้เป็นคนและได้มาช่วยแม่

จากนั้นทั้งสองก็ได้เข้าไปในค่านัก ขณะที่พระบิดาและนางอัคคีกลับไปเขียนรูปเครื่อง
เพศชายและหญิงไว้ที่หน้าผากพ่อและนางอัคคี เมื่อทั้งสองคนคืนขึ้น ต่างฝ่ายต่างก็เห็นรูปบนหน้า
ผากของอีกคนหนึ่ง จึงไปส่องกระจกดู เมื่อเห็นก็โกรธมาก ให้หาตัวคนเขียนมาให้ได้ เสนาไปจับ
ชายหนุ่มทั้งสองคนมา ชายหนุ่มยอมรับว่าเป็นคนเขียน เพราะความแค้นใจพ่อกับแม่เลี้ยง พร้อมกับนั้น
ทั้งสองคนก็บังคับให้นางอัคคีเล่าความจริงเรื่องนางค่างลอง ถ้าไม่พูดความจริงจะฆ่าเสีย นางอัคคี
จำใจต้องรับสารภาพและยอมรับผิด ทั้งสองคนก็ให้พ่อสั่งให้นางอัคคีไปทำงานหนักแทนแม่มีฉะนั้นจะ
ฆ่าพ่อเสีย กษัตริย์องค์นั้นจึงให้นางอัคคีไปทำงานหนักเลี้ยงหมูเลี้ยงหมาไปจนตลอดชีวิตและรับเอา
นางค่างลองมาเป็นมเหสี มีความสุขสืบไป

25. พ่อคากับลูกเขย (เรื่องที่ 3)

นายไหล เฟดสูงเนิน

พ่อคากับลูกเขยอยู่รวมกันในบ้านหลังหนึ่ง บ้านนี้เป็นบ้านเก่าใช้ใบพลวงทำฝาบ้าน อยู่มาวันหนึ่ง พ่อคาเห็นว่าฝาบ้านมันขาดทะลุไปร่อนอยู่นานแล้ว . . . จึงชวนลูกเขยไปเก็บใบพลวง ลูกเขยถามว่าจะไปเก็บที่ไหนดี พ่อคาก็ว่า ไปเก็บกันแถว ๆ หนองน้ำดีกว่า มันมีเยอะดี ลูกเขยก็เห็นดีด้วย

ทั้งสองคนช่วยกันเก็บใบพลวงได้มากตามต้องการ ขณะที่พักผ่อนอาหารอยู่ลูกเขยก็นึกสนุกจะแก้มพ่อคาเล่น ให้พ่อคาเอาตัวกลับบ้าน โดยที่ตัวไม่ต้องเดินหาบแข่งใบพลวง พ่อพ่อคาเหลือก็แอบเข้าไปในแข่ง เอาใบพลวงมิดเสีย พ่อคาตามองหาลูกเขยก็ไม่เห็น เรียกก็ไม่ได้ยินเสียงขานตอบนึกว่าไปอาบน้ำ ครั้นไปตามก็ไม่พบ จึงคิดลึนใจกลับบ้าน และหาบแข่งใบพลวงมาด้วย นึกแปลกใจอยู่เหมือนกันว่าหนักมาก แต่ไม่ได้พูดว่าอะไร หาบมาจนกระทั่งถึงบ้าน

เมื่อถึงบ้าน ลูกเขยก็ออกมาจากในแข่ง พ่อคาเห็น เขาก็แค้นใจนึก คิดหาทางแก้แค้นบ้าง ค้อมาแก้มจิ้งจอกลูกเขยไปเก็บใบพลวงอีก ไปเก็บกันที่เก่านั่นแหละ เก็บจนมากพอแล้ว ก็มาพักผ่อนข้าวกันได้ร่มไม้เช่นเดิม แล้วพ่อคาก็เข้าไปแอบอยู่ในแข่ง เพื่อให้ลูกเขยหาตัวเองกลับบ้าง แต่ลูกเขยนั้นรู้ทันแก้มทำเป็นร้องเรียก ไปตามหาทางโน้นทางนี้ ปากก็บ่นพึมพำไปด้วย เมื่อหาไม่พบก็หาบแข่งจะกลับบ้าน เดินมาได้สักครู่หนึ่ง พ่อคาก็ได้ยินเสียงร้องด้วยความตกใจว่า เฮ้ย อย่างนะไอ้พวกขี้ข้าง อย่าให้ข้างมาทางนี้ ประเดี๋ยวจะมาเหยียบแข่งใบพลวงเข้า อย่างมา บอกว่าอย่างมา

พ่อคาอยู่ในแข่ง ไม่เห็นเหตุการณ์ข้างนอก นึกว่ามีข้างตรงเข้ามาที่แข่งจริง ๆ ก็รีบกระโดดออกจากแข่ง กลิ้งตกลงไปในน้ำ เนื้อตัวเปียกปอนหนาวสั่นไปหมด เมื่อขึ้นจากน้ำได้ก็มานึกเจ็บใจว่า แก้มแค้นได้ไม่สำเร็จ แถมยังเจ็บตัว และหนาวสั่นด้วย

26. งูเหลือมคายพิษ

นายวิบูลย์ นงค์สูงเนิน

ในสมัยก่อน สมัยที่กาลเวลาได้ล่วงเลยมานานนับหลายพันปีแล้ว งูเหลือมเป็นงูที่มีพิษมากที่สุด ไม่มีงูชนิดใดเทียบเท่า พิษของมันร้ายแรงขนาดที่ว่า ถ้าไปกัดที่รอยเท้าของใคร เจ้าของรอยเท้าก็จะถึงแก่ความตายภายในไม่ช้า

วันหนึ่ง พวกชาวบ้านไปหาปลาในบึงที่งูเหลือมอาศัยอยู่ งูเหลือมหวงปลา ไม่อยากให้ใครจับ และไม่อยากให้ใครมาที่บึงนี้อีก ก็เลื้อยไปกัดรอยเท้าของชาวบ้านเหล่านั้น พวกที่หาปลาก็กลับไปตายทั้งหมด งูเหลือมอยากจะรู้ว่า ตายทั้งหมดหรือไม่ ตกศึก จึงเลื้อยออกจากบึง เข้าไปในหมู่บ้านแต่ไม่รู้แน่ชัดว่าชาวบ้านพวกนั้นมาจากหมู่บ้านไหน จึงเข้าไปในหมู่บ้านที่เขากำลังทำพิธีแต่งงานกัน บึงานสนุกสนานรื่นเริงกันอยู่ ก็รู้สึกแปลกใจ พอได้ยินเสียงคนถามตอบกันเรื่องความตาย มันก็ฟังอยู่ เขาคุยกันว่า บ้านนี้มีคนตายไหม ได้ยินมาว่าบ้านอื่นมีคนตาย อีกฝ่ายหนึ่งตอบว่าไม่มีหรอก เขาสนุกสนานกันจะตายไป ได้ปลามากมายวันนี้ ก็เอามาต้มมาแกงกินอย่างเต็มที่แหละ

งูเหลือมได้ฟังดังนั้น ก็เกิดความเข้าใจผิด คิดว่ามันไม่มีพิษร้ายเสียแล้ว เพราะแค่เดินมาไปกัดใคร คนนั้นก็ตายนะ แม้แต่ไปกัดแค่รอยเท้ายังตายได้แค่ครั้งนี่กลับไม่มีใครตาย มาจัดงานแต่งงานสนุกสนานกัน คิดแล้วก็เสียใจเลื้อยกลับมาที่บึง และมาคิดคำนึงว่า เมื่อไม่มีฤทธิ์ ไม่มีพิษร้ายแล้ว จะเอาพิษที่เหลือไว้ทำไม ไปคายทิ้งเสียจะดีกว่า งูเหลือมจึงไปคายพิษทิ้งที่จอมปลวกแห่งหนึ่ง แล้วหลบลงบึงไป พิษที่มีมันคายกองเอาไว้ก็มีงูอื่น ๆ และสัตว์อื่นมาเห็นจึงพากันมากินมากินน้อยคาบแต่จะได้อะไรไป งูจงอางมาก่อนก็ได้ไปเค็มที่ งูเท่านั้นได้กินไม่น้อยไปกว่างูจงอาง ทุกวันนี้งูจงอาง และงูเห่าจึงมีพิษมาก งูอื่นที่ได้กินพิษของงูเหลือมก็พลอยมีพิษไปด้วย

นอกจากงูแล้ว พวกสัตว์อื่น เช่น มดตะนอย มดแดงแมลงป่อง ตะขาบเป็นต้น ก็ได้มากินพิษของงูเหลือมไปด้วย แต่ได้กินน้อยเพราะมาช้า ดังนั้นเมื่อคนโดนสัตว์เหล่านี้กัด หรือค่อยจึงไม่ตาย เพียงแต่รู้สึกเจ็บปวดเท่านั้น ส่วนงูเหลือมนั้น ทุกวันกลายเป็นงูไม่มีพิษไป กัดคนไม่ตายตั้งแต่ก่อนอีกแล้ว

นิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา รวบรวมโดยผู้วิจัย รวม 30 เรื่อง ดังนี้

1. นางสิบสอง
2. ขโมยจกไก่
3. เสือกัด
4. พระสุตนมโนราห์
5. แม่หมานิล
6. รอคซ่าหมี
7. คนเหาะ
8. หมอผี หมอโหร
9. เรื่องผี
10. พิณพาทย์
11. แมงซี
12. ตาเถน
13. คนขี้ปด
14. จัญไร
15. สองผัวเมีย
16. หูแซ
17. ธรรมะอยู่ร่วมกัน
18. เรื่องบุญ-บาป
19. ศรีทธา
20. ใจสู้ตาย
21. หอยกั๊กกระต่าย
22. ผู้บำเพ็ญประโยชน์
23. ผู้เห็นแก่ตัวก็จะเหลือแต่ตัว
24. ความโลภความริษยาหาพินาศ
25. ชื่อบ้านนามเมือง
26. หลวงพ่อหมากมี
27. ทกลหาย
28. เลือมาแล้วคะโมคก็คเอา
29. ตาเถนตกคันตาล
30. ลูกศิษย์หลวงพ่อ

1. เรื่องนางสิบสอง

นางคำ เกริ่นกระทอก

ผัวเมียคูหนึ่งแต่งงาน 2-3 ปี ไม่มีลูก อยากได้ลูก ไปขอพระเถิดชักชิตดี ที่นี่ก็ไปขอ พระทองในโบสถ์ ไปกราบสัก 3 เวลา ว่าขอลูกซัก 2 คนเถิด ไม่เอามากหรอก พระนั้นก็ให้ ใจถึงออกมาถึง 12 คนนะ อยู่มาเสียงไม่ไหว ก็เอาไปทิ้งใจเหล่า ห่อเข้า 12 ห่อ ให้ทุกคน ๆ คนเล็กกว่าเขา คนเล็กเอาเข้า ไอ้คนใหญ่ 11 คน เอาเข้าห่อไปให้ เอาใส่เกียนี่ไป ไปถึง โศกถึงป่า ไปก็ไปถึงหนองน้ำ ก็เกียนหัก ผนก็คัก น้ำมี เอา...เหล่าน้ำ มันก็จิบช้ำไปเหยี่ยว เก้าะก็ไปเล่นจันเที่ยง เรียกที่ไรก็ขานที่นั่น เรียก น่องเอ๋ย... น่องเอ๋ย... เออเล่นก็เล่น ที่นี่ก็หิวเข้าเคาะ หิวเข้าก็เอาเข้ามาแก้ ก็ของพี่ ๆ 11 ห่อ ก็เป็นขี้เถ่าหมดเลย ของน่องห่อเดียว ที่มีเข้าก็ได้กินคนละนิค ๆ ให้น่องกินมากก็ว่า คราวนี้ก็นำกันไปเคาะ เข้าป่าเข้าดงเห็นอะไรก็เก็บ กินไปเรื่อยนะ 12 คน เก็บกินเรื่อยไปเคาะ ยักษ์เขาว่า ยักษ์มีดกะคันทนาเป็นเข้าคอกคอกไม้ บิด เอาไว้ก็ไปเห็น หิวก็นำกันไปเอาของมัน มันก็ขึ้นไปบนโน้น มันเป็นกองเซ ๆ มันก็สูงขึ้น ยักษ์มัน เห็นมันก็วิ่งมา ก็ให้จัวช่วย มองเห็นจัวก็ให้จัวช่วย คราวนี้จัวก็ช่วย แล้วควยก็ช่วย แล้ว คราวนี้ก็ไป ชกทุกวัน มันหิวละ ชกหัวคันทนายักษ์มันนะ ไอ้เถ่าคันทนา เขาเรียกไอ้เถ่าคันทนา ไอ้ยักษ์ใหญ่นั้นนะ คนเถ่าเล่าแม่มา แม่ก็จำมาเล่าลูกเล่าหลานอย่างนี่นะ เถ่าคันทนา...แลเห็นมันก็ว่า เอากินจนได้ เอากินจนได้ คราวนี้ ช่วยนิก ช่างก็ช่วย กอไม้ไม้ก็ช่วย แหวกกอให้เข้า กินรู้จัก ๆ ๆ ออกแล้ว มันไปแล้วก็ชกอีก คราวนี้ฝูงจัว ฝูงควย ก็ช่วยรูล้ำ คงไม่คายคอก ไปชกอีก อีคอนหลังนี้ก็ ช่างก็ อ้าปากให้เข้าทั้ง 12 คน เข้าไปแล้วก็...ไปชะ...อียักษ์ ฤจ้ออกลูกออกเค้าฤ มันก็ไป ก็คายออก คายออกแล้ว จัน...ทีหลัง ไม่มีอะไรจิวให้ชกอีก ก็ไปจับไค้ที่นี่ เอาไปใส่อุโมงค์ไว่ ที่นี่เกาะคาออก เม็ด จะไว่แต่อีเกาสู้คทองคนเดียวละไว่ข้างเดียว เขาเล่า แม่ก็เล่าลูกหลาน โอ๊ย...เอาใส่ไว่ใน อุโมงค์ไว่ แล้วก็มิลูกที่นี่ อยู่ในอุโมงค์มันนานปี มันก็หิวเนาะ พวกมันจิกลูกกินหมด มาถึงลูกของน่อง คนสู้คทอง ก็คลำหา ก็บอกว่าลูกฉันไม่มีคอก นางนั้นมันมีคางหนึ่ง ยักษ์มันละไว่ข้างหนึ่ง ที่นี่ก็ เสียงมา เสียงมา ที่นี่ก็ใหญ่เคาะ 3 ปี 4 ปี 5 ปี ก็ใหญ่ขึ้น เทวคาก็ทดลอง เห็นว่าเป็นเหยี่ยวใหญ่ มาคาบลูกไก่ คาบบนบ้านเองแหละ ชกลูกไก่ไป ชกไปแล้ว ก็บินไปเรื่อย ๆ ไปบ่อนลูกไอ้...ที่อยู่ ในอุโมงค์เหล่าน้อย เห็นเด็กน้อย เหล่านี่ร้องอู้ ๆ ๆ เคาะ ค่ะนี่ก็ไค้ก็คักลงเคาะลูก คักลงก็เก็บเด็กน้อย มาเสียงไว่ ลูกเป็นผู้ชาย ชื่อว่า พระรถ เป็นผู้ชาย ใจกล้าหน้าแข็ง เอาไอ้...ไค้นั้นไปเหยี่ยวชน

ก็เขา เขาว่าจิเอาอะไร ถ้าไถ่ชนะ จะเอาอะไร จิเอาหน้าเจ็ดเค้า เอาเข้าเจ็ดหม่อ โอ๊ะ...
 เอาหน้า 12 เค้า เขาสี่สองท้อ ก็เอาไปให้พ่อให้แม่กินให้หน้ากิน ก็ชนะเรื่อยไป ชนะเรื่อยก็ชนะ
 ชนะได้หลายที หลายทีก็ได้เข้ามามาก เขาถามจิเอาอะไร ก็อยากได้มา บ้าต้องเขา¹⁰ได้ขึ้นได้ ได้
 เกียก ได้มัด มีคนพอยกขึ้น ไม่ก็ล้ม เป็นทิวเป็นทางหมด ของขลังนะ ได้ขำม ชนะอีกตั้งหลายทีได้
 ทุกอย่างทุกสิ่ง ก็พอแล้วแล้วแต่ที่นี้ ที่นี้ก็ว่าไปเมืองยักซ์อีก คอนจิไปก็ไปสองคนก็มา ไปเรื่อยไป
 ไปถึงก็พบฤาษี ก็ว่า โอ้.. พรานงามจะไปไหน เห็นหนังสือผูกคอม่าไปให้ว่า "ถึงเข้ากินเข้า"¹¹
 ถึงเย็นกินเย็น" ฤาษีก็มาเปลี่ยนหนังสือ เปลี่ยนให้ล่าเกอาม่านั้นก็ว่า "ถึงเข้าให้รับเข้า ไปถึงเย็น
 ให้รับเย็น" เปลี่ยนหนังสือแล้วที่นี้ เขาจะคำ ๆ ไปพ้ออีกตาเท่าไรห่าน เขาก็เล่ามาอย่างเงี้ยแหละ
 อีนางเอ๊ย.. จักชกมันกิน ที่นี้ ม่ากว่าถิบหนังสือลง...ถิบหนังสือลง พอถึงนั้น มันอ่านดูที่ว่า
 หนังสือในนี้จะเป็นหนังสือในนั้น แต่ก็ได้มาติดอก...ถ้าเป็นหนังสือนั้นตาย...ไม่เหลือ ที่นี้ไปมันก็รับ
 นางเมริกซ์ชอบกับพระรถ ที่นี้ก็ไปอยู่สมเสพกะเขา นานหลายวันหลายคืน ก็คิดถึงไอ้พวกแม่ บ้า
 ว่า เอ...จิตทำยังงี้...ก็เลยว่า โอ๊ย.. วันนี้จิลงไปดูออก ไปดูอะไรกัน คำลงก็ไปซื้อเหล้ามาให้
 เมียกิน กินก็เมา หัวนั้นไม่เมา ให้กินก็กินนิด ๆ หน่อย ๆ ที่นี้เมามากก็ถามว่านี่ห่ออะไร นี่ห่ออะไร
 ก็มาค้นดูเมียก็บอกทุกอย่างว่าอันนี้ปรายลงไปเป็นที่ดิน อันนี้ละ อันนี้หว่านไปกลายเป็นทะเล เป็นน้ำ..
 ตามจนพบห่อแก้วคาแม่อยู่ที่หลังเขา เป็นห่อแก้วคานางสี่สองท้องเดียวกัน พอรู้ว่าของแม่ก็ร้องน้ำตา
 ไหล ที่นี้ไอ้เมียก็ถามว่าเป็นไรยังร้อง เสียใจอะไรยังร้อง หัวก็บอกว่าผงเข้าคา มันก็ว่า เอา
 มุ่งกันหน้า เอาฝากันมัด ผงรอกมัด มาได้ทางไหน พอเข็นน้ำหน้าคาแล้วก็ให้ กินเหล้าอีก ที่นี้ก็เมาก็
 ก็คืน เมียนั้นแหละลับ³ ก็มาบอกอาจารย์ก็จะได้ดู บอกว่าคอนตี 1 นี้แหละ เองจิไป มาบอกแล้ว ก็
 ขึ้นไปเตรียมขุมข่ามลบออกหนี จิเอาแก้วคาไปใส่ให้แม่แต่ะ ก็เมียก็รักจนแหละ จิเอาแก้วคาไปใส่
 ให้แม่ แม่มีข้างเดียว หมู่บ้านนั้นมดไม่มีเลย ถ้าคนคามันจิกออกเม็ด ย่อน⁴ไปเอาของมันกินนั้น
 แหละ เอาเข้าคอกคอกไม่มันกินที่บีคั้นนาไวนั้นแหละ ที่นี้พอไปเอาไปได้เขริกขึ้นสิงโตคามแต่ะ
 ขึ้นคามพระรถก็หว่านลงมาเป็นเค้าเป็นแดงงามใหญ่ ไม่หนีแต่ะสิงโคนะ ศึกก็ไม่ไป ทำใจก็ไม่ไป ก็ยัง
 แต่ไปไกลเข้า ๆ ไปไกลก็ไปหันคินนา ก็ไปพบทะเล ที่ทะเลทุกวันนี้ละ ก็ไปมาได้ ที่นี้ก็ว่า "ซาตินี้
 เราตามพระมา ซาติน่าให้พระตามเรา" พระเอาก็เปิดผ้าเคล็ดไปให้แม่ แล้วคราวนี้ก็ย้ายนั้นก็
 ตายก็ตรงนั้นแต่ะ ไปไม่ได้ ที่นี้พอกลับมาใส่แก้วคาแม่แล้วก็มา ก็เมียตาย เลยตาย อยู่ตรงนั้น
 ทั้งมา ทั้งพระรถ ทั้งเมรีตาย ก็สูดแค่นั้น ก็ไม่เห็นใจเมียฆ่า เมียตายก่อน

คำศัพท์

1	เข้า	=	เข้า
2	ชก	=	ชก
3	ลับ	=	ลับ
4	บ่อน	=	บ่อน
5	เกียน	=	เกียน
6	จับ	=	จับ
7	เสียง	=	เสียง
8	เล่น	=	เล่น
9	ม้า	=	ม้า
10	เฮาะ	=	เฮาะ
11	เข้า	=	เข้า
12	เหล่า	=	เหล่า

2. ขโมยจกโก

นายนิยม เกริ่นกระโทก

คาบอคหุติ คาคีมีชุนทวท ทินี่ให้อีคาคี นันเด๊ะ เข้าไปชก ให้อ่าคนอยู่ทางนอกนี่ก็ให้ไปชก มิงอย่าชุดแรงเน้อ... มิงให้อูเอาไอ้อีกี่แคงนี่...มันหุนทวทเวียหนอ...ชุแซ มิงชุดค้อย ๆ หน้อย.. มิงให้อูเอาไอ้อีกี่หน้อยนี่... อ้าว...ให้อ่ากินเอี้ย... มิงอย่าชุดคัง เคี้ยวเจ้าของเค้าจี้.. มิงให้อูเอาอีกคำนี้.. คนเค้าก็เซเอาเค้ะทีนี้ อ้าว..หวัชโมยโหมมันเอาไป เค้าให้เอาอีกคำ ก็คิ้วคีนกระโยก ๆ ใหญ่เค้ะ เจ้าของเค้าก็ริงคุมใหญ่เค้ะ นัน ๆ นันละปากไมดีเค้ะนัน ไม่ปรองคองกันให้ได้เรื่องหนอ เลยเค้าก็ไล่คุม เลยวิ่งไปโคนคั่นละกอ¹ หน่วยละกอก็หล่นใส่หัว เอา.. 2 คอก 3 คอก ให้แม่มันคอกลงมา ...ว่า ให้อันหนึ่งมาถึงได้อุนก็มาเหยียบชี่สีก² โอ้ย..คิกกระท่อน อ้อนเอนก็ให้วังเวงใจเว้ย ว่าเค้ะ ว่าแค่นันเค้าแล้ว เค้าจี้บไปช้อมีเอาจนคาย ชก³เค้านันเค้ะ ปากไมดี

คำศัพท์

1	คั่นละกอ	=	คั่นมะละกอ
2	ชี่สีก	=	น้ำคล่า
3	ชก	=	ขโมย
4	อ้อ	=	อก
5	หน้อย	=	น้อย
6	ช้อม	=	ช้อม

3. เลือกัด

นางล้น เกิดกระโทก

แม่มาอยู่ใหม่ ๆ ไม้ละ คนหนึ่งชื่อไอ้กัน เป็นกระเทยอยู่บ้านกระโทก ไอ้คนหนึ่งนั้นชื่อ โยขอ แยกไปหาของมาขายจากตลาดกระโทก แม่ก็มาอยู่ที่นี่แล้ว แต่ว่ายังไม่เคยนค็อก เขาเรียก บ้านโจด บ้านโจด ถ่วมโหนด ถ่วมหนึ่ง แม่มาซื้อเขาร้อยห้าสิบบ ที่ไร่ที่สวนนั้นก็ไปหาเก็บของมาขาย เข้าซิ่นก็ห่อเข้าไปทุกวันทุกวัน ที่นี่ไปไป ๆ ไปขาย ขายกระโทกนั้นนะ 2 คน ไป 2 คน คนหนึ่ง กระเทย อีกคนหนึ่งไม่กระเทยดอก แต่ไม่มีหัวคอกชื่อโยขอ นั้น ก็ไป ไปถึงหลังเขานะ ไปนั้นก็ ไปหลงเด่ะ หลงทาง ที่นี่ก็เรียกกัน เรียกสุดแรง ไอ้กันเอ๊ย... ไอ้กันมันไปถูกทาง ถูกถนน อันเขารวังมา แต่เขายังไม่สร้างถนนคอก มีแค่ทางเกียน² ข้าง³ เขา ก็มีสะพานเรียกแล้วก็ไปเก็บไป โคกเขาเรียกโคกอะไรหน้อ.. โคกหนอกจึก ที่นี่กันไป ไอ้กันก็มาบ้าน ไอ้ขอหลงซิ่นโคก ไปก็ไป เห็นขอนไม้ใหญ่มันขวงงอยู่ มันก็เป็นป่า ที่นี่ก็ไปซิ่นขอนนั้น เรียกไอ้กัน ไอ้กัน ก็เอาไม้ที่กระแทก กะค้ำจอบ อันคอนตะกร้า มันก็ออกมาเคาะที่นี่ ไอ้เลือนะมันอยู่ได้ขอน ออกมามันก็กระโดดก็ค แล้วเขว⁵ คักลงมา กะค้ำก็ลูด จอบก็ลูด คักลงมา มันก็กิดจิกก็ด้นอง แยกพลิกแยกนิกได้แยกพลิก ตัวได้ มันก็เกาหลัง เกาไหล่นะ โอ๊ย...เกาเลือกสาด เลือดเซ แยกทำเป็นตายเด่ะที่นี่ อี คอนแกตixonแกเกลียวเห็นแสงตะวัน มาทางนี้ เห็นตะวันแดง ๆ แยกก็กะว่าบ้านเด่ะ แยกจิทหน้ากลับ เด่ะ พอจิทกับมันก็โดดเข้าคัว⁶เด่ะ เกลียวไม่เห็นหน คัวแล้วก็ มันจึเชี่ย เชี่ยงี้แยกไม่ได้ยิน เชี่ยงี้แยกไม่ได้ยิน คราวนี้ก็ไปกิดไปไม่เค่นะ กิดหึกหมัดชะ ๆ คราวนี้มีคมันก็ไป คราวนี้เลือนมัน ก็ออกไปทางนี้ กีก ๆ ๆ...แกว่า เสียงแกได้ยินออกไปที่นี้ พอสุดเสียง แยกคลานไปทางคลานไป เห็นเสียงตะวันแยกคลานไป คลานไป ที่นี่ก็เห็นโคก เขาก็บาดเจ็บคัว มุ่นมคหน้านี่ก็มุ่นมค ก็คตรง หูนี้ก็ขาดมค นี้เก้าก็มานอนบ้าน ครูหลายนะ บ้านครูหลย เดียวนี้เป็นโรงเรียน เขาจิดทะเบียน แล้ว เขาก็รับซิ่นบ้านเขา ให่นอนพัก เขาก็ให้เข้าเยนกินเด่ะ คอนคักมันมาหนึ่งเผ่าก็กะเดเขาที่นี่ เด่ะ เลือดคัวนั้น มันตามรอยเลือด เขาว่าเลือกก็ค เขาให้เข้าเวร เขาให้ยาม นิ่งยามกัน เสียงหมา ร้อง หมากะไค้จุน ก็ ไช้ง ๆ มันก็คิ้วไป โยขอก็ไม่คาย ไปอยู่โรงบาลตั้ง 2 เดือน ก็มาเดียวนี้ คายแล้ว

คำศัพท์

1	สร้าง	=	สร้าง
2	เกียน	=	เกวียน
3	ขำ	=	คำ
4	ขวง	=	ขวาง
5	เขวา	=	ชวน
6	คั่ว	=	คว่า
7	มุ่น	=	แตก , ละเอียค
8	กะคำ	=	ตะกร้า

4. พระสุธน-มโนราห์

นางแก้ว ช่วยกระโทก

นานครัน บ้านเมืองเขาอยากได้นางมโนราห์ เขาบอกว่า ถ้าใครจับได้ ก็จียกอะไรให้
นี่แหละ ยกเงินให้ซักแสนหนึ่งหรืออะไรนี่แหละ คราวนี้ก็ออกช่องร้องเบ้า ว่าใครจับนางมโนราห์
เขาเคียดเคั้เด๊ะ มาเล่น ในชะเขา ชะอโนดาช เกล่นมาเล่นทุกวันทุกคืนนะ คราวนี้คนก็ว่า
เขามีปิกมีหางด้วย ทีนี้ก็เที่ยวหาจ้างคนมาจับ คนนั้นก็พราน คนนั้นก็พราน ตาพรานบุญ ก็ว่ามาจ
จับเอง จักไปเอาบ่วงอะไรหน้อ...มาดัก คานี้แกจียคือจิดี้ก็บ่วง นี่ก็นั่งเลาะอยู่นั้นเคั้เด๊ะ ข้างระ
ผลบค่ำตะวันตก ห่าโมงแล้วก็ จะกลิ้งไปเวียงวัง จักลี้ไป ก็ดัก ทีนี้ก็ได้เคั้เด๊ะ นางงามตัวน้อยกว่า
เขาได้ ดักได้ ก็เอาไปให้เจ้าเมืองให้เจ้าเมืองแล้วที่นี้ ลูกเจ้าเมืองก็รัก โอ้ย..ได้มาแล้ว ใ้มา
แล้ว นางงาม ได้มาแล้ว ทีนี้ก็อยู่กันมาจนถึง 2 ปี 3 ปี ทีนี้ลูกชายเจ้าเมืองนี้ก็ถึงปีเกณฑ์ทหาร
อายุถึงปีเกณฑ์ทหาร ไปจับฉลากก็ถูกทหารนั้นเคั้เด๊ะ ใ้ตัวนั้นถูกทหาร ทีนี้ก็ฝากไว้กะพ่อกะแม่ ฝาก
ไว้กะพ่ออยู่แม่ย่าเถอะเนอะ ว่าฉันจียฝากเมียด้วยเนอะ เป็นทหารซัก 2 ปี ฝากไว้ ใ้พ่อแม่ก็ให้
ฝาก ทีนี้มีแหวนอยู่วงหนึ่งก็ถอดให้เมียไว้ พระสุธนก็ให้นางมโนราห์ คราวนี้ก็ฝากไว้ ก็อยู่มา
อยู่มา พระสุธนเป็นลูกเจ้าเมือง ก็อยู่ เรียนเดียวกัน ก็รักเล่นหา คราวนี้ก็ไ้แต่งงาน ก็อยู่มา
ไ้มานานวัน ก็กำลังรักลูกรักเมีย ก็ว่าเจ้าไ้ช่นายช่น จักจียชดไ้ยังใจเนอะ สิ่งพ่อสิ่งแม่ให้ฝากไว้
จนไ้ ฉ่นออกมาแล้ว ก็ฝากไว้จักนิต คราวนี้ก็พวกชาวบ้านร้านตลาดนั้นนะ มันว่าเคั้เด๊ะ อยู่มาก็
คึกน้ำทำงาน ไ้อะไรก็ทำไ้หมด...ชาวบ้านก็ว่ามีลูกสะเ่ กั้เคั้ก็มีปิกมีหาง มันไม่คึกน้ำบ้าน
กาลีเมือง เดียวก็ปากโน่นก็ว่า เดียวปากโน่นก็ว่า คราวนี้แม่ย่าก็พูดกะพี่วเคั้เด๊ะ พ่ออยู่นะ โอ้ย...
ลูกสะเ่ ฉันนี้เอาไปทิ้งชะเถอะ เอาไว้ไ้ไ้ดอก ใครเคั้ก็ว่ากาลีบ้านกาลีเมือง คนหมัดบ้าน
หมัดเมือง เคั้ไ้ไม่เห็นมีปิก เคั้ไ้คือคนธรรมดาอย่างเองนี่ เคั้มีปิกมีหาง เคั้เป็นนางมโนราห์
เคั้มีปิกมีหาง เคั้มีลื้คนทั้งนางมโนราห์ คราวนี้ใครเคั้มาออกอะไรก็ไ้เชื่อ เขาออกว่านาง
มโนราห์ เคั้ไ้อย่างจ่นอย่างจี่ มัดเหยียบหน้ามาแล้ว คนไ้ก็เหยียบแหละ พี่วเคั้ไ้ไม่อยู่ จิให้เขา
เอาไปฆ่าเคั้จียาลูกสะเ่ คราวนี้ก็ไปคึกน้ำ ไปเอาน้ำ ใ้ก้ามเห็นมันก็บอกเหตุเนอะ "คึกน้ำ
กะย่อน ๆ มา บอกข่าว กระตุกจิหล่นหารูไ้" กานะมันพูดเป็น "คึกน้ำกะย่อน ๆ มา กระตุกจิหล่น
หารูไ้" ก็ร้องว่าทุกเที่ยวไปเลย ไ้ไ้ไ้ไ้ว่า ไ้หน้าค้ำว่านั้นเคั้เด๊ะ มึงจะว่าอุทำอะไร...กามันรู

เหตุแล้ว จิตทำใจดี เค้ายิ่ง เกลียคชังเคาะ เมื่อย่านนั้นนะ ไม่รู้จะแก้เคล็ดชังใจ ก็นั่งง่วง นั่ง
 เหงาเคาะ ๆ คราวนี้ห่อปุ้เคาะว่า อีนางเอ๊ย...ไหน ๆ ก็จิไปหนีห่อแล้วก็ วันมีจิให้รำ ใหญ่ ใครอยู่
 ถัดลัดเคียง กันอย่างเงี ๆ ภูจิให้ลูกสะใภ้รำใหญ่ แหละตายใจไม่เหล้า เวลาอยู่ที่เขานั้น
 เวลาเค้าไซ้ทำอะไร ก็ถอดปีกใส่หีบเอาไว้ ถอดปีกถอดหางเอาไว้ ถอดมือถอดหางเก็บไว้เม็ด
 เค้ายเก็บไว้ให้เม็ด ที่นี้เขาว่าจิให้รำ ภู่ว่าจิรำจนเมื่อย่าหลงนั้นแหละ เค้ายขึ้นเคาะ ตะคิงหน่อง
 ตะคิงหน่อง เค่งคิงหน่อง ลูกสะใภ้บ่นรำงามแท้ รำจีน...รำคั้งแค่ 5 โมง จนว่าคักจนคิน จน
 ค่ำ จนมืด รำไป ก็เซ็ดเรื่อย... ลูกสะใภ้ก็รำเรื่อย คราวนี้เหนื่อย จะนั่งชะหน้อยก็เซ็ดให้รำ
 อีกแหละ รำจน 2 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง รำจนเหนื่อย จนว่าจะตายไม่หนี...ว่านั่นเคาะ ที่นี้รำ
 ก็รำอีก ตะคิงหน่อง...ลูกสะใภ้ แม่รำ ซีนใจ ไม่ละ ว่างั้น ที่นี้ก็ให้รำให้งามกว่านี้ ก็รำไป
 เค้ายนั่งไป เมื่อย่านะ เค้ายจियाเรื่องไปช่านะ ก็รำไปอีกที่นี้ คือจิมิบุญมาคณินดาลให้พ่อให้แม่ฟังหา
 ให้รำอีก ไม่ให้ละ ที่นี้ก็ว่าฉันรำ ฉันล้า แล้ว ถ้าฉันได้ใส่ปีกใส่หาง ฉันจิรำให้งามกว่านี้ว่าเง
 ถ้าฉันได้ใส่ปีกใส่หาง ฉันจิรำให้งามกว่านี้ ฉันจิรำใหญ่ดู ที่นี้ ก็ใส่ปีกโกรกรากเคาะ มีปีกมีหาง
 ก็รำดา กะว่าได้ไปบ้านภูแม่แหละ รำกราบ รำลา สูงไป สูงไป ที่นี้ก็ระหลังคาเคาะ ที่นี้ก็ว่าถ้า
 เปิดหลังคาชัก 2 คีบ จิรำขยับให้งามกว่านี้ ลูกสะใภ้ล่ะ คราวนี้ก็ว่าอีก ก็เปิด 2 คีบ ก็รำอีก
 เปิด 3 คีบ ก็รำอีก ห่อปุ้โงไม่ละ ก็เปิด 4 คีบ ก็ถลอมออกหืด ก็ซันโน่นเลย ซันเวหาโน่นแล้ว
 เค้ายก็มีปีกใจเหล้า คราวนี้ก็รำพ้อน รำสิ่ง รำลา ก็ว่า "แม่จ๋า ถ้าสุธินมาจิดตามฉัน ก็ให้ตายไป
 ทางนี้ให้กรงมือฉันซี ทางอื่นอย่าจร" ไอ้แนววนออกอย่างงั้นอย่างเงี เค้ายก็ไปสุธิน ไอ้ชาบ้าน ก็ว่า
 โอ๊ย...ลูกสะใภ้บ่นไค้จี้ก็ให้ไปทำไมว่าอีกเคาะ ถ้าจิมิบุญเค้ายมากเนอะ ถ้าอย่างเอ็งทุกวันนี้เค้าฆ่าทิ้ง
 แล้ว ไอ้ศักรักไม่อยู่ เค้ายก็ไปลียบแล้ว เค้ายก็บ่นไปบ้านเค้าเรือนเค้า บ่นไปวันหนึ่งก็ถึงเมืองเค้า
 เมืองอะไรหน้อ...ลิมแล้ว คราวนี้ศักรักออกมาจากทหาร มาคีติใจหน้อ...ถึงกำหนดออกก็ลิวมาบ้าน เคาะ
 มาคีมาเรียกหาบโนราห์จ๋า มารับพี่ ก็อยู่ที่ไหน แม่ก็ว่า โอ๊ย...เค้ายหนีไปแล้ว คราวนี้ก็คายนเคาะ
 ถามชาวบ้านว่าเหตุอะไรจึงได้หนี ฉันได้ฝากบิดามารดา เมียคนเคียวเสียงไว้ให้ฉันไม่ได้ พ่อกร้อง-
 ไห้จนสะหลิบสะไหล ว่าก่อนจิไปเอาอะไรไว้เบ็ง ฝากอะไรไว้กับแม่ไม่ได้ฝากอะไร บอกว่ารำไป
 ให้เค้าว่า ปีกหางเค้ายก็เอาไป ก็บ่นใจว่า โอ๊ย..ทำไมฉันจิดตามไปถึง ไอ้เองก็มีแต่คินกับรองเท่า
 กับแรง จิไปถึงไม้ ฉันจิไปใจถึง ที่นี้ย่ำก็ว่า เค้ายบอกว่าให้ไปทางนี้ ทางมือฉันซี ทางอื่นอย่าจร
 ที่นี้ก็ไปมีผ้าขาวม้าคาดเอว จี้กว่าเท่าไรมีจึงถึง จนผมมีก็บ๊ะคุดเคียงคินเม็ด กางเกงก็ขาดหาย
 เสื่อก็ขาดหาย ไปแล้ว จี้กว่าเท่าไรมี ไปบ๊ะวันรเคาะ คือว่าเค้ายินลงไป ไปถึงบึงใหญ่ เค้าย
 ก็บ่นลงไป ไปเห็นคิงนี่นะ เค้ายเรียกวานรเป็นหมู่เป็นชมนะ เค้ายก็บอก ว่า ฟิวานรถ้าเห็นคนคนหนึ่ง

สัจจมา ถ้าแน่นอนว่ามาทางนี้ก็ให้พี่วานรบอกด้วย ฉันจึงฝากให้ของรักไว้ให้ แหวนวงที่หัวให้มันนั้นนะ
 เอาไปฝากลิง ลิงก็เอาไปผูกกิ่งไม้ไว้ ลิงก็เห็นไป ก็ขมยาวก็คิด ลิงก็คิดใจเองหนอ... กลัวจ
 ไปฆ่า มันเลยวิ่งหนี โอ๊ย...ไม่ทำอะไรหรอก มา..ดูจิตตามเมียรัก เมียรักเค้าให้มาครั้งนี้ พี่
 วานรได้เห็นใครเมื่งี้ เค้าก็บอกว่เห็น เห็นคนหนึ่ง รูปร่างงามได้มาฝากไว้ ฝากธำมรงค์ไว้
 วงหนึ่ง ถ้าแน่นอนแล้วก็ เค้าให้ ให้ไปนี่ก็คิดใจเด่ะ สิกไกลไม่เจถึง ลิงเค้าก็ไม่รู้เด่ะ ว่าไกล
 ว่าไกล เค้าเรียกว่า ไอ้เมืองนั้น ที่บ้านมโนราห์ บ้านอะไรหนอ...ไอ้สุอนไปเป็นปีวะจึงถึง จน
 ผ่านขาดเม็ด ผ่านงูขาดเม็ด ไปก็ไปถึงบ้านเค้า เค้าก็หายเหน็ดหายเหนื่อย เค้าคิดว่าจिता
 น้ามนครคนน่า นั่นเด่ะ เค้าจึรคนน่ามโนราห์ ได้เข้ามาอยู่เรียงวัง ไปอยู่บ้านนอกมาคั้งหลายปีมาแล้ว
 เค้าก็คิดถึงใจ ให้เข้าเรียงวัง พ่อแม่ของเค้าให้คนพาไป เค้าก็มีบ่าวมีไพร่ คราวนี้ก็มีพระรด
 น้าเจ็ดองค์ เห็นเค้าคึกน่า เห็นเค้าออกมาหลายเที่ยว แล้ว ก็ไม่ให้เค้าเห็นเนอะ ก็ไม่มีผ่าน่ง
 ที่นี่พอเข้าไปก็ปิด⁵ เค้าว่าขอน้ำกิน ฉันเดินสัจจมา ขอน้ำเค้ากิน เค้าก็ให้กินน้ำ พอเค้าเพลอก
 เอาไอ้แหวน ใส่ลงไปใต้น้ำเค้า ก็ถามเค้าว่าคึกน่าไปทำไอ.. มาหลายเที่ยวหนักหนา คึกไปทำ
 อะไร ฉันดูอยู่หลายเที่ยวแล้ว เค้าก็บอกคึกน่าไปทำบุญ รดน้ำนางมโนราห์ ขึ้นไปเค้าก็ถามว่า ไอ้
 แหวนวงนี่นะมันมาได้ไง ที่ฉันคึกน่าทั้ง 7 คนนี้ อย่างปิดคอแหลนา เห็นใจก็ให้เล่า ถ้าคนไหนไม่
 เล่าจะมีโทษ ใครก็ไม่กล้าเล่าซักที มีคนหนึ่งว่าผมจึพูดความจริง ความจริงไม่หนีความจริงได้
 เค้าไม่เข้าพัน ก็เล่าว่าเห็นชายงามคนหนึ่งงามแท้ ๆ รูปร่างสูงสะอาดตา แต่ว่าไม่มีผ่าน่ง มาขอน้ำ
 เก้าะก็คิดใจแล้วเว่ย ก็ตีใจเล่าพ่อเล่าแม่ว่า โอ๊ย..หัวฉันมาแล้ว ตามมาแล้ว ฉันเห็นแหวนวงนี้
 ตามมาแน่นอน นี่แหวนวงนี้ ฉันได้ฝากเอาไว้กับพี่วานร ให้แหวนวงนี้แล้วก็ให้บอกทางด้วย มัน
 หัวฉันแล้ว เก้าะก็ตีใจไม่เหล้า แม่เคียดเด่ะ อะไรจึเดินมาถึงนี้ เค้าอยู่คนละแดนจะมาถึงได้ไง
 ไม่ใช่มีปีก เมียก็ร้องไห้จึมารับเค้าก็ไม่ให้มา พ่อแม่เค้าไม่ให้นำรับ ก็ร้องขอ ที่นี้เค้าก็ให้มา ก็มา
 รับมาเชิญเข้าไปเรียงไปวัง ทำใจได้แหวนวงนั้นก็อยู่กะเมียแล้ว ทางนี้พี่ปลงใจตาย กลัวเค้าฆ่า
 สุอน กลัวเค้าจึลอมฆ่า เค้าจึไม่แน่ใจ เสียใจ นิ่งโศกนึ่งเส้า เค้าก็ว่าถ้าแน่นอนจะคืนกันอย่างหัว
 อย่างเมีย เมียบอกว่า หัว ๆ เค้าก็ไม่เชื่อ มันบ่นบอกว่าไม่ใช่ แต่เมียก็จำหัวได้ แต่เค้าไม่ให้
 คืนกัน ก็ยกมือขึ้น ข่าเอ๊ย...ถ้ามีบุญคู่กันจริง ๆ แล้วก็ขอให้ เทพได้ช่วยให้คืนกับเมียด้วย อุดล่ำห
 มาจึน รองเท้าจึกัดเม็ดแล้ว เสื้อก็กัดเม็ดแล้ว เหลือแต่ผ้าห่มดีดตัวมา เมียก็ว่าหัวเอง... เอง
 ก็ไม่กล้าพูด ก็มาย้านเค้าเน้อ..กลัวเค้าฆ่า เค้าก็ทำสำหรับ เค้าก็ให้กิน เอา..จึชอบล่ารับไหน
 ให้เลือกเอา ถ้าเลือกกินสำหรับที่เมียทำ ก็จึได้คืนเมีย ถ้าไม่ถูกก็ไม่ได้ ไม่ให้คืนไม่ให้เสีย เค้า
 ยกมือขึ้นว่า ถ้าเป็นคู่อบรมกันมาแต่ก่อน ขออย่าให้พลาด ไอ้แขวงวันหัวแดง ๆ เองเรียก แมงวัน
 หัวเขียวนะ บินมาจับสำหรับ ก็กินตามแขวงวันนั้นเด่ะ คราวนี้ก็โซโยให้ร้องกัน เมียก็คิดใจเด่ะ ก็
 เลยทำบุญใหญ่บุญโต ให้อยู่เป็นคู่หัวหัว เมียกิน ก็ยกบ้านยกเรียงให้ได้ครองกัน

คำศัพท์

1	เคียด	=	โกรธ
2	ชะ	=	สระน้ำ
3	จึก	=	ไม่ทราบ
4	ปะ	=	พบ
5	บึด	=	โกหก
6	คัก	=	ดัก
7	เสื่อ	=	เสื่อ
8	เบิ่ง	=	บ้าง

5. แม่หมานิล

นางน้อย เกร็นกระโทก

มีหมาตัวหนึ่ง เป็นหมานิลด้วย ก็หากินจัน...แต่ไม่มีตัวผู้มาให้หาเลยแหละ คราวนี้ก็มี
 เทวดาจะแปลงแปลงตัวมาเป็นหมา ลงมาว่าให้หมาตัวนี้นะ สอนใจมนุษย์มนา แปลงตัวมาก็มาอยู่
 สมเสพกับหมานะ อยู่สมเสพจัน... คราวนี้ก็มีครรรค์ ที่นี้ก็กลีบไปเป็นเทวดาคามเดิม มันก็ร้องหา
 หมากลีบคิน โอ้ย.. ไปยังไง... หายจ้อย... ไปไง ซีนใจมาทั้งไว้ เขาว่าไป ร่องไป ร่องให้
 ร่องห่ม ร่องอยู่ 3 วัน 7 วัน ตมกลีบคินไปทางไหนก็หาไม่เจอ เค้าขึ้นสวรรค์แล้วเว้ย... ใจจิ
 เจอ หาไม่เจอ ที่นี้ก็โอ้ย... ว่า "ขุนหัวของน้องนี่เออ... จักเมื่อไรจักกลีบคินมา" คราวนี้อยู่มา
 อยู่มา ก็ 9 เดือน ก็คลอคเค้ะ คลอคลุกเป็นผู้หญิง ทั้งคู่ ที่นี้ก็ตั้งชื่อให้ว่า อินางใหญ่ คนออกก่อน
 คนออกหลังก็ชื่อ อินางน้อย เค้ามีเกียนกะโหนด ก็เที่ยวชก เที่ยวลักเค้าเค้ะ ผ่าเค้าก็เอามา เอา
 มาบักให้ลูก ลูกเค้าเป็นคนแล้วเหล้า อายน่าอายไร ก็เอาผ้าบักไวนะ เอาผ้าบักไม่ให้เค้าเห็น หา
 เข้าให้ลูกกินช่นเค้ะ เที่ยวหาไป กลัวเค้าข่าทิ้งก็กลัว เวลาจิไปหากินก็เอาลูกไว้ในถ้ำ เวลาออก
 ไปหากิน ก็เอาหินบักปากถ้ำไว้ กลัวสัตว์คร้วอะไรจิเห็น บักเอาไว้.. จันอายุได้ 14-15 ไร่
 คนใหญ่ก็เป็นสาวเอ็งเท่งแล้วเค้ะ ที่นี้ก็โอ้ย...สองพี่น้องก็ว่า เออ..จิทำใจดี แม่ก็หาเสียงมาจน
 ใหญ่มานี่แล้ว ก็เลยปรึกษาบักแม่ว่า แม่เออ..ให้ฉันไปหางานทำเถอะ จิได้ช่วยแรงแม่ แม่เสียง
 มาใช่แรงเหน้อยจิคาย เสียงพวกฉันมาจนได้ เขียวเข้ญแม่ แม่ก็คิดถึงลูกเนอะ ว่าไม่ให้ไป ไม่ให้
 ไป แม่จิหากินเอง ก็แม่เป็นหมา ลูกเป็นคน เค้าชอนัก ๆ แม่ก็ให้ไป ไปแล้ว ก็เข้าไปเมียงงิ ไป
 เที่ยวหาตามเค้าว่า ตรงไหน เค้าจิมงานทำ ตามีก็ไปบะเค้า เค้าก็ให้ทำ อีคนใหญ่ก็ได้ทำบ่อนหนึ่ง
 คนน้อยก็ได้ทำอีกบ่อนหนึ่ง คนใหญ่ได้ไปทำกับคนรวย เค้าเป็นเศรษฐี ที่นี้เค้าก็ได้กับลูกเศรษฐีเค้ะ
 คนน้อยเค้าลำบากยากจนอยู่ ก็ไปได้กับสามล่อ อยู่มานาน แม่ก็โอ้ย... คิดถึงลูกใจจะขาด ภูจิไปดู
 ลูกชกทีเถิด ไปก็ไปถามเค้า เค้ายกหน้าสาด ก็วิ่งหนีออกมา ก็ไป..บ้านใหญ่ เมืองหลวง ลูกชื่อ
 นังนัง เค้าก็บอกแล้วที่นี้ แม่ก็ไป เค้ามายอก ก็ว่า ไม่ใช่แม่กุดดอก หมานิล.. มาหาอะไร คนใหญ่
 พอลี้คิดแล้วฉิมฉิว ก็ว่าไม่ใช่แม่กุดดอก แม่ก็ร้องไห้ ก็กลีบคินเค้ะที่นี้ละ คราวนี้ก็ไปหาคนน้อยอีกแหละ
 คนน้อยนี้ได้หัวสามล่อ ก็บอกอีกว่า โอ้ย..นี่แม่ฉันมา ไร่หัวก็มายกมือไหว้ เค้าก็อุ้มขึ้นเรือน ขึ้นไป
 ก็จิตใจด้วย แค้นใจด้วย ลูกก็ไปหาชื่อของมาให้กิน อะไรเค้าก็ชื่อมาให้กิน กินอ้อมกินหวานมันเค็ม เค้า
 ก็ให้กิน แม่ก็ว่า เออ.. เหล้าเรื่องลูกคนใหญ่ ว่าเค้ารวย เค้าไม่รู้จักแม่ดอก... แม่จ้อยกับมิง

ลูกคนน้อยก็ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้แม่ก็ว่า ถ้าแม่สิ้นใจแล้ว ก็อย่าเอาร่างแม่ไปฝัง เป็นคนกตัญญูแม่
 เป็นคนรักแม่ ถ้าแม่ตายแล้ว ให้ไปซื้อโลงเคঁามาใส่ร่างแม่ไว้ให้ใส่ ๓ ปี แล้วก็ให้โกยขึ้นมาเน้อ
 ...ลูกเน้อ... สิ่งลูกไว้ แม่ตาย ก็ไปซื้อหีบมาใส่ไว้ ฝังดินเอาไว้ พอถึง ๓ ปี ที่แม่บอกไว้
 มันก็ไปโกยเค้ะ มีเงินมีทองเต็มหีบแน่นอึดเลย ดินหน้าก็เป็นเงิน ดินหลังก็เป็นทอง หัวก็เป็นทอง
 ก็ร่ำรวยเงิน... เค้ะท่า เค้ะกั้มึงมี อีคนใหญ่เน้อจัน... เงินไม่มีอะไรเลย

คำศัพท์

1	ตัวผู้	=	ตัวผู้
2	ถ้ำ	=	ถ้ำ
3	เมียง	=	เมือง
4	ชื่อ	=	ชื่อ

6. รอดฆ่าหมี่

นายเทียน เกรินทร์ระโทก

หมี่ดี ในป่าใหญ่ตัวหนึ่ง หมี่นี้มีมันก็คนตาย คราวนี้ผิวเมีย 2 คนไปหาหิน หมี่มันก็มาแต่
 มันเคยกินคนมันก็มา เห็นก็วิ่งเลย.. เมียวิ่งไม่พ้น¹ ตัววิ่งขึ้นไปอยู่บนต้นไม้สุดยอด เมียลู²หมี่ ดีหมี่
 ตาย เดินตามหาหัว ก็เรียกหัวมาเรื่อย หัวก็โอ้ย.. ไปสวรรค์นี่พพานเกิด อย่ามาหลอกมาหลอน
 เลย... ว่าหมี่ก็ตาย ความจริงมันไม่ตายหรอก อย่ามาหลอกมาหลอนเลย ไปสวรรค์นี่พพานเกิด
 นั้นยังไม่ตาย 3 ที 7 ที บ๊ะ.. มันเป็นยังงี้ ก็ลงมาดูเมียตาม เป็นใจละหมี่นั้น เอ๊ย.. ฉันตีตาย
 แล้ว หัวบอก เออ.. คินันแต่ะ ไปงั้นไปดูเถอะ หัวก็ชวนเมียไปดู เมียก็ชวนกลับบ้าน บ๊ะ...เรื่อง
 หมี่แกจิวาใครฆ่า³ เอ้า.. ฉันฆ่าก็ว่าฉันฆ่า แกจิวาใครฆ่า ครึ่งหลังก็ถามอีก เมียตาม เรื่องหมี่
 แกจิวาใครฆ่า เอ้า..ฉันฆ่าก็ว่าฉันฆ่า ตีตายเลย ครั้งที่ 3 เมียรู้ทัน ชวนไปบ้าน หัวตามเข้า
 ..เรื่องหมี่แกจิวาใครฆ่า เอ้า..ฉันว่า แกฆ่า เอ้า..แกว่าฉันฆ่า ก็กลับบ้าน หัวมันชื่อไอ้รอด
 คำก็ว่ารอดฆ่าหมี่ตายแล้ว รอดฆ่าหมี่ตายแล้ว ไปดูเถอะ ไปดูก็เห็นตายจริง ๆ ที่มีก็ลือไปถึงเจ้า
 เมือง คนเก่งกล้านี้ เวลานั้นในเมืองมีตะเข้⁴คี่ กินคนมานับไม่ถ้วน ให้ไอ้รอดหารหมี่ ไอ้รอดนี่คือ
 รัชชาตัวรอด ได้ชื่อรอดเมื่อหว่างฆ่าหมี่ตาย ว่าไอ้รอดหารหมี่ ไปก็จิวาไปจับตะเข้ในน้ำ จับก็ได้
 ขอตะหารจึกไหล ให้ตะหารจึกไหล เตรียมหอก คาน มีดกระบอง ลงแพไป ไปแล้ว ลงแพไป
 ตะเข้มาแล้ว ตะเข้มาแล้ว.. เลย คนมันมาก ตะหารช่วยกัน บอกว่าจอด.. จอด พอจอด
 ตะหารช่วยกันตีตะเข้จนตาย ไอ้รอดก็วิ่งขึ้นบก วิ่งขึ้นโคกขี้แตก กลัวตะเข้กิน พอเห็น คำดี
 ตะเข้ตายจริง แกก็ไปเอาเชือก ไปหาเรือ เอ้า.. พวกแกผิดหมัด มาชี้พวกนั้น พวกแกไม่รู้
 ฉันนี่ฉันจิวาเป็นนี้ นั่นชื่อให้มันมากินชี้พวกแกนี่ผิดหมัด ฉันหาเรือมานี่จิวาเป็นนี้ ว่าไงนี่...
 โอ้ย...แล้วแต่นายเกิด.. จะว่านายรอดเป็นคนฆ่า เออ..ถ้าว่านี่ ข่าจิวาช่วยซักครึ่ง ตายแล้วตะเข้
 นั้น คำยอกที่อยู่ให้อยู่ สุก สบาย ไข่ให้ อัดให้อยาก คำเป็นคนสำคัญแล้ว เป็นคนเก่งกล้า
 สามารถ ช่วยเหลือบ้านเมืองได้ ถ้ามีศัตรูผู้ร้ายมาจิวาให้แกไปทำ มาวันหนึ่ง พระราชาเสด็จไป
 ความคล่อง ก็ไต่หาถึงมันชี้รถหัวเจ้า เอ๊ย.. นี่มันอะไรคี่มาใส่ ใส่หัวเจ้านั้น ก็ไม่มีใครกล้าพูด
 มันเป็นคำหยาบ ที่นี้ไอ้รอดหารหมี่ ก็พูดว่า "ขอเศษะ วานอะระ มันอยู่บนต้นพระศรีะ มันถ้าอุทิศระ
 ถูกศิริชะพระมหาเดโช" เออ..ดี ๆ

- คำศัพท์

- 1 พ่น = พ้น
- 2 ลู = ลู
- 3 ข่า = ข่า
- 4 ตะเข้ = จรเห

7. คนเหาะ

นายขาว คีกระโทก

มีลูกคนหนึ่งเกิดมา มันเป็นคนมีบุญวาสนาเก่ามาก มันใหญ่ อายุ สิบหก สิบเจ็ด สิบแปด มันไม่เคยทำอะไร มันอยากเหาะหนีโลก มันไม่อยากอยู่ในโลก ให้ทำงานอะไรมันก็ไม่ทำ ใช้อะไรไม่ได้ มันอยากเหาะหนีโลก เขียว³พ่อขอเงินซึกซัง เขียวหลายที พ่อก็ให้ มันก็ไป ออกไปถามทุกครอกออกทุกบ้าน ถามหาคาถาเหาะ ไม่มีใครรู้เลย ไปโดนไอ้ชี้ยากินมันมันเม็ดเงินกินมัน แต่ก่อนไม่มีเขโรอินด็อก มีแค่ผืน เม็ดเงิน คราวนี้ไปเจอเขามันเข้า บอกก็ถามว่าจิไปไหน ว่ามาเรียนคาถาเหาะ แก่รู้ไหม... รู้... มีว่างั้น คือมันจึหลอกเอาเงิน แต่ต้องไปเรียนกลางโคก คันไม้ใหญ่ ให้ขึ้นมันก็ขึ้น ไปถึงไหนถึงหนึ่ง ก็..เอายัง..ยัง คือมันยังไม่จัดปลาย มันก็ขึ้นไปกิ่งเท่านี้ ขึ้นไปแขนงเท่านี้ มันก็ไม่อีก เอายัง..ยัง.. ทีนี้ขึ้นไปยืนบนใบ ใบคันไม้ เอายัง... ครั้นจึบอกว่ายัง ก็จึกจิไปใจ ขึ้นไปยืนบนคันไม้เพื่อเรือ ถ้าจึพูดคาชธรรมะ หรือคชธรรมก็เทพดา มันดาลช่วยเหลือแหละหนอ... คนจึจึไปยืนได้ บนใบไม้นี้ะ. ไปยืนแล้วก็ว่า เอาแล้ว... พัง... ว่า นโม ๓ จับ มันก็ว่า นโม ๓ จับ พังคาถานะ พุทริ่ง เหาะ... มันก็พุทริ่งเหาะ... ั้มมังเหาะ มันก็ั้มมังเหาะ สังขังเหาะ มันก็ สังขังเหาะ กระโคดถี่... มันก็กระโคดไปเรือ ...เลย หายไปเลย กระโคดได้ ไอ้นี้ก็ได้แปดสิบบาท ไอ้กินผืนนี้ก็มากินไก่อกินหมา หลายวันหลายเดือน มันก็เบ็ด ปะ... ูกก็ลำบาก หากินก็ไม่ได้ ไม่มีเงินซื้อกิน ูกย่ำอยู่เลย ว่างั้น คาถาทุกแท้ ๆ ูกเหาะซะเถอะ ไปกลางโคก ไปขึ้นคันไม้ ว่านโม แล้วก็ ั้มมัง สังขัง ว่าจึบก็กระโคด ... ลั่ว ๆ ๆ ก็มุ่น²เลย

คำศัพท์

1 เหาะ = เหาะ

2 มุ่น = แผลกละเอียค

3 เขียว = เคี้ยว เข็ญ

๘. หมอผี - หมอโหร

นายปลอด ช่วงกระโทก

หมอผี คือ หมอดูที่ทรงผี หมอผีคล้าย ๆ กับไอ้ป่นแหละ หมอโหรศาสตร์ เทียวดูทาย
 เศษนั่นเศษนี้แหละ คือ ๆ กัน โอ้ย...หมอโหร นี่ดูเลขเศษเลขอะไร พวกนี่นะ ดั่งเดิมเค้าดู
 ได้จริงนะ เค้าทำได้จริงนี่ะมันมีประวัติคือ จันทาทุกวันนี้ หมอผีนะ เค้าบอกว่า หูผีจุมภค
 คราวนี้เราพูดจี่จู้ไม่ ผีพ่อ ผีแม่ ผีอะไร จิไปอยู่ตามป่าอะไรไดยินเม็ด หูมันใจ มันไดยินเม็ด
 มันเป็นนามธรรม ไม่ใช่รูปธรรม คราวนี้หมอผีกะหมอโหรนี่ะ พระราชาหาว่าหลอกลวงประชาชน
 หากินอยู่ มีคำสั่งให้เชิญตัวไป ก็ไม่รู้คำสั่งเท็จจริงแค่ไหน พระราชาก็ว่าแต่เค้าหลอกลวง จบ
 วันนี่ก็ยังมียอยู่ ไอ้พวกอยู่อำเภอพิมาย จนผีชะมกมาเข้าเมียเค้ะ ยังเชื่อ ว่าแต่เข้าไม่จริง
 ไม่จริง ไม่เชื่อ มาโคนเมียเอง เค้าเล่ามาจี่ คราวนี้เอาไปตั้งหมอโหรหมอผี ไปหาเจ้าแผ่นดิน
 คราวนี้พระราชา ก็เรียกเสนาอำมาตย์ว่าจี่เอาอะไรให้ หมอผี หมอโหรนี่ดู สิบแป่วริงผ่านมา
 เอาะ... เอาแป่วครอบไว้ก็ได้ ถ้าหายได้ก็เก่ง เองอยู่อย่างวัดนี้ เค้าครอบไว้นี้ เองจี่รูอะไร
 เหล่า รุ่งอีกวันเค้าก็ให้ดู หมอโหรดูก่อน คุณพระพะ ๗ คุณหารเศษเจ็ด จีบ ยัง... เค้าก็ว่า
 จีบแล้ว อะไรนี่... ซี่สี่เท่า ไม่ตาย... แป่วมันมี 4 เท่าไม้ละ คราวนี้ก็เอาหมอผี หมอผีก็
 จมใหญ่ ทำพิธีตามหมอผี จีบแล้ว อะไรนี่ ซัด 2 ดิน มีปีกบินได้ .. อ้อ.. ตาย หมอผีนี่ค้องตาย
 แน่ นี่ก็เปิด เป็นนกเค้าแมว เป็นแมวตา เป็นนกเค้าดำ มันซัดซัดนี่ะ นี่ทุกวันเค้าก็ใช้กัน

คำศัพท์

1	สิบ	=	เจอ
2	จ่ม	=	บ่น
3	ตา	=	ค้ำย
4	ซัด	=	สัดัว

๑. เรื่องผี

นายเชียง หอมกระโทก

ชายหนุ่มคนหนึ่ง เป่าขลุ่ยลั่นทองไป.. เป่าไป.. เป่าไป... เพราะ แท้.. เค้าวามันเอา
 เล็บ ตีดีเป็นสี่ปี เป็นขลุ่ยลั่นทอง เอาไม่ลวกมาคิด ทำเป็นขลุ่ย มันเป่าเพราะ ผีขึ้นมาฟัง มัน
 จำแลงเป็นนางงามขึ้นมา ขึ้นมาเป็นตัวคน มันคิดเลืงมาเป็นขลุ่ย เป่าเพราะจวนผีจำแลงเป็น
 นางงามเดินสวนขึ้นมา ใค้ปะ.. โอ้... งามจริงหนอ... แม่จิปไปไหน ไปเที่ยวเล่น ก็พูด
 กันไป คอยกันมา มันก็ชวนไปบ้านมันเด่ะ มันไม่ว่ามันเป็นเมียดอก มันชวนไปบ้าน มันว่าจิปบ้าน
 ก็จับไม้ละ มันงานนี้ก็อยากไปกะมัน ก็อยากใค้มันนี่ไป... เดินไป ๆ เกือบถึงยัง ... ยัง..
 โอ้ย.. เกือบถึงแล้ว ไป.. ไปซักพัก เกือบถึงยัง เกือบถึงแล้ว ครั้งที่ 3 นี้ ถ้าที่อยากถึงให้
 หลับตาเดินว่าจี้ ก็หลับตาเดิน ก็ถึงเลย ถึงเมืองผีเลย ไปอยู่กับผี ก็ไค้กันเป็นคู่เป็นเมีย แต่
 ว่าเข้าขึ้น มันจิปไปส่งเข้า นายมัน นายมันคือคนเก่า นกเค้าแมว นกกะตูก นกศึกคือ ไค้หนุ่ม
 นี้แหละ เค้าเรียกนกศึกขึ้นมาคนั้นแหละ มันไปส่งทุกวัน ยังงั้น ไป 2 วัน 3 วัน ผัวก็ว่า
 ปะ... เมีย... อยากไปดูนาย นายเมียเป็นคณยังใจ... ไปดู ไปเด่ะ ไปเห็นนกกินเข้า
 เข้าดำเข้าแดง มองก็ข่วง¹ ข่วงก็ไม่ถูก ก็โล่ เมียก็ว่า โอ้ย... ผัวกูมีใจอยู่ไม่ได้แล้ว จิเข้า
 เจ้าข่านายกุดคเค่นี้ ก็มาส่ง คิดมาส่งกลับบ้านก็อยากกลับบ้านไม้ อยากกลับไปหาพ่อหาแม่ โอ้...
 ก็อยากไปเยี่ยมมันแหละ มากรึว่า... ถึงริยัง... เกือบ ๆ พอจิปถึงก็ให้หลับตา หลับตาก็ถึงบ้าน
 นี้แหละ ประวัคของผีมีจริงไม่จริงมาจากไค้คนนี้แหละ

คำศัพท์

1 ข่วง = ขว้าง

2 ตีดี = ตัด

3 ลั่น = ลั่น

10. เรื่องพิณพาทย์

นายน้อย ถึงกระโทก

คือสังข์พี่ชายนะ มีคันทว่าใหญ่กลางทะเล สูงซัก 80 โยชน์ น้แหละ หน่วยราวหน่วย
 มีภรรยา² คราวนี้มันหล่น มันคนบัญญัติ ไปขึ้นห้าง ไอหน่วยสูงก็ คู่ม... ไอหน่วยค่า คู่ม
 คราวนี้มันหล่น มีกคึก มันก็ คู่ม... คู่ม ... คู่ม... คู่ม... คู่ม... คู่ม... คู่ม นี้ที่เป็น
 เรื่องเป็นราวไปเลย ไอนั้นก็ไปห้าง ห้างมันก็จำมาได้ มันมาลาคีม ไอหัวาหล่น มันแหละ จนมา
 เป็นเพลงจนเท่าทุกวันนี้

คำศัพท์

- 1 หน่วย = ผล
 2 มีภรรยา = มะพร้าว

๑๑. เรื่องแม่ชี

นางทิม บุญดี

วัดก็สะอาดเนาะ ก็มีแม่ชี อยู่ในวัดไม้ละ กวดบิณฑวัด วัดนี้ก็อยู่ใกล้ ๆ บ้าน ไอบ้าน นั้นก็มีแม่ ลูกก็มี ๓ คน มันก็ร้อง เขียวแม่จางงานก็ไม่ได้ หันงานอะไรก็ไม่ได้ ไปเล่นกะไหนมัน ก็ไม่อยากจะ เว้นแต่วัดมันสนุกดี มันเกินดี ไปเอาแต่ใบไม้ กะโหลก กะลามาทาเล่นเต็ม คาม ประสาเด็กน้อยหนอ.. เข้าไปเล่นในวัดนะ กะเดินวัดนะ ที่นี้ แม่ชีก็มาบอกว่า ถ้าจึเล่น เล่น แล้วก็เก็บไปชะ กะโหลกกะลานะ เก็บไปชะ แม่บิณฑทุกวัน บิณฑกวดจึให้มันสะอาด ชีฝอยอะไร แกกัใส่ชะยะไปทิ้งทุกวี่ทุกวัน คราวนี้ก็ไปอีกเดะ นาน้องไปเล่น เล่นหลาย ๆ ที มันก็ไม่เก็บ เล่นอะไรมันก็สาตอยู่อย่างงั้นนะเดะ ที่นี้แกกัว่า ที่นี้มาเล่นแล้วไม่เก็บที่นี้ภูจิดีเน้อ... เก็บไปบ้าน ไปช่องชะ แกบออกแล้ว หลายวันมันคุ⁴ มันก็ไม่กลัวแก แกกัใส่คุม ไล่บิณฑ ไล่คุมดี แกกัไม่กล้าดี ของแกคอก แต่ว่าก็ร้องกลับไปบ้าน วันหลังก็มาอีกแหละ อยู่อย่างเดะนี้ แกกัคุมทุกวัน แม่ว่า ออกมาเล่น แกกัให้เล่น แต่ว่าไม่ให้รัก อย่าให้เลอะ นี้คราวนี้ก็แกกัคุมดี.. ทำไมบอกไม่ เชื้อเหล่า แม่ก็ให้แต่มาเล่น แม่ก็ไม่รู้จึกสิ่งสอนลูก ว่าเล่นอย่าให้รัก มันไม่รู้จึกบอก คราวนี้ แม่ก็ให้มาอีก ที่นี้ก็คุม คุมที่นี้แม่ก็เคยด แม่ชีเดะ ก็ว่า โอ้ย... อีชีคนนี้ทำใจภูจิด่าได้หนอ ไอ้แต่ เด็กน้อยไปเล่น ก็ทวงวัด เป็นเจ้าวัด ว่าอะไรไปงี้เดะ คราวนี้แกกัทุง เข้าคัม พระที่วัดมีเท่าไร องค์ก็ห่อเท่านั้น คราวนี้ก็ทุงพิเศษไปมิดหนึ่ง ห่อแล้ว ก็ไปถวายพระ อีวันนั้นก็ วันพิเศษนั้นก็ไม่ได้ อยู่บนภู²นั้นเดะ คือลงมาอยู่กะดิน ก็เอามาให้แก ก็ไม่นึกไม่ฝันอะไรแหละ เค้าให้แกกัรับเอาไว้ เออวางไว้กะข้างบันได จึกหน้อยไอ้ลูกมาอีกนั้นเดะ ไอ้ ๓ คนพี่น้องเดะ พาน้องมา คราวนี้แก ไม่คิดออก แกปะเพราะเดะว่า อีนางน่าน้องไปชะไป เดี่ยวมันรัก ชีบิณฑยาก ที่นี้ก็ชีบิณฑยาก จึก หน้อยชีจิดีไม่ไป ก็ไม่ไป นี่ ๆ ชีให้ขนม อีคนใหญ่มันก็ไม่เอาเดะ อีพี่น้อง มันไม่รู้เรื่องอะไรคอก ขนมาเอามาให้มันก็ไม่เอา อีคนน้อยก็ปลอกกิน กินแล้วก็เลยคาย ลูกเค้านะ เค้าจึให้ แม่ชีคายแท้ ๆ ใส่ยาเปีย³ มาให้จึข้าแม่ชีแท้ ๆ แลละ แม่ชีก็ไม่รู้อะไรคอก เขาว่าให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงคัว เขาว่าถูกต้องนะ แม่ถาวว่าเป็นใจมันยังคาย ก็บอกว่าไม่มีอะไรหรอก ขนแม่ชีให้ก็จึกเท่านั้นเดะ ไอ้แม่นะ

คำศัพท์

1	เต็นวัด	=	ลานวัด, ที่โล่งเตียน
2	กุด	=	กุ่ม
3	ยาเบ็ย	=	ยาเบื้อ
4	คุ่น	=	คุ่นเคย
5	บัต	=	บัต

12. คาถา

นางจันทร์ ทองมา

อาหารอย่างชาวบ้านนะ ที่เค้าเอาไปวัด วันขึ้น 8 ค่ำ 15 ค่ำ นะ ที่นี้ก็ เพลกัแม่่ง
 ไล่สำหรับ ๆ มันก็ไม่มากดอก ไม่พออ้อมดอกเนอะ ไอ้ที่เค้าไปวัดนะ ที่นี้เพร็ก เพลน่อย ๆ ก็หอ
 ฉั้นแล้วก็อ้อยเค้ะ ป้า... ฉั้นเข้าเมื่อเช้านี้ อ้อยจริงจริง เค้าเอาใส่โรนุ่นนะ เค้าเอาใส่
 อะไรคาถา ถามคาถา คาถานี้ก็คนพูดบ่ดีเค้ะ คาถานี้เนอะ ไอ้... ก็ใส่จ้วแล้ว เค้าเอา
 มาเองก็กิน เองก็ย้อมมีแรงเค้ะ ที่นี้เพร็กว่า เค้ามีขายกะไหน จะไปซื้อมาทำสำหรับวัด ถวาย
 พระด้วย จะต้องซื้อทำไม เหล่าเพรเอ๊ย... เอ้า.. ทำไงละ ยังจิได้ทำไงเหล่า โน่นนะ เค้าได้
 ออกมาเสียงพอไปถึงท่งนี้ะ พวกเค้ามาเสียงไอ้จ้ว²กันเค้ะ.. พอมันชี เปะ ๆ พอมันจิสูด ก็คาก
 มันแดงว่า เพลกัเอามือกระท่ง เข้าไปก็แล้วกัน แล้วก็ไปจิกเออวะ ที่นี้เพร็กไม่รู้ไม้อะ พอเห็นจ้ว
 ชีก็นั่งคอย นี่พอเวลามันจะชูด พอชื่คักมด ก็กระท่งไปอย่างว่า กระท่งไปทีนี้ ไอ้हांจ้วมันก็คักใจ
 ริ่งเบิงเลิง บังลังไปเค้ะ ไอ้เพร็ก³คูดจ้วไป ชูดท่ง ชูดทาง คาถาก็หัวเราะใส่น้อย ไล่ใหญ่
 ว่าไอ้.. บัดเพรได้ว่างั้น คาถานี้รู้นะ ๗ แหละ แต่ว่าแกล้งบอกนะ ไอ้.. เค้าก็วิ่งไปเงิน
 ถึงหัวคันทนาใหญ่โน่น จ้วกระโดดแขนก็ลูตออก คาถาหัวเราะอยู่ กลับมาจิวว่าคาถา คาถา
 นอนเห็นพันแจะแยะอยู่ หัวเราะ เพลเลยตาย บ่อนสำลักน้ำลาย

คำศัพท์

1 ท่ง = ทุ่ง

2 จ้ว = จิว

3 คี๊ด = คืด

13. คนขี้ปิด

นายขุ่ม จันทรใหม่

ไอ้คนตาเถ่าคนหนึ่งไปนั่งเสี่ยงจั่วเสี่ยงควยอยู่ มันมีป้าสะแกชิงขวางอยู่ พอเห็นมันแว้ม ... เอ้อ... ฎอยากบ๊ะ¹ มึงมานานแล้ว เค้าว่ามันบ่ดีตีนัก บ่ดีจริง... บ่ดีใหญ่ เชื้อหน้อย เถอะน่า มัวแต่บ่ดี... บ่ดี โน่น... ควยกินกล้ำเค้าเค็มอยู่นั่นนะ วึ่งไม่รอแล้ว มันก็ยืนคอย อยู่นั่นแหละ เป็นไอ... กลับมาหน้าจ่อย เป็นใจ ให้เค้าบ่ดี มันเอา เอาเคี้ยวมันเลยแล้ว ไอ้คนนี่นะ

คำศัพท์

1 บ๊ะ = พบ

2 บ่ดี = พุดบ่ดี , โทหก

14. เรื่องจัญไร

นายดี ขามใหม่

มีพระราชฯ เดินตามถนน ทอดพระเนตรเห็นบ้านหลังหนึ่ง สวยงามแท้ ๆ แต่ที่ไม่มีคน ไม่มีคนอยู่ คราวนี้มีคนเดินสวนมา ท่านก็ยืนคอยอยู่ บ้านนี้ทำไมไม่มีคนอยู่ ไอ้คนเดินสวนมา มันก็ไม่รู้ว่าเป็นเจ้าแผ่นดินคอก ไอ้ย... มันอยู่ไม่ได้บ้านนี้มันจัญไร เจ้าไม่มีใครอยู่ บ้านนี้มันอยู่ไม่ได้ ไม่มีใครอยู่จึกคนคอก ใครอยู่ก็อยู่ไม่ได้ บ้านมันจัญไร คราวนี้ก็เคลิไป เจ้าก็เดินลงเงิน... เอ... ทำไมถึงเป็นงั้น... ไปถึงปราสาทราชวังก็เรียก เสนาอำมาตย์ มาประชุม ถามตัวจัญไร ถามใครเคยเห็นตัวจัญไรเค็ง⁴ ไม่มีใครเห็น มีแต่ปู่ย่าตายายเล่ากันมา ตัวไม่เคยเห็นซักที ถามใคร ใครก็ตอบคือกันหมด พอเจ้าคิดใหม่ ให้เสนาอำมาตย์คนหนึ่งไปหาตัวจัญไร เตรียมเสบียงกรัง ไปหาตัวจัญไรให้ดูที มันอยู่กับไหน เตรียมเสบียงกรังแล้วก็ไป... เข้าทุกครอกออกทุกบ้านเลย ถามใครเรื่องตัวจัญไร เจ้าก็เล่าคือกันหมัก ว่าเคยแต่ได้ยินได้ฟัง ปู่ย่าตายาย ว่าจัญไร จัญไร จึกตัวมันเป็นยังงี้.. ไป คิดว่า คิดคง ไปพบฤาษี ฤาษีเข้า ญาณสัมมามีดี พอได้ยินเสียงโงไม่แตก แกก้สะดุ้งก็เข้ามาหา ว่ามาธุระอะไร... ไอ้ย.. พระราชาให้มาหาตัวจัญไร พระฤาษีแก่รูไม้ คามืดแก่รูไม้ เดี่ยวขอเข้าญาณก่อน รู้จิตใจของเจ้า รู.. เห็น ก็ให้ไปคิดไม่มา 2 ปร็ล่อง วางในกลางนั้น ยังไม่เจ้า⁵ มากก็ไม่ให้ทำไม แต่ให้ถือไม้ไว้ มาเอาไอ้ไม่อะไร กระหุงทขอบกลาง มันก็ล่องลงไป แล้วแกไปมอง.. มองดู คือ คิงคก¹ คือ จึกกะเหลน² คืออะไร ก็ไอ้ไม้ที่มันล่องลงไป อยู่คืดคูด ดูแล้ว แกก้ไม่พูด แกก้เอาโงไม่อุ๊ด โงไม่อุ๊ด แล้วแกก้ส่งให้เสนา คนหาตัวจัญไร แล้วก้สั่งว่าอย่าเบิดเนื้อ.. เดี่ยวตัวจัญไรมันจ้อออก ให้เจ้าเบิดเอง มันก็รับ มันก็ไม่เบิด มาถึงก็ ได้ตัวจัญไรมาไม้ เจ้าถามได้ครับ เข้าไปถวาย เจ้าเบิดดู คือ บ่อมี.. คราวนี้ไม่พูด แต่ให้คนอื่นดู คือ จึกกะเหลน คือ กีบ คือ ... ว่าใครว่ามัน ไอ้แนว ไอ้แนวไม่มันอยู่ไกลตา อยู่คืด อยู่ปล่อง ป๊ะ.. ซอใจแท้ ไอ้ไม่ยอมไม้ที่กระเทาะนั้นเอง ไอ้ตัวจัญไรมันไม่มี เราค้องหาเหตุผล มันอยู่ที่คนทำให้จัญไรเอง มันอาศัยเองเกิด ถ้าไม่มีคนทำมันก็ไม่เกิด

คำศัพท์

- 1 คิงคก = คางคก
- 2 จี๊กอะเหลน = จิ้งเหลน
- 3 ป่อม = กิ้งก่า
- 4 เต็ง = ต้อย
- 5 เจาะ = เจาะ

15. เรื่องสองผัวเมีย

นายสน ขามใหญ่

มีสองผัวเมีย ไล้กันต่างคนต่างจน จนจริง ๆ แต่ว่ารักกันจริง ๆ รักกันแท้ ๆ ผัวเมีย คู่นี้ ก็เค็รเค้เร่ร้อนพะเนจรไป เข้าทุกครอกออกทุกบ้าน ท่องก็แก่ ไปหยุดศาลาอาศัยวัด กับวัด เค้าก็คากผ้า คากผ่อน เค้าก็คั่งศาลาโรงธรรม พระก็มาคากผ้าคากผ่อน ก็ตั้งไว้เมียเกิด นิมิตรขึ้น ผันว่า ถ้าไม่ไล้กินเข้าเจ้าสวยแล้วก็ตายแน่ คราวนี้ก็ เอะ.. เมียถูกเห็นจิดายแล้ว ทำใจถึงจิดได้เข้าเจ้าแผ่นดินสวย จนใจ.. เลย เลียงเค้าคิม้องร้องเป่ามาว่า เจ้าจิ้ง บัลลังก์สวยอาหาร พอไค้ยก็โกนหัวเองเป็นพระ เอาสบงจิวรพระที่คากไว้ ลักเพศ แผลงเป็นพระ สำรวมไปอย่างฝิ่งผายเลย ไป...ไปหาเจ้า ก็จิจิไปเอาเข้านั้นแหละ จิมวให้เมีย เข้าเจ้า นั้นแหละ ไปถึงเจ้าเห็น เลื่อมใสใหญ่ แหม... พระองค์นี้สำรวม อินทรีย์น่าเลื่อมใส พออีก พอใจ นิมนต์ให้อยู่กะนั้น นิมนต์พระที่ลักเพศ แต่ท่านก็ไม่ยอมอยู่หรอก ก็พระเปลอมไปแล้วเวีย เข้านั้นเจ้าไม่ได้จันคอก ถวายใส่บาตรให้พระเม็ด เอาว่า.. พระก็ไม่อยู่ แต่ว่าจะไปอยู่ไหนก็จิด คามไปทำบุญด้วย ความศรัทธาแก่กล้า เจ้ากับพระองค์นั้น ให้เสนาอำมาตย์ลองคามไป คามไป ไม่ให้เห็นคอก ดูว่าพระจิจุคิไหน ยุคไหน ก็จิจิบอกเจ้าว่า ยุคไหน ก็จิจิดคามไปทำบุญด้วย ท่าน ไม่อยู่ก็ไม่ว่า มา.. มา.. ก็ไปเห็น ขึ้นโรงธรรมบับ เปลื้องจิวรนี้ออก เอาเสื่อทางเกงมานุ่ง คามธรรมดา คราวนี้ไอ้คนคากก็ว่า โอ้.. ถ่าบอกเจ้า ก็จิมามาคนรักษาศีลเคร่งครัด ครั้นไม่ มอกก็ไม่ได้ นึกไปนึกมา แก่คัก แก่ไซคัก เค้าเรียกว่า บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น มันมีหลาย อย่าง บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น คราวนี้กลีบไป ก็เอาเลนาที่คามาดูพระไปถาม เป็นใจ พระองค์นั้น อยู่กับไหน ไปงักคามไปถามเหตุการณั้ โอ้... ไป... ไป... หายวับไปกับตา คำว่าหายวับ ไปกับตา คือ เปลื้องจากพระออกไปทีนี้เป็นคน พระก็เลยหายไปเลย หาไม่ได้

คำศัพท์

1	ผ้า	=	ผ้า
2	ยุค	=	หยุด

16. หูแซ

นายแหว ถึงทะเล

เรื่องหูแซ นู๋ย่าตายายเค้าเล่ามาแต่ก่อนว่า คนหนึ่งนั้นนะ มีลูกชายคนหนึ่ง มีลูกหญิงคนหนึ่ง แต่ลูกชายไปทำนาไกลๆ แคว้นเข้าไปทำนาก็ต้องลุกขึ้นแต่เช้า แม่ก็หุงข้าวทำกินคอยถ่าลูก ไอ้ลูกสาว พี่สาวคนไปไกลนาก็ยอมผ่าอยู่กลางเต็นบ้าน คนยอมผ่าอยู่กลางเต็นบ้าน ก็เลยยอมอยู่นั้นแหละ ก็เคยยอม อยู่อย่างนั้นทุกวันประจำ ทีนี้ก็น้องชายก็หูแซ ไอ้พ่อก็หูแซ ไอ้แม่ก็หูแซ ก็เลยมาสืบหมูกัน เขาก็ พอถึงก็ อู๋...ว่าเต๊ะ มึงเฮ้ย.. จึกใครเค้าวิ่งมาโจดไถ ว่านั่นแหละ คือไอ้คนเค้าเดินมาเค้าถามว่า ทางนี้ไปไหนว่า งั้นเดอะ ไอ้หูแซลูกชาย อยู่ก็ว่า เค้ามาโจดไถ เค้ามาโจดไถ ริ่งมาบอกพ่อแม่ มาเห็นพี่สาว ย่อมผ่าอยู่กลางเต็นบ้าน เฮ้ย...เค้ามาโจดไถ ไม่ดีดอก ฎไม่ชอบเลย มาโจดนี้กว่าเต๊ะ ฎต้องมาบอกเอาไว้ ทีนี้ทางพี่สาวยอมผ่าอยู่กลางเต็นบ้าน หูแซ ริ่งไปบอกแม่อีกว่า น้องชายมันโจดว่า ฎยอมผ่าไม่ดีสิ สิบสี่สิ ไม่น่าสิ เค้ามาโจดไถ ไอ้พี่สาวว่า ฎยอมมาจนเว้ย มันไม่ดีคิดยังงั้นนะ ฎยอมมาจนนะ มันว่าสิไม่ดี สิไม่ใส มึงว่าจี่ ฎไม่ยอม ฎจะขึ้นไปบอกอ๊แม่ก่อน คนลาวเรียก อ๊แม่ ไม่น่าสิ โอ๊ย... ฎยอมมา ฎยอมมา ฎต้องขึ้นไปบอก อ๊แม่ว่าเต๊ะ อ๊แม่ก็แซแล้วเหล้า มันขึ้นไปบอก -อ๊แม่ อ๊แม่ บึ๊กหล่านี้นะว่าจันยอมผ่าบ่อคีตสิ ไอ้ อ๊แม่ก็จิกจัก ๆ มีว่าไรอ๊หล่านี้นะ อ๊แม่หล่านี้หน่อย ๆ นี้แหละ มันว่าจันยอมผ่าไม่คีตสิ จันบ่ยอมจันบ่ยอม มันหาว่า จันยอมผ่าบ่อคีตสิ เรื่องนี้จันไม่ยอม จันไม่ยอม ว่าเต๊ะ มันว่า แท้เหล้า มันว่า สิบแปด หว่า... ทางแม่พิศขึ้นได้อีก ไอ้... ฎจึต้องไปบอกพ่อแม่เต๊ะนี้ อย่างนี้ฎก็ยอมว่าเต๊ะ พ่อหนึ่งจึกดอกसानกระเดืออยู่ไม้ละ คนเถ่าตา นั่งผ่าขวามาเคียนหุงนี้แหละ ยามหนาวด้วย แม่ก็ว่า มันเว้าอย่างซี ฎยอมเลย ฎยอม ฎยังไม่ได้กินสักนิคเลย มันหาว่าฎกินแก้ง⁴เม็ดหม่อ ไอ้สิไม่แดง ก็ว่าแก้งใจเหล้า ฎอดล่าทำให้มันกิน มันมาโจดกว่ากินแก้งเม็ดหม่อ ฎยอม ไปหาหัวเองอีก คาเถ่า.. คาเถ่า.. คาเถ่า อ๊หล่านี้แหละ มันว่าแม่กินแก้งเม็ดหม่อ ไม่จ้ง²ไว้ให้ ไอ้น้อยมันว่า มันว่าฆ่ากินแก้งเม็ดหม่อ แก้งทั้งหม่อ ฆ่ากินหมัด หัวลุกขึ้นได้โรกรกราก เดียดใหญ่เลยแล้วคว่าผ่าขวามาขึงบึงไปเลยเต๊ะ ฎนั่งจึกดอกอยู่ดี ๆ ทำไมมึงมาโจดฎคิด ที่แท้หมัด เป็น คีต ไม่น่าสิ ทีแท้หูแซคามกันหมัดไม้ละ ทำไมมาโจดฎคิดได้ ฎนั่งจึกดอกอยู่ดี ๆ แท้ ๆ ฎยอมมาโจดฎคิด ฎบ่คิดจึกเทียบ ไอ้เมียก็กินแก้งหมัด หัวก็เข้ากันกับไปเลย เต๊ะ

คำศัพท์

- 1 โจค = กล่าวหา
- 2 จ่ง = เหลือ, เกีย
- 3 ย่อมผ่า = ย้อมผ้า
- 4 แก่ง = แกง

17. ธรรมะอยู่ร่วมกัน

นาย เลียง เกิดทะเล

1. ต้องรักกัน
2. ต้องนับถือกัน
3. เข้าใจกัน
4. สู้ดจริตซึ่งกัน
5. ซื่อสัตย์ต่อกัน
6. เราจะต้องเสียสละซึ่งกันและกัน

มีธรรมะ 6 ข้อนี้ ยังจืออยู่ร่วมกันได้ แล้วมีความสุขด้วย สังเกตว่า.. ถ้าเราไม่รักกัน เราก็อยู่ร่วมกันไม่ได้ เราไม่นับถือกัน ก็อยู่ร่วมกันไม่ได้ เราไม่เข้าใจกัน เราก็อยู่ด้วยกันยากเนาะ ถ้าเราไม่สู้ดจริตซึ่งกัน เราก็อยู่ด้วยกันยาก เราไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน เราก็อยู่ด้วยกันยากไม่ละ เราไม่เสียสละซึ่งกันและกัน.. เราก็อยู่ด้วยกันยาก อย่างดูโทรทัศน์คนหนึ่งจิลูล่าคือ คนหนึ่งจิลูยิเก ก็แย่งกัน เดียวโทรทัศน์จิดักดิน นืออย่างบ้านนี้ โทรทัศน์ตักดิน เพราะแย่งกันดู ไม่เสียสละซึ่งกัน

18. เรื่องบุญเรื่องบาป

นายวัน อยู่ทะเล

มีคนทุกขทะเลใจ แกเป็นลูกทายน คานี้ก็เรียน ความรู้ก็ดี ความรู้สูง แต่ว่าพ่อแม่
 มาล้มตายจากเมื่อก่อน ไม่มีที่จะพึ่งพาอาศัย แล้วมีความรู้ดี พ่อแม่มาล้มตาย ไม่พอเป็นไร แต่ลูก
 ทายกมีธรรมา ทายกจึงสั่งไว้เคาะ จะสั่งลูกไว้ ถ้าไปไหนก็ตามที่เคามีพึ่ง เทศน์ทำบุญไหนก็ให้แะ
 ช่วยเค้าเด้อลูก จะได้บุญ พ่อสั่งไว้สั่งไม้เหล้า ก็ด้วยบุญอันนั้นเคาะ เลยไม่ตาย ที่นี้ก็เคินเค็ด
 เคร่งเนจรไปเคาะ ไปถึงบ้านหนึ่ง คำ.. ก็นั่งอยู่ที่ประตูบ้าน นั่งเขียนหนังสืออยู่ บ้านนั้นเป็นบ้าน
 เศรษฐี เศรษฐีคนนั้นขาดเสมียนทำบัญชีเงิน ขาดเสมียนทำบัญชีเงิน ที่นี้ก็ทำบัญชีเงิน แต่เค้ามี
 ลูกจ้างอยู่ 4 คนด้วยกัน แต่หมู่หนึ่ง หน้าโรงทำบัญชี เงินก็ไม่ถูก ให้ไปคิมอเผ่าหม่อชายอยู่โน่น..
 บ่อนเคาหม่ออยู่นั้นมี 4 คน แต่ไอนี้มา ก็ไปถาม มานั่งอยู่ไอนี้ พ่อแม่ตายมดหมกไม่มีที่ไป ไม่มีที่
 พึ่งที่พา คราวนี้เศรษฐีว่า มึงรู้จักหนังสือไม้ รู้คัยว่าเง.. มึงทำเลขเป็นไม้.. เป็นคัย มันก็ว่าเง
 ไม้เหล้า ก็เลยรับมันมาอยู่ รับมาอยู่ที่ให้เป็นเสมียนเคาะที่นี้ ไอนี้ทำคิมค ไครมายิมเงินแก
 ก็ไอนี้คนเบิกไครมาเงินเข้า-ออกนะ เค้าเป็นเศรษฐีไม้ละ เป็นเสมียนไธธรรมาเสมียนก็นั่งเก้าอี้
 แลสูงไม้เหล้า ไธเศรษฐีก็มีเสียงงอน ไธเศรษฐีอยู่ยาวนานก็เชิงคินน้อยใจเอง เสียเคาะที่นี้ว่า
 ไธกะภูมันไม่เห็นยิมชกที มันมายิมแคกะคนใหม่ เออะอะเค้ายิมเสมียนแทน แกว่า เอ.. ว่าเง
 ปรึกษากัน 2 คนผัวเมีย ว่า... ไอนี้ไม่เข้าท่าชะแล้ว มันข้ามเกินเองคา อะไรคา อย่าให้
 มันอยู่เลย ให้มันตายชะเถอะ ข้ามันชะเถอะ แต่ไม่กล้าฆ่าตรง ๆ คอก ข่าทางอ้อม ที่นี้ก็วิ่งไป
 ไธเผ่าหม่อชายอยู่ 4 คน เอ.. มึงเห็นไธคนที่อยู่กับกู คนถือเหล้ามา ก็ข้ามันชะเด้อ... ว่า
 เห็นถือเหล้ามาก็ฆ่าชะ อย่ารอเทียว อย่ามัวรอดามรอไธอยู่ พอเห็นมือชวดเหล้ามา มึงก็ตีฆ่าแล้ว
 ก็เอาขี้ดไว้ในเคาเผ่าหม่อมัน เค้าก็ไม่รู้คอก ไหม้มคว่าเคาะ ที่นี้..ก็ มี.. อย่างเงเลย ที่นี้
 ไอนี้ก็ไปทาง ที่เจ้านายไซไปไหนมันก็ไป ก็เลยไปเห็น เค้าทำบุญเทศน์ 2 ธรรมมาสก็นั่งก็เลย
 เข้าไปนั่งฟังเทศน์ให้จับ ก็พ่อเค้าสั่งไว้เหล้า พ่อเค้าสั่งไว้ ลูกทายนก็ไปนั่งฟังเทศน์จนจับ ไธ
 เศรษฐีก็ร่อนอัคร่อนใจ ไธ...มันไหม้มคแล้ว เหล้าชวดเดียวมันจิกอกินนิ ภูจิดือไป ชักชวดก่อน
 เลยไธเศรษฐีนี้ถือไป ไธหมู่มันเห็นถือเหล้าไปก็วิ่งกำเลยแล้ว เอาเศรษฐีโยนเข้าไฟ นั้น.. ทุกขโค
 ทุกขถานัง ให้ทุกขแก่ท่านทุกขนั้นถึงคัว เลยไอนี้ก็เลยได้ครองสมบัติเป็นเอเย่นด์ เลยเคาะที่นี้ ไธ
 หมู่นั้นก็เลย เป็นบ่าวมันอีกที่นี้

19. เรื่องศรัทธา

นายป๋อง ดิทะเล

พระท่านเทศน์ว่าเรื่องศรัทธาทำบุญนะ ศรัทธาแปลว่า ความเชื่อ ความเลื่อมใสของเรา คนเราน่าหากไม่มีความเชื่อ ก็ไม่ทำบุญหรือ ไม่มีคนเชื่อคนก็ไม่ไป ทีนี้ศรัทธาก็มีอยู่หลายอย่างด้วยกัน ว่าเงินศรัทธาอะไร เหล่า ศรัทธาความเชื่อ เชื้อ เรื่องทำบุญได้บุญ ทำบาปได้บาป แต่ว่าศรัทธามันมีหลายอย่าง มีหลายอย่างคือ 1. ศรัทธาหัวเต่า 2. ศรัทธาคนทางท่อง 3. ศรัทธาลูกไปวัด 4. ศรัทธาห่อหมก ทีนี้คนเลยว้า ศรัทธาคนทางท่องมันเป็นไอ้เหล่า เอ้า...มันก็ไม่เชื่อ เลื่อมใสไอ้ นักหนาดอก มันเชื่อหลวงพ่อสวดชะโดหังได้ สะเค้าะลูกได้ มันทางท่อง กลัวออกลูกยาก ไปวัดทุกวัน ศรัทธาคนทางท่อง หวังเอาน้ำมนต์หลวงพ่อกินออกลูกง่ายใจเหล่า เลยไปวัดทุกวัน พอออกลูกแล้วไม่ไปวัดซักที นี่แหละ ศรัทธาคนทางท่อง นี่ศรัทธาลูกไปวัด เพราะลูกไปบวชจึงไปวัด ลูกเป็นลูกชิตวัดจึงไปวัด ก็กลัวลูกอีก็ไปวัดเรื่อย พอลูกออกจากวัดก็ไม่ไป พอลูกสึกแล้วก็ไปวัดซักที นี่เค้าเรียกศรัทธาลูกไปวัด นี่ศรัทธาหัวเต่า นี่ เวลาเค้ามันเดินหัวมันก็ลูบออก เวลามันหยุดก็ลูบเข้า นี่กระเป่าก็จึก กุจฉิทำบุญพุงนี้ก่อนหน้า... จิกใส่คืน กุจฉิทำ ชักลิ้นบาท เอ้า...ชักใส่คืน เอาบาทหนึ่งเถอะ ลูบเข้า ลูบออก ศรัทธาหัวเต่า เชิงจิท่าไม่ทำ เชิงจิท่าไม่ทำ เค้ามันจะเดินไม่เดิน อยู่นั่นนะ จิกแล้วนะ แค้ยัดใส่กระเป่าคืนอีกแหละ ถ้าคุณจะคิดสิ่งเกิด อย่างคนจะทอดกฐิน มีะ... .. ดูจะทำเท่านี้เท่านี้ คักลงไม่ทำ มีลิชะละเลิง คนนี้เค้าเล่าว่า เค้าทำบุญก่อโรงธรรม หรืออะไรนี่นะ กรรมการวัด คุณนายด้วย คนมีด้วย ออก 200 เขียนออก 200 ใจใหญ่ เวลาเค้าจะเรียกเอาเงิน คนออกมาก 200 นี่ มีลูบซัก ซักข่อง คือเมีย เมียนะ แกไปจิกไว้ 200-300 ฉินไม่ออกคอก เงินอยู่กระเป่าเมียเหล่า จีออกแต่เราไม่ได้ นี่เค้าเล่านี้แหละศรัทธาหัวเต่า ทีนี้เมียว่าฉินไม่ยอม แกไม่ได้เหล่าปรีษากับฉิน คักลงให้เค้า 100 หรือ 50 จักบุญชีไว้ 200 นี่ละมันลูบชักคอกซักเข้าอยู่ นี่ อีกศรัทธาห่อหมก ถามว่าห่อหมก มันมีอะไร เบ็งละ ก็มีห่อไม่ มีปลาหงบางทีก็มีห่อกะไก่ ห่อกะหมูก็เคยมี เอ้อ.. หมู่นั้นเค้ายอมมีกันฌไปดอก แต่ว่าท่านฉิน ท่านเห็นอะไรบ้างมันนั่น เค้าเอาอะไรห่อ ก็ใบคอง ไม่ใช่ ข่างในอีกเหล่า ใบยอเค้ะ เอ้อ.. นั่นเค้ะนั่นเค้ะ นั่น เอ้อ.. ย่อนใบยอนั่นเค้ะ เค้าเรียกศรัทธาห่อหมก ทำไมว่าเงินเหล่า ก็ถ้าเค้าขอเค้าเขี่ยนั่นถึงท่า ถ้าเค้าไม่ยอมไม่เขี่ย ก็ไม่ทำ ถ้าเค้า.. อ้อ.. นางนี่ทำบุญ ดีแท้เว้ย อ้อ.. เท่าไรมดเลยแหละ หรือเค้าว่า ไอนายนี่คนมีงมีทำบุญดี ทำไป... แต่ว่าคนทำบุญนี้ ถ้าคนเราชอบยอมนี้

ต้องดูลักษณะ²ของเค้าคณะ มีผู้หญิงคนนึงวะ.. มาทำบุญห้วยตายถึงเวลา 7 วัน วันพระก็ มนต์พระ
ไปถวายภัตตาหารเช้าทุกวัน แต่ว่ามนต์พระไป ก็ได้แต่กินเช้า สดุ้งก็ไม่ได้ซักที มนต์พระไม่รู้
ยอ คือพระท่านก็ให้ว่าตามตรงแหละหนอ.. แต่เอง เข้าใจผิด เรื่องเข้าใจผิดนี้สำคัญแท้ ๆ คือ
คุณนายใหญ่ คนเศรษฐีมั่งมีไปทำบุญ ไปทำบุญ วัดไหนก็ไป นี่ก็ถวายปันโดแล้ว ให้แต่กินแล้วก็
มา พระไม่ได้ยอ คือ คุณนายคนนั้นเค้าเรียกคุณนายโคหมัดที่บ้านทั่วเมืองเลยนะ เค้าเรียกคุณนาย
โคหมัดแล้ว ก็เก่าแล้ว คนเศรษฐีเค้าเรียกคุณนาย คราวนี้พระไม่ว่า คุณนายซักที่ว่าแต่ไอ้โด้ อ้อ..
ไม่ให้ซักทีเลย เรียกแต่ไอ้โด้ ไอ้โด้ ทำไมเรียกไอ้โด้เหล่า พระเวลาท่านให้พรนั้นท่านก็ว่า ยะธา
วริระหา ปุราปริมุเรนดีสาปะลัง เออะเม ว่า.. ไอ้โด้คินัง พอว่าไอ้โด้คินังค๊ะ พอขึ้นไอ้โด้ เอา
สดุ้งไว้กันหมดเลย ได้กินเข้าอย่างเดียว สดุ้งก็ไม่ถวายท่าน ว่าอะไร.. พระรุ่นลูก รุ่นหลาน
มาเรียกไอ้โด้ ว่าละ เลยท่านให้พรเหล่า ว่าไอ้โด้คินัง เลยว่าท่านว่าไอ้โด้ เค้าเรียกคุณนายโด้
จัน... คุณนายก็มีพระหนุ่มนี้ไม่รู้ประสา เรียกไอ้โด้ว่า.. ที่นี้พระหนุ่มองค์หนึ่งดูเหมือนเค้าจึเรียนชั้น
ความรู้สูงแหละ พระองค์นี้ ว่า... เอ... คุณนายคนนี้อ่าจึชอมยอน่า... หลวงน่าไม่มีปัญญาให้พระ
เลยว่ามาให้ผมเป็นคนให้พร เองน้า ... ที่นี้พอพระจันเซ็ด พระองค์นี้ก็ให้พรคณะ.. "ยะถาวริระหา
ปุราปริมุเรนดีสาปุรัง คุณนายโคที่นังทำบุญดีแท้ ๆ" โอ้ย... ถวายมดเลย นี่ ๆ เรียกคุณนายเหล่า
ก็ยอคณะ ของชอมคณะ ว่า คุณนายโคที่นังทำบุญดีแท้ ๆ ถวายมด มีอะไรถวายหมัด พระองค์ก่อนว่า
ไอ้โด้คินัง หาวว่าเรียกไอ้โด้เหล่า นี่ความไม่เข้าใจ และความไม่รู้จึกยอ อ้าย... มีอะไรถวายหมัด
เออ... อย่างเงีเนาะมันดี พระรุ่นลูกรุ่นหลานรู้จึกประสาเบ็งว่า เค้าเรียกคุณนายหมัด พระรุ่นก่อน ๆ
ไม่รู้ประสาเลย... ว่าแล้ว...

คำศัพท์

1	ชัศธา	=	ศรัทธา
2	ลักสะณะ	=	ลักษณะ
3	ท่อง	=	ท่อง
4	อุปัชฌ์	=	อุปสรรค
5	ขิดข้อง	=	ขัดข้อง

20. เรื่องไอ้ใจสู้ตาย

บ้านนี้ชื่อนาติ แบบว่าไอ้ใจเป็นคนแบบคนไม่เคยคนนั้นนะ คนเสริฐขึ้น คนก็ว่าบ้า เสริฐขึ้นแท้ ๆ เลย ใครเสริฐอะไรไม่ได้เลย ทำตามหมัดแหละนะ ที่นี้ก็บวชได้ 2 พรรษา ลี๊กมา ก็เค้กก็นั่งกินเหล้ากันเต็ม เค้กกั้เรียกน่าใจวันนี้ลี๊กมาใหม่ ๆ มากินเหล้าจ๊กขวดเท่าไรเหล้าไอ้ย...อย่าว่าขวดอะไรหนอ.. 5 ขวด ยังกินได้เลย เออ.. นี่... สมายมาก..ว่าเค้ะ ว่า..อย่าว่างั้นเลยน่า เหล้าขวดเดียวนะ รินให้มัน 2 ทีให้หมัด ถ้ามันกินหมัด ภายใน 1 นาที ฎให้มึง 200 บาท ถ้ามึงแพ้ ฎขอเหล้าขวดเดียว ไอ้ใจก็ว่า มี...สมายมาก ว่าเค้ะ เสริฐขึ้นแล้วเหล้าสมายมาก คานี้ ก็ปรี๊ษากันว่า เอาไปเลย 200 นี้ ถ้ามึงเท 2 ที เม็ดขวด นี้โดย 1 นาทีนี้จะยอมเสียไม้เหล้า เออ.. เอ้ามึงก็เอา ฎก็เอา ว่าแล้วก็เอาเงินมาวางแล้ว รินเหล้า..จ๊ิก... เดิมแก้วเลย หมัดขวดครินได้ 2 แก้ว เท่านั้นเอง ไอ้ใจก็หีบแก้วมาก็ยก อี๊ก ๆ ๆ กินคนเดียวเม็ดแก้วเลย อ้าย...สมายมากกว่าเค้ะ... คุยแล้วเหล้า สมายมาก ไม่ร้อนท้องจ๊กินิดว่าเค้ะ... เออ... คุยแล้วเหล้า ไม่ร้อนท้องจ๊กินิด คานี้ก็ยกขวดเข้ามาอี๊ก รินเข้าไปอี๊ก จ๊ิก...เอาอี๊กแก้วมึงเลย ให้มันหมัดไปเลย ฎจิสัย 200 แล้วว่า ไอ้ใจก็ว่ามา... สมายอี๊กแล้วฎ..ว่า..ได้เงิน 200 คา.. ได้กินเหล้าด้วย นี่ยกขึ้นมาก็ อี๊ก.. อี๊ก ๆ ๆ เหลือครึ่งแก้ว หงายท่าซึ้งแก้วหลัดมือ ชักกระตุ๊ก ร่างกายปรึบไม่ทันค็อก.. ไม่พอ 2 นาที กินหมัดขวด ร่างกายปรึบไม่ทันเค้ะ แนวมันร้อนนี้เหล้าขาว 40 อี๊ก..อี๊ก ๆ ๆ คนก็ร้องเค้ะ เกลียว... กลัวตายทีนี้ ทำใจ..ลูกเค้าตายทำใจเหล้าว่า เฮ้ย.. ไปตายแม่มันไป วึ่งไปตายแม่บ่าดู ลูกแก่กินเหล้าช๊กว่า.. ว้าย..มึงเมื่อลูกฎ มึงจิช่าลูกฎ มึงเมื่อลูกฎว่า.. ไม่ใช่มันพั่นกัน.. พั่นกัน.. บอกได้ก็ไม่ใช่:เค้ะ ฉับพั่นกัน 200 ว่า ถ้ามันกิน 2 ที เม็ดขวดให้มัน 200 ว่า.. ถ้าไม่หมัดจิชอเหล้าคิน วะ... ไม่ใช่...มึงจิช่าลูกฎว่าเค้ะ นี้ก็บอกพั่นกัน...เค้กกั้มีพยานกันหลายคนเค้ะทีนี้ก็เอาไปโรงพยาบาลล่างท่งกั้บมาก็ดีแล้วกั้พากันไปหว่านแห 2 วันแล้ว 3 วันแล้ว นี่แหละไปหว่านแหหน้าแล้ง เดือน 5 มีแหละเออ... ไปหว่านแหกัน ก็สะหายแหคนละอัน ละอัน ไปหากันไปหว่านแห ปลาที่ชุมใหญ่ใบลำคลองนั้นปลาอย่างชุมเลย หว่านไป หว่านมา กั้พากันได้กองอย่างใหญ่แล้ววว่า ทุกคนเลยกั้นั่งคุยกัน แต่ไอ้ใจไม่ค่อยได้มากเท่าไรคอก ที่นี้ก็ไอ้ใจ ป้า.. มึง นี่ปลาไม่เห็นได้เท่าเค้าเลยเว้ย... เออ...ฎหว่าน เมื่อไร ก็ได้ค็อกปลานะ เออ... เค้าว่าแล้ววามึงมุคหน้าเก่งว่า.. เม็ดหญ่าบ่านี้ เม็ดหญ่าที่มานี้ ไม่มีใครมุคหน้าได้นานเท่ามึงเลยไอ้ใจ คนอื่นกั้ว่ากั้คิง ๆ ว่ามึงมุคหน้า ได้นานกว่าเค้าเม็ดว่า..ไอ้ย.. ฎนะ อย่าว่าแต่ 10 นาทีเลยวว่า.. ชั่วโมงมึงก็มุคได้ ว่าเค้ะ ฎไม่ชुकจ๊กทีเค้ะ เสริฐขึ้น

แล้ว เสรีณขึ้นเด๊ะ เออ... เอาลงเลย ถ้ามีงมุดไค้ชั่วโมงนึ่ง ฎให้ปละเม็ดทุกคนมานี้ยกให้เข็ค
 เลยว่า.. จริ่งไม้นะ จริ่ง.. ว่า.. เออ... โคคน้ำ.. ค่อม.. เลย กระโคคค้ำลงไปตรงนึ่ง
 ตรงที่นึ่งคุยกะผึ่งแม่น้ำ หายจ๋อย... ปะ ๑ ชั่วโมงจริ่ง ๗ นึ่งสูบยากันหลายตัว ก็ไม่โผล่ชกท
 ้อ้ย... เฮีย... คายแล้ววะ ก็นึ่งเด๊ะ เอาแหทอด จัก... บ่อนมันกระโคคนั้นแหละ ดิงไป
 ขึ้นเลย แหดิงเบี่ยเลยทีนี้ เฮีย... มึงไปดูทำไมดิงแท้ ้อใจดิง ัวเนนี้ โคคน้ำ ค่าย..
 ลงตามไปอีก ไปคล่า ๗ เห็นมันคายนแล้วเหล้า แข็งดิงเม็ดแล้วทีนี้ คายนแล้วใจขาดแล้ว เลยกลื่นใจ
 คายในน้ำเลยว่างั้น นี่คนเสรีณขึ้นเหล้า ขาดใจ หมุกัน เห็นเลยนึ่ง หมุกันโผล่หัวขึ้นมา ้อ..
 มันคายนเฮีย... ทำใจละ...หาเรื่องคี้คูกแล้วทีนี้.. หมุกัน มันคายนแล้ว จริ่ง ๗ วะ.. พยงร่าง
 ขึ้นมาท่หามมาย้าน มาย้านแม่มันก็ ร่องใหญ่ร่องโค ้อ... พวกมึงนี่ข่าลูกฎจริ่ง ๗ ข่าจริ่ง ๗
 เลย... ว่า ้อ... ไม่ได้ข่าคือกมันอยากไค้ปลาหมูกี้ พ้นเอาเม็ดนี้แหละว่า จักมันมุดโคคน
 อะไรคายนโหล่เลยว้า.. โคนตอ หรืออะไรคอกเลยคายน

คำศัพท์

1	เสรีณ	=	ยกยอ, ยอขึ้น
2	จีก	=	ลัก
3	มุดน้ำ	=	ค้ำน้ำ

21. เรื่องหอยกับกระด่าย

นายสกันธ์ บุญฤทธิ์

หอยกับกระด่ายนี่นะ.. มันเกิดทะเลาะกัน ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างสำคัญทีเดียว การทะเลาะนี่ก็ผลประโยชน์ช้ำกันแหละ มีเหล่า ชี้คกันยังใจ เค็มแท้ ๆ กระด่ายไปกินน้ำในหนองในชะในคลอง เค็มแท้ ๆ กระด่ายไปกินน้ำที่นั่น ทีนี้หน้าแล้ง พอถึงหน้าแล้ง ก็ไปทาน้ำกินยาก ไอ้หอยก็อยู่ในคลองนั่น เป็นจำนวนมาก ไอ้กระด่ายก็พากันไปกินน้ำ เพราะมันหิวน้ำเหล่า ก็หิวน้ำจนคอแห้งเผาะนั่นแล้ว ก็จึงไปกินน้ำ ทีนี้ไปกินน้ำก็ไปพบหอย จำนวนมากอยู่ในคลอง คลองมันเล็ก คลองนั้นก็ยาวไป ทีนี้ไอ้ข้างคลองนั้นก็มันถนน ถนนเลียบบคลองไป... ทีนี้กระด่ายลงไปกินน้ำ แล้วก็ไปได้แย่งกะหอย ว่า... พวกหอยนี่เหม็นคาวแท้ ๆ มาอยู่กันออกกระยี้กระยีน ก็กระยี้กระยีนทีเดียว เหม็นคาวเหม็นสาป ฉันทากินน้ำก็เหม็นคาว ไอ้หอย.. ก็บอก เหม็นคาวก็จิมากินทำไมเหล่าน้ำ แก่ก็ไปกินที่อื่นชะ อ้า... เอ้า.. ก็มันไม่มีที่ ก็ฉันทอยู่แล้วทีนี้ ก็ต้องกินทีนี้ แก่ก็ไปกินที่อื่นวะ.. ก็แก่เหม็นคาวข่านะ ไอ้หอยก็ว่า ก็ได้เถียงกัน ได้เถียงกัน ก็หาข่อยุดดีไม่ได้ซักที พุดข่อยุดแห่แห่ ไอ้หอยก็พุดข่อยุดแห่แห่ พุดข่อยุดแห่แห่ก็คือ พุดไม่มีสาระนั้น คือหาสาระไม่ได้ ก็ชวนทะเลาะกัน ทีนี้ไอ้หอยก็ว่า จะมาค้ำโลให้ข่านี่คลองนี้ ข่านี่หนึ่คืออก ข่านี่อยู่มาก่อนแล้วแก่จิมากินน้ำแค่แกคนเดียว นี่มันจิดูกอะไรเหล่า ข่านี่ยอมไปแหละ มันมีอำนาจอะไรของสาราณะใครมากินก็ได้ แต่ว่าพวกกระด่ายรังเกียจข่านี่ ได้ชอบหน้าข่านี่ ก็ไปกินที่อื่นชะ ต่างกันก็ต่างได้ ต่างกันก็ต่างหาเหตุผลให้กัน ลงท้ายไอ้หอยก็บอกว่า เอาจี่ก็แล้วกัน มารังแข่งกัน ถ้าแก่รังชนะนะ ฉันทก็จิมี่คลองอันนี้ ไปอยู่คลองอื่นให้แก่ ถ้ากระด่ายชนะ แต่ว่าถ้าฉันทชนะ ฉันทก็จิมี่อยู่ที่นี่ ฉันทก็จิมี่ครองกินน้ำของฉันทอยู่ที่นี่ เออ ! ทีนี้ข่อยุดก็ลง มีอยู่อย่างนี้ กระด่าย รังเลียบบ ไปตามถนนข้างคลองนี้ มันยาววั้ง 20 กว่ากิโล กระด่ายรังเลียบบไปแล้วก็ หอย... ไอ้หอย... แล้วก็พวกหอยก็จะรับว่า ถูก.. ถูก จากเล่นสค์าคท์นี้ ไอ้หอยก็จะถูก ๆ ๆ เรื่อยไปเลย นี่ ๆ มันเป็นยังงั้น ทีนี้ก็เอาข่อยุดข่อยุดก็ลง มันเป็นอย่างงี้ กระด่ายก็ว่าขังใจก็ได้ ภูมันเป็นนักรังแชมป์เบียนอยู่แล้ว เว้ย.. เฮย ไอ้กระด่ายก็ว่าอย่างนั้น ไม่มีทางไอ้พวกแก่จะพุดถึงรังแข่ง ไม่มีทาง สะวัดศึทุกราย คือมันไม่ได้รอหรือก ทีนี้ฉันทวันประลองกัน กระด่ายรังบนบัก² ฉันทก็จิมี่วังในน้ำ พอในคืนนั้น ไอ้หอยก็ซุ่มดมหอยทั้งหลายเหล่า มาบรรดาหอยมาหุยกัน ก็จะทำชนะกระด่าย ไอ้หอยลูกลงงก็ว่า จิชนะเค้าได้ขังใจ... อือ..

มีปัญญาจะอย่าง คนมีปัญญาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน จะตกถิ่นฐานใด คงไม่แคลน ถึงยากแค้น ก็พอ
 ยังประทังคน สุนทรภู่ว่าไว้ ทำยังใจว่างั้น หัวหน้าจะเอาอย่างไร หอยค้อหอยคุดกัน ไม่ยากทาง
 20 เส้นนะ แก่ก็ไปเรียงกันมาวะ ตั้งแต่ปลายซูกทางถึงเส้นชัย ก็มาคั้นนี่นะ พอไอ้กระด้าย
 มันออกวิ่ง มันก็จะเรียก ไอ้หอย.. ก็ ถูก ๆ ๆ ไปข้างหน้าเรื่อย ไอ้กระด้าย วิ่งไม่ทันชกทีคอก
 นี้เราใช้ปัญญา ชนะความโง่งของคน ไอ้หอยก็ว่าสี พอถึงวันประลอง กรรมการทั้งหลายแหล่ ก็มา
 พร้อมกับที่จิตสาคาคท์ คือจิตวิ่งที่แรกนั้นแหละ พอถึงจุดก็มีกรรมการปล่อยอะไรของเค้า นิทานนี้มีมัน
 เก่าแก่มานานแล้ว เก่าแก่โบราณเค็มที คร่ำหวอดมานานแล้ว ก็ให้สัญญาว่า.. วิ่ง.. ไม้ละ
 เค้าไม่มีขี้นมีอะไรคอก สบัยโบราณ จีหาบีนสมบัติกะไหนมาให้สัญญาละเนาะ พอออกวิ่งไอ้กระด้าย
 ก็ ไอ้หอย... ถูก... วิ่งมีดี ๆ ๆ .. ไอ้หอย... ถูก มันไปข้างหน้าเรื่อย จนไปถึงเส้นชัย
 หอย.. ถูก มันยาวไปแล้ว ถูก ๆ ต่อไปอีก ก็มันไม่คงวิ่งนะ ไลน์อนถูกหรือถูก ๆ ... อยู่นั่น มัน
 ใช้ปัญญา ก็เป็นอันว่าหอยก็เลยชนะกระด้าย ในนิทานเรื่องนี้ กระด้ายก็เลยว่า เอาละ.. ฉันอึบ
 อายขายหน้าแท้ ๆ ต่อไปนี้ ฉัน ฉันใจไม่ยอมไปกินน้ำกะชะไหน เป็นอันขาด แล้วจนบ้คัจจุบันนี้
 กระด้ายก็ไม่เคยไปกินน้ำกะชะไหนเลย มันเลียน้ำค่างกิน นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความเก่งด้วย
 กำลังในการวิ่ง มันก็สู้ความมีปัญญาไม่ได้

คำศัพท์

1	ข้อตกลง	=	ข้อตกลง
2	บึก	=	บก
3	บ้คัจจุบัน	=	ปัจจุบัน

22. ผู้บ่าเพ็ญประโยชน์

นายชุ่ม ชาตุมะเร็ง

ผู้บ่าเพ็ญประโยชน์ ปะโยชน์นี้เป็นชัวมคร ภาษาสันสกฤต ปะโยชน์แปลว่า สิ่งที่คุณต้องการ สิ่งที่คุณต้องการเรียกว่า ปะโยชน์ ปะโยชน์ส่วนคน ปะโยชน์ท่าน มันมีมานานมาแล้ว เมืองสาวัตถี มีท่านผู้เฒ่าคนหนึ่ง ชื่อว่า ผู้เฒ่านารธร อายุ 80 ปี เป็นผู้เฒ่าเสียสะละ ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์ ให้แก่สังคมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน วันหนึ่งตอนเที่ยงไม้ล้ม เที่ยงเบี๊ยะเลยแล้ว แดดก็ร้อน ร้อนแท้ ๆ ร้อนอย่างเดี๋ยวนี้นี้แหละ ร้อนอย่างคักเลย แผลงจิดายเลยแล้วพวกเองนี่นะ แกก็ไปขุดหลุมเคาะ เอาจอมขุ้หไปขุดหลุม บัก ๆ อยู่ตอนเที่ยงโนสมียนั้น เมืองพาราณสี เค้ามืดพระเจ้าแผ่นดิน ก็ออกบวชป้อมคี่วันะ ออกไปตรวจสารทุกข์ขุ้คืบของข้าราชการทั้งหลาย ไปเห็นท่านเถ่านารธร ขุดหลุมเป็นการใหญ่ก็เอ๋อ ถามว่า ผู้เฒ่าขุดหลุมทำไม คาเถ่านั้นมันเที่ยงแล้ว เหลือกก็กำลังออกไม้เหล่า มันก็จีย้อยเข้าคา มันก็จิสบาย ก็ไปเช็ดเหงื่อ ก็ได้ยินเสียงข้างหลัง ถามว่าผู้เฒ่าทำอะไรว่า.. ก็ตอบไปโดยไม่ทันคิดว่าขุดหลุม จิขุดหลุม จิขุดหลุมทำไม เหล่าว่า พระราชาถาม แกยังไม่รู้ว่าเป็นพระราชาวา จิขุดทำไมโยม.. ว่า จิปลูกมักม่วง ขุดเป็นแก้วจิปลูกมักม่วงแล้ว ก็ท่านผู้เฒ่าอายุเท่าไรเดี๋ยวนี้อายุฉันทก็ 80 ปีแล้ว ว่าอย่างงั้น ไอ้มักม่วงนี่มัน ปลูกก็ยังมีขี้ได้กินผลยังว่า.. ก็ปลูก 5 ปีแหละ ยังจิได้ผล คาเถ่านารธรก็ตอบไปอย่างนั้น เอ้า.. ผู้เฒ่าก็ 80 แล้ว จิอยู่ได้ทันกินมักม่วงนี่ อายุ 80 แล้ว ปลูกไปอีก 5 ปี ยังจิมิหน่วยออก ก็จิไม่ได้ทันได้กินดอกว่า บอกไม่สำคัญ ไอ้เรื่องจิได้ กินมักม่วง หรือไม่ได้กินไม่สำคัญ ก็อยากจิปลูกไว้ เพื่อเป็นปะโยชน์แก่ลูกหลานเหลนโหลน แล้วแต่มันจิเป็น แล้ว 5 ปีนี้เพื่อสับฉันไม่ตาย ฉันทก็จิได้กินมักม่วง ลูกก็จิได้กิน หลานก็จิได้กิน แต่ถ้าฉันตายใน 5 ปีนี้ ไม่ทันกินมักม่วง ลูกหลานมันก็จิได้กิน ฉันทไม่ได้กินก็ไม่แปลก มันเป็นปะโยชน์ให้แก่ลูกหลาน ถ้าไม่ทำอะไรไว้เลยแล้ว ไอ้ฉันทก็ตาย ไอ้ลูกหลานมือขุ้ก็ไม่ได้กินอะไรที่นี้ก็ เจ้าแผ่นดินได้ฟัง ก็ประทับใจมากในคำพูดไม้เหล่า โอ้ย... ผู้บ่าเพ็ญประโยชน์จริง ๆ เอาเหรียญกระษาศ์ชักรุมมาที คาเถ่านารธร ก็รู้แล้ว ไอ้.. นี้ไม่ใช่คนธรรมดาแล้วนี่ ต้องเป็นเจ้าเอาไปให้ผู้เฒ่า เรียกว่าบ่าเพ็ญประโยชน์สำคัญ ผู้เฒ่าก็ เสนาเอาไปให้ ก็วิ่งไปกราบพระเจ้าแผ่นดิน ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท บักเกล้าบักกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าบ่าเพ็ญประโยชน์ในพระกรุณาธิคุณ ครั่งนี้เป็นอย่างยิ่ง มักม่วงนี่นะ ข้าพระพุทธเจ้าปลูกก็อย่างที่ว่าให้ฟังไม้ละ ไม่ต้องการว่าจะได้กินหรือไม่ได้กินแหละ มีเวลาก็ทำไป

ที่ห้าตั้งแต่ตอนเที่ยงนั้นก็ ข้าพระพุทธเจ้าแก่แล้ว นึกได้เวลาไหนก็ไปทำมันใกล้ใจ²แล้ว อายุนี้ะมันใกล้ใจยิ่งเต็มทีแล้ว นึกได้เวลาไหนไม่พิดวันประกันพรั่งดอก ต้องทำทันทีไม่รำไร การพิดวันประกันพรั่งเป็นเรื่องหายนะ ทีนี้ชาติบ้านเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมาได้ทุกวันนี้ นั่นก็เพราะบรรพชนเค้าทำไว้ให้ พ่อแม่ไม่ทำไว้ให้ลูก ลูกก็จะไค้ไค้ส่วนไหนเท่ากิน พ่อแม่ไม่ทำไว้ให้ลูก ลูกก็จะมีเรียนอยู่นี้ ใอันนี้ก็เหมือนกัน พระเจ้าแผ่นดินประทับใจ อีกแล้ว อำมาตย์ไปเอามาอีกถุงหนึ่ง แกกัไหว ขอเศษะ อาชญาไม่พ่นเกล้า ข้าพระพุทธเจ้าปลื้มมีดีใจจริง ๆ นี่ละครั้นแค่ขี้ค้มักม่วงนี่ยังได้ผล มักม่วงนี่ ถ้าเป็นหน่วยแล้ว มันออกปีละครั้ง นี่พอขี้ค้มม่วงเท่านั้นแหละเท่า ๆ ก็บว่า พอขี้ค้มม่วงก็ได้ผล 2 ทีแล้ว พระเจ้าแผ่นดินว่า เออ...พวกเรารีบกลับเดี๋ยวจะต้องเสียเงินอีก เป็นถุงที่ ๓

คำศัพท์

- 1 ป้อมคิ้ว = ปลอมตัว
2 ใจ๋ = ล้ม

23. เรื่องผู้เห็นแก่ตัวก็จะเหลือแต่ตัว

นายทอง ละเลิงใหม่

มันมีตัวละครอยู่ 3 ตัว หนึ่งพ่อค้าขายเพชรนิลจินดา สองพ่อค้าลาให้เค้าเช่า ก็เป็นเพื่อนในบ้านเดียวกัน มันมีลาให้เค้าเช่า นั้นขายของ ไอนั้นก็จูงลาเรื่อยไป ตกลงเช่าลาไป ก็เอาของขึ้นหลังลา ก็มันมีลิ้นประคับ ก็เดินตามกันไป รวมลาแล้ว เจ้าของลา ลา คนขายของคนเช่าลา มันเป็น.. ไม่มีร่มไม้ ไม่มีร่มเอาอะไรอาศัยเลยแหละไป ในทะเลทราย ที่นี้เที่ยงจัด แดดร้อนเด๊ะ ก็จิดายกันอีกเหมือนกันคราวนี้ จิตายังโง่งละ มันไปไม่รอดแล้ว ประจวบ ๆ แล้วหันใจ¹ ไม่ทั่วห้องแล้วไม้ละ บ๊ะ...เอาลาหยุดอาศัยเงาลาซักทีเป็นไร... ก็เดี๋ยงแล้วเด๊ะ ก็เอาลาขงไม้เหล่า ก็ไปนั่งอาศัยอยู่ในเงาลา 2 คนนั้น คนเช่าก็บ่เจ้าของลา นั่งจิก²กระเดียวเดียว เกิดอารมณ์พิศมัยก็คิดจิดวิปลาสอะไรก็ไม่รู้ เอ้อ... มันเช่าแล้วนี่... ลานี่นะ เช่าเม็ดทั้งตัวแล้วนี่นะ ไอ้เงามันนี่นะ แก่เป็นเจ้าของให้ฉันเช่าเสียเงินแล้ว แกมาอาศัยเงามันไม่ได้ดอก แกออกไปซะเออ.. เอาละ ๆ ที่นี้ ความจริงไอ้ลานี่ตัวมันยาว ก็อาศัยเงามันได้ 2 คน ถ้าไม่เห็นแก่ตัว ไอ้คนเช่าก็เห็นแก่ตัว ว่ากูเช่ามันแล้ว กูก็ต้องได้มันเม็ด ส้าลานี่มึงไป เจ้าของออกวะ นี่ก็เรียกว่าชูดมยคนไม่มัน้ำยาในใจนะ ไม่มีเมตตากรุณาในหมู่เพื่อน ไอ้เจ้าของลานี่ก็... บ้า... ภูให้มันเช่าแค่ลาน้ำ... แต่เงากูไม่ได้ให้มันเช่าดอกเด้อ... เขาก็ว่างั้น ฉันไม่ได้ให้เช่าเงา ฉันให้เช่าแต่ตัวเอ้า... เช่าตัวก็ได้เงา มันด้วยแหละ ช่อตักลงไม่มี มันก็คอกเถียงกันใหญ่ ตักลงกันไม่ได้ก็ใช้กำลังกันเด๊ะ ชกกันนั่นเด๊ะ มาตีกันซะมา ใครชนะก็ว่ากันไป ตักกันอุ้ดตะหลู³เลยที่นี้ ชกกันกลางแดดนั่นแล้ว เหวง้อออกจาก ๆ ๆ ๆ นั่นแหละ ตี... เจ้าลา ก็แตกตื่นตกใจ ไอ้สินคำก็อยู่ขงหลังไม้เหล่าเลยถูกลูกหลงหายเข้าป่าหายไปเลย ไอ้ 2 คนนี้ก็ตีกันเหนื่อย แล้วก็หยุด ไอนั้นก็หาลาไม่เห็น เจ้าของลา ก็หาลาไม่เห็น จิกหายไปอยู่ที่ศใดก็ไม่รู้ ไอ้คนเช่านั้นก็หาของก็ไม่เห็น มันไปกะลา ก็เลยผลที่สุดนี้ ไอ้คนเห็นแก่ตัว ข้วแต่ตีกัน ก็เลยเหลือแค่ตัว สมบัติก็คิดไปกะลา ไอ้ลา ก็หนีเจ้าของไปหายไปเลย นี่แหละ คนเห็นแก่ตัวก็จะเหลือแต่ตัวเอาะเยาะ

คำศัพท์

- 1 หันใจ = ทายใจ
2 จิก = ไม้รู่
3 อุ้ดตะหลู = อุ้ดลูด

24. เรื่องความโลภความริษยาพาพินาศ

นายชาญ ดวงดี

ไอ้ความโลภตัวนี้นะ ถ้าเกิดขึ้นในจิตใจใครผู้ใดแล้ว กุจิเอาถ้าเดียวไม่ได้ด้วยเล่ห์ กุจิเอาด้วยมนต์ ไม่ได้ด้วยกล กุจิเอาด้วยคาถา สารพัดคาถาอะไรก็แล้วแต่ จะต้องเอาให้ได้ แต่ว่าไอ้ริษยาไม่อย่างนั้น ใครได้ก็ ก้าวไม่ได้ กุทนไม่ได้ ไม่สบายใจ จะทำให้มันซิบหายวายวอด ให้ได้ทีเดียว ใครได้ก็ไม่ได้ อัจฉาจารย์ ไอ้ 2 คนนี้อยู่ในบ้านเป็นเพื่อนกัน ไอ้หนึ่ง ชาวบ้านเค้าตั้งชื่อให้ว่า ไอ้โลภะ ไอ้คนหนึ่งเค้าตั้งชื่อให้ว่า ไอ้ริษยา 2 คนเป็นเพื่อนกัน ยากจนเงินทองแทบ ๗ จนแทบ ๗ ไม่มีอะไรจึกันนั้นเด๊ะ แม่แต่ไม่ขวังกำ ว่างั้นเถอะ ไม่มีไม่จิวังกาและ มาปรึกษากันว่า ไอ้.. จิทำยังงิดิเฮย... แม่.. จนจริงจริง ลูกเมียก็มีจะหาเลี้ยงลูกเมียก็ไม่พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง จิทำยังงิดิ ไอ้นายโลภะบอกไปที.. ไปหาที่เทวสถาน ไปหาเทพพระเจ้าผู้ชักจิด ที่เทวสถานนั้น นำเครื่องชักการะสังเวยไปที่ เทวสถานก็ไปสังเวย กราบทั้ง 2 คนนั้นแหละ แม่...จนแทบ ๗ คริบ มหาเทพผู้ชักจิดทั้งหลายจะเมตตาขอพรให้มีเงินมีทองชักที่เถอะ ว่างั้น... เอาชักการะวางกะ เทวสถานเซ็ดแล้วก็มานั่ง เกิดชักจิดเด๊ะ มหาเทพที่อยู่ในเทวสถานนั้นเกิดจำแลงตัว ออกมาปรากฏชิด... เออ.. 2 คนนี้ เจ้ามา ชักการะเราหนอ... แม่.. ก็ไม่เคยมีใครมาชักการะชักที่ เออ.. เจ้าต้องการอะไรเราจะให้ เพราะว่าเทวสถานอื่น ๆ เจ้าก็ไม่ไป กงมานี้ฉันก็ยินดีต้อนรับจะให้พร จะขออะไรก็เอา.. มหาเทพที่อยู่ในเทวสถานนั้นก็บอกอย่างนี้ไม่วะ ไอ้ 2 คนนั้นก็จิดใจที่ได้เห็นมานั่ง เค็ง เม็งอยู่ เค็ง เม็งก็นั่งเป็นพระประธานนะ ก็เอา... อนุญาตให้ขอได้ แต่ต้องมีขอแม่ อยู่อย่างนี้ เตอ... ใครขอก่อนได้เท่าเดียว ใครขอทีสองได้ 2 เท่า คนขอก่อนจะได้ 1 เท่า คนขอครั้งที่ 2 จะได้สองเท่า ทีนี้ไอ้คนชื่อโลภะ มันเป็นคนโลภ มันก็อยากได้สองเท่า² แล้วนั่งเฉย... คิดว่าปะ... คนขอก่อนได้เท่าเดียว คนขอที 2 ได้สองเท่า ไอ้ริษยา มันก็เฉย... มันก็คิดของมัน มันก็คิดว่า ปะ.. กุไม่ขอเงินขอทองมันแหละ กุจิวอย่างอื่นว่า.. เพราะว่าคนขอก่อนได้เท่าเดียว กุซิบหายก็ซิบหายอย่างเดียว กุไม่ขอเงินขอทองคอก ถ้ากุขอเงินขอทอง ไอ้โลภะมันก็จิดได้สองเท่า กุจิวขอความซิบหายใส่ด้ว ไอ้... ไอ้ริษยามันคิด คือจิวไม่ให้ใครได้เฉยแหละไอ้ชักรอก มันจะเสียก็ยอม ลงท่ายไอ้ริษยาเข้าไปขอเป็นคนแรกนั้น เด๊ะ กล่อมแกลมไปกราบขอการะมหาเทพ ข่าพเจ้าจะขอเป็นคนแรก ข่าพเจ้าไม่ต้องการคอกเงินทอง ต้องการว่าให้ค่า

ข้าพเจ้านี้บอกไปข้างหนึ่งซะ เทพเจ้าก็บอกว่า เออ... อนุญาตให้บอกได้ ใอนั้นก็คาบอดทันที
 ข้างหนึ่งแล้ว รีบหนีแล้วก็ล่องแก่งกราบออกไปเลย แล้วก็ไม่หันหน้าไปคุยกันด้วย ไอ้โลภะ
 ก็ อ้า... ฎได้สองเท่า ข้าพเจ้าขอเป็นคนี่ 2 ขออย่างไอ้คนที่ 1 มันขอนั้นแหละ ทีนี้ไอ้คนที่ 1
 มันขออดข้างเดียวเหล้าว่าอย่างนั้น ทีนี้ไอ้คนที่ 1 มันขออดข้างเดียวเหล้า ทีนี้ใอนั้นมันขออย่าง
 คนที่ 1 มันบอก 2 ตา มันได้สองเท่าเหล้า ไอ้โลภะเลยคาบอด นี่โลภมากเลยฉลากหาย คาบอด
 ทั้ง 2 ข้าง นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ไอ้โลภกับริษยานะพาให้พินาศ ลงท้ายก็พินาศทั้งคู่

คำศัพท์

1 กง = ครอง

2 ข้อมแม้ = ข้อมแม้

3 เท่า = เท่า

25. ชื่อบ้านนามเมือง

นายศักดิ์ กำปัง

บ้านสิระชะเลิง ปัจจุบันนี้เค้าเรียกเนาะ แต่ว่า ความเป็นจริงมันที่บ้านหัวละเลิง ไปเปลี่ยนกัน เพื่อจให้มันเหมาะสม หรือจให้มันดูภาพ ในทางที่ฟังไ้เหล่า แต่ว่าเค้าเปลี่ยน เปลี่ยนผิดหัวละเลิงมันถูกแล้ว คือนี่ตรงไ้บ่อน้ำตรงบ่อนเค้ากำลังสูงเข้าอยู่นี้ มันเป็นบึงใหญ่ ไ้ตรงตะวันตกมันเป็นละเลิง ละเลิงแปลว่า เนินดินสูง เด็กน้อยไปกลิ้งตัวมาลงชะ เป็นหัวละเลิง รัชกาลที่ 3 เสด็จมาจากทางหลวง มีจิตหมายเหคุบอกไว้ช้คมาที่หัวละเลิง แล้วก็เลยเข้าไปในเมือง ที่นี้ก็ทางสมภารท่านก็เลยไปเปลี่ยน ท่านว่าไ้หัวนี้มันจะเป็นคำไป ท่านไม่เข้าใจ มันเป็นไ้ผืนแผ่นดินไม้เหล่า มันไม่ได้เป็นไ้สิ่งมีชีวิตเหมือนคน ก็เราก้ควรช่วยกันรักษาชื่อเก่าไว้ อย่างจะไปว่า สิระชะ หอม สิระชะกระเทียม อย่างงี้มันก็ไม่ถูก เค้าก้ต้องเรียกหัวหอม หัวกระเทียม เรียกผิดเดะนี้ ลงท้ายก้สมเด็จเจ้า¹ ก้ว่า มหา.. เอ๊ย.. เรียกหัวละเลิงนี้มันถูกแล้ว อย่างหัวลำโพงนี้ ใครไปเรียกสิระชะลำโพงใคร เค้าจ้ฟัง สมเด็จเจ้าว่างั้น หมก้ว่า หลวงพ่อผมจะแก้ไ้ไม้ ไ้... เค้าลงทะเลเบียน แล้วแก้ยากแท้ ๆ ผิดก็ผิดไปแล้ว แต่ว่าฉันไม่เรียกคอก สิระชะเลิง ฉันจ้เรียก วัดหัวละเลิงของฉัน อย่างหัวทะเลนี้เค้าเปลี่ยนกะไหน เค้าก้เรียกหัวทะเลที่นี้บ้านหัวลิบ โคกรวด นี้เขาเปลี่ยนเป็นสิระชะลิบ

 คำศัพท์

1 สมเด็จเจ้า คือ สมเด็จธีรญาณมุนีวิคจักรวรรคิราชาวาส

26. เรื่องหลวงพ่อบุญมา

นางแก้ว แฝงกระโทก

มีบ้านอยู่ 4-5 หลัง ในหมู่บ้านนั้น มีลูกหลานจะโกนจุก คือหมไฟ ไม่ใช่โกนจุก ที่นี้ก็ไปนิมนต์พระ วัดใกล้บ้าน มาคอนเียน ก็มาสวดมนต์อะไรเช็ดก็ ป้า... หลวงพ่อเว่ย.. อย่างลับเลยวันนี้ จำวัดก็เฝ้าคอก จำวัดที่บ้านหมกก็ได้คอก ไป.. ตอนเช้าก็ต้องมาอีก คือเก่าแหละว่ามาทำพิธีว่า ก็กกองไปก็กกองมา เอา..โยมนอนก็ได้ว่า.. ที่นี้ที่บ้านของหวานนี่ก็มีขนุนเนาะ มีขนุนสุกอยู่ 3-4 ลูก ว่าเออะน่า เอาไว้ให้พระ ไว้ถวายพระ ฉันทังหันเบ็ง เพลเบ็งไม้ละ ที่นี้บอกเมีย นางเอ๊ย... เอาเสื่อเอาอะไรมาให้หลวงพ่อนอนครั้งนี้ที่ว่า หลวงพ่อก็หอมขนุนสุกนอนก็มีขนุนคอก นอน.. ที่นี้ก็ออกทำยุ่งก็เคาะ เออ...นอนไม่หลับ ดอกโยมเอ๊ย .. ว่า ขุนก็ก็ค้ำยนอนก็บ่หลับ เออ.. เว่ยไปจัดให้ หลวงพ่อนอนในห้องเออะไป เข้าไปในห้องก็ไปจัดเอาขนุนออกมาย้ายบ่อนเคะ ขนุน 4 ลูกมาย้ายที่ บ่ต้องย้าย บ่ต้องย้าย หอม.. ดี หอมดี.. พอนั่นก็ลงมานอนบู่ก็เอาผ้าคลุมก็เอา มือไปปลด ๆ ว่าอันไหนเลนไม้เหล่า เอามือจุกอันไหนเลน อันไหนสุกก็เอามาเสียดู หวาน... อันนี้หวาน หวานละลูกนี้ว่า.. จิกสุกมาเรื่อยมากินทีละยวง 2 ยวง เอ... ถ้ากินขนุนแล้วทั้งเบ็ด เคี้ยวจึเห็น เคี้ยวจึรู้เค... นี้ว่า ฎกินแม่มันเม็ดนี้แหละวะ ทั้งเบ็ดเลย ว่า.. จิกมาทั้งยวงมาเคี้ยวกรอบ... กรอบ ก็คังกรอบ.. เคี้ยวอยู่เฉย... กินเม็ดหน่วยโซโห่เลย มันก็ท้องขึ้น เออ... เลย กินขนุนค้ำดาสุกค้ำยปนกัน ทั้งเบ็ดทั้งของหวาน ท้องก็ขึ้นเค็มท้อง มีกลิ่นเลยที่นี้ หมานิลก็บ้านค้ำอย่างใหญ่ ก็บ้านเจ้าของงานนั้น จะไปถ่ายก็ไปถ่ายไปปะ... งั้นเคี้ยวหลับกันเม็ดแล้ว ซี่แม่มันใส่อุเสียดเออะ อู่ลูกเคี้ยว ซี่ใส่ไว้ตรงนี้ค้ำ ซี่ใส่ไว้ตรงหัวค้ำยซี่หยอดค้ำแม่เคี้ยวค้ำ ซี่หยอดหัวนอนพ่อเคี้ยวค้ำ หยอดไว้เคี้ยวว่าเออะน่า ป่านนั้นยังไม่บักท้องยังอั้งคั้งอยู่เลยนะ มันเป็นแค่อู้อยู่ในท้อง ลินันซี่เบียดก็เย็นเคาะ ก็ร้องอ้ออ้อ ๆ ๆ ก็.. อ้อ ๆ ลูกค้ำแล้ว เออ.. ค้ำก็ไปดูว่า เอากินนม.. ว่า เอามือไปชมอ้ายมันซี่ว่า.. ว่าลูกซี่ว่า.. มาจับหัว ว้าย.. มันซี่บนหัวก็มี... เอาไม้ขีดแฉ.. ไม้ขีดเออะว่า ไซ่พ้อไปคล้ำหาไม้ขีด ว้าย.. มันซี่ตรงนี้อีก.. คล้ำตรงนี้... ว้าย ทำไมมันซี่เม็ดเลยหว่า... หลวงพ้อไปไสเหล่า หา หลวงพ้อไม่เห็นแล้วที่นี้ ลงมาก็เช็ดเท้าไรก็เช็ดไม่เกลี้ยงเคาะ หาม่าเช็ดไม่มีแล้ว ตรงไหนก็เลอะเม็ด หลวงพ่อก็นั่งบนชื่อนี้เคาะ นั่งม่าจุกอุตห้อยเค็งค้าง ๆ ไรนี่ก็เดินไปผ่าก็ละหน้าไป ก็ค้ำผ่า ค้างผ่า

ที่จุกศูดหลวงพ่อดนะ คิงขี้ด... ก็ โพล... ว้าย... หลวงพ่อซี่... ว่าซี่หลวงพ่อ หลวงพ่อก็โคด
 โครมไป โคดแล้วก็ ไปแล้วเดอบ่อยแล้ว หมานิลก็คุมนี้.. เข้าม่าเขาดงหนี คอนเข้าเค้าว่า โหน
 หลวงพ่อจัจำวัดกะนี้เหล่าว่า... โอ้ย... ไปแล้วไปแค่เมื่อคืนนี้ บ่ได้ ฉันทอหยงดอก ซี่... กิน
 ขนุนเม็ด ²หมากมีเม็ดคลุกคัก ๆ เลย กินเม็ดเม็ด

คำศัพท์

- 1 ซอง = ซ้อน
 2 หมากมี^๒ = ขนุน
 3 ย้ายบ่อน = ย้ายที่

27. เรื่องทกลหาย

นายล้อม ศึกระโทก

มีสหายคณะหนึ่งลงเรือหาปลา ก็มี มือใหญ่ ไอ้มือเล็ก ชู้มูกมาก ไอ้ศูดแหลม ไอ้ตาแดง ไอ้หัวเลอะ 6 คนลงเรือไปเที่ยวหาปลาด้วยกัน ไปเรื่อย ๆ ก็หาปลามาได้เรื่อย ปลาก็เต็มลำเรือ ต่อผ่านไปชาวบ้านเค้าเห็นก็ขอปลาไปกิน ขอปลาไปกินก็พากันว่า ไอ้.. เป็นชาวประมงหาปลาเนาะ เมื่อพี่น้องขอปลาไปกินก็ต้องให้ เอาขยับ ปลาให้เค้าเอาไปกินที ไอ้มือเล็กก็ค่อยยิบเอาทีละนิดละนิด ก้าวจิได้ให้เค้าพอกินก็นานว่างั้นเถอะ ไอ้มือใหญ่ก็เกิดรำคาญขึ้นมา ก็กระโป¹ 2-3 ที เท่านั้นเค้ะ ปลาหมดลำเรือเลย ไอ้ศูดแหลมก็มีความเคียด²แค้นหนุกกันนี้แหละ ไอ้.. หางมาแสนยากมายกให้เค้ามด นิ่งกระแทกตรงนั้น นิ่งกระแทกตรงนี้ ศูดไปค้าเอาไอ้เรือทะเลเอา.. ไอน้ำก็เข้ามาในเรือ ชู้มูกมากสั่งชู้มูกบืดเรือเอาไว้ ทีนี้ก็เดินทางต่อไปอีก หาปลาต่อไปได้ปลามาอีกเต็มลำเรือ เมื่อไรก็มีคนมาขอ เป็นอยู่อย่างนั้นเรื่อย ทีนี้ตึกตึก.. นี้นันหนาวหนาวก็บอกให้ ไปขึ้นฝั่งไปซัก 2 คน ไปก่อไฟเอาไว้ เดี่ยวจิได้ไปผิงไฟ จิได้ไปนอน ไอ้หัวเลอะ ไอ้ตาแดงก็ขึ้นฝั่งไปช่วย ความง่วงนอน มาถึงก็ ไปนอนหัวจิ้มกันอยู่ ไอ้ตาแดงเรือ ไอ้หัวก็เลอะเจิมเกิบ ไอ้พวกนั้นมาอีก ไอ้.. มันก่อไฟไร.. ไฟเคอเว้อ โน่น.. ไปผิงไฟกะเค้า ขึ้นมาพากันจิไปผิงไฟ มาดู.. ไฟอะไร... มันไม่เห็นอุ่นวะ... ลองเป่าที ไฟเอ้มเี้ยมอยู่นี้ เป่าตามันก็ลุกพลุดพลาต .. เอา.. ฎว่าถ่านไฟ คามิงเน...

คำศัพท์

1 กระโป = โทย, กอบ

2 เคียด = ไกรธ, โมโห

28. เรื่องเสื่อมาแล้วคะโมคก็เอา

นายหลง ทองกระโทก

หมู่บ้านย่อม ๆ อยู่แห่งหนึ่ง มีจำนวนคนไม่สู้ใหญ่ ไม่สู้่น้อยแหละ เป็นหมู่บ้านธรรมดา แต่ก่อน
 นี้บ้านเมืองปึกคลุมด้วยป่าคองพงไพร เสือสิง ลิงค่าง อยู่รอบ ๆ ข้างหมู่บ้าน มีทุ่งไร่ทุ่งนาการทำ
 มาหากิน ก็พอสะดวกไปมาได้พอสมควร ที่นี้ก็ยังมี.. คาบอดคนหนึ่ง ดวงดาลุดหายทั้ง 2 ข้าง
 จะด้วยเหตุอันใดไม่ทราบ ดวงดาลุดทั้ง 2 ข้าง ทำมาหากินอะไรไม่ได้ ก็ไปนั่งอยู่ตามหนทางสี่แยก
 ที่เป็นทางสัญจรผ่านไปมาของคนส่วนใหญ่บุคคลใดมีใจเป็นทาน เค้ก็ขยับยื่น เอาสตังค์ให้เสียงชีพเสมอ
 มา เป็นอยู่อย่างนั้นไม่รู้ว่านานเท่าไร อยู่มาปีหนึ่งฟ้าฝน เกิดแล้ง เล้าเผาฆ่า การทำมาหากินก็อึดคึด
 ชักเขิน ผู้คนก็ไม่ค่อยจะสัญจรไปมา การเงินก็ฝืดเคือง ขอทานนั้นก็ไม่มีอะไรมีเสียง
 ร่างกาย คึกค้ำลงก็ไปนอนเพิงร้านค้าเค้ ด้วยความทิวไทยก็ไปนอนแอม เพิงอยู่ อยู่ต่อมา พอคึกคึก
 ผู้คนเจียมคึดดี ขโมยคนหนึ่ง ก็ย่อง ๆ ออกมาหาชกของคนในเวลาตอนหลับ ย่องมาด้วยความเบา ๆ
 ก็มาเหยียบเอาไอ้คนตา.. เค้เรียกผีตะโม่ด คนตาไม่มีนั้น ริมฝีปากก็ไม่มี มีแต่ฟันเป็นแถว ๆ
 พอไปเหยียบถูกไอ้นั้น ไอ้นั้นก็ด้วยความทิวไทย จืดใจก็จืดจืดและทำ คิ้วแข็งไอ้นั้นได้ก็เอามาก็ค
 ก็คงจว่า.. ไอ้นั้นจะส่งเสียงร้องก็ไม่กล้า นั่งลงมาคล้ำดู ไอ้.. ตามันก็เป็นเข้า ริมฝีปากก็ไม่มี
 ฟันมันก็เป็นแถว ๆ ไอ้.. มึงจึกก็ดูอะไรนักหนา มึงเหยียบถูก ถูกก็คึดมึงนี่ละ มึงไปไปมาไป
 กลางค้ำกลางคินมิคนป่านี่ มึงยังเที่ยวเดินเที่ยวเหยียบคนนอนอยู่ข้างนี้ มึงไม่เห็นรีใจ จะเห็น
 ยังใจ... มันมิด ไอ้มึงก็ทำไมมาคึดถูกแท้ ๆ ละ หมาเน... ไม่ใช่ คนเน.. มึงเป็นใจยังก็คึดว่า..
 ก็ถูกทำมาหากินไม่ได้ ก็ไปขอทานเค้ ขอทานก็ไม่ได้ ถูกขมามนอนอยู่ครั้งนี้ มึงมาเหยียบถูกก็คึดเค้
 โมไหนแล้ว โอ้ย.. มึงจิมมาขอทานเค้กินไม่ได้กินคือก บ้านเมืองอึดคึดขาดแคลนอย่างกันนี่ใครเค้จิมมา
 ทำทานให้มึงได้กิน มึงจะคึดเป็นขโมยอย่างกุนีถึงจะถูก ขอเค้ไม่ให้ก็คึดชกเอาอย่างจะได้กิน เอ๊ะ
 มันจิจจริงรือ.. ไอ้ดูคาบอด ดูจะไปมองเห็นรือว่าข้าวของเค้เอาไว้ตรงไหน เอ้า...ชกของเค้
 ก็มีชกหลายอย่าง มึงก็อย่าชกของเด็กของน้อยเค้ว่าละ มึงก็หาชกจัว ชกควยเค้ในคอกโน่นไป เอ้..
 ชกจัวเค้ในคอก ดูจะเห็นเน้... มึงก็ หังเสียงวะ เสียงร้อง เสียงโพง มันดังอยู่ตรงไหน ควย
 จัววัน ก็อยู่ตรงนั้นแหละ มึงก็ไป ก็สนตะพาย จูงออกมา เจ้าของเค้านอนหลับอยู่เค้จิริรูเรื่องอะไร
 ดูไม่มีเครื่องมือ ดูจให้ มันก็ให้ ตะพาย เล่นหนึ่งก็ไอ้ไม่หัวกะมาคเป็นไม้แหลมสำหรับแทงจุก ที่นี้
 ออกจากนั้นก็เลิกลากันไป ไอ้ย่องเขาก็ไปเหยียบหาชกของเค้อีกค้อไป ไอ้ผีตะโม่ค้อออกไป ที่นี้ก็ไป

ในละแวกนั้นก็มิเสียตัวหนึ่ง ก็หิวอาหารอีกคือกันแหละหลายวันแล้วไม่ได้กินอาหารซักที บ้า... ต้อง
 หากินจิวเค้าซักตัวก่อน ก็เข้าไปในบ้าน เสือกเข้ามา ไล่ผีตะโมดก็ไป ควยจิวกันนอนไม่หลับงกิด มัน
 ก็แก่งรอกแก่งโปงอยู่ เสียงดังระงมอยู่ ทีนี้ไอ้ลูกน้อย ๆ ของเจ้าของบ้านก็นอนไม่หลับ นอนก็ไม่หลับ
 ก็อยู่กะพี่ พี่มันก็เคาะโปง กระโหลก กะลาให้้องนอน มันก็ไม่นอน ส่งเสียงร้องแก่ง ๆ ๆ เรื่อย
 เอ้า.. เสือมาแล้วตะโมดก็คเอา เสือมาแล้วตะโมดก็คเอา ทีนี้ไอ้เสือกก็ไต่ยืน เอ้า...อะไรเล่านี้
 เอา ๆ นี่ลืมหาดู เอ้า.. ตะโมดจริง ๆ ว่า ตามันก็เป็นเบ้า หันมันก็เป็นแถวดีบเลย โอ้ย ๆ คาย ๆ
 ฎ ไม่อาจแลดูมันคือก นอนหลับตาอยู่ปนกะจิวในคอก ไล่ผีตะโมดก็เข้าไปคล้ำตัวนั้น คล้ำตัวนี้ ตัวไหน
 ก็ไม่ถูกใจคล้ำถูกเสือ ก็ไอ้... ตัวนี้ขนสั้นแพ็คเลย ไอ้ดี.. เออ... ไม่มีเขา ฎเอามึงแท้ ๆ แล้ว
 คล้ำดูหน้ามัน แม่.. หน้าบนตัวเลย เออ.. เอาไอ้อ้วนนี่เถอะ เสือกไม่อาจลืมหาดูแล้วตะโมด นอน
 หลับตาเฉย.. พอจิวจุกได้ก็แหงพรวคร่อยสะพาย จูงออกจากคอกไป.. ไป ขึ้นหลัง เดินร้าย ๆ
 ออกจากบ้านไป เสือมันไม่เคยเค้าขึ้นหลังมัน มันก็เมื่อยขา มันก็คูกข่อขาหน้าคืบก็บ มันก็หัวค้ำ
 ข่างหลังสูง นี่ก็.. บ๊ะ มันลงคลองแล้ว... ลีว ๆ ๆ เลย พอมันเมื่อยขาหน้า มันก็ยิดขาหน้าขึ้น
 ละขาหลังลง บ๊ะ.. มันขึ้นฝั่งแล้ว.. เป็นยังงี้ไปจน 2 คลอง 3 คลอง ไปจนแจ่ง ไอ้เสือนั้นก็เดิน
 หลับตาไล่ผีตะโมดนั้นก็ไม่เห็นหนอยู่แล้ว นี่ชาวไร่ชาวนา เค้าก็ออกไร่ออกนา ไปทำงานกัน ทีนี้เค้าก็
 เห็น ไอ้คาบอดขึ้นเสือ ไอ้... คาบอดขึ้นเสือนมาแล้วว่า.. เสือมาแล้วเร็ว.. พวกกันหนิวะ พวก
 เลียงจิวเลียงควยเค้าก็ให้กันแซ้ว ไอ้เสือกก็ลืมหาดูขึ้น ไอ้.. แจ่งแล้วเดะนี่ ไอ้ผีตะโมดเค้าว่าขึ้น
 เสือกก็กระโดดลงวิ่งไปโดนกกไม้ก็ขึ้นกกไม้ก็บก็บไป ไอ้กกไม้ร่อยเค้า ตอนเอาไวมันก็คายพอลสมควร
 มันก็ขึ้นได้ เสือกก็วิ่งเข้าไปในดง ไปถึงกลางป่า ไอ้ลิงตัวหนึ่งก็ลืครี อยู่ใต้ต้นโพธิ์ เคยเห็นอย่าง
 พระ ทำวิมีสสนา หรืออะไรนี่แหละ ขึ้นคันโพธิ์ แล้วก็ลงมานั่งทำปากมูบมิม ๆ นั่งซัดคะหมาดทำ
 สมาธิ ทำแบบพระนี่ ซักหน่อย มีเสียงฟากครวม ๆ มา ลืมหาดูขึ้นดู เอ้า.. ไอ้มันไปโปง มาโปง
 สนตะพายเลือกตะมูกออกสาดมาเลย เขี้ย.. บานี้ก็มึงมาแต่ไหน ว้าย...ผีตะโมด เกียบเอาฎ
 ไปกินโป้ โหนมันอยู่โหนประจุ ไปกินมันเอง ลิงว่า.. มันอยู่บนกกไม้ มันอยู่บนกกไม้ เออ..อยู่บน
 กกไม้ ฎกินมาหลาย แล้วนานี้ ผลไม้ในป่า ฎกินจนหาไม่มีแล้ว ไอ้แนวในป่านี้ มึงพาฎไม่กินที ฎหิว
 แท้ ๆ ก็ทีหลายวันแล้ว ไม่ค่อยจิวได้กินอะไรเลย เอ้า.. มึงจิวกินได้ไหมหน้อ.. มันจิวเอาฎไปกินแล้ว
 เป็นยังงี้... อยู่บนต้นไม้ ก็แล้วกันนะไปเถอะ อยู่บนต้นไม้ไปอยู่บนต้นไม้ ฎกินหมด มึงอย่าหนีฎ
 นา เออไม่หนีคือก ไปขึ้นหลังฎไปขึ้นหลังมา มาพ่นปากก็มาคิกทุ่งนา ไอ้พวกเสียงควยเห็นอีกแล้ว
 ทีนี้ เอาแล้ว.. เลือกสับมากิด ไอ้คาบอดแล้วทีนี้เร็ว .. คาบอดห่อไต่ยืนเสียงเค้าว่างันก็ชะยิกขึ้นไป
 บนยอดอีก คิ้วกึ่งนั้น คิ้วกึ่งนี้ ไอ้นี้ก็เข้าไปได้ก็กไม่พอคี้ คิกกึ่งไม้หัก คิกคั้ง ดุง.. ลงมาใส่ไอ้เสือ
 กะไอ้ลิงนั่น คิงก็พอลเห็นตะโมด ใจหัวขึ้น คาไม่มี หันชะยะ อยู่บนนั้นก็.. ไอ้.. ตะโมดแนวนี้

ไม่เคยกินซีกที่ค็อก เสือก็เปิดเลย ไม่เหลียวหลัง ที่มีตะโปกก็ควักลงไปได้ ไปโง่มาโง่ กันนี่
 ไอ้ที่ว่า.. โอ๊ย.. อย่าทำซันเลย อย่าทำซันเลย อย่าก็คซันเลย ฎไม่เคยรู้จึกก็คใครคอกว่า..
 โง่เล่างั้น โง่ถึงจือเอาเสือไปกินเหล่านั่น เอ้า.. มึงไม่ต้องพูดมากคอกว่า มึงจือเอาอะไรใหญ่
 โอ้.. ฉันท ก็ไม่มีอะไรแล้ว แกจือเอาอะไรแกบอกฉันทมา อย่างจันฎมีทุกอย่าง แต่ว่าฎไม่มีแค่ตา
 แกจือเอาตาฉันทเนว่า.. โอ๊ย.. อย่าแคะเอาตาซันเลย.. ซันก็เจ็บใหญ่วะ เอาซันไปเม็คทั้งตัวไป
 ซันซันคอกแกไป ซันจือเป็นตาให้แก ให้แกเป็นตัว แกจือไปทางไหน ฉันทจิส่องให้แก เห็นเม็ค ทุกอย่าง
 เลย แกจือไปไหนก็ไปได้สบายแหละที่นี่ เออ.. เออ.. มึงไปอยู่กะฎ มึงไปบ้านฎ ทางนี้.. ทางไป
 กงนั้นแหละเลยอยู่คัวยกันเสมอมา คนหนึ่งเป็นตัว คนหนึ่งเป็นตา

คำศัพท์

1	แก่ง	=	แกว่ง
2	กักไม้	=	คั่นไม้
3	จุดจิด	=	ทงคหจิด

29. เรื่องดาเถนคกคั่นศาล

นายทอง ไผ่กระโทก

มีกระต่ายนายหนึ่ง มีครอบครัวแล้ว แต่ว่าไม่ชอบทำมาหากิน หาผลประโยชน์ มาใส่ครอบครัว เพราะเป็นผู้ปฏิบัติทางมีจิตเป็นศีล มีใจเป็นทานอะไรแถวนี้แหละ ปฏิบัติเพียงพระ ไม่ค่อยทำมาหากินครอบครัวก็อดคัดขาดแคลน ไม่ได้ผลเหมือนอย่างชาวบ้านหลังอื่นทั่วไป เป็นอยู่อย่างนั้นเรื่อยไป เมียให้ไปทำมาหากินก็ไม่ค่อยจะไป เอ้า.. ให้เอาไปดึกซีกก็คิดปลาลด ก็ว่าไปไผ่เอาออกจนเบ็ด ไม่เอามาบ้านไม่เอามากิน แล้วมาพิจารณาว่า สัตว์เหล่านี้มีชีวิต ถ้าเราเอาสัตว์เหล่านี้ไปกินศีลจะขาดอย่างนั้นเลย ปล่อยไปเถอะ จิตใจเป็นทานมีเมตตากรุณา เมียให้ไปดึกลอบ ก็ถูกเค้าเค็มไซเค็มลอบ บ๊ะ.. นี่มีสะเกิดไปเค้ะ อย่าเอาเลย.. พิจารณาแล้ว ว่ามันมีชีวิต มันคลานได้ เอาไปฆ่าไปแกง เป็นบารมีศีลก็จะขาด เป็นอยู่อย่างนั้นเรื่อยไป ทีนี้เมียคามไปดูไปเห็นคิดเค้า นี่เค้าเรียกว่าเค้า มึงไม่รู้จิกนิโอทำกินว่า... เค้าเรียกว่าเค้า โอ้ย.. ดูไม่กินค็อก ดูไม่เอาคอก ปล่อยแหละ อย่าปล่อย โน่น.. มึงไม่กินก็เอาไปให้พี่ให้น้อง เค้าทำไรทำนาได้เข้า จะได้แลกเข้าเขาเค้ากิน ไปหาขายไป เค้าเรียกว่าเค้า ๆ ๆ จำได้ไม่ว่า เค้า คะเหล่า.. เค้า คะเหล่า เค้า.. คะเหล่า หายแยะ ๆ คามทางไปเรื่อย ไปสะคืดคอบีบลุ่มพลุ กระเฉอฮักเม็ด เค้าออกซ่านเซเลย ลูกขึ้นมากก็ตามัด พรบ.. คายที่นี้พอสิ้นคาศั้นได้ เค้าก็เคินระงมระงาน สิมชื่อค้วย ก็จิมเอามาใส่กระเฉอจิกชื่ออะไรเว่ย ทุลิมแล้ว เอาไม่ไปแหยคุด มัน มันกร้อง ชิดส์.. ออกมา ทีนี้จิมใส่กระเฉอได้ก็หายไป พอไปถึงนาที่น้อง เค้าก็อยู่ลานอยู่อะไรเค้า ก็ทำนวดเข้า คีเข้ากินเค็มคัก ๆ ๆ ไป โอ้ย...มาแล้วหาอะไรเค็มหาขมาเลยวะ มึงหาอะไรเว่ย.. ชิดส์... เค้าก็ไม่มีใครรู้เรื่อง มึงหาอะไร... นักอู้รูมาเลย.. ชิดส์... เค้าก็ไม่มีใครรู้เรื่อง จนมาใกล้ๆ เขาว่า เค้า.. เลยว่า คะเหล่า.. เค้า.. ถาว่าทำไผ่ เอามาให้พวกมึงเค้ะ มาแลกเข้าเขา เมียดูให้เอามาแลกเข้าเขา เออ.. เอาดูจิวเอาเค้าไว้คัมย่ากิน ก็เอาไปคนละ 2 คัว 3 คัว เอ้า.. ไปศึกเอาเข้าไป คนโน่นคักเข้ามาให้ คนนี่คักเข้ามาให้ ลองยกดูเป็นเข้านักอีกแหละ ทีนี้ยกไม้ไหวเข้านัก เค้าไม่ให้เอาค็อก เค้าให้เอาเข้าเขาว่า.. ก็เทเข้านักเค้าไว้อีกแหละ ไปกวคเอาไอ้ที่เค้ากองทิ้งเอาไว้ใส่เค็มหาขริน ๆ เฉย ว่านี่เค้าถึงเรียกว่าเข้าเขา หาขลิบมาไปแหละเค้อ.. มาเห็นล่าคลองหาขเลาะไปเลาะมาหาทางจิช่าม เอ.. จะข่ามตรงไหนเหล่าเว่ย.. มุคหน้าเข้า

ก็จะเปียก เห็นมดไต่เครื่องอยู่ อ้อ.. มดมันยังไต่เครื่องได้ คุณเคียว มีงหลายคนยังข้ามได้ ดู
 ขอมข้ามไปด้วยเคียว .. ว่า เคอะ ๆ ลงไปขาดบิต... ตัว.. เขาก็ลอยคามาหน้า เง..ง่า..
 เอาอะไร ก็ไม่ได้ กวดนี่ก็ไปโน่น จิได้อะไรก็กลับบ้าน มากระเผลอเปล่า ถึงบ้านเมียก็ตำสวด
 ส่งอีก ให้ทำอะไรก็ไม่เป็นผล เป็นประโยชน์ อะไรซักอย่าง ซอมปฏิบัติ อย่างนี้ไปมีงไป ว่า
 ไอ้รักษาศีล ไอ้โรหมู่นี้ กูไม่ชอบด้วยค็อก ไปตามทางของมีง ไอ้คนกง มีงไปกงเปรี๊ยะเลยนา มีง
 อย่างนี้หน้า.. เดินกงไหนกงนั้นเลยนะมีง เดินกงลี้วเลย ได้ผ่าขาวนุ่งผืนมีงห่มผืนนึ่ง เดินตรงลี้ว
 ไปเจอต้นตาลกิก ก็ต้นกะต้นตาล สู้กะต้นตาลไม่ได้ เอ้า.. ก็ขึ้นไปกงนี่แหละ ขึ้นไปกงเปรี๊ยะ เป็น
 ศาลยอดค้วน ขึ้นไปก็ไปนั่ง เต็งเมืองอยู่ ที่นี้มีบรรดาคนรุ่นราวคราวเดียวกัน เค้าก็ไปเห็น โอ้ย..
 ไปรื้อวัดคั่นศาลเต็งเมืองอยู่โน่น นั่งอยู่โน่น บ๊ะ... เรา อย่างนี้เลย ไปช่วยเหลือมันเถอะไป
 สงสารมัน มันไม่ใช่คนอื่นก็คนรุ่นราวคราวเดียวกัน ไอ้ 4 คนนั้นก็เป็นคนหัวล้าน ที่นั่นด้วย พา
 กันไป เขี่ย..มีงทิ้งผ่ามีงลงมา ภูจิริบมีงลงจากคั่นไม้ ก็ทิ้งผ่ามาให้เค้า ไอ้หัวล้าน 4 คนก็จับนมคนละ
 นมละนม เอ้า... มีงทิ้งตัวลงมาวะ โคดลงมาเคียว..ว่า.. ก็โคดบับลงมา ก็เลง ๆ คิ้ว..
 ลงมาในกลางผืนผ้านั้น ผ่าก็กระตุก เอาไอ้ 4 คนนั้นหัวชนกัน หัวแตกคายนอนระอืดอยู่ อ้า.. ทำใ
 ้ละเว่ย บ๊ะ..ถูรอดคายน หมู่คายน เม็ด ภูจิริคองหาวิธีเอาชนหมู่ไปทิ้งชะก่อน ปล่อยให้อยู่กลางทุ่ง
 กลางทุ่งมันจากคั่นในละแวกนั้นก็มีนางสาวใหญ่ ไม่เคยมีหัวว่าเถอะ อยากรได้หัวแต่ ๆ อยากรได้เข้า
 ของซัสมบัติน โกล้เคียงเค้ารุกที่รุกสวนเค้า ใครอยู่ไกลไม่ได้เลยค่า เคียงเค้าเอาของเค้าจนได้
 ในสวนนั้นก็อุดมไปด้วยผลหมากรากไม้ ทุกสิ่งทุกอย่าง ขนุนมะม่วง ทุกสิ่งทุกอย่างของกินเค็ม...ทำ
 ไร่บ๊ะไร่ออกไป ดีเปรี๊ยะ อยู่คนเดียว... พี่น้องไม่มีใครเค้าอยากคบค้าสมาคมด้วย ปากดีเคียงเค้า
 ดี รุกที่เค้าดี สวนนั้นก็เป็นที่อุดมไปด้วยผลไม้ม แต่เจ้าของนั้นไม่มีหัว แกกนี่ก็อยากได้หัวแต่ ๆ
 เค้าไม่มีใครเข้าใกล้ว่างั้นเถอะ เค้าไม่ชอบ เห็นเป็นคนปากร้าย ที่นี้ไอ้คาเถนนี่ก็ บ๊ะ.. เอาหมู
 ่ไปทิ้งในสวนนี่เถอะ เจ้าของสวนเค้าก็ได้เอาไปเผา แยกหัวล้านโท้ไร้ ๆ ข้ามไร่คักปร.. ในสวน
 นางนี่ก็ออกไปเดินดูสวนว่างั้นเถอะ ใครจิริรุกที่รุกทางถูตรงไหน ใครจิจี้จะไร่เข้ามาชกผลหมากรากไม้
 ถูตรงไหนเที่ยวเดินดู ก็เจอคนหัวล้านนอนตายอยู่ โอ้ย.. ที่เอ.. ว่า เล่นจนใจขาดยังได้มาพบกัน
 นอ.. ว่า.. ร้องไห้..เสียว ๆ ว่าหัวเอง เออ.. ที่นี้ก็ บ๊ะ.. จะ จะทำใ้เว่ย.. คายยังจิด
 พบกัน แกกักรักจันจริง.. จ้างเค้าเอาไปทิ้ง ไอ้พวกนั้นก็ 4 คนด้วยกัน เที่ยวหาเงินซื้อเหล้ากิน นี
 ว่าจ้างไปเผาชย รับจ้างแยกเอาชยไปเผา เอาหัวล้านไปเผา แล้วคนหนึ่งก็กลับมา ไอ้คาเถนก็
 แยกเอาหัวล้านคนที่ 2 มาทิ้งไว้บ่อนเดี่ยวนั้นแหละ นี่ก็ไปไม่เห็นอีกแหละ โอ้ย.. เค้าก็ก็ไม่ไป
 คือกว่า.. นี่แหละเค้าเรียกว่าความรัก หัวเมียเค้ารักกัน เออ.. ไปยังใจได้ก็คองกลับมาหาน้อง

จนได้นั่งร้องวิด ๆ อีกแหละ 4 คนนั่นที่เผาแล้วว่าจิวเอาเงินไปซื้อเหล้ากินจึกนี้คิดว่า.. มาเห็น
 นั่งร้องกึก ๆ อีกแหละ เอ้า.. หัวล้านจ้อร่อยอย่างเคนอีกแหละ อ้าว.. เอาไปอีก เอาไปอีก
 ก็เผาอยู่อย่างนั้นจนครบ 4 คน ครบ 4 คนแล้ว ป๊ะ.. ลัดทางอยู่ตรงนี่เถอะวะ มาที่นี่ดีไม่คิดเลย
 แลละ ไปลัดทางอยู่เม็ด 4 คนเลย นั่งลัดทาง นี่ก็พอดีมีคนเผาถ่านอยู่คนนึง ออกจากป่าตัดถ่าน
 มีอกก็ออกมา กระชอก ๆ มาตอนเย็นตอนค่ำแล้วแหละ โอ้ 4 คนนั่น ไม่ต้องถามเลยแหละ ออกมา
 .. ตีมันก็พูดไม่ได้ พัลวันพัลพากัน ยิ่งไฉน่ะเผาเท่าไร ๆ ยังเดินเดินไปบ้านทุกที ทุกทีว่า.. เอ้า
 .. ไอ้กันนี่เผายากจริง ๆ ไปเข้ากองไฟว่า.. ไม่ไป ก็ดันกันพัลมิงพัลเคซิคแข่งกันซีดซาถู ล่มม่วน
 ลงไปเม็ดทั้ง 5 คน ตายในกองไฟเม็ด ทีนี้คือมาก็เลยมาได้พบก๊ะเจ้าของสวนนางคนผลหมากรากไม้
 มากนั่น นางนั้นก็อยากได้ผัวอีกด้วย ก็เลยชวนมาอยู่ด้วยกัน

คำศัพท์

1	ปลาลด	=	ปลาหลด
2	เข้าเบา	=	ข้าวเบา
3	หัวล้าน	=	หัวล้าน

30. เรื่องลูกศิษย์หลวงพ่อ

นายขุน ผากระโทก

มีลูกชิต 2 คน ลูกชิตคนหนึ่งเป็นคนแก่ แล้วเป็นคนปัญญาอ่อนด้วย อีกคนหนึ่งเป็นเด็ก น้อย ๆ แต่ว่าเป็นคนเฉลียวฉลาดปราดเปรื่องพอสมควร แค่อู่วัดปรนนิบัติหลวงพ่อด้วยกัน อยู่ต่อมา วันหนึ่งหลวงพ่อได้รับนิมนต์ให้ไปเทศน์ ยังหมู่บ้านอื่น นี่ก็เดินทางห่างจากวัดไป พอเทศน์เซ็ดแล้ว เค้าก็ส่งภัตต์เทศน์ เค้าก็ยกภัตต์เทศน์มาถวาย แล้วก็พากันหอบลัมภาระนั้นกลับวัด หลวงพ่อก็เดินก่อน ไล่ลูกชิตเก่าไล่ลูกชิตน้อย ๆ นั้นก็ทาบของหะรุงคุงนิงมา มีพริก มีเกลือ มีผัก มียา มีน้ำอ้อย มีอะไรด้วยกันหลายอย่าง นี่ทาบมาได้ซักครึ่งทาง เอ.. น้อยมันนักอันไหนนะ ก็จับยกดูเป็นไร.. อันไหนมันนัก ยกห่อพริกขึ้นมา โอ้.. อันนี้มันก็มันนักเนาะ ยกห่อยาขึ้นมา โอ้.. อันนี้ก็มันนักเนาะ อันไหนมันนักเอาไปก่อน อันไหนนักเอาชุกไว้ ยกน้ำอ้อยขึ้นมา โอ้.. นัก เอาชุกไว้ แต่มันหวาน นาน้อย อ้าว... มันหวานเอาไป ห่อเกลือ ยกห่อเกลือขึ้น โอ้.. อันนี้มันนักว่าเขาเลยน้อย เอา อันนี้มันนักว่าเขาแน่นแหละชุกไว้ เดียววันหลังหายเหนื่อยแล้วค่อยมาเอา ก็ได้คอก เอาชุกไป.. เอา ไปใส่ป่าไว้ข้างทาง ชุกแล้วนิชุกแล้ว ชุกดีไม่มีนะ ตี ลองไปดูดู.. เห็นไม้ เห็นเนาะ เออ..เออ เห็นคนอื่นเค้าก็เห็นแล้ว ชุกใหม่ ย้ายไปไว้บ่อนใหม่อีกแหละ ย้ายไปบ่อนใหม่อีกแหละ ชุกดีแล้วเน.. ตีแล้ว ลองไปนะเห็นไม้.. เห็นน้อยคือเคนแหละ โอ้ย.. ไม้ดีคอก ว่างั้น เองเห็นคนอื่นเค้าก็เห็น ด้วย ชุกใหม่ ชุกใหม่ ชุกบ่อนไม่มีคนเห็นนะ เองก็หาไม่เห็นด้วย นี่ก็แลไปแลมา ไปเห็นหนองน้ำ ก็เอาไปชุกไว้ในหนองน้ำ น้ำมาก ชุกแล้วเน ชุกแล้ว ชุกดีไม่มีนะ ตี ไปดูทีไป.. เห็นไม้ ไม่เห็น คอก เออ..ไปว่างั้น นี่ก็เอาของเขามาวัดคืนเข้าขึ้นมา เอ... น้อยไปเอาเกี่ยเถอะไป ก็เลย มาถึงหนองน้ำ ไร่ไหนละ หนองน้ำ เอามาไปก็ยกขึ้นมาเหลือแค่ที่ก๊ะไอ้ไปไม่ผุ น้อย..ว่าขโมย ชกเกี่ยเม็ดแล้ว อ้าว.. ทำไม้เหล่า มีะ.. ไม้มีเกี่ยจึกเม็ดเดียวเห็นแต่หักมันเปล่านี่ว่า.. เอ... ขโมยนี้มันก๊ะไหนหนอนี่หนอ.. เห็นรอยไม้ ไม้มีรอย อ้าว.. ไม้มีรอยมันก็อยู่ในน้ำนี่วะ เอ้า.. วิตวะ ก็ช่วยกันวิต วิตน้ำหนองแห่งนี้ มีแค่ปลาแค่ที่นี้พอปลาช่อนตัวหนึ่งวิ่งคามน้ำแยะ ๆ มา มา บ่อนวิต ไอ้หน่อยก็ตีบ่วงชูเปรี๊ยะ... เป็นไรกินเกลือเม็ดคว่ำ กระเด็นขึ้นไปบนฝั่งที่นี้ จับได้ เออ.. จับตัวมันได้แล้ว เดียวปลาตุ๊กมาอีกแล้ว ที่นี้เอาถั่ว.. ตีบ่วง คีตมือคาเก่านั้นร่องโอย ๆ ที่นี้ ึ่งไปวัดเถอะว่า.. เกลือกก็ไม่ได้ ไล่แค่ปลาไปตัวเดียว ไป ๆ ให้หลวงพ่อหาหาให้ เคนร่องให้

งก ๆ มาถึงวัดหลวงพ่อตามเป็นไร่.. ปลาตุ๊กบึก โอ้.. เบียดเข้าเหนียวใส่น้ำอ้อยกินก็หาดีอก
 น้อย.. เออ.. ไปเบียดเข้าเหนียวให้ที ก็ก่อไฟเบียดเข้าเหนียว หม่อมก็คงใจไม่ใหญ่เท่าใดดอก
 หม่อน้อย ๆ พอมันเดือดแล้ว พอมันสุกแล้ว ก็ใส่น้ำอ้อยเคี้ยวมันจิได้หวาน ๆ ว่า.. นอนคอยกิน
 เข้าเบียด ลับไป ทีนี้ก็หลวงพ่อตาม น้อย.. เข้าเบียดสุกยัง สุกแล้วดับ มึงลองชิมดูมันหวานไหม
 ไปค้ำชิมดู ชิมทีละถ้วย 2 ที 3 ที เม็ดเลยนี้เอากันนอนลับกรนคร้ออกๆ กินเข้าเหนียวใส่น้ำอ้อย เม็ด
 หนึ่งไอ้น้อย ก็ออกมานั่งตัวเข็นอี้อยู่เลย ถ้าก็ลุกขึ้นไปกินเข้าชะไป เข้าเหนียวเบียด ให้น้อยมัน
 เบียดไวให้ น้อย.. โหนเบียดเข้าเหนียวไวโหน อยู่ในครัวเค... ไปดูดี ไปดูเห็นแค่แมงวันบินออก
 เข้าเหนียวเม็ด น้อย.. ว่า ไม่มีเข้าเหนียวคอกเม็ดแล้ว.. ว่าเห็นอะไรบ้างเน้อ.. เห็นแค่แมงวัน
 เคาะ งั้นก็ฆ่าแมงวันอีกเคาะ เอาน้อย .. ช่า ๆ คราวนี้แมงวันจับตีนกระดานอยู่ น้อย.. ถึงสาก
 มา..น้อยคิ น้อยคิ บั้ง แมงวันบิน บินไปจับจุกตาถ่ามันบีบถ่าก็ยื่นจุก อือ ๆ .. ว่า น้อย..
 ก็ไปก็.. ร่องก็าก... ค่อไปอีกทีนี้ เลยไม่ได้ยุคเลย

คำศัพท์

1 เกีย = เกลือ

2 ทัก = ไม้ไผ่สาน เป็นรูปขวด สำหรับใส่เกลือ

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการวิเคราะห์โน้ตค้นทางจริยธรรม
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาวจิต นางอรพิมพิ์	1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือ การเว้นจากการฆ่า หรือทำลายชีวิตคน และสัตว์ให้ตกลงไป การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกาย คือไม่ทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บ พิการ หรือ ลำบาก การกักขัง ทรมาน การใช้งานเกินพอดี ความรู้สึกพยายามปกป้องร้าย ตลอดจน การแสวงหาความสุขสนุกสนานจากความทุกข์ของผู้อื่น ไม่สำคนหรือสัตว์	1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุข ไม่อยากได้รับความทุกข์ 2. หากปรารถนาความสุขอย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น 3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว	1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือ ทำอันตรายแก่มนุษย์และสัตว์ 2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากการถูกรังแก 3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของผู้อื่น ย่อมได้รับความเดือดร้อน 4.1 ไม่มีความพยายาม ปองร้ายผู้อื่น	- - - แก่ก็จับควายได้ตัวหนึ่งแล้ว ก็พานางขึ้นมา ต่อมาธรรมดา ก็ริยาที่ขึ้นควายนั้น นายพรานก็อยู่ข้างหน้า นางอรพิมพิ์ก็อยู่ข้างหลัง นางอรพิมพิ์ได้ทีก็ เอาพระพรรคของพระปาวจิตที่ซ่อนไว้แทงนายพราน ตักควายตาย	- - 1 -
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์โน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (คต)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลจิต นางอรพิมห์	2. ความเมตตา กรุณา เมตตา คือ ความรู้สึกรักและ สงสาร ปรารถนาให้ผู้อื่น เก็บสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับ ความสุข ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับ ด้วย เป็นการแสดงอัชฌาภัยจิตใจ กว้างขวางต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ กรุณา คือ การกระทำให้ความ ช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และ เป็นสุขโดยช่วยเหลือ เท่าที่จะทำได้	1. ความ เมตตา กรุณา ก่อให้เกิดสันติสุข และ เป็น เครื่องค้ำจุนโลก 2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม	1.1. ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์ เป็นสุขโดยทั่วหน้า	- ว่อนถึงอาสน์อัมรินทร์อินทรา- อิราช สม เติจพระอินทร์ ก็มากับ พระวิศศุกรม มาแปลงร่างกองทัพ งู เहां องก์หนึ่ง เป็นทั้งพอนก็คักันตัว หนึ่งตาย เป็นต้นว่าทั้งพอนตาย งู ไปก็ค เอادتันยา เปลือกยานั้นมาทัน ทั้งพอนก็ฟืนขึ้น ค้อมากก็งูตาย ทั้งพอน ก็ไปก็ค เอادتันยาทันมาทันงู งูก็ฟืนขึ้น ผลัดกัน เป็นผลัดกันตาย เहांนั้น นาง อรพิมห์ก็ดูอยู่ แล้วงูกับทั้งพอนก็หาย ไป	1
			2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมาน และความค้อยของมนุษย์ และสัตว์	- มาถึงแม่น้ำลำหนึ่ง พระองค์ ก็ให้กองทัพยุคไกลลำนำนั้น เพราะ จะให้สัตว์พาชะทั้งหลาย และกอง ทหารนั้นได้บริโภคน้ำใสสะอาด - สม เติจพระอัมรินทร์อิราช ก็มีความสงสาร เหลือที่สุด	1
			2.2 ไม่เขาะ เขี้ย ทับถม ประจาน เมื่อผู้อื่นพหิ่งพาคด	-	1

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลัง นางอรพิมพ์		3. การช่วย เหลือที่ตัวเอง ไม่ทำให้ตนเอง และ ผู้อื่นเดือดร้อน	2.3 ยินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข	- แล้วพระปาลังนางอรพิมพ์ ก็ มายังเมืองนครวัดนครธม พระบิดา ก็ทรงโสมนัสยินดี จึงราชาภิเษกให้ เป็นกษัตริย์ครองเมือง นครวัด- นครธม ต่อมา	1
			3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยาก เดือด ร้อน และเจ็บป่วย	- ยายบัวก็ถ่วงทศมาสเก่า เดือนสิบ เดือนแล้ว ปวดท้อง เจ็บ ท้องจะคลอดลูก ทำยังไงก็ไม่ออก คนในบ้านนั้นช่วยกันทำช่วยกันทุก ประการ	1
				- หอยายบัวเห็น เข่าก็สะลม ไสไลไป เอายาหม่องหรือยาอมให้ ไปกิน	1
				- นางก็ตั้งใจ จึงไปกัดเอายา นั้นมาทันทพระปาลัง พระปาลังก็ฟัน ขึ้นคางเก่า	1
				- อรพิมพ์ไปถึงก็ได้ถามว่าร้อง อะไร เขาก็เล่าชาวเมืองก็เล่าไป ตามเรื่องแล้วอรพิมพ์ก็ว่า ฉันรักษา	1

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิด นางอรหิมพ์	รวม			ได้ขอให้พาดันไปเถิด เขาก็พากันดีใจ แล้วก็พากันไปหาพระมหากษัตริย์กราบทูลพระมหากษัตริย์ก็ไต่ถามว่ารักษาคนได้หรือ กระหม่อมฉันจะลองรักษาดู ก็เคยดี เคยเ็น แต่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ขออาญาไม่ทันเกล้า อ้อ... ไม่เป็นไร ทำการรักษาเถิด ฝ่ายพระอรหิมพ์จึง เอายาออกมาฝนเข้า ฝนแล้วก็เทออกไปในปากของพระราชธิดา พระราชธิดาก็เ็นกิน พระองค์เ็น	8
	4. ความ เลื่อ เื่อ เื่อแม่และ เสียสละ ความ เลื่อ เื่อ เื่อแม่ เป็นการกระทำที่แสดงถึงโมตรจิต เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และ แบ่งปัน	1. ความ เอื้อ เื่อ เื่อแม่ ตามกาล เทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้ และ รู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร 2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้เ็น และ ทำบุญให้ทานตามกาล	- -	- -

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
พระปาวจิด นางอรพิมพ์			2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันในโอกาสอันควร	- ชาวพนักงานก็จัดแจง เสี่ยงดูไม่ให้อดให้เอื่อยแล้ว	1	
		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น 3.2 ให้ความช่วยเหลือจุนเจือผู้อื่นตามสมควร	- -	- -	
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละ	-	-	
		รวม				1
		ก. การมีสิ่งจะและความจริงใจ	1. ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย	1.1 เห็นประโยชน์และสร้าง ความพอใจให้ผู้อื่น ด้วยความจริงใจ และปรารถนาดี	-	-
		เป็นการพูดตรงตามความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ฟังยังเกิดความเข้าใจ ที่ถูกต้องปฏิบัติตามสัญญา และปณิธานต่าง ๆ ที่ตนให้ไว้	2. คนพูดจริง ทำจริงย่อมได้รับการสรรเสริญ	2.1 ยึดมั่นในคำพูด คำสัญญา และปฏิบัติความ ย่อมได้รับการสรรเสริญ	- - นางอรพิมพ์ก็ตั้งสัจยาธิฐานว่า ถ้าไม่ใช่พระปาวจิดแล้ว ใครเข้ามาสมสู่จะร้อนเหมือนไฟ อย่าได้ทำอันตรายได้	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิต นางอรหิมห์	รวม				
	10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และรู้สึกผิดชอบ	1. ความมีสติช่วยให้ทำงานได้ดีมีข้อบกพร่องน้อย	2.2 ผู้ที่พูดไม่ตรงตามความจริง ย่อมได้รับการตำหนิ	-	-
	การมีสติ หมายถึง การรู้ตัว ระลึกได้ว่าคน เป็นใคร กำลังทำอะไร อย่างไร อัน เป็นสภาพที่ตื่นตัวไม่ประมาท	2. คนมีสติย่อมควบคุมตนเอง หลีกพ้นจากความชั่วได้	1.1 ควบคุมตนเองได้ด้วยสติ และตัดสินใจ เหตุการณ์ได้ด้วยดี	-	-
	ความรู้สึกผิดชอบ หมายถึง การที่รู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำและ เมื่อทำผิดแล้ว ยอมรับยอมรับผิด	3. คนมีสติย่อมมีปัญญาแก้ไข ปัญหาของตนเองและผู้อื่นได้	2.1 อุดทนและสามารถข่มใจตนเองได้	-	-
			3.1 มีความสามารถในการแก้ ปัญหาของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม	- นางอรหิมห์ก็พูด เป็น เล่ห์กล ว่า พี่เตนกะถึงอย่างไรอิฉันก็ต้อง เป็นของพี่เตน วันยังค่ำ จอดที่พี่เตนจะ อิฉันอยากกินมะ เตือ เหลือประมาณ ฝ่ายดาเตนหลงกลนางอรหิมห์ก็จอด เรือที่นั่น แล้วก็ขึ้นมะ เตือ ขึ้นยังไม่ ถึงที่หน่วยงาม ๆ หน่วยอร่อยที่ซุก คั่นะมันอยู่บนยอด โนน ดาเตนก็ขึ้น อย่างสูงสุดทีเดียว แล้วนางอรหิมห์ ก็ เตรีมม เรือ เตรีมพาย	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิไลยก์ นางกรรณิมา				- พระสังฆราชอรหันต์จึงมา จินตนาการในใจว่าเราที่จะได้พบ บิษักับพระปาลิไลยก์นั้นด้วย เล่ห์กลของ เราเอง จึงสร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่ง ใหญ่โตรโหฐาน งดงามแล้วจึง เขียนรูปภาพ ความเป็นมาของ พระนางนั้นกับพระปาลิไลยก์ เริ่ม ตั้งแต่ ไปเจอยายบัว คำนำอยู่นั้นจนกระทั่ง มาบวชอยู่ที่วัดนี้ เป็นรูปภาพตลอด ฝาผนังของโบสถ์อยู่ที่เดียว	1
	รวม		3.2 ยอมรับความผิดที่ตนได้ก่อขึ้น	-	1
	11. ความเป็นผู้มีเหตุผล ความเป็นผู้มีเหตุผล ทำให้ บุคคลเกิดและกระทำอย่างมี หลักการ ไม่เพื่ออะไรง่าย ๆ ทั้งไม่ถือรั้นพาล เกเร ความมี เหตุผลช่วยให้สามารถแก้ปัญหา	1. ความมีเหตุผลช่วยให้ ตัดสินใจได้ถูกต้อง และ ยุติธรรม	1.1 พิจารณาเรื่องราวอย่างมี เหตุผล	- ทหารทั้งหลายก็มีความดีใจ จึงเข้าไปกราบทูลพระเจ้าอุทุมพร ก็ดีที่พระทัยพระปาลิไลยก์ ถึงแก่รัก พระมรรคคัมภีร์ ไครหว่า มาเอา ดวงยิวหาว่า คงได้เห็นดีแน่หรือ ไม่แน่ก็ไปตามชาวบ้านมา ชาวบ้าน	1

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิไลย นางอรหิมะ	ได้อย่างเหมาะสม ฉลาด ความมีเหตุผลเกิดจากการหัดคิด พิจารณาสีงค่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักศึกษา ค้นคว้าหาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ			ก็กราบทูลเหมือนกันว่า เอาแน่นอนแล้วให้พระขรรค์แม่ทัพเชิญไปเป็นมเหสีของกษัตริย์พรหมทัตสมโภชกันเจ็ดวัน เล่นสนุกสนานกัน ขอพระองค์จงทราบ - พระปาลิไลยจึงเข้าไปกราบไหว้พระอาจารย์อรหิมะที่ว่าได้ตามว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของเจริฎไปยั้งใจมายั้งใจครั้น พระอาจารย์อรหิมะก็เหล่านให้ฟัง	1
			1.2 ยอมรับความคิดเห็นอันถูกต้อง และมีเหตุผลของผู้อื่น ซึ่งต่างไปจากตน	-	-
			1.3 สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมโดยอาศัยความมีเหตุผลเป็นที่ตั้ง	-	-
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
พระปาลิด นางอรพิมพิ	13. ความขยันหมั่นเพียร ความขยันหมั่นเพียร เป็นความพยายาม ในการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ทอดทิ้งเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง ความขยันหมั่นเพียร เกิดจากความตั้งใจอย่างแรงกล้า ประกอบกับความอดทนและเสียสละ	1. ความขยันหมั่นเพียร เป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ	1.1 ขยันหมั่นเพียรในการเรียนและการทำงาน 1.2 กระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมาย	- -	-	-
		2. ความขยันหมั่นเพียร เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน และสามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้	2.1 ไม่เกียจคร้าน จีบจืด ท้อถอย ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง	- ยายบัวกำลังค้ำนาอยู่	1	
	รวม				1	
	14. ความอดทนอดกลั้น ผู้ที่หวังความ เจริญย่อมจะตั้งเป้าหมายการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่ต้งาม จำเป็นต้องอาศัยความอดทนอดกลั้น อดใจในอารมณ์ชั่ววูบ อดใจได้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร และอดใจทำร้ายได้ตอบ ในสิ่งที่ไม่พอใจ	1. ความอดทน อดกลั้นทำให้เกิดความสงบ	1.1 ควบคุมการกระทำของตนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ	-	-	
2. ความอดทน อดกลั้นเป็นนิสัยทางสังคมที่ดี และสามารถฝึกได้		2.1 ควบคุมอารมณ์ได้ แม้มีการก้าวอารมณ์	-	-		
3. ความอดทนอดกลั้น ทำให้ชนะอุปสรรค และช่วยให้ประสบความสำเร็จ		3.1 อดทนที่จะยอมรับความไม่สมหวัง อุปสรรค และความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้	- ถึงแม้เป็นลูกกษัตริย์ก็ทำไรไถนา เลี้ยงโค เลี้ยงกระบือ เกี่ยวข้าวตีข้าวได้ทุกอย่าง	-		

การวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระเจ้าจิต นางอรพิมห์	รวมทั้งอดทนในความยากลำบาก การรอคอย และอุปสรรคต่าง ๆ	4. การยอมรับความจริง ในวิถีที่ทำให้จิตใจสงบ	4.1 ยอมรับความจริงในวิถีที่ ต้องมีทั้งสำเร็จ และล้มเหลว ยากและง่าย แท้และชนะ มี การได้มาและการสูญเสีย 4.2 ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ ผลงานของตนจากผู้อื่น 4.3 ยอมรับข้อขัดแย้งของคนอื่น	-	-
		5. ผู้มีความอดทน ย่อมเป็น ที่ขอมหอรักใคร่ของ คนอื่น	5.1 ผู้มีความอดทน ย่อมอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข	-	-
	รวม				1
	16. ความกตัญญูตเวที ความกตัญญูตเวที คือ ความ รู้สึกในอุปการคุณ หรือความดีที่ ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา กับแสดง ออกมาจากความนึกคิดของแต่ละ คน และการแสดงออกหรือการ ตอบแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้อื่น	1. ความกตัญญูตเวที เป็น ลักษณะของคนดี 2. ความกตัญญูตเวที เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม ในสังคมทุกยุคทุกสมัย อย่างสม่ำเสมอ	1.1 รู้คุณของผู้มีบุญคุณต่อตน 2.1 ยกย่องสรรเสริญและ เชื้อพัน คำสั่งสอนของผู้มีบุญคุณ 2.2 ตอบแทนบุญคุณของบุคคล ต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามกาลเทศะ	- - - พระราชวงศ์ทั้งหลายก็ทรง โสมนัสอย่างสำคัญ ดิถีก็ดีใจจริง ปรึกษากันหลายวันหลายวัน แล้วก็ว่า จะราชาภิเษกราชธิดานั้นกับ เจ้าอรพิมห์นี่	- - 1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิต นางอรพิมพ์			4.2 ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ย่อมนำ ความเดือดร้อนมาสู่ตน		-
	รวม				1
	20. ความประณีต ละ เอียดถี่ถ้วน เป็นการกระทำที่มีการวางแผน มีข้อกำหนด สามารถดำเนินงานตาม ขั้นตอนอย่างเรียบร้อย ถูกต้องโดย อาศัยความอดทนและสมาธิ เป็นตัว กำกับ	1. ความประณีต ละ เอียด ถี่ถ้วนจะทำให้ผลงาน มีคุณค่า 2. ความละ เอียดถี่ถ้วน เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน 3. ความประณีตทำให้เกิด ความงาม	1.1 มีนิสัยในการทำงาน อย่างละ เอียดถี่ถ้วน 2.1 มีการวางแผนในการทำงาน และปฏิบัติตามขั้นตอนนั้น ๆ 3.1 มีความระมัดระวังในการทำ งานและตรวจสอบงานที่เสร็จ ไปแล้ว	- - - ทอพระองค์จึ่งคำรินำรีพล กลับเกิดเกล้ากระหม่อมนี้จะ สันโคชไปคนเดียว ปลอมแปลง ไปจึงจะเข้าที่ ถ้าหากว่าไปด้วย กองทัพอย่างกองทัพนี้ เจ้าพรหมทัต เจ้าพิมาย ก็จะไม่เอากองทัพมารบ กัน รีพลโยธาจะตายลงด้วยกัน ทั้งสองฝ่าย	1
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระเจ้าจติค นางอรพิมพิ	26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอลอภย การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การหักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่ไม่มารยาทดี ย่อมได้รับการยกย่อง ชมเชย	1. การแสดงออกทางกิริยาวาจา เป็นเครื่องหมายแสดงให้บุคคลอื่นเข้าใจ	1.1 ปฏิบัติตนในการแสดงออกทางกิริยาวาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคมและวัฒนธรรม	- พระเจ้าจติคก็ตีพระทัยนัก จึงลาไทรยกมือไหว้แล้ว ก็ลาไทรมา	1
				- หอยายบัวเห็นคนแปลกหน้ามา ดูรูปร่างสวยสู้คงดงาม ขยายบัวขึ้นมาจะไปไหนห่อ...ว่า พระเจ้าจติคก็ยกมือไหว้	1
				- เมื่อพระเจ้าจติคลาแล้วลาเจ้าเรือนและนางอรพิมพิแล้ว ลาแม่บัวแล้วก็ออกเดินรอนแรมมา	1
				- แล้วก็เฝ้าว่า เขามาห่มเหงเอาแล้วลูกเอ๋ย เขามาห่มเหงเอาแล้ว พระแม่อย่าเป็นทุกข์เลย ปีญญาณีประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย เหมือนพระจันทร์ ประเสริฐกว่าดวงดาว ตั้งล้านดวง ขอคุณแม่อย่าเสียใจเลย แต่ว่าแล้ว แต่ญญาสนาของลูกเกิด	1

ตารางวิเคราะห์โน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิจ นางอรพิมพ์		2. การมีมารยาทในการแสดงออก เป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์และได้รับการยกย่อง	2.1 มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ให้อารมณ์ของคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและเพศ	—	—
		3. การมีมารยาทที่ทำให้เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน	3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมงาน	—	—
		4. มารยาทในการแสดงออก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และอบรมให้เกิด เป็นนิสัย	4.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีความรับผิดชอบ เป็นนิสัย	—	—
		รวม			4
28.	ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามประเพณีนิยม มารยาท เป็นการแสดงออกทางกาย วาจา ในด้านการแสดงความเคารพ การพูด การกินอยู่ หลับนอน กิริยาท่าทาง และการ	1. วัฒนธรรม ประเพณี เป็นเครื่องกำหนดมั่งคั่งและ วัฒนธรรมของคนในชุมชนนั้น ๆ	1.1 ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีนิยม	- พระปาลิจไม่รอท่า จึงได้เวียกนางอรพิมพ์มาหา ไปหาแม่บัว แล้วก็เรียนให้ทราบว่า ผมจะไปจีตแจงขันหมากมาจากเมืองนครธม มาอ้อ.. ราชากิเชกสมรสกันให้สมเกียรติยศ	1

ตารางวิเคราะห์หมื่นโทษทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิต นางอรหิมห์	ปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ที่ยอมรับตกลงกันว่าสวยงามถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และการแสดงออกหรือร่วมกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่าง ๆ	2. วัฒนธรรม ประเพณี	2.1 ยอมรับและปรับปรุ่งตัวให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไป	- ฝ่ายพระเจ้าอุทุมพรราชจึงจัดแจงขันหมากประกอบไปด้วยพริ้งพร้อมไปด้วยรีผลสลกโยธา พลช้างพลม้า พลรถ ราชรถ พลเดินเท้า ทั้งหญิงทั้งชาย พาเข้ามาในกระบวนขันหมากนั้น	1
				- พระปาลิต ก็นางอรหิมห์มาสั่งเสียบายบัวให้แก่แหวนเงินทองไว้พอประมาณ	1
				-	-
				-	-
	รวม	3			3

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาจิตรนางอรพิมพ์	<p>29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>การรักชาติ หมายถึง การปฏิบัติตามลัทธิและหน้าที่ ภายใต้อบอบ เขตกฎหมายและสำนักอันดีงามที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญของประเทศ</p> <p>ศรัทธาต่อศาสนา คือ ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความ เลื่อมใสไม่ลบหลู่ ละ เลียดต่อการเป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้ซึ่ง เอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของชาติ</p>	<p>1.1 ปฏิบัติตามลัทธิและหน้าที่ ภายใต้อบอบ เขตกฎหมาย และสร้างสรรค์ความ เจริญให้แก่ชาติบ้าน เมือง</p>	-	-
		<p>2. ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจที่ทำให้คนในชาติ อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข</p>	<p>2.1 ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาที่นับถือ</p>	<p>- เจ้าอรพิมพ์ก็เดินไป เดินไป แล้วจินตนาในใจว่า มดหวังแล้ว เราบวชเรียนเสียเถอะ แล้วจึงมาบวชที่วัดหนึ่ง เวลาที่ เป็นพระอรพิมพ์เสียแล้ว</p>	1
		<p>3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นมิ่งขวัญ และ เป็นที่รวมกำลังใจของคนทั้งชาติ</p>	<p>3.1 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์</p>	-	-
					1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระปาลิไลย นางอรทิมภ์				- ตาเถนก็ขึ้นอย่างสูงสุดที่ เดียว ขึ้นอย่างสูงเท่าที่จะสูงได้ แล้วก็นางอรทิมภ์ก็เตรียม เรือ เตรียมพาย แล้วก็ไปตีคหนามมา ชะคั้นแล้วก็พาย เรือหนีไปจึงร้องว่า อยู่นี้แหละตาเถน ตาเถนอยู่ที่นี้ อย่าไปไหนมาไหน อยู่ที่นี้เถิด ดังนี้ เป็นต้น ตาเถนก็ตายอยู่บนต้นมะเดื่อ	1
		6. ผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบ จารีตประเพณี ศีลธรรม กฎหมายย่อมอยู่ได้อย่าง เป็นสุขในสังคม และได้ รับการสรรเสริญ	3.1 ปฏิบัติตามระเบียบจารีต ประเพณี ศีลธรรม กฎหมาย โดยเคร่งครัด		1
		7. การรู้สาเหตุแห่งการ บกพร่องทางจริยธรรม เป็นการป้องกันที่ได้ผลดี	7.1 มุ่งกันปัญหาความบกพร่อง ทางจริยธรรม โดยศึกษาที่ ต้นเหตุ		1
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	<p>1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของบุคคลและสัตว์</p> <p>การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือ การเว้นจากการฆ่า หรือทำลายชีวิตคน และสัตว์ให้ตกลงไป</p> <p>การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกาย คือ ไม่ทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บ พิการ หรือลำบาก การกักขัง ทรมาน การไถ่งานเกินพอดี</p> <p>ความรู้สึกละอายใจต่อผู้อื่น</p> <p>ตลอดจนการแสวงหาความสุข สนุกสนานจากความทุกข์ของผู้อื่น</p> <p>ไม่ฆ่าคนหรือสัตว์</p>	1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุข ไม่อยากได้ รับความทุกข์	1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือ ทำอันตรายแก่มนุษย์ และ สัตว์	—	—
		2. หากปรารถนาความสุขอย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น	2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากการ ถูกรังแก	- พระนางวันเป็นคนมีบุญ เมื่อ โจรนำไปฝัง ความรีบร้อนทำให้ฝัง ไม่มิดถึงตัวหนึ่งมาเห็น เขาก็สงสัยว่า ฝังอะไร มีห่อผ้าอย่างดีห่อไว้ด้วย จึงลงมาดูขุด เห็นเป็นเด็ก ก็อุ้มไป เลี้ยงบนต้นไม้ตามประสาลิง ให้กิน ผลไม้ เป็นอาหาร	1
		3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว	3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของผู้อื่น ย่อมได้รับความ เดือดร้อน	- พระเจ้าพรหมทัตหันไปหยิบศร มายิง แต่ยักษ์โวกว่า จึงหักศร พระ พระ เจ้าพรหมทัต	1
		4. การเบียดเบียนกัน การจองเวรกัน คิดแก้แค้น ค่อยกัน เว้นบาป	4.1 ไม่มีความพยายามป้องกันผู้อื่น	- ตั้งความปรารถนาไว้ว่าจะ ไม่กิดร้ายต่อคนที่ฆ่าพ่อทำร้ายแม่ ทั้งสิ้น บ้าน เมืองนี้ใครอยากได้ก็ยก ให้ ขอแต่ได้พบแม่เท่านั้น	1
	รวม				3

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	<p>2. ความเมตตา กรุณา</p> <p>เมตตา คือ ความรู้สึกรักและสงสาร ปราบปรามให้ผู้อื่นเป็นสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับความสุข ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุข เป็นการแสดงอัธยาศัยจิตใจกว้างขวางต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์</p> <p>กรุณา คือ การกระทำด้วยความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และเป็นสุข โดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้</p>	<p>1. ความ เมตตา กรุณา ก่อให้เกิดสันติสุขและเป็นเครื่องค้ำจุนโลก</p>	<p>1.1 ปราบปรามให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า</p>	<p>- นึกขึ้นได้ว่าในป่านั้นมีต้นไม้ชนิดหนึ่ง ออกลูกเป็นคน มีหัวจุก มีตัว มีแก้มหน้าเหมือนอย่างคน แต่ว่าอยู่ได้ 7 วัน ก็ล่องหล่นไป พระฤาษีท่านให้ฤทธิเดชของท่านให้ต้นไม้ขึ้นมาอยู่บนใกล้ที่อาศัย พอลูกไม้นั้นหล่นลงมา ก็เป็นเพื่อนกับพระนางวันได้ 1 วัน ต้นไม้นั้น คือ ต้นไม้กษะสิผล พระนางวันก็ไม่เหงาอีก</p>	1
		<p>2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม</p>	<p>2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความด้อยของมนุษย์และสัตว์</p>	<p>- พระนางวันก็มีความสุขดี แต่รู้สึกเหงา ไม่มีเพื่อนที่เป็นมนุษย์เลย จึงขอต่อพระฤาษี พระฤาษีทำไม่ได้ เพราะทำได้แต่ชุบคนตายให้เป็นขึ้นมา สงสารพระนางวันก็มานั่งคิดว่า จะหาใครมาเป็นเพื่อนให้</p>	1
			<p>2.2 ไม่เยาะเย้ย ทับถม ประจาน เมื่อผู้อื่นหลัง- หลาด</p>	-	-

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน		3. การช่วยเหลือที่ดี ต้องไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน	2.3 ยินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข	- ได้บอกกับเจ้าเมืองว่า ลูกชายมาตามแล้ว เจ้าเมืองก็ดีใจด้วย ให้มีการแห่แหนมิมทรสพสมโภชมากมาย	1
			3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยาก เดือดร้อนและ เจ็บป่วย	- พระนางวันให้ลิงช่วยสืบดูว่า แถวนั้นมีพระฤาษีอยู่หรือไม่ ลิงบอกว่า มี อยู่ไม่ไกลจากที่นี่นัก แต่หนทางกันดาร ถ้าต้องการจะไป มันจะหาไปเอง ด้วยเหตุนี้ พระนางวันจึงได้มาอยู่กับพระฤาษี	1
				- เนื่องจากพระนางเคยอธิษฐานขออย่าให้มีถิ่น เป็นที่สังเกตุแก่พวกยักษ์เด็กที่เกิดมาจึงไม่มีบ้านมกิน เทวดาต้องลงมาให้พระนางวัน ซึ่งเป็นพระโอรสของพระนางดูคนนิ้วมือ และให้มันำนมหยดจากนิ้วมือนั้น เมื่อเด็กดูดได้มากแล้ว ก็เอาหนมนมเนยมาให้กิน	1

รวม

5

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	3. การไม่โลภและไม่ขโมย การไม่โลภ คือ การไม่อยากได้ จนไม่รู้จักพอ ความไม่รู้จักพอ ย่อม ทำให้เกิดทุกข์ การไม่ขโมย คือ ไม่แอบหยิบ และเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ให้มา เป็นของตน รวมถึงการไม่กระชอก ไม้คดโกง ไม่เบียดบัง	1. ทุกคนมีสิทธิในของของ ตน และยอมหวงแหนใน สิ่งของคนมีอยู่ 2. เมื่อมีสิทธิควรทำหน้าที่ ตามสิทธิที่ตนมีอยู่	1.1 รู้ว่าสิ่งใด เป็นของตนเอง และของผู้อื่น 1.2 ไม่ปรารถนาสิ่งของของผู้อื่น มาเป็นของตน 2.1 เคารพในสิทธิและความ เป็น เจ้าของของผู้อื่น 2.2 ผู้ที่โลภมาก มักลพหาย	- - พระนางจึงให้ดูทองแล้วบอก ว่าตนไปพบเข้าจะว่าเป็นโจรเอง หรือ เป็นคนไปพบแล้วนำมาคืนให้ที่สุด แต่จะว่า พระเจ้าแผ่นดินจึงว่า ก็คง เป็นโจรเองนั่นแหละหรือไม่ก็ เอามา จากพวกโจร เพื่อให้เห็นว่าเป็นคนดี แต่ที่แท้ก็พวกโจรเหมือนกัน พระนาง จึงว่าไม่ใช่ ตนไปพบที่วัดร้างค้างหาก จึงนำมาคืนให้	- 1 - - 1
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
	4. ความ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และ เสียสละ ความ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เป็นการกระทำที่แสดงถึงโมหริจิต เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และ แบ่งปัน	1. ความ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ความกมลเทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร	- พระนางวันกราบลาอาจารย์แล้วขอพรจากท่าน ขอให้ได้พบแม่ได้ สิ่งที่ปรารถนาขอเป็นคนใจเดียว และขอให้ได้พบเนื้อคู่ที่มีใจเดียวเช่นกัน พระฤาษีก็ให้พรพระนางวันจึงออกเดินทางไปตามทิศที่พระฤาษีหมอก	1
			2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และ ทำบุญ ให้ทาน ตามกาล	- ทำทานด้วยการโยนเงินทองทั้งหลาย ทั้งปวงให้หมด - พระนางวันได้อธิษฐานว่า ถ้ามีบุญจริง ศักดิ์สิทธิ์จริงขอให้บุญหนุนนำให้ได้ครองราชสมบัติเหมือนเจ้าองค์อื่นเขา รุ่งขึ้นเข้าก็ทำบุญดกบาตร	1 1
			2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันใน โอกาสอันควร		-

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	รวม	3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น 3.2 ให้ความช่วยเหลือจุนเจือผู้อื่นตามสมควร	- -	- -
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อ เพื่อ แม่และ เสียสละ	-	-
					3
	7. การไม่พูดปดและไม่พูดบิดเบือน ไม่อำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและไม่พูดหยาบ	1. การพูดและเขียนแต่ความจริง ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	1.1 พูดและ เขียนแต่ความจริง	- ด้วยความสงสัย จึงถามถึงว่าท่านเป็นพ่อเราหรือเป็นใคร จึงตอบว่า ท่านเป็นลูกของผู้ดีคนหนึ่ง แต่มีโจรนำไปฆ่า และคงจะเอาแม่ไปทำเมียเสียแล้ว ฉันจะติดตามไปก็กลัวเสียจะมากินท่านเสีย เลยต้องปล่อยให้โจรเอาแม่ไป แล้วก็เสี่ยงทำมาอย่างที่ท่านเห็นนี่แหละ	1
	การไม่พูดปด ไม่พูดบิดเบือน ไม่พูดคำหยาบ ยุยง ส่อเสียด ไม่พูดเพื่อเจือ เหลวไหลไร้สาระ การพูดดีจะช่วยป้องกันการแตกแยกและการประทุษร้าย ก่อให้เกิดความเข้าใจ รักใคร่ เชื่อถือ ไว้วางใจ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ			- พระฤาษีเล่าความจริงให้ฟังว่าพระนางวันมีแม่ แต่แม่ยังไม่ตาย พระนางวันถามว่าแม่อยู่ที่ไหน	1

ตารางวิเคราะห์โน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน				<p>พระฤาษีชี้ทางให้ และบอกว่าแม่กำลังมีความสุข เพราะไปเป็นพระมเหสีของเจ้าเมือง เมืองหนึ่ง</p> <p>- พระนางวันได้ฟังดังนั้น อยากจะให้แน่ใจว่าเป็นแม่ก็ถามค่อไปอีกว่า นางมาแต่ไหน เคยมีสามี มีลูกไหม เขาเล่าว่าหนีโจรมา เพราะพวกโจรที่ลักนางมามีจำนวน 7-8 คน ตกลงกันไม่ได้ว่าใครควรจะได้ นางไปเป็นภรรยา จึงจับฉลากกันคนที่จับได้เป็นคนที่โง่ที่สุด คนอื่น ๆ ก็รูยท่าทีเสีย นางฉวยโอกาสที่พวกนั้นกำลังซุลงมุนกันหนีมาเสีย พวกโจรตามไม่ทัน นางก็ซัดเซพเนจรเข้ามาที่เมืองนี้ นางไม่โกหกใครเลย เล่าด้วยว่าเคยเป็นพระมเหสีพระเจ้าพรหมทัตมาแล้วและมีลูกคนหนึ่งด้วยเจ้าเมือง ๆ นี้จึงพอใจและยกให้เป็นพระมเหสี</p>	1

ตารางวิเคราะห์ โทษทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน		2. การพูดการเขียนที่ตีต้องไม่ส่อเสียด เพื่อเจ้อพยายามคาย	2.1 ไม่พูดหรือเขียน คำหยาบเพื่อเจ้อ และส่อเสียดผู้อื่น	-	-
		3. การพูดหรือการเขียนที่ก่อให้เกิดความแตกร้าวกระทบกระเทือนจิตใจไร้สาระ ชักน้าผู้อื่นให้หลงผิด ย่อม เป็นภัยต่อสังคม	3.1 พูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผล และให้ถ้อยคำสุภาพ	-	-
		รวม			3
		8. การมีสัจจะและความจริงใจเป็นการพูดตรงตามความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ฟังบังเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ปฏิบัติตามสัญญาและปณิธานต่าง ๆ ที่ตนให้ไว้	1. ความจริง เป็นสิ่งไม่ตาย 2. คนพูดจริง ทำจริงย่อมได้รับการสรรเสริญ	1.1 เห็นประโยชน์ และสร้าง ความพอใจให้แก่ผู้อื่น ด้วยความจริงใจและปรารถนาดี 2.1 ยึดมั่นในคำพูด คำสัญญา และปฏิบัติตาม ย่อมได้รับการสรรเสริญ	-

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน			2.2 ผู้ที่พูดไม่ตรงตามความจริง ย่อมได้รับการตำหนิ	<p>เลย เหตุเพราะรักพระราชธิดาในเมืองที่ตนเอาทองไปคืนให้เพียงคนเดียว ตนสัญญาว่าเมื่อหมแม่แล้วจะกลับไปแต่งงาน</p> <p>- เมื่อเหตุการณ์สงบทุกอย่างในบ้านเมืองเรียบร้อยดีแล้ว พระนางวันก็ส่งทูตไปส่ขอพระราชธิดา ได้อภิเษกกัน และอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุกตลอดมา</p>	1
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	11. ความเป็นผู้มีเหตุผล ความเป็นผู้มีเหตุผล ทำให้บุคคลคิดและกระทำอย่างมีหลักการ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ทั้งไม่ถือรีนพาลเกร ความมีเหตุผลช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผลลดา : ความมีเหตุผล เกิดจากการหัดคิด พิจารณาส่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักศึกษาค้นคว้าหาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ	1. ความมีเหตุผลช่วยให้ตัดสินใจได้ถูกต้องและยุติธรรม	1.1 พิจารณาใคร่ครวญ เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล 1.2 ขมวับความคิด เห็นอันถูกต้อง และมีเหตุผลของผู้อื่น ซึ่งต่างไปจากตน 1.3 สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยความมีเหตุผล เป็นที่ตั้ง	- เห็นห่อผ้าห่อหนึ่ง สงสัยว่าใครนำมาทิ้งไว้ หรือจะเป็นผ้าห่อเด็กน้อยที่ตายแล้ว พ่อแม่เอามาทิ้งไว้ รอรุ่งสว่างแล้วก็แก้ห่อผ้าดูปรากฏว่าเป็นทองที่เขาขังไม่ได้หลอม เป็นรูปอะไร โจรไปขโมยมาจากในพระราชวังแล้วมาซ่อนไว้ยังไม่ทันได้แบ่งกัน พระนางวันมาพบเสียก่อน รู้สึกสงสัยว่าจะ เป็นทองของผู้ใด ทองที่มีเจ้าของคงไม่มีใครนำมาทิ้งไว้เอง อาจถูกขโมยมา จะต้องไปประกาศหาเจ้าของดู - -	1
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	14. ความอดทนอดกลั้น ผู้ที่หวังความ เจริญย่อมจะถึง เป้าหมาย การปฏิบัติเพื่อให้อยู่ใน ขอบเขตที่ตั้งงาม จำเป็นต้องอาศัย ความอดทนอดกลั้น อดใจในอารมณ์ ชั่ววูบอยากได้ในสิ่งที่ไม่เหมาะ ไม่ควร และอยากทำร้ายได้คอย ในสิ่งที่ไม่พอใจ รวมทั้งอดทนใน ความขาล่าบาก การรอคอย และอุปสรรคต่าง ๆ	1. ความอดทน อดกลั้น ทำ ให้เกิดความสงบ 2. ความอดทน อดกลั้น เป็น นิสัยทางสังคมที่ดี และ สามารถฝึกได้ 3. ความอดทน อดกลั้น ทำ ให้ชนะอุปสรรค และช่วย ให้ประสบความสำเร็จ	1.1 ควบคุมการกระทำของตนให้ อยู่ในขอบ เขตที่สังคมยอมรับ 2.1 ควบคุมตนเองได้ แม้มีการ การยั่วอารมณ์ 3.1 อดทนที่จะยอมรับความไม่ สมหวัง อุปสรรค และความ ขาล่าบาก ที่เกิดขึ้นได้	- - - นางก็ล้มลุก เดินทางต่อไปใน ป่านั้น หลางตามบรรดาสัตว์ในป่าว่า เมื่อไรจะถึงถ้ำที่อยู่อาศัยของ พระฤาษี หวกสัตว์บอก ว่า ยังอีกไกล นัก ต้องเดินทางอีกสิบกว่าวันจึงจะ ถึง หนทางก็ขาล่าบาก เดิมไปด้วย ขวากหนามและป่าหวาย นางได้หัง ก็หา ย่อหื้อไข กัดฟันล้มลุก เดินทาง ต่อไป	- - 1 -
		4. การยอมรับความจริงใน ชีวิตทำให้จิตใจสงบ	4.1 ยอมรับความจริงในชีวิตว่า ต้องมีทั้งสำเร็จ และ ล้มเหลวยากและง่าย แท้ และชนะ มีการได้มาและ การสูญเสีย	-	-

ตารางวิเคราะห์โมทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน		5. ผู้มีความอดทนท่อม เป็นที่รอบพอรักใคร่ของผู้อื่น	4.2 ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนจากผู้อื่น 4.3 ยอมรับข้อขัดแย้งของผู้อื่น 5.1 ผู้มีความอดทน ท่อมอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	- - -	- - -
	รวม				1
พระนางวัน	15. ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการแสดงออกทางกาย และวาจา ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเด็ดเดี่ยว กล้าเผชิญเหตุการณ์อย่างไม่สะทกสะท้านด้วยความแน่ใจว่าถูกต้อง ของความรู้ และความประพฤติของตน เป็นการสร้างบุคลิกให้น่าเลื่อมใส เกิดความอบอุ่นแก่ผู้เกี่ยวข้อง	1. ความมีกำลังที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถสนองตอบได้อย่างเหมาะสม เป็นความกล้าหาญที่ควรยกย่อง 2. การกล้าตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล เป็นสิ่งที่ควรฝึก 3. ความกล้าหาญเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของผู้นำ	1.1 แสดงความกล้าในสิ่งที่ควรกล้า และกล้าในสิ่งที่ควรกลัว 2.1 สามารถควบคุมสติได้เมื่อมีภัยหรืออันตรายเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน 3.1 มีจิตใจหนักแน่น และเด็ดเดี่ยว	- เดินทางมาได้ 15 วัน 15 คืน มาถึงวัด ๆ หนึ่งเป็นวัดร้าง ไม่มีใครกล้ามาอยู่ พระนางวันเข้าไปอาศัยนอน	1 - 1

ตารางวิเคราะห์มิติทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางจัน		4. ความเพิกงันในตนเอง ทำให้ตัดสินใจได้อย่าง ขันใจ	4.1 ไม่ลังเล ประหม่าอาบ ใน เวลาที่แสดงออก หรือปรากฏ ตัวในที่สาธารณะ	-	-
		5. ความเพียรขันในตนเอง ทำให้มีบุคลิกภาพของผู้นำ และ เป็นที่ เชื่อถือของผู้อื่น	5.1 ไม่หวาดกลัว และสามารถ แก้ไข เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เมื่อมีภัย	-	-
		6. การรู้จักแสดงความคิดเห็น ของตนตามกาลเทศะ อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากผู้อื่น	6.1 รู้จักสถานะและบทบาทของ ตนเองอย่างถูกต้อง	- พระนางมาคิดคำนึงว่าคนมี ถูกแล้ว อาจจะขอกลับ เป็นหญิง ตาม เดิม เพราะผู้ชายจะมาควม เด็กก็ถูกระไรอยู่ นางจึงยกมือ ท่วมหัวกราบลงที่พระธรณี ขอกลับ เป็นผู้หญิง	1
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์บทโน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	16. ความกตัญญูตเวที ความกตัญญูตเวที คือ ความรู้สึกในอุปการคุณ หรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นทำต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละคน และการแสดงออกหรือการตอบแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำนั้น โดยการแสดงออกทั้งการกระทำและคำพูด	1. ความกตัญญูตเวที เป็นลักษณะของคนดี	1.1 วัณของผู้มีบุญคุณต่อตน	- นางยักษ์ต้องการพระนางวันเป็นสามี พระนางวันก็หลอกล่อไว้เป็นเวลาหลายวันและบอกว่า คนยังไม่ได้แทนคุณผารดา เป็นสามีนางไม่ได้	1
		2. ความกตัญญูตเวที เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคมทุกยุคทุกสมัย อย่างสม่ำเสมอ	2.1 ยกย่องสรร เสริญและ เชื้อพียงคำสั่งสอนของผู้มีบุญคุณ 2.2 ตอบแทนบุญคุณของบุคคลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ	- - ต่อมาพระนางวันมีอาญุครบบวช อยากจะบวชแทนคุณผารดาและบิดา ซึ่งถูกยักษ์ฆ่าตาย - ให้พระนางวันไปบวชแทนคุณเสีย - ในที่สุดพระ เจ้าแผ่นดินก็เชื่อว่าไม่ให้ใจร อยากจะตอบแทนความดีความชอบ โดยขอให้อยู่ในบ้าน เมืองนี้ต่อไป	- 1 1 1

ตารางวิเคราะห์บทโน้ตชนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน			2.3 ระลึกถึงความดีของผู้อื่นที่มีต่อเรา	- นางได้ทำบุญตักบาตรกวาดแม่ส่วนกุศลไปถึงพระเจ้าพรหมทักผู้ล้างลับไปแล้ว และให้พระนางวันบวช ซึ่งก็ตรงกับความประสงค์ของพระนางวันอยู่แล้ว	1
				- พระนางวันบวช เสร็จ ได้แม่เมตตาให้ เจ้าเมืองที่บวชให้ตนด้วย	1
				- พระนางวันอยู่ใน เมืองนี้มานาน ได้ทำบุญให้พ่อเลี้ยง 7 วัน 7 คืน มีมหรสพใหญ่โต	
				- แต่พระนางวันว่าจะขอไปตามหาให้พบหน้าพ่อแม่ก่อนจะกลับมา	1
				- พระนางวันบวชได้ 7-8 ปี นี้ก็เป็นห่วงแม่ว่าจะ เป็นค้ายร้ายได้อย่างไรก็ไม่รู้ เถียงจะได้พบกันแท้ ๆ ต้องมาลัดพรากจากกันไปอีก ตัวนั้นมีบุญ แต่ก็มีการรมด้วย	1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน			2.4 ตอบแทนความดีของผู้อื่นที่กระทำต่อเรา	- พระนางวันนึกถึงห่อของตน และห่อ เลี้ยงซึ่งคนเคยจุกตูปเทียบ ระลึกถึงอยู่เสมอมา วันนี้พระนางวัน ก็ทำเช่นนั้นอีก และกราบขอพร ให้ หันไปจากเมืองนี้	1
				- อาศัยอยู่กับตายาย 2 คน ทั้ง สองตายายแก่เฒ่าแล้วยากจนไม่มี สมบัติอะไรเลย ผู้หญิงคนนี้ต้องไปทำ นานาข้าวมาเลี้ยงแก ที่จะทำนาก็ ไม่มี อาศัยที่ในป่าในดงหว่านข้าวไว้ พอคกรวงก็ไป เก็บเกี่ยวมาใส่หุงฉาง ได้ตุนไว้ วางจากตำข้าวต้องตักน้ำ หาผักหาปลา มาเลี้ยงสองตายาย ไม่มีวันหยุดพัก	1
				- พระนางวันจึงปกครองบ้าน เมือง ให้ร่มเย็นเป็นสุขรับสองตายายจาก เมืองเดิมมากอยู่ด้วย	1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน		3. คนอกตัญญูเป็นที่ รัง เกียจ ของสังคม คนกตัญญูย่อม ได้รับการสรรเสริญ ยกย่อง	3.1 ผู้ที่มีความกตัญญูต่อเวที่ย่อม ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ในชีวิต	-	-
	รวม				12
	20. ความประณีต ละ เอียดถี่ถ้วน เป็นการกระทำที่มีการ วางแผน มีข้อกำหนด สามารถ ดำเนินงานตามขั้นตอนอย่าง เรียบร้อย ถูกต้องโดยอาศัย ความอดทนและสมาธิ เป็นตัว กำกับ	1. ความประณีต ละ เอียดถี่ ถ้วนจะทำให้ผลงานมีคุณค่า	1.1 มีนิสัยในการทำกิจกรรม อย่างประณีต ละ เอียด ถี่ถ้วน	-	1
		2. ความละ เอียดถี่ถ้วน เป็น นิสัยที่ดีในการทำงาน	2.1 มีการวางแผนในการทำงาน และปฏิบัติตามขั้นตอนนั้น ๆ	- เมื่อพระนางไปถึง เมือง พวกยักษ์ก็จับไว้หมายจะให้ เป็นสามี พวกมัน แต่พระนางบอกว่ามีโรคภัย จะต้องรักษาด้วยพระฤาษีก่อนใครรัฐที่ อยู่ของพระฤาษีให้บอกด้วย พวกยักษ์ จึงพากันสอบถามกันเองว่า ใครรัฐ บ้างว่าอยู่ทางทิศไหน แล้วก็นำ พระนางไปส่ง	
		3. ความประณีตทำให้เกิด ความงาม	3.1 มีความระมัดระวังในการ ทำงานและตรวจสอบงานที่ เสร็จไปแล้ว		1
	รวม				

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	22. ความมีน้ำใจ เป็นธรรมไม่ลำเอียง หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม สอดคล้องกับความจริง และเหตุผล ไม่ลำเอียง เพราะความรักใคร่กัน ไม่ชอบกัน หรือ เพราะความกลัว ก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม ช่วยรักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อความถูกต้อง สงบสุขของสังคม ขจัดความ เห็นแก่ตัวและอภิสิทธิ์	1. ความลำเอียงทำให้ขาดความยุติธรรม 2. การตัดสินเพื่อความยุติธรรมต้องมีเหตุผลและหลักฐาน 3. ระ เบียบ วินัย กฎเกณฑ์ ก่อห้ามตลอดจนกฎหมาย มีไว้เพื่อป้องกัน คุ้มครองให้ทุกคนในสังคมปลอดภัยจากอันตราย และการกลั่นแกล้ง	1.1 สามารถตัดสินใจได้โดยปราศจากอคติ 2.1 แยก เหตุผลด้านสนับสนุน และคัดค้านด้วยใจ เป็นกลาง 2.2 ใช้วิจารณญาณในเหตุที่เกิดขึ้น 3.1 ปฏิบัติต่อผู้อื่นตามระเบียบ ข้อบังคับด้วยใจ เป็นธรรม	- - - ตบท้ายข้าราชการผู้ใหญ่ ออกว่าราชการ พระนางวันเข้าไปถามว่าพิธีทองแท่งในเมืองนี้บ้างไหม เขาบอกว่ามี แต่โจรมันเอาไปแล้ว พระนางวันถามว่าเป็นทองของใคร เขาตอบว่าของพระเจ้าแผ่นดิน พระนางวันถามว่าโจรปล้นทองไปนานเท่าไรแล้ว เขาตอบว่าเมื่อคืนที่แล้ว พระนางวันรู้เช่นนั้นก็รอ เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน	- - 1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
พระนางวัน		4. การหลงโทษที่มุ่งให้เกิดความสำนึกผิด เป็นเครื่องมือในการรักษาความยุติธรรม	4.1 ผู้กระทำผิดย่อมได้รับการลงโทษ	-	-	
	รวม				1	
	26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอร้อง การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่นการหักม่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีมารยาทดี ย่อมได้รับการยกย่องชมเชย	1. การแสดงออกทางกิริยา วาจาเป็นเครื่องหมาย แสดงให้บุคคลอื่นเข้าใจ	1.1 ปฏิบัติตนในการแสดงออกทางกิริยา วาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคม และวัฒนธรรม	1.1 ปฏิบัติตนในการแสดงออกทางกิริยา วาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคม และวัฒนธรรม	- พระนางก็หาลูกเข้าไปกราบแล้วเล่าความจริงให้ฟังทั้งหมด - พลิมคำก็ เห็นบ้านสองตายาย จึงเข้าไปกราบแม่และสองตายาย	1 1
		2. การมีมารยาทในการในการแสดงออกเป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ และได้รับการยกย่อง	2.1 มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ให้อารมณ์ของคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย และเพศ	2.1 มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ให้อารมณ์ของคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย และเพศ	-	-
	3. การมีมารยาทดีทำให้เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน	3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีมารยาทดี	3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีมารยาทดี	-	-	

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความดีของจริยธรรม
พระนางวัน	รวม 27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ อภัย เอื้อเฟื้อความเห็นอกเห็นใจ ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อปฏิบัติกิจงานให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัย ความกตทอน ความเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความใจกว้าง มีเหตุผล ทำให้เกิดมีไมตรี และเกิดบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย	4. มารยาทในการแสดงออก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และอบรมให้เกิด เป็นนิสัย	4.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการยาทดี จน เป็นนิสัย	-	-
		1. มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน เข้าใจ เห็นใจและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	1.1 ช่วยเหลือและ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	-	-
		2. การรู้จักให้ รู้จักรับ และ รู้จักความพอดี เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	2.1 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้ อย่างเหมาะสมกับบทบาท และสถานะของคนในฐานะผู้ให้และผู้รับ	-	-
	3. การอยู่ร่วมกันมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรวมพลังในทางสร้างสรรค์	3.1 อยู่ร่วมกันด้วยความ เข้าใจ เห็นใจซึ่งกันและกัน และ ร่วมมือกันทำงาน เพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ	-	ข่าวความงามของพระนาง ักัดจาล่วงรู้ไปถึง เมืองยักษ ยักษ์จึง แปลง เป็นชายหนุ่ม เข้ามาสู่ขอ พระนางกับพระ เจ้าพรหมทัต พระ เจ้าพรหมทัตอ้างอยู่ ยักษ์ก็ ว่าถ้ามันไม่ได้พระนางไป มันจะมา ทำสงครามแย่งชิงเอา ขณะนั้น	1

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตศัพท์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน				พระนางตั้งครรภ์ได้ 5 เดือนแล้ว แต่ยักษ์ก็ยังพอใจ พระเจ้าพรหมทัต จึงตรัสปรึกษาภรรยาว่า เล็กว่า ควรจะทำอย่างไรดี ข้าราชการทั้งหลาย ก็พากันทูลคัดค้านว่าไม่ให้ ถ้าจะเกิดสงครามก็จะขอตายโดยทั่วกัน	
		4. ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ เป็นเครื่องช่วยดำรงความเป็นหมู่คณะ	4.1 ให้อภัย เมื่อมีการผิดพลาดบกพร่อง เกิดขึ้น และร่วมกันแก้ไข	-	-
		5. การกระทำที่เป็นประโยชน์ของสมาชิกย่อมมีผลดีต่อหมู่คณะ	5.1 ปฏิบัติหน้าที่ทำกิจกรรมร่วมกับหมู่คณะ หรือในนามของหมู่คณะ	-	-
		6. ความรู้สึก เป็นมิตรต่อกัน ก่อให้เกิดความอบอุ่นใจ และสันติสุข	6.1 รักใคร่ปรองดองกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท	-	-
		7. การเสียสละ เพื่อส่วนรวมช่วยให้สังคมมีความสุขสงบสุข	7.1 เสียสละ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	-	-
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมปฎักในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานปรัมปรา (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
พระนางวัน	29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรักชาติ หมายถึง การปฏิบัติตามลัทธิและหน้าที่ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และสำนึกอันดีงามที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญของประเทศ ศรัทธาต่อศาสนา คือ ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความเลื่อมใสไม่ลบลู่ละเลยต่อการเป็นศาสนิกชนที่ดี ความภักดีต่อพระมหากษัตริย์ คือ การเกิดพระเกียรติ ถวายอาภักขา และพร้อมใจกันปฏิบัติตามพระวาทะประสงก์อันมุ่งความเจริญและความสงบเรียบร้อยของบ้าน เมือง	1. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้ ซึ่ง เอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของชาติ 2. ศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ที่ทำให้คนในชาติอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข 3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นมิ่งขวัญและเป็นที่รวมกำลังใจของคนทั้งชาติ	1.1 ปฏิบัติตนตามลัทธิและหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชาติบ้านเมือง 2.1 ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในศาสนาที่นับถือ 3.1 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์	- - พร้อมทั้งสวคมนตรีภาวานาอนุนางยักษ์ตื่นตื่นมาได้ยินเสียงสวคมนตรีก็มาตรวจดูว่า เขาเป็นคนรู้ธัมมะธัมโม เห็นจะเป็นคนมีบุญและมีเชื้อสายกษัตริย์ แล้วนางก็ถามพระนางวันในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องธัมมะด้วย พระนางวันก็ตอบนางได้หมด นางเกิดความยำเกรงจึงยอมตัวเป็นข่าให้พระนางวันครองเมืองนั้น - ทั้งทั้งนั่งสวคมนตรีภาวานาติดต่อกันทุกคืน	- 1 1
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่ชี	1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือการเว้นจากการฆ่า หรือทำลายชีวิตคน และสัตว์ให้ตกลงไป การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกาย คือไม่ทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บ พิการ หรือลำบาก การกักขัง ทรมาน การไ้ทำงานเกินพอดี ความรู้สึกรับผิดชอบป้องกันความปลอดภัยของผู้อื่น การไม่ข่มขู่หรือรังแกผู้อื่น	1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุข ไม่อยากได้ รับความทุกข์ 2. หากปรารถนาความสุขอย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น 3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว 4. การ เบียดเบียนกัน การจองเวรกัน คิดแก้แค้นต่อกัน เป็นบาป	1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือทำอันตรายแก่มนุษย์และสัตว์ 2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากการถูกรังแก 3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของผู้อื่น ย่อมได้รับความเดือดร้อน 4.1 ไม่มีควมพยายามป้องกันผู้อื่น	- - - กินแล้วก็เลยตาย ลูกเค้านะ เค้านะ เค้านะให้แม่ชีตายแท้ ๆ ใส่ยาเบียดเบียนมาให้แม่ชีแท้ ๆ แหะ แหะแม่ชีก็ไม่ว่าอะไรคืออก เขาว่าให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว เขาว่าถูกต้องนะ แม่ตามว่าเป็นใจ มันยังตาย ก็บอกว่า ไม่มีอะไรหรอก ทนแม่ชีให้ ก็จักเท่านั้นเด่ะ โอ้แม่นะ	- - 1 -
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่ชี	4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นการกระทำที่แสดงถึงโมหริจิต เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และแบ่งปัน	1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ตามกาลเทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับเป็นผู้มีน้ำใจ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และอวยพรในโอกาสอันควร	-	-
			2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และทำบุญให้ทาน ตามกาล	- คราวนี้แกก็หุงเข้าต้ม พระที่วัดมีเท่าไรแกก็ห่อเท่านั้น คราวนี้ก็หุงพิเศษไปมัดนึ่ง ห่อแล้วก็ไปถวายพระ - หุงพิเศษไปมัดนึ่ง อีอันนั้นก็อันดี เศษนั้นก็ไม่ได้ อยู่บนกูดนั้นเด่ะ คือลงมาอยู่กะดิน ก็เอามาให้แก ก็ไม่นึกไม่ฝันอะไรแหละ เค้าให้แกก็รับเอาไว้ - นี่ ๆ ชีให้ขนม อีคนใหญ่มันก็ไม่เอาเด่ะ อีพี่น้อง มันไม่รู้เรื่องอะไรคอก หนมเอาให้มัน มันก็ไม่เอา อีคนน้อยก็ปอกกิน	1 1
			2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันในโอกาสอันควร	-	-

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่สี		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น	-	-
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ	-	-
		รวม			3

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น

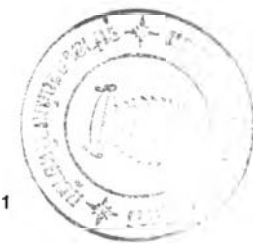
ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้บำเพ็ญประโยชน์	<p>2. ความเมตตา กุฎา</p> <p>เมตตา คือ ความรู้สึกรักและสงสารปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับความสุข ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุข เป็นการแสดงอัธยาศัยจิตใจกว้างขวางต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์</p> <p>กุฎา คือ การกระทำให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และเป็นสุข โดยช่วยเหลือเพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และเป็นสุข โดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>	<p>1. ความเมตตา กุฎา ก่อให้เกิดสันติสุขและเป็นเครื่องค้าจุนโลก</p> <p>2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม</p> <p>3. การช่วยเหลือที่ดีต้องไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน</p>	<p>1.1 ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า</p> <p>2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความค้อยของมนุษย์และสัตว์</p> <p>2.2 ไม่เยาะเย้ย ทัฬถม ประจาน เมื่อผู้อื่นพลั้งพลาด</p> <p>2.3 ยินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข</p> <p>3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยาก เดือดและเจ็บป่วย</p>	<p>- พระเจ้าแผ่นดิน ก็ออกบวชบ่มตัวนะ ออกไปตรวจสารทุกข์สุกดิบของข้าราชการบริหาร</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>1</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
ผู้บ่าวเหี้ย ประโยชน์	4. ความ อื้อ เพื่อ พ่อแม่และ เสียสละ ความ อื้อ เพื่อ พ่อแม่ เป็นการ กระทำที่แสดงถึงโมตรจิต เพื่อให้ ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอ ใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และแบ่งปัน	1. ความ อื้อ เพื่อ พ่อแม่ตาม กาลเทศะ เป็นสิ่งควร กระทำ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร	-	-	
		2. ผู้ที่รู้จักให้ และ รู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ	2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และ ทำบุญให้ทาน ตามกาล	- - ที่นี้ เจ้าแผ่นดินได้ฟังก็ ประทับใจมาก ในคำพูดไม้ เหล่า ไอ้ข... ผู้บ่าวเหี้ยประโยชน์จริง ๆ เอาเหรียญกระษาปณ์สักถุงมาที่ - พระเจ้าแผ่นดินประทับใจ สักแล้ว อำมาตย์ไปเอาอีกถุงหนึ่ง	1 1	
		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มี คุณค่า	2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันใน โอกาสอันควร	-	-	
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุข ทั้งผู้ให้และผู้รับ	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น	-	-	
			3.2 ให้ความช่วยเหลือจน เจือ ผู้อื่นตามสมควร	-	-	
			4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความ อื้อ เพื่อ พ่อแม่และ เสียสละ	-	-	
	รวม				2	

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์	7. การไม่ซุกซนและไม่ซุกซน เป็อน ไม่อำพรางความจริง ไม่มุยงให้ เกิดความแตกแยกและไม่ซุกซน การไม่ซุกซน ไม่ซุกซนเป็อน ไม่ซุกซนคำหยาบ ยุยง ส่อเสียด ไม่ ซุกซนเพื่อเจ้อเหลวไหลไร้สาระ การ ซุกซนจะช่วยบ้องกันการแตกแยก และการประทุขร้าย ก่อให้เกิด ความเข้าใจ รักใคร่ เชื้อถือ ไว้ วางใจสร้างคววมสามัคคีในหมู่คณะ	1. การซุกซนและ เขียนแต่คววม จริง ช่วยให้เกิดคววม เข้าใจที่ถูกต้อง	1.1 ซุกซนและ เขียนแต่คววมจริง	-	-
		2. การซุกซนการเขียนที่ค้ค้อง ไม่ส่อเสียด เพื่อเจ้อ หยาบคาย	2.1 ไม่ซุกซนหรือเขียน คำหยาบ เพื่อเจ้อ และส่อเสียดผู้อื่น	-	-
		3. การซุกซนหรือการ เขียนที่ก่อ ให้เกิดคววมแตกร้าง กระทบ กระเทือนจิตใจ ไร้สาระ ชักน้าผู้อื่นให้ หลงผิด ย่อม เป็นภัยต่อ สังคม	3.1 ซุกซนหรือเขียนแสดงคววมคิด เห็นด้วย เหตุผล และใช้ ถ้อยคำสุภาพ	-	-
	รวม			-	1
				-	1
				-	2

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์	13. ความขยันหมั่นเพียร ความขยันหมั่นเพียร เป็น ความพยายาม ในการปฏิบัติสิ่งใด สิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ ท้อถอย เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง ความขยันหมั่นเพียร เกิดจาก ความตั้งใจอย่างแรงกล้า ประกอบ กับความอดทนและมีสมาธิ	1. ความขยันหมั่นเพียรเป็น หนทางไปสู่ความสำเร็จ	1.1 ขยันหมั่นเพียรในการเรียน และการทำงาน	- วันหนึ่งตอนเที่ยงมีละเหียง เปื้อยะเลยแล้ว แดดก็ร้อน ร้อนแท้ๆ ร้อนอย่างเดี๋ยวนี้นี้แหละ ร้อนอย่าง คักเลยแล้ว จิตายเลยแล้ว พวก เองนี่นะ แยกก็ไปขุดหลุม เต๊ะ เอา จอบคู่มือไป ขุดหลุม บัก ๆ อยู่ตอน เที่ยง	1
		2. ความขยันหมั่นเพียรเป็น นิสัยที่ดีในการทำงานและ สามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้	1.2 กระตือรือร้น ในการปฏิบัติ งานที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมาย	-	-
			2.1 ไม่เกียจคร้าน จีบจด ท้อถอย ไม่พละวันประกัน หรุ่ง	- มักม่วงนี้ข้าพระพุทธเจ้าปลูก ก็อย่างที่ว่า ใ้หิ้งมีละ ไม่ได้ต้อง การว่าจะได้กินหรือไม่ได้กินและ มีเวลาก็ทำไป ที่ทำตั้งแต่ตอนเที่ยง นั้นก็ ข้าพระพุทธเจ้าแก่แล้ว นึกได้ เวลาไหนก็ไปทำ มันใกล้จ็องยี้แล้ว อายุนี้นะมันใกล้จ็องยี้เต็มทีแล้ว นึก ได้เวลาไหน ไม่พละวันประกันพุ่ง ดถก ต้องทำทันทีไม่ว่าไร การพละวัน ประกันพุ่ง เป็นเรื่องหายนะ	1
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์	19. ความไม่เห็นแก่ตัว เป็นการกระทำที่ไม่ถือ ประโยชน์ของคน แต่ฝ่ายเดียว แต่คำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรม ความเสมอภาคและความสมดุลย์ ทางธรรมชาติไม่เอาเปรียบผู้อื่น เพื่อความสบายของคน	1. การถือประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การกระทำที่ คำนึงถึงหมู่คณะมากกว่า ตนเอง	1.1 เห็นประโยชน์ส่วนรวมมาก กว่าส่วนตัว	- บอกไม่สำคัญไฉนเรื่องจิได้ กินมักบ่วง หรือไม่ได้กิน ไม่สำคัญ ก็อยากจิปลูกไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ แก่ลูกหลาน เหล่นไหลแล้วแต่มันจิ เป็น	1
		2. คนเห็นแก่ตัวเป็นคนเอา เปรียบเพื่อนฝูง จึงเป็น ที่รังเกียจของสังคม	2.1 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 2.2 ไม่ทำสิ่งที่รบกวนผู้อื่น	- -	- -
		3. คนเห็นแก่ตัวเป็นคนไม่น่า คบค้าสมาคม	3.1 เห็นประโยชน์ส่วนตัวมาก กว่าส่วนรวม ย่อมไม่มีผู้คบ หาสมาคม	-	-
		4. ผู้ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการ หาผลประโยชน์ส่วนตน เป็นคนเห็นแก่ตน	4.1 ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ ส่วนรวม	-	-
		5. สังคมยกย่องบุคคลที่รู้จัก เสียสละผลประโยชน์และ ความสุขส่วนตัวให้แก่ ส่วนรวม	5.1 เสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อสันติสุขของสังคม	-	-
		รวม			-

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์	26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอกฎ การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีมารยาทดี ย่อมได้รับการยกย่อง ชมเชย	1. การแสดงออกทางกิริยาวาจา เป็นเครื่องหมาย แสดงให้บุคคลอื่น เข้าใจ	1.1 ปฏิบัติตนในการแสดงออกทางกิริยาวาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคมและวัฒนธรรม	- คาถ่านรธาจรูแล้ว ไอ้.. นี่ไม่ใช่คนธรรมดาแล้ว นี่ ต้องเป็นเจ้าเอาไปให้ผู้เฒ่า เรียกว่า บำเพ็ญประโยชน์สำคัญ ผู้เฒ่าก็.. เสนาเอาไปให้ ก็วิ่งไปกราบ พระเจ้าแผ่นดินขอเดชะฝ่าละออง ธุลีพระบาทบิณฑกเกล้า บิณฑกหม่อม ท่าพระพุทธเจ้าประทับใจในพระ- กรุณาธิคุณ ครั้งนี้เป็นอย่างนี้ - แก้วไหว่ ขอเดชะอาชญาไม่ หันเกล้า ข้าพระพุทธเจ้าปลื้มปีติใจ จริง ๆ	1
		2. การมีมารยาทในการแสดงออก เป็นบุคลิกภาพ ที่พึงประสงค์และได้รับการยกย่อง	2.1 มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ใช้อารมณ์ของคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและเพศ	-	-
		3. การมีมารยาทที่ดีทำให้ เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน	3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีมารยาทดีต่อผู้ร่วมงาน	-	-

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ผู้นำ เทิด ประโยชน์		4. มารยาทในการแสดงออก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และ อบรมให้เกิด เป็นนิสัย	4.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการพาศี จน เป็นนิสัย	-	-
	รวม				2
	27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี เสียสละ อภัย เอื้อเอื้อความเห็นอก เห็นใจ ความสามัคคี เป็นการแสดง ออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อ ปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมี ประสิทธิภาพโดยอาศัย ความ อดทน ความ เสียสละ ความเห็น อกเห็นใจซึ่งกันและกัน รับรู้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ความใจกว้าง มีเหตุผล ทำให้ เกิดมีไมตรี และ เกิดบรรยากาศ ของความ เป็นประชาธิปไตย	1. มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน เข้าใจ เห็นใจและพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน 2. การรู้จักให้ รู้จักรับ และ รู้จักความพอดี เป็นสิ่งที่ควร ปฏิบัติ	1.1 ช่วยเหลือและ เห็นอก เห็นใจ ซึ่งกันและกัน 2.1 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างเหมาะสมกับบทบาท และสถานะของตนในฐานะ ผู้ให้และผู้รับ	- - แล้ว 5 ปีนี้ เมื่อสับฉันไม่ตาย ฉันก็จิดักันมักม่วง ลูกก็จิดักัน หลานก็จิดักัน แต่ถ้าฉันตายใน 5 ปีนี้ ไม่ทันกันมักม่วง ลูกหลานมัน ก็จิดักัน ฉันไม่ได้ก็มันไม่แปลก มัน เป็นมะโยชน์ให้แก่ลูกหลาน ถ้าไม่ ทำอะไรไว้เลย ไร่ฉันก็ตาย ไร่ลูก หลานมีอยู่ก็ไม่ได้กินอะไร	- 1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานท้องถิ่น (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์		3. การอยู่ร่วมกันมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรวมพลังในทางสร้างสรรค์	3.1 อยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจ เห็นใจซึ่งกันและกัน และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	-	-	
		4. ความสามัคคี ความเอื้อเอื้อ เป็นเครื่องช่วยดำรงความเป็นหมู่คณะ	4.1 ให้อภัย เมื่อมีการผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น และร่วมมือกันแก้ไข	-	-	
		5. การกระทำที่เป็นประโยชน์ของสมาชิกย่อมมีผลดีต่อหมู่คณะ	5.1 ปฏิบัติหน้าที่ทำกิจกรรมร่วมกันหมู่คณะ หรือในนามของหมู่คณะ	-	-	
		6. ความรู้สึก เป็นมิตรต่อกัน ก่อให้เกิดความอบอุ่นใจ และสันติสุข	6.1 รักใคร่ ประองคองกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท	-	-	
		7. การเสียสละ เพื่อส่วนรวมช่วยให้สังคมมีความสงบสุข	7.1 เสียสละ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม	-	-	
		รวม				1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทเหนียว

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เจ้าขอกทอง	4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นการกระทำที่แสดงถึงโมตรียจิตเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยกาช่วยเหลือ และแบ่งปัน	1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกาลเทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และอวยพรในโอกาสอันควร 2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และทำบุญให้ทานตามกาล	- - เขายกกุฏิขึ้นหลังหนึ่งถวายพระสงฆ์ - เมื่อทำกุฏิแล้ว ยกศาลาการเปรียญ - ในการครั้งนั้นบุรุษทั้งหลายผู้มีชาติทา ก็เอาเงินบ้าง เอาทองบ้าง เอานากบ้าง เอาไปใส่ไว้ในส่วนนั้น ธรรมคำ ต้องเป็นอย่างนั้น มีความนับถืออย่างนั้น เหมือนเราเอาเงินเอาทอง เอาแก้ว เอาแหวน ใส่ไปในหลุมเสมานั้นแหละ ก็ได้บุญเหมือนกัน - ยังมีคนเข็ญใจคนหนึ่ง ยากจนแท้ ๆ แล่ว มีทองเท่าฟกรีน เอาไปใส่ในส่วนนั้น ได้ดูฐานนั้นเหมือนทั้งหลาย แล่วก็อธิษฐานว่า	1 1 1 1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เจ้ายอดทอง			2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันในโอกาสอันควร	ขอให้ยากจนเข็ญใจ แต่ในชาติที่เกิด ค่อยไปอย่าให้ยากให้จนเลย	1
				- น้าทองแจกจ่ายทั่วบ้านทั่วเมืองทีเดียว	
				- เมืองของพระองค์นั้น ไม่ยากไม่จนเลย ถึงแม้ว่าจะทำไร่ไถนา ก็อยู่เรือนใหญ่โต เพราะพระองค์เอาทองนั้นไปพระราชทานแก่พวกเสนา ราษฎรทั้งหลาย	1
				-	
		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่ควรมีคุณค่า	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น		
				3.2 ให้ความช่วยเหลือจนเจือผู้อื่นตามสมควร	
				4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละ	
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ		- บุรุษเข็ญใจ ก็ไม่เกิดเป็นบุรุษเข็ญใจ อยู่ชายเขา ชายแดนอีก แต่ว่าอาศัยที่ว่าบุญ เอาทอง	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เจ้ายอดทอง	28. ความเป็นผู้มี วัฒนธรรมและปฏิบัติ ความประเพณีนิยม มารยาท เป็นการแสดงออก ทางกาย วาจา ในด้านการ แสดงความเคารพ การพูด การ กินอยู่หลับนอน กิริยาท่าทาง และการปฏิบัติตนในโอกาสต่างๆ ที่ยอมรับตกลงกันว่าสวยงาม ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล กาล เทศะ และการแสดงออกหรือ ร่วมกิจกรรมพิเศษในโอกาส ต่าง ๆ	1. วัฒนธรรม ประเพณี เป็น เครื่องกำหนดสิ่งพึงกระทำ และพึงละ เว้นของบุคคล ในชุมชนนั้น ๆ 2. วัฒนธรรม ประเพณีย่อม เกิดขึ้นใหม่หรือ เปลี่ยน-แปลงได้โดยการยอมรับ ของสังคม 3. ผู้มีวัฒนธรรมจะ เข้ากับ สังคม ได้ทุกสังคม	1.1 ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม กับบุคคล กาล เทศะ และ สอดคล้องกับ วัฒนธรรม และ ประเพณีนิยม 2.1 ขอมรับและปรับปรุงตัวให้ เหมาะสมกับ วัฒนธรรมและ ประเพณีที่ เปลี่ยนแปลงไป 3.1 ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม กับทุกสภาพสังคม	- - แล้วพระนางก็สอนพูดคะตะ กนธรรม เขียมผู้ดี เขาพูด มัน พูดจ้แล้ว เป็นลูก เจ้าก็พูดพระองค์ พูด พระที่ พูดพระน้อง พระเจ้าคะ เมื่อนั้นก็สอนผิวรู้ทุกประการเลย ฉลาด เสียด้วยจำได้	- 1 - 1
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เจ้ายอดทอง	<p>29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>การรักษาชาติ หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และสำนึกอันดีงามที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญของประเทศ.</p> <p>ศรัทธาต่อศาสนา คือ ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความ เลื่อมใส ไม่ลบหลู่ ละเลยต่อการเป็นศาสนิกชนที่ดี</p> <p>ความภักดีต่อพระมหากษัตริย์ คือ การเทิดพระเกียรติ ถวายอารักขา และพร้อมใจกันปฏิบัติตามพระราชประสงค์อันมุ่งความเจริญและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง</p>	<p>1. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้ ซึ่งเอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของชาติ</p> <p>2. ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ที่ทำให้คนในชาติ อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข</p>	<p>1.1 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชาติบ้านเมือง</p> <p>2.1 ปฏิบัติตามคำสอนด้วยความศรัทธา เลื่อมใสในศาสนาที่นับถือ</p>	<p>-</p> <p>- พระภิกษุ ก็ไปอยู่เทศนาที่ศาลาการเปรียญ นั้น สั่งสอนศีลธรรมกันเสมอมา สามเณรอุบายก อุบายิกา ก็ไปฟังเป็นอันมาก</p> <p>- ในเวลานั้น เมื่อนุรุด เข็ญใจนั้นได้ เอาทองเท่าอีกรื่นใส่ในส่วมแล้ว ก็มานั่งฟัง เทศน์อยู่ด้วยเขา</p> <p>- กาลครั้งนั้นมีพระมหากะหัด มาฟังเทศน์ พระมหะหัดด้วยแล้ว มีพระธิดา ชื่อนางสุวรรณพิงค</p> <p>- การทำบุญนั้น จงทำมาากๆ เกิด แม้ว่าจะทำน้อยทำมากบุญก็ให้ผลจนได้ อย่างนุรุดนี้เอาทองเท่าอีกรื่นได้คุณฐาน ก็ยังมีกุศล ศีลทานจนบ้านนี้</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	บ.ทัศนคติทางจริยธรรม	ลักษณะของบ.ทัศนคติทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เจ้ายอดทอง	รวม	๓. พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ถึงวัตถุ และ เป็นที่รวม กำลังใจของคนทั้งชาติ	๓.๑ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์	-	4

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วกำพร้า	<p>1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกายของบุคคลและสัตว์</p> <p> การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือ การเว้นจากการฆ่า หรือทำลายชีวิตคนและสัตว์ ให้ตกล่วงไป</p> <p> การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกาย คือ ไม่ทำร้ายร่างกายให้บาดเจ็บ พิการ หรือลำบาก การกักขัง ทรมาน การทำงานเกินพอดี</p> <p> ความรู้สึกพยายามปกป้องรักษา ตลอดจนการแสวงหาความสุข สบกุสนานจากความทุกข์ของผู้อื่น ไม่ฆ่าคนหรือสัตว์</p>	<p>1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุข ไม่อยากได้รับความทุกข์</p>	<p>1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือทำอันตรายแก่มนุษย์และสัตว์</p>	<p>- ไปทำบ่วงดักเอาไว้ คักไป แล้วก็มานอน เขาก็ไปดู ไปถูกไก่ที่ "เฮอ.. ดีแล้ว ข้าที่ว่า" "ไก่ก็พูดได้ว่า "ยะข้าผมเลย ที่แค้นหักทำหลักหย่า มีทุกข์ยากก็มาพึ่งผม ผมจะไปชนพั้น เอาบ้านเอาเมืองก็ได้" เออ.. มึงว่ายังงั้นหรือ ว่าทะรับ แล้วก็ปล่อยไก่ไป</p> <p>- นายกำพร้าก็คักไว้อีก เขาก็ไปดู ที่นี้ถูกวัวโคสุภราชใหญ่ "เฮอ.. ข้า ทิ้ง เอะ" จัวก็ว่า "ยะข้าผมเลยที่จะเกิดชนพั้นก็เอาผมไปชน" ก็ปล่อย</p> <p>- ต่อมาก็คักไว้อีกไปดูอีก ถูก ควยแหม่ ไอ้อย่างใหญ่ทีเดียว บ้านนอก เรียกว่าควยโครอย่างใหญ่ หนเก่ง จิเอาไปฆ่า ควยก็ว่า "ยะข้าผมเลย จะมีการชนกันไปหายหน้าผม จิชน เอาบ้านเอาเมืองให้ "เออ.. ดี ๆ " ก็ปล่อยไป</p>	<p>1</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์มิติทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วก่าพร้า		2. หากปรารถนาความสุข อย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น	2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจาก การถูกรังแก	-	1
		3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว	3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และ ร่างกายของผู้อื่น ย่อมได้รับความ เดือดร้อน	-	-
		4. การเบียดเบียนกัน การ จองเวรกัน คิดแก้แค้น ต่อกัน เป็นบาป	4.1 ไม่มีความพยายาม ปองร้าย ผู้อื่น	-	-
	รวม	.			4
	4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นการ กระทำที่แสดงถึงโมตรจริต เพื่อให้ ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความ พอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และแบ่งปัน	1. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ตาบ กาลเทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร	-	-
		2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ	2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และ ทำบุญ ให้ทาน ตามกาล	-	-
			2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกัน ใน โอกาสอันควร	-	-

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วกำพร้าว้า	รวม	3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	3.1 ให้อาหารสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น 3.2 ให้ความช่วยเหลือจนเจือผู้อื่นตามสมควร	- - เกล็ดดีแลละเหวีย ฎนี้เก่งคั้น มึงเก่งทางท่า มีซุกทุกขช่วยกัน เตอ.. เอ้อ.. เป็นไอเหล่าเวีย เราเป็นเพื่อนกันแล้วต้องช่วยกันได้ ไบราดท่านว่า เว้นไว้แต่ลูกกะเมีย นื้อ นกุลอ อ้อ.. คี่แล้ว	- 1
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	-	-
		5. การรู้จักความพอดี	1.1 พอใจและภาคภูมิใจ ในสิ่งที่ตนมีอยู่	- พระเจ้าแผ่นดินก็อยากได้นาง จึงเสด็จทรงช่าง ทรงม้า มากก็เห็นงามอย่างสำคัญ อยาได้เมีย ไอแก้วกำพร้าว้า จึงขอว่า "ไอแก้วกำพร้าว้า ข้าจะยกให้เอ็งเป็นอำมาตย์ราชเสนา ยกหักใหญ่โต ให้เมียข้าเถอะ" "จ้างหมกก็ไม่ให้ชะรับ"	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทาน เทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วกำพริ้ว	รวม		1.2 ไม่อิจฉา ริษยา ผู้มีฐานะดีกว่า	-	-
	8. การบิสังจะและความจริงใจ	1. ความจริง เป็นสิ่งไม่ตาย	1.1 เห็นประโยชน์ และสร้าง ความพอใจให้แก่ผู้อื่น ด้วย ความจริงใจและปรารถนาดี	-	-
	เป็นการพูดตรงตามความเป็นจริง เพื่อให้ผู้ฟังบังเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ปฏิบัติตามสัญญา และปณิธานต่าง ๆ ที่ตนให้ไว้	2. ก้นพูดจริง ท้าจริงย่อมได้รับการสรรเสริญ	2.1 ยึดมั่นในคำพูด คำสัญญาและปฏิบัติตาม ย่อมได้รับการสรรเสริญ	- พระเจ้าแผ่นดิน ก็ทรงไว้ซึ่งยุติธรรม เมื่อแห่มันแล้ว ก็ไม่เอาเมียบันค้อก	1
			2.2 ผู้ที่พูดไม่ตรงตามความจริง ย่อมได้รับการตำหนิ	-	-
	รวม				1

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นฐาน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วกำพร้าว้า	10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และรู้สึกผิดชอบ การมีสติ หมายถึง การรู้ตัว ระลึกได้ว่าตนเป็นใคร กำลังทำอะไร อย่างไรอันเป็นสภาพที่ตื่นตัวไม่ประมาท ความรู้สึกผิดชอบ หมายถึง การที่รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ และเมื่อทำผิดแล้ว ยอมรับผิด	1. ความเป็นผู้มีสติช่วยให้ทำงานได้ดีมีข้อบกพร่องน้อย 2. คนมีสติย่อมควบคุมตนเอง หลีกพ้นจากความชั่วได้ 3. คนมีสติย่อมมีปัญญาแก้ไข ปัญหาของตนเอง และผู้อื่นได้	1.1 ควบคุมตนเองได้ ด้วยความ มีสติ และตัดสินใจเหตุการณ์ได้ด้วยดี	-	-
			2.1 อดทนและสามารถข่มใจตนเองได้	-	-
			3.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเอง และผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม	- มีน้อยจึงเข้าไปว่า"ขอเรา ทั้งสองเกลอเอ๋ย เราจงเป็นสมัคพรคพวกกันเถอะ" "ไม่เป็นไร ค้อก" "เราจงเป็นหมู่มิตรสหายกัน นอ.." "ดีแล้วเกล้อ"	1
				- มีน้อยฉลาดกว่าการที่ให้แก่กัน เหล่า ก็จิล้อลงเอาไหวเอาพริบ เอาเล่ห์ เอากำล เอาปัญญา มีน้อย จึงว่า "เมื่อเราเป็นเกล้อกันเฉยๆ ยังงี้ไม่ดีค้อก เราจึงคิดสั้นกันเถอะ ฎให้หนักถูกล่อค้อสั้นฎก่อน" มีน้อยมีลิ้น เทียม มันจิมิเนรมิตก็ได้ ลิ่นมันจะ มีไม่มีไม่ปรากฏ มีน้อยก็แลลลื่น ออกมาให้หนักถูกล่อค้อบีก "เออ.."	1

ตารางวิเคราะห์แบบโน้ตส์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วก้ำพรา				เห็นใจแล้ว เอาจุกจืดไอ้ เกล่อ นกจลล" นกจลลก็แลปลิ้น เมื่อฝีน้อยจะคีตลั่นนกจลล ต่อมานกจลลจึงไม่มีลิ้น ถ้าฝีน้อยไม่คีต ไฉย.. คนจิกเกิดมาอะไรได้ค่ายเม็ด	
	รวม				2
	16. ความกตัญญูต เวที ความกตัญญูต เวที คือ ความรู้ฝึกในอุปการคุณ หรือ สิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมา จากความนึกคิดของแต่ละคน และการแสดงออกหรือการทดแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้ต้นทำนั้น โดยการแสดงออกทั้งการ กระทำและคำพูด	1. ความกตัญญูต เวที เป็น ลักษณะของคนดี 2. ความกตัญญูต เวที เป็นสิ่ง ที่ควรส่ง เสริมในสังคม ทุคนทุกสมัย อย่าง สม่าเสมอ	1.1 รู้คุณของผู้มีบุญคุณต่อตน 2.1 ยกย่องสรร เสริญและ เชื้อหัง คำสั่งสอนของผู้มีบุญคุณ 2.2 ทดแทนบุญคุณของบุคคล ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	- - - แก้วก้ำพราที่ไปที่หนองน้ำ "เอากิฎโต ไม้ฟ้าเอยจงมาเถิด" ไม้ก็เกิด ๆ มา "ไปยังใจนาย" ไม้งอยน้ำไอ้แก้วก้ำพราเดินมาที่ เดียว มาถึงก็ยกใส่หัวเขาได้ เวลาแล้ว ๆ ต้มองเข้าไป มงๆๆ ปล่อยไม้เข้าไป ฮีแม่เอีย ไอ้แนว	- - 1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วก่าพร้า				<p>ว่าไก่ฟ้าบีย เดียวได้ ไก่เจ้าแผ่นดิน ตาย</p> <p>- ต่อมาอีก ก็ชนวัวก็บีย เดียว ได้ ต่อมาก็ชนควยร่ำเอาควย พระเจ้าแผ่นดินตื่นค้าย</p> <p>- คราที่นั้นฝิ่น้อยมีวิญญูณอันรู้ ชานไปสารพัดทุกเส้นหญ้า รู้ข่าวว่า แก้วก่าพร้าค้ายยอนพระยานกอุล จึงว่า "ป้า... นายของเรา เจ้าแผ่นดินนี้ไม่ยุติธรรม เสียสละ เอาเดอะ เราจะแก้ให้ได้ ฝิ่น้อยก็ กลับมา จึงมาเฝ้าให้แก้วก่าพร้า ตื่นตื่น เบ่งขึ้นมากิน</p> <p>- นกอุลจะมาร้อง แต่ฝิ่น้อย มีเวทมนต์ สะกิดอยู่ คอยดำอยู่ที่ เรือน ร้องกันอย่างเข้มแข็ง พอนก อุลบินมา ฝิ่น้อยจึงกล่าวเวทมนต์ ให้นกอุลลงมายืนไม่ได้ ตักเอาะ เยาะ</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเทพนิยาย (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แก้วกำพร้า		3. คนอกตัญญู เป็นที่รังเกียจของสังคม คนกตัญญูย่อมได้รับการสรรเสริญยกย่อง	2.3 ระลึกถึงความดีของผู้อื่น 2.4 ตอบแทนความดีของผู้อื่นที่กระทำต่อเรา 3.1 ผู้ที่มีความกตัญญูทดเวทีย่อมประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต	- - -	- - -
	รวม				4

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่หมาปูล	<p>2. ความเมตตา กรุณา</p> <p>เมตตา คือ ความรู้สึกรักและสงสารปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับความสุข ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุข เป็นการแสดงอหยาภียจิตใจกว้างขวางต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์</p> <p>กรุณา คือ การกระทำให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และ เป็นสุข โดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้</p> <p>รวม</p>	<p>1. ความเมตตา กรุณา ก่อให้เกิดสันติสุขและเป็นเครื่องค้ำจุนโลก</p> <p>2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม</p> <p>3. การช่วยเหลือที่ดี ต้องไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน</p>	<p>1.1 ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า</p> <p>2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความด้อยของมนุษย์และสัตว์</p> <p>2.2 ไม่เพาะ เกีย ทัณฑ์ ประจาน เมื่อผู้อื่นหลงพลาด</p> <p>2.3 กินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข</p> <p>3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยากเดือดร้อนและเจ็บป่วย</p>	<p>- คราวนี้ ก็มี เทวดา ค่ะ แลงแปลงตัวมาเป็นหมา ลงมาว่าให้หมาตัวนี้นะ สอนใจมนุษย์มนา</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>1</p> <p>-</p> <p>-</p>
	<p>1.4. ความอดทนอดกลั้น</p> <p>ผู้ที่หวังความเจริญย่อมจะต้องเข้าพบการปฏิบัติเพื่อให้อยู่ในทอมนเขตที่ตั้งงาม จำเป็นต้องอาศัยความอดทนอดกลั้น อดใจในอารมณ์ชั่ววูบอยากได้ในสิ่งที่</p>	<p>1. ความอดทน อดกลั้น ทำให้เกิดความสงบ</p> <p>2. ความอดทน อดกลั้น เป็นนิสัยทางสังคมที่ดี และสามารถฝึกได้</p>	<p>1.1 ควบคุมการกระทำของคนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ</p> <p>2.1 ควบคุมตนเองได้ แม้มีการชั่ววูบอารมณ์</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p>

การวิจัยวิเคราะห์มิติทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่หนานิล	ไม่พอใจ รวมทั้งอดทนในความยากลำบาก การรอดลอย และอุปสรรคต่าง ๆ	3. ความอดทน อดกลั้น ทำให้ทนระอุปรสรวก และช่วยทำให้ประสบความสำเร็จ	3.1 อดทนที่จะยอมรับความไม่สมหวัง อุปสรรค และความยากลำบาก ที่เกิดขึ้นได้	- คนน้อย เก๊าะลำบากหากจนกบู่ ก็ไปได้ก็เฝ้าตามล่อ	1
		4. การยอมรับความจริงในชีวิต ทำให้จิตใจสงบ	4.1 ยอมรับความจริงในชีวิตว่าต้องทำที่ง่าย และล้มเหลว ยากและง่าย แพ้และชนะ มีการได้มาและการสูญเสีย 4.2 ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนจากผู้อื่น 4.3 ยอมรับข้อขัดแย้งของคนอื่น	- - -	- - -
	รวม	5. ผู้มีความอดทน ย่อมเป็นที่ชอบพอรักใคร่ของผู้อื่น	5.1 ผู้มีความอดทน ย่อมอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	-	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่หมาปูล	16. ความกตัญญูตเวที ความกตัญญูตเวที คือความรู้สึกในอุปการคุณหรือความดีที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อเรา อันแสดงออกมาจากความนึกคิดของแต่ละคน และการแสดงออกหรือการตอบแทนบุญคุณต่อความดีที่ผู้อื่นทำนั้น โดยการแสดงออกทั้งการกระทำและคำพูด	1. ความกตัญญูตเวที เป็นลักษณะของชนดี	1.1 รู้คุณของผู้มีบุญคุณต่อตน	- ทีนี่ก็ไอ้... สองพี่น้องก็ว่าเออ.. ทำยังไงดี แม่ก็หาเลี้ยงมาจนโตขึ้นมาแล้ว	1
			2.1 ยกย่องสรรเสริญและ เชื้อพียง คำสั่งสอนของผู้มีบุญคุณ	- แม่เลี้ยงมาแข็งแรงเหนียวจิกาย เลี้ยงพวกฉันมาได้	1
		2. ความกตัญญูตเวที เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคมทุกยุคทุกสมัยอย่างสม่ำเสมอ	2.2 ตอบแทนบุญคุณของบุคคล	- ถ้าแม่สิ้นใจแล้วก็อย่าเอาร่างแม่ไปฝัง เป็นคนกตัญญู เป็นคนรักแม่ ถ้าแม่ตายแล้วให้ไปซื้อโลงเค้ามานำใส่ร่างแม่ไว้ให้ใส่ 3 ปีแล้วก็ให้โกยขึ้นมาเผอ.. ลูกเผอ.. ฝังลูกไว้ แม่ตาย ก็ไปซื้อดินมาใส่โลงดินเอาไว้ หอถึง 3 ปี ที่แม่บอกลไว้ มันก็โยโกยเด่ะ	1
			- ก็เลยปรึกษากับแม่ว่า แม่เคย.. ให้ฉันไปหางานทำเถอะ จิตช่วยแรงแม่	1	
- ลูกก็ไปหาพี่ของมาให้กินอะไรเดี๋ยวก็เอามาให้กิน กินลับกินหวานมันเก็บ เค้าก็ให้กิน	1				

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม		
แม่หมานิล				- แม่จิ้งจอกมีมึง ลูกคนน้อย ก็ ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้แม่	1		
			2.3	ระลึกถึง ความเป็นดีของผู้อื่น ที่มีต่อเรา	-		
			2.4	ตอบแทนความดีของผู้อื่น ที่กระทำต่อเรา	-		
			3.1	ผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที ย่อม ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ในชีวิต	- หอถึง 3 ปี ที่แม่บอกไว้ มัน ก็ไปไกล เต๊ะ มีเงินมีทอง เต็บเต็บ แน่นสีดเลข สีหน้าก็เป็นเงิน สีหลัง ก็เป็นทอง หัวก็เป็นทอง ก็ร่ำรวย เงิน... เต้าทำ เต้าก็มั่งมี	1	
			รวม		7		
26.	มารยาทในการแสดงความรัก การขออภัย การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความจริงใจ การแสดงความรัก การแสดงความยินดี การแสดงความรัก การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ	1.	การแสดงออกทางกิริยาวาจาเป็น เครื่องหมาย แสดงให้บุคคลอื่น เข้าใจ	1.1	ปฏิบัติตนในการแสดงออก ทางกิริยาวาจา ให้เป็นไป ตามความนิยมของสังคม และ วัฒนธรรม	- คราวนี้ก็ไปหา คนน้อยอีก แหละ คนน้อยได้ สิวสามล้อ ก็บอก อีกว่าไอ้... พี่แม่ฉันบา ไอ้สิวกก็ ยกมือไหว้ - เต้าก็คุ้มที่น เวียน ฝนไปก็ดี ใจด้วย	1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่หมานิล	ผู้ที่มีการขาดที่ย่อมได้รับการยกย่อง ชมเชย	2. การมีการขาดในการแสดงออก เป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์และได้รับการยกย่อง	2.1 มีการขาดในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกที่ใช้อารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและเพศ	-	-
		3. การมีการขาดทำให้เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน	3.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการขาดต่อผู้ร่วมงาน	-	-
		4. ขาดในการแสดงออก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และอบรมให้เกิด เป็นนิสัย	4.1 ปฏิบัติตน เป็นผู้มีการขาด จงเป็นนิสัย	-	-
	รวม				2
27.	หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี เสียสละ อภัย เอื้อ เอื้อความ เห็นอกเห็นใจ ความสามัคคี เป็นการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจ เพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงอย่างมี	1. มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน เข้าใจ เห็นใจ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	1.1 ช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	-	-
		2. การรู้จักให้ รู้จักรับ และรู้จักความพอดี เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	2.1 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทและสถานะของตนในฐานะผู้ให้และผู้รับ	- หาเข้าให้ลูกกินนั้นเคาะเหี่ยวหาไป ก้าวเขาเข้าทิ้งก็กลัวเวอาจิไปหากิน ก็เอาถูกไวโน	1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
แม่หมาปด	ประสิทธิภาพโดยอาศัย ความ อดทน ความเสียสละ ความ เห็นอก เห็นใจซึ่งกันและกัน รับรู้รับฟังความคิด เห็นของผู้อื่น ด้วยความใจกว้าง มีเหตุผล ทำให้เกิดมีไมตรี และ เกิด บรรพหภาพของความ เป็น ประจำอภิปไตย	3. การอยู่ร่วมกันมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการรวมพลังในทาง สร้างสรรค์ . 4. ความสามัคคี ความ เอื้อ เฟื้อ เป็นเครื่องช่วยดำรง ความเป็นหมู่คณะ 5. การกระทำที่เป็นประโยชน์ ของสมาชิก บ่อมมีผลดีต่อ หมู่คณะ 6. ความรู้สึก เป็นมิตรต่อกัน ก่อให้เกิดความอบอุ่นใจ และสันติสุข	3.1 อยู่ร่วมกันด้วยความ เข้าใจ เห็นใจซึ่งกันและกัน และ ร่วมมือกันทำงาน เพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ 4.1 ใ้ต่อกันเมื่อมีการผิดพลาด บกพร่อง เกิดขึ้น และร่วมมือ กันแก้ไข 5.1 ปฏิบัติหน้าที่ทำกิจกรรมร่วม กับหมู่คณะ หรือในนามของ หมู่คณะ 6.1 รักใคร่ปรองคองกัน ไม่ก่อ การทะเลาะวิวาท	ถ้า เวลาออกไปหากิน ก็เอาหิน บีตปากถ้าไว้ กลัวสัตว์ กลัวอะไร จิเห็นบีตเอาไว้ - แม่ก็คิดถึงลูกเนอะว่าไม่ให้ ไป ไม่ให้ไป แม่จิหากินเอง	1 - - - - -
	รวม				2

ตารางวิเคราะห์โน้ตค้นทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทาน เรื่องสัจค์

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เต่ากับกระรอก	<p>2. ความเมตตา กรุณา</p> <p>เมตตา คือ ความรู้รัก และสงสาร ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข และพ้นทุกข์ ในเมื่อตนเองได้รับความสุข ก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับด้วย เป็นการแสดงอหยาทัย จิตใจกว้างขวาง คื่อ เพื่อนมนุษย์และสัตว์</p> <p>กรุณา คือ การกระทำให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และเป็นสุข โดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้</p>	<p>1. ความเมตตา กรุณา ก่อให้เกิดสันติสุขและเป็นเครื่องค้ำจุนโลก</p> <p>2. คนดีก่อนมีมนุษยธรรม</p>	<p>1.1 ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า</p> <p>2.1 เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความด้อยของมนุษย์และสัตว์</p> <p>2.2 ไม่เขาะเขี้ยว ทัยถน ประจาน เมื่อผู้อื่นพลัด</p> <p>2.3 อินดีกับผู้อื่นที่ได้รับความสุข</p>	<p>-</p> <p>- เมื่อกะรอก แม่ริ้กว่าเตอะแม่ริ้กมีห้องแค่จะออกลูก เบ่งมาคืบหนึ่งแล้วทนทุกข์เวทนา ถึงนักร้องหนา ไม่ออกเลย ผัวกระรอกจึงบอกเมียว่า เราจะไปคามเกลือเต่ามา เต่ามันบวชหลายพรรษามันรู้คาถาอาคมสะเด้าะลูกมันได้ยะโตหังคิริ</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>1</p> <p>1</p>
		<p>3. การช่วยเหลือที่ดีต้องไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน</p>	<p>3.1 ช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยากเดือดร้อนและ เจ็บป่วย</p>	<p>- แล้วกระรอกก็ลงมาคืบมาถามว่า เกลอเต่า เต่าก็ มี... เวลาที่มีทุกข์นั้ก มีทุระ คือ แม่ริ้กจะออกลูกคืบหนึ่งแล้ว ไม่ออกเลย</p>	<p>1</p>

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เต่ากับกระรอก	รวม			ที่เดียว จะตายเสียเปล่า ไปเกล่อไปช่วยหะ เต่าคะเต่าก็ไป - สย เด็จอัมรินทรธาธิราช มี ความ เมตตากรุณา แต่ก่อนกระดอง เต่าไม้เป็นเกิด ชั่งงี้ต็อก เลียนไปทีเดียว พระอินทร์จึงมาปะคืด ปะตอกันเข้าให้ เต่านั้นมีชีวิตตั้งเก่า	1
	4. ความ เอื้อเฟื้อเฟื่อแผ่และ เสียสละ ความ เอื้อเฟื้อเฟื่อแผ่เป็นการกระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือและแบ่งปัน	1. ความ เอื้อเฟื้อเฟื่อแผ่ตามกาลเทศะ เป็นสิ่งควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับเป็นผู้มีน้ำใจ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร 2.1 แบ่งปันสิ่งทองให้ผู้อื่น และ ทำบุญให้ทาน ตามกาล 2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกัน ในโอกาสอันควร	- - เต่ากับกระรอกก็เป็นเกลือกันหา รักใคร่กันมาได้อะไร ก็มา แลกกันกินอยู่เสมอ	3

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
เค่ากัษ กระรอก		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	3.1 ให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น 3.2 ให้ความช่วยเหลือจนเจือผู้อื่นตามสมควร	- -	
	รวม	4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และ เสียสละ		1
	10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และรู้จักผิดชอบ	1. ความมีสติช่วยให้ทำงานได้ดี มีข้อบกพร่องน้อย	1.1 ควบคุมตนเองได้ ด้วยความมีสติ และตัดสินใจเหตุการณ์ได้ดีด้วยดี	-	
	การมีสติ หมายถึง การรู้ตัว ระลึกได้ว่าตนเป็นใคร กำลังทำอะไร อย่างไร อันเป็นสภาพที่ตื่นตัวไม่ประมาท	2. คนมีสติย่อมควบคุมตนเอง หลีกพ้นจากความชั่วได้	2.1 อุดหนุนและสามารถข่มใจตนเองได้	-	
	การมีสติ หมายถึง การรู้ตัว การที่รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ และ เมื่อทำผิดแล้ว ย่อมรับผิดชอบ	3. คนมีสติย่อมมีปัญญาแก้ไข ปัญหาของตนเอง และ	3.1 มีความสามารถในการแก้ ปัญหาของตนเอง และผู้อื่น	- แล้วจะไม่ยังงใจเล่า เพราะ ว่ากูขึ้นต้นต่ำล ไม่ได้เต้านั้นก็ว่า ยังงั้น เอาเถอะน่าไม่เป็นไร คือว่า ไอ้เกล่อเต้านี้ก็คิดหางกู กูจะหาโอบไป เต้านั้นก็คิดหางกระรอก กระรอกก็โอบขึ้นไป	1

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานเรื่องสัตว์ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	จำนวนของจริยธรรม
เต่ากับ กระรอก	การปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ที่ ขอรับกันว่าสวยงามถูกต้อง มารยาทช่วยป้องกันการกระทำที่ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือความบาดหมาง ทำให้เกิด ความเข้าใจก็มีไมตรีต่อกัน	2. มารยาทตามวัฒนธรรมอันดี งามและที่สังคมนิยม ย่อม เสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดี	2.1 มีมารยาทในการปฏิบัติตนใน สังคมได้อย่างเหมาะสม ก่อ ให้เกิดความเข้าใจอันดี ต่อกัน	- ขึ้นไปถึงคอศาล จนจะถึง เรือนตาลแล้ว ฝ่ายว่าแม่รัก เมีย กระรอกที่เจิบท้องอยู่นั้น เราเป็น เมียเขานี้ เห็นเกลือกะฬัฒาก็ดี ไม่ท้วงไม่ทักก็ว่าผู้หญิงไม่ดี แม่เรือน ไม่ดี ก็เลยท้วง พ่อรักเอ๋ย มาแล้วว้ - เต่าตัวนั้นก็คลานมา มาเจอ กระรอกเข้าก็ท้วงทักกัน อยู่สบายดี เกลอเต่า ทางเต่าก็ว่าอยู่สบายดี เกลอกระรอก	1
		3. การรู้จักปรับปรุงประมาณ ตน และการสำรวมใน กิจวัตรประจำวัน ทำให้ เกิดความสุขแก่ตนเองและ และสังคม	3.1 รู้จักประมาณตนและปรับปรุง แก้ไขความบกพร่องหรือเกิน พอดีของกิจวัตรประจำวัน 3.2 ผู้ปฏิบัติตน เกี่ยวกับการกิน การนอน การคบเพื่อน การ แต่งกายไม่เหมาะสมตามกาล เทศะ สุภาพ เพศและควา เป็นไปได้แห่งคน ย่อมได้รับ การคำหนิ	-	1
รวม					2

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานดอกท้อท้น

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ชูแซ	<p>13. ความขยันหมั่นเพียร</p> <p>ความขยันหมั่นเพียร เป็นความพยายาม ในการปฏิบัติ สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ทอดทิ้ง เพื่อให้งาน สำเร็จลุล่วง</p> <p>ความขยันหมั่นเพียร เกิดจากความตั้งใจอย่างแรงกล้า ประกอบกับความอดทนและมีสมาธิ</p>	<p>1. ความขยันหมั่นเพียร เป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ</p> <p>2. ความขยันหมั่นเพียร เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน และสามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้</p>	<p>1.1 ขยันหมั่นเพียรในการเรียน และการทำงาน</p> <p>1.2 กระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายให้ สำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมาย</p> <p>2.1 ไม่เกียจคร้าน จีบจืดทอดหย่อน ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>- ลูกชายไปทำนาไถนา แต่เช้า ไปทำนาก็ต้องลุกขึ้นแต่เช้า</p> <p>- แม่ก็หุงเข้าทำกินคอยดำลูก</p> <p>- ไร่ลูกสาว พี่สาวคนไป ไถนานั้นก็ข้อมท่า อยู่กลาง เต็นบ้าน คนข้อมท่าอยู่กลาง เต็นบ้าน ก็เลีย ข้อมอยู่นั้นแหละ ก็เคยข้อมอยู่อย่าง นั้นทุกวันประจำ</p> <p>- พ่อหนึ่งจึกตอกसानกระ เผอ อยู่</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>4</p>
	รวม				4

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานคลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
หุแซ	<p>14. ความอดทนอดกลั้น</p> <p>ผู้ที่หวังความ เจริญย่อมจะตั้งเป้าหมายการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่ตั้งใจ จำเป็นต้องอาศัยความอดทนอดกลั้น อดใจในการมัวง้อยากได้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร และอยากทำร้ายได้ตอบ ในสิ่งที่ไม่พอใจ รวมทั้งอดทนในความยากลำบาก การรอคอย และอุปสรรคต่าง ๆ</p>	<p>1. ความอดทน อดกลั้น ทำให้เกิดความสงบ</p>	<p>1.1 ควบคุมการกระทำของคนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ</p>	<p>- จึกใครเค้ารังมาใจโตโต ว่านั่นแล้ว คือไอคนเค้าเดินมา เค้าถามว่าทางนี้ไปไหน.. ว่าจันเถอะไอหุแซลูกชาย อยู่ก็ว่าเค้ามาใจโตโต เค้ามาใจโตโต รังมาบอกพ่อแม่ มาเห็นพี่สาว ย่อมผ่าอู๋กลางเค้าบ้าน เฮีย.. เค้ามาใจโตโตไม่ตีต๊อก กูไม่ชอบเลย มาใจโตโตว่าเตอะ กูต้องมาบอกเอาไว้</p> <p>- ที่นี้พี่สาวย่อมผ่าอู๋กลางเค้าบ้าน หุแซวิ่งไปบอกแม่อีกว่า น้องชาย มันใจว่า กูยอมผ่าไม่ตีต สี่ไม่ตีต สี่ไม่ใส เค้ามาใจโตโต ไอพี่สาวว่า กูยอมมาจนเว่ย มันไม่ตีตยังงั้นนะ กูยอมขายมาจนนะ มันว่าสี่ไม่ตีตสี่ไม่ใส มึงว่างี้กูไม่ยอม กูจะขึ้นไปบอกอีแม่ก่อน</p>	<p>1</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์แก่นโน้ตสน้ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานตลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
บุษ				<p>- อีแม่ก็จกจก ๆ มึงว่าไร อีหลานี่นะ อีปื๊กหลาน้อย ๆ นี้นะ มันว่าฉันยอมฆ่าไม้คืดสี ฉันบ่ยอม ฉันบ่ยอม มันหาว่า ฉันยอมฆ่า บ่ คืดสี เรื่องนี้ฉันไม่ยอม ฉันไม่ยอม ว่าละะ มันว่าแท้ ๆ เหล่า มันว่า สิบแดง หว่า.. ทางแม่พัดขึ้นได้ อีก ไ้อ้..กูจต้องไปบอกพ่อมึงละะนี่</p> <p>- แม่ก็ว่า มัน เจ้าอย่างซี ญบ่ ยอมเลย ญบ่ยอม ก็ยังไม่ได้ ก็น สักนิดเลย มันหาว่ากูกินแกงเม็ด หม่อ ไ้อ้สิไม่แดง ก็ว่า แกงใจ เหล่า กูพูดส่าทำให้มันกิน มันมา โจดกูว่า ก็นแกงเม็ดหม่อ ญบ่ยอม ไปหาหัวเองอีก ตาเถ่า.. ตาเถ่า .. ตาเถ่า อีหลานี่นะ มันว่าแม่ ก็นแกงเม็ดหม่อ ไม่จ้งไว้ให้</p>	<p>1</p> <p>1</p>

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานตลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
บูแซ		2. ความอดทน อดกลั้น เป็น นิสัยทางสังคมที่ดี และ สามารถฝึกได้	2.1 ควบคุมตนเองได้ แม้มีการ ขู่อาฆมณิ	-	-
		3. ความอดทน อดกลั้น ทำ ให้ชนะอุปสรรค และช่วย ให้ประสบความสำเร็จ	3.1 อดทนที่จะยอมรับความไม่ สมหวัง อุปสรรค และความ ยากลำบาก ที่เกิดขึ้นได้	-	-
		4. การยอมรับความจริงใน ชีวิต ทำให้จิตใจสงบ	4.1 ยอมรับความจริงในชีวิตว่า ต้องมีทั้งสำเร็จ และล้มเหลว ยากและง่าย แพ้และชนะ มี การได้มาและการสูญเสีย	-	-
	รวม				4

ตารางวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานคอกบขัน (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ลูกศิษย์ หลวงพ่อก	1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต และ ร่างกายของบุคคลและสัตว์ การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต คือการเว้นจากการฆ่า หรือ ทำลายชีวิตคน และสัตว์ให้ตก ล่วงไป การไม่ประทุษร้ายต่อ ร่างกาย คือไม่ทำร้ายร่างกาย ให้ขาดเจ็บ ปีกาฬ หรือลำบาก การกักขังทรมาน การใช้งาน เกินพอดี ความรู้สึกลึกซึ้ง ปลงร้าย ตลอดจนการแสวงหา ความสุขสนุกสนานจากความทุกข์ ของผู้อื่น ไม่ว่าจะคนหรือสัตว์	1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนา ความสุข ไม่อยากได้รับความ ทุกข์ 2. หากปรารถนาความสุข อย่าสร้างทุกข์ให้ ผู้อื่น 3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้น ถึงตัว	1.1 ไม่ทำความเดือดร้อน หรือ ทำอันตรายแก่มนุษย์ และ สัตว์ 2.1 ช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากการ ถูกรังแก 3.1 ผู้ที่ประทุษร้ายต่อชีวิต และ ร่างกายของผู้อื่น ย่อมได้รับความ เดือดร้อน	- - - เดี่ยวปลาตุ๊กมาแล้ว ทีนี้ เอาตัว.. คิมปัก คัดมีอกตาเด้านั้น นั่งร้องโอย ๆ ทีนี้มันไปวัด เตอะ ว่า เกลือกก็ไม่ได้ ได้แต่ปลาไปตัว เดียวไป ๆ ให้หลวงพ่อกหายให้ เดินร้องไห้งก ๆ มาถึงวัดหลวงพ่อก ถามเป็นไร.. ปลาตุ๊กบึก - ไม่มี เข้าเหนียวคอกเปิดแล้ว .. ว่า เห็นอะไรบ้าง เมือ เห็นแต่ แมงวันเคอะ งั้นก็ฆ่า แมงวันอีกเคอะ เอาน้อย.. ฆ่าๆ คราวนี้แมงวัน จับที่ในกระดากอยู่ น้อยถือสาภมา	- - 1 1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานตลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม	
ลูกศิษย์ หลวงพ่อ		4. การเบียดเบียนกัน การ จองเวรกัน คิดแก้แค้น ต่อกัน เป็นบาป	4.1 ไม่มีความพยายาม ปองร้าย ผู้อื่น	น้อยดี.. น่องตีบั้ง แมงวันนั้น บิน ไปจับจิ้งจอกตาเถ่า ที่บึง เค้าก็ยื่น จิ้งจอก อ้อ ๆ .. ว่า น้อย.. ก็ ไปก็.. ร้องก็าก..	1	
	รวม			-	-	
	4. ความ เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่และ เสียสละ ความ เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่ เป็นการ กระทำที่แสดงถึงโมตรจิต เพื่อให้ ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความ พอใจ เห็นใจ โดยการช่วยเหลือ และแบ่งปัน	1. ความ เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่ ตามกาลเทศะ เป็นสิ่ง ควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้ และรู้จักรับ เป็นผู้มีน้ำใจ	1.1 แสดงความปรารถนาดี และ อวยพรในโอกาสอันควร 2.1 แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และ ทำบุญ ให้ทาน ตามกาล 2.2 ให้สิ่งของแก่กันและกันใน โอกาสอันควร	-	-	1
		3. ความมีน้ำใจ เป็นสิ่งที่มี คุณค่า	3.1 ให้ข่าวสาวความรู้ที่ เป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น	-	-	-

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานตลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ลูกศิษย์ หลวงพ่			3.2 ให้ความช่วยเหลือจนเจือ ผู้ถิ่นตามสมควร	- มีลูกชิต 2 คน ลูกชิตคนหนึ่ง เป็นคนแก่ แล้วเป็นคนโง่ๆกว่า ด้วย อีกคนหนึ่งเป็นเด็กน้อย ๆ แต่ เป็นคนเฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง พอสมควร แต่อยู่วัดปรนนิบัติหลวงพ่ ด้วยกัน	1
		4. การให้ก่อให้เกิดความสุข ทั้งผู้ให้และผู้รับ	4.1 แสดงให้เห็นผลดีของความ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละ	-	-
	รวม				2
	11. ความ เป็นผู้มี เหตุผล ความเป็นผู้มี เหตุผล ทำให้ บุคคลคิด และกระทำอย่างมี หลักการ ไม่ เชื่ออะไรง่าย ๆ ทั้งไม่ถือ รันพาล เกเร ความมี เหตุผลช่วยให้สามารถแก้ปัญหา ได้อย่าง เหมาะสม ฉลาด ความมี เหตุผล เกิดจากการคิด พิจารณาถึงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักศึกษาค้นคว้าหาหลัก เกณฑ์ ต่าง ๆ	1. ความมี เหตุผลช่วยให้ตัดสินใจ ใจได้ถูกต้องและยุติธรรม	1.1 พิจารณาไตร่ตรอง เรื่อง ราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล 1.2 ยอมรับความคิด เห็นอันถูก ต้อง และมีเหตุผลของผู้อื่น ซึ่งต่างไปจากตน 1.3 สามารถแก้ปัญหาได้กว้าง เหมาะสม โดยอาศัยความ มีเหตุผล เป็นที่ตั้ง	- - - นี้หาบมาได้ชักกริ่งทางเค... น้อยมันหนัก อันไหนนะที่จับยกดูเป็น ไร.. อันไหนมันหนัก	- - 1

ตารางวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานตลกขบขัน (ต่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ลูกศิษย์ หลวงพ่อ	รวม			- โอ... อันนี้หนักกว่าเขาเลย น้อย เอาอันนี้หนักกว่าเขา นั้นแหละ ซุกไว้ เคี้ยววันหลังหายเหนื่อยแล้ว ค่อยมาเอา ก็ได้คอก เอาซุกไป..	1
	21. ความรับผิดชอบ	1. คนที่ไม่รับผิดชอบ จะไม่ ได้รับความไว้วางใจให้ ทำงานสำคัญ	1.1 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ	-	2
	เป็นการปฏิบัติตามภาระ หน้าที่ รับผิดชอบที่ได้รับมอบ หมาย โดยไม่มีการบังคับหรือ ควบคุมจากผู้อื่น ความรับผิดชอบ สามารถทำให้บุคคลทำหน้าที่ได้ อย่างเรียบร้อย ก่อให้เกิด ความไว้วางใจจากผู้อื่น	2. คนที่มีความรับผิดชอบ ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ การงาน ของตน	2.1 รับผิดชอบต่อตนเอง และ สังคม 2.2 ยอมรับผลการกระทำไม่ว่า ผลจะดี หรือไม่ก็ตาม	- มีก็ เอาของ เขาเอาวัดตีน เค้า ขึ้นมา เค้า.. น้อยไปเอาเคี้ยวแกะ ไป..	1
	3. คนที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานที่ได้รับมอบ หมายให้เสร็จ เรียบร้อย ทันกำหนด	3.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ เสร็จทัน เวลาที่กำหนด	-	1	

ตารางวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา ประเภทนิทานคณกษณชน (ค่อ)

ชื่อ เรื่อง	หัวข้อจริยธรรมและความหมาย	มโนทัศน์ทางจริยธรรม	ลักษณะของมโนทัศน์ทางจริยธรรม	ข้อความที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน	ความถี่ของจริยธรรม
ลูกศิษย์ หลวงพ่อ	รวม	4. คนที่ไม่ เเทก เจยดูคยตอ ปัญหาค่าง ๆ เป็นคนที่มี ความรับผิดชอบตอสังคม	4.1 ปรับปรุงงานของตนให้ ก้าวหน้า	-	-
	29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรักชาติ หมายถึง การ ปฏิบัติคณสิทธิและหน้าที่ ภายใต ขอบ เขตของกฎหมาย และสำนึก อันดีงามที่จะช่วยส่ง เสริมความ เจริญของประเทศ ศรัทธาคอศาสนา คือ ปฏิบัติ คณค้ำสอนด้วยความ เลื่อมใส ไม่ลอบหลอละ เลยตอการ เป็น ศาสนิกชนที่ดี ความภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ถือการ เเทกพระ เเทยวติ ถววย การรักหา และพร้อมใจกันปฏิบัติ คณพระ รามประสงค้อันมุ่งความ เจริญและความสงบ เรียบ ร้อม ของบ้าน เมือง	1. ทุกคนมีหน้าที่ต้องรักษาไว้ ซึ่ง เอกราชอธิปไตย และ ความมั่นคงของชาติ 2. ศาสนา เป็นที่ยึด เเทยว ทางใจ ที่ทำให้คนในชาติ อยู่ร่วมกันด้วยความสะดวก 3. พระมหากษัตริย์ทรง เป็น มิ่งขวัญและ เป็นที่รวมกำลัง ใจของคนทั้งชาติ	1.1 ปฏิบัติคณตามสิทธิและหน้าที่ ภายใตขอบ เขตของกฎหมาย และสร้างสรรค์ความ เจริญ ให้แก่ชาติบ้าน เมือง 2.1 ปฏิบัติคณค้ำสอนด้วยความ ศรัทธาเลื่อมใสในศาสนา ที่นับถือ 3.1 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์	- อยู่ตอมววันหนึ่งหลวงพ่อ ได้รับนิมนต์ให้ไป เเทศนังหมู่บ้าน อื่น	1 1
	รวม				1

ประวัติผู้เขียน

นางสาว ภัสสร อุทรากำแหง เกิดเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2502
ที่จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษาจาก
มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์
โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

อนึ่ง ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นเงิน 2,000 บาท